

ЕМАС

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

**РЕЧНИК НА
СЪКРАЩЕНИЯТА
В БЪЛГАРСКИЯ
ЕЗИК**

А-Я

БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

РЕЧНИК
НА СЪКРАЩЕНИЯТА
В БЪЛГАРСКИЯ
ЕЗИК

Автори:

Лилия Крумова-Цветкова

Мария Чоролеева

Христо Холиолчев

ИК ЕМАС
София, 2003

**Българска академия на науките –
Институт за български език**

**Лилия Крумова-Цветкова
Мария Георгиева Чоролеева
Христо Стефанов Холиолчев**

**РЕЧНИК НА СЪКРАЩЕНИЯТА
В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК**

© ИК „Емас“, 2003

Всички права запазени

ISBN 954-8793-43-1

ПРЕДГОВОР

Създаването на езикови съкращения (абривиатури) има извънредно широко разпространение в много езици и е един от продуктивните начини за полъване на речниковия състав. Затрудненията, свързани с употребата и с разшифроването им, т. е. с разкриването на тяхното значение, пораждат необходимостта от систематизираното им представяне в специални „тълковни“ речници, съставени по определени лексикографски правила. Първият по-значителен опит за задоволяване на тези нужди за българския език е изработеният от Б. Дамянов „Кратък речник на най-употребяваните съкращения в българския език“ (София, 1965), съдържащ 2281 съкратени единици. В началото на 80-те години, след теоретично изследване на въпросите на абривиацията, бе изработен и издаден „Речник на съкращенията в българския език“ (София, 1983) от Л. Крумова и М. Чоролеева, включващ над 10,000 съкращения. В него различните видове съкращения са представени със своите разгърнати съответствия, особености, форми и нормативни изисквания за употреба.

Образуването на съкращения е закономерно явление в съвременните книжовни езици, което подлежи на регулиране и подчиняване на нормите на тези езици. Оттук и двойната задача на Речника на съкращенията – а) да ги представя лексикографски, с разкриване на тяхното съдържание и б) да бъде помагало за нормативната употреба на абривиатурите с оглед на техния правопис и правоговор.

Сегащият „Речник на съкращенията в българския език“, който се съставя на основата на изданието от 1983 г., представя систематизирано различните т и л о в е съкращения и включва общо 15 300 съкратени единици, от които няколко хиляди нови абривиатури, възникнали през последните 20 години, при съвременните икономически, общественно-политически и културни условия. Всред тях са и съкращения, които са свързани с международния обмен в стопанската, политическата, военната и културната област. На предно място в това отношение трябва да се посочат терминологични иновации и попълнения, свързани с перспективите за наше участие в големи европейски и световни международни обединения като Европейския съюз и НАТО. Авторите на новия речник

имат при това ясното съзнание, че пълно, т. е. изчерпателно отразяване на съкращенията (някои от които имат okazionalen, временен характер) е практически невъзможно. Освен това стремежът на авторите е бил да се съберат, но и подберат преди всичко абрeвнатури, представляващи по-широк обществен интерес, така че Речникът да бъде справочник и помагало на широките среди от нашата общественост. От тук следва, че тясноспециални съкращения на термини от различни социално и професионално ограничени сектори на обществения живот остават вън от обхвата на този речник и би следвало да намерят място в отделни тематично специализирани абрeвнатурни речници. Остарели понастоящем съкращения, които са били активни по-рано и са били включени в Речника от 1983 г., присъстват и в новия речник, като по този начин той задоволява нуждите за разшифроване и на тези съкращения при четене на по-стара литература.

Материалът за предлагания речник е ексцерпиран от най-разнообразни източници, сред които, естествено, българските периодични издания, електронните медии, телефонни указатели, браншови списъци (регистри), научна и научно-популярна литература, художествена литература, енциклопедии, речници, справочници, реклами, плакати, търговски съобщения и обяви и т.н.

Въпросите за същността на абрeвнацията като начин на словообразуване, за характерните свойства и особености на съкращенията, за приспособяването и преминаването на част от тях към системата на лексикалните единици, за подчиняването на тяхната употреба на книжовната норма и т.н. са разработени от Л. Крумова и М. Чоролеева в монографичното изследване „Съкращаването и съкращенията в българския език“ (София, 1982), което остава актуално и към днешна дата. Анализите и изводите от това изследване са в основата на теоретичния увод и определят принципите на изработване на предлагания нов Речник на съкращенията в българския език.

Работата по изработването на Речника е разпределена между тримата автори както следва: Основната част от новите съкращения са събрани от ст.н.с. Хр. Холиолчев; статиите от А до Л са окончателно обработени и редактирани от ст.н.с. д-р Мария Чоролеева; статиите от М до Я са оконча-

телно обработени и редактирани от ст. н. с. д-р Лилия Крумова-Цветкова.

Изказваме благодарност на Генералния щаб на Българската армия и на Военната академия „Г.С.Раковски“ за оказаното ни съдействие за събирането на новите военни съкращения, свързани с присъединяването ни към НАТО.

Всички критични бележки, предложения и препоръки, отправени във връзка с Речника на съкращенията, ще бъдат приети с благодарност.

От авторите

У В О Д

Образуването на различни по вид съкращения, обикновено наричано абревиация (съкращаване), е присъщо на всички съвременни езици. В това явление може би най-силно се проявява общността в тяхното развитие, изразяваща се в наличието на голям международен фонд съкращения и в еднаквост на начините и моделите за създаване на съкращенията. Все пак във всеки език абревиацията се характеризира и със свои специфични особености, което налага да се изследва явлението както в отделните езици, така и съпоставително.

Образуването на съкращения не е еднакво характерно за цялата система на националния език, в която се включват: книжовен език, разговорен език, диалекти. Абревиацията е присъща на книжовните езици. Създавани в системата на книжовния език, съкращенията постоянно проникват и се утвърждават и в разговорния език, а по-нататък частично преминават и в говора на лица, носители на един или друг диалект. Принадлежността на абревиацията към явленията, характерни за книжовните езици, отсъствието на диалектни навици по отношение на съкращенията улеснява създаването и особено спазването на нормите за тяхното образуване и употреба.

Обикновено се изтъква, че създаването и използването на съкращения е характерно за съвременното езиково състояние. Всъщност това явление съществува още в древните езици, например в старогръцки и латински, а първите съкращения, използвани в българския език, откриваме в старобългарските паметници. Като особено активен процес на образуване на думи-съкращения обаче абревиацията се налага през 50-те, 60-те години на XX в. Причините са различни: външно влияние, вследствие засилване на международните контакти, вътрешноезикова тенденция към икономия на езиковите средства при изразяване на все по-богата информация, извънезикови обстоятелства – създаване на голям брой партии, организации, предприятия, фирми и под., които обикновено са с многословни названия. Всяка по-радикална промяна в общественopolитическия живот води до активизиране на абревиацията, поради възникване на необходимост

от назоваване на нови формирания. Усилено образуване и използване на съкращения е характерно за промените, настъпили след т.нар. социалистическа революция през 1944г., присъщо е и за най-новото време на демократични промени.

Съкращенията се образуват от части от думи или словосъчетания по определен модел. Те се разделят на различни видове според начина на образуване и употреба. Общоприето е деленето на съкращенията на два основни типа – **г р а ф и ч е с к и** и **л е к с и к а л н и** – в зависимост от това, дали се използват само в писмена или в писмена и говорима реч.

1. **Г р а ф и ч е с к и** те съкращения са присъщи на писмената реч, напр. *с* – страница, *м* – метър, *мин.* – министър. Те не са думи, а условни знаци, които заместват пълните наименования в писмото. Не се разглеждат като съкращения условни означения на понятия, които напълно се различават от техните названия, напр.: *А* – название на сорт царевица.

2. **Л е к с и к а л н и** те съкращения са езикови единици – съкратени съответствия на сложни названия, използвани както в писмена, така и в устна реч. За разлика от графическите съкращения те имат самостоятелни граматични и лексикални признаци, свое произношение и често – граматически форми. Като единици на езика те се използват и за образуване на нови думи. В зависимост от начина на създаване лексикалните съкращения се разделят най-общо на следните видове:

а) **О т с е ч е н и д у м и**: със съкратена крайна част – *снец* от специалист, *рок* – рокендрол, *стерео* – стереоскопичен; с отсечена начална част – *кола* от кока-кола.

б) **И н и ц и а л н и с ъ к р а щ е н и я**: **б у к в е н и** – образувани от първите букви на сложното название, напр. *БДЖ* – Български държавни железници, *МВФ* – Международен валутен фонд; **з в у к о в и** – образувани от първите букви на пълното название, като при четене се произнасят съответните звукове, т. е. те се изговарят както всички обикновени думи, напр.: *БАН* – Българска академия на науките (произнася се [бан]); **з в у к о в о - б у к в е н и** – образувани от първите букви на съставките на съответното пълно название, но произношението

им е съчетание от названията на буквите и звуковете на някои от буквите, напр.: *НСБОП* – Национална служба за борба с организираната престъпност (произнася се [нѐ-се-бѐп]).

в) **Групови съкращения:** частичностъкратени – образувани от началната част на един или повече компоненти и цял компонент (цяла дума) от разгърнатото словосъчетание, напр.: *мед-сестра* от медицинска сестра, *евросътрудничество* от европейско сътрудничество; **сложностъкратени** – образувани от началните части на отделните съставки на сложното название, напр.: *Спортпром* от Спортна промишленост, *Елка* от електронен калкулатор; **телескопични думи** – образувани от началната част на първия компонент и крайната част на втория компонент на разгърнатото словосъчетание, напр.: *мотел* – моторизиран хотел, *бионика* – биология и електроника.

г) **Смесени съкращения** – създадени чрез едновременно използване на части от думи и инициалите на други, напр.: *самбо* – самозащита без оръжие, *НИИЧЕРМЕТ* – Научноизследователски институт по черна металургия.

КАК ПРАВИЛНО ДА СЕ ИЗПОЛЗВАТ СЪКРАЩЕНИЯТА

Може би няма друго явление в областта на езика, което да е предизвикало толкова различни и противоречиви мнения. От една страна, горещите привърженици на „новите“ и „модерни“ лексикални единици „обогатяват“ непрекъснато езика с причудливи и ненужни съкращения, от друга страна, крайните отрицатели на това явление виждат в съкращенията само изкуствени и неясни образувания, които грозят езика. Всъщност съществуват немалко аргументи както за, така и против употребата на съкращения.

В днешното време на интензивно развитие на науката и техниката, на космическите изследвания и кибернетиката, образуването и използването на съкращения е закономерно езиково явление. Защото бурните темпове на техническо развитие, огромното количество информация изискват и максимален езиков синтез, особено в област-

та на терминологията, т.е. постигане на възможно най-стегнато и икономично езиково общуване. Едва ли някой може да си представи днес отстраняването на съкращения като *БНБ*, *БТА*, *ДСК*. Голям брой съкращения са влезли трайно в общонародния речников фонд и не се възприемат като изкуствено образуван и неподходящи езикови единици. Някои от тях, проникнали в езика ни от международната лексика, като *радар*, *лазер*, *телекс*, *самбо*, *найлон*, *мотел*, *бионика*, *кортизон*, изобщо не се осъзнават като съкращения. Несъмнено в тези случаи абревиацията е допринесла за обогатяването на езика.

Безспорен факт е обаче, че има известни основания в много случаи да се проявява негативно отношение към абревиацията. Често при създаването и употребата на съкращения царят стихийност и безпринципност. Съвсем не в духа на българския език се създават много дълги и неблагозвучни съкращения като МЦПМИВ – Международен център за проучване на малцинствата и интеркултурните взаимодействия; НСРАОСЗД – Национална система за регистрация, анализ и оценка на силни земни движения.

Прекоемерното натрупване на съгласни в състава на такива съкращения затруднява оформянето им като цялостен звуков комплекс, прави неудобно произнасянето им, поради което те си остават само графични знаци. Нерядко отрицателното отношение към абревиацията се поражда от неяснотата, която внасят някои съкращения. Прекоемерната употреба на неутвърдени и неизвестни съкращения действително прави речта неясна и затруднява възприемането на информацията.

Борбата за чистота на езика и висока езикова култура по отношение на използването на съкращения се свежда, първо, до установяване на степента, в която трябва да се използват съкращенията, тъй като изцяло употребата им не може да се отрече и предотврати; второ, до подчиняване образуването на съкращения на нормите на книжовния език, като се избягват стихийността и неправилността, и, трето, до правилна употреба на съкращенията, която не създава неяснота и неразбиране.

Употребата на съкращения трябва да става при необходимост, без излишни увлечения, само когато е нужен стегнат израз, за да се

избегнат ненужни повторения и излишно удължаване и претрупване на фразата. Когато се употребяват в текст, неясните, нестанали общоизвестни съкращения трябва да се разшифроват – при първото им използване е необходимо да се даде в скоби разгърнатото им съответствие. Така употребата им няма да буди недоумение и объркване, няма да затруднява възприемането на текста.

Особено важно е образуването и употребата на съкращения да се извършва съобразно с нормите на книжовния български език. Това означава да се установи правилен правопис и изговор на съкращенията и да се даде предпочитание на структурни типове, сходни по форма и значение с обикновените думи.

При съкращенията и техните производни форми трябва да се спазват следните правописни правила:

1. Груповите съкращения, които стоят много близо до думите от естествения език, да се пишат с малки букви, а с първа главна буква да се изписват собствените имена, напр.: *автоборса*, *метеослужба*, *Мобилтел*, *Спортпром*.

2. При инициалните съкращения, с оглед на техните особености – изкуствен начин на създаване, липса на цялостна оформеност и съвременна тенденция в разговорния стил към превръщането им в нормални думи, да се установят два вида правопис:

а) В официален или номенклатурен текст инициалните съкращения да се използват като неизменяеми думи, т. е. без производни граматични форми, като се пишат с главни букви.

б) В стилове, в които намира място разговорната реч (в художествен, публицистичен, научнопопулярен), освен изписването с главни букви да се допуска оформяне на инициални съкращения, станали нарицателни имена, като нормални думи – с малки букви, напр.: *вуз*, *фиат*, *сигма*, *вец*, *тец*.

3. За граматичните форми на инициалните съкращения също така се приемат два вида изписване:

а) Когато инициалните съкращения са изписани с главни букви, след дефис се прибавят показателите за множествено число и членуване, напр.: ГУП-а, МВР-то, ПТУРС-а, ПТУРС-ове.

б) Когато съкращенията са оформени като нормални думи, тези показатели се изписват слято, напр.: *вещът, вещи, вещице; вуз, вузът, вуза, вузове*.

При нормативния изговор на абривиатурите ръководни трябва да бъдат следните принципи:

1. Произнасянето на съкращенията трябва да отговаря на правоговорните норми в езика като цяло. Така например не се допуска изговарянето на съкращения с редукция на гласните, докато съгласните от състава им при съответни условия се променят по звучност, не се изговарят двойни съгласни и т. н.

2. Нормата да се изгражда в съответствие със съществуващата традиция. Така например, когато някои съкращения са утвърдени, възможно е да се приеме вече установеният им изговор, въпреки че може да не съответства и дори да влиза в противоречие с нормативния изговор, с някои фонетични изисквания. Така в българския език при изговора на инициалните съкращения компонентът *К* би трябвало да се произнася подобно на всички останали съгласни букви [ке], както е при СБКМ [сѐ-бе-ке-мѐ]. В голяма част от съкращенията обаче се е наложило и утвърдило произношение [ка], напр.: *БЧК* [бѐ-чс-ка], *ДСК* [дѐ-се-ка], *ВиК* [вѐ-и-ка], поради което създаваните нови съкращения в съответствие с традицията запазват това произношение на съставния елемент, напр. *НПК* [нѐ-пе-ка]. В този случай едва ли е уместно да се въведе нов изговор, който да влиза в противоречие с установеното.

При използването на съкращения трябва да се предпочитат преди всичко груповите съкращения и отсечените думи, тъй като те обикновено са ясни по значение и стоят най-близо до обикновените лексикални единици. Инициалните съкращения трябва да се използват с подбор, като се ограничава, доколкото е възможно, употребата на тези от тях, които са дълги, неблагозвучни или труднопроизносими.

Отразяването на използваните в българския език съкращения в Речника без специален подбор не означава, че се приема и препоръчва употребата на всички тези съкращения. Включването им е продиктувано от необходимостта да се дадат разшифровките на среща-

щите се в текстове съкращения. Представянето на правописа и правоговора на съкращенията ще допринесе за преодоляване на съществуващата стихийност, непоследователност и неизясненост при употребата на съкращенията и следователно ще съдейства за повишаване на езиковата култура. Основното обаче, което трябва да се има предвид, е, че съкращенията трябва да се използват умерено, само при необходимост и при условие, че не правят речта неясна.

СЪСТАВ НА РЕЧНИКА

В Речника са включени както лексикални, така и графически съкращения. Това е продиктувано, от една страна, от целта на Речника да бъде помагало за разкриване значението, правописа, правоговора на съкращенията и, от друга страна, от по-широкото разбиране на абревиацията като начин на образуване на различни типове съкращения. Графическите съкращения са включени, доколкото е възможно пълно, тъй като при тях особено често се срещат затруднения при правописа. В Речника са отразени всички типове модели за образуване на съкращения, без да е обхванато цялото богатство на съкратени единици, съществуващи в езика. Представени са общоупотребяваните съкращения и най-използваните съкращения в отделните области на науката, производството и т. н. Включени са и някои от компонентите на сложносъкратени единици – първи или втори съставни части, които обикновено имат по-голяма производителност.

От етимологична гледна точка съкращенията са нееднородна група. Подобно на останалите лексикални единици от речниковия състав на българския език те са домашни, заемки и калки.

Несъмнено най-голям интерес предизвикват възникналите на българска почва съкратени единици. Това са преди всичко съкращения, свързани с производството, техниката, образованието, администрацията (напр.: ЗММ, НОИ, УНСС, ВИАС, ДСК, СТУДА и т. н.). Именно тези единици са най-активно употребявани в устната реч, поради което имат в голямата си част установено произношение, а тяхното пълнокръвно съществуване е довело при много от тях до оформянето на граматически значения за род, число, членуване, до

промени в семантиката. Издирването на тези съкращения е извършено с преодоляване на немалко трудности, като са използвани най-разнообразни писмени източници, както и информация, получена по устен път. Този тип съкращения и техните особености са отразени в Речника на съкращенията с възможната пълнота.

Друга голяма група, също представена твърде богато, е тази на съкращенията, заети от други езици – английски, руски, френски и др. Трябва да се посочи, че характерна особеност за системата на съкращенията във всички европейски езици е наличието на многочислена група интернационални съкращения. Тъй като абривиацията е явление, свързано преди всичко с научно-техническия и културния прогрес и обмен, с активния международен политически и икономически живот, ясно е защо съкращенията представят една значителна част от международната лексика. Ето защо включването на този тип абривиатури в Речника бе наложително.

Немалко място в Речника заемат съкращенията-калки (напр.: ЕС, ФРГ, ХДС, ХСС и др.), които представляват буквален превод на български език на съответното чуждо съкращение. Това е всъщност един вид създаване на нови съкратени единици на българска почва, тъй като се превежда разгърнатата единица, а от нея след това се образува съответно съкращение. Ето защо съкращенията от този тип притежават особеностите на съкратените единици от първата група.

Представени са съкращенията на измерителните единици, и то съобразно с утвърдения от Държавната агенция по стандартизация и метрология стандарт за единиците за физически величини, използвани в Република България. Той съдържа основните, допълнителните и по-важните производни единици от Международната система измерителни единици (СИ), представките за образуване кратни на измерителните единици, както и постоянно и временно допусканите единици, принадлежащи към СИ.

В Речника са отразени съкращенията, които са използвани в периода от втората половина на XX в. и началото на XXI в. Съкращенията, чиито реални вече не съществуват или са получили нови названия, не

са отпаднали от състава на Речника, тъй като както вече беше посочено, една от целите му е да бъде справочник за значението на съкращенията при четене на литература (вестници, списания, публицистика, справочници и др.) от посочения по-горе период. Обикновено не се отбелязва кои съкращения вече не се употребяват, както и с какви названия, съкращения те са заменени, тъй като това би било задача на енциклопедичен справочник, т. е. всяко съкращение се представя само за себе си, без да се свързва със заместилите го във времето съкращения. Особена група са съкращенията-историзми, назоваващи понятия с историческо за нас значение – политически партии, революционни организации и др. Те се отбелязват с бележка *истор.* (историческо).

В Речника са представени в значителна пълнота съкращенията от областта на военното дело. По посочената по-горе причина не са отпаднали военните съкращения, използвани до деветдесетте години на XX в. Специално внимание бе отделено на събирането и включването в новия Речник на съкратените единици, свързани с реформата в Българската армия. Отразени са основни съкращения, използвани във военните структури на НАТО, което се налага от процеса на присъединяване на България към Северноатлантическия съюз.

В Речника не се включват оказионални съкращения, създадени само за конкретен случай, напр. в учебници, научни трудове и др., използвани за пестене на място и за избягване на многобройни повторения, които не излизат извън границите на тази единична, индивидуална авторска употреба.

Не са включени и нетранслитерирани чужди съкращения, които все пак се срещат по страниците особено на периодичната литература, тъй като целта е да се покажат приетите в българския език чужди съкращения, а не механично пренесени с чужда графика съкратени единици (като SEATO, SMS и др.).

Съкращенията, включени в Речника, могат да се обединят в следните тематични класове:

1. Наименования на държави, области, окръзи, селища.
2. Наименования на партии, организации – политически, синдикални, младежки, различни движения, съюзи, обединения и т. н.

3. Наименования на различни органи на управлението, комитети, съвети, дирекции, отдели и т. н.

4. Наименования на научноизследователски институти, учебни заведения, библиотеки, театри, музеи и др.

5. Наименования на промишлени и търговски предприятия, фирми, дружества, селскостопански обединения и др.

6. Означения на машини и механизми, прибори и др.

7. Съкратени означения на различни химически съединения, геоложки проби и др.

8. Означения на измерителни единици.

9. Съкратени названия из областта на военното дело и военната наука.

10. Термини из областта на медицинската наука.

11. Термини из областта на електротехниката, електрониката, автоматиката, радиотехниката и телевизийната техника, съобщителната техника.

12. Съкращения из областта на икономическите науки.

13. Наименования на вестници, списания и други периодични издания.

14. Библиографски и библиотечни съкращения.

15. Общопотребявани графически съкращения.

СТРУКТУРА НА РЕЧНИКА

Съкращенията в Речника са подредени по азбучен ред. Това подреждане улеснява читателя при откриването на съкращението, което го интересува. При съкращенията-омоними най-напред се поставят лексикалните, а след това графическите съкращения, като подреждането им става въз основа на азбучния ред на компонентите от разгърнатото съответствие.

В Речника е отразено едно често срещано явление в абривицията – вариантността. Включени са варианти от различно естество – с различие в мястото на съставките (СБЖ и СЖБ), с различна степен на съкращаване (НИИЧМ и НИИЧЕРМЕТ), с различно графично оформяне (*МДС* и *м. д. с.*). Не се привеждат тези варианти на съкра-

щенията, които противоречат на нормите на съвременния български език, противоречат на приетите норми за правопис на съкращенията. Напр. от вариантите *сел-стон*, и *сел. стон*, *ср-век*, и *ср. век*, се включват само първите.

Варианти, които се приемат за нормативни, се включват по следния начин:

1. Варианти с различно графично оформяне се дават в една заглавка, като на първо място с поставена препоръчваната форма, напр.:

Т, и **т**... – Творителен падеж.

МДС и **м. д. с.** ... – Магнитодвижеща сила.

Циппетуга и **ЦИПЕТУГА**... – Център за научни изследвания...

2. Варианти с различие в мястото на компонентите и с различна степен на съкращаване се дават в отделни статии, като при всеки след знак (;) се посочват и останалите. Ако някой от тях е предпочитан, се поставя бележка вж. и съответният вариант, напр.:

ДФС... – Дружество за **физкултура** и спорт.

ДСФ... – Дружество за физкултура и спорт; вж. **ДФС**.

При неравностойни варианти, от които обикновено единият е инициално, а другият групово или смесено съкращение, при по-малко предпочитаната форма се дава дефиниция, която да представи формалната мотивировка на съкращението и след точка и запетая се дава препратка, напр.:

НИИЦВЕТМЕТ – Научноизследователски институт по **цветна металургия**; **НИИЦМ**.

НИИЦМ – Научноизследователски институт по **цветна металургия**; вж. **НИИЦВЕТМЕТ**.

Обикновено се дава предпочитание на групови и смесени съкращения.

При варианти на съкращения от чужди езици се приема в повечето случаи като основен един, а другите се препращат към него, напр.:

ЮНИСЕФ... – Извънреден фонд за детски помощи...; вж. **УНИЦЕФ**.

УНИЦЕФ... – Извънреден фонд за детски помощи...; **ЮНИСЕФ**.

Равностойните варианти се разработват самостоятелно в отделни статии, като след точка и запетая се посочва съответният вариант, напр.:

г. – година; год.

год. – година; г.

Не се дава предпочитание на едната форма при вариантите, които са резултат от действието на две противоречиви тенденции – стремеж към по-кратко съкращение и старание да бъде запазена системността, като бъдат представени всички структурни елементи на произвеждащата основа, напр.: **ЦНИКА** и **ЦНИИКА**, **НИОМС** и **НИИ-ОМС**.

Подобен е начинът на представяне в Речника и на абривиатурите-синоними. Равностойните синоними се разработват в отделни заглавки, като към всяка след разшифровката след знак (;) се дава съответният синоним, напр.:

ОМПЕ... – Световна организация на учителите; **ВОТП**.

ВОТП... – Световна организация на учителите; **ОМПЕ**.

Когато синонимията се явява между българско и чуждо съкращение или и двете съкращения се представят като равностойни форми, или предимство се дава на по-разпространеното, което може да е както международното, така и българското, напр.:

ФИД – *фр.* **FID**... Международна федерация за документация; **МФД**.

МФД – Международна федерация за документация; **ФИД**.

МОТ – Международна организация на труда; **ИЛО**.

ИЛО – *англ.* **ILO**... Международна организация на труда; вж. **МОТ**.

Не се свързват и не се отбелязват връзките на съкращения – названия на едно понятие, от които едното е остаряло, а другото го е заместило и се употребява в момента, напр. **СУ** и **СДУ** (остаряло). В отделни статии се дават и тези абривиатури, които назовават едно понятие, но се възприемат като отделни думи поради различния начин на изписване – **РМС** и **Ремс** (при второто съкращение принципът на записване е фонетичен).

Когато се приема дадена форма на съкращение за нормативна, се взема предвид и степента на лексикализация, на установеност на тази форма. Така че в някои случаи се допускат и известни изключения и компромиси с установените принципи, ако формата на съкращението

е вече общоприета със съответното изписване и трудно би могло да се наложи друга форма, при условие – разбира се – че тя все пак е приемлива от гледище на нормативността.

СТРУКТУРА НА РЕЧНИКОВАТА СТАТИЯ

Съкращенията като заглавки се изписват с главни или малки букви в зависимост от следните принципи:

1. Съкращенията – собствени имена, се пишат с първа главна буква, а нарицателните – с малка.

2. Инициалните съкращения се пишат с главни букви така, че всяка главна буква е знак за самостоятелна дума, съвпадаща с нейната първа буква.

3. Груповите съкращения-собствени имена се пишат с първа главна и останалите с малки букви, груповите съкращения-нарицателни имена – с малки букви.

4. Компромиси се допускат при смесените съкращения – пишат се или с главни и малки букви, или изцяло с главни букви, или се приемат и двата варианта.

5. С малки букви и точка след всяка част се пишат графическите съкращения. Изключения правят съкращенията на измерителните единици (съкращенията от метрическата система). Те се пишат в определен случай с малки, а в други – с главни букви, но винаги без точки.

След съкращението в скоби се дава изговорът му. Това по принцип се отнася само за лексикалните съкращения. Графическите съкращения нямат произношение, тъй като се употребяват само в писмена реч. При съкращения с графика на нормални думи, т. е. групови и лексикализирани инициални звукови съкращения (*ман, снимка, вуз*), отсечени думи (*спец, магнет, тролей, стерео*), не се посочва произношение, тъй като те се изговарят както обикновените думи. При тези от тях, които имат повече от една сричка, се отбелязва ударението. При съкращенията, които се пишат с главни букви (инициални и смесени), по отношение на произношението се отделят следните случаи:

1. Посочва се изговор при тези от тях, при които той е вече утвърден.

Това са съкращения, които редовно се използват в речта (поне на даден кръг от специалисти). 2. Не се дава изговор при единично употребени съкращения, особено чужди. 3. Не са снабдени с указания за изговора и дългите, неудобни за произнасяне съкращения, чието използване не препоръчваме. По отношение на изговора няма пълна последователност и системност, тъй като сме се стремили да отразим съществуващата, установилата се вече практика. Сведенията са получени предимно чрез консултации със специалисти в съответните области.

Там, където съществуват различни начини на произношение, те се посочват, като на първо място се поставя по-приемливият вариант, напр. ОГМ [ò-ге-мè] и [ò-ге-ём].

Тъй като не отразяваме навсякъде произношението на инициалните буквени съкращения (при тези, които се използват по-рядко), ще посочим какъв изговор се приема за буквите на съгласните. Това ще даде възможност за правилен изговор при необходимост и на този вид съкращения. В Речника се приема изговор на буквите на съгласните с гласна е след буквата – б [бе], в [ве], г [ге], д [де]. Само при буквите на сонорните съгласни (л, м, н, р), а също така и на с и ф като елементи на абревиатурите се допуска и друг изговор – с гласна е пред буквата – [ел, ем, ен, ер, ес, еф], и то в отделни случаи: 1. В названията на машини, уреди, части, които са заети от чужди езици и вече са възприети в този вид от специалистите в отделните области – КЛМ [ка-ел-ём], ПТС [пè-те-ès]. 2. При избягване на неуместни асоциации, а също и на неблагозвучие, напр. ДТЛ [дè-те-èл] вм. [дè-те-лè], АТЛ [à-те-èл] вм. [à-те-лè]. За буквата на съгласната к се е наложил изговор в практиката [ка].

Посочва се и ударението на абревиатурите. Правилното определяне на мястото му създава значителни трудности. Това особено се отнася за инициалните буквени съкращения и смесените съкращения. При „двусричните“ инициални буквени съкращения преобладава двойното акцентуване, напр. СУ [сè-ù], ДК [дè-ка]. При нарастване на състава на съкращението ударенията се запазват върху първата и последната сричка – СДС [сè-де-сè], ЕЦНПК [è-це-не-пе-ка]. При лек-

сикализирането на двусричните инициални съкращения често се достига до изговор с едно ударение, напр. ЦК [цѐка], ДОСО [досò]. Обикновено обаче при тези случаи се срещат акцентни варианти – с две или с едно ударение. Тази вариантност също се отбелязва. Когато съкращенията се изговарят с едно ударение като една дума, при отбелязването на изговора не се разчленяват на срички, а се изписват като цяла дума.

При груповите съкращения се посочва двойно и тройно акцентирание, без обаче да се различават основно и второстепенни ударения.

Към редица съкращения, придобили белези на обикновени думи, се дават и граматични бележки. При инициалните и смесените съкращения бележка за род се поставя в следните случаи:

а) Когато родът на съкращението се различава от рода на основната дума в разгърнатото съответствие, т. е. когато съкращението е придобило самостоятелно значение за род, определяно от звуковата му форма, напр. ВУЗ 'Висше учебно заведение', произнасяно [вуз], е дума от мъжки род, тъй като окончава на съгласен звук, макар че основната дума от разгърнатото название е от среден род.

б) Когато дадено съкращение е придобило граматични форми за множествено число и членувани форми, което показва, че то се употребява като обикновена дума, също така се отбелязва и родовото му значение, например:

ЕИЦ [ейц], м. (разг. член. -ът, -а, мн. -ове) – Електронноизчислителен център.

в) В случаите, при които някои съкращения се употребяват с две значения за род – родовото значение, присъщо на основната дума от пълното название и придобитото ново, самостоятелно значение за род, – това се отбелязва, напр.:

ВЕЦ... м. и ж. – Водноелектрическа централа.

АЕЦ... м. и ж. – Атомна електрическа централа.

При груповите съкращения редовно се поставят бележки за род.

Употребата на някои абривиатури само в множествено число се отбелязва с бележката мн., а когато абривиатурата е неизменяема по форма и се използва еднакво често както за единствено, така и за

множествено число, се поставят бележките *ед.* и *мн.*

Посочени са и всички граматични форми, които образуват лексикализираните съкращения – за множествено число и членувани форми. По този начин се отразява и превръщането на част от тях от графически знаци в пълноценни лексикални единици. Тъй като тези форми са присъщи на разговорния пласт на лексиката, те са придружени с бележка *разг.* (разговорно). Бележката *разг.* се дава пред означението за рода и съответните граматически форми, когато се отнася общо до употребата на съкращението в този род, и то в посочените членувани форми или форми за множествено число. В някои случаи обаче разговорни са само формите за число и членуваните форми, така че бележка *разг.* се дава непосредствено пред тях. Следователно нормативните граматически форми се дават пред бележката за род, а разговорните – в скоби след нея.

При съкращенията, за които е необходимо уточняване към коя област на науката, производството и т. н. принадлежат, се поставят бележки като *хим.*, *физ.*, *езикозн.*, *воен.* и др.

Посочва се произходът на чуждите съкращения. След бележката от кой език са заети се дава и формата на съкращението със съответната чужда графика при условие, че е от английски, френски, немски, италиански, славянските езици и др., както и пълната му разшифровка на съответния език. Съкращения, образувани на българска почва, но означаващи чужди организации, партии и др., се включват само с българската форма, без да се посочва чуждото съответствие.

Следва разшифровката на съкращението, която се дава след тире. В Речника се използват няколко типа разшифровка, което е обусловено от различния характер на формално-семантичната връзка между съкратена и пълна единица:

I. При съкращения, които включват формални елементи от всички съставки на разгърнатото словосъчетание и са семантично идентични с него, се извършва разгръщане на съкратената единица. Разшифровката разкрива напълно формалната и семантичната мотивировка на абревиатурата, напр. **ДНСК...** – Дирекция за национален стрителен контрол, **УКВ...** – Ултракъси вълни, **СЕМ** – Съвет за

електронните медии и др.

2. Когато разшифровката представя формалната мотивировка, но в недостатъчна степен изяснява семантичната, т. е. значението на съкращението не става достатъчно ясно, е необходима и допълнителна дефиниция. Тази дефиниция се поставя в скоби след пряката разшифровка, напр. **РСВ...** – Ресторантн. спални вагони (стопанско предприятие).

Допълнителни сведения, също в скоби, се дават и в редица други случаи, когато е необходимо пояснение, свързано с употребата на дадената абривиатура. Това могат да бъдат данни за времето или мястото на използването ѝ, ако е название на политическа организация – за нейния характер и т. н., напр.:

НЕП... – ...Нова икономическа политика (СССР, 1921-1936).

НРП... – Народнорепубликанска партия (Турция).

Пояснения се дават и при измерителните единици, но не и при техните производни, напр.:

р... – рентген (единица за измерване на облъчването с гама-лъчи);

мр... – милирентген.

3. При съкращения, които са в по-свободна формална и семантична връзка със съответната си основа, се използва описателна дефиниция, която описва значението на съкращението и съдържа елементите, които са го изградили. Този вид разшифровка се прилага обикновено при групови или смесени съкращения – собствени названия, създадени по модел, т. е. направо от готови съкратени части, без да имат съответно разгърнато название. Така се тълкуват например:

Металпроект... – Комплексен институт за проучване и проектиране в областта на архитектурата и строителството с леки метални и стоманени конструкции.

Този тип дефиниции се използва и при съкращения, които само асоциативно са свързани с разгърнатата единица, напр. **Мараславин** – Зъболекарски препарат, носещ името на своята откривателка д-р Мара Славова.

4. Съкращенията, които са претърпели семантичен развой, вследствие на което са се отдалечили по значение от своето изходно сло-

востъчетание или са придобили допълнителни значения, са представени в цялостната им семантична структура. Посочени са както преките, така и преносните значения, възникнали по пътя на метонимичното пренасяне. Такива са случаите, когато по името на завода се назовават предметите, произведени от него; по името на някаква институция се назовава сградата, в която се помещава ръководството ѝ и т. н. Напр.:

СБЖ... 1. Съюз на българските журналисти.

2. Сградата, в която се помещава ръководството на Съюза на българските журналисти.

Понякога по пътя на метонимията се стига до омонимия. Това се наблюдава в случаите, когато пренесеното название се лексикализира напълно, започва да се употребява като обикновено нарицателно име, напр.:

ФИАТ... – Италиански автомобилен концерн в гр. Торино.

фиат... – Автомобил, произведен в италианския автомобилен концерн „ФИАТ“ в гр. Торино.

5. В редки случаи, обикновено при номенклатурни названия, когато формалната и семантичната мотивировка се различават, те се дават отделно. Посочва се формалната мотивировка, а след това с описателна дефиниция се разкрива значението на абревиатурата, напр.:

хѝмпро... (**Х**имическа **про**мишленост) – Прахообразен препарат за пране на всякакви материи.

сиѝпро... (**Си**нтетична **про**мишленост) – Прахообразен препарат за пране на всякакви материи.

Формалната мотивировка е представена при всички съкращения (и домашни, и чужди) чрез посочване на елементите от разгърнатото название, влизащи в съкратената единица, с получен шрифт, напр.:

НСС – **Н**ационална **с**ледствена **с**лужба.

Газстрѝдѝ... – **Г**азопроводна **с**т**р**оителна **д**ѝл**д**ж**д**на **с**л**у**ж**б**а.

ФИЖ... *фр.* **FIG** (**F**édération **i**nternationale de **g**ymnastique) – Международна федерация по гимнастика.

В разшифровките на съкращенията се допуска използването само

на общоизвестни съкращения като напр.: *САЩ, ООН, ЮНЕСКО, НАТО*.

В Речника е отразена и една характерна за абрeвиацията особеност – създаване на устойчиви елементи, с помощта на които се образуват цели гнезда съкратени единици. Такива модели с определен устойчив елемент се наблюдават преди всичко при груповите съкращения, но не са редки и при инициалните.

Международна продуктивност имат елементи като *авто-, авио-, радио-, фото-, хидро-, електро-, био-, зоо-* и др., които са отсечени коренни части от чужди, интернационални думи. Откъснали се постепенно от съответните пълни думи, те са станали в някаква степен самостоятелни елементи на езика, стоят на границата на морфемите и думите и сполучливо са наречени в езиковедската литература лексико-морфемии.

Морфологични елементи, получени в резултат на абрeвиация и придобили активни словообразователни свойства, са възникнали и на българска почва. Продуктивността на международните и българските лексико-морфемии се представя със специална дефиниция по следния начин:

авто... – **Автомобилен** (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: автобаза, автогара и др.). Тъй като тези лексико-морфемии се използват за образуване както на сложносъкратени, така и на частичносъкратени думи, за краткост при дефинирането им в Речника се използва предимно терминът сложносъкратени думи.

По-малко продуктивните съкратени части, които се срещат най-много в два-три случая, се дават само с разшифровка и примери, напр. **стен...** – **Стенен** (напр.: стенлист, стенвестник). По същия начин се представят и специализираните елементи за образуване на инициални съкращения, напр. **НИПКИ...** – **Научноизследователски и проектно-конструкторски институт** (напр.: НИПКИРЕ, НИПКИМИ и др.)

В Речника се посочват и редица ограничения при употребата на съкращенията, особено ограничената съчетаемост на графическите съкращения – в скоби след разшифровката.

След разшифровката на съкращенията, означаващи машини, уреди, оръжия и други, в скоби се дават примерите. По този начин се показва цялото им означение със съответните цифри. След заглавката, представяща машини, уреди, механизми, се дава знак (–), посочващ, че в цялото означение се включва и някакъв цифров знак-компонент, а след разшифровката в скоби се дават отделните цифрови варианти.

Примери за употребата на съкращенията, минимално необходим илюстративен материал се привежда след знак Δ. Така се илюстрират ограниченията и специфичната съчетаемост при някои абривиатури.

В края на речниковата статия, на нов ред без абзац след тире се дават производните думи, образувани от даденото съкращение, напр.:

НАТО...

- Произв.: натовец, натовски.

Производните думи, образувани от съкращения, са малко на брой. Тяхното представяне обаче е особено важно, тъй като по този начин се разкрива още един момент от приспособяването на съкращенията към езиковата система – придобиване на присъщата за нормалните думи способност да служат като основа за образуване на нови думи. Затова в Речника се отразяват всички образувани от съкращения думи – съществителни имена от мъжки, женски и среден род, прилагателни имена, умалителни имена.

ИЗПОЛЗВАНИ БЕЛЕЖКИ

авиаци. – авиация.

автом. – автоматика.

агрон. – агрономия.

англ. – английски език.

астрон. – астрономия.

библ. – библиотечно дело, библиография.

биол. – биология.

биохим. – биохимия.

воен. – военно дело.

геогр. – география.

геол. – геология.

геохим. – геохимия.

грам. – граматика.

гръц. – гръцки език.

ед. – единствено число.

езикозн. – езикознание.

електр. – електротехника.

електрон. – електроника.

есп. – есперанто.

ж. – женски род.
 изч. техн. – изчислителна техника.
 икон. – икономически науки.
 индонез. – индонезийски езици.
 информат. – информатика.
 исп. – испански език.
 истор. – история, историческо.
 итал. – италиански език.
 канц. – канцеларско.
 киберн. – кибернетика.
 кхмер. – кхмерски език.
 лат. – латински език.
 лекс. – лексикография.
 м. – мъжки род.
 мат. – математика.
 мед. – медицина.
 метал. – металознание и металургия.
 мин. – минно дело.
 мн. – множествено число.
 муз. – музика.
 напр. – например.
 нареч. – наречие.
 нем. – немски език.
 остар. – остаряла дума, остаряло значение.
 пол. – полски език.
 порт. – португалски език.
 прил. – прилагателно име.
 произв. – производни.
 радиотехн. – радиотехника.
 разг. – разговорна форма или

дума, разговорно значение.
 рус. – руски език.
 слов. – словашки език.
 спец. – специална дума, специално значение.
 спорт. – спортен термин.
 ср. – среден род.
 сръб. – сръбски език.
 строит. – строителство.
 съобщ. техн. – съобщителна техника.
 телевиз. – телевизионна техника.
 техн. – техника.
 трансп. – транспорт.
 тур. – турски.
 търг. – търговия.
 укр. – украински език.
 умал. – умалителна дума.
 унг. – унгарски език.
 фарм. – фармация.
 физ. – физика.
 физикохим. – физикохимия.
 финл. – финландски език.
 фр. – френски език.
 хим. – химия.
 хол. – холандски език.
 част. – частица.
 чеш. – чешки език.
 член. – членувано.
 швед. – шведски език.
 юрид. – юридически науки.
 япон. – японски език.

А

А (–) — В марката на автол (напр.: А-6, А-10, А-15).

А (–) *метал.* — Автоматна (при означаване на марка стомана, напр.: А12..., А20...).

А (–) — В марката на автомобилен бензин (напр.: А-83, А-93, А-96. Δ Бензин А-78.

А (–) *електр.* — Алюминиеви проводници (напр.: А-16, А-25, А-35, А-70, А-95).

А (–) *метал.* — Алюминий (в марката на цветни сплави (напр.: АЛ2, ЦАМ10-5).

А (–) *метал.* — В марката на антифрикционни чугуни (напр.: АСЧ-1 АВЧ-1, АКЧ-1).

А — Марка арктическо дизелово гориво.

А *воен.* — Армия

А *физ.* — ампер (единица за големина на електрическия ток), (след цифра).

А *физ.* — ангстрѐм (единица за дължина в морската навигация), (след цифра).

А *физ.* — анод.

А — „Антени“ (вестник).

а — ар (единица за повърхнина), (след цифра).

АА — Австрийски авиолинии.

АА, *англ.* АА (American Airlines)

— Американски въздушни линии.

АА, *тур.* АА (Anadolu Ajansi) — Анадолска информационна агенция (Турция).

АА *воен.* — Армейска авнация.

АА *воен.* — Армейска артилерия.

АА — Арменски авиолинии.

АА, *англ.* АА (Athens News Agency) — Атинска информационна агенция; вж. АНА.

АА — Астрономическа асоциация.

ААВЦ — Армейски аудиовизуален център (Министерство на отбраната).

ААГ *воен.* — Армейска артилерийска група.

ААГ *електр.* — Кабел с алуминиева жила, с поясна изолация в алуминиева обвивка, без ютена обвивка — гол.

ААД *воен.* — Автоматичен анализатор на данни.

ААД — Асоциация на англоговорящите за демокрация.

ААД — Асоциация на Атлантическия договор.

ААД *техн.* — Дифузионен абсорбиционен агрегат.

ААЛ, *англ.* ААЛ (American Airlines) — Американска авиационна компания.

ААМР — Американска агенция

за международно развитие.

ААО – Американска астрономическа общност.

ААОД *воен.* – Автоматична апаратура за обработка на данни.

ААП – Агенция за авторско право.

ААРР *воен.* – Армейска артилерийска ремонтна работилница.

ААСБ – Асоциация на автомобилните състезатели в България.

ААССР, *истор., рус.* ААССР (Абхазская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Абхазка автономна съветска социалистическа република.

ААУ – Англо-американско училище (Посолство на САЩ).

ААЮ, *англ.* AAU (Athletic amateurs Union) – Любителски лекоатлетически съюз (САЩ).

АБ *физ.* – Абсорбционна база.

АБ *воен.* – Авиационна база.

АБ *воен.* – Авиационна бомба.

АБ *електрон.* – Автоматична блокировка.

АБ – Агенция за бежанците.

АБ – Адвокатско бюро.

АБ – Александровска болница (София).

АБ – Архитектура и благоустройство (отдел).

АБ – Архитектурно бюро. Δ **АБ** „Архида“.

АБ (–) [à-bê] – Бояджийски агрегат (напр.: АБ-25).

АБ *електр.* – Кабел с алуминиева обвивка, бронирана с двестоманени ленти, с външна ютена обвивка.

АБА – Ансамбъл на Българската армия.

АБА – Асоциация на българските аптекари.

АБАКО [абàко] – Алианс на народа Баконго (Конго).

АБАН *библ.* – Архив при Българската академия на науките.

абатр *воен.* – Артилерийска батарея.

АББА – Асоциация на българите, боледуващи от астма. Δ **АББА** „Дишам свободно“.

АБГ – Агенция за борба с градушките.

АБГ *електр.* – Кабел с алуминиева обвивка, бронирана с двестоманени ленти, без външна ютена обвивка – гол.

АБГ [à-бе-гè] – Асоциация на българските граждани.

АБЕ [à-бе-è] – Асоциация на българските еколози.

АБЗ [à-бе-зè] – Асоциация на българските застрахователи.

АБИ – Африка и Близкият из-

ток (дирекция при Министерството на външните работи).

АБИА [à-би-à] – Асоциация на балканските информационни агенции.

АБК воен. – Авиационно бойно командване.

АБК [à-бе-ка], *м. и (разг.) ср. (член. то)* – Административно-битов комбинат.

АБК [à-бе-ка] – Асоциация на българските книгоиздатели.

АБК [à-бе-ка] – Асоциация на българските контраразузнавачи.

АБО [à-бе-ò] и [абò] – Асоциация на бизнесоценителите.

АБП [à-бе-пè] – Асоциация на балканските (търговски) палати; АБТП.

АБППП – Асоциация на българските предприятия за международни превози.

АБР воен. – Авиационна балистична ракета.

абр воен. – Артилерийска бригада.

АБР [à-бе-èр] – Асоциация на българите в Румъния.

АБРО [абрò] – Асоциация на българските радио и телевизионни оператори.

АБС [à-бе-сè] – Асоциация за балканско сътрудничество.

АБСК [à-бе-се-ка] – Асоциация на балканските стопански камари.

АБСФ – Асоциация на българските студенти във Франция.

АБСЧ – Асоциация на българските студенти в чужбина.

АБТП [à-бе-те-пè] – Асоциация на балканските търговски палати; АБП.

АБЧ [à-бе-чè] – Агенция за българите в чужбина.

ав. воен. – Авиация.

АВБ [à-ве-бè] – Асоциация на власите в България.

АВВС воен. – Американски военновъздушни сили.

авг. – август.

авио... – Авиационен (като първа съставна част на частичносъкратени думи, напр.: авиобаза, авиокомпания, авиоположение).

АВИС воен. – Аудиовизуална информационна система.

АВК – Асоциация по водоснабдяване и канализация.

АВМС воен. – Американски военноморски сили.

АВМУ – Асоциация на възпитаниците на морско училище.

АвСП воен. – Авиационна спомогателна поддръжка.

австр. – австрийски.

австрал. — австралийски.

авт. — автоматично.

авт. — автор

автб воен. — Автомобилен батальон.

АВТБр воен. — Автомобилна бригада.

авто... — Автоматически (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: автопилка).

авто... — Автомобилен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: автобаза, автоборса, автоvlak, автозавод, автокран, автопарк, авторемонт, автокъща, автомагистрала, автосалон, автосервиз, автостанция, авточасти). Δ *Автомагистрала „Тракия“*.

автобиограф. — автобиографичен.

Авто ВАЗ м., рус. Авто ВАЗ — Обединение (на Волжкия автомобилен завод „Автономал“) за производство на леки коли.

Автоекспорт м., рус. Автоекспорт — Външнотърговско обединение за износ (експорт) на автомобилна техника.

Автоимпекс м. — Външнотърговско предприятие за внос (импорт) и износ (експорт) на автомобилна техника.

автомат. — автоматичен.

авто-мото прил. — Автомобилно-мотоциклетен (напр.: автомото клуб, авто-мото дело, сп. „Авто-мото свят“).

Автопром м. — Автомобилна промишленост (стопанско обединение, което произвежда автомобили, мотоциклети, резервни части и др.).

Авторемонт ср. и м. — Предприятие за автомобилен ремонт.

— *Произв.*: авторемонтен.

автореф. — автореферат.

Автостопанство ср. — Автомобилно стопанство (транспортно предприятие); АС. Δ *Автостопанство „Автобусни превози“*.

Автотек ж. и м. — Автомобилна транспортна експедиционна кантора.

Автотранспорт м. — Автомобилен транспорт (обединение за товарни и пътнически транспортни услуги).

— *Произв.*: автотранспортен, автотранспортник.

Автотранспред м. и ср. — Автомобилно транспортно предприятие за товарни превози.

автв воен. — Автомобилен полк.

автр воен. — Автомобилна рота.

автрб воен. — Автотранспортен батальон.

АВФК [à-ve-fe-kà] – Агенция за вътрешнофинансов контрол.

АВЧ [à-ve-çè] *метал.* – Антифрикционен високояк чугун. (напр.: АВЧ – 1).

АГ воен. – Авиационна група.

АГ воен. – Адютант-генерал.

АГ [à-gè], *техн.* – В марката на аерозолен генератор (напр.: АГ-Л6).

АГ [à-gè], *прил., мед.* – Акушеро-гинекологически. Δ АГ-отделение. Δ АГ клиника. Δ АГ комплекс.

АГ [à-gè], *нем.* АГ (Aktiengesellschaft) – Акционерно дружество. Δ Сименс АГ.

АГ [à-gè], *прил., строит.* – Анхидритно-глиноземен (в марката на цимент). Δ АГ цимент.

АГ воен. – Армейски генерал.

АГ воен. – Артилерийска група.

АГ електр. – Кабел с изолация от импрегнирана хартия валу-миниева обвивка, гол.

АГБ [à-ge-bè] – Акушеро-гинекологична болница. Δ АГБ „Майчин дом“. АГБ „Св. София“.

АГЗ [à-ge-zè] – Агенция за гражданска защита.

агит... *остар.* – Агитационен (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.:

агитбригада, агитгрупа, агитматериал, агитпункт, агиттабло).

агит... *остар.* – Агитационно (като първа съставна част на съкратени сложни прилагателни, напр.: агитпросветен, агитмасов).

агиткултбригада ж., остар. – Агитационна културна бригада.

агитпроп, член. -ът, -а, *мн.* -и, *м.*, *остар.* – Завеждащ агитационно-пропагандната работа. – Произв.: агитпропчик, агитпропски.

агитпроп... *остар.* – Агитационно-пропаганден (напр.: агитпропотдел).

АГК [à-ge-kà] – Акушеро-гинекологичен комплекс.

АГК [à-ge-kà] – Архитектурно-градоустройствена комисия.

АГН [à-ge-nè] – В марката на галванизационен апарат (напр.: АГН-2).

АГО [à-ge-ò] – Акушеро-гинекологично отделение.

Агпол ж., пол. AGPOL (Agencja Reklamy Handlu Zagranicznego – Polska) – Агенция за външнотърговска реклама на Полша.

агр. – агрономически; агроном.

Агра ж. – Изложба на селскосто-

панска (аграрна) техника в Лайпциг. Δ *Агра-76*.

Агрихем – Международен конгрес „Химия в селското стопанство“ в Прага. Δ *Агрихем-75*.

агро... ~ **Агрономически**, аграрен, земеделски (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: агробизнес, агрокредит, агрокомплекс, агрополитика, агрохимия, агрофирма, агрофорум).

Агробизнесбанк – Аграрна (земеделска) търговска (бизнес) банка.

агробно... – **Агробиологически** (напр.: агробиостанция).

Агробнохим – Аграрна и биологична химия (завод за биохимични продукти – изкуствени торове). Δ „Агробнохим“ АД-Стара Загора.

Агроекспо – Международен панаир за земеделски машини, тютюни и др. (аграрна експозиция). Δ *Агроекспо-Скопие 26-30. 09. 2000*.

Агрокомёрс ж. и м. – Външнотърговска организация за износ на продукцията на стопанските организации от Националния аграрно-промишлен съюз и внос на необходимите за производството стоки.

Агрокомплéкт ж. и м. – Инженерингова стопанска организация за аграрнопромишлено развитие Δ *ИСО „Агрокомплéкт“*.

Агрокооп ж. – Трудово-производителна кооперация към химическия завод „Лакпром“ (София).

Агролèспроéкт м. – Институт за проучване и проектиране в областта на горското и селското стопанство.

Агромаш м. и ср., остар. – Българско-унгарско-съветско дружество за селскостопански (аграрни) машини.

Агромашинна ж. и ср. – Държавно стопанско обединение, което произвежда селскостопански (аграрни) машини, съоръжения, резервни части и др.

Агромашиннаимпéкс ж. и м. – Външнотърговска организация за внос (импорт) и износ (експорт) на селскостопански (аграрни) машини и резервни части.

агромéтео... – **Агрометеорологически** (напр.: агрометеослужба, агрометеостанция).

агроп. – агрономически; агр.

Агропõлихим м. – Завод за из-

куствени торове. Δ *Агрополи-
хим-Девня*.

Агропроект *м.* – Организация за проучване и проектиране на обекти за селското стопанство.

Агропроект *м. и ср.* – **Агропроект** и **промишлено проектиране** (институт за проучване и проектиране на обекти за селското стопанство и хранителната промишленост).

агротехн. – **агротехнически**.

Агротрейд – Дружество за внос и износ на препарати за растителна защита.

агрохим... – **Агрохимически** (напр.: агрохимлаборатория).

АГС (–) [а-ге-сѐ] *техн.* – Автоматичен газосигнализатор (напр.: АГС-1).

АГС (–) [а-ге-сѐ] – Групова автопоилка за свине (напр.: АГС-24).

АГУ – Автомобилна газова уредба.

АГФИ [агфй], *фр.* AGFI (Assemblée générale des fédérations internationales) – Генерална асамблея на международните федерации.

АГЦ [а-ге-цѐ], *строит.* – Анхидритно-глиноземен **цимент**; **АГ цимент**.

АДед. и мн., техн. – **Авиационен**

двигател.

АДвоен. – **Авиационна дивизия**.

АД, нем. АД (Aden Airways) – Авиационни линии на Федерална република Германия.

АД – **Адвокатско дружество**.

АД [а-дѐ], *ср.* – **Акционерно дружество**.

АДизч. техн. – **Асоциативен дескриптор**.

АДА – **Архитектурно-дизайнерска агенция**.

АДБ – **Асоциация на данъкоплатците в България**.

АДБЗ – **Асоциация „Древна балканска земя“** (Институт по тракология при БАН).

АДВ [а-де-вѐ] – **Агенция за държавни вземания** (Министерски съвет).

адв. – **адвокатски**. Δ *адв. бюро*.

АДВФК [а-де-ве-фе-ка] – **Агенция за държавен вътрешен финансов контрол**.

АДГ (–) [а-де-гѐ] – **Автоматизиран дизел-генератор** (напр.: АДГ12-С₁).

АДДвоен. – **Авиация за далечно действие**.

АДДвоен. – **Артилерия за далечно действие**.

Аделф ж., фр. Adelf (Association des écrivains à la langue française) – **Асоциация на писателите, ко-**

ито творят на френски език.
Аджерпрес *ж., рум.* Agerpres (Agentsia Română de Presă) – Румънска агенция по печата.
АДЗ [а-де-зè] – Аглодоменен завод (Кремиковци).
АДИ [адì] – Агенция „Дипломатически имоти в страната“;
АДИС.
АДИС [адìс] – Агенция „Дипломатически имоти в страната“;
АДИ.
АДК [а-де-ка̀], *м. и (разг.) ср.* (член. -то), *воен.* – Артилерийски дегазационен комплект.
АДМ [а-де-èm], *воен.* – Автодегазационна машина.
АДМ [а-де-èm], *електрон.* – Адаптивна делта-модулация.
АДМ – Асоциация на дизайнерите и моделиерите.
адм. – административен.
адм. – адмирал (със собствено име).
АДМР – Академично дружество за международно развитие.
адп *воен.* – Артилерийски дивизион.
АДН [а-де-èn], *нем.* ADN (Allgemeiner Deutscher Nachrichtendienst) – Телеграфна агенция на Германската демократична република.
АДНР – Алжирска демократич-

на и пародна република.
АДО – Асоциация на демократичните общини.
АДП [а-де-пè], *воен.* – Автономен дегазационен прибор.
АДП [а-де-пè], *воен.* – Артилерийска дивизия за пробив.
АДПЕС [адпès] – Автоматизирана подвижна дизелова електростанция (напр.: АДПЕС-20-1).
АДПКИ – Арматурен двужилен проводник с каучукова изолация.
АДС [а-де-сè] – Асоциация на демократичните синдикати.
АДУ [а-де-ù] и [адù] – Автоматично диспечерско устройство.
АДУ [а-де-ù] и [адù] – Апарат за дистанционно управление.
АДФ [а-де-èф], *хим.* – Аденозиндифосфат.
АДФ [а-де-фè] – Албански демократически фронт.
АДФК [а-де-фе-ка̀] – Агенция за държавен финансов контрол.
АДХ *мед.* – Алкохолдехидрогеназа.
АДчиФ и **АДЧ** и **Ф** *телевиз.* – Автоматична донастройка на честотата и фазата на редовата разбивка (на телевизор).
АДЧХ *телевиз.* – Автоматична донастройка на честотата на

хетеродина (на телевизор).

АЕ *воен.* – Авиационна ескадра.

АЕ [â-è], *ед. и мн.* – Автоматични еднополюсни прекъсвачи (напр.: АЕ-1031).

АЕ [â-è], *мед.* – Антигенна единица.

АЕ [â-è], *мед.* – Антитоксична единица.

а. е. – астрономическа единица (единица за разстояние главно в нашата слънчева система).

АЕА, *англ.* АЕА (Association of European Airlines) – Асоциация на европейските авиолинии.

АЕА [aèa], *фр.* АЕА (Association Européenne d'athlétique) – Европейска асоциация по лека атлетика.

АЕГ [â-e-gè], *м. и ж., нем.* АЕГ (Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft) – Обединена електрокомпания в Германия.

АЕГ – Английска езикова гимназия.

АЕГР [aègr] – Асоциация на европейските гранични региони.

а. е. д. – астрономическа единица за дължина (след цифра).

АЕИ – Асоциация на енергийните инженери.

асиб *воен.* – Авиационна ескадрила от изстребители-бомбар-

дировачи.

АЕК [aèk] – Архитектурно-етнографски комплекс. Δ **АЕК** „Ентра“.

АЕК [aèk], *м. и ж., англ.* АЕС (Atomic Energy Commission) – Комисия по атомна енергия.

АЕКЛ *хим.* – Антикорозионен епоксиднокатранен лак.

АЕКПЛ *хим.* – Антикорозионен епоксиднокатранен иеков лак (напр.: АЕКПЛ-2).

АЕЛ – Агенция за екскурзионно летуване.

АЕМ [aèm] – Апарат за електрохимично маркиране на цилиндрични детайли.

а. с. м. физ. – атомна единица за маса (само в атомната физика), (след цифра).

АЕП [aèp] – Асоциация за енергийна политика.

аср *воен.* – Автомобилна евакуационна рота.

АЕР [aèr] – Агенция за енергийно регулиране.

а̀сро... *съкр. фр. aèro, рус. аэро* (от *гр.* аер „въздух“) – Въздушен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: аеробаза, аерогара, аеротакси).

А̀ерофлòт *м.* – Гражданската авиация на Съветския съюз.

аерофото... – Аерофотографски (напр.: аерофотоснимка).

АЕС воен. – Авиационна ескадрила за свързка.

АЕУ – Автоматично електронно устройство за управление на различни видове горелки.

АЕУ – Асоциация на европейските университети.

АЕЦ [аѐц], ж. и м. (разг. член. -ът, -а) – Автономна електроцентрала (към летищата).

АЕЦ [аѐц], ж. и м. (разг. член. -ът, -а) – Атомна електрическа централа. Δ **АЕЦ** „Козлодуй“.

АЕЧП – Асоциация за евроинтеграция и човешки права.

АЗ [а-зѐ] – Автомобилен завод.

АЗ [а-зѐ] – Агенция по заетостта.

АЗ [а-зѐ] – Акумулаторен завод.

АЗ електр. – Акумулиращо звено.

АЗ [а-зѐ] – Апаратен завод.

АЗ [а-зѐ] – Арматурен завод.

азб. – азбучен.

АЗБР – Азиатска банка за развитие.

АЗД [а-зе-дѐ] – Агенция за закрила на детето.

азерб. – азербайджански.

АЗИСИК – Агенция за закрила на интелектуалната собственост и икономически консултан-

ци.

АЗН – Агенция за застрахователен надзор.

азо... хим. – Азотен (напр.: азотна, азосъединения).

АЗПАК [азпак], англ. ASPAC (Asian and Pacific Council) – Азиатско-Тихоокеански съвет.

АЗС [а-зе-сѐ] – Американска здравна служба.

АзССР [аз-ес-ес-ѐр], истор., рус.

АЗССР (Азербайджанская Советская Социалистическая Республика) – Азербайджанска съветска социалистическа република; вж. **АССР**.

АЗУ [азу] и [а-зе-у], изч. техн. – Асоциативно запомнящо устройство.

АИ – Академично издателство. Δ **АИ** „Проф. Марин Дринов“.

АИ – Археологически институт (БАН).

АИ(-) – В марката на автомобилен бензин с октаново число по изследователския метод 93, 98 и др. (напр.: АИ-93, АИ-98).

АИА, фр. AIA (Association internationale des Arts) – Международна академия за изкуствата (Париж); МАИ.

АИА, фр. AIA (Association internationale des allergistes) –

Международна асоциация на алерголозите; ИАА.

АИАП [аиап] — Агенция за икономически анализи и прогнози.

АИАП, *фр.* AIAP (Association internationale des arts plastiques) — Международна асоциация на пластичните изкуства.

АИБА [аибѧ] *фр.* AIBA (Association internationale de boxe amateur) — Международна асоциация по бокс за аматьори.

АИВ [аив], *фр.* AIV (Association internationale de volcanologie) — Международна асоциация по вулканология; ИАВ.

АИГМ, *фр.* AIGM (Association internationale des grands magasins) — Международна асоциация на универсалните магазини.

АИД [аид], *англ.* AID (Agency for International Development) — Агенция за международно развитие.

АИД — Американско индианско движение.

АИД мед. — Апарат за изкуствено дишане.

АИДЕ, *фр.* AIDE (Association internationale de distribution d'eau) — Международна асоциация за водоснабдяване.

АИДП, *фр.* AIDP (Association internationale de droit pénal) — Международна асоциация за наказателно право.

АИЕБ, *фр.* AIEB (Association internationale des études byzantines) — Международна асоциация по византология; МАВ.

АИЕЗЕЕ, *фр.* AIESEE (Association internationale d'études du Sud-Est Européen) — Международна асоциация за изучаване на Югоизточна Европа; МАИЮЕ.

АИЕСЕК, *фр.* AIESEC (Association Internationale des étudiants en Sciences Economiques et Commerciales) — Международна асоциация на студенти-икономисти.

АИЕСЕП, *фр.* AIESEP (Association internationale des écoles supérieures ou instituts d'éducation physique et sportive) — Международна асоциация на висшите учебни заведения по физическо възпитание.

АИЕСТ, *фр.* Aiest (Association internationale d'experts scientifiques du tourisme) — Международна асоциация на научните експерти по туризма.

АИИ — Агенция за инвестицион-

на информация (дружество с ограничена отговорност).

АИК *мед.* – Апарат за изкуствено кръвообръщение.

АИК [айк] – Асоциация на индустриалния капитал.

АИККФ, *фр.* AICCF (Association internationale du congrès de chemins de fer) – Международна асоциация на железничарските конгреси.

АИЛ [айл], *фр.* AIL (Association internationale de lymnologie théorique et appliquée) – Международна асоциация по теоретична и приложна лимнология.

АИЛА [айла], *фр.* AILA (Association internationale de linguistique appliquée) – Международна асоциация по приложна лингвистика.

АИМ [айм], *електрон.* – Амплитудно-импулсна модулация.

АИМ [айм] – Аналогова изчислителна машина.

АИМ – Археологически институт с музей (БАН); вж. ИАМ.

АИМ, *англ.* AIM (American Indian Movement) – Движение за защита на правата на индианците; вж. АИД.

АИМ [айм], *порт.* AIM (Agência de informação de Moçambique) – Информационна агенция на

Мозамбик.

АИМ [айм], *фр.* AIM (Association internationale de météorologie) – Международна метеорологична асоциация; ВМО, ИАМ, ОММ, СМО.

АИММ, *фр.* AIMM (Association internationale des musées médicaux) – Международна асоциация на медицинските музеи.

анижб воен. – Армейски инженерен батальон.

АИНК – Англо-иранска нефтена компания.

АИОП, *фр.* AIOP (Association internationale d'océanographie physique) – Международна асоциация по физическа океанография.

АИОТ – Асоциация на износителите на облекло и текстил в България.

АИП [айп], *фр.* AIP (Association internationale de psychotechnique) – Международна асоциация по психотехника.

АИПКН, *фр.* AIPCN (Association internationale permanente des Congrès de navigation) – Международна асоциация на конгресите по мореплаване.

АИППИ [айпи], *фр.* AIPPI (Association internationale pour la

protection de la propriété industrielle) – Международна асоциация за закрила на индустриалната собственост.

АИПР – Агенция за икономическо програмиране и развитие.

АИПС [айпс], *фр.* AIPS (Association internationale de la presse sportive) – Международна асоциация на спортната преса.

АИПТАП воен. – Армейски изтребително-противотанков артилерийски полк.

АИПХ, *фр.* AIPH (Association internationale des producteurs de l'horticulture) – Международна организация на производители-градинари.

АИР [айр] – Агенция за икономическо развитие.

АИР воен. – Армейско инструментално разузнаване.

АИР [айр], *воен.* – Артилерийско инструментално разузнаване.

АИРХ, *фр.* AIRH (Association internationale de recherches hydrauliques) – Международна асоциация за хидравлични проучвания.

АИС [айс], *информ.* – Автоматизирана информационна система.

АИС [айс], *фр.* AIS (Association internationale de la soie) – Международна асоциация за коприната.

АИС [айс], *фр.* AIS (Association internationale de sociologie) – Международна асоциация по социология.

АИСВРК – Автоматизирана измерителна система за външен радиоактивен контрол.

АИСЕ, *фр.* AISE (Association internationale des sciences économiques) – Международна икономическа асоциация; ИЕА.

АИСП, *фр.* AISP (Académie internationale des sciences politiques) – Международна академия за политически науки.

АИСС, *фр.* AISS (Association internationale de la sécurité sociale) – Международна асоциация за социална безопасност.

АИСС, *фр.* AISS (Association internationale de la science du sol) – Международна асоциация за почвознание.

АИСУ [ансү], *електрон.* – Автоматизирана информационна система за управление.

АИСУ [ансү] – Електронен цифров апарат за изследване на

свърхнатоварването и умората.

АИТ [айт], *фр.* AIT (Association internationale touristique) – Международна туристическа асоциация.

АИТА [а и т а], *фр.* AITA (Association internationale des transports aériens) – Международна асоциация за въздушен транспорт; ИАТА.

АИУС – Автоматизирана информационно-управляваща система.

АИФ [айф], *итал.* AIF (Agenzia internazionale Fides) – Информационна агенция на Ватикана.

АИФ [айф], *фр.* AIF (Agence internationale de francophonie) – Междуправителствена агенция по франкофония.

АИФС, *фр.* AIFS (Association internationale des fabricants de superphosphate) – Международна асоциация на производителите на суперфосфат.

АИХ, *фр.* AIH (Association internationale des hydrologues) – Международна асоциация за научна хидрология.

АИХС, *фр.* AIHS (Académie internationale d'histoire des sciences) – Международна ака-

демия по история на науките.

АИЦ [айц], *м.* (разг., *член.* -ът, -а, *мн.* -ове) – Автоматизиран информационен център.

АИЦ – Американски информационен център.

АИЮ, *фр.* AIU (Association internationale des universités) – Международна асоциация на университетите.

АИЮЕ – Австрийски институт за Източна и Югоизточна Европа.

Ай-Би-Ем, *англ.* IBM (International Business-Machines Corporation) – 1. Американска компания за производство на електронноизчислителни машини; ИБМ.

2. Електронноизчислителна машина, произведена от тази компания (напр.: Ай-Би-Ем-650); ИБМ.

АК воен. – Авиационен корпус.

АК – Авиационна компания, авиокомпания. Δ АК „Балкан“.

АК воен. – Авиационно крило.

АК (-) [ä-kä] – Автол с киселинно-контактно пречистване (в марката на автомобилно масло, напр.: АК-6).

АК – Автомобилен клуб.

АК (-) [ä-kä] – Автомобилен

кран (напр.: АК-75).

АК – Адвокатска кантора.

АК – Адвокатска колегия.

АК – Адвокатска къща.

АК – Адвокатски кабинет.

АК – Административен контрол.

АК – Алпийски клуб. Δ **АК** „Железник“ (Стара Загора).

АК – Американски колеж; **АКС**.

АК – Анкетна комисия.

АК – Арбитражна комисия.

АК – Атлантически клуб. Δ **АК** – Бургас.

АК (–) [â-kâ] – В марката на автомобилно масло с киселинно пречистване (напр.: АК-10).

АК *воен.* – Армейски корпус (САЩ).

АК [â-kâ] – В наименованието на филтър, конструиран от Андреев и Кузенцов.

АКА, *англ.* **АСА** (Agency for the Control of Armament) – Агенция за контрол на въоръженията; **АКВ**.

акад. – академик (със собствено име).

акад. – академичен.

АКБ – Атлантически клуб в България.

АКБС [â-ка-бе-сѐ] – Административен комунално-битов сек-

тор.

АКВ (–) [â-ка-вѐ], *техн.* – Автомат за контрол на вакуума (напр.: АКВ-1М).

АКВ [â-ка-вѐ] – Агенция за контрол на въоръженията (Европейски съюз); **АКА**.

АКВР [â-ка-ве-рѐ] – Агенция за контрол на въоръженията и по разоръжаването.

АКЕЛ [акѐл], *гръц.* **АКЕЛ** (‘Αυορθωτικου Κομμα ‘Εργαζομενου Λαου) – Прогресивна партия на трудовия народ на Кипър.

АКЗБ [â-ка-зе-бѐ] – Асоциация на контраразузнавачите от запаса в България.

АКИ – Американски културен институт.

АКИ, *фр.* **АСИ** (Alliance coopérative internationale) – Международен кооперативен съюз; **ИКА**; **МКС**.

АКМО – Автономна Косовско-Метохийска област (Югославия).

АКО *мн., биохим.* – Андрогено-кортикоиди.

АКП [â-ка-пѐ], *воен.* – Артилерийски корпус за пробив.

АКп (–) – В марката на автомо-

бишно масло с киселинно пречистване и със специална прибавка, която подобрява качеството му (напр.: АКп-6, АКп-10).

АКС – Американски колеж-София; АК.

АКС воен. – Армейска комуникационна система.

АКСЕС [аксès], *англ.* ACCESS (Association for Contacts and Cooperation-East European Self-Support) – Правозащитна организация.

АКССР, истор., рус. АКССР (Автономная Карельская Советская Социалистическая Республика) – Автономна Карелска съветска социалистическа република.

АКТА, англ. АСТА (American Continental Travel Abroad) – Американски пътувания в чужбина (туристически концерн в САЩ).

АКТИД [актид], *ж. и м.* – Автоматизация по конструктивната, технологична и изследователска дейност (секция).

АКТХ [à-ка-те-хè], *биохим.* – Адреностероиден хормон.

АКФМ [à-ка-фе-мè], АКФМ (Antocon-ny Kongresin ny Fahaleovantenan i Madagasikara)

– Конгрес за независимост на Мадагаскар.

акц. – акционерен.

АКЧ (–) *метал.* – Антифрикционен ковък чугун (напр.: АКЧ-1, АКЧ-2).

АЛ [à-èл] – Агенция по лекарствата.

ал. – алинея (с цифра). $\triangle$ *ал.* 2.

АЛ воен. – Армейско летище.

АЛАИ [алай], *фр.* ALAI (Association littéraire et artistique internationale) – Международна асоциация за литература и изкуство; ИЛАА.

АЛБ библи. – Албания.

алб. – албански.

АЛБ [à-ел-бè] – Асоциация на лицензираните брокери.

алг. – алгебрически.

Алгèк м., рус. АЛГЭК (Алгоритмический язык для экономических задач) – Алгоритмичен език за икономическа информация.

Алгèм м., рус. АЛГЭМ (Алгоритмы экономические и математические) – Алгоритмичен език за икономически и математически задачи.

алго... – Алгоритмичен (напр.: алгоезик).

Алгол м., англ. Algol (Algorithmic Language) – Алгоритмичен

език, предназначен за обработка на математически и научно-технически задачи.

Алд биохим. – Фруктозо-1, 6-дифосфатацдолаза.

АЛЖ биол. – Алжир.

алж. – алжирски.

АЛК [â-ел-ка] – Авиационна лекарска комисия.

Алкѡа ж., англ. ALCOA (Aluminium Company of America) – Американска компания за производство на алуминиеви изделия.

алмагѡл м., фарм. – Препарат от хидроокисите на алуминия и магнезия във вид на течен гел.

Алпи ж., метал. – Лята магнитна сплав по системата желязо-никел-алуминий.

Алпико ж., метал. – Лята магнитна сплав по системата желязо-никел-алуминий-кобалт.

АЛНС – Антифашистка лига за народна свобода (Бирма).

АЛП [â-ле-пѡ] – Австралийска лейбъристска партия.

АЛС [â-ле-сѡ], *техн.* – Автоматична локомотивна сигнализация.

Алтайселмаш м., рус. Алтайсельмаш (Алтайский завод сельскохозяйственных машин) – Алтайски завод за селско-

стопански машини.

Алтрап м., англ. ALTRAN (Algebraik Translator) – Алгоритмичен език.

АЛУ изч. техн. – Аритметично и логическо устройство.

АМ [â-ѡм], *рус.* АМ (Александр Микулин) – 1. В марката на авиационен двигател, конструиран от А. Микулин (напр.: АМ-34).

2. Авиационен двигател, конструиран от А. Микулин.

АМ (–) [â-ѡм] – Агрегатна машина (напр.: АМ-127).

Ам биохим. – Амилаза.

АМ [â-ѡм], *електрон.* – Амплитудна модулация.

АМ [â-ѡм], *прил., електрон.* – Амплитудномодулиран. Δ АМ сигнал. АМ система.

АМ [â-ѡм], *електрон.* – Анодна модулация.

АМ – „Армейска младеж“ (списание).

АМ – Асансьорни монтажни (акционерно дружество).

АМ – Асоциация на месопреработвателите; вж. АМП.

АМ [â-ѡм], *англ.* АМ (Air-Cooled Motor) – Двигател с въздушно охлаждане.

А/м физ. – Ампер на метър (единица за интензитет на магнит-

но поле), (след цифра).

АМА – Агенция „Морска администрация“.

АМА [ама] – Асоциация на малката авиация.

Ама-трик – Международен фестивал на анимационния и трик-филм (напр.: Ама-трик 75).

АМБ [а-ем-бѐ] – Асоциация на месопреработвателите в България.

АМГОТ [амгòт], *англ.* AMGOT (Allied Military Government of Occupied Territory), *остар.* – Съюзно военно правителство в окупирани територии.

АМЕКС [амѐкс], *исп.* AMEX (Agencia Mexicana de Noticias) – Мексиканска информационна агенция.

амер. – американски.

АМЕС [амѐс], *електрон.* – Автоматизация и модернизация на енергийната система.

АМЕЦ – Африканска методистка епископална църква (САЩ).

АМИ *прил.* – Антимилитаристичен. Δ **АМИ** – дейност. **АМИ-групи**.

АМИЕВ [амиѐв], *фр.* AMIEV (Association médicale internationale pour l'étude des conditions de vie et de la Santé) – Международна медицинска асоциация за

проучване на условията на живот.

АМК [а-ем-ка] – Автомобилно-мотоциклетен клуб.

АМК [а-ем-ка] – Корабна мачтова антена (напр.: АМК-2).

АММ, *фр.* AMM (Association médicale mondiale) – Световна медицинска асоциация; вж. **СМА**.

АМН [а-ем-ѐн], *рус.* АМН (Академия медицинских наук) – Медицинска академия (Русия).

АМНИИ [амний] – Авиомедицински научноизследователски институт.

АМНЦ – Автоматична международна телефонна централа.

АМО [амò] – Машина за магнитно-абразивна обработка.

АМОД – Англо-малайзийски отбранителен договор.

АМП *хим.* – Аминоацетат.

АМП – Асоциация на месопреработвателите; **АМ**.

АМПК – Американска патентна класификация.

АМР [а-ме-рѐ] – Агенция за международно развитие (САЩ).

АМРС – Агенция за международно развитие и сътрудничество.

АМС [â-ме-сѐ], *воен.* – Авиометеорологична служба.

АМС [â-ме-сѐ], *ед. и мн.* – Автоматична междупланетна станция.

АМС – Агенция за младежта и спорта.

АМСБ [â-ме-се-бѐ] – Асоциация на малкия и средния бизнес.

АМСП [â-ме-се-пѐ] – Агенция за малки и средни предприятия.

АМТИ [âмти] – Академия за музикално и танцово изкуство (Пловдив).

Амторг, *ж. и м., рус.* Амторг (Советско-американская търговска корпорация) – Съветско-американска търговска корпорация.

АМТЦ [â-ме-те-цѐ] – Автоматична междуселищна телефонна централа.

АМУ [â-ме-Ѹ] – Асансьорно-монтажно управление.

АМФ [â-ем-ѐф], *хим.* – Аденозинмонофосфат.

АМФ [â-ем-ѐф], *хим.* – Аденозинмонофосфорна киселина.

АМХ [â-ме-хѐ] – Ателие на младия художник.

АМЧ [â-ме-чѐ], *ж. и (разг.) ср.* (член. -то), *воен.* – Артилерийска материална част.

АМЮ – Асоциация на младите

юристи.

АН [â-ѐн] и [ан], *рус.* АН (Академия наук) – Академия на науките (Русия).

АН *хим.* – Акрил нитрил.

Ан (–) [ан], *рус.* Ан (Антонов) –

1. В марката на самолети, конструирани от О. К. Антонов (напр.: Ан-2, Ан-10, Ан-24).

2. (разг.) член. -ът, -а, *мн.* -ове. Самолет, конструиран от О. К. Антонов.

– Произв. (разг.) âнче.

АНА [âна], *англ.* ANA (Australian National Airways) – Австралийски въздушни линии.

АНА [âна] – Албанска национална армия.

АНА [âна], *англ.* ANA (Athens News Agency) – Гръцка осведомителна агенция.

АНАП [anâп], *исп.* ANAP (Asociación Nacional de Agricultores Pequeños) – Национална асоциация на дребните земеделски стопани (Куба).

АНАПО [anâпо], *анап.* ANAPO (Alianza Nacional Popular) – Национален народен съюз (Колумбия).

анат. – анатомически.

АНБ – Австрийска национална банка.

АНВ [â-не-вѐ] – Агрегат за непрекъсната вулканизация (на

каучук).

анг. физ. – **ангстрьом** (единица за дължина), (след цифра); **А. англ.** – **английски**.

АНГОП [ангòп], **ANGOP** (Agencia Angola-Press) – Информационна агенция на Ангола.

АНД [à-не-дè], **ж. и ср.** – **Алжирско национално движение** (политическа партия).

АНДР [à-не-де-рè] – **Алжирска народнодемократична република**.

АНЕБ [анèб], **ж. и м.** – **Атомна научноекспериментална база** (БАН).

АНЗАМ [анзàм], **англ.** **ANZAM** (Australia New Zealand and Malaysia), **ж. и м.** – **Военнополитическа групировка на Австралия, Нова Зеландия и Малайзия**.

АНЗХ [à-не-зе-хè] – **Агенция за надзор върху застраховането и хазарта**.

АНЗЮС [анзjòс], **англ.** **ANZUS** (Australia, New Zealand and the United States) – **Военнополитически блок на Австралия, Нова Зеландия и САЩ**.

АНИ [à-ен-й] и [àни] – **Агенция за пастърчаване на износа**.

АНИ – **Агенция за недвижими**

имоти.

АНИ [àни], **порт.** **ANI** (Agência Nacional de Informações) – **Телеграфна агенция на Португалия**.

АНИМ [а нй м], **фр.** **ANIM** (Agence nationale d'information Malienne) – **Малайска информационна агенция**.

АНИСА – **Автономен научен институт за стратегически анализи**.

АНК [à-ен-кà] – **Африкански национален конгрес** (Южноафриканска република).

АНКАП [а н к à п], **ANCAP** (Administracion Nacional de Combustibles, Alcohol y Portland Uruguay), **м.** – **Национално предприятие в Уругвай, което има монопол на спирта, горивата, цимента и др. материали**.

АНМТ – **Асоциация на независимите млади таланти**.

АНН, ANN (Agencia National Newsroom) – **Частен национален новинарски център**.

АНО [анò] – **Армия за национално освобождение** (албански въоръжени сили в Косово, Македония, Сърбия).

АНО – **Армия за национално освобождение** (Алжир).

апоп. – **апонимен**.

АНОП [анòп], **порт.** **ANOP** (Agência Noticiosa Oficial Portuguesa) – **Национална информационна агенция на Португалия**.

апот. – **апотация**.

АНП [à-не-пè] – **Австрийска народна партия**.

АНП [à-не-пè], **хол.** **ANP** (Algemeen Neder-landisch Persbureau) – **Информационна агенция на Холандия**.

АНПКТР – **Ансамбъл за народни песни при Комитета за телевизия и радио**.

АНРК радиотехн. – **Автоматична настройка на резонансните кръгове на радиостанциите**.

АНС [à-не-сè], **англ.** **ANS** (Agency for National Security) – **Агенция за национална сигурност (САЩ)**.

АНС [à-не-сè] – **Арабски национален съюз**.

АНС [à-не-сè] – **Африкански национален съвет** (Южна Родезия).

АНСА [анса], **ит.** **ANSA** (Agenzia Nazionale Stampa Associata) – **Италианска информационна агенция**.

АН СССР, рус. **АН СССР** (Академия наук Союза советских

социалистических республик) – **Академия на науките на СССР**.

АНТ [à-не-тè] – **Агенция за пастърчаване на търговията**.

АНТ [ант], **рус.** **АНТ** (Андрей Николаевич Туполев) – **1. В** марката на самолет, конструиран от А. Н. Туполев (напр.: **АНТ-25**)

2. Самолет, конструиран от А. Н. Туполев.

антаркт. – **антарктически**.

Антикор **м.** – **Антикорозионен препарат**.

антифаш. – **антифашистки**.

антроп. – **антропологически**.

АНУ – **Австралийски национален университет** (Канбера).

АНЧ [à-ен-чè], **радиотехн.** – **Автоматична настройка на честотата**.

АО воен. – **Аварийно осветление**.

АО – **Автономна област**.

АО – **Агенция за охрана**.

АО електрон. – **Апарат за отделяне на каналите**.

АО воен. – **Артилерийско отделение**.

АО – **Астрономическа обсерватория**.

АО – **Атомно оръжие**.

АОА – **Агенция по оценяване и акредитация**.

АОАБр *воен.* – Армейска оръдейна артилерийска бригада.

АОБ – Асоциация на охлювари-те в България.

АОД – Автоматична обработка на данни.

АОДР – Асоциация на общини-те от Дунавския регион.

АОК [аѡк], *ж. и м.* – Армия за освобождение на Косово.

АОМ *библ.* – Архив отдел „Музеи“.

АОН [аѡн], *рус.* АОН (Академия общественных наук) – Академия за обществени науки.

АОНСУ [аѡнсу], *остар.* – Академия за обществени науки и социално управление.

АОП – Армия за освобождение на Палестина.

АОП – Обединение на австрийските профсъюзи.

АОПБМ – Армия за освобождение на Прешово, Буяновац и Медведжа; АОПМБ.

АОПМБ – Армия за освобождение на Прешово, Медведжа и Буяновац; АОПБМ.

АОС *воен.* – Авионосно оперативно съединение.

АОФ – Арабски освободителен фронт.

АП *воен.* – Авиационен полк.

АП – Авиационна прахоразпръскачка.

АП [а-пѐ] – Автоматизация на производството (отдел. група и т. н.).

АП *воен.* – Автоматичен пеленгатор.

АП – Автомобилно предприятие.

АП (–) [а-пѐ], *техн.* – Автопазач (напр.: АП-а1).

АП – Автопарк.

АП (–) [а-пѐ], *техн.* – Автопилот (напр.: АП-42).

АП [а-пѐ] – Агенция за приватизация.

АП – Агенция за приходите (Министерски съвет).

АП [а-пѐ], *англ.* AP (American Press) – Агенция Американ Прес (САЩ).

АП [а-пѐ], *остар.* – Агитация и пропаганда (отдел). Δ *Завеждащ АП.*

АП (–) [а-пѐ], *техн.* – Азбестово платно (напр.: АП-1).

АП – Апелативна прокуратура.

АП *техн.* – Арматура за на̀ра.

АП – Антиреволюционна партия (Нидерландия).

АП – Апелативна прокуратура.

ап *воен.* – Артилерийски полк.

АП [а-пѐ], *англ.* AP (Associated Press) – Асошиейтед прес (Информационна агенция на

САЩ).

АП (-) [à-pè], *техн.* – Преносим абрихт (напр.: АП-26).

АП (-) [à-pè], *техн.* – Пресовъчен автомат (напр.: АП-63).

АП (-) [à-pè], *техн.* – Пружинен акумулатор (напр.: АП-16, АП-Т6 – хидравличен).

АПА [à-pe-à], *нем.* APA (Austria Presse-Agentur) – Австрийска агенция по печата.

АПВ [à-pe-vè], *електр.* – Автоматично повторно включване (при релейни защиты). Δ Еднофазно АПВ. Уредби за трифазно еднократно АПВ.

АПВ [à-pe-vè], *мн., радиотехн.* – Акустични повърхностни вълни.

АПВО [à-pe-ve-ò], *воен.* – Армия за противовъздушна отбрана.

АПГ [à-pe-gè], *техн.* – Автоматичен правотоков генератор (напр.: АПГ 160/12).

АПГ [à-pe-gè], *техн.* – Автоматична пожарогасителна глава.

АПД [à-pe-dè], *съобщ. техн.* – Апаратура за предаване на данни.

АПЕК [apèk], *м. и ж., англ.* APES (All-Purpose Electronic Computer) – Електронноизчислителна машина.

АПЕК [apèk], *англ.* APES (Asian-

Pacific Economic Colaboration) – Азиатско-тихоокеански форум за икономическо сътрудничество.

АПЕУ [à-pe-ÿ] – Асоциация на преподавателите от европейските университети.

АПИ [à-pe-ÿ], *фр.* API (Association phonétique internationale) – Международна фонетична асоциация.

АПК [à-pe-kà] – Агенция за подбор на кадри.

АПК [à-pe-kà], *ср. (разг., член. -то, мн. -та)* – Аграрно-промишлен комплекс.

АПК [à-pe-kà], *ед. и мн., строит.* – Армирани почвени конструкции.

АПК – Африканска профсъюзна конфедерация.

АПК (-) [à-pe-kà] – Предавателна пръчковидна корабна антена (напр.: АПК-II).

АПК (-) [à-pe-kà] – Приемателна пръчковидна корабна антена (напр.: АПК-I).

АПКИ *електр.* – Арматурен проводник с каучукова изолация.

АПКИ *електр.* – Меден проводник с каучукова изолация с алуминиево жило.

АПМА – Агенция на производи-

телите на метален амбалаж.

АПМВ *електр.* – Автоматичен магнитен взривобезопасен прекъсвач.

АПМПП – Асоциация на предприятията за международни превози и пътища.

АПН [à-пе-èn], *рус.* АПН (Агентство печати новости) – Съветска информационна агенция.

АПН, *рус.* АПН (Академия педагогических наук) – Академия на педагогическите науки.

АПНИ – Агенция за посредничество с недвижими имоти. **Δ АПНИ** „ИКАР“ (Бояна).

АПНС – Африканска партия за независимост на Сенегал.

АПО – Автомат за почистване на обувки.

АПО [à-пе-ò], *остар.* – Агитационно-пропаганден отдел.

АПОП – Асоциация на производителите на оранжерийна продукция; **АПОПБ**.

АПОПБ – Асоциация на производителите на оранжерийна продукция в България; **АПОП**.

АПП (–) [à-пе-пè], *техн.* – Агломерационен промивателен прахоуловител (напр.: АПП-2).

АПП [à-пе-пè], *англ.* APP (Associated Press of Pakistan) – Телеграфна агенция на Пакистан.

АППД – Изпълнителна агенция „Поддържане и проучване на река Дунав“ (Русе).

АППО *истор., рус.* АППО (Антифашистская подпольная патриотическая организация) – Антифашистка нелегална патриотична организация на съветските военнопленници в немските лагери (1942-1945).

АППТ – Агенция за планиранство, пътешествия и туризъм. *апр.* – април.

АПРБ – Асоциация на прокурорите в Република България.

АПРЛС – Асоциация за подпомагане на ресоциализацията на лишените от свобода.

АПС [à-пе-ès], *воен.* – Авиационен полк за свързка.

АПС [à-пе-сè] – Австрийска партия на свободата.

АПС – Апелативна прокуратура-София.

АПС [à-пе-ès], *воен., рус.* АПС (Автоматический пистолет Стечкина) – За означаване на автоматичен пистолет, създаден от Стечкин.

АПС [à-пе-ès], *фр.* APS (Algérie

Press Service) – Информационна агенция на Алжир.

АПСД [à-pe-se-dè] – Алюминиев проводник, изолиран, с два слоя стъклоvlakно.

АПТ [à-pe-tè] – Албанска партия на труда.

АПТ – Ансамбъл за песни и танци.

апт. – аптечен. Δ *апт. филиал.*

АПУ [apù] – Автоматизация на производството и управлението (фонд).

АПУ (–) [apù], *техн.* – Автоматично прелезно устройство (напр.: АПУ-73).

АПУ [apù], *стобиц. техн.* – Устройство за автоматично повикване.

АПФ [à-pe-fè] и [à-pe-èф] – Асоциация на приватизационните фондове.

АПФГ [à-pe-fe-gè] – „А“ професионална футболна група.

АПФЕ – Асоциация на преподавателите по френски език.

АПХК – Алюминиев проводник с хартиена изолация, кръгъл.

АПХИП – Алюминиев проводник с хартиена изолация, правоъгълен.

АПХСИ – Асоциация на производителите на хляб и сладкарски изделия.

АПЦК [à-pe-ce-kà] – Асоциация на притежателите на ценни книжа.

АР [à-èр], *техн.* – Автоматичен регулатор на реактивна мощност (напр.: АР-1).

АР (–) [à-èр] – Автомобилен радиоприемник (напр.: АР-12).

АР [à-èр], *изч. техн.* – Адресен регистър.

АРА [àра] – Асоциация на рекламните агенции (България).

араб. – арабски.

Арамко ж., англ. ARAMCO (Arabian-American Oil Company) – Арабско-американска нефтена компания.

АРБ [à-pe-bè], *воен.* – Авиационна ремонтна база.

“А”РВГ [à-pe-ve-gè] – За означаване на (първа) републиканска волейболна група, включваща най-силните отбори.

АРГ [à-er-gè], *воен.* – Артилерийска разузнавателна група.

АРД [à-er-dè], *воен.* – Атомен реактивен двигател.

АРДЦП – Асоциация на родителите на деца с церебрална парализа.

АРЕ [à-er-è], *воен.* – Авиационна радиоескадрила.

АРЕ – Арабска република Египет.

АРЕНА [арѐна], *ж., исп.* ARENA (Aliança Renovadora Nacional) – Национален съюз за обновление (Бразилия).

АРЖ *библ.* – Аржентина.

аржент. – аржентински.

АРЗ [à-re-zè], *рус.* АРЗ (Автомат регулировани загрузки) – Автомат за регулиране на натоварването.

АРЗ [à-re-zè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Авторемонтен завод. Δ АРЗ „Люлин 2002“ ООД.

АРЗ – Асоциация на разузнавачите от запаса.

АРИРИ – Агенция за регионално и икономическо развитие и инвестиции.

АРК [à-ep-kà], *воен.* – Авиационен радиокompас.

АРК [арѐк], *воен.* – Автоматичен радиокomплекс.

аркт. – арктически.

АРЛС *воен.* – Автоматична радиолокационна станция.

АРМ *воен.* – Автоматизирано работно място (при стрелба).

арм. – армейски.

арм. – арменски.

арм. ген. – армейски генерал (със собствено име).

Армиѐкс *м. и ж.* – Държавна оръжейна фирма.

арм. под. воен. – армейско подчинение.

АРН електрон. – Автоматично регулиране на напрежението на синхронните машини.

АРО [à-re-ò] – Азиатска регионална организация; МКСП.

АРО [арò] – Асоциация на родопските общини.

Арòма ж. – Предприятие за производство на парфюмерия и козметика.

АРПЛ *воен.* – Атомна ракетна подводна лодка.

АРР – Автомобилна ремонтна работилница.

АРР – Агенция за регионално развитие.

АРС [арс], *воен.* – Авиационен ракетен снаряд.

АРС (–) [арс], *воен.* – Автомобилна разливна станция (напр.: АРС-12Д).

АРС – Асоциация на ромските сдружения.

Ар-Си-Ей, *англ.* RCA (Radio Corporation of America) – Американска радиокорпорация (САЩ).

арт. – Артилерия, артилерийски.

арт. – артист.

арт. – артикул.

Арткооп *м. и ж.* – Сдружение (кооперация) на дейците на

изкуството.

APY [â-pe-ÿ], *електрон.* – Автоматично регулиране на управлението.

APФ [â-ep-èф] – Азиатски регионален форум.

„**А**“ **РФГ** [â-pe-фе-гè] – За означаване на (първа) републиканска футболна група, включваща най-силните футболни отбори.

арх. – археологически; археол.

арх. – архив.

арх. – архипелаг; архип.

арх. – архитект (със собствено име).

„**А**“ **РХГ** [â-pe-хе-гè] – За означаване на (първа) републиканска хандбална група.

археол. – археологически; арх.

архип. – архипелаг; арх.

архит. – архитектурен.

APЧ [â-ep-чè], *радиотехн.* – Автоматично регулиране на честотата (при радиоприемник).

APЧ [â-ep-чè], *радиотехн.* – Автоматично регулиране на чувствителността.

АС – Абонатна станция.

АС воен. – Авиосили.

АС [â-cè] – Автозареждач на сепаратори.

АС (–) [â-èс] – Автол със селективно почистване (в марката на

автомобилно масло, напр.: АС-9,5).

АС [â-cè], *електр.* – Автоматична синхронизация.

АС ед. и мн., воен. – Автоматична система.

АС – Автомобилно стопанство; **вж.** **Автостопанство.**

АС – Агенция за сигурност. **Δ** **АС „Скорпио“.**

АС – Анимационна студия.

АС – Асансьорни сервиси (акционерно дружество).

АС (–) [â-cè] – В марката на автомобилно масло, пречиствано с разтворители – селективно пречистване (напр.: АС-9,5).

АС електрон., рус. **АС** (Адрес связи) – Адрес за връзка.

АС – Акредитационен съвет.

АС – Апелативен съд. **Δ** **Пловдивски АС.**

АС – Арбитражен съд.

АС воен. – Атлантически съвет (НАТО).

АС – Африкански съюз

АС – Самостоятелен дихателен апарат.

АС (–) [â-èс], *ед. и мн., електр.* – Стоманено-алуминиеви проводници (напр.: АС-35, АС-50, АС-70, АС-95).

ас. – асистент.

ACA [âca], *англ.* **ASA** (American

- Standards Association) – Американска асоциация по стандартизация.
- АСА** [àca], *англ.* ASA (Association of South-East Asia) – Асоциация на страните от Югоизточна Азия.
- АСА** [àca] – Асоциация „Социална алтернатива“.
- АСАЛ** *биохим.* – Аргининсукцинатаза.
- АСВ** *воен.* – Автосанитарен батальон.
- асб** *физ.* – апостилб (единица за яркост), (след цифра).
- АСВ** [à-ce-vè] – Агенция за събиране на вземанията.
- АСВ** [à-ce-vè] – Административно-стопански въпроси. Δ *Помощник-директор по АСВ.*
- АСВ** *воен.* – Американски сухопътни войски.
- АСВ** – Ансамбъл на строителни войски.
- АСГ** *строит.* – Армиран със стъклоено влакно гипс.
- АСД** [à-ce-dè] – Административно-стопанска дейност (дирекция).
- АСД** – Анализ на стопанската дейност.
- АСДО** – Аларменни системи за дома и офиса.
- АСДП** [à-ce-de-pè] – Австрийска социалдемократическа партия.
- АСДС** [à-ce-de-cè] – Автоматизирана система на държавната статистика; АСИС.
- АСДУ** [à-ce-de-ù], *съобщ. техн.* – Автоматизирана система за диспечерско управление.
- АСЕАН** [aceàn], *ж. и м., англ.* ASEAN (Association of South-East Asian Nations) – Асоциация на страните от Югоизточна Азия (Индонезия, Малайзия, Сингапур, Тайланд, Виетнам, Филипините и Бруней).
- АСЕИ** [aceй] – Автоматизирана система за епидемиологична информация.
- асек** *физ.* – Амперсекунда (единица за измерване на количеството електрическа енергия), (след цифра).
- АСЕТ** [acèt], *електр.* – Агрегирана система за електроизмервателна техника.
- АСИ** [acй] – Автоматизирана система за информация.
- АСИ** *остар.* – Амстердамски синдикален интернационал.
- АСиА**, *рус.* АСиА (Академия строителства и архитектуры) – Академия за строителство и архитектура.
- АСИО** [асйо] – Автоматизирана

система за информационно обслужване.

АСИС [асис] – Автоматизирана статистическа информационна система; АСДС.

АСИТ [асйт] – Агрегатна система от изчислителна техника.

АСИТЕЖ [аситѐж], *фр.* ASITEJ (Association internationale des théâtres des enfants et des jeunes) – Международна асоциация на театрите за деца и юноши.

АСИУ [асиу] – Автоматизирана система за информация на управлението.

АСК [а-се-ка] – Агенция за след-приватизационен контрол.

АСК [а-се-ка] – Армейски спортен клуб; СКА. Δ АСК „Ботев“ – Пловдив.

АСКБ [а-се-ка-бѐ] – Асоциация на счетоводните къщи в България.

АСЛИБ [аслиб], *англ.* ASLIB (Association of Special Libraries and Information Bureaux) – Асоциация на специалните библиотеки и информационни бюра.

АСЛП – Алианс за социално-либерален прогрес; АСП.

АСЛП [а-се-ле-пѐ] – Алтернативна социаллиберална партия.

АСМ [а-се-мѐ], *електрон.* – Ав-

томатична сметачна машина.

АСМ [а-се-мѐ] – Агенция за стандартизация и метрология.

АСМ (–) [а-се-мѐ], *мед.* – Апарат за електростимулация на мускули (напр.: АСМ-2).

АСМ, *англ.* ACM (Association for Computer Machinery) – Асоциация за компютърни съоръжения.

АСМБ – Асоциация на студентите медици в България.

АСМК [а-се-ме-ка], *техн.* – Агрегатирана система от механични конструкции.

АСН [а-се-нѐ] – Академия на селскостопанските науки.

АСНЦБ *библ.* – Академия на селскостопанските науки – Централна библиотека.

АСН ЦНТИД *библ.* – Академия на селскостопанските науки – Център за научно-техническа информация и документация.

АСО [асò] – Аварийноспасителна организация (Български морски флот).

АСО *воен.* – Авиация за специални операции.

АСО [асò] – Алтернативно социалистическо обединение.

АСО [асò] – Архитектурно-строителен отдел.

АСО(п) – Алтернативно социа-

листическо обединение (независими); АСОН.

АСОД *воен.* – Аналогова система за обработка на данни.

АСОН – Алтернативно социалистическо обединение – независими; АСО(н).

АСП [à-се-пè] – Австралийска социалистическа партия.

АСП [à-се-пè] – Австрийска социалистическа партия.

АСП [à-се-пè] – Агенция София-Прес.

АСП [à-се-пè] – Алианс за социалнолиберален прогрес; АСПП.

АСП [à-се-пè] – Алтернативна социалистическа партия.

АСП [à-се-пè] – Арабска социалистическа партия.

АСП *воен.* – Артилерийско-стрелкова подготовка.

АСП [à-се-пè] – Асоциация на свободните предприемачи.

АСПК – Агенция за следприватизационен контрол.

АСПР [аспèр] – Автоматизирана система за планови разчети.

АСПРТ [аспèрт] – Автоматизирана система за планови разчети в транспорта.

АСПС *строит.* – Армирана със стъклоено влакно полиестерна

смола.

АСР [à-се-рè], *мн., воен.* – Аварийно-спасителни работи.

АСР (–) [à-се-èр] – Автоматичен револверен струг (напр.: АСР-200).

АСР (–) [à-се-èр], *ед. и мн.* – Автоматичен сигнализатор на радиоактивност (напр.: АСР-1, АСР-3).

АССР *остар.* – Академия на Социалистическа република Румъния.

АСС [à-се-сè], *ед. и мн., воен.* – Авиационен самолетен снаряд.

АСС [à-се-сè], *воен.* – Автоматизирана система за стрелба.

АСС [à-се-сè] – Авторемонтна сервизна станция.

АСС [à-се-сè] – Арабски социалистически съюз.

АССБВ – Административно-стопански и социално-битови въпроси.

АССР [à-ес-ес-èр], *истор., рус.* – АССР (Автономная Советская Социалистическая Республика) – Автономна съветска социалистическа република.

АССР [à-ес-ес-èр], *истор., рус.* – АССР (Азербайджанская Советская Социалистическая Республика) – Азербайджанска съветска социалистическа

република: АзССР.

АССР {à-ес-ес-èр}, *истор., рус.*

АССР (Арменская Советская Социалистическая Республика) – Арменска съветска социалистическа република.

АСТИ [астй] – Автоматизирана система за търсене на информация.

АСТП [à-се-те-пè] – Арбитражен съд при Търговската палата (София).

астр. – астрономически.

АСТРА (–) [àстра] – Автоматизирана система за оперативно управление на автомобилния транспорт (напр.: АСТРА-71).

астро... – Астрономически (напр.: астрофизика).

АСУ [асу], *воен.* – Автоматизирана система за управление.

АСУ [асу], *м. и (разг.) ср. (член. – то)* – Административно стопанско управление.

АСУ (–) [асу], *ед. и мн., електр.* – Стопанско-алуминиеви усилени проводници (напр.: АСУ-300, АСУ-400).

АСУВ [асув] – Автоматизирана система за управление на войските.

АСУИ [асуй] – Автоматизирана система за управление и информация.

АСУН [асун] – Автоматизирана система за управление на пауката.

АСУП [асуп] – Автоматизирана система за управление на производството.

АСУПИ [асупи] – Автоматизирана система за управление на профилактичните имунизации.

АСУС [асус] – Автоматизирана система за управление на строителството.

АСУТО (–) [асуто] – Автоматизирана система за управление на търговските обекти (напр.: АСУТО-77/0310).

АСУТП – Автоматизирана система за управление на технологическите процеси.

АСУТПП – Автоматизирана система за управление за техническа подготовка на производството.

АСФС [à-се-фе-сè] – Административно-стопанска и финансова служба.

АСЧ [à-се-чè] – Административно-стопанска част. Δ *Завеждащ АСЧ.*

АСЧ [à-се-чè], *метал.* – Антифрикционен сив чугун.

АСЧ (–) [à-се-чè] – Стълбищен часовников автомат (напр.: АСЧ-66).

АСШВСМ – Армейска спортна школа на военнослужещата младеж.

АТ воен. – Авиационен техник.

АТ (–) [à-tè], *електр.* – Автоматичен триполюсен токоограничаващ прекъсвач (напр.: АТ-00).

АТ (–) [à tè] – Автоматичен тъкачен стан (напр.: АТ-120-7).

АТ [à-tè], *воен., рус.* АТ (Артиллерийский тягач) – Артилерийски влекач.

АТ – В емблемата на кожарска фабрика „Ахмед Татаров“ (Севлиево).

ат. – атомен.

ат физ. – техническа атмосфера (единица за измерване на налягане), (след цифра).

АТА [àта] – Албанска телеграфна агенция.

АТА хим. – Аминотриазол.

ата [atà] *физ.* – Абсолютна техническа атмосфера (единица за измерване на налягане), (след цифра).

АТА [àта] – Асоциация на туристическите агенции.

АТБ [à-те-бè], *воен.* – Авотранспортен батальон.

АТБ [à-те-бè] – Асоциация на търговските банки.

АТББ – Аграрна търговска (бизнес) банка.

АТБТ (–) [à-те-бе-тè] – Апарат за точене на банцингови триони (напр.: АТБТ-50).

АТгЦ [à-те-ге-цè] – Автоматична телеграфна централа.

АТД [à-те-дè], *воен.* – Авиационна техническа дивизия.

АТД [à-те-дè] – Административно-териториално деление (управление в Министерство на вътрешните работи).

АТДО – Азиатско-тихоокеанска договорна организация.

АТЕЦ [атèц], *м.* (разг., *член.* -ът, -а, *мн.* -ове) и *ж.* – Атомнотоплоелектрическа централа.

АТИ [àти] – Автоматична телефонна информация.

АТИС [атìс] – Азиатско-тихоокеанско икономическо сътрудничество.

АТЗ [à-те-зè], *мн.* – Австрийски тютюнопроизводителни заводи.

АТЗ [à-те-зè], *м.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Азотноторов завод.

ати [àти], *рус.* ати (техническая атмосфера избыточная), *физ.* – Техническа атмосфера за свръхналягане; вж. **атс.**

АТК [à-те-кà] – Американска

търговска камара.

АТК *воен.* – Артилерийско тило-
во командване.

АТЛ [à-te-èl] – Автоматична
технологична линия.

АТЛ [à-te-èl], *воен., рус.* АТЛ
(Артиллерийский тягач лег-
кий) – Лек артилерийски вле-
кач.

атлант. – атлантически.

АТЛАС [атлàs], *м. и ж.* – Авто-
матична технологична линия за
производство на армировъчни
скелети.

АТЛЕ – Асоциация на търговци-
те на лекарства на едро.

АТМ [à-te-mè] – Асоциация на
търговците на метали.

атм физ. – атмосфера физическа
(единица за измерване на на-
лягане), (след цифра) Δ *б атм.*

АТМС *воен.* – Автоматична те-
лефонна мрежа за свързка.

Атоменèргоавтомàтика – Спо-
магателно поделение на АЕЦ
„Козлодуй“.

Атоменèргоекспòрт *м., рус.*
Атомэнергоэкспорт –
Външнотърговско обединение
за атомна енергия.

Атоменèргоремòнт *м.* – Спома-
гателно поделение на АЕЦ
„Козлодуй“.

Атоменèргострòйпрогрès *м.* –

Спомагателно поделение на
АЕЦ „Козлодуй“.

АТПР (–) [à-te-pe-èr], *рус.* АТПР
(Автоматический ткацкий
пневморapiрный станок) –
Автоматичен тъкачен пневмо-
рапирен стан (напр.: АТПР-
120).

АТР [à-te-rè], *воен.* – Автотран-
спортна рота.

АТР [à-te-rè] – Агенция за
търговия и развитие.

АТРЗ [à-te-pe-zè] – Автотрак-
тороремонтен завод.

АТС [à-te-cè] – Автоматизира-
на информационнотърсеща
система.

АТС [à-te-cè], *ж. и (разг.) ср.*
(член. -то, мн. -та) – Автома-
тична телефонна станция.

АТС [à-te-cè], *воен.* – Артиле-
рийска топографска служба.

АТС (–) [à-te-cè], *рус.* АТС (Ар-
тиллерийский тягач средний) –
Среден артилерийски влекач
(напр.: АТС-59).

АТС [à-te-èc], *фр.* АТС (Agence
télégraphique Suisse) – Теле-
графна агенция на Швейцария.

атс физ. – техническа атмосфе-
ра за свръхналягане (след циф-
ра).

АТТ [à-te-rè] – Асоциация за
туристическа телематика.

ат. т. физ. – Атомно тегло.

АТФ [à-те-фè], *хим.* – Аденозинтрифосфат.

АТФ [à-те-фè], *хим.* – Аденозинтрифосфорна киселина.

АТФ-аза *хим.* – Аденозинтрифосфатаза.

АТЦ [à-те-цè], *ж. и (разг.) ср. (член. -то, мн. -та)* – Автоматична телефонна централа.

АТЧ [à-те-чè], *воен.* – Авиационна техническа част.

АУ – Аграрен университет (Пловдив).

АУ – Американски университет (Благоевград); **АУБ**.

АУ *електрон.* – Апаратура за уплътняване.

АУ *изч. техн.* – Аритметично устройство.

АУ *воен.* – Артилерийско училище (САЩ).

АУ (–) [aù] – Универсален абрихт (дървообработваща машина) (напр.: АУ-630, АУ-400).

АУА, *нем.* AUA (Austrian Airlines) – Австрийски въздушни линии.

АУБ – Американски университет в България (Благоевград); **АУ**.

АУГ *воен.* – Авиационна ударна група.

АУДМ *воен.* – Автоматично управление на дигиталната мре-

жа.

АУЕ – Асоциация за универсална енергия.

АУЗ – Асоциация „Училище и здраве“.

АУО *воен.* – Автоматично управление на огъня.

АУР *воен.* – Авиационна управляема ракета.

АУРС [aùрс], *ед. и мн., воен.* – Авиационен управляем реактивен снаряд.

АУС *воен.* – Авионосно ударно съединение (НАТО).

АУС [aùс], *ж. и м.* – Асоциация за университетски спорт. **Δ АУС** „Академик“.

а̀у̀то... (auto) – Авто (като първа съставна част на сложносъставни думи, напр. а̀у̀тотехника). **Δ Ау̀тотехника ООД**.

АФ *воен.* – Авиофлотилия.

АФ *воен.* – Адмирал на флота.

АФ *биохим.* – Алкална фосфатаза.

АФ – Асоциация на фризьорите в България; **АФБ**.

АФ – Асоциация „Феномени“.

АФ *радиотехн.* – Феритна антена.

АФА *воен.* – Асрофотографска апаратура.

АФА [àфа] – Американска филмова академия.

АФА [àфа] – Английска футболна асоциация.

АФБ – Асоциация на фризьорите в България; АФ.

АФВ [à-фе-вè], *електр.* – Автоматичен фидерен взривобезопасен прекъсвач.

афг. – афганистански.

АФД [à-фе-дè] – Акробатическо физкултурно дружество.

АФД [à-фе-дè] – Армейско физкултурно дружество.

АФИ, *рус.* АФИ (Астрофизически институт) – Астрофизически институт.

АФИС [афис] – Автоматизирана фактографска информационна система.

АФНИ [àфни] – Асоциация на фирмите за недвижими имоти.

АФНОР [афнòр], *ж. и м., фр.* AFNOR (Association française de normalisation) – Френска асоциация по стандартизация.

АФНОРТ [афнòрт], *м., англ.* AFNORTH (Allied Forces Northern Europe) – Обединени военновъздушни сили на Северноатлантическия съюз в Северна Европа.

АФП [à-фе-пè], *фр.* AFP (Agence France-Presse) – Агенция Франс-прес (Информационна агенция във Франция).

АФП [à-фе-пè] – Асоциация на филмовите продуценти.

АФР – Агенция за финансово разузнаване.

афр. – африкански.

Афràзис *ж.* – Организация за икономическо сътрудничество между страните от Африка и Азия.

АФС [à-фе-сè], *воен.* – Аерофотоснимка.

АФС [à-фе-сè], *електр.* – Антенно-фидерна система.

АФТ [à-фе-тè] – Американска федерация на труда.

АФТ-КПП [à-фе-тè-ка-пе-пè] – Американска федерация на труда и Конгрес на производствените профсъюзи.

АХ [à-хè] – Хидравличен агрегат.

АХВПИ – Асоциация на хранително-вкусовата и питейна индустрия.

АХД [à-хе-дè] – Херметизиран фреонов агрегат за домашни хладилници.

АХП [à-хе-пè] – Агенция за хуманитарна помощ (ООН).

АХП – Асоциация на хлебопроизводителите в България; АХПБ.

АХПБ – Асоциация на хлебопроизводителите в България;

АХП.

АХПС – Асоциация на хлебопроизводителите и сладкарите в България.

АЦ (–) [à-цè] – Автомобилна цистерна (напр.: АЦ-252, АЦ-263, АЦ-4).

АЦ – Американски център.

АЦ – Американска църква.

АЦ [à-цè] – Атомна централа.

АЦ хим. – Ацетилцелулоза.

АЦО [ацò] – Автоматичен цитологичен оцветител.

АЦПУ [à-це-пе-ù], *електрон.* – Автоматично централно печатано устройство.

АЦПУ [à-це-пе-ù], *електрон.* – Азбучно-цифрово печатано устройство.

АЧ – Агенция за чистота.

ач физ. – амперчас (единица за измерване на количеството електрическа енергия), (след цифра).

АЧИ [à-че-й] – Агенция за чуждестранни инвестиции.

АЧИ [ачи] – Асоциация на чуждестранните инвеститори.

АЧП [à-че-пè] – Агенция за чуждестранна помощ.

АЧПФ [à-че-пе-фè] и [à-че-пè-ф] – Асоциация на частните пенсионни фондове.

АЧХ [à-че-хè], ж. и ср., *елект-*

рон. – Амплитудночестотна характеристика.

АШ (–) [à-шè] – Изваждащ апарат с двоен шнек (напр.: АШ-2).

АШ (–) [à-шè], *рус.* **АШ** (А. Швецов) – В марката на самолет-изстребител, конструиран от А. Швецов (напр.: АШ-82).

АШВСМ [à-ше-ве-се-мè] – Армийска школа за високо спортно майсторство.

АШП [à-ше-пè] – Партия Афро-Ширази (Танзания).

АШУ – Ателие за шивашки услуги.

АШ воен. – Артилерийски щаб.

АЮПИ [аюпи] – Асоциация на юристите и правната инициатива.

АЯР – Агенция за ядрено регулиране.

Б

Б (–) [бе], *метал.* – Бабит (в марката на бабити – оловнокалеени сплави, напр.: Б89, Б6, БК2).

Б (–) [бе] – Багер (напр.: Б-400-А).

Б (–) [бе], *метал.* – Бакелитова свързка (в марката на абразивни (шлифовъчни) инструменти

при означаване на вида на свързката).

Б (–) [бе] – В марката на авиационен бензин (напр.: Б-80, Б-91/115, Б-95/130, Б-100/130).

Б [бе], *метал.* – Берилий (в марката на цветни сплави).

Б (–) [бе], *метал.* – Бесемерова (при означаване на марка стомана, напр.: БСтЗ, БСт5).

Б (–) [бе] – Блескообразовател (напр.: Б-72-11).

Б (–) [бе] – В марката на американски бомбардировач (напр.: Б-52).

Б (–) [бе] – Бормашина (напр.: Б-10, Б-13).

Б (–) [бе] – Борщанги (напр.: модели Б₁, Б₂, Б₃, Б₄).

Б (–) – Бургас (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Бургас и Бургаски окръг). Δ Б 14-11.

Б *електр.* – бутон.

Б (–) [бе], *рус.* (И. Братухин) – В марката на вертолет, конструиран от И. Братухин (напр.: Б-11).

Б (–) [бе], *воен.* – Голямокалибрен патрон с брониран куршум (напр.: Б-30).

Б (–) [бе] – Култиватор „Бъдеще“ (напр.: Б-3, 20).

Б (–) [бе] – Стационарна кинопро-

жекционна машина „Балкан“ (напр.: Б-1).

Б (–) [бе] – Стъклотекстолит със свързващо вещество бакелитова смола (напр.: Б₁, Б₂).

Б (–) [бе] – Трактор „Беларус“ (напр.: Б-112).

б – барн (в атомната физика – единица за измерване ефективните сечения на ядрените реакции), (след цифра).

б *физ.* – бел (акустична величина – единица за измерване на разликата между силата на две звукови мощности), (след цифра).

б. – бележка; бел.

б. – бивш.

БА – Банка „Аустрия“.

БА *мн.* – Белгийски авиолинии. Δ БА „Сабена“.

БА – Бизнес агенция. Δ БА „Франк“.

БА (–) [бè-à] – Блезавтомат (напр.: БА-60).

БА *воен.* – Бомбардировъчна авиация.

БА – Британски авиолинии.

БА (–) [бè-à], *воен.* – Бронесавтомобил (напр.: БА-10, БА-3, БА-6).

БА *хим.* – Бутилацетатен разтворител.

БА – Българска армия.

БА – Българска асоциация. △

БА „Спорт за всички“.

б. а. – без автор.

б. а. – бележка на автора.

БАА – Българска аерокосмическа агенция; вж. **БАКА**.

БААС [баас] – Партия на арабското социалистическо възрождане; **ПАСВ**.

БАБ воен. – Бомбардировъчна авиационна база.

БАБЕЛ, *англ.* BABEL (Broadcasting Across the Barriers of European Language) — Програма за многоезични телевизионни програми (Европейски съюз).

БАБК – Българо-Американски бизнес колеж.

БАВ – Бизнесагенция Варна.

БАВ [бав], *воен., рус.* БАВ (Большой плавающий автомобиль) – Голям плаващ автомобил.

БАД воен. – Бомбардировъчна авиационна дивизия.

БАД [бад] – Българско астронавтско дружество.

БАДП – Буквопечатаща апаратура с повишена достоверност.

бае воен. – Бомбардировъчна авиационна ескадрила.

БАЕЗ [баез] – Българска агенция за експортно застрахова-

не.

БАЕП [баеп] – Българска асоциация за енергийна политика.

БАЕСТ [баест] – Бургаска асоциация за екологичен и селски туризъм.

БАЗ [баз], *рус.* БАЗ (Белорусский автотомобильный завод) –

1. Белоруски автомобилен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр.: БАЗ-525).

БАЗС истор. – Български академичен земеделски съюз.

БАИ [бай] – Балканска академия по информатология (Стара Загора).

БАИ истор. – Български археологически институт.

БАИИ – Българска асоциация за информационна индустрия.

БАИТ [байт] – Българска асоциация за информационни технологии.

БАИФ [байф] – Българо-американски инвестиционен фонд.

БАК – Българска археографска комисия.

БАК – Българска аудиторска компания.

БАК – Български алпийски клуб.

БАК – Бързоходен артилерийски катер.

БАКА [бè-а-кà] и [бàка] – Българска аерокосмическа агенция.

БАКБ – Българо-американска кредитна банка.

БАКВ – Българска асоциация по качеството на водите.

Бакелиткòп ж. и м. – Трудово-производителна кооперация за производство и преработка на пластмаси (за бакелитни изделия).

БАККО [бакò] – Българска асоциация на кооперативните кредитни организации.

БАКО – Българо-американска комисия за образователен обмен.

бактер. – бактериологичен.

БАЛ – Болница за активно лечение (Пазарджик).

БАЛИ – Балканска академия за литература и изкуство.

Бали м. – Препарат за почистване на балатум и линолеум.

БАЛИП – Българска асоциация на лицензираните инвестиционни посредници.

балк. – балкански.

Балкàн... – Балкански (като първа съставна част на сложностъкратени думи, названия, напр.: Балкантурист, Балкантоник, Балканекспо, Балкан-

фарма).

Балкàнбàнк ж. – Балканска банка.

Балкàнбàс м. – Балкански басейн (държавно минно предприятие).

Балкàнèкспо — Панаир (експозиция) на стоки главно от балкански страни. Δ *Блаканекспо 2000.*

Балкàнкàр м. – Държавно стопанско обединение за производство на електрокари, мотокари, бензинови двигатели, електротелфери и др.

Балкàнкàримпèкс м. – Външнотърговска организация за внос (импорт) на автомобили и за износ (експорт) на електрокари, мотокари, електротелфери и др.

Балкàнстрòй м. – Строително-монтажно научно-производствено обединение.

Балкàнстрòйпроект м. – Комплексен научно-изследователски и проектантски институт по леки метални конструкции.

Балкàнтон м. – Предприятие за производство на грамофонни плочи.

Балкàнтрàнс м. — Държавно транспортно предприятие.

Балкàнтрàнсимпèкс м. – Сто-

панско транспортно предприятие за внос (импорт) и износ (експорт).

Балкантурист *м.* – Туристически комплекс за външнотърговска дейност, свързана с международния туризъм.

Балканфарма *ж.* – Фармацевтично предприятие. Δ „Балканфарма“ АД – Разград.

Балканфила *ж.* – Филателна изложба в България. Δ Балканфила – V.

Балканхим *м.* – Трудово-производителна кооперация за изделия от битовата химия и автокосметика.

БАЛКО [балко] – Българска асоциация на лицензираните кабелни оператори.

БАЛТ – Болница за активно лечение на туберкулоза.

БАМ [бам], *рус.* БАМ (Байкало-Амурская магистрала) – Байкало-Амурска магистрала.

— *Произв.*: бамовец, бамовци, бамовски.

БАМК – Българо-австралийска манганова компания.

БАМП – Българска агенция за масова приватизация.

БАМП – Българска асоциация за медицинско право.

БАМП – Българска асоциация на

музикалните продуценти.

БАМС – Български антифашистки младежки съюз.

БАН [бан], *м. и ж.* – Българска академия на науките.

Банзар *м., англ.* BANZARE (British – Australian-New Zealand Antarctic Research Expedition) – Название на съвместна британска, австралийска и новозеландска антарктическа научна експедиция („Бряг Банзар“ – на картите на Антарктида).

БАНИ – Българска академия на науките и изкуствата (1940-1947).

банк. – банков.

банкомат *м.* – Банков автомат (компютризирано устройство за извършване на различни банкови операции, като се използва дебитна карта).

БАО – Българо-Американско общество.

БАП радиотехн. – Блок за автоматично превключване.

БАП [бап], *воен.* – Бомбардировъчен авиационен полк.

БАП [бап] – Българска асоциация за партньорство.

БАПКО, *англ.* BAPCO (Bahrain Petroleum Company) – Петролна компания на Бахрейнските

острови.

БАПП – Българска асоциация по приложна психология.

БАР – Българска асоциация по реторика.

БАРАС [барàs] – Българска асоциация на рекламните агенции и специалисти.

БАРУ [бару], *електр.* – Бързодействаща автоматична регулировка на усилването.

бас. – басейн.

...**бас** – басейн (като втора съставна част за образуване на сложностъкратени думи, напр.: Донбас, Марбас).

БАС воен. – Безпилотни авиосредства.

БАС – Белгийски авиолинии Сабена.

БАС – Българска асоциация по стерилитет.

БАС – Български антифашистки съюз.

БАС *електр.* – Суха анодна батерия с чашковидна конструкция.

БАСВ – Българска асоциация „Спорт за всички“.

БАС-Г *електр.* – Суха анодна батерия с галетна конструкция.

БАСЕТ [басèt] – Българска асоциация за селски и екологичен

туризъм.

Баскетклуб *м.* – Баскетболен клуб.

БАСПСЗ – Българска асоциация за семейно планиране и сексуално здраве.

БАСРЗ – Българска асоциация по стерилитет и репродуктивно здраве.

БАССР *истор., рус.* БАССР (Башкирская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Башкирска автономна съветска социалистическа република.

БАССР *истор., рус.* БАССР (Бурятская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Бурятска автономна съветска социалистическа република.

БАСФ *мн., нем.* BASF (Badische Anilin und Soda-Fabrik) – Баденски содови и анлинови предприятия.

БАТ [бат], *мн. -ове, м., воен.* – Булдозерно-автомобилно устройство.

БАТ – Българска асоциация за театър.

БАТ, *англ.* BAT (British American Tobacco) – Компания за тютюневи изделия.

бат. *воен.* – Батальон.

...бат, *воен.* – батальон (напр.: медсанбат).

бат, *воен.* – батарея; батр.

БАТА [ба́та] – Българска асоциация на туристическите агенции.

БАТА [ба́та] – Българска асоциация на търговските агенции.

батком, *член.* –ът, –а, *мн.* –и, *м.*, *воен.* – Батарееен командир.

БАТК – Български автомобилен туринг клуб.

батò *воен.* – Батальон за аеродрумно-техническо осигуряване.

батр [батр], *воен.* – батарея.

батр. б/о *воен.* – Батарея безоткатни оръдия.

батр ЗР [ба́тр-зе-ре], *воен.* – Батарея за звуково разузнаване.

батр ПТУРС [ба́тр пту́рс], *воен.* – Батарея за противотанкови управляеми реактивни снаряди.

батр РТР *воен.* – Батарея за радиотехническо разузнаване.

батр РУ *воен.* – Батарея за разузнаване и управление.

батр САУ [ба́тр са́у], *воен.* – Батарея самоходно-артилерийски установки.

БАТСМ – Българска асоциация

на търговците на строителни материали.

БАУЗ [бау́з] – Българска асоциация „Училище и здраве“.

БАУКО – Българска асоциация на управленските консултантски организации.

БАФ – Британска атлетическа федерация.

БАФ – Българска асоциация на фармацевтите.

БАФ [баф] – Български авиационен форум.

ББ (–) [бè-бè] – Болк банциг (напр.: ББ-121).

ББА [бè-бе-а] – Балканска бизнес-асоциация.

Б БАН *библ.* – Библиотека при Българската академия на науките.

БББ [бè-бе-бè] – Български бизнес-блок.

ББИ [бè-бе-й] – Банк България Инвест (акционерно дружество).

ББИ [бè-бе-й] – Български библиографски институт.

ББИЕП – Български библиографски институт „Елин Пелин“.

ББК [бè-бе-ка] – Банка български кредит.

ББК – Библиотечно-библиографска класификация.

ББК [бѐ-бе-ка̀] – Българска браншова камара. Δ *ББК Феникс Ресурс*.

ББКМ – Българска браншова камара по машиностроене.

ББЛРП – Българска база за лечение, рехабилитация и профилатика.

ББМ, *воен.* – Бронирана бойна машина

ББО *воен.* – Броненосец за брегова охрана.

ББС – Библиотеки на Британския съвет.

ББС [би-би-си], *англ.* BBC (British Broadcasting Corporation) – Британска радиопредавателна корпорация; Би-Би-Си.

ББХБ, *нем.* BBHB (Bulgarisch-Bayerische Handelsbank) – Българско-баварска търговска банка.

ББЦ – Българска Божия Църква.

БВ [бѐ-вѐ] – База за внедряване.

БВ – Български войн. Δ *Клуб БВ*.

БВА [бѐ-ве-а̀] – Българска военна авиация.

БВАПУ [бѐ-ве-а-пу̀] – База за внедряване по автоматизация на производството и управлението.

БВБ [бѐ-ве-бѐ] – Българска външнотърговска банка.

БВВМИ *библ.* – Библиотека при Висшия ветеринарно-медицински институт.

БВВС [бѐ-ве-ве-сѐ] – Български военновъздушни сили.

БВГ (–) [бѐ-ве-гѐ] – Бутилка за втечнен газ (напр.: БВГ-27).

БВГУ [бѐ-ве-ге-у̀] – База за внедряване на горивни уреди.

БВИНС *библ.* – Библиотека при Висшия институт за народно стопанство – Варна.

БВК *електрон.* – Блок за въвеждане и кодиране.

БВКП [бѐ-ве-ка-пѐ], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – База за внедряване на каотиново производство.

БВЛ [бѐ-ве-лѐ] – Български въздушни линии.

БВМ [бѐ-ве-мѐ] – База за внедряване на модернизация.

БВМ – „Българска военна мисъл“ (списание).

БВМИ *библ.* – Библиотека при Висшия медицински институт – Пловдив.

БВП *воен.* – Боеен въздушен патрул.

БВП [бѐ-ве-пѐ], *икон.* – Брутен вътрешен продукт.

БВПК [бѐ-ве-пе-ка̀] – Български военно-промишлен комплекс.

БВС [бѐ-ве-сѐ], *мн.*, – Български въздушни съобщения.

БВС – Български въоръжени сили.

БВТБ [бѐ-ве-те-бѐ] – Българска външнотърговска банка.

БВТИ *библ.* – Библиотека при Висшите технически институти – София.

БГ – Бизнес група.

БГ електр. – Блокинггенератор.

БГ воен. – Бойна глава.

БГ воен. – Бойна готовност.

БГ – Ботаническа градина (БАН).

БГ воен. – Бригаден генерал.

б. г. – без годишнина (в библиографии).

БГА [бѐ-ге-à], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Българска гражданска авиация (стопанско обединение за въздушен транспорт). Δ *БГА „Балкан“*.

БГА [бѐ-ге-à], *мн.* – Британско-Гвиански въздушни линии.

БГБ – Балнеолечебница – Горна Баня.

БГВА [бѐ-ге-ве-à] – Българска гражданска въздухоплавателна администрация.

БГВС – Български гражданско-военен съюз.

БГВТ [бѐ-ге-ве-тѐ] – Български граждански въздушен транс-

порт.

БГГФ [бѐ-ге-ге-фѐ] – Биолого-геолого-географски факултет.

БГД [бѐ-ге-дѐ] – Българско географско дружество.

БГО [бѐ-ге-ò] – Дирекция „Българско гражданство и осигуряване“.

БГОЦ – Българско-германски образователен център.

БГПП – Българско горско промишлено предприятие (в АССР Коми).

БГПП – Българско гражданско процесуално право.

БГСО [бѐ-ге-се-ò], *ср. (разг. член. -то), остар.* – Бъди готов за санитарна отбрана (комплекс от норми).

БГТО [бѐ-ге-те-ò], *ср. (разг. член. -то), остар.* – Бъди готов за труд и отбрана (физкултурен комплекс за юноши).

БГФ – Българско-германски форум.

БГХК – Български гастрохирургически клуб.

БД (–) [бѐ-дѐ] – Делителен банциг (напр.: БД-111М).

БД (–) [бѐ-дѐ] – Дискова брана (напр.: БД-4,1).

б. д. – без дата.

БД воен. – Бойна документация.

БД ед. и мн., воен. – Бойни дей-

ствия.

БД воен. – Бойно донесение.

БДБ – Български демократичен блок.

БДБК – Българо-датски бизнес колеж.

БДВ (–) [бѐ-де-вѐ] – Делителен банциг с верижно подаване (напр.: БДВ-110).

БДВ воен. – Бойно дежурство във въздуха.

БДВГ [бѐ-де-ве-гѐ], *ед. и мн.* – Бутални двигатели с вътрешно горене.

БДГ воен. – Батальонна десантна група.

БДГЕ – Българско дружество по гастроентерология.

БДД – Бразилско демократическо движение.

БДД [бѐ-де-дѐ] – Българско дипломатическо дружество.

БДЖ [бѐ-де-жѐ], *мн. и (разг.) ср. (член. -то)* – Български държавни железници.

БДЗЖ – Българско дружество за защита на животните.

БДЗП – Българско дружество за защита на природата.

БДЗП – Българско дружество за защита на птиците.

БДИ [бѐ-де-й] – Български джентър изследвания (фондация).

БДК [бѐ-де-ка] – Българска дистрибуционна компания. Δ **БДК АД**.

БДК [бѐ-де-ка] – Българска държавна консерватория.

БДМ [бѐ-де-ѐм] – Българска демократична младеж.

БДН (–) [бѐ-де-ѐн] – Дискална врсна брана (напр.: БДН-1,2).

БДОБР – Българско дружество за опазване на биологичното разнообразие. Δ **БДОБР „Semperviva“**.

БДП [бѐ-де-пѐ], *воен.* – Батальонен домакински пункт.

БДП [бѐ-де-пѐ] – Българско дружество по психотроника.

БДПЕСЩ – Българска демократическа партия за европейски и световни щати.

БДРД воен. – Бойни действия на разузнавателния дивизион.

БДС [бѐ-де-сѐ] – Брутна добавена стойност.

БДС – Бхаратия джан сангх (Съюз на индийския народ).

БДС [бѐ-де-сѐ] – Български демократически съюз. Δ **БДС (радикали)**.

БДС [бѐ-де-сѐ] – Български документи за самоличност.

БДС [бѐ-де-сѐ] – Български държавен стандарт.

БДС (–) [бѐ-де-ѐс], *рус.* БДС (Бо-

рона дискова садовая) – Дискова овощарска брана (напр.: БДС-3,5).

БДСР – Български демократичен съюз (радикали).

БДТ (→) [бѐ-де-тѐ] – Тежка дискова брана (напр.: БДТ-1,9).

БДТМ – Български държавен тютюнев монопол.

БДФ [бѐ-де-фѐ] и [бѐ-де-ѐф] – Български демократичен форум.

БДЦ [бѐ-де-цѐ] – Балкански диспечерски център.

БЕ – Българска енциклопедия (БАН).

БЕ – „Български език“ (списание на Института за български език при БАН).

БЕА, *англ.* BEA (British European Airways) – Английска компания за въздушни съобщения.

БЕАРФ [беа̀рф] – Български евроатлантически разумава̀телен форум.

БЕВ [бев], *мн., хим.* – Безазотни екстрактни вещества.

безл. *грам.* — безличен.

безпл. – безплатен.

БЕК – Българска екологическа кооперация.

БЕК – Българска есперантска кооперация.

БЕКП [бѐ-е-ка-пѐ] – Българска

единна комунистическа партия.

БЕЛ [бел] – Българска евролевица.

БЕЛ *остар.* – Българска есперантска лига.

бел. – бележка; б. Δ *бел. моя.*

бел. авт. – бележка на автора.

бел. ред. – бележка на редакцията; б. р.

БелАЗ [белаз], *м., рус.* БелАЗ (Белорусский автомобильный завод) – 1. Белоруски автомобилен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр.: БелАЗ-540, БелАЗ-548А).

белаз, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м.* – Автомобил, произведен в Белоруския автомобилен завод.

белг. – белгийски.

белорус. – белоруски.

БЕМ [бем], *воен.* – Бригада ескадрени миноносци.

бенгал. – бенгалски.

Бенелюкс *м., фр.* Benelux (Belgique, Nederland, Luxemburg) – Икономически съюз на Белгия, Нидерландия и Люксембург.

бѐнзо... – бензинов (напр.: разг. бензоколонка, бензостанция).

БЕР [бер], *м.* – Биологически ек-

вивалент на рентгена.

БЕРМ [берм], *ж., воен.* – Бронирана евакуационно-ремонтна машина.

БЕС – Биологична експериментална станция (БАН). Δ *БЕС „Калимок“.*

БЕС – Български есперантски съюз.

БЕСДП [бè-е-се-де-пè] – Българска единна социалдемократическа партия.

БЕСМ [бесм], *електрон., рус.*
БЭСМ (Быстродействующая электронная счетная машина) – Бързодействаща електронносметачна машина.

БЖГ – Блок на Жорж Ганчев.

БЖС – Български женски съюз.

БЗ – „Балканско знаме“ (вестник).

БЗ (–) [бè-зè] – Бензинозареждач (напр.: БЗ-35).

БЗ воен. – Биологична защита.

БЗ воен. – Бойна заповед.

БЗ воен. – Бойна зона.

БЗ – Буферна зона (ООН).

БЗ (–) [бè-зè] – Зъбна брана.

БЗБ [бè-зе-бè] – Българска земеделска банка.

БЗД [бè-зе-дè], *електр.* – Бобина за запалване на динамомагнити.

БЗДС – Български здравен де-

мократичен синдикат.

БЗК [бè-зе-ка] – Банка за земеделски кредит.

БЗК [бè-зе-ка], *електрон.* – Блок за запомняне на команди.

БЗК [бè-зе-ка] – Българска занаятчийска камара.

БЗК [бè-зе-ка] – Българска земеделска камара.

БЗК [бè-зе-ка] – Българска здравна компания.

БЗКБ [бè-зе-ка-бè] – Българска земеделска и кооперативна банка.

БЗМС [бè-зе-ме-сè], *истор.* – Български земеделски младежки съюз (1921—1947).

БЗН (–) [бè-зе-èn] – Навесна зъбна брана (напр.: БЗН-4).

БЗНС [бè-зе-не-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Български земеделски народен съюз. Δ *БЗНС „Пладне“.*

— *Произв.:* (разг.) безенесàр, безенесàрски.

БЗНСЕ [бè-зе-не-се-è] – Български земеделски народен съюз – единен.

БЗОК – Българска здравно-осигурителна компания. Δ *БЗОК „Закрила“ АД.*

БЗП [бè-зе-пè] – Българска занаятчийска палата.

БЗПБ [бè-зе-пе-бè] – Българска

зеделска и промишлена банка.

БЗР [бѐ-зе-рѐ], *воен.* – Батарей за звуково разузнаване.

БЗС [бѐ-зе-сѐ] – Български земеделски съюз. Δ *БЗС „Ал. Стамболийски 1899“.*

БЗТ (–) [бѐ-зе-тѐ] – Стабилна зъбна брана тежък тип (напр.: БЗТ-2,0).

БЗТБ [бѐ-зе-те-бѐ] – Българска земеделска и търговска банка.

БЗТР (–) [бѐ-зе-те-рѐ] – Тежка зъбна брана с регулируем наклон на зъбите (напр.: БЗТР-1,70).

БЗТС (–) [бѐ-зе-те-сѐ], *мн., воен.* – Бронебойнозапалителни трасиращи снаряди.

БЗУ [бѐ-зе-ѹ], *електрон.* – Буферно запаметяващо устройство.

БИ – Бизнес инкубатор.

БИ – Близкият Изток.

БИ – Български имоти (акционерно дружество).

БИА [би̇а] – Български исторически архив (Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“).

БИА [би̇а] – Организация на инженерите и архитектите (1937).

БИАД [би̇ад] – Българско инженерно-архитектно дружество.

БИАД [би̇ад] – 1. Българско инженерно-архитектурно дружество (1893–1937).

2. Разг. Сградата, където се помещавало това дружество.

БИБ [биб] – Българска инвестиционна банка.

БИБ [биб] – Българска ипотечна банка.

БИБ [биб] – Българска историческа библиотекa.

БИБА [биба], *англ.* **BIBA** (Bulgarian International Business Association) – Българска международна стопанска асоциация; БМСА.

Бн-Би-Си, *англ.* **BBC** (British Broadcasting Corporation) –

1. Британска радиопредавателна корпорация; ББС.

2. Радиостанцията на тази корпорация.

библ. – библиография.

библ. – библиографски; библиогр.

библ. – библиотека (само пред собствено име на издание).

библ. – библиотечно дело.

библиогр. – библиографски; библ.

БИГД – Балканска инициатива за граждански диалог.

БИГИ [би̇ги] – Българо-италианска групировка за инвести-

ции. Δ **БИГИ ООД**.

БИБ – Българско историческо дружество.

БИЕ, *фр.* BIE (Bureau international d'education) – Международно бюро за образование; ИБЕ.

БИЖ – Български имоти – животозастраховане; БИЖЗ.

БИЖЗ – Български имоти – животозастраховане; БИЖ.

БИИА [бй-и-а] – Български изследователски институт в Австрия (Виена).

БИК [бик] – Българска инвестиционна компания (акционерно дружество).

БИК, *фр.* BIC (Bureau international de containers) – Международно бюро за контейнери; ИКБ.

БИЛД [билд], *фр.* BILD (Bureau international de liaison et de documentation) – Международно бюро за връзка и документация.

Билкокодп ж. – Билкова кооперация (стопанско предприятие към Централния кооперативен съюз за изкупуване, обработка и продажба на билки, диворастващи плодове и др.).

БИМАС [бймас] – Предприятие за битом и масак (акционерно дружество).

БИМИ [бйми] – Балкански ин-

ститут по математика и информатика.

БИМИС [бймис] – Българска интегрирана митническа система.

БИН [бин] – Банков индексационен номер.

био... – Биологически, биологичен (като първа съставна част на частичносткратени думи, напр.: биофизика, биохимия, биомеханика, биосинтез, биовойна, биоинформатика, биокibernетика, биотерапия, биотероризъм).

Биовет *ср. и м.* – Държавно предприятие за производство на биологични ветеринарни препарати. Δ ЕАД „Биовет“ (Пещера).

биогр. – биографичен.

биогр. – биография.

БИОЗ [биоз] – Български имоти – общо застраховане.

биол. – биология.

биол. – биологичен; биологически.

БИОМЕД [бйомед], BIOMED – Програма за изследване и развитие в областите биомедицина и здравеопазване (Европейски съюз).

биофиз. – биофизика.

биофиз. – биофизически.

Бйохим ж. – Название на банка (по бйохимия). *Δ Банка „Бйохим“.*

бйохим. – бйохимия.

бйохим. – бйохимически.

БИП [бип] – Балкански информационен пул.

БИП [бип], рус. БИП (Бездефектное изготовление продукции) – Система за бездефектно изготвяне на продукция.

БИПМ, фр. BIPM (Bureau international de poids et mesures) – Международно бюро за мерки и теглилки; МБМТ.

БИРД, фр. BIRD (Banque internationale pour la reconstruction et le développement) – Международна банка за реконструкция и развитие; МБРР.

бйрфест м. – Фестивал на бира-та.

БИС, англ. BIS (Bank for International Settlement) – Банка за международни плащания; БМП.

БИС [бис] – Британски институт за стандартизация.

БИС [бис], електрон. – Бройим-пулсна система.

БИС [бис] – Български институт по стандартизация.

БИС – Бърза информационна система (Европейски съюз).

БИСА [бйса] – Българска индустриално-стопанска асоциация.

БИСЕРА [бйсера] – Банкова интегрирана система за електронни разплащания.

БИСФА [бйсфа], ж., фр. BISFA (Bureau international pour la standardisation des fibres artificielles) – Международно бюро за стандартизация на изкуствените влакна.

БИТ – Български информационни технологии (акционерно дружество).

БИТ, фр. BIT (Bureau international du travail) – Международно бюро за работа.

БИТ, нем. BIT (Vier für internationale Forschungs und Technologiekooperation) – Бюро за международно сътрудничество в научните изследвания и технологиите (Европейски съюз).

БИТП – Българо-испанска търговска палата.

БИТСП – Балкански институт по труда и социалната политика.

БИТУ [биту] – Бюро за информация и търговски услуги.

БИТУР [битур] – Бюро за информация, търговски услуги и реклама.

Бйтхим ж. – Битова химия (из-

ложба) Δ *Битхим* – 81.

БИФ [биф] – Балкански инвестиционен фонд.

БИФ – Балкански инвестиционен форум.

БИФ [биф] – Български инвестиционен фонд.

БИЦ [биц] – Бизнес иновационен център.

БИЦ – Бригаден информационен център.

БИЦ „СИМЕ“ – Бизнес иновационен център „СИМЕ“ (от СИМЕ – Central Institute on Mechanical Engineering) – Институт за научноизследователска работа в областта на машиностроенето. Δ *БИЦ „СИМЕ“ АД.*

БИЦ – Български йога център (София).

БК [бѐ-ка], *електр.* – Балистичен кабел.

БК – Баскетболен клуб. Δ *БК „Славия“.*

БТ воен. – Батальонен командир.

БТ воен. – Батарейен командир.

БК [бѐ-ка], *мн., биол.* – Бацили Кох (туберкулозен бацил, открит от Кох).

БК – Бизнес клуб. Δ *БК „Възраждане“.*

БК – Битов комбинат.

БК [бѐ-ка], *електрон.* – Блок за

комутация.

бк [бѐ-ка], *воен.* – Боен комплект.

БК [бѐ-ка], *м. (разг., член. -то), воен.* – Боен курс.

БК – Брокерска къща.

БК [бѐ-ка], *изч. техн.* – Брояч на командите.

БК (–) [бѐ-ка] – Българска кинопрожекторна машина (напр.: БК-3, БК-3А „Родина“).

БК (–) [бѐ-ка], *техн.* – Клапанен блок (напр.: БК-2, БК-3).

БК [бѐ-ка] – Колонна пробивна (бор)машина (напр.: БК-32).

БК [бѐ-ка] – Комбинирана брана.

БК (–) [бѐ-ка], *рус.* БК (Ба́шенный кран) – За означаване на тип кулокран (напр.: БК-215, БК-300).

Бк – Бекерел (единица за активност на радиоактивен източник), (след цифра).

б-ка – банка.

б-ка – библиотека.

БКАИ – Балкан Консулт Архитекти и Инженери (Акционерно дружество).

БКБК – Българо-корейска бизнес камара.

БКБРС – Български комитет за балканско разбирателство и сътрудничество.

БКВРД [бѐ-ка-ве-ер-дѐ], *ед. и мн., техн.* – Безкомпресорен въздушно-реактивен двигател.

БКГ – Българска консултантска група.

БКД [бѐ-ка-дѐ] – Браншова камара по дърводобив.

БКД [бѐ-ка-дѐ] – Българска концертна дирекция.

БКД *истор.* – Българско книжовно дружество (1868–1911).

БКДМП – Браншова камара по дървообработваща и мебелна промишленост.

БКЕ [бѐ-ка-ѐ] – Банка Кредит Експрес (акционерно дружество).

БКИ – Балкан Консулт Инженерият (дружество с ограничена отговорност).

БКИ [бѐ-ка-й] – Българска кожухарска индустрия (еднолично акционерно дружество).

БКИ [бѐ-ка-й] – Български културен институт.

БКИЦ – Български културно-информационен център.

БКК [бѐ-ка-ка] – Балканска консултантска компания.

БКК [бѐ-ка-ка] – Банкова консолидационна компания.

БКК [бѐ-ка-ка] – Българска ко-

муникационна компания.

БКМД – Балкански колеж по мода и дизайн.

БКМС [бѐ-ка-ме-сѐ], *истор.* – Български комунистически младежки съюз (1919–1938).

БКМФ [бѐ-ка-ме-фѐ] – Балканска комунистическа младежка федерация (1922–1928).

БКО – Български камерен оркестър.

БКОВР *воен.* – Бригада кораби за охрана на воден район.

БКП – Батальонен команден пункт.

БКП – Белгийска комунистическа партия.

БКП *хим.* – Бром-крезолов пурпурен (индикатор).

БКП [бѐ-ка-пѐ] – 1. Българска комунистическа партия.

2. История на Българската комунистическа партия (научна и учебна дисциплина).

3. (разг.) *ср. (член. -то, мн. -та)* Учебник по тази научна дисциплина.

БКП-б [бѐ-ка-ле-бѐ] – Българска комунистическа партия – болшевики.

БКП (т. с.), *истор.* – Българска комунистическа партия (тесни социалисти), (1919–1938).

БКР [бѐ-ка-рѐ] и [бѐ-ка-ѐр] –

Български корабен регистър.
 Δ *БКР ЕАД.*

БКРМ – Бронирана командно-
 разузнавателна машина.

БКС – Баскетболен клуб „Славия“.

БКТ – Батарейна компютърна
 система.

БКС [бѐ-ка-сѐ] – Битово кому-
 нално стопанство. Δ *БКС*
 „Строител“; *БКС* „Средец“.

БКС [бѐ-ка-сѐ] – Благоустрой-
 ство и комунално стопанство.
 Δ *БКС* „Изгрев“ ЕООД; *БКС*
 „Лозенец“ ЕООД.

БКС хим. – Бром-крезолов син
 (индикатор).

БКС [бѐ-ка-сѐ] – Български ко-
 лоездачен съюз.

БКС – Български кърлинг съюз.

БКТ – Британски конгрес на
 трейджюнионите.

БКТИ [бѐ-ка-те-й] – Българска
 корпорация за телекомуника-
 ции и информатика. Δ *БКТИ*
Булфон.

БКТЛ [бѐ-ка-те-ѐл] – Браншова
 камара на търговците на ле-
 карства.

БКТУ – Бюро за комплексни ту-
 ристически услуги.

БКФ [бѐ-ка-фѐ], *истор.* – Бал-
 канска комунистическа феде-
 рация (1920–1928).

БКФ [бѐ-ка-фѐ] – Българска ки-
 неложка федерация.

БКФ – Български конституцио-
 нен форум.

Бл – Благоевград (в регистраци-
 онните номера на моторните
 превозни средства от Благоев-
 град и Благоевградски окръг).
 Δ *Бл 18–34.*

бл. геогр. – блато.

бл. електрон. – блок. Δ *бл. сис-
 тема.*

бл. – жилищен блок (с номера на
 блока). Δ *бл. 15.*

БЛА воен. – Безпилотен летате-
 лен апарат.

БЛВК [бѐ-ле-ве-ка] – Българска
 лазаро-винарска камара.

БЛЕ биохим. – Единици по Беси –
 Лоури.

БЛП – Барбадоска лейбъристка
 партия.

БЛП – Български ловни полета
 (дружество с ограничена отго-
 ворност).

БЛП (–) електрон., рус. БЛП (Бу-
 мажная лента-перфокарта) –
 Книжна лента-перфокарта
 (напр.: БЛП-1).

БЛП [бѐ-ел-пѐ], *мн.* (разг. *мн.* -
 та, *член.* -та) – Постоянни бо-
 ровъглеродни лакирани пре-
 цизни резистори.

БЛПК, рус. БЛПК (Братский

лесопромышленный комплекс) – Братски лесопромишлен комплекс.

БЛР *воен.* – Болница за лекоранени.

БЛРС [бѐ-ле-ре-сѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Български ловно-рибарски съюз.

БЛС [бѐ-ле-сѐ] – Български лекарски съюз.

БЛССЗ – Болница за лечение на сърдечно-съдови заболявания.

БЛТО [бѐ-ле-те-ò], *воен.* – Батальон за летищно-техническо осигуряване.

БЛХ – Българска лига по хипертония.

БМ (–) [бѐ-ѐм], *воен., рус.* (Батальонный миномет) – Батальонен миномет (напр.: БМ-82, БМ-13, БМ-31).

БМ – В емблемата на Държавно стопанско обединение „Битово машиностроене“.

БМ *трансп.* – Блокмеханизъм.

БМ – Бойна машина.

БМ – „Българска мисъл“ (списания).

б. м. – без място.

б. м. – бележка моя.

БМАН *остар.* – Отделение „Биологически, медицински и аграрни науки“ (БАН).

БМАССР *истор., рус.* БМАССР

(Бурят-Монголская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Бурят-Монголска съветска социалистическа република.

БМБ – Борба с масовите безредици (специално поделение на Министерство на вътрешните работи).

БМВ [бѐ-ем-вѐ], *нем.* BMW (Bayerische Motoren-werke) –

1. Баварски машиностроителни заводи.

2. (разг.) *ср. (член. -то)*. – Автомобил, произведен в тези заводи.

БМВ *воен.* – База за мобилизиран войски.

БМГ [бѐ-ме-гѐ], *изч. техн.* – Блок магнитни глави.

б. м. г. – без място и година.

БМД [бѐ-ме-дѐ] – Българско математическо дружество.

БМД – Българско морско дружество.

БМДФ – Български младежки демократичен форум.

б. м. и г. библ. – без място и година.

БМК [бѐ-см-кà], *англ.* BMC (British Motor Corporation) –

1. Английски автомобилни заводи.

2. В марката на автомобил, про-

изведен в тези заводи (напр.: БМК-1800).

БМК – Банка за майчина кърма.

БМК *хим.* – Бутилметакрилат.

БМК [бѐ-ме-ка̀] – Българска медийна коалиция.

БМК [бѐ-ме-ка̀] – Българска морска камара.

БМК [бѐ-ме-ка̀] – Българска музикантска компания.

БММ [бѐ-ме-мѐ], *мн.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Бургаски медни мини.

БММ – Българска музикална младеж.

БМОРК [бѐ-мѐ-о-ре-ка̀], *истор.* – Български македоно-одрински революционен комитет (1893–1896).

БМО *воен.* – Бойно медицинско осигуряване.

БМП – Балкански млечни продукти.

БМП [бѐ-ме-пѐ] – Банка за международни плащания.

БМП [бѐ-ме-пѐ], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то), *воен.* – Батальонен медицински пункт.

БМП [бѐ-ме-пѐ], *воен.* – Батальон морска пехота.

БМП [бѐ-ме-пѐ] – Бензиноmotorна помпа (напр.: БМП-80).

БМП [бѐ-ме-пѐ], *ед.* и *мн.*, *воен.* – Бойни машини на пехотата.

БМП [бѐ-ме-пѐ] – Бърза медицинска помощ.

БМС – Балканска медицинска седмица.

БМС [бѐ-ме-сѐ] – Балкански математически институт.

БМС [бѐ-ме-сѐ] – Балкански математически съюз.

БМС [бѐ-ме-сѐ], *истор.* – Балкански младежки съвет (1945–1948).

БМС [бѐ-ме-сѐ] – Български меднен съвет.

БМС [бѐ-ме-сѐ] – Бюро на Министерския съвет.

БМСА [бѐ-ме-се-à] – Българска международна стопанска асоциация; БИБА.

БМТ – Българска музикална телевизия. Δ **БМТ** „Планета“.

БМТ [бѐ-ме-тѐ] – Бюро за младежки туризъм. Δ **БМТ** „Орбита“.

БМФ [бѐ-ме-фѐ], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Български морски флот.

БМХО – Българска медицинска хомеопатична организация.

БМЦ – Благотворителен медицински център (Пловдив).

БМЧК [бѐ-ме-че-ка̀] – Български младежки червен кръст.

БН [бѐ-нѐ] – Банков номер.

Би и би – Батальон.

БНА [бѐ-не-à], *ж.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Българска народна армия.

БНАМ – Българска национална академия по медицина.

БНАП – Българска национална асоциация на потребителите.

БНБ [бѐ-не-бѐ], *ж.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Българска народна банка.

БНД [бѐ-ен-дѐ] *нем.* BND (*Bundesnachrichtendienst*) – Разузнавателна служба на Федерална република Германия.

БНД – Българска национална доктрина.

БНД [бѐ-не-дѐ] – Българско национално движение. Δ *ВМРО-БНД*.

БНД [бѐ-не-дѐ] – Българско пумизматично дружество.

БНДВП – Българско национално движение на вечния път.

БНДП [бѐ-не-де-пѐ] – Българска национална демократическа партия.

БНЕ – Блок на народното единство в Чили.

БНЕА [бѐ-не-е-à] – Българска национална енергийна агенция.

БНЕП – Българска национална екологична партия (Велико Търново).

БНЖС – Български народен женски съюз.

БНИК – Български национален инициативен комитет.

БНИОТ и **ПЗ библ.** – Библиотеката при Научноизследователския институт по охрана на труда и професионалните заболявания.

БНК [бѐ-не-ка] – Български национален комитет. Δ *БНК за УНИЦЕФ*.

БНКС – Български национален комитет на славистите.

БНКС [бѐ-не-ка-сѐ] – Български национален кооперативен съюз.

БНМВ – Безалкохолни напитки и минерални води (стопанско обединение за производство и бутилиране на безалкохолни напитки, минерални води, търговия, внос и износ и свързаната с производството развойна и научна дейност).

БНМП – Бърза и неотложна медицинска помощ.

БНП – Баска националистическа партия.

БНП [бѐ-не-пѐ] – Българска национална партия. Δ *БНП „Социален съюз“*.

БНП [бѐ-не-пѐ], *икон.* – Брутен национален продукт.

БНПС – Български народен пенсионерски съюз.

БНР [бѐ-не-рѐ] – Българско национално радио.

БНРП [бѐ-не-ре-пѐ] – Българска национално-радикална партия.

БНС библи. – Библиотека при Народното събрание.

БНС [бѐ-не-сѐ] – Български национален съюз.

БНС – Българска национална стратегия.

БНСНД – Български национален съюз – Нова демокрация.

БНСФ [бѐ-не-се-фѐ] – Българска национална спортна федерация (1923–1944).

БНТ [бѐ-не-тѐ] – Българска национална телевизия.

БНТ – Българско народно творчество.

БНТК [бѐ-не-те-ка] – Български нискотемпературен катализатор (напр.: БНТК-4).

БНФ [бѐ-не-фѐ], *изч. техн.* – Бескусова нормална форма.

БНФ [бѐ-не-фѐ] – Българска национална филмотека.

БНФ [бѐ-не-фѐ] – Български национален фронт.

БНФК – Българска национална федерация „Карате“.

БО [бѐ-ѐ], *воен.* – Бактериологи-

ческо оръжие.

БО [бѐ-ѐ], *воен. мед.* – Без особености.

БО воен. – Безоткатно оръдие.

БО воен. – Биологична отбрана.

БО – воен. – Биологично оръжие.

БО ед. и мн., воен. – Бойна операция.

БО воен. – Бойно охранение.

БО воен. – Брегова охрана.

БО истор. – Българско общество (политическа групировка на българската емиграция в Румъния – 1868).

БО – Обсерватория в гр. Белоградчик (при ИА–БАН).

БО, англ. BO (Boeing) – 1. Самолетостроителна фирма „Бонинг“.

2. В марката на самолет, изработен в тази фирма.

3. В марката на вертолет (напр.: БО-105).

БОАК [бо̀ак], *англ. BOAC (British Overseas Airways Corporation)* – Британска презокеанска въздухоплавателна компания.

БОБ – Бургаска окръжна болница

БОВ [бов], *ед. и мн., воен.* – Бойни отровни вещества.

БОДК [бѐ-де-ка], *ср. (разг. член. -то)* – Бюро за обслужване на дипломатическия корпус.

бое... – Боен (напр.: боеприпаси, боеготовност, боеподготовка).

БОЗП – Българско общество за защита на птиците.

БОИ [бой] – Бюро за оперативно издирване (Министерство на вътрешните работи).

БОИ – Българско общество по индианистика. Δ *БОИ „Орловият кръг“*.

БОК – Британски олимпийски комитет.

БОК [бок] – Български олимпийски комитет.

БОК [бок] – Български организационен комитет.

БОЛ *библ.* – Боливия.

БОЛ – Българска офицерска легия. Δ *БОЛ „Г. С. Раковски“*.

БОЛР – Българска офицерска легия „Раковски“.

БОМА [бѐма] – Бюро за организация и механизация на администрацията.

БОНСС [бонс], *м.* (разг. член.-а), *истор.* – Български общ народен студентски съюз (1930–1945).

– *Произв.*: бонсейст, бонсейтка, бонсейтки, бѐнсов.

БОНСФ *истор.* – Българска общонародна студентска федерация (1930–1946).

БОП [боп] – Борба с организира-

ната престъпност.

БОП [бѐ-о-пѐ] – Българска отечествена партия „Национален съюз“; БОПНС.

БОПНС – Българска отечествена партия „Национален съюз“; БОП.

БОР *воен.* – Батарея за оптическо разузнаване.

БОРИКА [бѐрика] – Банкова организация за разплащане и използване на карти.

борт... – Бортон (напр.: бортинженер).

БОС [бос] – Балканска организация за сътрудничество.

БОС – Бургаски окръжен съд.

бот. – ботанически.

БОхр [бѐхър], *м., воен.* – Бойно охранение. Δ *Подразделения от БОхр*.

БОЦ – Българска орнитологична централа (Институт по зоология при БАН).

БП [бѐ-пѐ], *техн.* – Барабанен превключвател.

БП *хим.* – Бензоилперексид.

БП *воен.* – Бойна поддръжка.

БП [бѐ-пѐ], *мн., воен.* – Бойни припаси.

БП [бѐ-пѐ], *англ.* BP (British Petroleum Company) – Британска нефтена компания.

БП [бѐ-пѐ], *строи.* – Брутна

площ на жилищната зона.

БП – В емблемата на „Българ-плод“.

БП – Българска Патриархия.

БП – „Български писател“ (издателство).

БП – Български пощи.

БП – В емблемата на „Българско пиво“.

БП – Българско производство.

БП (–) [бѐ-пѐ] – Подвижна бетонобъркачка (напр.: БП 250/165, БП 300/330, БП 750/500).

БП [бѐ-пѐ], *техн.* – Приемателен бункер..

БПА [бѐ-пѐ-à] – Българска педнатрична асоциация.

БПА [бѐ-пѐ-à] – Българска психиатрична асоциация.

БПБ [бѐ-пѐ-бѐ], *остар.* – Българска популярна банка.

БПБ [бѐ-пѐ-бѐ] – Българска пощенска банка.

БПБ [бѐ-пѐ-бѐ], *остар.* – Българска промишлена банка.

БПВЛ *мн., электр.* – Бордови проводници от поливинилхлориден пластификат – лакирани.

БПД [бѐ-пѐ-дѐ] – Българско педагогическо дружество.

БПД – Българско пенсионноосигурително дружество; БПОД.

БПД [бѐ-пѐ-дѐ] – Българско пе-

щерно дружество.

БПИ [бѐ-пѐ-й], *радоптехн.* – Блок за предварително изкривяване.

БПИКА, *фр.* BPICA (Bureau permanent international des constructeurs d'automobiles) – Международно постоянно бюро на производителите на автомобили; ИПБММ.

БПК [бѐ-пѐ-ка] – Балкански политически клуб.

БПК [бѐ-пѐ-ка], *биохим.* – Биологическа потребност от кислород.

БПК [бѐ-пѐ-ка], *воен.* – Бригада противолодъчни кораби.

БПК [бѐ-пѐ-ка] – Българска петролна компания. Δ **БПК** „Арес“.

БПК [бѐ-пѐ-ка] – Българска пре-застрахователна компания

БПК *остар.* – Български планински клуб.

бпл [бѐ-пѐ-ѐл], *воен.* – Бригада подводни лодки.

БПЛ – Българска партия „Либерали“.

Бпл *електр.* – Плоска батерия.

БПМ *воен.* – Бойна пехотна машина.

БПОД [бѐ-пѐ-о-дѐ] – Българско пенсионноосигурително дружество; БПД. Δ **БПОД** АД.

БПП [бѐ-пе-пѐ], *ж. и (разг.) ср. (член. -то), воен.* – Бойна и политическа подготовка. Δ *Отличник по БПП.*

БПП [бѐ-пе-пѐ], *мн., мед.* – Болестни, пренасяни по полов път.

БПП [бѐ-пе-пѐ] – Бригада за промишлено производство.

БППМН – Борба срещу противнообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Δ *Комисии за БППМН.*

БПР [бѐ-пе-рѐ], *мн., воен.* – Бойни припаси.

б. пр. – бележка на преводача.

БПРС [бѐ-пе-ре-сѐ], *воен.* – Близка приводна радиостанция.

БПС – Бизнес парк София.

БПС [бѐ-пе-сѐ] – Брегова помпена станция.

БПС [бѐ-пе-сѐ], *ед. и мн., м. (разг.) ср. (член. -то), остар.* – Български професионални съюзи.

БПУ *ед. и мн., изч. техн.* – Бързо действащо печатащо устройство.

БПФ – Български пенсионен фонд.

БПФГ [бѐ-пе-фе-гѐ] – „Б“ професионална футболна група.

БПФК [бѐ-пе-фе-кѐ] – Борци против фашизма и капитализма.

БПЦ – Българска православна църква.

БПЦ [бѐ-пе-цѐ] – Български промишлен център (Москва).

БР [бѐ-рѐ], *изч. техн.* – Базов регистър.

БР *воен.* – Бактериологично разузнаване.

БР [бѐ-рѐ], *воен.* – Балистична ракета.

БР *воен.* – Босн разчет.

БР *воен.* – Бойно разузнаване.

БР *воен.* – Бронетанков.

Бр (–) – Бронз (напр.: БрАЖ-9-4).

БР (–) [бѐ-рѐ] – Бункер с двоен разпределител (напр.: БР2).

БР – Българско радио.

БР [бѐ-ѐр] – Бързодействащ реактор.

Б. р. и б. р. – бележка на редактора (редакцията); бел. ред.

Бр. и бр. – братя (при фирми и издателства).

Бр и бр *воен.* – бригада.

бр. *геогр.* – брод.

бр. – брой (с цифра).

бр. – броя (след цифра).

бр. – бруто (с цифра).

БРА *библ.* – Бразилия.

БРАБр *воен.* – Брегова ракетна артилерийска бригада.

БРАВ *воен.* – Брегови ракетно-артилерийски войски.

браз. – бразилски.

Бразм. воен. – Батальон за разминиране.

БРАП воен. – Брегови ракетно-артилерийски полк.

БРАЧ воен. – Брегови ракетно-артилерийски части.

БРБД воен. – Балистична ракета за близко действие.

БРБЦ – Българско-руски бизнес-център (Плевен).

БРВ [бѐ-ре-вѐ], ж. и (разг.) ср. (член. -то) – База за развитие и внедряване.

БРВ... [бѐ-ре-вѐ] – База за развитие и внедряване на... (като първа съставна част при образуване на инициални съкращения, напр.: БРВСО).

БРВ [бѐ-ре-вѐ], ед. и мн., воен. – Бойно радиоактивно вещество.

БРВБЗП – База за развитие и внедряване по бетонити, зеолити и перлити.

БРВБН – База за развитие и внедряване на безалкохолни напитки.

БРВГЕ – База за развитие и внедряване на градивни елементи.

БРВДД – Бюро за развитие и внедряване на дизелови двигатели.

БРВДМ – База за развитие и внедряване на дървообработ-

ващи машини.

БРВЕ – База за развитие и внедряване по енергетика.

БРВЕДУ – База за развитие и внедряване на електродомашински уреди.

БРВИП – База за развитие и внедряване по изолирани проводници.

БРВИЛ – База за развитие и внедряване на йонизиращи лъчения.

БРВНИО – База за развитие и внедряване на всрудни изкопавими и огнеупори.

БРВНО – База за развитие и внедряване на нестандартно оборудване.

БРВНОТПД – База за развитие и внедряване по нестандартно оборудване и технологическа проектантска дейност.

БРВСАМ – База за развитие и внедряване на специални и агрегатни машини и автоматични линии.

БРВСО – База за развитие и внедряване на стандартно оборудване.

БРВТ – База за развитие и внедряване по трактори.

БРВ—Ф – База за развитие и внедряване – физика.

БРГРД воен. – Балистична раке-

та с голям радиус на действие.

БРД [бѐ-ер-дѐ], *ед. и мн., техн.* –

Барутен реактивен двигател.

БРД [бѐ-ер-дѐ], *воен.* – Боен разузнавателен дозор.

БРДД *воен.* – Балистична ракета за далечно действие.

БРДМ [бѐ-ер-де-ѐм], *ж. и (разг.) ср. (член. -то), воен.* – Бронирана разузнавателнодозорна машина. Δ Командир на БРДМ.

БРЕС [брес], *воен.* – Борба с радиоелектронни средства.

БРЕСП [бресп], *воен.* – Борба с радиоелектронните средства на противника.

БРИБ – Българо-руска инвестиционна банка. Δ БРИБ АД.

БРИбанк [брѝбѧнк] – Банка за развитие и инвестиции.

бриг. – Бригада.

БРИЕ – Българо-румънски интеруниверситет „Европа“.

БРИЗ [бриз], *мн. -ове, м.* – Бюро за рационализации и изобретения.

БРИО [брѝо] – Българо-руско информационно общество.

брит. – британски.

БРИУ [бриу] – Бюро „Реклами, информации и услуги“.

БРК [бѐ-ре-кѧ], *радиотехн.* – Блок за радиоканал.

БРК [бѐ-ре-кѧ], *воен.* – Бригада

ракетни кораби.

БРКА [бѐ-ре-кѧ], *воен.* – Бригада ракетни катери.

БРКБ *воен.* – Бронекавалерийски батальон.

Бркбр *воен.* – Бронекавалерийска бригада.

Бркп *воен.* – Бронекавалерийски полк.

БРМ *воен.* – Бойна разузнавателна машина.

БРМБ *воен.* – Балистична ракета с морско базиране.

БРМВ *воен.* – База за разполагане на мобилизационни войски.

Брмп *воен.* – Бригада морска пехота.

БрМП *воен.* – Бригаден медицински пункт.

БрОМО *воен.* – Бригаден отред за медицинско осигуряване.

бронс... – Бронирани (като първа съставна част на частичностъ-кратени думи, напр.: бронекатер, бронемашина, бронетранспортър).

брош. – брошура.

БРП [бѐ-ре-пѐ] – Бирманска работническа партия.

БРП [бѐ-ре-пѐ] – Бразилска работническа партия.

БРП [бѐ-ре-пѐ] – Българска работническа партия.

БРП [бѐ-ре-пѐ], *м. и (разг.) ср.*

(член, -то) – Българско речно плаване (параходство).

БРП [бѐ-ре-пѐ] – Плевелна редова браца.

БРП (к) [бѐ-ре-пе-ка] – Българска работническа партия (комунисти).

БРР [бѐ-ре-рѐ] – Бит и работна рѝка (отдел).

бр. рег. т. – Бруто-регистрацион; вж. **БРТ**.

БРС [бѐ-ре-сѐ], *ед. и мн., биохим.* – Биохимична реактивна структура.

БРС [бѐ-ре-сѐ], *остар.* – Български работнически съюз (1934–1945).

БРСД *воен.* – Балистична ракета със среден радиус на действие.

БРСДП [бѐ-ре-се-де-пѐ], *истор.* – Българска работническа социалдемократическа партия (1894 – 1903).

БРСДП (т. с.) *истор.* – Българска работническа социалдемократическа партия (тесни социалисти), (1903 – 1948).

БРСДП (ш. с.) *истор.* – Българска работническа социалдемократическа партия (широки социалисти), (1903 – 1948).

БРСП [бѐ-ре-се-пѐ] – Българска работническа социалистическа партия.

БРСП [бѐ-ре-се-пѐ] – Българска работническо-селска партия.

БРСРД – Балистична ракета със среден радиус на действие.

БРСФ [бѐ-ре-се-фѐ] – Българска работническа спортна федерация.

БРТ [бѐ-ре-тѐ] – Бруто-регистрацион (мярка за вместимост на плавателен съд) Δ 158 хил. *БРТ* *товаронодемност.*

БРТ [бѐ-ре-тѐ], *остар.* – Българско радио и телевизия.

Бртбр *воен.* – Бронетанкова бригада.

БРТЛ – Българо-руско търговско дружество.

БрТП *воен.* – Бронетанков полк.

БРТПП – Българо-руска търговско-промишлена палата.

БРТР – Батарея за радиотехническо разузнаване.

БРФ [бѐ-ре-фѐ] – Български речен флот.

БРФ [бѐ-ре-фѐ] – Български риболовен флот.

“Б” РФГ [бѐ-ре-фе-гѐ] – „Б“ (втора) републиканска футболна група.

БРФК – Българска републиканска федерация по кинология.

БрХЗ [бѐ-ре-хе-зѐ], *воен.* – Бригада за химическа защита.

БРЦК [бѐ-ре-це-ка̀], *истор.* –

Български революционен централен комитет (1869 – 1876).

БС *воен.* – База за съсредоточаване.

БС *воен.* – Бактериологични средства.

БС *електр.* – Блокиращ сигнал.

БС – Британски съвет.

БС *ед. и мн.* – Бордови системи.

Бс *остар.* – Бургас (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Бургас и Бургаски окръг). Δ *Бс* 12–25.

БС – Луминесцентна лампа за бяла светлина.

БС (–) [бѐ-ѐс], *рус.* БС (Борона сетчатая навесная) – Навесна мрежеста брана.

БСА [бѐ-се-а̀] – Българска социологическа асоциация.

БСА [бѐ-се-а̀] – Български съюз по аеробика.

БСБ [бѐ-се-бѐ] – Бранищови синдикати в България.

БСД – Българо-съветска дружба. Δ *Дом за БСД.*

БСД [бѐ-се-дѐ] – Българо-съветско дружество.

БСД – Български социалдемократи.

БСДК [бѐ-се-де-ка̀] – Българска социалдемократическа конфе-

ренция.

БСДП [бѐ-се-де-пѐ] – Българска социалдемократическа партия

БСДС [бѐ-се-де-сѐ] – Български социалдемократически съюз.

БСДФ [бѐ-се-де-фѐ], *истор.* – Балканска социалдемократическа федерация (1909–1920).

БСИ [бѐ-се-ѝ] – Банка за стопанска инициатива. Δ *БСИ Минералбанк АД.*

БСК [бѐ-ес-ка̀], *хим.* – Бутадиенстиролен каучук.

БСК – Българска солна компания.

БСК [бѐ-се-ка̀] – Българска стопанска камара.

БСЛ [бѐ-се-лѐ] – Български съюз на лекарите.

БСМ – База за строителни материали. Δ *БСМ – кв. „Младост“.*

БСМ [бѐ-се-мѐ] – База за строителство на метро.

БСМ [бѐ-се-мѐ] – Българска социалистическа младеж.

БСМС [бѐ-се-ме-сѐ] – Български социалистически младежки съюз.

БСО – Боеприпаси за стрелково оръжие.

БСО [бѐ-се-ѝ] – Българска скаутска организация.

БСП [бѐ-се-пѐ] – Белгийска со-

циалистическа партия.

БСП [бѐ-се-пѐ] *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Българска социалистическа партия.

— *Произв.*: бесепър, бесепърка, бесепърски, бесепеец, бесепйст, бесепйстка, бесепйст-ки.

БСПУ *воен.* – Бързоостроящо се противорадиационно укритие.

БСР [бѐ-се-рѐ] – Бюро за специализирано разследване.

БСРТО [бѐ-се-ер-тѐ], *воен.* – Батальон за свръзка и радиотехническо осигуряване.

БСС – Български самарянски съюз.

БСС [бѐ-се-сѐ] – Български спортен съюз.

БСС [бѐ-се-сѐ] – Български стоматологичен съюз.

БСС [бѐ-се-сѐ] – Български студентски съюз.

БССР [бѐ-ѐс-ес-ѐр] *истор., рус.* БССР (Белорусская Советская Социалистическая Республика) – Белоруска съветска социалистическа република.

БСТ [бѐ-се-тѐ] – Български спортен тотализатор.

Бст (–) *метал.* – В марката на бесемерова стомана (напр.: Бст4).

БСУ [бѐ-се-ѹ] – Бургаски свобо-

ден университет. Δ БСУ „Асен Златаров“.

БСУ [бѐ-се-ѹ], *техн.* – Бързосъединяващо сцепно устройство.

БСФ [бѐ-се-фѐ], *истор.* – Балканска социалдемократическа федерация (1909–1920).

БСФ – Боливийска социалистическа фаланга.

БСФ [бѐ-се-фѐ] – Българска самбофедерация.

БСФС [бѐ-се-фе-сѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – 1. Български съюз за физическа култура и спорт.

2. (разг.) *ср. (член. -то)*. – Сградата, в която се помещава ръководството на Съюза. Δ Живее до БСФС-то.

БСЧИ [бѐ-се-че-й] – Българско сдружение за честни избори.

БСЧИП [бѐ-се-че-й-ге-пѐ] – Българско сдружение за честни избори и граждански права.

БТ [бѐ-тѐ] – Безопасност на труда (отдел).

БТ – Бойна тревога.

БТ [бѐ-тѐ] – Българска телевизия.

БТ [бѐ-тѐ] – Български тютюн (стопанско обединение за изкупуване, промишлена преработка на тютюни и производство на тютюневи изделия).

БТ [бѐ-тѐ], *мн. и (разг.) ср. (член. -то)* – Български тютюн (марка цигари). Δ Пушат БТ. Цигари БТ.

БТ (–) *воен., рус.* БТ (Быстроходный танк) – Бързоходен танк (напр.: БТ-7).

БТ – Бюро по труда. Δ БТ Средец. БТ Триадница.

БТ (–) [бѐ-тѐ], *електрон.* – Транзисторен фотоброяч (напр.: БТ-1).

БТ (–) [бѐ-тѐ] – Триорен блоксемечистачна машина (в марката на машината, напр.: БТ-45).

БТ (–) [бѐ-тѐ], *електрон.* – Тристенен брояч (напр.: БТ-3).

БТ – „Български турист“ (списание).

БТА [бѐ-те-à], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – 1. Българска телеграфна агенция.

2. Сградата, в която се помещава Българската телеграфна агенция.

— *Произв.*: бетеанец, бетеански.

БТА – Българска териториална асоциация.

БТБ [бѐ-те-бѐ] – Българска търговска банка.

БТБ [бѐ-те-бѐ] – Бюро за техническа безопасност.

БТВ [бѐ-те-вѐ], *мн., воен.* – Бро-

нстанковивойски.

БТГ *воен.* – Бойна транспортна група.

БТГЗ [бѐ-те-ге-зѐ] – Безопасност на труда и гражданска защита.

БТД – Български търговски дом.

БТД [бѐ-те-дѐ] – Българско туристическо дружество.

БТЕ – Британска топлинна единица (=0,252 ккал).

БТИ – Българско транспортно издателство.

БТИБ – Българска търговска и индустриална банка.

БТК [бѐ-те-ка], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Българска телекомуникационна компания.

БТК [бѐ-те-ка] – Българска туристическа камара.

БТК *остар.* – Българска туристическа кооперация.

БТК – Бързоходен торпеден катер.

Бтка *воен.* – Бригада торпедни катери.

БТЛ – Биотехнологична лаборатория (БАН).

БТМ *воен.* – Бързоходна траншейна машина.

БТМВ *мн., воен.* – Бронетанкови и механизирани войски.

БТМУ *воен., рус.* БТ/МУ (Быстроходные танки-мостоукладчи-

ки) – Бързоходни специализирани съветски танкове за поставяне на мостове.

БТОПС – База за техническо обслужване и поддържане на сградите (БАН).

БТП [бѐ-те-пѐ] – Българска търговска палата.

БТП [бѐ-те-пѐ] – Българско търговско предприятие.

БТП – Бюро за техническа помощ (ООН).

БТПВ [бѐ-те-пе-вѐ], *остар.*, *воен.* – Батальонен противотанков възел.

БТПД [бѐ-те-пе-дѐ], *остар.* – Българско търговско параходно дружество.

БТ ПД-во *остар.* – Българско търговско параходно дружество; вж. **БТПД**.

БТПП – Балканска търговско-промишлена палата.

БТПП [бѐ-те-пе-пѐ] – Българска търговско-промишлена палата.

БТР [бѐ-те-рѐ] – База за техническо развитие.

БТР... [бѐ-те-рѐ] – База за техническо развитие на ... (като съставна част на инициални съкращения, напр.: **БТРИП**).

БТР *воен.* – Батальонна техническа работилница.

БТР [бѐ-те-ѐр], *воен.* – Бронетранспортър. Δ *Стрелба от БТР*.

БТРА – База за техническо развитие на автобуси.

БТРВ [бѐ-те-ре-вѐ] – База за техническо развитие и внедряване.

БТРВ... [бѐ-те-ре-вѐ] – База за техническо развитие и внедряване на... (като съставна част на инициални съкращения, напр.: **БТРВЕТ**).

БТРВЕТ – База за техническо развитие и внедряване на електроенергийна техника.

БТРВКТП – База за техническо развитие на вълнска и копринено-текстилна промишленост.

БТРЕ – База за техническо развитие на ензими.

БТРЕА – База за техническо развитие по автоматична електрическа апаратура за ниско напрежение.

БТРИП – База за техническо развитие на индустриално производство.

БТРКХМ – База за техническо развитие по котлостроене и химическо машиностроене.

БТРМП – База за техническо развитие на местната промиш-

леност.

БТРНИ – База за техническо развитие по нерудни изкопасми.

БТРО – База за техническо развитие на обков (детайли за врати и прозорци).

БТРО – База за техническо развитие на оранжерии.

БТРР – База за техническо развитие по ремонта.

БТРР *воен.* – Бронетанкова ремонтна работилница.

БТРТМ – База за техническо развитие за текстилно машиностроене.

БТРФП – База за техническо развитие по фуражна промишленост

БТС [бѐ-те-сѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Български туристически съюз.

БТТ – Балкан – Търговия и Туризм.

БТТ [бѐ-те-тѐ], *воен.* – Бронстанкова техника.

БТУ [бѐ-те-ѹ] – Бюро за туристически услуги.

БТФ [бѐ-те-фѐ], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Българска туристическа федерация.

БТФ [бѐ-те-фѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Български танкорефлот.

БТХВ *воен.* – Бойни токсични химически вещества.

БТЦРК [бѐ-те-цѐ-ре-кѧ], *истор.* – Български таен централен революционен комитет (1885).

БТШ – Бронетанкова школа.

БУ – Балканско училище.

БУ [бѐ-ѹ], *изч. техн.* – Блок за управление.

БУ *воен.* – Боен устав.

БУ [бѐ-ѹ] – Бургаски университет. Δ *БУ „Асен Златаров“.*

БУ (–) [бѐ-ѹ] – Универсален банциг (напр.: БУ-1001, БУ-801, БУ-631, БУ-402).

БУБ [буб] – Балканска универсална банка.

Бузѐма *ср.* – Българско училище за земеделски машини.

БУИР [буйр], *м.* – Бюро за услуги, информация и реклама.

букв. – буквално.

БУКО [букѐ], *истор.* – Българска учителска комунистическа организация.

Бул... – Булгар... (като първа съставна част при образуване на сложносъкратени думи, напр.: Булер).

бул. – булевард (с название). Δ *бул. „Евлоги Георгиев“.*

БУЛАКТ [булакт] – Международно сдружение за защита на авторските права.

Бѹлатом *м.* – Български атомен форум (сдружение).

Бѹлбанк *ж.*, *англ.* Bulbank (Bulgarian Bank) – Българска външнотърговска банка.

Булгър... (Bulgarien) – Български (като първа съставна част при образуване на сложностъкратени думи, напр.: Булгартабак).

Булгъргеомин *м.* – Държавно стопанско обединение за геологопроучвателни, хидрогеоложки и др. услуги, минно строителство, добив и обогатяване на полезни изкопаеми в чужбина.

Булгъримпекс *м.* – Българско външнотърговско предприятие за внос (импорт) и износ (експорт).

Булгърконсерв *м.* – Държавно търговско предприятие за износ на зеленчукови и плодови консерви.

Булгърконтрол *м.* – Български стоков контрол (стопанско предприятие); вж. Булгарконтрола.

Булгърконтрола *ж. и м.* – Български стоков контрол (самостоятелна търговско-контролна организация за контрол и консултации по отноше-

ние на вносни, износни или транзитни стоки); Булгарконтрол.

Булгъркдоп *м.* – Външнотърговско предприятие при Централния кооперативен съюз.

Булгърплѹд *м.* – Държавно стопанско обединение, ръководещо комбинати и фабрики за плодови и зеленчукови консерви, клонове и бази за изкупуване на плодове и зеленчуци.

Булгърплодекспорт *м.* – Българска външнотърговска организация за внос (импорт) и износ (експорт) на преработени и пресни плодове и зеленчуци.

Булгърплодконсерв *м.* – Външнотърговско предприятие за производство и износ на плодови консерви.

Булгърреклама *ж.* – Агенция за външнотърговска информация и реклама.

Булгърренѹ *м.* – 1. *остар.* Завод за сглобяване на леки автомобили по лиценз на фирмата „Рено“ – Франция.

2. Автомобил от този завод.

Булгъртабак *м.* – Търговско промишлено обединение за производство, износ и внос на тютюн, тютюневи изделия и материали за тютюневата

промишленост.

Булгáривѐт *м.* – Държавно стопанско предприятие за производство и търговия с цветя.

Булѐр *м.* – Държавно чартърно авиационно предприятие (чартърна кантора на БГА „Балкан“).

Бѹлетат – Българска статистика.

Бѹлстрад *м.* – Българско външно застрахователно и презастрахователно дружество.

Бѹлтрансплáнт *м. и ж.* – Фирма, свързана с дейността за трансплантация на органи.

Бѹлфон *м., англ.,* Bulfon (*Vulgarien telefon*) – Българска корпорация за телекомуникации и информатика.

Бѹлфрахт *м.* – Държавно стопанско предприятие, което организира фрахтоването на български и чуждестранен корабен тонаж за превоз на товари по воден път и извършва посредническа дейност в областта на морската търговия и корабоплаването.

БУМ *ед. и мн., електрон.* – Блокове за усилване на мощността.

БУС [бус] – Банков унификацио-

нен стандарт.

БУС – Български учителски съюз (1895-1934).

БУСВ [бѹ-се-вѐ], *воен.* – Батальон за управление и свързка.

БФ – Биологически факултет (Софийски университет).

БФ – Богословски факултет (Софийски университет).

БФ – Брикетна фабрика.

БФ [бѐ-фѐ] – Българска федерация. Δ БФ „Плувни спортове“.

БФ... [бѐ-фѐ] – Българска федерация по... (като съставна част на инициални съкращения, напр.: БФБ, БФВТ).

БФ [бѐ-фѐ] – Българска фотография (акционерно дружество).

БФ – Фасадна боя.

БФА [бѐ-фе-à] – Българска федерация по армрестлинг (канадска борба).

БФАГ [бѐ-фе-а-гѐ] – Българска федерация по аеробика и гимнастика.

БФАГ – Българска федерация по академично гребане.

БФАС [бѐ-фе-а-сѐ] – Българска федерация по автомобилен спорт.

БФАТКК – Българска федерация по автомобилен туризъм, къмпинги и каравани.

БФБ [бѐ-фе-бѐ] – Българска федерация по баскетбол.

БФБ [бѐ-фе-бѐ] – Българска федерация по биатлон.

БФБ [бѐ-фе-бѐ] – Българска федерация по бокс.

БФБ [бѐ-фе-бѐ] – Българска федерация по борба.

БФБ [бѐ-фе-бѐ] – Българска фондова борса.

БФБА – Българска федерация по бокс за аматьори.

БФБЛ – Български форум за бизнес лидери.

БФВ [бѐ-фе-вѐ] – Българска федерация по ветроходство.

БФВ [бѐ-фе-вѐ] – Българска федерация по волейбол.

БФВТ [бѐ-фе-ве-тѐ] – Българска федерация по вдигане на тежести.

БФВТ [бѐ-фе-ве-тѐ] – Българска федерация по водна топка.

БФГ [бѐ-фе-гѐ] – Българска федерация по гимнастика.

БФГ [бѐ-фе-гѐ] – Българска федерация по гребане.

БФД [бѐ-фе-дѐ] – Българска федерация по джудо.

БФК [бѐ-фе-ка], *бн.хим.* – Бензофуранкарбонова киселина (стимулатор на растежа).

БФК [бѐ-фе-ка] – Брокерско-финансова къща.

БФК [бѐ-фе-ка] – Българска федерация по кикбокс.

БФК [бѐ-фе-ка] – Български фотоклуб.

БФКК [бѐ-фе-ка-ка] – Българска федерация по кану-каяк.

БФКС [бѐ-фе-ка-сѐ] – Българска федерация по конен спорт.

БФКХЛ – Българска федерация по кънки и хокей на лед; БФХКЛ.

БФЛА [бѐ-фе-ле-а] – Българска федерация по лека атлетика.

БФМ [бѐ-фе-мѐ] – Българска федерация по мотоциклетизъм.

БФМП [бѐ-фе-ме-пѐ] – Българска федерация по модерен петобой.

БФН – Българска филателия и нумизматика.

БФО [бѐ-фе-ѝ] – Българска федерация по ориентиране.

БФП – Българска федерация по плуване.

БФПД [бѐ-фе-пе-дѐ] – Българска федерация по пещерно дело.

БФПС [бѐ-фе-пе-сѐ] – Българска федерация „Плувни спортове“.

БФР [бѐ-фе-рѐ] – Българска федерация по ръгби.

БФР [бѐ-фе-рѐ] – Бюро за фи-

нансово разузнаване (Министерство на финансите).

б. фр. – белгийски франка (след цифра).

БФРС – Българска федерация по риболовни спортове.

БФС [бѐ-фе-сѐ] – Българска федерация по ски.

БФС – Българска федерация по спелеология.

БФС [бѐ-фе-сѐ] – Български футболен съюз.

БФСА [бѐ-фе-се-а] – Българска федерация по спортна акробатика.

БФСГ [бѐ-фе-се-гѐ] – Българска федерация по спортна гимнастика.

БФСК [бѐ-фе-се-ка] – Българска финансово-счетоводна компания.

БФСС – Българска федерация по ски спортове.

БФСС [бѐ-фе-се-сѐ] – Българска федерация по спортна стрелба.

БФСТ [бѐ-фе-се-тѐ] – Българска федерация по силов трибой.

БФТ – Българска федерация по таскуондо.

БФТ [бѐ-фе-тѐ] – Българска федерация по тенис.

БФТ [бѐ-фе-тѐ] – Българска федерация по туризъм.

БФТМ [бѐ-фе-те-мѐ] – Българска федерация по тенис на маса.

БФФ [бѐ-фе-фѐ] – Българска федерация по фехтовка.

БФФ [бѐ-фе-фѐ] – Българска федерация по футбол.

БФФе – Българска федерация по фелпнология.

БФХ [бѐ-фе-хѐ] – Българска федерация по хандбал.

БФХГ [бѐ-фе-хе-гѐ] – Българска федерация по художествена гимнастика.

БФХКЛ – Българска федерация по хоккей и кънки на лед: БФХЛ.

БФЦ [бѐ-фе-цѐ] – Български филмов център.

БФС [бѐ-фе-шѐ] – Българска федерация по шахмат.

БХ – „Български художник“ (издателство).

БХ (–) [бѐ-хѐ] – Хидравличен багер (напр.: БХ-025, БХ-0,15).

БХ (–) [бѐ-хѐ], *строит.* – Хидравличен бункер за бетон (напр.: БХ 25).

БХВ [бѐ-хе-вѐ], *ед. и мн., воен.* – Бойни химически вещества.

БХГ – Бургаска художествена галерия.

БХЗ [бѐ-хе-зѐ], *воен.* – Батальон за химическа защита.

БХИ [бè-хе-й], *фр.* BHI (Bureau hydrographique international) – Международно хидрографско бюро; ИХБ.

БХК [бè-хе-ка] – Българска холдингова компания.

БХК [бè-хе-ка] – Българска хорова капела. Δ БХК „Св. Обретенков“.

БХК – Българска хранителна компания (дружество с ограничена отговорност).

БХК [бè-хе-ка] – Българска християнска коалиция.

БХК [бè-хе-ка] – Български Хелзински комитет.

БХРА [бè-хра] и [бè-хе-ре-à] – Българска хотелиерско-ресторантьорска асоциация.

БХРР [бè-хе-ре-рè], *воен.* – Батальон за химическо и радиационно разузнаване.

БЦ – Бизнес център.

БЦ [бè-це], *изч. техн.* – Брояч на циклите.

БЦ *електр.* – Цилиндрична батерия.

б. ц. – без цена.

б-ца – болница.

БЦАК – Български царски автомобилен клуб.

БЦАО *остар.* – Българска циркова артистична организация.

БЦБО [бè-це-бе-ò], *истор.* –

Българско централно благотворително общество (1876-1877).

БЦВ – Бетонен център Враня.

БЦЖ [бè-це-жè], (разг.) *ср. (член. -то), мед., фр.* BCG (Bacille Calmette, Guérin) — Бацили на Калмет – Герен – противотуберкулозна ваксина.

БЦКБ [бè-це-ка-бè], *остар.* – Българска централна кооперативна банка.

БЦОР – Банков център за обучение и развитие.

БЦПУ-Д *електрон.* – Буквено-цифрово печатащо устройство – дисково.

БЦТП *воен.* – Боен център за тилова поддръжка.

БЦУ *воен.* – Боен център за управление.

БЧ *воен.* – Бойна част.

Бч *воен.* – Бомбардировач.

БЧД – Балканско и Черноморско дружество (дружество с ограничена отговорност).

БЧК [бè-че-ка], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Български червен кръст.

БЧПА [бè-че-пе-à] – Балканска и Черноморска петролна асоциация.

БЧПЕМ – Български човешки права в Егейска Македония

(Гърция).

БШ – Балетна школа.

БШПОБ – Българско-швейцарска програма за опазване на биоразнообразието.

бъд. грам. – бъдеще време.

бълг. – български.

БЪЛТИ [бълти], *ср* – Българска тръбна индустрия (държавно индустриално предприятие).

бюл. – бюлетин.

БЮНИ [бюни], *м. и ср.* – Бюро за научна информация.

БЮНМИ [бюнми], *м. и ср.* – Бюро за научна медицинска информация.

БЮНТИ [бюнти], *м. и ср.* – Бюро за научно-техническа информация.

БЮНТИОН [бюнтион], *м. и ср.* – Бюро за научно-техническа информация на обществени начала.

БЮНТПИ [бюнтпи], *м. и ср.* – Бюро за научно-техническа и патентна информация.

БЮПТИ [бюпти], *м. и ср.* – Бюро за патентна и техническа информация.

БЮПТИИ [бюптий], *м. и ср.* – Бюро за производствена технико-икономическа информация.

Б-я – България.

БЯД – Българско ядрено дружество.

В

В (–) [вè] – Варна (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Варна и Варненски окръг). Δ В 31-24.

В. – Велико (в названието на гр. Велико Търново). Δ В. Търново.

В – В емблемата на фабрика „Велур“ – Ловеч.

В – *техн.* – Вентил.

В (–) [ве], *строиш.* – Вибровалек за залепване на линолеум (напр.: В 1-150)

В [ве], *метал.* – Вулканитова свързка (в марката на абразивни, шлифовъчни инструменти при означаване вида на свързката).

В [ве] – Конна картофовадачка (напр.: В-9).

в. – век (след цифра).

в. – вестник (пред название на вестник); в-ник. Δ в. Труд.

В., в. грам. – винителен (падеж); вин.

в. *геогр.* – връх (пред название на връх); вр.

В *физ.* – волт (единица за измер-

ване на електрическо напрежение), (след цифра).

ВА *воен.* – Вертолетна авиация.

ВА [vè-à] – Ветеринарна аптека.

ВА [vè-à], *електрон.* – Висококачествена апаратура.

ВА *воен.* – Вице-адмирал.

ВА [vè-à] – Военна академия. Δ *ВА „Г. С. Раковски“.*

ВА *воен.* – Военно аташе.

ВА [vè-à], *воен.* – Въздушна армия.

ВА (-) [vè-à] – Плосък аксионален вентилатор с електродвигател (напр.: ВА/9/2).

ва *физ.* – волт-ампер (след цифра).

ВАВТ, *рус.* ВАВТ (Всесоюзная академия внешней торговли) – Всесоюзна академия за външна търговия.

ваг/км *трансп.* – вагонкилометър (единица мярка за натоварване на вагонния парк).

ВАЕ [væè], *воен.* – Вертолетна авиационна ескадрила.

ВАЕЦ [væèц] – Водоакмулираща електроцентрала.

ВАЗ [vaz], *м., рус.* ВАЗ (Волжский автомобильный завод) –
1. Волжски автомобилен завод.
2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр. ВАЗ 2101, ВАЗ-21011).

3. Автомобил, произведен в този завод.

– *Произв.* (разг.) *вѝзка.*

ВАИ [vài], *воен.* – Военна автомобилна инспекция.

ВАК [vak], *м. и ж.* – Висша атестационна комисия.

ВАК [vak], *биохим.* – Витаминно-антибиотичен концентрат.

ВАК *воен.* – Втори армейски корпус (Българска армия).

ВАМТЦ [và-me-te-цè] – Възлова автоматична междуградска телефонна централа.

ВАО [vao] – Външен административен отдел.

ВАО [vao], *воен.* – Вертолетен авиационен отряд.

ВАП [vap], *воен.* – Военноавтомобилен път.

ВАП [vap], *воен.* – Вертолетен авиационен полк.

ВАП [vap] – Върховна административна прокуратура.

вар – волт-ампер реактивен (единица за измерване на мощност на променливотоковата реактивна верига).

ВАРЕМ [varèm], *ж. и м. (разг. член. -а), воен., рус.* ВАРЕМ (Войсковая автомобильная ремонтно-эксплоатационная мастерская) – Войскова автомобилна ремонтно-експлоатаци-

онна работилница; **ВАРЕР**.

ВАРЕР [варѐр], ж. и м. (разг. член. -а), воен. – Войскава автомобилна ремонтно-експлоатационна работилница; **ВАРЕМ**.

ВАРИГ [варйг], исп. **VARIG** (Empresa de Vição Aérea Rio Grandense) – Бразилски авиационни линии.

ВАРИМЕКС [варимѐкс], м., пол. Warimex (Polskie Towarzystwo Handlu Zagranicznego) – Полско дружество за външна търговия.

ВАС [вас] – Висш адвокатски съвет.

ВАС – Военноапелативен съд.

ВАС [вас] – Върховна административен съд.

ВАСХНИЛ, рус. **ВАСХНИЛ** (Всесоюзная академия сельскохозяйственных наук) – Всесоюзна академия за селскостопански науки (СССР).

БАТА, рус. **БАТА** (Всемирная ассоциация туристических агенств) – Световна асоциация на туристическите агенции.

ВАЦ [вац], м. и ж., нем. **WAZ** (Westdeutsche Allgemeine Zeitung) – Германска медийна групировка.

ВБ – Военна болница.

ВБ воен. – Въздушна база.

Вб физ. – вебер (единица за измерване на магнитен поток), (след цифра).

ВВ воен. – Вероятно отклонение по височина.

ВВ ед. и мн., воен. – Взривни вещества.

ВВ [вѐ-вѐ] – Восновъздушен.

В – В воен. – въздух – въздух (клас ракети).

ВВ {-} [вѐ-вѐ], техн. – Външен едночестотен или двучестотен вибратор (напр. ВВ 1-025, 055, 075, 155, ВВ 2-055, 075, 1,1).

ВВА воен. – Военно-въздушен аташе.

ВВА, рус. **ВВА** (Военно-воздушная академия) – Военновъздушна академия.

ВВАК – Временен военен административен комитет (Етиопия).

ВВАС – Временен военен административен съвет (Етиопия).

ВВАУ, рус. **ВВАУ** (Высшее военное авиационное училище) – Висше военно авиационно училище.

ВВБ воен. – Военно-въздушна база.

ВВВУ – Висше военновъздушно училище (Плевен). Δ **ВВВУ** „Георги Бенковски“ (Плевен).

ВВИСУ [вè-ви-сù] и [вè-ве-и-се-ù]

– Висше военно инженерно-строително училище. Δ **ВВИСУ** „Любен Каравелов“.

ВВК [вè-ве-ка̀] – Вътрешноведомствен контрол.

ВВМИ [вè-ве-ме-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Висш ветеринарномедицински институт.

ВВМИ [вè-ве-ме-й] – Висш военномедицински институт.

ВВМУ [вè-ве-ме-ù] – Висше военноморско училище. Δ **ВВМУ** „Н. Й. Вапцаров“ (Варна).

ВВОВУ [вè-ве-овù] – Висше военно общовойсково училище. Δ **ВВОВУ** „Васил Левски“.

ВВоМИ – Висш военномедицински институт.

ВВΟΥ – Висше военно общовойсково училище.

ВВП (–) [вè-ве-пè], *строит.* – Вибрационен прикачен валяк (напр.: ВВП-6 А).

ВВП *воен.* – Всеобща военна подготовка.

ВВРК [вè-ве-ре-ка̀], *остар.* – Върховна военна революционна колегия.

ВВС [вè-ве-сè], *мн. и (разг.) ср. (член. -то)* – Военно-въздушни сили.

– Произв.: (разг.) вевесър, вевесърски.

ВВТУ [вè-ве-те-ù] – Висше военно-транспортно училище. Δ **ВВТУ** „Т. Каблешков“.

ВВУ *воен.* – Военно-въздушно училище (САЩ).

ВВУАПВО – Висше военно училище за артилерийска и противовъздушна отбрана. Δ **ВВУАПВО** „Панайот Волов“ – Шумен.

ВВУЗ [вùз], *м.* – Висше военно учебно заведение.

ВГ *воен.* – Вертолетна група.

ВГ – Вокална група. Δ **ВГ** „Тракийче“.

ВГ – Временна група.

ВГ (–) [вè-гè] – Гладък валяк (напр.: ВГ–1,25).

ВГБ [вè-ге-бè] – Вестникарска група България.

ВГБИЛ, *рус.* ВГБИЛ (Всесоюзная государственная библиотека иностранной литературы) – Всесъюзна държавна библиотека за чуждестранна литература.

ВГИК [вгик], *рус.* ВГИК (Всесоюзный государственный институт кинематографии) – Всесъюзен държавен институт за кинематография.

ВГК *воен.* – Върховно главно командване. Δ **ВГК ВС РБ**.

ВГУ *воен.* – Въздушна група за

управление.

ВД воен. – Варшавски договор.

ВД воен. – Вероятно отклонение в далечина.

Вд – Видин (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Видин и Видински окръг). Δ Вд 15–18.

ВДА [вѐ-де-а], м. п (разг.) ср. (член. -то) – Върховен държавен арбитраж.

ВДБр воен. – Въздушнодесантна бригада.

ВДВ воен. – Въздушнодесантни войски.

ВДД [вѐ-де-дѐ] – Въгледобивно дружество. Δ ВДД „Балкан“.

ВДД воен. – Въздушнодесантна дивизия.

ВДИ [вѐ-де-й], рус. ВДИ (Вестник древней истории) – Вестник за древна история.

ВДК [вѐ-де-ка], воен. – Въздушнодесантен корпус.

вдм воен. – Възвод за дегазация на местността.

ВДНХ [вѐ-де-ен-ха], рус. ВДНХ (Выставка достижений народного хозяйства СССР) – Изложба на постиженията на народното стопанство на СССР.

ВДО воен. – Въздушно-десантна операция.

ВДС [вѐ-де-сѐ] – Волтийски де-

мократически съюз (Горна Волта).

ВДУ [вѐ-де-у] – Варненски държавен университет.

ВДШ [вѐ-де-шѐ], рус. ВДШ (Высшая дипломатическая школа) – Висша дипломатическа школа (СССР).

вс воен. – Вертолетна ескадрила.

ВЕ – Електромагнитен вибратор.

ВЕЛ библи. – Великобритания.

вело... – Велосипеден (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: велоалея, велокрос, велоспорт, велочасти).

ВЕР [вер], мн. – Вторични енергийни ресурси (енергийни ресурси, получавани при технологическите процеси като изходяща топлина или като странични продукти).

ВЕС [вес], геол. – Вертикално електрическо сондиране.

ВЕС – Висш екологичен съвет. **ветер.** – ветеринарен.

ВЕТИС [ветис] – Висш експертен технико-икономически съвет.

Вѣтпром ж. – Ветеринарна промишленост (предприятие).

Вѣтпромснаб м. – Държавно предприятие за ветеринарно промишлено производство и

снабдяване.

Вѐтснаб *м.* – Ветеринарно снабдяване (предприятие).

ВЕЦ и **вѐц** [вѐц], *член.* -ѣт, -а, *мн.* -ове, *м.* и *ж.* – Водна електрическа централа.

вж. – виж, вижте.

ВЗ – Вагонен завод.

ВЗ – Военен завод. # *ВЗ „Ивайло“* (В. Търново).

в-з *воен.* – въздух-земя (клас ракети).

вз – възел (единица за скорост в морската навигация), (след цифра).

взв. *воен.* – взвод.

взв САУ *воен.* – Взвод самоходно-артилерийски установки.

ВЗК [вѐ-зе-ка] – Взаимозастрахователна кооперация.

ВЗПД [вѐ-зе-пе-дѐ] – Военно застрахователно и презастрахователно дружество. Δ *ВЗПД „Армеец“*.

ВЗУ (–) [вѐ-зе-ѹ], *ед.* и *мн.*, *техн.* – Виброзахранващо устройство (напр.: ВЗУ-1-90, ВЗУ 2-90).

ВЗУ [вѐ-зе-ѹ], *ед.* и *мн.*, *електрон.* – Външно запомнящо устройство.

ВИ – Висш институт.

ВИ – Военно издателство.

ВИ [вѐ-й] – Военна инспекция.

ВИ *воен.* – Военна история.

ВИ – Въртящ избирач (в Автоматична телефонна централа).

ВИА [вѐа] – Виетнамска информационна агенция.

ВИА [вѐа], *рус.* ВИА (Военно-инженерная академия) – Военноинженерна академия (СССР).

ВИАС [виас] – Висш институт за архитектура и строителство.

ВИБ – Военноисторическа библиотека.

вибро... – Вибрационен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: вибробетон, виброелемент, виброизолация).

ВИВГ *техн.* – Внезапно изхвърляне на въглища и газ.

ВИГ [виг], *нем.* WIG (Wiener Internationale Gartenschau) – Виенска международна градинска изложба.

ВИГ [виг], *ж.* и *м.* – Вокално-инструментална група.

ВИГ [виг], *техн.* – За означаване на вид заваряване с нетопящ се волфрамов електрод в среда от инертен газ.

ВИД *изч. техн.* – Видов дескриптор.

ВИД – Военноинвалиден дом.

ВИД (–) [вид], *ж.* и *м.* – Комплек-

сна система за вътрешна видеотелефонна връзка (напр.: ВИД-10).

в. и. д. – временно изпълняващ длъжността.

Вѝдахим – Химическо предприятие (Видин).

видеофон м. – видеотелефон.

виджей, -ят, -я, *мн.* -ей, *м.*, *англ.* veejay (Video Jockey) – Водец на телевизионно музикално предаване.

виз. – византийски.

ВИЗВМ – Висш институт по зоотехника и ветеринарна медицина.

Виз. врем. *библ.* – Византийски временник.

ВИЗПБ – Ветеринарен институт по заразни и паразитни болести.

ВИИ [вѝ-й] и [вѝй] – Висш икономически институт.

ВИИ – Висш ислямски институт (Баня).

ВИИИ – Висш институт за изобразителни изкуства. Δ **ВИИИ** „Н. Павлович“.

ВИИМ [вѝйм] – Ветеринарен институт по имунология.

ВИК *воен.* – Ведомствена инспекция по котлонадзор.

ВИК – Висш изпълнителен комитет (Йордания).

ВиК [вѝ-п-кѝ], *м.* (разг.) *ср.* (член.-то) – Водоснабдяване и канализация; **ВИК**.

ВИК [вѝ-п-кѝ] – Водоснабдяване и канализация; *вж.* **ВиК**.

ВИК – Военноисторическа комисия.

Викотѝкс *ж.* и *м.* – База за развитиe и внедряване за вълнен и копринен текстил.

ВИКТ – Всеобща италианска конфедерация на труда (обединение на профсъюзите).

ВИМ (–) [вим] – Високооборотна пробивна настолна машина (напр.: ВИМ-6).

ВИМ [вим], *електрон.* – Временна импулсна модулация.

ВИМ, *рус.* **ВИМ** – (Всесоюзный научно-исследовательский институт механизации сельского хозяйства) – Всесъюзен институт за механизация на селското стопанство.

ВИМЕСС [вимес] – Висш институт за механизация и електрификация на селското стопанство (Русе).

ВИМЕСС [вимес] – Висш институт по машиностроене, механизация и електрификация на селското стопанство (Русе).

виш... – Винарски, **вишен** (като първа съставна част на слож-

ностъкратени думи, напр.: вин-
завод, винпром).

вин. грам. – **винителен** (падеж);
В, в.

ВИНД – Военноисторическо на-
учно дружество.

Винекс м. – Завод за производ-
ство и експорт на вина.

Винзавод – Завод за производ-
ство на вина.

Винимпекс м. – Външно-търгов-
ска фирма за внос (импорт) и
износ (експорт) на вина, спир-
тни напитки и др.

ВИНИТИ [винити], рус. **ВИНИ-**
ТИ (Всесоюзный институт на-
учной и технической информа-
ции) – Всесъюзен институт за
научна и техническа информа-
ция.

Винкис м. – Цех за винена кисе-
лота.

Винко – Фирма (комбинат) за
производство на вина (Силес-
тра).

Винком м. – **Винарски комбинат**
(Бургас).

Винмаш м. – Завод за машини
за винарската промишленост.

Винпром м. – 1. **Винарска про-**
мишленост (държавно стопан-
ско обединение за производ-
ство и търговия, износ и внос
на вина, спиртни напитки и др.).

2. **Винен завод.**

— *Произв.: винпромски.*

ВИНС [винс] – **Висш институт за**
народно стопанство. Δ **ВИНС**
„Д. Благосв“.

ВИО – **Военноисторически отдел**
(Министерство на народната
отбрана).

ВИОНД [вионд] – **Висш инсти-**
тут за офицери и научна дей-
ност; вж. **ВИПОНИД.**

ВИП (–) [вип], техн. – **Планета-**
рен потопяем вибратор (напр.:
ВИП-25, ВИП-35, ВИП-75).

ВИП [вип], англ. **VIP** (Very
Important Person) Δ **ВИП-вход.**
ВИП-зала.

вип. – **выпуск** (с цифра).

– **випадкия, випаджийски.**

ВИПК [ви-пе-ка] – **Висш инсти-**
тут за полицейски кадри (Со-
фия).

ВИПОНД [випонд] – **Висш ин-**
ститут за подготовка на офи-
цери и научна дейност.

ВИПОНИД [випонид] – **Висш**
институт за подготовка на
офицери и научноизследова-
телска дейност.

Вир (–) [вир] – **Сорт царевица**
„**Виржиния**“ (напр.: Вир-42).

ВИС [вис] – **Вокално-инструмен-**
тален състав.

ВИС [вис], **електрон.** – **Време-**

импулсна система.

вис. – височина (обикн. пред цифра). Δ вис. 100 м.

ВИС-2 [вис], **VIS** – Застрахователна компания (по името на основателя, респ. собственика **Васил Илиев и Security**).

– Произв.: **висаджия**, **висаджийски**.

ВИСИ [висй], **м.** и (разг.) **ср.** (**член.** -то) – **Висш инженерностроителен институт**; **ИСИ**.

ВИСХОМ [висхѐм], **рус.** **ВИСХОМ** (**В**сесоюзный научноисследовательский институт сельскохозяйственного машиностроения) – **Всесъюзен научноизследователски институт по селскостопанско машиностроене**.

ВИТ – **Вечерен икономически техникум**.

вит. – витамин. Δ **вит. А**.

Вита-А – Козметичен крем за лице с витамин **А**.

Виталакт **ср.** и **м.** – Пълномаслено сухо краве мляко (от **лат.** **lac. lactis**), обогатено с витамините **С₁**, **Д** и **Д₂**.

Витекс **м.** – Стопански комбинат за производство на вълнен текстил, вълнени прежди и др.

ВИТИЗ [вѝтиз] – **Висш институт за театрално изкуство**.

– Произв.: (разг.) **вѝтизчия**,

вѝтизчийка, **вѝтизчийски**.

ВИУ [виу], **ед.** и **мн.**, **изч. техн.** –

Входно-изходни устройства.

ВИФ [виф] – **Висш институт за физическа култура**.

– Произв.: (разг.) **вѝфаджия**, **вѝфаджийка**, **вѝфаджийски**.

ВИХВП [вѝ-хе-ве-пѐ] – **Висш институт за хранително-вкусова промишленост (Пловдив)**.

вице **разг.**, **член.** **вицето** – **Вице-президент**, **вицеадмирал**.

ВИЧЕ – **Висш институт за чуждестранни езици (Москва)**.

ВК – **Ветеринарен кабинет**.

ВК – **Ветеринарна клиника**.

ВК [вѐ-кà] – **Видеокамера**.

ВК [вѐ-кà] – **Видеокамера**. Δ **ВК „Диема“**.

ВК (–) [вѐ-кà], **рус.** **ВК (Владимир Климов)** – 1. **В** марката на авиационни двигатели, конструирани от **В. Климов** (напр.: **ВК-105**).

2. **Авиационен двигател**, конструиран от **В. Климов**.

ВК [вѐ-кà] – **Водоснабдяване и канализация**; **Вж. ВиК**.

ВК воен. – **Военен колеж (САЩ)**.

ВК воен. – **Военен комитет (НАТО)**.

ВК воен. – **Военен контингент**. Δ **ВК на ООН**.

ВК [вѐ-кà], **воен.** – **Военна комп.**

сия. Δ ВК към ООН.

ВК – Волейболен клуб. Δ ВК „Левски Сиконко“.

ВК (–) [вè-кà], метал. – В марка-та на твърди сплави, съдържащи волфрамов карбит и ко-балт (напр. ВК 4, ВК 6 и др.)

ВК [вè-кà] – Вузовски комитет. Δ ВК на ДКМС.

в-к вестник; в. (пред название на вестник). Δ в-к „Континент“.

ВКАС – Върховен касационен и административен съд.

ВКБ [вè-ка-бè] – Върховен комисариат за бежанците (ООН).

ВКБООН – Върховен комисариат за бежанците на Организа-цията на обединените нации.

ВКГ [вè-ка-гè], ед. и мн., икон. – Висши класификационни групировки.

Вкгр воен. – Въздушна контрол-на група.

ВКИ [вè-ка-й] – Военен карто-графски институт.

ВКИУ [вкйù] – Ведомствен кон-трол на измервателните уре-ди.

ВКК (–) [вè-ка-кà], авиац. – Ви-сочинно-компенсиращ костюм (напр.: ВКК-3, ВКК-К, ВКК-65).

вкл. – включително.

ВКЛ воен. – Военновременни ко-муникационни линии.

ВКМ [вè-ка-èм], электр. – Външна кабелна мрежа.

ВКНО [вè-ка-не-ò] – Военен ко-митет за национално освобож-дение (Мали).

ВКОС [вè-ке-òс] – Вентилацион-ни климатични отоплителни системи (АЕЦ „Козлодуй“). Δ Началник смяна ВКОС.

ВКП [вè-ка-пè], истор., рус. ВКП (Всесоюзная Коммуни-стическая партия) – Всесъюз-на комунистическа партия; вж. ВКП (б).

ВКП (б) [вè-ка-пе-бè], истор., рус. ВКП (б) (Всесоюзная Ком-мунистическая партия боль-шевиков) – Всесъюзна кому-нистическа партия (болшеви-ки).

ВКП воен. – Въздушен коман-ден пункт.

ВКП [вè-ка-пè] – Върховна ка-сационна прокуратура.

ВКПС – Въздържателно, кул-турно и просветно сдружение.

ВКР [вè-ка-рè] – Военно кон-траразузнаване (Министер-ство на отбраната).

ВКРС [вè-ке-ре-сè], воен. – Вое-нен комендант на район за сто-варване.

ВКС [вè-ка-сè] – Ведомствен комитет по стандартизация.

ВКС – Военен комитет по стандартизация (НАТО).

ВКС [вè-ка-сè], *остар., рус.* ВКС (Всесоюзный комитет по стандартизации) – Всесъюзен комитет по стандартизация.

ВКС [вè-ка-сè], *воен.* – Въздушна контролна система.

ВКС [вè-ка-сè] – Върховен касационен съд.

ВКТ [вè-ка-тè] – Всеобща конфедерация на труда (профсъюзно международно обединение).

ВКУ [вè-ка-ù], *воен.* – Военен комитет на (железопътен) участък.

ВКФС [вè-ка-фе-сè] – Върховен комитет за физическа култура и спорт.

ВЛ *електрон.* – Високочестотна линия.

ВЛ (–) [вè-èл], *рус.* ВЛ (Владимир И. Ленин) – В марката на електровоз (напр.: ВЛ 19, ВЛ-23, ВЛ 22М – модернизиран).

ВЛ *воен.* – Военен лагер (ООН).

ВЛИ [вè-ле-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Висш лесотехнически институт; вж. **ВЛТИ**.

ВЛК [вè-ле-кà], *воен.* – Военно-лекарска комисия.

ВЛК *воен.* – Въздушни линии за комуникации.

ВЛКСМ [вèл-ка-сèм], *истор., рус.* ВЛКСМ (Всесоюзный Ленинский Коммунистический Союз Молодежи) – Всесъюзен Ленински комунистически младежки съюз.

ВЛТИ [вè-ле-те-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Висш лесотехнически институт.

ВЛТУ [вè-ле-те-ù] – Висш лесотехнически университет.

ВМ *ед. и мн.* – Възривни материали.

ВМ *воен.* – Военна мрежа.

В/м *физ.* – Волт на метър (единица за интензитет на електрическо поле), (след цифра).

вм. – вместо.

ВМА [вè-ме-à] – Военномедицинска академия.

ВМА *воен.* – Военноморска авиация.

ВМА [вè-ме-à], *рус.* ВМА (Военно-морская академия) – Военноморска академия.

ВМА *воен.* – Военноморско аташе.

ВМА [вè-ме-à], *англ.* WMA (World Medical Association) – Световна медицинска асоциация; АММ; вж. **СМА**.

ВМБ [вè-ме-бè], *воен.* – Военно-морска база.

ВМБ [вè-ме-бè] – Военноморска болница (САЩ).

ВМБ *електр.* – Кабел със суха хартиена изолация, с покривка от метализирана хартия в полихлорвинилова обвивка и труднотопима смолиста маса, брониран с две стоманени ленти и външна ютена покривка.

ВМБГ *електр.* – Кабел тип **ВМБ** без външна ютена покривка – гол.

ВМГ [вè-ем-гè], *воен.* – Витломоторна група.

ВМГ – Водомаслогрейка.

ВМГИ [вè-ме-ге-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Висш минно-геоложки институт; МГИ.

ВМДС – Висш мюсюлмански духовен съвет.

ВМЕИ [вè-ме-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Висш машинно-електротехнически институт; МЕИ.

ВМЕИВ *библ.* – Висш машинно-електротехнически институт – Варна.

ВМЕИ – **МКФ** – Висш машинно-електротехнически институт Машинно корабен факултет.

ВМЗ [вè-ме-зè], *мн., м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Вазовски ма-

шиностроителни заводи.

ВМЗ (–) [вè-ме-зè] – Водомаслозарска (напр.: ВМЗ-35).

ВМЗ [вè-ме-зè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Военен машиностроителен завод.

ВМИ [вè-ме-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Висш машиностроителен институт.

ВМИ [вè-ме-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Висш медицински институт.

ВМИВ *библ.* – Висш медицински институт – Варна.

ВМИИ [вè-ме-и-й] – Ветеринарномедицински институт по имунология.

ВМИП *библ.* – Висш медицински институт – Пловдив.

ВМК [вè-ме-ка], *истор.* – Върховен македонски комитет.

ВМО [вè-ме-ò], *англ. WMO* (World Meteorological Organization) – Световна метеорологична организация; АИМ, ИАМ, ОММ; вж. **СМО**.

ВМОК [вмок], *истор.* – Върховен македоно-одрински комитет (1899-1905).

ВМОРО [вè-ме-орò], *истор.* – Вътрешна македоно-одринска революционна организация.

ВМП *воен.* – Вертолетно медицинско подразделение.

ВМП *воен.* – Военноморски превоз.

ВМП [вè-ме-пè], *воен.* – Временен медицински пункт.

ВМПИ [вè-ме-пе-й] – Висш музикалнопедагогически институт.

ВМПХ – Временно международно присъствие в Хеброн (Израел, Палестина).

ВМР *воен.* – Военноморско разузнаване.

ВМРО – Вистинка македонска реформска опозиция (Македония).

ВМРО [вè-ме-ре-ò] – 1. *Истор.* Вътрешна македонска революционна организация (в България – 1914–1934).

2. Съвременна политическа партия, наследник на ВМРО (България).

ВМРО (об.) [вè-ме-ре-ò], *истор.* – Вътрешна македонска революционна организация (обединена) (1925–1935).

ВМРО-ДПМНЕ [вè-ме-ре-ò-дè-пè-мè-нè] – Политическа партия в Македония (Вътрешна македонска революционна организация – Демократическа партия на македонското национално единство).

ВМС [вè-ме-сè] – Висш медицин-

ски съвет.

ВМС *воен.* – Водач на моторно средство.

ВМС *воен.* – Военномедицинска служба.

ВМС [вè-ме-сè] – Военноморски сили.

ВМС *воен.* – Въздушна метеорологична служба.

ВМСОС *воен.* – Военноморски специални оперативни сили.

ВМТ [вè-ме-тè] – Верига за младежки туризъм. Δ *ВМТ „Орбита“ ЕАД.*

ВМТ [вè-ме-тè] – Войски на министерството на транспорта.

ВМТС *воен.* – Военновременно материално-техническо снабдяване.

ВМУ *воен.* – Военноморско училище (САЩ).

ВМУ [вè-ме-ỳ] – Военно музикално училище.

ВМФ [вè-ме-фè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Военноморски флот.

ВМЦ [вè-ме-цè] – Ветеринарно-медицински център.

вмчк. – Великомъченик. Δ *вмчк. Георги Победоносец.*

ВН – Ведомствени норми.

ВН – „Вечерни новини“ (вестник).

ВН [вè-нè], *електр.* – Високо напрежение. Δ *Електропровода*

ВН.

ВН *воен.* – Военен наблюдател.

Δ *ВН на ООН.*

ВН – Тракторна навесна влачка.

ВНА [вè-не-à] – Виетнамска народна армия.

ВНВАУ [вè-не-ве-а-ỳ] – Висше народно военноартилерийско училище.

ВНВВУ [вè-не-ве-ве-ỳ] – Висше народно военновъздушно училище.

ВНВИСУ [вè-не-ви-сỳ] – Висше народно военноминженерно свързочно училище.

ВНВМУ [вè-не-ве-ме-ỳ] – Висше народно военноморско училище.

ВНВСУ [вè-не-ве-се-ỳ] – Висше народно военностроително училище.

ВНВУ [вè-не-ве-ỳ] – Висше народно военно училище.

ВНЕЛ *електр.* – Водоналивен елемент Лекланше.

Внештòргреклàма *ж., рус.* Внештòргреклàма (**В**нешняя **т**орговля и **р**еклама) – Агенция за външнотърговска реклама (СССР).

ВНИ – Военнопаучна информация.

ВНИИ – Военен научноизследователски институт.

ВНИИ [вний], *рус.* ВНИИ (Всесоюзный научно-исследовательский институт) – Всесъюзен научноизследователски институт.

ВНИИ... [вний], *рус.* ВНИИ (Всесоюзный научно-исследовательский институт) – Всесъюзен научноизследователски институт (като съставна част при образуване на инициални съкращения, напр.: ВНИИЖ, ВНИИКИ).

ВНИИА [внийа], *рус.* ВНИИА (Всесоюзный научно-исследовательский институт антибиотиков) – Всесъюзен научноизследователски институт за антибиотиди.

ВНИИГАЗ [внийгàз], *рус.* ВНИИГАЗ и ВНИИГАЗ (Всесоюзный научно-исследовательский институт природного газа) – Всесъюзен научноизследователски институт за природен газ.

ВНИИКИ [внийкì], *рус.* ВНИИКИ (Всесоюзный научно-исследовательский институт технической информации, классификации и кодирования) – Всесъюзен научноизследователски институт по техническа информация, класификация

и кодиране.

ВНИИЛМ [внийлм], *рус.* ВНИИЛМ (Всесоюзный научно-исследовательский институт лесоводства и механизации лесного хозяйства) — Всесъюзен научноизследователски институт по лесовъдство и механизация на горското стопанство.

ВНИИЛХ [внийлх], *рус.* ВНИИЛХ (Всесоюзный научно-исследовательский институт лесного хозяйства) — Всесъюзен научноизследователски институт по горско стопанство.

ВНИИМЕТМАШ [внийметмаш], *рус.* ВНИИМЕТМАШ (Всесоюзный научно-исследовательский и проектно-конструкторский институт металлургического машиностроения) — Всесъюзен научноизследователски и проектно-конструкторски институт за металургическо машиностроене.

ВНИИМИ [внийми], *рус.* ВНИИМИ (Всесоюзный научно-исследовательский институт научной медицинской и медико-технической информации) — Всесъюзен научноизследователски институт за научна медицинска и медико-техническа информация.

ВНИИМИО [вниймио], *рус.*

ВНИИМИО (Всесоюзный научно-исследовательский институт медицинских инструментов и оборудования) — Всесъюзен научноизследователски институт за медицински инструменти и медицинско обзавеждане.

ВНИИМП [вниймп] — Всесъюзен научноизследователски институт за медицински прибори.

ВНИИПТМАШ [внийптмаш], *рус.* ВНИИПТМАШ (Всесоюзный научно-исследовательский институт подъемно-транспортного машиностроения) — Всесъюзен научноизследователски институт за подемотранспортно машиностроене.

ВНИИС [внийс], *рус.* ВНИИС (Всесоюзный научно-исследовательский институт стандартизации) — Всесъюзен научноизследователски институт по стандартизация.

ВНИИСМАШ [внийсмаш], *рус.* ВНИИСМАШ (Всесоюзный научно-исследовательский институт стандартизации машиностроения) — Всесъюзен научноизследователски институт за стандартизация на машино-

строено то.

ВНИИЦветмет [внийцветмёт], рус. ВНИИЦветмет (Всесоюзный научно-исследовательский институт цветной металлургии) – Всесъюзен научно-исследовательски институт за цветна металлургия.

ВНИПИ [внипи], рус. ВНИПИ (Всесоюзный научно-исследовательский и проектный институт) – Всесъюзен научноизследователски и проектантски институт.

ВНИХФИ [внихфи], рус. ВНИХФИ (Всесоюзный научно-исследовательский химико-фармацевтический институт) – Всесъюзен научноизследователски химико-фармацевтичен институт.

ВНМО [вè-не-ме-ò] – Войскова народна младежка организация.

ВНОЗТСО – Временна наредба за организация на заплащането на труда в селскостопанските организации.

ВНОС [внос], воен. – Въздушно наблюдение, оповестяване и свързка.

ВНРПД – Внедряване на научните резултати и патентно дело (отдел).

ВНС – Велико народно събрание.

ВНС – Велико национално събрание (Румъния).

ВНС [вè-не-сè] – Водна напоителна система.

ВНС – Върховно народно събрание (Корейска народнодемократична република).

ВНХ – Велик народен хорал (Монголска народна република).

ВО [вè-ò] – Вертикална осова помпа.

ВО – Водоотдаване (почвенохидрологична величина).

ВО [вè-ò] – Военен отдел (към община). Δ ВО Община „Изгрев“.

ВО [вè-ò] – Военен отчет. Δ Отдел ВО.

ВО [вè-ò] – Военна организация.

во воен. – Вертолетен отряд.

ВО [вè-ò] – Осов вентилатор.

ВОА [воà] – Вътрешноокръжна автоматизация.

ВОБ [воб] – Военноотчетно бюро.

вод... – Воден (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: Водпроект, Водстрой).

вод. геогр. – воден.

Водоканалпроект м. – Институт за проучване и проекти-

ране на обекти по водоснабдяване и канализация.

Водпроект *м.* – Институт за проучване и проектиране на хидромелиоративно строителство.

вод. ст. физ. – воден стълб (в състава на единиците за измерване на налягане).

Водстрой *м.* – Водно строителство (стопанско управление).

воен. лекс. – военен.

ВОЗ [воз] – Военнооперативна зона.

ВОЗ [воз], *истор.* – Въстаническа оперативна зона.

ВОЗИГ *библ.* – Висш общотехнически задочен институт (Габрово).

ВОИ [вой], *техн.* – Въздухоохладящо и въздухонизхвърлящо устройство.

волей *м., разг.* – Волейбол.

волей... *разг.* – Като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: волейлига, волейшф.

ВОМЛ (–), *ед. и мн., техн.* – Валовете за огъване на метални листови (напр.: ВОМЛ 2,5х2000, ВОМЛ 4х2000, ВОВЛ 6х2000).

ВОНР *воен.* – Военни операции в населен район.

ВОО [воо] – Военноотчетен от-

дел.

ВООФ [вооф], *остар.* – Войскова организация на Отечественния фронт.

ВОП [воп], *воен.* – Въведен опорен пункт.

ВОС – Варненски окръжен съд.

ВОС [вос], *м., воен.* – Военноотчетна специалност.

ВОС *воен.* – Вътрешна отбрана на страната.

ВОСО [восо], *ж. и (разг.) ср. (член. -то), воен., рус.* ВОСО (Служба военных сообщений) – Служба за военни съобщения.

ВОТЗИ [вотзи] – Висш общотехнически задочен институт.

ВОТП, *англ.* WOTP (World Organization of the Teaching Profession) – Световна организация на учителите; ОМПЕ.

ВОТЧА – Всеобщо обединение на трудещите се от Черна Африка.

ВОФ – Виетнамски отечествен фронт.

ВОЦ *воен.* – Въздушен оперативен център.

ВП [вè-пè], *техн.* – Вакуумпомпа (напр.: ВП – 400/0,8, Вп-95-Р).

ВП – В емблемата на завода за памучни тъкани „Вела Пискова“ (Русе).

ВП (–) [вè-пè], *метал.* – **Вертикална пневматична** (в марката на машини за лееене с противоналягане).

ВП (–) [вè-пè], *техн.* – **Вибрационен пресовател** (напр.: ВП-40, ВП-60).

ВП (–) [вè-пè], *електр.* – **Високомощен предпазител** (ВП-00100 А).

ВП *библ.* – **Водоканалпроект.**

ВП [вè-пè] – **Военна полиция** (Министерство на отбраната).

ВП [вè-пè] – **Военна поща.**

ВП – **Военна прокуратура.**

ВП [вè-пè], *електрон.* – **Временна памет.**

вп *воен.* – **Вертолетен полк.**

ВПВ [вè-пе-вè] – **Военно-патриотично възпитание.**

ВПД (–) [вè-пе-дè] – **Винарна преса с непрекъснато действие** (напр.: ВПД-10).

ВПД [вè-пе-дè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то, мн. -та*) – **Военнопочивен дом.** Δ **ВПД „Виноша“.**

ВПИ [вè-пе-й], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – **Висш педагогически институт.** Δ **ВПИ „Кирил и Методий“ (В. Търново).**

ВПИКМ *библ.* – **Висш педагогически институт „Кирил и Методий“ (В. Търново).**

ВПК [вè-пе-ка] – **Военнопро-**

мишлен комплекс.

ВПК [вè-пе-ка] – **Всестранна потребителна кооперация.** Δ **ВПК „Съединение“.**

ВПКС *воен.* – **Въздушна предупредителна и контролна система.**

ВПЛ [вè-пе-лè], *воен.* – **Военно-полев лагер.**

ВПН (–) [вè-пе-èn] – **Наклонен верижно-планков транспортър** (напр.: ВПН-9,2).

ВПНЕ – **Временно правителство на Националното единство (Лаос).**

ВПО [вè-пе-ò], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – **Военно-патриотично обучение** (отдел, сектор). Δ **Секретар на ВПО.**

ВПР [вè-пе-рè], *воен.* – **Временно претоварен район.**

ВПС [вè-пе-сè] – **Висш партийен съвет (Българска социалистическа партия).**

ВПС [вè-пе-сè], *ж. и (разг.) ср.* (*член. -то, мн. -та*) – **Военна почивна станция.**

ВПС [вè-пе-сè] – **Военна пощенска станция.**

ВПС [вè-пе-сè] – **Всемирен пощенски съюз.**

ВПТ [вè-пе-тè] – **Вьетнамска партия на трудещите се.**

ВПТ (–) [вè-пе-тè] – **Хоризонта-**

лен верижно-планков транспортър за събиране на оборска тор (напр.: ВПТ-200).

ВПТБ, рус. ВПТБ (Всесоюзная патентно-техническа библиотека СССР) — Всесъюзна патентно-техническа библиотека (СССР).

ВПТИ [вè-пе-те-й], рус. ВПТИ (Всесоюзный проектно-технологический институт) — Всесъюзен проектно-технологически институт.

ВПТР [вè-пе-те-рè], воен. — Войскова подвижна техническа работилница.

ВПУ [вè-пе-ỳ] — Вечерен партисен университет.

ВПУ воен. — Военно пехотно училище (САЩ).

ВПШ [вè-пе-шè] — Висша партийна школа.

ВПШ [вè-пе-шè] — Висша полицейска школа (Министерство на вътрешните работи).

ВР воен. — Вертолетна рота.

ВР (–) [вè-рè], стирит. — Вибро-рейка (напр.: ВР 1-1500, 2500, 3500).

ВР воен. — Военен резерв.

ВР воен. — Военновременен резерв.

ВР — Военно разузнаване.

ВР воен. — Военно ръководство

(НАТО).

ВР [вè-рè], воен. — Войсково разузнаване.

Вр — Враца (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Враца и Врачански окръг). Δ Вр 18—23.

ВР воен. — Въздушно разузнаване.

ВР електр. — Въртящ се разрядник.

ВР (–) [вè-рè] — Ръбест валяк (напр.: ВР-1,27).

вр, грам. — време.

вр, геогр. — връх (пред название на връх); в.

ВРБ [вè-ре-бè] — Вагонноремонтна база.

ВРВД воен. — Военно ръководство на въздушното движение.

ВРД [вè-ер-дè], ед. и мн. — Въздушно-реактивен двигател.

ВРЗ [вè-ре-зè] — Вагонноремонтен завод.

ВРЗ [вè-ре-зè] — Военноремонтен завод. Δ ВРЗ „Летец“.

ВРЗБ — Военноремонтни заводи и бази.

ВРК [вè-ре-кà], истор. — Военнореволуционен комитет.

ВРО [вè-ре-ò], истор. — Вътрешна революционна организация.

ВРП [вè-ре-пè] — Временно ре-

волюционно правителство
(Южен Виетнам).

ВРПГС {вè-ep-пe-гèс}, м. (разг. член. -ът, -а) – Вода, разсол, пара, газ и сода (цех в завода за калцинирана сода – Девня).

ВрПр – Временни правила (за работа на Държавния арбитраж).

ВРПРЮВ – Временно революционно правителство на Република Южен Виетнам.

ВРР *воен.* – Въздушно радиационно разузнаване.

ВРС {вè-рс-сè} – Върховен революционен съвет (Сомалия).

врто {вè-ре-те-ò}, *воен.* – Възвод за ракетно-техническо осигуряване.

ВРУ *воен.* – Военно разузнавателно управление.

ВС {вè-сè} – Вентилационни системи (в Атомна електроцентрала „Козлодуй“). Δ *Старши оператор ВС.*

ВС *воен.* – Вероятно отклонение в страни.

ВС {вè-сè} – Висш съвет (Българска социалистическа партия).

ВС {вè-сè} – Водно спасяване (Гражданска защита). Δ *УМЦ по ВС.*

ВС *воен.* – Военен спътник.

ВС *воен.* – Военен съветник.

ВС *воен.* – Военен съд.

ВС {вè-сè} – Воснна сигурност (Отдел, служба към Министерство на отбраната).

ВС {вè-сè} – Възлова станция.

ВС – Въоръжени сили. Δ *ВС РБ.*

ВС – Върховен съд.

ВС {вè-сè}, *мн.* и (разг. *мн.* -та, член. -тата), *електр.* – Постоянни резистори с висока стабилност.

ВС (–) {вè-сè} – Стоманено въже (напр.: ВС 19ХО, 25).

ВСАПО – Високопроизводителни системи и алгоритми за паралелна обработка.

ВСЕ {вè-се-è} – Ветеринарно-санитарна експертиза.

всек *физ.* – волтсекунда.

ВСЗ {вè-се-зè} – Вагоностроителен завод (Дряново).

ВСИ {вè-се-й} – Висш селскостопански институт (Пловдив); ВССИ.

ВСИЗВМ – Висш селскостопански институт по зоотехника и ветеринарна медицина.

ВСиК {вè-се и кà} – Вентилационни системи и климатизация (група в атомна електроцентрала „Козлодуй“).

ВСК {вè-се-кà} – Ветеринарен санитарен контрол.

ВСК [вè-се-кà], *ж.* и (разг.) *ср.* (*член. -то*) – Взаимоспомагателна каса.

ВСК *воен.* – Вътрешни сили на Канада.

ВСМ [вè-се-мè] – Високо спортно майсторство.

в/см физ. – волт на сантиметър.

ВСНО – Временен съвет за национална отбрана (Гана).

ВСО [вè-се-ò] – Върховен съвет за отбрана (Югославия).

ВСП *воен.* – Въздушна санитарна рота.

ВСС [вè-се-сè] – Висш съвет по статистика.

ВСС [вè-се-сè] – Висш съдебен съвет.

ВСС [вè-се-сè] – Водноспасителна служба (Български червен кръст).

ВСС [вè-се-сè] – Върховен съюзен съвет (Български земеделски народен съюз).

ВССИ [вè-се-се-й], *м.* и (разг.) *ср.* (*член. -то*) – Висш селскостопански институт (Пловдив); ВСИ.

ВССИП – Висш селскостопански институт – Пловдив.

в. ст. физ. – воден стълб (единица за измерване на налягане), (с цифра).

встъп. – встъпителен.

ВСУ [вè-се-ỳ] – Варненски свободен университет. Δ ВСУ „Черноризец Храбър“.

ВСУ – Висше строително училище. Δ ВСУ „Любен Каравелов“.

ВСШ [вè-се-шè] – Висша специална школа.

ВТ – Велико Търново (в регистрационните номера на моторните превозни средства от В. Търново и Великотърновски окръг). Δ ВТ 23—28.

ВТ (–) [вè-тè] – Верижен транспортър (напр.: ВТ-1, ВТ-2, ВТ-3, ВТ-6).

ВТ [вè-тè], *мн.* и (разг. *мн. -та*), *електр.* – Винилитови тръбици.

ВТ – „Военна техника“ (списание).

ВТ *воен.* – Въздушен трафик.

ВТ – Вътрешен туризъм.

ВТ (–) [вè-тè] – Едночестотен таблен вибратор с регулируема възбуждаща сила (напр.: ВТ 1-055, ВТ 0,75, ВТ-1,5).

ВТ (–) [вè-тè], *метал., рус.* ВТ (*высоко твердый*) – Много твърд (в марката на абразивни (шлифовъчни) инструменти при означаване на твърдостта).

Вт *физ.* – ват (единица за измерване на мощност на електри-

ческа верига), (след цифра).

ВТА [вè-те-à], *воен.* – Военно-транспортна авиация.

ВТАА, *англ.* WTAА (World Trade Alliance Association) – Световна асоциация за търговски връзки.

ВТАД [втад], *воен.* – Военно-транспортна авиационна дивизия.

ВТАК [втак] – Външнотърговска арбитражна комисия.

ВТБ [вè-те-бè] – Външнотърговска банка.

ВТД [вè-те-дè] – Външнотърговска дирекция.

ВТД [вè-те-дè] – Външнотърговско дружество.

ВТДП [вè-те-де-пè] – Външнотърговско държавно предприятие. Δ ВТДП „Хемус“.

ВТЕТ – Вечерен техникум по енергетика и транспорт.

ВТЗ [вè-те-зè], *рус.* ВТЗ (Владимировский тракторный завод имени А. А. Жданова) – 1. Владимирски тракторен завод „А. А. Жданов“.

2. В марката на трактори, произведени в този завод (напр.: ВТЗ-2).

ВТЗ [вè-те-зè] – Вълненотекстилен завод.

ВТИ [вè-те-й], *мн., библи.* – Висши технически институти.

ВТК [вè-те-ка] – Вълненотекстилен комбинат.

ВТМ [вè-те-мè] – Вирус на тютюневата мозайка.

Вт (м. К.) – Ват на метър-келвин (единица за топлопроводност).

ВТМТ – Вечерен техникум по механотехника.

ВТН [вè-те-нè], *мн.* – Ведомствени трудови норми.

ВТНИ [вè-те-не-й] – Военнотехническа научна информация.

ВТО [вè-те-ò], *м. и (разг.) ср.* (*член.* -то) – Военнотехнически отдел.

ВТО [вè-те-ò] – Военнотехническо обучение.

ВТО [вè-те-ò] – Външнотърговска организация.

ВТО [вè-те-ò] – Външнотърговско обединение.

ВТОМ – Военнотехническо обучение на младежта. Δ Сектор ВТОМ. Инструктори по ВТОМ.

втор. – вторник.

ВТП [вè-те-пè] – Военнотехническа подготовка. Δ Отдел ВТП.

ВТП [вè-те-пè] – Военнотехнически преглед.

ВТП [вè-те-пè] – Външнотърговско предприятие. Δ ВТП „Инкомс“.

ВТПМ [вѐ-те-пе-мѐ] – Военно-техническа подготовка на младежта. Δ *Отдел ВТПМ.*

ВТПП [вѐ-те-пе-пѐ] – Външно-търговска промишлена палата.

ВТС [вѐ-те-сѐ], *геогр.* – Военно-топографска служба.

втсек *физ.* – ватсекунда (след цифра).

ВТСП [вѐ-те-се-пѐ], *физ.* – Високотемпературни свръхпроводници.

ВТСП [вѐ-те-се-пѐ] – Външно-търговско стопанско предприятие.

Вт/стер – ват на стерадиан (единица за интензитет на лъчение), (след цифра).

ВТУ [вѐ-те-ѹ] – Варненски технически университет.

ВТУ [вѐ-те-ѹ] – Великотърновски университет. Δ *ВТУ „Св. Кирил и Методий“.*

ВТУ [вѐ-те-ѹ] – Висше техническо училище.

ВТУ [вѐ-те-ѹ] – Висше транспортно училище. Δ *ВТУ „Тодор Каблешков“ (София).*

ВТУ [вѐ-те-ѹ] – Висше търговско училище.

ВТУ *остар.* – Временни технически условия (стандартизационни документи).

ВТУЗ [втуз], *м.* (разг. член. -а, *мн.* -ове) – Висше техническо учебно заведение.

втч *физ.* – ватчас (единица мярка за количество енергия), (след цифра).

в. т. ч. – в това число.

ВУ [вѐ-ѹ] – Варненски университет.

ВУ (–) *радиотехн.* – Видеоусилвател (напр.: ВУ-1).

ВУ – Висше училище. Δ *ВУ „Земеделски колеж“.*

ВУ *агрон.* – Влажност на трайно-то увяхване (на почвата).

ВУ [вѐ-ѹ], *изч. техн.* – Входно устройство.

ВУ [вѐ-ѹ], *изч. техн.* – Външно устройство.

ВУ (–) [вѐ-ѹ], *техн.* – Въртящо устройство.

ВУЗ и **вуз** [вуз], *член.* -ѣт, -а, *мн.* -ове, *м.* – Висше учебно заведение.

— *Произв.*: вузовски.

ВУЗ [вуз], *член.* -ѣт, -а, *мн.* -ове, *м.* – Военно учебно заведение.

вулг. лекс. – вулгарно.

ВУМЕР [вумѐр], *ж. и м.* – База за техническо развитие повторични уреди, монтаж на елементи и релета.

ВУССН – Висше училище за стопански и социални науки.

ВФЕА, *англ.* WFEA (World Federation of Education Associations) – Световна федерация на асоциациите по образованието.

ВФИЖИ, *англ.* WFII (World Federation of International Juridical Institutions) – Световна федерация на международните юридически институции.

ВФК [вè-фе-кà] – Ведомствен финансов контрол (отдел).

ВФМХ, *англ.* WFMH (World Federation for Mental Health) – Световна федерация за душевно здраве; ФМСМ.

ВФПС воен. – Възел на фелдгерскопощенска свръзка.

ВФСВ, *англ.* WFSW (World Federation of Scientific Workers) – Световна федерация на научните работници.

ВФСИ [вè-фе-се-й] – Висш финансово-стопански институт (Свицов).

ВФСИС библи. – Висш финансово-стопански институт – Свицов.

ВФФКА библи. – Военен фото-, фоно- и киноархив.

ВФЮНА, *англ.* WFUNA (World Federation of United Nations Association) – Световна федерация на асоциациите на Организацията на Обединените нации.

вх. – входящ. Δ *вх.* №5.

ВИХВП – Висш институт за хранително-вкусова промишленост (Пловдив).

вхз воен. – Възвод за химическа защита.

ВХО [вè-хе-ò], *англ.* WHO (World Health Organization) – Световна организация по здравеопазване; ОМС; вж. СЗО.

вхрр воен. – Възвод за химическо и радиационно разузнаване.

ВХТИ [вè-хе-те-й], *м.*, (разг.) *ср.* (член. -то) – Висш химикотехнологически институт; ХТИ.

В/ЦВ – Вълна/целволе.

ВЦИК [вцик], *истор., рус.* ВЦИК (Всероссийский Центральный Исполнительный Комитет) – Всеруски централен изпълнителен комитет (1917-1936).

ВЦУ воен. – Въздушен център за управление.

ВЧ [вè-чè], *електр.* – Висока честота.

ВЧ [вè-чè], *прил., электр.* – Високочестотен. Δ *ВЧ кабел. ВЧ колебания. ВЧ усилвател.*

ВЧ (–) [вè-чè], *рус.* ВЧ (Високопрочный чугун) – Високояк (сферографитен) чугун (напр.: ВЧ 60-2).

ВЧИМ *електр.* – Високочестотна импулсна модулация.

ВЧК [вè-че-ка], *истор., рус.* ВЧК (Всероссийская чрезвычайная комиссия по борьбе с контрреволюцией и саботажем) – Всеруска извънредна комисия за борба с контрреволюцията и саботажите (1917-1922); вж.

ЧК. Чека.

ВЧС [вè-че-сè] – Върховен читалищен съвет.

ВЧУ [вè-че-ù], *физ.* – Високочестотен усилвател.

ВЩК *воен.* – Военнощабен комитет (ООН). Δ *ВЩК на ООН.*

въвед. – въведение.

възв. *геогр.* – възвишение.

възвр. *грам.* – възвратен.

възрожд. – възрожденски.

въст. – въстанически.

вътрешностоп. – вътрешностопански.

ВЮС – Военноюрдическа служба.

ВЯ *библ., рус.* ВЯ (Вопросы языкознания) – Въпроси на езикознанието (списание).

ВЯУ *воен.* – Внезапен ядрен удар.

Г

Г *геохим.* – Газови въглища.

г. – гара.

Г [ge] – Генератор (напр.: Г-108,

Г-221)

Г – гига... (представка за образуване на десетичните кратни единици от Международната система на измерителните единици).

г. – глава (на книга, труд и др.); гл.

г. – година; год. (след цифра).

г. *геогр.* – гора.

Г. – Горен (само в названия на селища). Δ *Г. Дъбник. Г. Баня.*

г. – господин; г-н (със собствено име).

г. – град; вж. **гр.**

г – грам (единица за маса), (след цифра).

ГА – Гражданска авиация.

ГАБ – Генерална агенция за България.

ГАБр [габр], *воен.* – Гаубична артилерийска бригада.

газ... – газов (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: Газекспорт, Газекс България ООД).

ГАЗ, *рус.* ГАЗ (Горьковский автомобильный завод) – 1. Горкиевски автомобилен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр.: ГАЗ-63, ГАЗ-69А).

газ м. – Автомобил, произведен в Горкиевския автомобилен

завод.

— *Произв.*: гѝзка.

Гѝзекспорт *м.* – Предприятие за експорт на газ.

га̀зо... – **газов** (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: газоапаратура, газобалон).

Гѝзстрой *м.* – Предприятие за строителство на газопровод.

Гѝзстроймонта̀ж *м.* – Монтажно управление за строителство и монтаж на газопровод.

гал. – **Галон** (англ. гал. = 4,546 л.; амср. гал. = 4,404 л.)

Гал I ФУТ биохим. – Галактозо-1-фосфат-уридил-трансфераза.

ГАМ – Градски археологически музей.

Гамк хим. – Газа-аминомаслена киселина.

ГАМЦ [гамц]. *воен.* – Главен авиометеорологичен център.

ГАМЦ [гамц] – Градски автомобилното център.

ГАН – Германска академия на науките.

ГАН (–) [ган]. *рус.* ГАН (Гербицидо-аммиачная машина навесная) – Хербицидо-амонячна навесна машина (напр.: ГАН-8).

ГАНАТ, *нем.* GANAT (Gemein-

schaftliche Aktionen zum Naturschutz) – Общи действия за защита на природата (Европейски съюз).

ГАО [gào]. *рус.* ГАО (Главная астрономическая обсерватория) – Главна астрономическа обсерватория (Академия на науките на СССР).

ГАО воен. – Група за анализ и оценка.

ГАО [gào] – Гръцки авиолинии „ОЛИМПИК“.

гап [gap]. *м.* (разг. член. -ът, -а), *воен.* – Гаубичен артилерийски полк.

ГАП [gap] – Група за анализи и прогнози.

ГАП, *нем.* GAP (Gemeinsame Agrarpolitik) – Обща аграрна политика (Европейски съюз).

гар. воен. – Гарнизон.

ГАССН истор. – Германска академия на селскостопанските науки (Германска демократична република).

ГАССР, истор., рус. ГАССР (Горская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Горска автономна съветска социалистическа република (1921-1924).

г-атом, хим. – грам-атом (единица за маса).

ГАТТ [gat], *англ.* GATT (General Agreement on Tariffs and Trade)

– Общо споразумение за митата и търговията (световна организация за свободна търговия при ООН).

ГАЦ [gac], *м.* (разг. член. –ът, –а, *мн.* –ове) – Гърбична автоматична централа.

ГАЯПЕИ, *остар.*, *рус.* ГАЯПЭИ (Группа алгоритмических языков для преработки экономической информации) – Група по алгоритмични езици за преработка на икономическа информация (при Съвета за икономическа взаимопомощ).

ГБ – Градска библиотекa.

ГБ – Гребна база. Δ **ГБ** „Средец“.

Гб – Габрово и Габровски окръг (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Габрово и Габровски окръг). Δ **Гб** 12-25.

Гб *физ.* – гилберт (единица за магнитно напрежение), (след цифра).

ГББИ *библ.* – Годишник на Българския библиографски институт.

ГБМ – Големите български мелници.

ГБС *библ.* – Градска библиотека

– София.

ГБС – Главбулгарстрой.

ГБС [гè-бе-сè] – Гребна база „Средец“ (Панчарево, София).

ГБС *воен.* – Група за бойна служба.

ГБФ *библ.* – Годишник на Богословския факултет.

ГВ *строит.* – Термомеханична варогасителка (напр.: ГВ-2).

ГВА *воен.* – Гражданска военновременна агенция (НАТО).

ГВА [гè-ве-à] – Гражданска въздухоплавателна администрация.

ГВЛ [гè-ве-лè] – Градска ветеринарна лечебница.

ГВЛК [гè-ве-ел-кà], *воен.* – Гарнизонна военноекарска комисия.

ГВРК *истор.* – Главен военнореволуционен комитет (ръководещ Септемврийското въстание 1923 год.).

ГВС [гè-ве-сè] – Годен за военна служба.

ГВС *воен.* – Група военни съветници.

ГВЧ [гè-ве-чè] – Генератор с висока честота.

ГГИ – Географски институт (БАН).

ГП [гè-ге-пè], *ед. и мн.* – Граници за годишното постъпление

на радиоактивни вещества.

ГГСБ [гè-ге-се-бè] – Газов генератор със свободна бутилка.

ГГСС – Германски гимнастически спортен съюз.

ГГТП *биохим.* – Гама-глутамилтранспептидаза.

ГГФ [гè-ге-фè] – Геолого-географски факултет (Софийски университет).

ГД [гè-дè], *мн. и (разг., мн. -та, член. -та), електрон.* – Германиеви диоди.

ГД [гè-дè] – Главна дирекция.

ГД – Градска дирекция.

ГД – Граждански договор.

ГД – Гражданско движение.

ГДА – Главна дирекция по aprobация.

ГДА *библ.* – Годишник на Духовната академия „Св. Климент Охридски“.

ГДА [гè-де-à] – Граждански демократичен алианс (Чехия).

ГДАА – Главна дирекция „Автомобилна администрация“.

ГДАГ [гдаг], *ж. и м.* – Градска дирекция по архитектура и градоустройство.

ГДБ *воен.* – Главна действаща база.

ГДББ – Градски диспансер по белодробни болести.

ГДБДЖ – Генерална дирекция

при Български държавни железници.

ГДБЦ – Главна дирекция „Български циркове“.

ГДД – Главна данъчна дирекция.

ГДД – Глобално движение за децата.

ГДЕ – Главна дирекция по електронизация.

ГДИС [гдйс], *ж. и м.* – Главна дирекция за изграждане на София.

ГДИС [гдис], *ж. и м.* – Главна дирекция „Информационни системи“.

ГДИСП [гдисп], *ж. и м.* – Главна дирекция за изкупуване на селскостопански произведения.

ГДИТ [гдит], *ж. и м.* – Главна държавна инспекция по труда.

ГДКБУМКП – Главна дирекция за комунално-битови услуги, местна и кооперативна промишленост.

ГДЛ [гè-де-èл] – Газодинамична лаборатория.

ГДОУК – Главна дирекция по оперативното управление на качеството.

ГДОУП – Главна дирекция по оперативното управление на производството.

ГДП [гè-де-пè] – Габонска демократическа партия.

ГДП [гè-де-пè] – Гвинейска демократическа партия.

ГДП [гè-де-пè] – Главна дирекция по планирането.

ГДП [гè-де-пè] – Гражданска демократическа партия (Чехия).

ГДПЗ – Гражданско движение „Промоция за здраве“.

ГДПР – Главна дирекция за перспективно развитие.

ГДР [гè-де-рè], ж. и (разг.) ср. (член. -то), истор. – Германска демократична република.

ГДР воен. – Група за дълбоко разузнаване.

ГДСА [гè-де-се-à] – Главна дирекция „Следствени арести“.

ГДСО [гè-де-се-ò] – Главна дирекция „Социално осигуряване“.

ГДСП [гè-де-се-пè] – Германска демократическа селска партия.

ГДСЧИ [гè-де-се-че-й] – Гражданско движение за свободни и честни избори.

ГДФ хим. – Гуанозиндифосфат.

ГДФР – Гражданско дружество за фирмена регистрация.

ГДХ биохим. – Глутаматдехидрогеназа.

ГДЧ мед. – Горни отдели на дебелото черво.

ГДШ воен. – Голяма димна шаш-

ка.

ГЕ физ., хим. – Галваничен елемент.

гев. физ. – гигаелектронволт.

ГЕИЦ [гейц] – Главен електронноизчислителен център.

ГЕК [гек] – Горивно-енергиен комплекс.

г-екв. хим. – грам-еквивалент.

ген. – генерал (пред собствено име).

ген. – генерален. Δ ген. директор.

ген.... – Генерален (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: Генсътвет, Генплан, Генщаб).

гèндир. -ът, -а, м., разг. – генерален директор.

ген. дир. – генерален директор.

ген.-лейт. – генерал-лейтенант (пред собствено име).

ген.-м. – генерал-майор (пред собствено име).

Гèнплàн м. – Генерален план (дирекция при Научноизследователския и проектантски институт за териториално устройство в София).

ген.-полк. – генерал-полковник (пред собствено име).

гèнсек , -ът, -а, м., разг. – Генерален секретар.

Гèнсътвет м. – Генерален съвет.

Гѐнщаб м. – Генерален щаб;
ГЩ.

гѐо... (от гр. γῆω 'земя') – (като първа съставна част на сложностъкратени думи, названия, напр. Геотурс, Геопланпроект).

геогр. – географски.

ГеогрИ – Географски институт (БАН).

геод. – геодезически.

Геокартпроект м. – Предприятие за проектиране на географски карти.

геол. – геоложки.

геом. – геометричен, геометрически.

Геопланпроект м. – Проектантска фирма. Δ *Геопланпроект ЕААД*.

ГЕОТЕЦ [гѐотѐц], м. и ж. – Геотермична електроцентра-
ла.

Гѐотурс м. – Дружество за туристическа дейност. Δ *Геотурс ООД*.

геофиз. – геофизически.

ГЕОХЕС [гѐохѐс], м. и ж. – Геотермална хидроелектростанция.

геохим. – геохимически.

герм. – германски.

ГЕСП [гѐсп] – Германска единна социалистическа партия.

гестáпо ср., истор., нем. Gestapo

(*Geheime Staatspolizei*) – Тайна държавна полиция по времето на фашистката диктатура в Германия.

– *Произв.*: гестáповец, гестáповка, гестáповски.

г-жа – госпожа (пред собствено име).

ГЗ – Гражданска защита.

ГЗ – Гранична защита.

ГЗС [гѐ-зе-сѐ] – Газозарядна станция.

ГЗЧ [гѐ-зе-чѐ] – Генератор за звукови честоти.

ГИ воен. – Генерален инспектор.

ГИ воен. – Генерална инстанция.

ГИ [гѐ-й] – Географски институт (БАН).

ГИ [гѐ-й] – Геологически институт (БАН). Δ *ГИ „Акад. Страшимир Димитров“*.

ГИ [гѐ-й] – Геофизически институт (БАН); ГФИ.

ГИ – Главна инспекция.

ГИ – Градска инспекция.

ГИ [гѐ-й] – Групов избирач (в Автоматична телефонна централа).

ГИ (–) [гѐ-й] – Импулсен генератор (напр.: ГИ-1).

Ги физ. – грей (единица за погълната доза лъчение – доза йонизиращо лъчение, доза на облъчване), (след цифра).

ГИАС [ги'ас] – Главна инспекция по апробация и семеконтрол.

ГИБ – Геотехническа изследователска база (Геологически институт-БАН).

ГИВК – Гранична инспекция за ветеринарен контрол.

ГИД – Главен изпълнителен директор.

ГИДТК – Главна инспекция за държавен технически контрол.

ГИДТН – Главна инспекция за държавен технически надзор.

ГИИЦ [гийц] – Главен информационно-изчислителен център.

ГИМ – Градски исторически музей.

ГИО воен. – Глобална информационна обстановка.

ГИООСВ – Градска инспекция за опазване на околната среда и водите; ГИОСВ.

ГИОСВ – Градска инспекция за околната среда и водите; ГИООСВ.

ГИП – График на изчислителните поправки.

Гипромѐз м., рус. Гипромез (Государственный союзный институт по проектированию металлургических заводов) – Държавен съюстен институт за проектиране на металургични

заводи (СССР).

Гипроцветмет м., рус. Гипроцветмет (Государственный институт по проектированию предприятий цветной металлургии) – Държавен институт за проектиране на предприятия за цветната металургия (СССР).

ГИС [гис], *ед. и мн.* – Географски информационни системи.

ГИС [гис], *ед. и мн., електрон.* – Голяма интегрална схема.

ГИС – Информационна система на географски имена в България.

ГИСДИ [гисди] – Гражданска инициатива за свободни и демократични избори.

ГИТ [гит] – Генератор на импулсите на тока.

ГИТ [гит] – Главна инспекция по труда (Министерство на труда и социалните грижи).

ГИТ [гит] – Градска инспекция по труда.

ГИТУ [гиту] – Главна инспекция по търговията и услугите.

ГИУ [гиу] – Главно инженерно управление.

ГИУЦ [гиуц] – Главен информационно-управляващ център.

ГИФФ библи. – Годишник на Историко-филологическия фа-

култет (Софийски университет).

ГИЦ [гѝц], *м.* (разг., *член.* -ът, -а, *мн.* -ове) – Главен изчислителен център.

ГК *воен.* – Главно командване. Δ *ГК на НАТО.*

ГК [гѝ-ка] – Гражданска колегия. Δ *ГК на Върховния съд.*

ГК [гѝ-ка] – Градски комитет. Δ *ГК „Спасение“.*

ГК [гѝ-ка], *юрид.* – Граждански кодекс.

ГКБ [гѝ-ка-бѝ] – Градска клинична болница.

ГКБД – Градска комисия за безопасно движение.

ГКБН – Гражданска коалиция за борба с наркомании.

ГКВД – Градски кожно-венерологичен диспансер.

ГКГ [гѝ-ка-гѝ], *икон.* – Горна контролна граница (при статистическо регулиране на технологичния процес с контролни карти).

ГКДНК – Градски комитет за държавен и народен контрол.

ГКЗС – Граждански комитет за защита на София.

ГККФТ, *пол.* **GKKFT** (Główny Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki) – Главен комитет за физическа култура и туризъм

в Полската народна република; *вж.* **ГКФКТ**.

ГКМ [гѝ-ка-мѝ] – Галериен комплекс в Марбас (Мариники каменовъглен басейн).

ГКО [гѝ-ка-ѝ], *мн., биохим.* – Гликокортикоиди.

ГКП [гѝ-ка-пѝ] – Германска комунистическа партия.

ГКП – Главен команден пункт.

ГКП [гѝ-ка-пѝ], *воен.* – Главен команден пункт (на кораб).

ГКП [гѝ-ка-пѝ] – Гръцка комунистическа партия.

ГКПП [гѝ-ка-пе-пѝ] *м.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то, *мн.* -та и *член.* -та) – Граничен контролно-пропускателен пункт. Δ *ГКПП „Дунав мост“.*

ГКРК – Градска контролно-ревизионна комисия.

ГКРП *истор.* – Германска комунистическа работническа партия.

ГКС [гѝ-ка-сѝ], *м.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Градски кооперативен съюз.

ГКТ *хим.* – Горна критична температура на разтваряне.

ГКТ – Градски комитет за трезвеност.

ГКФС [гѝ-ка-фе-сѝ] – Градски комитет за физкултура и спорт.

ГКФКТ – Главен комитет за физическа култура и туризъм (Полска народна република).

гл. *библ.* – глава; г. (с цифра).

гл. – главен (със съществително, означаващо някаква длъжност, напр.: гл. асистент, гл. инженер, гл. научен секретар).

гл. *грам.* – глагол; глаг.

Глав.... – Главен (като първа съставна част на сложносъставни думи, напр.: Главпроект).

Главатоменерго, *рус.* Главатоменерго – Главно управление по използване на атомната енергия.

Главбулгарстрой *м. и ср.* – Българска строителна фирма.

Главком – Главнокомандващ.

Главпроект *м.* – Главна архитектурна проектантска организация.

ГЛАВУКС – Главно управление на капиталното строителство.

глаг. *грам.* – глагол; гл.

ГЛДП [гè-ле-де-пè] – Германска либералнодемократическа партия.

ГЛИН *електр.* – Генератор на линейно изменящо се напрежение.

ГЛМП *воен.* – Главен медицин-

ски пункт.

ГлПУНА [глапùна], *м. и ср.* – Главно политическо управление на Народната армия.

ГЛТ *техн.* – Гуменолентови транспортни магистрали.

ГЛЩ – Главен щаб. Δ **ГЛЩ** на ВВС.

ГМ (–) *метал.* – Многовретенна глава (напр.: ГМ 215, ГМ 306, ГМ 313, ГМ 406).

ГМА – Глобални маркетингови анализи.

ГМД [гè-ме-дè], *изч. техн.* – Гъвкав магнитен диск.

ГМО [гè-ем-ò], *хим.* – Глицеринмоноолеат.

г-мол. *хим.* – грам-молекула (единица за маса), (след цифра); грам-мол.

ГМП *техн.* – Пулсираща мазутна горелка.

ГМП [гè-ем-пè], *мн. и (разг. мн. -та), електр.* – Гъвкави медни шлетенки.

ГМП-К [гè-ем-пе-ка] *мн., електр.* – Гъвкави медни плетенки – кръгли.

ГМПО *библ.* – Годишник на музеите в Пловдивски окръг.

ГМТ [гè-ем-тè], *техн.* – Горна мъртва точка (при двигатели с вътрешно горене).

ГН *воен.* – Група за наблюдение.

Δ ГН към ООН.

ГН (-) – Наблюдателно гърне (напр.: ГН 6).

г-н – господин; г. (пред собствено име).

ГНА [гè-не-à], *англ.* GNA (Ghana News Agency) – Ганайска информационна агенция.

ГНБС *библ.* – Годишник на Народната библиотека в София.

ГНДП [гè-не-де-пè] – Германска националдемократическа партия.

ГНИИ [гний], *рус.* ГНИ (Государственный научно-исследовательский институт) – Държавен научноизследователски институт (СССР).

ГНМ *библ.* – Годишник на Народния археологически музей (София).

ГНП [гè-не-пè] – Германска националдемократическа партия.

ГНП [гè-не-пè], *воен.* – Група за непосредствена поддръжка.

ГНРС – Гватемалски национален революционен съвет.

ГНС [гè-не-сè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – 1. Градски народен съвет.

2. Сградата, в която се помещава Градският народен съвет.

ГНСДТ – Градски народен съвет на депутатите на трудещите се.

ГО – Горна Оряховица (при названия на организации, физкультурни дружества и др.). Δ „Локомотив“ ГО.

ГО – Гражданско обединение.

ГО [гè-ò] – Гражданска отбрана. Δ *Кабинет ГО. Щаб ГО. Началик щаб ГО. Пионерски рейд „ГО-25“.*

ГО [гè-ò] – Гражданско обединение. Δ *ГО „Промяна“. ГО Св. Георги Софийски.*

гоап [гоап], *м. (разг. член. -ът, -а), воен.* – Гаубично-оръдеен артилерийски полк.

ГОАС *автом.* – Генератор за обратен аварниен сигнал.

ГОб – Градска обединена болница.

ГОГО – Градски отряд за гражданска отбрана.

год. – година; г. (след цифра).

-год. – годишен (напр.: многогод., едногод.).

год. – годишник.

год. – годишнина (с цифра).

ГОДО {годò} – Гражданско обединение на демократични организации.

ГОЕЛРО [гò-ел-рò], *истор., рус.* ГОЭЛРО (Государственная

комисия по електрификация на **Росии**) – 1. Държавна комисия за електрификация на Русия.

2. Обикн. в съчет. план ГО-ЕЛРО – План за електрификация на Русия (1920).

ГОК – Гарнизонен офицерски клуб.

гом. физ. – гигаом.

ГОНП – Градски отдел „Народна просвета“.

ГОП – Гражданско общество на профсъединителите (Пловдив).

ГОП воен. – Група за обща поддръжка.

ГОП – Група за огнева поддръжка.

гор... – Горски (като първа съставна част на сложносъставни думи, напр.: Горпром, Горстрой).

ГОР [гор] *м. и ср.* – Гражданско обединение за република.

ГОР – Гражданско обединение „Рома“.

Горпром *м.* (разг. член. -а) – Предприятие на горската промишленост.

Горснаб *м.* – Горско снабдяване (търговско предприятие).

Горстрой *м.* – Горско строителство (предприятие).

Горубсо *м. и ср., рус.* Горубсо

(**Горно-рудно** българо-советско общество) – Стопански минно-металургичен комбинат (възникнал като Минно-рудно българо-съветско дружество).

Горхим *м.* – Горска химия (клон към предприятие „Целулоза и хартия“).

ГОС – Габровски окръжен съд.

ГОС воен. – Главна оперативна система.

Госбанк *ж., рус.* Госбанк (Государственный банк СССР) – Държавна банка на СССР.

Госиздат *м., рус.* Госиздат (Государственное издательство) – Държавно издателство.

ГОСИНТИ и **ГОСИНТИ** [госинти], *рус.* ГОСИНТИ и ГОСИНТИ (Государственный научно-исследовательский институт научной и технической информации) – Държавен научноизследователски институт за научна и техническа информация.

Госстрой *м., рус.* Госстрой (Государственный комитет по делам строительства) – Държавен комитет по строителство.

ГОСТ [гост], *рус.* ГОСТ (Государственный общесоюзный стандарт) – Държавен общосъюзен стандарт.

ГОТ биохим. – Глутамат-окса-

лацетат-трансаминаза.

Готран *м., електрон., англ.*
GOTRAN (GOFORTRAN) –
Алгоритмичен език.

ГОУ [gòy] – Главно оперативно
управление (Генерален щаб).

ГП библи. – За означаване на библиотеката при „Главпроект“.

ГП – Градоустройствен план. Δ
ГП на София.

ГП – Градска прокуратура.

ГП [gè-pè] – Градско предприятие.

ГП [gè-pè] – Граждански противогаз.

ГП-4 у – Граждански противогаз
– усъвършенстван.

ГП [gè-pè], *воен.* – Гранична полосо.

ГП [gè-pè], *мн. и (разг.), мн. -та, електр.* – Гъвкави плетенки.

ГП (-) [gè-pè] – Пневматичен гайкозатегач (напр.: ГП-142).

ГП (-) [gè-pè], *рус.* ГП (Грабли поперечные) – Прикачни гребла (напр.: ГП-14).

ГПБ [gè-pe-bè] – Горскопромишлена база.

ГПБ [gè-pe-bè] – Гражданска партия за България.

ГПГК – Геофизически проучвания и геоложко картиране (държавно предприятие).

ГПЕС – Главен преговарящ с

Европейския съюз.

ГПИЕ – Гимназия с преподаване на испански език.

ГПК [gè-pe-kà] – Геологопроучвателен клон.

ГПК – Германска патентна класификация.

ГПК [gè-pe-kà] – Горски промишлен комбинат.

ГПК [gè-pe-kà], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Градска потребителна кооперация.

ГПК [gè-pe-kà] – Градски партиен комитет.

ГПК [gè-pe-kà], *юрид.* – Граждански процесуален кодекс.

ГПК (-) – Комплектни грил-плочи (напр.: ГПК-1, ГПК-2).

ГПЛАМ библи. – Годишник на Пловдивския археологически музей.

ГПЛИ [gè-pe-le-й] – Геоложко предприятие за лабораторни изследвания.

ГПНБМ библи. – Годишник на Пловдивската народна библиотека и музей.

ГПНТБ, *рус.* ГПНТБ (Государственная публичная научно-техническая библиотека СССР) – Държавна научно-техническа библиотека на СССР.

ГПО [gè-pe-ò], *воен., рус.* ГПО

(Главная полоса обороны) – Главна ивица на отбраната.

ГПП [гè-пе-пè] – Геолого-проучвателно предприятие.

ГПП [гè-пе-пè] – Горско промишлено предприятие (Коми).

ГПП [гè-пе-пè] – Градско промишлено предприятие.

ГПС [гè-пе-сè] – Газопълнителна станция – комплекс от съоръжения за пълнене на бутилките с втечен газ.

ГПТ [гè-пе-тè] – Гватемалска партия на труда.

ГПТ *биохим.* – Глутаматпируват-трансаминаза.

ГПТ *воен.* – Гъсеничен плаващ транспортър.

ГПТ (–) [гè-пе-тè], *рус.* ГПТ (Грабли поперечные тракторные) – За означаване на тракторни сенокосбиращки (напр.: ГПТ-14, 5).

ГПУ [гè-пе-ÿ] – Главно политическо управление на Народната армия.

ГПУ [гè-пе-ÿ], *истор., рус.* ГПУ (Государственное политическое управление) – Държавно политическо управление (СССР – 1922 г.).

гр. – град; г. (пред название). *Δ гр. Пловдив.*

гр – градус (единица за темпера-

турен интервал) (след цифра); град.

гр. – граматически; грам.

г-р физ. – грам-рентген (след цифра).

гр. – група (след цифра).

гр. – гръцки; грц.

град. – градус (след цифра); вж. **гр.**

гражд. – граждански.

Гражданстройпроект м. – Комплексен институт за проучване и проектиране на гражданско строителство.

грам. – граматически; гр.

грам-мол хим. – грам-молекула (единица за маса); г-мол (след цифра).

ГРАО [граò] – Граждански регистър за административно обслужване на населението; ГРАОН.

ГРАОН [граòн] – Граждански регистър за административно обслужване на населението; ГРАО.

ГРВ *воен.* – Група (от) родов войски.

ГРД *воен.* – Голям радиус на действие.

гр. д. юрид. – Гражданско дело.

грз *воен.* – гранична застава.

ГРК – Граждански радиоклуб.

грк *воен.* – гранична комендату-

ра.

ГРМК [гè-ре-ме-ка̀] – Геоложки ремонтно-механичен клон.

ГРП [гè-ре-пè] – Геологоразузнавателно предприятие.

ГРС – Граждански радикален съюз (Аржентина).

ГрСО *воен.* – Група за специални операции.

ГРУ *воен.* – Главно разузнавателно управление (Министерство на отбраната).

груп... – **группов** (като съставна част на сложносъкратени думи, напр.: профгруппорг).

группорг, *член.* –ът, -а, *мн.* -рзи, *м.* – Группов организатор.

граф, *геогр.* – графство.

ГРЦ *библ.* – Гърция.

грц. – гръцки; *гр. Δ древногрц.*

ГС *воен.* – Генерален секретар (НАТО).

ГС *воен.* – Генерален съвет (НАТО).

ГС [гè-сè] – Главен съвет.

ГС [гè-сè] – Горско стопанство. *Δ ГС „Росица“.*

ГС [гè-сè] – Градски съвет. *Δ ГС на СБА.*

ГС [гè-сè] – Гражданско сдружение.

Гс *физ.* – гаус (единица за магнитна индукция), (след цифра).

гс *физ.* – грам-сила (единица за

сила на тежестта, тегло на тяло), (след цифра).

ГСБИ [гè-се-бе-й] – Галерия съвременно българско изкуство (Национална художествена галерия, София).

ГСВ [гè-се-вè] – Глобална служба на Времето.

ГСД [гè-се-дè] – Гражданско сдружение за дебати.

ГСДП [гè-се-де-пè] – Германска социалдемократическа партия.

ГСИ *електр.* – Генератор за синхронизирани импулси.

ГСИК [гсик] – Градски съвет за изкуство и култура.

ГСК [гè-се-ка̀] – Глобална система за контрол (на химическите вещества в атмосферата).

ГСК [гè-се-ка̀] – Горкостопански комбинат.

ГСМ [гè-сè-сй̀м] и [гè-се-с̀м], *мн.* – 1. Горивно-смазочни материали. *Δ Икономия на тонове ГСМ.*

2. (разг.) *м.* (член. –ът, -а) – Пункт в предприятие за зареждане с горивно-смазочни материали.

3. Специалност във Висшето народно военно училище.

ГСМО [гè-се-ме-ò] – Германски съвет за международни отношения.

ГСН *електрон.* – Генератор на електрично направление.

ГСО [гè-се-ò], *м. (разг.) ср. (член. -то)* – Готов за санитарна отбрана (комплекс от санитарни норми).

ГСО [гè-се-ò] – Градско стопанско обединение.

ГСП [гè-се-пè] – Гвнанска социалистическа партия.

ГСП [гè-се-пè] – Градска стоматологична поликлиника (София).

ГСП [гè-се-пè] – Градско стопанско предприятие. *Δ ГСП „Обществено хранене“.*

ГСПС [гè-се-пе-сè] – Градски съвет на професионалните съюзи.

ГСС [гè-се-сè], *електрон.* – Генератор за стандартни сигнали.

ГСС [гè-се-сè] – Горска семейно-контролна станция.

ГССА – Група страни за съдействие в Афганистан.

ГССИ [гè-се-се-и] – Граждански съюз за стопанска инициатива.

ГССР [гè-ес-ес-èр], *истор., рус.*

ГССР (Грузинская Советская Социалистическая Республика) – Грузинска съветска социалистическа република.

ГСУ *библ.* – Годишник на Софий-

ския университет.

ГСУБФ *библ.* – Годишник на Софийския университет, Богословски факултет.

ГСУИФФ *библ.* – Годишник на Софийския университет, Историко-филологически факултет.

ГСУК *воен.* – Глобална система за управление и контрол.

ГСУПрМФ *библ.* – Годишник на Софийския университет, Природо-математически факултет.

ГСУФИФ *библ.* – Годишник на Софийския университет, Философско-исторически факултет.

ГСУФМФ *библ.* – Годишник на Софийския университет, Физико-математически факултет.

ГСУФФ *библ.* – Годишник на Софийския университет, Филологически факултет.

ГСУЮФ *библ.* – Годишник на Софийския университет, Юридически факултет.

ГСФ – Генерална спортна федерация (Сирия).

ГТ [гè-тè], *мн. и (разг. мн. -та, член. мн. -та), електр.* – Германиеви транзистори.

ГТ – Горещ телефон.

ГТ [гè-тè], *ед. и мн.* – Горящи

течности.

ГТ – Градски транспорт.

ГТБ – Гръцка търговска банка.

ГТД [гè-те-дè] – Газотурбинен двигател.

ГТД [гè-те-дè] – Горско търговско дружество.

ГТД *воен.* – Група за тактически действия.

ГТДВГ *техн.* – Газотурбинен двигател с вътрешно горене.

ГТЖПН – Горещ телефон за жени, пострадали от насилие.

ГТИ [гè-те-й], *електр.* – Генератор за токови импулси.

ГТИ (–) [гè-те-й], *електр.* – Генератор за трионообразни импулси.

ГТК [гè-те-ка] – Голямотонажни контейнери.

ГТЛ [гè-те-èл] – Гуменотранспортни ленти.

ГТО [гè-те-ò], *м. и ж. (разг.) ср. (член. -то)* – Готов за труд и отбрана (комплекс от физкультурни норми).

ГТО *воен.* – Група за тилово осигуряване.

ГТОР *воен.* – Група за тилово осигуряване на района.

ГТП [гè-те-пè] – Градско търговско предприятие.

ГТПЕ *воен.* – Група за техническа помощ и евакуация.

ГТПП – Германска търговско-промишлена палата.

ГТС [гè-те-сè] – Глобална телекомуникационна система (БАН).

ГТФ [гè-те-фè], *хим.* – Гуанозинтрифосфат.

ГТХ [гè-те-хè], *ед. и мн., биохим.* – Гонадотропен хормон.

ГТШ *електр.* – Гъвкав шлангов кабел за подвижни машини в торфени предприятия.

ГУ [гè-ý] – Главно управление.

ГУ – Градско управление.

ГУ [гè-ý], *електрон.* – Групов усилвател.

ГУ (–) [гè-ý] – Ултразвуков генератор (напр.: ГУ-2-6, ГУ-1-0, 1).

ГУА [гуà] – Главно управление на архивите (Министерски съвет).

ГУАМ [гуàм] – (Грузия, Украйна, Азербайджан, Молдова). Δ *Страните от ГУАМ.*

ГУГК [гý-ге-ка] – Главно управление по геодезия и картография.

ГУДА [гýда] – Главно управление на данъчната администрация.

ГУДРВЗ – Главно управление „Държавен резерв и военновременни запаси“.

ГУДФК – Главно управление

„Държавен финансов контрол“.

ГУИ {гуй} – Главен училищен инспекторат.

ГУМ [гум], *член.* -ът, -а, *м.* – Градски универсален магазин.

ГУМ [гум], *рус.* ГУМ (Государственный универсальный магазин) – Държавен универсален магазин.

Гумикѝоп *м.* – Кооперация за гумени изделия.

ГУМЛС – Главно управление на местата за лишаване от свобода.

ГУОК – Главно управление за организация и координация.

ГУОП [гуѝп] – Главно управление „Отбранителна промишленост“.

ГУП [гуп], *м.* (разг. *член.* -а) – Главно управление на пътищата.

ГУСА [гүса] – Главно управление „Следствени арести“.

ГУСВ [гү-се-вѝ], *ср.* (разг. *член.* -то), *воен.* – Главно управление на строителните войски.

ГУТ [гут] – Група по условия на труд.

ГУТА *воен.* – Група за управление на тактическата авиация.

ГУТП [гү-те-пѝ], *ср.* (разг. *член.* -то) – Главно управление на

трудовата повинност.

ГУХМ [гү-хе-мѝ] – Главно управление по хидрология и метеорология.

ГУЦ – Главно управление по цените.

Г6Ф *биохим.* – Глюкозо-6-фосфатаза.

Г6ФДХ *биохим.* – Глюкозо-6-фосфатдехидрогеназа.

ГФЗЗ – Гаранционен фонд задължително застраховане.

ГФИ [гѝ-фе-й] – Геофизичен институт (БАН); ГИ.

ГФК [гѝ-фе-ка] – Геодезия, фотограмметрия и картография.

ГФООС – Глобален фонд за опазване на околната среда.

ГФР [гѝ-фе-рѝ], *ж.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Германска федерална република; вж. **ФРГ**.

ГФС – Германски футболен съюз.

ГФСС – Граждански форум за свободно слово.

ГХГ – Гражданска художествена галерия. Δ **ГХГ-Балчик**.

ГХС [гѝ-хе-сѝ] – Германски християндемократически съюз.

гхц *физ.* – гигахерц (след цифра).

ГЦ *воен.* – Главна цел.

г-ца – госпожица (пред собствено име).

ГЦАР – Градски център за амбулаторна рехабилитация.

ГЦБС – Генерална централа на браншовите синдикати; ГЦБСБ.

ГЦБСБ – Генерална централа на браншовите синдикати в България; ГЦБС.

ГЧИ [гѐ-че-й] – Галерия за чуждестранно изкуство (София).

ГШД *воен.* – Група за шифриране и дешифриране.

ГЩ [гѐ-щѐ], *м. и (разг.) ср. (член-то), воен.* – Генерален щаб; Генщаб. Δ *ГЩ на ВВС. ГЩ на СВ. ГЩ на ВМС.*

ГЩБА – Генерален щаб на Българската армия.

ГЩСВ – Генерален щаб на строителни войски.

Д

Д (–) [де], *ед. и мн., техн.* – Двигатели (напр.: Д-300).

Д (–) [де], *рус.* Д (Дорожная машина) – За означаване на: булдозер (напр.: Д-159В); скрепер (напр.: Д-183); прикачен зърнокомбайн (напр.: Д-6).

Д *воен.* – Ден на началото на бойни действия, на бойна операция (напр.: Д₁, Д₂, Д₃ – първи, вто-

ри, трети ден и т. н.).

Д (–) [де], *електр.* – Диод (напр.: Д 219, Д 220, Д 220А).

Д. – Долен (в название на селища). Δ *Д. Дъбник.*

Делектр. – Дросел.

Д *геохим.* – Дългопламъчни въглища.

Д (–) [де] – Стационарна кинопроекторна машина „Дрезден“ (напр.: Д-2 „Дрезден“).

Д (–) [де], *ед. и мн.* – Дизелови двигатели (напр.: Д-6, Д-12, Д-18).

Д., д. *грам.* – дателен (падеж); дат.

д. – действие (при описание на пнеси), (с числ.)

д. – ден.

д. – денонощие.

д – деци... (представка за образуване на десетичните кратни единици от Международната система на измерителните единици).

д. – души (след цифра).

д. – дължина (с цифра).

д. – дял (с цифра).

ДА – Данъчна администрация.

ДА [дѐ-à], *воен., рус.* ДА (Дегтярева авиационный пулемет) – За означаване на авиационна картечница, създадена от Дегтярев.

ДА *воен.* – Авиация за далечно действие.

ДА – Демократичен альянс.

ДА – Демократическа алтернатива (Македония).

ДА – Детски ансамбъл. Δ ДА „Българче“.

ДА *воен.* – Дивизионна артилерия.

ДА *воен.* – Доброволческа армия.

ДА (–) [дѐ-а] – Доилен апарат (напр.: ДА-2).

ДА – Държавен арбитраж. Δ ДА при ОНС. ДА при СГНС.

ДА – Държавен архив.

ДА – Държавна агенция.

да – дека (представка за образуване на десетичните кратни единици от Международната система на измерителните единици).

ДАА – Движение на анонимни алкохолици.

ДАБ *хим.* – Диметиламинобензол.

ДАБ [даб], *воен.* – Димна авиационна бомба.

ДАВ *воен.* – Дивизион артилерийско въоръжение.

ДАГ [даб], *воен.* – Дивизионна артилерийска група.

ДАГ [даг] – Дирекция за архитектура и градоустройство.

даг – декаграм (след цифра).

дагест. – дагестански.

ДАГЗ [дагз] – Държавна агенция „Гражданска защита“.

ДАДРВВЗ – Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“.

ДАЕ – Държави говорещи английски език.

ДАЕ – Държавна агенция по енергетика.

ДАЕЕ – Държавна агенция по енергийна ефективност.

ДАЕЕР – Държавна агенция по енергетика и енергийни ресурси.

ДАЗД – Държавна агенция за закрила на детето.

ДАИ [даи], ж. и м. – Държавна автомобилна инспекция.

ДАК [дак] – Държавна агенция по корабоплаване.

ДАК [дак] – Държавна административна компания.

ДАК *изч. техн.* – Дума за адрес на канала.

дал – декалитър (след цифра).

ДАЛ [дал] – Държавна агенция по лекарствата.

ДАЛК *биохим.* – Делта-аминолевулинова киселина.

ДАМС [дамс] – Държавна агенция за младежта и спорта.

ДАН *библ.* – Дания.

д. а. н. – доктор на архитектурни

те науки (със собствено име).

ДАНПТ – Държавен ансамбъл за народни песни и танци. Δ *ДАНПТ „Филип Кутев“.*

ДАО [дào] – Държавно аптечно обединение.

ДАОН [дао̀н] – Държавна агенция за осигурителен надзор.

ДАП [дап], *воен.* – Димообразуващ авиационен прибор.

ДАП [дап], *м.* (разг. член. -ът, -а, *мн.* -ове) – Държавно автомобилно предприятие.

– **Пронзв.:** (разг.) да̀падгия, да̀паджийски, да̀повец, да̀повски.

ДАП – Държавно аптечно предприятие.

ДАР [дар] – Демократична алтернатива за република.

ДАРАГ, *остар., нем.* DARAG (Deutsche Auslands-und Rückversicherungs-Aktiengesellschaft) – Немско акционерно застрахователно дружество.

ДАРР *воен.* – Дивизионна артилерийска ремонтна работилница.

ДАС [дас], *воен.* – Дивизионен артилерийски склад.

ДАС – Държавна агенция за спорта.

ДАСМ – Държавна агенция по стандартизация и метрология.

ДАСП [дасп], *ср. и м.* – Държавно автомобилно стопанско предприятие.

ДАСП – МП – Държавно автомобилно стопанско предприятие —международни превози.

ДАССР *истор., рус.* ДАССР (Дагестанская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Дагестанска автономна съветска социалистическа република.

ДАТ [дат] – Държавен автомобилен транспорт (държавно автомобилно предприятие).

дат. *грам.* – дателен (падеж); Д., д.

дат. – датски.

ДАТТ – Двигатели, автомобилна техника и транспорт (Катедра в Техническия университет, София).

ДАУ [дàу], *автомат.* – Дистанционно-автоматично управление.

ДАУ [дàу] – Държавно аптечно управление.

ДАФ [даф] – Държавен архивен фонд.

ДАШ – Държавна автомобилна школа.

ДБ – Данъчно бюро (Министерство на финансите).

дб *воен.* – Десантен батальон.

ДБ – В емблемата на кожарски завод „Димитър Благоев“ – Габрово.

ДБ воен. – Действаща база.

ДБ техн. – Дисков бензиномер.

ДБ – Добруджанска банка.

ДБ [дè-бè] – Дружествено бюро.

ДБ (–) [лè-бè], *воен., рус.* **ДБ** (Дальний бомбардировщик) – За означаване на тип съветски бомбардировач (напр.: **ДБ** – **ЗФ**).

дб. *физ.* – децибел (единица за измерване силата на звука), (след цифра).

ДБА [дè-бе-à] – Дружество на българските архитекти.

ДББ – Диспансер по белодробни болести.

ДБББ – Държавна болница за белодробни болести.

ДББЗ – Държавна болница за белодробни заболявания.

ДБВК – Държавна библиотека „В. Коларов“.

ДБГ – Дирекция за борба с градушките.

ДБЕД хим. – Дибензилетилендиамин.

ДБИ [дè-бе-й] – Държавен библиотекарски институт.

ДБИР – Държавна банка за известии и развитие.

ДБК – Дамски бизнес клуб.

ДБМ воен. – Десантна бойна машина.

д. б. н. – доктор на биологическите науки (със собствено име).

ДБП [дè-бе-пè] – Държавно бюро за проверка.

ДБСД – Дом на българо-съветската дружба.

ДБТ [дè-бе-тè] – Дирекция „Бюро по труда“. Δ **ДБТ-Младост** (София).

ДБФ хим. – Дибутилфталат.

дв воен. – десантен взвод.

ДВ воен. – Десантна вълна.

ДВ воен. – Десантни войски.

ДВ [дè-вè], *ед. и мн., воен.* – Димообразуващи вещества.

ДВ – Дирекция по вероизповеданията (Министерски съвет).

ДВ [дè-вè], *мн., радиотехн.* – Дълги вълни.

ДВ [дè-вè], *прил.* – Дълговълнов. Δ **ДВ станция**.

ДВ – „Държавен вестник“.

дв. грам. – двойствено (число).

дв., англ. **dw** (deadweight) – Единица мярка за товароподемност на морски плавателен съд.

ДВА [дè-ве-à] – Държавен военен архив.

ДВГ [дè-ве-гè], *ед. и мн.* – 1. Двигатели с вътрешно горене.

2. (разг.) *мн.* – Двигатели с вътрешно горене (специалност

във Висше учебно заведение).

△ Той следва ДВГ.

ДВГ – Детска вокална група. △ *ДВГ „Таласъмче“*.

ДВИ [дè-ве-й] – Държавна въздухоплавателна инспекция.

ДВИ [дè-ве-й] – Държавно военно издателство.

ДВКИ – Дом за ветерани на културата и изкуството.

ДВМК [дè-ве-ме-ка] – Държавен ветеринарномедицински контрол.

д. в.-м. н. – доктор на ветеринарномедицинските науки (със собствено име).

д. в. н. – доктор на военните науки (със собствено име).

ДВНПБЧГ – Дом за временно настаняване на пълнолетни български и чужди граждани.

ДВНС – Дом за временно настаняване на сираци.

д-во – дружество.

ДВП – Движение за възраждане на Полша.

ДВС – Движение на въоръжените сили (Португалия).

ДВС воен. – Действителна военна служба.

ДВСК [дè-ве-се-ка] – Държавен ветеринарен санитарен контрол.

ДВСШ (–) [дè-ве-се-шè], *рус.*

ДВСШ (Самоходное шасси с дизелем въздушного охлаждения) – Самоходно шаси с дизелов двигател с въздушно охлаждане (напр.: ДВСШ-16).

ДВТК [дè-ве-те-ка] – Държавен вълненотекстилен комбинат.

ДВТУ [дè-ве-те-у] – Държавно висше театрално училище.

ДВУ [дè-ве-у] – Държавно висше училище.

ДВУФАН – Държавно висше училище за финансови и административни науки.

ДВФ [дè-ве-фè] – Държавна военна фабрика.

ДВФК [дè-ве-фе-ка] – Държавен вътрешен финансов контрол. △ *Агенция за ДВФК*.

ДВХ – Дом за възрастни хора.

ДГ – Детска градина. △ *ДГ „Мая“*.

ДГ биохим. – Диглицерид.

дг – дециграм (след цифра).

ДГ [дè-гè] – Дирекция на горите.

ДГА, фр. DGA (Délégation Générale pour l'Armement) – Генерална делегация по въоръженията.

ДГДУС – Детска градина за деца с увреден слух. △ *ДГДУС „Детелина“*.

ДГЕК – Департамент за гарантиране на експортните кредити.

ти (Англия).

ДГЗ [дè-гè-зè] – Дирекция „Гражданска защита“.

ДГЗС [дè-гè-зе-сè], *ср.* (разг. член. -то, *мн.* -та) – Държавно горско земеделско стопанство.

ДГИ [дè-гè-й] – Движение за гражданска инициатива.

ДГК [дè-гè-кà], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Държавен гипсов комбинат.

д. г. н. – доктор на географските науки (със собствено име).

ДГС [дè-гè-сè], *ср.* (разг. член. -то, *мн.* -та) – Държавно горско стопанство.

ДГФ [дè-гè-фè] – Държавен горски фонд.

ДД воен. – Далечно действие. Δ *Артилерия ДД.*

ДД [дè-дè] – Дворец на децата. Δ *ДД „Възраждане“.*

ДД – Демократическо действие (партия във Венецуела).

дд воен. – Денонощна дажба.

ДД воен. – Диверсионна дейност.

ДД – Дизелов двигател.

ДД мед. – Дълбока доза (рентгенова доза при лечение).

Д – Д хим. – Препарат – смес от дихлорпропен и дихлорпропан.

ДДА (–) [дè-де-à], *рус.* ДДА (Двухконсольный дождеваль- ный агрегат) – Двуконзолен

дъждовален агрегат (напр.: ДДА-100 М).

ДДВ воен. – Десантно-диверсион- ния войски.

ДДД – Дезинфекция, дезинсекция и дератизация (еднолично дру- жество с ограничена отговор- ност).

ДДД хим. – Дихлордифенилдих- лоретан.

ДДЗ [дè-де-зè], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Държавен дърво- преработвателен завод.

ДДИМ радиотехн. – Двустранна дължино-импулсна модула- ция.

ДДК [дè-де-кà], *сд.* и *мн.* (разг. *мн.* -та), *воен.* – Дивизионен десантен катер.

ДДК – Дом на детската книга.

ДДМ (–) [дè-де-èм] – Дългост- руйна дъждовална машина (напр.: ДДМ – ЗОС).

ДДН (–) [дè-де-èn], *рус.* ДДН (Дождевальная дальноструй- ная навесная машина) – Дъждовална далекоструйна навесна машина (напр.: ДДН- 45).

ДДП [дè-де-пè], *електр.* – Двоен диантенот.

ДДПВ – Дом за деца от предучи- лищна възраст. Δ *ДДПВ „На- дежда“.*

ДДПО [дѐ-де-пе-ѡ] – Допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

ДДПФ [дѐ-де-пе-фѐ] – Допълнителен доброволен пенсионен фонд.

ДДР [дѐ-де-ѐр], *истор.*, *нем.* DDR (Deutsche Demokratische Republik); Германска демократична република; *вж.* ГДР.

ДДС [дѐ-де-сѐ] – Данък върху добавената стойност.

ДДС – Движение за демократична Словакия.

ДДС – Договор за дружба и сътрудничество.

ДДС – Дом за девойки-сираци. Δ ДДС „Констанца Ляпчева“ (Долна Баня).

ДДС – Държавна дивечова станция. Δ ДДС „Арамлиец“.

ДДСК [дѐ-де-се-ка] – Дирекция за държавен строителен контрол.

ДДСУ [дѐ-де-се-ѹ] – Дом за деца със сетивни увреждания.

ДДС – Държавна дивечовъдна станция. Δ ДДС „Арамлиец“.

ДДТ [дѐ-де-тѐ], *м.* и (*разг.*) *ср.* (*член.* -то), *хим.* – Дихлордифенилтрихлоретан.

ДДУУ – Дом за деца с умствени увреждания.

ДДФ [дѐ-де-фѐ] – Дунавски дра-

гажен флот.

ДДФ [дѐ-де-фѐ] – Дърводобивна фирма. Δ ДДФ „Брезите“ (Кърджали).

ДДЧ [дѐ-де-чѐ], *мед.* – Долни отдели на дебелото черво.

ДДЮ – Дом за деца и юноши.

ДДЮНУ – Дом за деца и юноши с начално училище. Δ ДДЮНУ „Петко Р. Славейков“.

ДДЯ – Дневна детска ясла.

ДЕА *хим.* – Диетаноламин.

ДЕА, *англ.* DEA – Федерална служба за борба с наркотиците (САЩ).

Девкѡ *м.*, *англ.* DEVCO (Committee for Standardisation in the Developing Countries) – Комитет за оказване на помощ в дейността по стандартизация на развиващите се страни (Международна организация по стандартизация).

Деделип *хим.* – Дихлордифенилтрихлоретан (ДДТ [дѐ-де-тѐ] и липдан (препарат за растителна защита).

дедерѡн *м.*, *нем.* Dederon (**DDR + on**) – Название на синтетични влакна и тъкан.

деж. – дежурен.

дѐзесѐ, *член.* -то, *мн.* -та, *ср.*, *разг.* – Държавно земеделско стопанство; ДЗС.

— *Произв.*: дезесър, дезесърски.

ДЕИ [дè-й] – Дирекция по европейска интеграция (Министерски съвет).

ДЕК [дек], *англ.* DEC (Digital Equipment Corporation) – Американска корпорация за производство на електронноизчислителни машини.

дек. – декември.

дек. – декар; вж. **дка**.

Декалин *м., хим.* – Декахидро-нафталин.

ДЕКБ – Делегация на Европейската комисия в България.

декл. – декларатор.

Декодер *м., автомат.* – Устройство за декодиране на информация.

Декотекс *м.* – Стопански комбинат за производство на декоративен текстил (килими, одеяла, мебелни платове и др.).

ДЕКТ [дект], *англ.* DECT (Digital European Cordless Telephone) – Дигитален европейски безжичен телефон (Европейски съюз); ЕДБТ.

дем. – демократичен, демократически.

дем. – демократия.

ДЕМ *воен.* – Дивизион ескадрени миноносци.

ДЕМА [дèма] – Дирекция за

електромедицинска апаратура.

Демаг *м., нем.* DEMAG (Deutsche Maschinenfabrik Aktiengesellschaft) – Германско акционерно дружество на машиностроителните заводи.

демо, *мн.* няма, *ср., англ.* demo (demonstration) – Работен вариант на музикален албум, песен и под., който се демонстрира пред някого преди окончателното му завършване и пускане на пазара.

демо..., *англ.* demo... – Като първа съставна част на сложностъкратени думи със значение: който се отнася до работен вариант на музикален албум, песен и под., демонстриран преди окончателното завършване и пускане на пазара, напр.: демоверсия, демозапис).

деп. – департамент (със собствено име).

деп. – депозиран.

Десо *воен.* – Десантен отряд.

Деспб *воен., рус.* – Деспб (Десантно-переправочный батальон) – Десантен батальон.

Деспред *м.* – Държавно спедиторско предприятие.

Дет... – Като първа съставна част на сложностъкратени думи

(напр.: Детмар).

ДЕТА *хим.* – Диетилен-триамин.

Дѐтиздѐт *м.* – Детско издателство.

Дѐтмаг, *член.* -ѣт, -а, *мн.* -зи, *м.* – Детски магазин.

деф. – дефектен.

ДЕФА [дѐфа], *нем.* DEFA (Deutsche Film-Aktiengesellschaft) – Киностудия на Германската демократична република.

ДЕЦ [дец], *ж.* и *м.* – Дизелова електрическа централа.

Децфонд *м.* – Децентрализиран фонд.

ДЕШ – Детска езикова школа. **Д** *ДЕШ* „Знание“.

деят. *грам.* – деятелен (залог).

Дж. *физ.* – джаул (единица за измерване на енергия и работа).

ДЖАЛ, *англ.* JAL (Japanese Air Lines) – Японски въздушни линии; ЯАЛ.

ДЖАНА [джѐна], JANA (Jama-hiriya News Agency) – Информационна агенция на Либийската арабска джамахирия.

ДЖИ [дѐ-же-й], *ж.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Държавна железопътна инспекция.

Джи Ес Ём *м., англ.* GSM (Global System of Mobile Telecom-

munications) – 1. Мобилен телефонен оператор.

2. Мобилен телефон, обслужван от този оператор; джнессем. **джнессем**, -ѣт, -а, *м.* – Мобилен телефон, обслужван от мобилен оператор (Джи Ес Ём).

джипи, *член.* -то, *мн.* -та, *англ.* GP (General Practitioner) – Общопрактикуващ лекар, семеен лекар.

Дж/К *физ.* – джаул на Келвин (единица за топлинен капацитет и ентропия), (след цифра).

Дж/кг *физ.* – джаул на килограм (единица за специфична топлина на фазово превръщане на химическите реакции), (след цифра).

Дж/(кг К) *физ.* – джаул на килограм Келвин (единица за специфичен топлинен капацитет, специфична топлина), (след цифра).

ДЗ *воен.* – Демилитаризационна зона.

ДЗ *воен.* – Демобилизационна зона.

ДЗ – Дизелово зимно гориво.

ДЗ – „Димитровско знаме“ (вестник).

ДЗ *воен.* – Димна завеса.

ДЗ [дѐ-зѐ] – Държавен завод.

ДЗАВ – Държавен завод за ав-

томатични везни.

ДЗЖ – Дружество за защита на животните.

ДЗЗ [дѐ-зе-зѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Държавен захарен завод.

ДЗИ [дѐ-зе-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – 1. Държавен застрахователен институт.

2. Сградата, в която се помещава Управлението или клон на Държавния застрахователен институт.

ДЗК [дѐ-зе-кѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Държавен захарен комбинат.

ДЗКП – Доброволци за задгранична кооперативна помощ.

ДЗОС [дзос], *член. -ът, -а, мн. -ове, м., воен.* – Дървено-земно огнево съоръжение.

ДЗОТ [дзот], *член. -ът, -а, мн. -ове, м., воен.* – Дървено-земно огнева точка.

ДЗПБССГ – Движение за защита на пенсионери, безработни и социално слаби граждани.

ДЗПД [дѐ-зе-пе-дѐ] – Дружество за защита на правата на детето.

ДЗПДСК – Дирекция „Здравна профилактика и държавен санитарен контрол“ (Министерство на здравеопазването).

ДЗПО [дѐ-зе-пе-ѐ] – Допълнително задължително пенсионно осигуряване.

ДЗРЧ [дѐ-зе-ре-чѐ] – Държавен завод за резервни части. Δ *ДЗРЧ „Т. Петров“.*

ДЗС [дѐ-зе-сѐ], *член. -то, мн. -та, ср. – Държавно земеделско стопанство; дезесе.*

ДЗУ [дѐ-зе-ѹ] – Дисково запаметяващо устройство.

ДЗУ [дѐ-зе-ѹ] – Дружество за звукозаписващи устройства.

ДЗУ [дѐ-зе-ѹ], *електрон. – Дълговременно запомнящо устройство.*

ДЗУ [дѐ-зе-ѹ] – Държавен земеделски участък.

ДЗУ [дѐ-зе-ѹ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за дискови запаметяващи устройства. Δ *ДЗУ АД (Стара Загора).*

ДЗЦ [дѐ-зе-цѐ] – Държавен завод за целулоза.

ДИ – Джамзат-и-ислямни (Дясна религиозна партия, Пакистан).

ДИ [дѐ-й] – Дом на изкуствата.

ДИ [дѐ-й] – Дъждовална инсталация.

ДИ [дѐ-й] – Държавна инспекция.

ДИ – Държавно издателство. Δ *ДИ „Наука и изкуство“.*

ДИ (–) [дѐ-й], *електр. – Индук-*

тивен датчик (напр.: ДИ-2-12).
ДИА [дйа] – Държавна изпълнителна агенция. Δ **ДИА** „Пътница“.

диагр. – диаграма.

ДИАЛ – Дозиметрична и инженерно-аерологична лаборатория.

диал. лекс. – диалектно.

диам. – диаметър (с цифра).

Диамът *м.* – Диалектически материализъм.

диапоз. – диапозитив.

ДИБ – Държавна институтска болница. Δ **ДИП** „Св. Иван Рилски“.

ДИБББ – Държавна институтска болница по белодробни болести. Δ **ДИБББ** „Св. София“.

ДИББЗ – Държавна институтска болница по белодробни заболявания. Δ **ДИББЗ** „Св. София“.

ДИБЕГ – Държавна институтска болница по ендокринология и геронтология.

див. воен. – дивизион.

Дъ Ви Дъ, *англ.* DVD (Digital Versatile Disk) – 1. Дигитален видеодиск.

2. Който се отнася до дигитален видеодиск. Δ **Ди Ви Ди** ус. *устройство. Ди Ви Ди филми.*

дйджей, -еят, -ея, -ей, *м., англ.*

DJ (disco- joker) – Дисководещ. – *Произв.*: дйджейка, дйджейски.

ДИЕК [диѐк] – Държавна инспекция за енергиен контрол.

ДИЗ [диз] – Държавен инструментален завод.

ДИЗАП [дизап], *ж. и м.* – Дирекция за защита на авторското право.

ДИЗМ [дй-зе-мѐ] – Държавен институт за законодателна метрология.

ДИК – Демократическа институционалистка коалиция (Екватор).

ДИК [дик], *м.* (разг. член. -а) и *ж.* – Дирекция за инвеститорски контрол.

ДИК [дик], *м.* (разг. член. -а) – Държавен индустриален комбинат.

ДИК [дик], *ж. и м.* – Държавна инспекция по корабоплаване.

ДИК [дик], *м. и ж.* – Държавна инспекция по корабостроене.

ДИКЛС – Държавен институт за контрол на лекарствените средства.

ДИКМ, *електрон.* – Диференциална импулсно-кодова модулация.

ДИКО [дикò], *м.* – Директивен комитет (Международна организация по стандартизация).

Диковр воен. – Дивизион кораби за охрана на воден район.

ДИКСИ [дйкси] – Държавна инспекция по качеството на стоките за износ.

ДИМ (–) [дим], *техн.* – Дистанционен индукционен манометър (напр.: ДИМ-8, ДИМ-100).

ДИМ [дим], *електрон.* – Дължинно-импулсна модулация.

Димп воен. – Дивизион морска пехота.

ДИН [дин], *нем.* DIN (Deutsche Industrie-Norm) – Германски промишлен стандарт.

дин – диня (единица за измерване на сила), (с цифра).

дин. – динар (след цифра).

д. н. н. – доктор на икономическите науки (със собствено име).

д. и. н. – доктор на историческите науки (със собствено име).

ДИНА [дйна], DINA (Direccion de Inteligencia Nacional) – Национална дирекция за разузнаване (тайна полиция на военната хунта в Чили).

ДИО [дио] – Дирекция за изграждане на обекти.

ДИО [дио] – Държавно индустриално обединение.

ДИП [дип] – Дирекция за информационна политика (Мини-

стерство на отбраната).

ДИП [дип], *м.* (разг. *член.* –ът, –а, *мн.* –ове) – Държавно индустриално предприятие.

Дипк воен. – Дивизион противолодъчни кораби.

Дипл воен. – Дивизион подводни лодки.

дипл. – дипломатически; диплом.

диплом. – дипломатически; диплом.

ДИР – Далеконточна република.

ДИР – Демократичен избор на Русия.

дир. – директор.

дир. – дирекция. Δ *Дир.* „Товарни превози“.

ДИР [дир], *ж.* и *м.* – Държавна инспекция по рибарство (Русе).

Дирк воен. – Дивизион ракетни кораби.

дис. – дисертация.

ДИС [дис], *ж.* и *м.* – Държавна инспекция по съобщенията.

ДИСИ – Държавен инженерно-стронтелен институт (София).

диско... – Дискотечен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: дискомаратон, дисководещ).

дисциплина, *член.* –ът, –а, *м.*, *воен.*, *разг.* – Дисциплинарна рота. Δ *Той беше в дисциплина.*

– *Произв.*: (разг.) дисципация.

ДИТ *биохим.* – Дийодтирозин.

ДИТККП – Държавна инспекция за технически контрол по качеството в промишлеността.

ДИТН – Държавна инспекция за технически надзор.

ДИТУС – Държавна инспекция за териториално устройство и строителен контрол.

ДК (–) [дѐ-ка], *воен.* – Дегазационен комплект (напр.: ДК-1, ДК-5).

ДК *воен.* – Дегазационна команда.

ДК *воен.* – Десантен катер.

ДК *воен.* – Десантен кораб.

ДК *воен.* – Десантен корпус.

ДК – Детска кухня.

ДК *воен.* – Диверсионна команда.

ДК – Дизайнерска къща.

ДК (–) [дѐ-ка], *рус.* ДК (Дизельный кран) – Дизелов кран (напр.: ДК-10, ДК 2,8).

ДК – Дилингова къща.

ДК – Дипломатически клуб.

ДК – Дискуссионен клуб. Δ ДК „Икономика“.

ДК – Дисциплинарна комисия (Български футболен съюз). Δ ДК на БФС.

ДК – Дом на киното.

ДК – Дом на културата.

ДК [дѐ-ка] – Домостроителен комбинат; ДСК. Δ ДК1. ДК2.

ДК – Дружествен комитет.

ДК – Държавен контрол.

ДК – Държавен контролен номер (за моторните превозни средства).

ДК [дѐ-ка] – Държавна компания. Δ ДК „Франс-Телеком“.

дк – дека (десетична представка за единиците за измерване), (напр.: дкл, дкм).

ДКА – Държавен киноархив.

дка – декар (единица за повърхнина), (след цифра).

ДКБ – Дружество на каракачаните в България.

ДКББ – Детска клиника по белодробни болести.

ДКБУ [дѐ-ка-бе-ѹ] – Държавен комбинат за битови услуги.

ДКВ [дѐ-ка-вѐ], *ср.* (разг. член. –то) – Название на части военнослужещи, мобилизирани до края на войната (1941-1944). Δ *Офицери от ДКВ-то.*

ДКВВ *воен.* – Десантен катер на въздушна възглавница.

дкг – декаграм (след цифра).

ДКД [дѐ-ка-дѐ] – Държавна комисия по далекостъобщенията.

ДКЕБ [дѐ-ка-бѐ] – Държавен комитет за екологична безо-

пасност.

ДКЕР [дè-ка-èр] – Държавна комисия за енергийни ресурси.

ДКЕР [дè-ка-èр] – Държавна комисия за енергийно регулиране.

ДКЖ [дè-ка-жè] – Демократичен комитет на жените.

ДКЗ [дè-ка-зè] – Държавен каучуков завод.

ДКЗ [дè-ка-зè] – Държавен керамичен завод.

ДКЗ [дè-ка-зè] – Държавен книжен завод.

ДКЗ [дè-ка-зè] – Държавен котларски завод.

ДКК [дè-ка-кà] – Държавен каучуков комбинат.

ДКК [дè-ка-кà] – Държавен консервен комбинат.

ДКК [дè-ка-кà] – Държавен копринен комбинат.

ДКК [дè-ка-кà] – Държавен корабостроителен комбинат.

дкл – декалитър (след цифра).

дкм – декаметър (след цифра).

ДКМС [дè-ка-ме-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Димитровски комунистически младежки съюз.

ДКНТП [дè-ка-ен-те-пè] – Държавен комитет за наука и технически прогрес.

ДКНТПВО [дè-ка-èн-те-пе-ве-

ò] – Държавен комитет за наука, технически прогрес и висше образование.

ДКО (–) [дè-ка-ò] – Конвейерна подвижна инсталация за поточно доене на овце (напр.: ДКО-8).

ДКОИ *изч. техн.* – Двоичен код за обмен на информация.

ДКОП *воен.* – Десантен катер за огнева поддръжка.

ДКП – Детска консултативна поликлиника.

ДКП (–) [дè-ка-пè] – Джобен правопоказващ дозиметър (напр.: ДКП-50).

ДКП *воен.* – Дивизионен команден пункт.

ДКП [дè-ка-пè], *икон.* – Долна контролна граница (при статистическо регулиране на технологичния процес с контролни карти).

ДКП [дè-ка-пè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Държавен комитет за планиране.

ДКПЖ [дè-ка-пе-жè] – Държавна комисия по породи животни.

ДКПП [дè-ка-пе-пè] – Дирекция за комплексно проучване и проектиране.

ДКС [дè-ка-сè] – Дворец на културата и спорта. Δ **ДКС** „Ва-

сия Левски“.

ДКС [дè-ка-сè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавен комитет за стандартизация.

ДКСА [дè-ка-се-à] – Държавен комитет по строителство и архитектура.

ДКСБ – Държавна комисия по стоковите борси.

ДКСИ – Държавна комисия по сигурността на информацията.

ДКТ *хим.* – Долна критична температура на разтваряне.

ДКТ [дè-ка-тè] – Държавен комитет по туризма.

ДКУ (–) [дè-ка-ÿ], *рус.* ДКУ (Дробилка кормов универсальная) – Универсална фуражомелка (напр.: ДКУ-1).

ДКФ [дè-ка-фè], *ж. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавна картонажна фабрика.

ДКФ [дè-ка-фè], *ж. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавна кибритена фабрика.

ДКФ [дè-ка-фè], *ж. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавна книжна фабрика.

ДКФ [дè-ка-фè], *ж. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавна консервна фабрика.

ДКЦ [дè-ка-цè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Диагностично-консултативен център.

ДКЦК [дè-ка-це-ка] – Държавна комисия по ценни книжа.

ДЛ – Демократична левица.

ДЛ – Дизелово лятно гориво.

ДЛ – Държавно лесничейство.

ДЛ – Държавна лотария.

дл. – децилитър (след цифра).

ДЛЗР *воен.* – Дивизион леки зенитни ракети.

ДЛК – Демократична лига на Косово.

ДЛП – Демократическа лейбъристка партия (Тринидат, Тобаго, Барбадос).

ДЛП – Доминиканска лейбъристка партия.

ДЛС [дè-ле-сè], *ср. (разг. член. -то, мн. -та)* – Държавно ловно стопанство.

ДЛФ *мат.* – Десетична логическа функция.

ДМ [дè-мè], *воен.* – Дегазационна машина.

ДМ *физ.* – Делта-модуляция.

ДМ [дè-мè] – Дешифраторна машина (за разчитане пробивките върху перфокартите).

ДМ, *нем.* DM, DEM (Deutsche Mark) – Германска марка.

ДМ [дè-мè] – Диференциален минимум.

ДМ [дè-мè], *воен.* – Дозорна машина.

ДМ – Драгалевски манастир. Δ

ДМ „Успение богородично“.

ДМ (–) [дè-èm], рус. ДМ (Дожде-
вальная машина) – Дъждовал-
на машина (напр.: ДМ-33).

ДМ [дè-мè] – Държавни минн.
дц – десиметър (след цифра).

ДМА [дè-ме-à] – Движими мате-
риални активи.

ДМА [дè-ме-à] – Дирекция
„Морска администрация“ (Бур-
гас).

ДМа (–) – Дъждовална машина
(напр.: Дма-200).

ДМА [дè-ме-à] – Дълготрайни
материални активи.

ДМА [дè-ме-à] – Държавна му-
зикална академия. Δ ДМА
„Панчо Владигеров“.

ДМД [дè-ме-дè] – Дом майка и
дете. Δ ДМД „Св. Иван Рил-
ски“.

ДМДТ – Държавен музикално-
драматичен театър. Δ ДМДТ
„Константин Кисимов“ (Ве-
лико Търново).

ДМЕ хим. – Диметоксипетан.

ДМЗ [дè-ме-зè], м. и (разг.) ср.
(член. -то) – Държавен маши-
ностроителен завод.

ДМЗ [дè-ме-зè], м. и (разг.) ср.
(член. -то) – Държавен мета-
лургичен завод.

ДМИУ [дè-ми-ù] – Дирекция
„Мерки и измерителни уреди“

(при Комитета по качеството,
стандартизацията и метроло-
гията).

ДМК – Детска млечна кухня.

ДМК – Дравида мунетра кожа-
гем (Дравидска прогресивна
федерация).

ДМКТ – Дирекция „Междуна-
родно контролирана търго-
вия“.

ДММК (–) [дè-ме-ме-кà] – Дифе-
ренциален мембранен компен-
сационен манометър (напр.:
ДММК-4).

ДММП [дè-ме-ме-пè] – Държав-
но минно металургично пред-
приятие.

д. м. и. – доктор на математичес-
ките науки (със собствено име).

д. м. п. – доктор на медицинските
науки (със собствено име).

дмо [дè-ме-ò], мн. – Декартмека
оран (след цифра).

ДМП [дè-ме-пè], м. и (разг.) ср.
(член. -то), воен. – Дивизионен
медицински пункт.

ДМП [дè-ме-пè], ср. (разг. член.
-то) – Държавно мебелно пред-
приятие.

ДМП [дè-ме-пè], ср. (разг. член.
-то) – Държавно минно пред-
приятие.

ДМП (–) [дè-ме-пè] – Подвижен
магнитен дефектоскоп (напр.:

ДМП-2).

ДМПП [дѐ-ме-пе-пѐ] – Държавно минно преработвателно предприятие.

ДМР [дѐ-ме-рѐ] – Държавен медицински резерв.

ДМРК [дѐ-ме-ре-ка] – Държавен миннорудодобивен комбинат.

ДМС [дѐ-ме-сѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Допълнително материално стимулиране (фонд).

ДМСГ – Дом за медико-социални грижи.

ДМСГД – Дом за медико-социални грижи за деца.

ДМСП [дѐ-ме-се-пѐ] – Държавно минно солодобивно предприятие.

ДМСУ [дѐ-ме-се-ѹ] – Държавно минно строително управление.

ДМТ *хим.* – Диметилпаратолуидин.

ДМТ *хим.* – Диметилтерефталат (диметилов естер на терефталовата киселина).

ДМТ [дѐ-ме-тѐ], *техн.* – Долна мъртва точка (при двигатели с вътрешно горене).

ДМТ [дѐ-ме-тѐ] – Държавен музикален театър. Δ **ДМТ** „Стефан Македонски“ (София).

ДМУ [дѐ-ме-ѹ], *ср.* (разг. член. -то) – Държавно монтажно управление. Δ **ДМУ** „Енергомон-

таж“.

ДМУ [дѐ-ме-ѹ] – Държавен музикален университет. Δ **ДМУ** „Панчо Владигеров“.

ДМУ [дѐ-ме-ѹ] – Държавно музикално училище.

ДМУО – Дом за мъже с умерена олигофрения.

ДМШ [дѐ-ме-шѐ] – Детска музикална школа.

ДМШ [дѐ-ме-шѐ] – Държавна музикална школа.

ДН – Движение за народна власт.

ДН *електр.* – Делител на напрежение.

ДН *електр.* – Диаграмна пасоченост.

дн. воен. – Дивизион.

дн воен. – Дивизионен. Δ **дн САУ.**

дн. – днес.

дн. – днешен, днешно(то) (пред селищно или местно име) Δ *Царски извор (дн. Чапаево).*

ДНА [дѐ-не-а], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Дом на народната армия.

ДНБ [дѐ-не-бѐ] – Движение „Напред България“.

ДНБ, *остар., нем.* **DNB** (**Deutsches Nachrichtenbüro**) – Германска телеграфна агенция (1933-1945).

ДНБФ *хим.* – Динитробутил-фенолни препарати.

ДНВ [дѐ-не-вѐ] – Движение за национално възраждане. Δ *ДНВ „Подем“.*

ДНД – Доминиканско народно движение.

Днепрогрѐс *м. и ж., рус.* Днепрогрѐс (Днепровская гидро-електростанция) – Днѣпърска хидроелектростанция.

Днепростро̀й *м., рус.* Днепрострой (Государственное днѣпровское строительство) – Държавно днѣпърско строителство.

ДНИ [дѐ-не-й] – Данък върху недвижими имоти.

ДНК [дѐ-ен-ка], *биохим.* – Дезоксирибонуклеинова киселина. Δ *ДНК-лаборатория. ДНК-експертиза.*

ДНК [дѐ-не-ка] – Държавен и народен контрол. Δ *ГК на ДНК.*

ДНМ [дѐ-не-мѐ] – Дирекция на народната милиция.

ДНО – Движение за национално освобождение (Гватемала).

ДНОК *хим.* – Динитроортокрезол.

ДНОК *хим.* – Динитроортокрезол. Δ *ДНОК-препарати.*

ДНОС – Държавна напонтелна и отводнителна система.

ДНП (–) [дѐ-не-пѐ] – Датчик за

ниво на насипни продукти (напр.: ДНП-0,5/24).

ДНП [дѐ-не-пѐ] – Дирекция на националната полиция.

ДНП [дѐ-не-пѐ], *ед. и мн., биохим.* – Дезоксирибонуклеопротени.

ДНС [дѐ-не-сѐ] – Държавна напонтелна система.

ДНСК [дѐ-не-се-ка] – Дирекция „Национален строителен контрол“.

ДНСН [дѐ-не-се-нѐ] – Дирекция „Национален строителен надзор“.

ДНСП [дѐ-не-се-пѐ] – Дирекция „Национална служба полиция“ (Министерство на вътрешните работи).

ДНФ *хим.* – Динитрофенол.

ДО – Данък върху оборота.

ДО воен. – Дегазационен отряд.

ДО воен. – Дежурен офицер.

ДО – Детско отделение (в болнично заведение).

ДО *хим.* – Диоксан.

ДО – Доброволен отряд.

ДО воен. – Донесение за обстановката.

ДО [дѐ-ò] – Държавно обединение.

ДО (–) [дѐ-ò], *техн.* – Обикновен делител (напр.: ДО-121).

доб. – добавка.

добрудж. – добруджански.

ДОВДЛРГ – Дом за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа. Δ *ДОВДЛРГ „Констанца Ляпчава“ (Долна Баня).*

ДОВСЕ [дѡвсе] – Договор за ограничаване на въоръжените сили в Европа.

ДОВЦ – Дом за отглеждане и възпитаване на деца.

ДОД [дод] – Данък върху общия доход.

ДОЕО – Договор за основаване на Европейската общност (Европейски съюз).

доз. – дозор.

ДОЗ [дѡ-о-зѣ] – Държавен обувен завод.

ДОИ [дѡи] – Дирекция за оперативно издирване (Министерство на вътрешните работи).

ДОК биохим. – Дезоксикортикостерон.

док. – документ.

док. – документален. Δ *Док. филм.*

ДОК хим. – Допустимо остатъчно количество.

ДОКА биохим. – Дезоксикортикостеронацетат; ДОКСА.

докл. – доклад.

ДОКСА биохим. – Дезоксикортикостеронацетат; ДОКА.

дол. – долара (след цифра).

дол. геогр. – долина.

ДОМ – Движение „Обединени монархисти“.

дом... – Домов (напр.: домсътвет).

Дѡмстрой м. – Стронителство на домове. Δ *ТПК „Дѡмстрой“ – Свищов.*

Дѡмсътвет м. – Домоуправителен съвет.

ДОН [дон], *воен.* – Далечно огнево нападение.

Донбас м., рус. Донбас (*Донецкий каменноугольный бассейн*) – Донецки каменновъгленен басейн.

– *Произв.: донбаски.*

ДОО [дѡ-ѡ] – Дружество с ограничена отговорност.

ДОО [дѡ-ѡ] – Държавно обществено осигуряване.

ДООСТП – Движение за освобождение на островите Сан Томе и Принсипи.

ДОП – Държавно-общинско предприятие. Δ *ДОП ВиК – В. Търново.*

ДОП (-) [доп] – Отражателен портативен дебеломер (напр.: ДОП-1).

доп. – допълнен.

доп. – допълнение.

донеч. – донечатване.

ДОС – Действителен осигурите-

лен стаж.

ДОС – Демократична опозиция на Сърбия.

ДОС воен. – Десантно оперативно съединение.

ДОС – Дирекция за обществено строителство.

ДОС [дос], ж. и м., *електрон.* – Дискова оперативна система.

ДОС [дос] – Документация за околната среда (Европейски съюз).

ДОС [дос], *член.* -ът, -а, *мн.* -ове, *м.*, *воен.* – Дълговременно огнево съоръжение.

ДОСАО [досао] – Държавна окръжна станция по агрохимическо обслужване.

ДОСО [досо], ж. и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Доброволна организация за съдействие на отбраната.

— *Пронзв.*: дѐсовец, дѐсовски.

ДОСП – Държавно обединено стопанско предприятие.

ДОТ [дот] *хим.* – Динитроорто-толуамид.

ДОТ [дот], *ед.* и *мн.* – Доброволни отряди на трудещите се.

ДОТ и дот [дот], *член.* -ът, -а, *мн.* -ове, *м.*, *воен.* – Дълговременна огнева точка.

ДОТИ [дѐти] – Дирекция за оперативно-техническа информация (Министерство на вътреш-

ните работи). Δ *Екшн на ДОТИ.*

ДОФА *хим.* – Диоксифенилаланин.

доц. – доцент (със собствено име).

ДОЦЗ – Държавен оловно-цинков завод.

ДП *хим.* – Далапон.

ДП [дѐ-пѐ] – Данъчно подразделение (Министерство на финансите).

ДП воен. – Дегазационен пункт.

ДП [дѐ-пѐ] – Демократическа партия.

ДП (–) [дѐ-пѐ], *воен.* – Детски противогаз (напр.: ДП-6).

Дп (–) Дизелово масло с прибавка (напр.: Дп-8, Дп-11).

ДП – Дирекция на полицията.

ДП (–) [дѐ-пѐ] – Дисков плуг (напр.: ДП-24, ДП-14).

ДП [дѐ-пѐ] – Диспечерски пункт.

ДП (–) [дѐ-пѐ] – Дихателен прибор (напр.: ДП-1, ДП-2).

ДП (–) [дѐ-пѐ] – Дозиметричен прибор (напр.: ДП-1-Б, ДП-1-В).

ДП [дѐ-пѐ], *ср.*, *метал.* – Доменно производство.

ДП – Дом на правниците.

ДП – „Дунавска правда“ (вестник).

ДП – Държавна печатница.

ДП [дѐ-пѐ] – Държавно предпри-

ятие. Δ ДП „Строителство и възстановяване“ (София).

ДП (-) [дè-пè], *воен., рус.* ДП (Дегтярева-пехотный пулемет) – За означаване на тип ръчна картечница, конструирана от Дегтярев (напр.: ДП-7, 62-мм).

ДПА [дè-пè-à] – Демократическа партия на албанците (Максдония).

ДПА [дè-пè-à] – Дизелов помпен агрегат.

ДПА [дè-пè-à], *нем.* DPA (Deutsche Presse-Agentur) – Информационна агенция на Федерална република Германия.

ДПБ [дè-пè-бè] – Демократическа партия на Ботсуана.

ДПА – Детска полицейска академия.

ДПБ – Дружество на психолозите в България.

ДПВ – Дирекция „Политика на въоръженията“.

ДПВО [дè-пè-вè-ò], *воен.* – Дивизия за противовъздушна отбрана.

ДПГ [дè-пè-гè] – Демократична партия на Гвинея.

ДПД [дè-пè-дè] – Дървопреработвателно дружество. Δ ДПД „Сокола“ (Пещера).

ДПЖС [дè-пè-жè-сè] – Държавно племенно животновъдно стопанство.

ДПЗ – Диспансер за психични заболявания.

ДПЗ [дè-пè-зè] – Дружество за психическо здраве.

ДПЗИ [дè-пè-зè-ì] – Държавно предприятие за захарни изделия.

ДПЗО [дè-пè-зè-ò] – Детска правозащитна организация. Δ ДПЗО „Спасете децата“.

ДПЗР [дè-пè-зè-рè] – Допълнителни преходни и заключителни разпоредби (в наредба). Δ ДПЗР на НДДТВ.

ДПЗХ [дè-пè-зè-хè] – Държавно предприятие за търсени храни.

ДПК [дè-пè-кà] – Данъчно-процесуален кодекс. Δ Данъчна оценка по чл. 226 от ДПК.

ДПК [дè-пè-кà] – Демократична партия на Косово.

ДПК [дè-пè-кà] – Държавен полиграфически комбинат.

ДПК [дè-пè-кà], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Държавен промишлен комбинат.

ДПК [дè-пè-кà], *остар.* – Държавна планова комисия.

ДПК – Държавна племенна книга.

ДПЛУЗ – Дружество за подкре-

па на лицата с умствени затруднения.

ДПМ [дѐ-пе-мѐ], *воен., рус.* ДПМ (Дегтяреван пехотный модернизиран пулемет) – За означаване на модернизирана ръчна 7,62 мм картечница, създадена от Дегтярев.

ДПМЕА – Дирекция за поддържане и монтаж на електромедицинска апаратура.

ДПН *биохим.* – Дифосфопиридин нуклеотид.

д. п. н. – доктор на педагогическите науки (със собствено име).

ДП на БСК – Демократическа партия на Брега на слоновата кост.

ДПО [дѐ-пе-ò] – Димитровска пионерска организация. *Δ ДПО „Септемврийче“.*

ДПО – Дирекция „Планиране на отбраната“.

ДПО [дѐ-пе-ò] – Допълнително пенсионно осигуряване.

ДПП [дѐ-пе-пѐ] – Държавно полиграфическо предприятие.

ДПП [дѐ-пе-пѐ] – Държавно производствено предприятие.

ДПП [дѐ-пе-пѐ] – Държавно промишлено предприятие.

ДПР – Държавен племенен развъдник.

ДП – Р *воен.* – Диспечерски пункт

за радиовръзка.

ДПРС [дѐ-пе-ре-сѐ], *воен.* – Далечна приводна радиостанция.

ДПС [дѐ-пе-сѐ], *ср. (разг. член. -то)* – Движение за права и свободи.

ДПС – Демократическа партия на справедливостта.

ДПС – Демократична партия на социалистите (Черна Гора).

ДПС – Детска педагогическа стая (Министерство на вътрешните работи).

ДПС *воен.* – Дистанционно пилотирувани средства.

ДПСВ – Държавно предприятие „Строителство и възстановяване“.

ДПСД [дѐ-пе-се-дѐ] – Допълнителна проектно-сметна документация.

ДПСО – Демократическа партия на Сейшелските острови.

ДПСП [дѐ-пе-се-пѐ] – Държавно пласментно снабдително предприятие.

ДПТ [дѐ-пе-тѐ] – Държавен пътуващ театър.

ДПТ [дѐ-пе-тѐ] – Държавно предприятие за туризъм.

дпт – диоптрия (единица за пречупвателна способност на оптическа система).

ДПТК [дѐ-пе-те-ка] – Държавен

памуко-текстилен комбинат.
ДПУ [дè-пе-ù] – Държавно пред-
 приятие за услуги.

ДПУ [дè-пе-ù] – Държавно про-
 тивопожарно училище.

ДПФ [дè-пе-фè] – Доброволен
 пенсионен фонд.

ДПФ [дè-пе-фè] – Държавен по-
 землен фонд.

ДР – Демократична република.
 Δ *ДР Виетнам*.

ДР [дè-рè] – Допълнителни раз-
 порядби. Δ *ДР на ЗКПО*.

ДР [дè-рè], *мн.* – Допълнителни
 резервни електрозахранващи
 линии.

ДР – Държавен резерв.

д-р – доктор (пред собствено
 име).

др. – другар, другарка (пред соб-
 ствено име).

др. – други (обикн. в съчет. и *др.*).

д. р. муз. – дясна ръка.

ДРА [дè-ре-à] – Данъчен реви-
 зионен акт.

ДРА – Демократична република
 Афганистан.

драм... – Драматичен (като първа
 съставна част на сложностък-
 ратени думи, напр.: драмкръ-
 жок, драмсъстав, драмте-
 атър).

ДРВ [дè-ре-вè] – Демократична
 република Виетнам.

ДРВЗ [дè-ре-ве-зè], *м. и* (разг.)
ср. (член. -то) – Агенция
 „Държавен резерв и военно-
 временни запаси“.

ДРГ *воен.* – Диверсионно-разуз-
 навателна група.

др.-гр. – древногръцки.

др.-евр. – древноеврейски.

ДРК [дè-ре-ка] – Детски развле-
 кателен комплекс. Δ *ДРК*
 „Патиланци“ (София).

ДРК [дè-ре-ка] – Дирекция на
 регионалната координация.

ДРК [дè-ре-ка] – Държавен ра-
 диоквартет. Δ *ДРК „Авра-
 мов“*.

ДРК [дè-ре-ка] – Държавен ре-
 монтен комбинат. Δ *ДРК*
 „Канцеларски машини“.

ДРКА [дè-рс-ка], *мн., воен.* –
 Дивизион ракетни катери.

ДРЛО *воен.* – Далечно радиоло-
 кационно откриване.

ДРЛС – Дружество за развитие
 на летище София.

ДРМ [дè-ре-мè] – Демократична
 република Мадагаскар.

ДРО *воен.* – Диверсионно-разуз-
 навателен отряд.

ДРО [дè-ре-ò], *истор.* – Добруд-
 жанска революционна органи-
 зация (1925-1940).

ДРО – Държавен радиоор-
 кестър.

ДРП – Демократична революционна партия (Мексико).

ДРП – Държавна републиканска партия (Пуерто Рико).

ДРС [дè-ре-сè] – Държавно рибовъдно стопанство.

ДРСТП – Демократична република Сан-Томе и Принсипи.

ДРХ – Детски радиохор.

ДС [дè-сè] – Данъчна служба. Δ *ДС „Изгрев“*. *ДС „Слатина“*.

ДС воен. – Дегазационна станция.

ДС воен. – Дежурен по свързка.

ДС воен. – Действащи сили.

ДС воен. – Действителна служба.

ДС – Демократичен съюз. Δ *ДС „Рома“*.

ДС воен. – Десантни сили.

ДС (–) [дè-сè] – Дизелово специално гориво или масло (напр.: ДС-8, ДС-11).

ДС – Дирекционен съвет.

ДС – Диспечерска служба.

ДС електрон. – Диференциална система.

ДС остар. – Държавен съвет.

ДС [дè-сè], ж. и (разг.) *ср.* (член. – то) – Държавна сигурност.

ДС – Луминисцентна лампа за дневна светлина.

ДСБ – Детска специализирана болница.

ДСБЮ [дè-се-бе-ю] – Демократичен съюз на българите в

Югославия.

ДСГОП остар. – Дирекция за стопански грижи и обществена предвидливост.

ДСДП – Датска социалдемократическа партия.

ДСЖ [дè-се-жè] – Демократически съюз на жените.

ДСЗ – Движение за социална защита.

ДСЗ [дè-се-зè] – Държавен стъкларски завод.

ДСЗМ [дè-се-зс-мè] – Държавна служба за законодателна метрология.

ДСИ – Демократичен съюз за интеграция (Македония).

ДСИ [дè-се-и] – Държавен топографски институт.

ДСИ [дè-се-и] – Държавна санитарна инспекция.

ДСИ [дè-се-и] – Държавна система за осигуряване на единство на измерванията.

ДСК – Демократически съюз на Косово.

ДСК воен. – Дивизион стражеви кораби.

ДСК [дè-се-ка] – Дирекция за строителен контрол. Δ *ДСК-Бургас*.

ДСК – Документален статистически каталог (Европейски съюз).

ДСК [дè-се-кà] – Домостроителен комбинат; ДК. Δ *ДСК-София* (ЕАД).

ДСК *изч. техн.* – Дума за състояние на канала.

ДСК – Държавен санитарен контрол.

ДСК [дè-се-кà] – Държавен стопански комбинат.

ДСК [дè-се-кà] – Държавен стопански комплекс. Δ *ДСК „Омиди и туризъм“*.

ДСК [дè-се-кà] – Държавна сортова комисия.

ДСК [дè-се-кà], *ж. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – 1. Държавна спестовна каса, Δ *Банка ДСК*.

2. Сградата, в която се помещава управление или клон на Държавна спестовна каса.

ДСКО – Демократически съюз на Коморските острови.

ДС – **КХ** *хим.* – Двуосновна сол на калциевия хипохлорид.

ДС *воен.* – Десантно средство.

ДСМО [дè-се-ме-ò] – Държавно строително монтажno обединение.

ДСН [дè-се-нè] – Държавен съвет за наука.

д. с. в. – доктор на селскостопанските науки (със собствено име).

ДСНК [дè-се-не-кà] – Дом на

съветската наука и култура.

ДСНМ [дè-се-не-мè], *ж. и (разг.) ср.* (*член. -то*), – Димитровски съюз на народната младеж (1949-1953).

ДСНП – Датска социалистическа народна партия.

ДСНФ *изч. техн.* – Дизюнктивна свършена нормална форма.

ДСО [дè-се-ò], *ж. и ср.* – Доброволна спортна организация.

ДСО – Държавен симфоничен оркестър.

ДСО [дè-се-ò] – Държавна стопанска организация.

ДСО [дè-се-ò], *ср.* (*разг. член. -то, мн. -та*) – Държавно стопанско обединение.

ДСО [дè-се-ò], *ср.* (*разг. член. -то*) – Държавно строително обединение.

ДСП *изч. техн.* – Дума за състоянието на програмата.

ДСП [дè-се-пè] – Държавно стопанско предприятие.

ДСПБ – Демократичен съюз на пенсионерите в България.

ДСПК [дè-се-пе-кà] – Държавен санитарен противоепидемичен контрол.

ДСС – Демократичен синдикат на съобщенията.

ДСС [дè-се-сè] – Държавна сортоподдържаща станция.

ДСС [дè-се-сè], *ср.* (разг. *член.* -то) – Държавно семейно стопанство.

ДССНИИ – Добруджански селскостопански научноизследователски институт.

ДСТ – Държавен сатиричен театър. Δ ДСТ „Алеко Константинов“ (София).

ДСУ [дè-се-ù] – Държавно стопанско управление.

ДСУ [дè-се-ù] – Държавно строително управление.

ДСФН – Демократичен съюз на финландския народ.

ДСХ – Движение за справедливост и хуманизъм.

ДСШ [дè-се-шè], *ж. и ср.* (разг. *член.* -то) – Детска спортна школа.

ДСШ (–) [дè-се-шè] – Дизелов двигател със самоходно шаси (напр.: ДСШ-14, ДСШ-30).

ДТ (–) [дè-тè] – Дизелов трактор (напр.: ДТ-20, ДТ-54).

ДТ [дè-тè] – Дипломатическо тяло (за държавни представителства, които имат дипломатически статут).

ДТ – „Добруджанска трибуна“ (вестник).

ДТ – Дом на техниката.

ДТ [дè-тè], *воен., рус.* ДТ (Дегтярева танковый пулемет) – За

означаване на танкова картечница, конструирана от Дегтярев.

ДТ – Драматичен театър. Δ ДТ „София“. ДТ „Стефан Бъчваров“ (Варна). ДТ „Сава Огнянов“ (Русе).

ДТ – Държавен театър.

ДТА [дè-те-à], *физ.* – Диференциално-термичен анализ.

ДТБГ – Държавна търговско-банкова гимназия.

ДТД – Детски телефон на доверие.

ДТЗ [дè-те-зè] – Дирекция на токовите заводи.

ДТИ (–) [дè-те-й] – Искров диатермичен апарат (напр.: ДТИ-3).

ДТК [дè-те-кà], *м. и (разг.) ср.* (*член.* -то) – Държавен текстилен комбинат.

ДТК [дè-те-кà] – Държавен технически контрол. Δ Правилник за ДТК. Инспекция за ДТК.

ДТК [дè-те-кà], *м. и (разг.) ср.* (*член.* -то) – Държавен тютюнев комбинат.

Дтга *воен.* – Дивизион торпедни катери.

ДТКС [дè-те-ка-сè] – Държавен технически контрол по строителство.

ДТЛ [дè-те-èл], *електрон.* – Ди-

однотранзисторна логика.

ДТЛ (–) [дè-те-èл] – Лампов диатермичен апарат (напр.: ДТЛ-2).

ДТН [дè-те-нè] – Дирекция „Търговска пещостоятелност“.
д. т. н. – доктор на техническите науки (със собствено име).

ДТНБ *биохим.* – Дитиобис-рнитробензоена киселина.

ДТО [дè-те-ò], *остар.* – Дирекция на трамваите и осветлението.

ДТО [дè-те-ò] – Дирекция „Техническо обслужване“. Δ **ДТО** *Авиокомпания „Балкан“ АД.*

ДТО [дè-те-ò] – Държавно търговско обединение.

ДТП [дè-те-пè] – Държавно транспортно предприятие.

ДТП [дè-те-пè] – Държавно търговско предприятие.

ДТРД [дè-те-ре-дè], *ед. и мн., техн.* – Двуконтурен турбореактивен двигател.

ДТС – **КХ** *хим.* – Двутретиосовна сол на калциевия хипохлорид.

ДТС *воен.* – Десантно транспортно средство.

ДТС *воен.* – Дивизионна тилова система.

ДТС – Драматичен театър „София“.

ДТСП [дè-те-се-пè] – Държавно търговско стопанско предприятие. Δ **ДТСП** „Зооветснаб“.

ДТФ [дè-те-фè] – Държавна транспортна фирма.

ДТШ [дè-те-шè] – Държавна театрална школа.

ДУ *електрон.* – Дистанционно управление.

ДУ – Дом на учения.

ДУ – Дом на учителя.

ДУБ – Държавна университетска болница. Δ **ДУБ** „Майчин дом“. **ДУБ** „Св. Анна“. **ДУБ** „Св. Екатерина“.

ДУББ – Държавна университетска болница по белодробни болести.

дубл. – дубликат.

ДУБНП – Държавна университетска болница по неврология и психиатрия.

ДУБО – Държавна университетска болница по ортопедия.

ДУБП – Държавна университетска болница по педиатрия.

ДУД – Дирекция „Управление на доставките“.

ДУИ – Джамаат-ул-Улема-и-Ислям (Либерално-религиозна партия, Пакистан).

ДУИ [дүй] – Държавно управление за информация.

ДУК *изч. техн.* – Дума за управ-

ление на канала.

ДУПП – Държавно учебно производствено предприятие.

ДУР [дур]. *автом.* – Апаратура за осъществяване на дистанционно управление на радиотелефон.

ДУС *ед. и мн., воен.* – Десантна ударна сила.

ДУЦ [дуц] – Дистанционен учебен център.

ДФ – Детска формация.

ДФ – Дистрибуторска фирма.

ДФ *хим.* – Дифосфат.

ДФ – Доверителен фонд.

ДФ [дѐ-фѐ] – Държавен фонд. Δ *ДФ „Земеделие“.*

ДФ [дѐ-фѐ] – Държавна фирма. Δ *ДФ „Битова електроника“.* *ДФ „Ръководство на въздушното движение“.*

ДФА [дѐ-фе-а] – Държавен фотоархив.

ДФДТ *хим.* – Дифлуордифенилтрихлорметилметан.

ДФЕ – Държави, говорещи френски език.

ДФЗ [дѐ-фе-зѐ] – Държавен фонд „Земеделие“.

ДФЗ [дѐ-фе-зѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Държавен фуражен завод.

ДФК [дѐ-фе-ка] – Дилингова финансово компания. Δ *ДФК АД.*

ДФК [дѐ-фе-ка] – Дирекция за финансов контрол.

ДФК [дѐ-фе-ка] – Държавен финансов контрол.

ДФК [дѐ-фе-ка], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Държавен фуражен комбинат.

д. ф. н. – доктор на фармацевтичските науки (със собствено име).

д. ф. н. – доктор на физическите науки (със собствено име).

д. ф. н. – доктор на филологическите науки (със собствено име).

д. ф. н. – доктор на философските науки (със собствено име).

ДФП *хим.* – Динзотпропилфлуорфосфат.

ДФП [дѐ-фе-пѐ] – Държавен физкултурен план.

ДФРР [дѐ-фе-ре-рѐ] – Държавен фонд за реконструкция и развитие.

ДФС [дѐ-фе-сѐ] – Дружество за физкултура и спорт. Δ *ДФС „Славия“.*

ДФФ *хим.* – Динзотпропилфлуорфосфат.

ДФФ – ВО – Демократичен фронт на франкофоните в Брюксел – Валонско обединение.

ДФФД *хим.* – Дифенил-р-фенилендиамин.

ДФХ [дè-фе-хà], *хим.* – Динитрофенилхидразон.

ДФЦ – Дамски фитнес център.

ДХ – Детски хор.

ДХГ – Държавна художествена галерия. Δ **ДХГ** „Златю Бояджиев“ (Пловдив).

ДХЕ *хим.* – Дихлоретан.

ДХЗ [дè-хе-зè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавен химически завод.

ДХЗ [дè-хе-зè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавен хладилен завод.

ДХК *хим.* – Дихлоралкарбамид.

ДХК [дè-хе-кà], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавен химически комбинат.

ДХК [дè-хе-кà], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавен хранителен комбинат.

д. х. н. – доктор на химическите науки (със собствено име).

ДХП – Движение за християнство и прогрес. Δ **ДХП** „Св. Йоан Предтеча“.

ДХПК *хим.* – Дихлорпропионова киселина.

ДХС – Дом на хумора и сатирата.

ДХУ [дè-хе-ý] – Държавно хореографско училище.

ДХФИФ *биохим.* – Дихлорфенолиндифенол.

ДЦ – Демократичен център (Македония).

ДЦ – Демонстрационен център.

ДЦ – Диабетен център.

ДЦБД – Детски център за безпризорни деца.

дцг – дециграм (с цифра).

ДЦД *воен.* – Дивизионен център за данни.

ДЦДА *хим.* – Дициандиамид.

ДЦЗ [дè-це-зè] – Държавен целулозен завод.

ДЦЗ [дè-це-зè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Държавен циментов завод.

ДЦК [дè-це-кà] – Държавен циментов комбинат.

ДЦК [дè-це-кà], *мн.* – Държавни ценни книжа. Δ *Краткосрочни ДЦК.*

дцл. – децилитър (с цифра).

дцм. – дециметър (с цифра).

ДЦОР – Дунавски център за обучение и развитие.

ДШ [дè-шè], *воен.* – Детониращ шнур.

ДШ (–) [дè-шè], *воен.* – Малка димна шашка (напр.: ДШ-11).

ДШВИ [дè-ше-ве-й], *електр.* – Домакински шнур с шланг и винилитова изолация. Δ *Шнур ДШВИ.*

ДШК [дè-ше-кà], *воен., рус.* ДШК (Дегтярева и Шпагина крупно-

калиберный пулмет) – За означаване на голямокалибрна зенитна картечница, конструирана от Дегтярев и Шпагин.

ДШК [дѐ-ше-кѐ], *воен., рус.* ДШК (Станковый пулемет В. А. Дегтярев, Г. С. Шпагин. Колесников) – За означаване на 12.7-мм картечница, конструирана от Дегтярев, Шпагин, Колесников.

ДШК *воен.* – Десантен шурмовикатер.

дълб. – дълбочина (пред цифра).

дълж. – дължина (пред цифра).

Дървопласмент *м.* – Държавно предприятие за **пласмент** на дървен материал.

държ. – държавен.

д. ю. н. – доктор на юридически-те науки (със собствено име).

ДЮПК – Детско-юношеска психиатрична клиника.

ДЮС – Детско-юношески спорт.

ДЮФ – Детско-юношеска филхармония. Δ ДЮФ „Пионер“.

ДЯ – Детски ясли.

Е

Е (–) *електр.* – В марката на гетинакс за електротехнически цели (напр.: Е-1, Е-1-1, Е-2, Е-

2-1).

Е (–) – В марката на екскаватор (напр.: Е-153, Е-304).

Е – В марката на съветски експериментален самолет (напр.: Е-66, Е-266).

Е (–) – За означаване на електрическа готварска печка (напр. Е-441).

Е *електр.* – Електрод.

е-..., *англ.* е- (electronic) – Електронен (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: е-бизнес, е-писмо, е-поща, е-реклама, е-търговия).

Е *метал., рус.* Э (Электрорунд нормальный) – Нормален електрорунд (в марката на абразивни (шлифовъчни) инструменти при означаване състава на абразива).

Е (–) *биол.* – Ензим (напр.: Е-30).

Е – Показател за средния брой на етажите на жилищните сгради.

Е (–) *електр.* – В марката на текстолит за електроизолационни цели (напр.: Е-1).

Е (–) – За означаване на ръчно преносим трансформатор, предназначен за извършване на електрозаварки с всички видове електроди.

ЕА – Европейска агенция.

ЕАА, *англ.* ЕАА (European Athletic Association) – Европейска асоциация по лека атлетика.

ЕААЕ – Европейска агенция за атомна енергия (Европейски съюз); Евroatом.

ЕААЕ, *англ.* ЕААЕ (European Association for Astronomic Education) – Европейска асоциация за астрономическо обучение.

ЕААК, *англ.* ЕААК (East African Airways Corporation) – Източноафриканско сдружение на въздушните линии.

ЕААП, *англ.* ЕААР (European Association of Animal Production) – Европейска асоциация за животинските продукти; ФЕЗ.

ЕАБ [eàb] – Експериментално-асортиментна база. Δ *ЕАБ* на ДСО „Текстил“.

ЕАГОС [eàgos] – Европейска академия за градска околна среда.

ЕАД [eàd] – Единни административни документи (Европейски съюз).

ЕАД [è-a-dè], *ср.* (разг. член. -то, мн. -та) – Еднолично акционерно дружество.

Δ *ЕАД* „Стомана“. *ЕАД* „Геодезия“ (Бургас). „Пазари Витина“ *ЕАД*.

ЕАЕЕ, *англ.* ЕАЕЕ (European Association on Earthquake Engineering) – Европейска асоциация по противоземетръсно строителство; ЕАПС.

ЕАЕК, *англ.* ЕАЕС (European Atomic Energy Community) – Европейска общност по атомна енергия (Европейски съюз); ЕОАЕ.

ЕАЖИ [eajì] – Европейска асоциация на животновъдните институти.

ЕАЗ [eàz] – Електроапаратурен завод.

ЕАИР [eair] – Европейска асоциация за изследване на рака.

ЕАК [eàk], *гръц.* ЕАК (Εθνικό Αγροτικό Κομμα) – Национална земеделска партия (в Гърция).

ЕАКА – Европейска асоциация на комуникационните агенции.

ЕАМ [e à m], *гръц.* ЕАМ (Ελληνικόν Απελευθερωτικόν Μετώπον) – Национален освободителен фронт на Гърция (1941–1947).

ЕАМВЦ – Европейска асоциация за малки водни централи.

ЕАО – Европейска асоциация по

облеклото.

ЕАОС – Европейска агенция за околната среда.

ЕАП [eàp] – Единна агенция за приходите.

ЕАП [eàp], *електр.* – Електронно-акустически преобразовател.

ЕАПС [eàps] – Европейска асоциация по противоземетръсно строителство; ЕАЕЕ.

ЕАС – Европейска агенция за свързка.

ЕАСИТ [easit] – Единна автоматизирана система за информация в транспорта.

ЕАСМ [eàsm] – Единна автоматизирана съобщителна мрежа.

ЕАСТ [eàst] – Европейска асоциация за свободна търговия (Европейски съюз); ЕФТА.

ЕАТС – Електронна автоматична телефонна станция.

ЕАФ – Европейски атомен форум (Европейски съюз); ФОРАТОМ.

ЕБ воен. – Евакуационна болница.

Е-Б – За означаване на едностъпални центробежни помпи с бензинови двигатели.

ЕБ хим. – Етилбутилацетатен (разтворител).

ЕБ (-) метал., рус. ЭБ (електро-

рунд белий) – Бял електрорунд (в марката на абразивни (шлифовъчни) инструменти при означаване състава на абразива.

ЕБВР [è-be-ve-rè] – Европейска банка за възстановяване и развигане.

ЕБК [è-be-kà] – Единна бюджетна класификация.

ЕБКЦ – Европейско-български културен център.

ЕБПС – Европейско бюро на потребителските съюзи (Европейски съюз); ЕБСП.

ЕБС – Европейски боксов съюз; ЕБУ.

ЕБС – Единна библиотечна система.

ЕБС – Експериментална база по свиневъдство.

ЕБСП – Европейско бюро на съюзите на потребителите; ЕБПС.

ЕБУ [ebù], *англ.* EBU (European Boxing Union) – Европейски боксов съюз; ЕБС.

ЕБЦ – Евангелска баптистка църква.

ЕБЮ, *англ.* EBU (European Broadcasting Union) – Европейски съюз за радиопредавания.

ЕВ (-) [è-vè] – Електрокар високоповдигач (напр.: ЕВ-738, ЕВ-345, ЕВ-210, ЕВ-717, ЕВ-738).

ЕВ *воен.* – Електронна война.

ЕВ – Елпром „Варна“.

сВ *физ.* – електронволт (единица за енергия).

евакоприёмник *м., воен.* – Евакуационен приемник (подвижно медицинско учреждение, което приема ранени с цел евакуация).

свакпункт *м., воен.* – Евакуационен пункт.

ЕВГ (–) [è-ве-гè], *рус.* ЭВГ (зкскаватор вскрышной на гусеничном ходу) – За означаване на тип екскаватор (напр.: ЕВГ-15).

ЕВЕ – Европейска валутна единица (Европейски съюз); ЕКЮ.

ЕВЗ [è-ве-зè] – Електровакуумен завод.

ЕВИ [èви], *нем.* EWI (Europäisches Währungsinstitut) – Европейски валутен институт (Европейски съюз).

ЕВМТ – Единна външна митническа тарифа на страните-членки на Европейската икономическа общност.

евр. – еврейски.

евр. – европейски; европ.

Евралекс – Европейска асоциация по лексикография.

Еврaтом *м.* – Европейска общност за атомна търговия.

евро... – Като първа съставна част на сложносъкратени думи, названия със значение:

1. **Европейски**, напр.: Евробанк, еврокупа, еврошампионат.

2. Който се отнася до Европейския съюз, напр.: евровалута, евродепутат, европазар, евро-разширяване.

евро ср., ед. и мн. – Обща парична единица на страните от Европейския съюз.

Евроaтом *м.* – Европейска агенция за атомна енергия; ЕААЕ.

Евробанк *ж.* – Европейска банка.

Евровок, *англ.* EVROVOC (European Vocabulary) – Европейски речник (Европейски съюз).

Евровизия *ж.* – Европейска телевизия (международна система за обмен на телевизионни предавания).

евродолари *мн.* – Авоари по сметки в долари в неамерикански банки извън пределите на САЩ (предимно в Европа).

Евролевница *ж.* – Европейска левница.

Еврометал *м.* – Металургично предприятие (дружество с ограничена отговорност – Перник).

европ. – европейски; евр.

Европарламент *м.* – Европейски парламент.

Европол, *англ.* EuroPol (*European Police*) – Европейска полиция (Европейски съюз); ЕП.

Европада *ж.* – Европейска организация на ромите.

Европада *ж.* – Европейско дружество за финансиране на покупки на железопътни съоръжения и материали.

Еврофор *м.*, *англ.* Eurofor (*European Forces*) – Европейски военен корпус за бързо реагиране.

ЕВС [è-вe-сè], *нем.* EWS (*Europäisches Währungssystem*) – Европейска валутна система (Европейски съюз).

ЕВС – Европейска валутна спогодба (Европейски съюз).

ЕВС – Европейска група за сигурност.

ЕВС [è-вe-сè] – Европейски валутен съюз.

ЕВС [è-вe-сè] – Екологизация на водните системи (лаборатория при Институт по водни проблеми-БАН, Велико Търново).

Евтелсат *ж.* – Европейска организация за спътникови (сателитни) телекомуникации.

ЕВФ, *нем.* EWF (*Europäisches*

Währungsfonds) – Европейски валутен фонд (Европейски съюз).

евф. – евфемистичен.

ЕГ – Езикова гимназия.

егип. – египетски.

ЕГН [è-ге-нè], *разг., ср.* (член. -то, *мн.* -та) – Единен граждански номер.

ЕГС – Европейска група за сигурност.

ЕГЦ [è-ге-цè], *мн.* (разг. *мн.* -та), *рус.* ЭГЦ (Электrolитные герметизированные цилиндрические конденсаторы) – Електролитни херметизирани цилиндрични кондензатори.

ЕД *мед.* – Епилационна доза (рентгенова доза при лечение), (с цифра).

ед. – единица.

ед. *грам.* – единствено (число).

ЕДА [eдà], *гръц.* ЕДА (Ενισια Δημοκρατική Αριστερά) – Единна демократическа лява партия.

ЕДА [è-дe-à] – Електронен диференциален анализатор.

ЕДБТ – Европейски дигитален безжичен телефон (Европейски съюз); ДЕКТ.

ЕДЕК [eдèк], *м.*, *гръц.* (ЕДЕК Ενισια Δημοκρατική Ένωσις Κυπρίων) – Единно демокра-

тично обединение на кипърците.

ЕДИМз *електр.* – Едностранны дължинно-импулсна модулация с изменение на задния фронт на импулса.

ЕДИМп *електр.* – Едностранны дължинно-импулсна модулация с изменение на предния фронт на импулса.

ЕДК *воен.* – Ескадра десантни кораби.

ЕДМ (–) [è-де-èm] – Електронна диагностична машина (напр.: ЕДМ-1).

едиокр. *грам.* – еднократен (начин на действие при глагола).

ЕДНФ – Единен демократичен национален фронт (Северна Корея).

ЕДОН [едòн], *ж. и м., гръц.* ΕΔΟΝ (Ενιαία Δημοκρατικὸν Ὁργανώσις Νεολαίας) – Единна демократическа организация на младежта (Кипър).

ЕДОФ [едòф] – Единен демократичен отечествен фронт (Корейска народнодемократична република).

ЕДС [è-де-сè] – Европейски демократичен съюз.

ЕДС [è-де-ès], *физ.* – Електродвижеща сила.

ЕДСАК [едсàк], *англ.* EDSAC

(Electronic Discrete Sequential Automatic Computer) – За означаване на вид електронна изчислителна машина.

ЕДСД *икон.* – Единна държавна система на деловодство.

ЕДТА *хим.* – Етилендиаминтетраацетат.

ЕДТК *хим.* – Етилендиаминтетраоцетна киселина.

ЕДУ – Електродомакински уреди (стопански комбинат).

ЕДЦ – Европейски документационен център (Европейски съюз).

ед. ч. *грам.* – единствено число; вж. **ед.**

ЕЕ – В емблемата на държавен стопански комбинат „Елпром-Енерго“.

ЕЕ – В емблемата на завод „Елпром“ – Елхово (предприятие за производство на електроавтоматичности).

ЕЕГ [è-е-гè], *мед.* – Електроенцефалограма.

ЕЕГ *мед.* – Електроенцефалограф.

ЕЕЗ (–) *електр.* – Елемент електрозахранващ (напр.: ЕЕЗ-1).

ЕЕС [è-ès] – Електроенергийна система.

ежегод. – ежегоден.

ежеди. – ежедневен.

ежемес. – ежемесячен.

ЕЖОФ *икон.* – Единна журнало-ордерна счетоводна форма.

ЕЖПБ [ѐ-же-пе-бѐ], *воен.* – Експлоатационен железопътен батальон.

ЕЖПП [ѐ-же-пе-пѐ], *воен.* – Експлоатационен железопътен полк.

ЕЖПР [ѐ-же-пе-рѐ], *воен.* – Експлоатационна железопътна рота.

ЕЗ (–) [ѐ-зѐ] – Електролитна заточна шлифовъчна машина (напр.: ЕЗ-101).

ЕЗ [ѐ-зѐ] – Електромоторен завод.

ез. *геогр.* – езеро (със собствено име).

ез. – език (с прил. име). Δ *френски* ез.

езикози. – езикознание.

ЕЗСТ [ѐ-зе-се-тѐ], *икон.* – Европейска зона за свободна търговия.

ЕИ – Електронимпулсатор.

ЕИ – Електронинтегратор.

ЕИ *библ.* – Експрес-информация.

ЕИБ [ейб] – Европейска инвестиционна банка (Европейски съюз).

ЕИВС – Европейски икономически и валутен съюз.

ЕИЕ – Единен информационен език.

ЕИЗСТ – Европейска икономическа зона за свободна търговия.

ЕИК [ейк] Европейска икономическа комисия (ООН).

ЕИКАР, *англ.* EICAR (European Institute for Computer Antivirus Research) – Европейски институт за компютърни антивирусни изследвания.

ЕИМ [ейм] – Европейски институт за медии; ЕМИ.

ЕИМ, *англ.* EYM (European youth movement) – Европейско младежко движение.

ЕИМ [ейм], *ед. и мн., ж. и (разг.) м. (член. -ът, -а)* – Електронноизчислителна машина.

ЕИМ – Етнографски институт с музей (БАН).

ЕИО [ѐ-йо] – Европейска икономическа общност.

ЕИП [ейп] – Европейско икономическо пространство (Европейски съюз).

ЕИПА [ейпа] – Европейска интерпарламентарна православна асамблея.

ЕИТ [ейт] – Електронноизчислителна техника.

ЕИТС [ейтс] – Европейски институт за телекомуникационни

- стандарт; ЕТСИ.
- ЕИФ** [ейф] – Европейски инвестиционен фонд (Европейски съюз).
- ЕИЦ** [ейц] – Европейски информационен център; ИЕЦ.
- ЕИЦ** [ейц], *м.* (разг. член. -ът, -а, *мн.* -ове) – Електронно изчислителен център.
- Ей-Би-Си**, *англ.* ABC (American Broadcasting Company) – Американска радиопредавателна комисия.
- Ей-Би-Ем**, *англ.* ABM (Anti-Ballistic Missile) – Система за противоракетна отбрана.
- ЕК** [è-kà] – Европейска комисия (Европейски съюз).
- ЕК** – Европейски конвент (Европейски съюз).
- ЕК** – Европейско командване (НАТО).
- ЕК** [è-kà], *строит.* – Едроразмерен кофраж.
- ЕК** – Екологичен контрол.
- ЕК** – Експедиционен корпус.
ΔЕК на МП.
- ЕК** (–) [è-kà] – Електронен автоматичен компенсатор (напр.: ЕК-104).
- ЕК** – Електронен каталог (Европейски съюз).
- ЕК** [è-kà] – Електронен комутатор.

- ЕК** [è-kà] – Енергиен комбинат.
- ЕК** (–) [è-kà] – Киселиноустойчив емайл (напр.: ЕК-36).
- ЕК** [è-kà] – Етнографски комплекс.
- ЕКА** [èка] – Европейска космическа агенция (Европейски съюз); ЕСА.
- ЕКАБС** [èкабс] – Европейска комисия за автоматизирани библиотечни системи (Европейски съюз).
- ЕКБН** [è-ка-бе-èn] – Европейски комитет за борба с наркотиците (Европейски съюз); СЕ-ЛАД.
- екв.** – еквивалент.
- екват.** – екваториален.
- ЕКГ** [è-ка-гè], *ж. и* (разг.) *ср.* (член. -то), *мед.* – Електрокардиограма.
- ЕКГ** (–) [è-ка-гè], *рус.* ЭКГ (Экскаватор карьерный на гусеничном ходу) – За означаване на карьерен гусеничен екскаватор (напр.: ЕКГ-4).
- ЕКГА** [è-ка-ге-à] – Европейска комисия за гражданска авиация (Европейски съюз); ЕСАК.
- ЕКГГ** [è-ка-ге-гè], *мед.* – Електрокардиогастрограма.
- ЕКД** – Еврейски културен дом (София).

ЕКД [è-ка-дè], *мед.* – Единична кожна доза (рентгенова доза при лечение), (с цифра).

ЕКЕ, *англ.* ECE (Economic Commission for Europe) – Икономическа комисия за Европа.

ЕКЕН – Европейски комитет за електротехнически норми (Европейски съюз).

ЕКЗ – Европейски комитет по застраховане; ЕКЗД.

ЕКЗ [è-ка-зè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Електрокарен завод.

екз. – екземпляр (след цифра).

ЕКЗД – Европейски комитет по застрахователно дело; ЕКЗ.

ЕКИК [екйк] – Европейски комитет на инженери-консултанти (Европейски съюз).

ЕКИП [екйп] – Екип за изследване на политиката.

ЕКИП [екйп] – Експедиция за комплексно историческо проучване.

ЕКК [è-ка-ка] – Европейска консултативна комисия.

ЕККСИИСС – Европейски консултативен комитет за статистическа информация в икономическата и социалната сфера (Европейски съюз).

ЕКМ (–) [è-ка-èm] – Едностранично калитослепваща машина

(напр.: ЕКМ-11).

ЕКМТ – Европейска комисия на министрите на транспорта (Европейски съюз).

ЕКН – Европейски комитет по нормативите (Европейски съюз).

ЕКНИР – Европейски комитет за научни изследвания и развитие.

ЕКНМ [è-ка-не-мè] – Единен кадастрален номер.

ЕКНМ [è-ка-не-мè] – Единен класификатор на населените места в Народна република България.

ЕКНМСП – Европейски комитет за независими малки и средни предприятия (Европейски съюз).

еко... – Екологичен (като първа съставна част на сложносъставни думи, напр.: екодвигател, екозамърсяване, екозащитник, екоземеделие, екокомисия, екопродукти, екотуризм).

ЕКОСЗ – Европейски комитет по околна среда и здраве.

ЕКОСОС [екосòс], *рус.* ЕКОСОС (Экономический и социальный совет ООН) – Икономически и социален съвет при ООН.

ЕКП [è-ка-пè] – Европейска конфедерация на профсъюзите (Европейски съюз).

ЕКП – Египетска комунистическа партия.

ЕКП [è-ка-пè], *икон.* – Единен класификатор на продукцията.

ЕКП – Еквадорска комунистическа партия.

ЕКП-ВКГ *икон.* – Единен класификатор на промишлена, селскостопанска и горска продукция – Висши класификационни групировки.

ЕКПЗ – Европейски комитет на производителите на захар (Европейски съюз).

ЕКПК – Европейска комитет за производителните кооперации (Европейски съюз).

ЕКПОУ [èк-по-ù] – Единен класификатор на предприятията, организациите и учрежденията в България.

ЕКПТ – Европейска конвенция на пощите и телекомуникациите (Европейски съюз).

ЕКПЧ – Европейска комисия по правата на човека.

ЕКР (–) [è-ка-èip] – В марката на електрокомпресор, изработван в Румъния (напр.: ЕКР-350).

ЕКС – Европейска конфедерация на синдикатите (Европей-

ски съюз); ЕТИК.

ЕКС – Еврейски комунистически съюз.

ЕКС [è-ка-сè] – Единна каталожка система.

Експо (–) – Експозиция (световно изложение, напр. Експо-70, Експо-75).

експо... – Експозиционен, експозиция (като първа съставна част на сложносъкратени думи, названия, напр.: експоцентър).

Експоцентър – Изложбен (експозиционен) център.

Експрèsбанк ж. – Банка за бързи (експресни) услуги. Δ *Експресбанк АД.*

Експрèстрàнс м. – Външно транспортно предприятие.

ЕКТГ – Европейска конвенция за трансгранична телевизия.

ЕКУ [èкù] – Единен класификатор на учрежденията.

ЕКУП [èкùп] – Европейска комисия по ускоряване на проекти.

ЕКУП [èкùп] – Единен комплект от универсални приспособления (за ремонтна работилница).

ЕКФФП, *англ.* ECFFP (European Commission Forestry and Forest Products) – Европейска коми-

сия по горите и горското производство.

ЕКЧП – Европейска конвенция за човешките права (Европейски съюз).

екю, *англ.* ECU (European Currency Unit) – Временна обща парична единица на страните от Европейската икономическа общност, без да се имитира като паричен знак, замесена от еврото.

ЕЛ – Езиков лагер.

ЕЛ *ед. и мн., техн.* – Ламелни елементи.

ЕЛ (–) [ел], *ед. и мн.* – Лентови елеватори (напр.: ЕЛ 1, ЕЛ 2, ЕЛ 3, ЕЛ 4)

ел... – Електрически (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: елбюро, елнсталация, елтабло, елуреди); електро....

ел. – електрически, електро.

ЕЛ АЛ [èл-àл], *мн., англ.* EL AL (Israel Airlines) – Израелски въздушни линии.

ЕЛАС [елàs], *гръц.* ΕΛΑΣ (Ελληνικός Δαίχος ἱΑπελ ηνθερωτικὸς Στρατός) – Гръцка народноосвободителна армия (1941-1945).

Елбио (–) – Електрически апарат за изследване на биохими-

ческата характеристика (напр.: Елбио-I).

ЕЛДО, *англ.* ELDO (European Launcher Development Organisation) – Европейска организация за създаване на космически ракети.

ЕЛЕ *библ.* – Електротехника.

електр. – електрически; ел.

електр. – електротехника; електротехн.

електр. – електротехнически; електротехн.

Електрим *м. и ср., пол.* (Elektrim) – Полско дружество за външна търговия с електротехнически съоръжения.

електро... – Електрически (като първа съставна част на сложностъкратени думи, названия, напр. електроматериали, електроуреди, електростанция, електроснабдяване, електроцентраля); ел....

Електроекспортимпорт *м.* – Румънско външнотърговско предприятие за експорт и импорт на електронни и електротехнически произведения.

Електроимпекс *м.* – Външнотърговска организация за внос (импорт) и износ (експорт) на електропромишлени изделия.

Електрометал *м.* – Електро-

металургичен завод за производство на стоманени отливки.
електромобил, *член. -ът, -а, мн. -и, м.* – Електрически автомобил.

електрон... – Електронен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, названия, напр.: Електронекспорт).

Електропроект *м.* – Комплексен институт за проучване и проектиране на обекти на електрониката и електротехниката.

Електроснаб *м.* – Електроснабдяване (пласментно снабдително предприятие).

Електроснабдяване *ср. и м.* – Стопански комбинат за снабдяване с електрическа енергия.

електротехн. – електротехника; електр.

електротехн. – електротехнически; електр.

ЕЛИ [ели] – Електроннолъчев индикатор.

ЕЛИА [е-ли-а] – Завод за електрически инструменти и апарати.

Елитбанк – Елитна банка.

Елка *ж.* (разг. член. -та, мн. -и) – Електронен калкулатор.

Елкар (–) *м.* – Електрокардиограф (напр.: Елкар-3).

Елкòнд-76 – Национална конференция по проблемите на електрическото и кондензаторно производство (през 1976 г.).

Елкооп *ж.* – Кооперация за електротехнически изделия.

ЕЛМА – Европейска лява младежка инициатива.

Елмот *м.* – Електрически мотори, електромотори. Δ *Елмот ЕАД.*

Елом Ш (–) – Електроотоплителна шкаф-маса (напр.: Елом Ш-1,5, Елом Ш-2).

ЕЛП (–) [е-ле-пè] – Електросваркарна стрипурни (напр.: ЕЛП-3).

Елпром *м.* – Електротехническа промишленост (Държавно стопанско обединение за научноизследователска, производствена и инженерингова дейност в областта на силнотокватата електротехническа промишленост).

Елпроменèрго *м.* – Стопански комбинат за развойна, проектно-конструкторска и производствена дейност в областта на електроенергетичното обзавеждане.

елпромкомбинат *м.* – Промислен комбинат за производство

на електротехнически изделия.

Елпромкомплѐкт *м.* – Инженерингово предприятие за проучване, проектиране, комплектоване, доставка и монтаж на електроенергийни обекти и технологии.

ЕЛТ [ѐ-ел-тѐ], *електрон.* – Електроннолъчева тръба.

ЕЛТ (–) [ѐ-ел-тѐ] – Електрообръщателен тиган (напр.: ЕЛТ-2).

ѐлтер, *член.* –ът, *мн.* –и, *м.* – Електротелфер.

ѐлтерм (–) *м., мед.* – Български апарат за ултракъсовълнова терапия (напр.: Елтерм 400).

ЕЛХ [ѐ-ел-хѐ] – Електрически хокер (напр.: ЕЛХ-1).

ѐлхим *ж. и м.* – Фабрика за производство на калциев карбид.

ЕМ [ѐ-ѐм] и [ем], *мн., электр., рус.* ЭМ (Электролитные малогабаритные конденсаторы) – Электролитни малогабаритни кондензатори.

ЕМ – Електромагнит.

ЕМ (–) [ѐ-ѐм] и [ем], *електрон.* – Електронен автоматичен мост (напр.: ЕМ-104).

ЕМ (–) [ѐ-ѐм] и [ем] – Електронен микроскоп (напр.: ЕМ-3).

ЕМ [ѐ-ѐм] и [ем] – Електронна

машина.

ЕМ – В емблемата на държавно монтажно управление „Енергомонтаж“.

ЕМ воен. – Ескадрен миноносец.

ЕМ (–) [ѐ-ѐм] и [ем] – Етажерка за материали (напр.: ЕМ-105).

ЕМ (–) [ѐ-ѐм] и [ем] – Микроелектродвигател (напр.: ЕМ 6/4).

ЕМ (–) [ѐ-ѐм], *рус.* ЭМ (Экскаваторногоковшовый) – Многоковшов багер (напр.: ЕМ-512 А).

ЕМА [ѐм-а] – Електрически машини и апарати (учебна дисциплина в техникуми и висши учебни заведения).

ЕМА [ѐма], *м. и ж.* – Завод за електронномедицинска апаратура.

ЕМГ [ѐ-ем-гѐ], *икон.* – Единичен мрежов график.

ЕМГ [ѐ-ем-гѐ], *мед.* – Електронограма.

ЕМЕЦ – Евангелска методистка епископална църква. Δ **ЕМЕЦ** „Д-р Лонг“.

ЕМИ – Европейски меднен институт; ЕИМ.

ЕМИ – Електромюзикални инструменти.

ЕМИД (–) [емѝд], *рус.* ЭМИД (Электромагнитный индуктивный дефектоскоп) – Електромагнитен индуктивен дефек-

- тоскоп (напр.: ЕМИД-2).
- ЕМК** *хим.* – Етилметакрилат.
- ЕММ** – Електромагнитна маса.
- ЕМО** [смò], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Енергомеханичен отдел.
- ЕМО** [емò] – Машина за електромеханична обработка (напр.: ЕМО-250).
- ЕМОС** [смòс], *истор.* – Единен младежки общоученически съюз (1945-1947).
- ЕМП** [è-см-пè], *ед. и мн., физ.* – Електромагнитни полета.
- ЕМП** (–) [è-см-пè] – Електромайка за пилета (напр.: ЕМП-500Р).
- ЕМС** [è-ме-сè] – Европейски мостарен съюз.
- ЕМУ** [è-ме-ù], *ед. и мн., електр.* – Електромашинен усилвател.
- ЕМУ** [è-ме-ù] – Електромонтажно управление.
- ЕМФ** [è-ме-фè] – Електромашиностроителен факултет (Технически университет, София).
- ЕМХ** *хим.* – Етилмеркурихлорид.
- ЕМЦ** [è-ем-цè], *електр.* – Електромеханична централизация.
- ЕН** *ед. и мн.* – Европейски норми (Европейски съюз).
- ЕН** (–) [è-èn] – Электрокартископовдигач (напр.: ЕН 136, ЕН 153., ЕН 131.2, ЕН 116).

- ЕНА**, *англ.* ENA (European Neurosciences Association) – Европейска асоциация по неврология.
- ЕНА** [èна], *англ.* ENA (Ethiopian News Agency) – Етиопска информационна агенция.
- Еп-Би-Си**, *англ.* NBC (National Broadcasting Company) – Национална радиопредавателна и телевизионна компания (в САЩ).
- ЕНД** – Европейски недвижими имоти (дружество с ограничена отговорност).
- ЕНЕ** *библ.* – Енергетика, енергомашиностроене.
- енерг.** – енергетичен.
- енерго...** – Енергетичен, енергиен (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: енергообединение, енергомонтаж, енергоснабдяване).
- Енергоимпекс** *м.* – Външнотърговска организация за внос (импорт) и износ (експорт) на въглища, електроенергия и електропроводи.
- Енергомонтаж** *м.* – Държавно управление за монтаж на енергийни обекти.
- Енергопроект** *м.* – Научноизследователски проектно-проектируващ институт по енергийно строителство.

Енергоремонт *м.* – Стопанско обединение за **ремонт** на енергийни обекти.

Енергостроймонтаж *м.* – Държавно управление за строителство и **монтаж** на енергийни обекти.

Енергохидропроект *м.* – Комплексен институт за проучване и **проектиране** на хидротехнически съоръжения.

ЕНИАК [ениак], *м. и ж., англ.* ENIAC (Electronic Numerical Integrator and Computer) – Електронна цифрова автоматична сметачна машина.

ЕНОК [енок], *мн.* – Европейски национални олимпийски комитети.

ЕНП [è-не-пè] – Европейска народна партия (Европейски съюз).

ЕНР [è-не-рè], *мн., икон.* – Единни норми и разценки.

ЕНФК [è-не-фе-ка] – Единен национален фронт на Камбоджа.

енцикл. – енциклопедичен.

ЕО [è-ò] – Европейска общност (Европейски съюз).

ЕО *воен.* – Ежедневно обслужване (техническо обслужване на машини в Българската народна армия).

ЕО *електрон.* – Електронен осцилограф.

ЕО – Естраден оркестър.

ЕОАЕ – Европейска общност по атомна енергия (Европейски съюз); ЕАЕК.

ЕОБРТ – Естраден оркестър на Българското радио и телевизия.

ЕОВС [eòвс], *м.* – Европейско обединение за въглища и стомана (Европейски съюз).

ЕОД [è-о-дè] – Еднолично дружество с ограничена отговорност.

ЕОД – Ежедневно оперативно донесение.

ЕОД [eòд], *изч. техн.* – Електронна обработка на данни.

ЕОЗР – Европейска и средиземноморска организация за защита на растенията.

ЕОИ *мат.* – Електронна обработка на информация.

ЕОКА [eòка], *гръц.* ЕОКА (Εθνική Οργάνωση Κυπρίων Αυτονόμων) – Национална организация на кипърските борци.

ЕОКК – Европейска организация за контрол на качеството.

ЕОКТР – Естраден оркестър при Комитета за телевизия и радио.

ЕОНАВП – Европейска органи-

зация за независима аудиовизуален пазар (Европейски съюз).

ЕОО – Европейска отбранителна общност (Европейски съюз).

ЕООД [è-ò-ò-дè] – Еднолично дружество с ограничена отговорност.

ЕОП [eòп], *електрон.* – Електроннооптически преобразовател.

ЕОПО [è-ò-пè-ò] – Единна общественополитическа организация.

ЕОПО ОФ – Единна общественнополитическа организация „Отечествен фронт“.

ЕОС [eòс], *м. и ср.* – Европейско отбранително общество.

ЕОСК – Европейско обединение на спестовните каси (Европейски съюз).

ЕОФ [eòф] – Енергиен осигурителен фонд.

ЕОЦ – Електронен оперативен център.

ЕОЯИ – Европейска организация за ядрени изследвания.

ЕП воен. – Евакоприемник.

ЕП, *англ.* EP (European Police) – Европейска полиция (Европейски съюз); Европол.

ЕП – Европейски парламент (Европейски съюз).

ЕП – Европейско първенство.

ЕП – Едностъпална центробежна потопяема помпа за замърсени води.

ЕП [è-пè] – Експериментално предприятие.

ЕП (–) [è-пè] – Електрическа готварска печка (напр.: ЕП-61).

ЕП [è-пè] – Електронен потенциометър.

ЕП – Електронна памет.

ЕП – Елин Пелин (за съкратено означаване името на града). *Δ* *Победи отборът на „Левски“ (ЕП).*

ЕП (–) [è-лè] – Платформен електрокар (напр.: ЕП 100, ЕП 006, Еп 011, ЕП 001, ЕП 026, ЕП 018)

ЕП (–) [è-пè], *електр.* – В марката на стъклотекстолит със свързващо вещество епоксидна смола (напр. ЕП-1, ЕП-2).

ЕПАС [eпàс] – Експериментален полет „Аполо-Съюз“.

ЕПГ (–) [è-пе-гè], *рус.* ЭПГ (Экскаватор на понтонно-гусеничном ходу) – Понтовно-гусеничен екскаватор (напр.: ЕПГ-1).

ЕПЖБ [è-пе-жс-бè], *мн., стр.* – Едропанелни жилищни блокове.

ЕПЖС [è-пе-же-сè], *строит.* – Едропанелно жилищно строи-

телство.

ЕПЗ [è-пе-зè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Електропорцеланов завод.

Епи (–) *м.* – Епископ (напр.: Епи-70).

ЕПИК [епйк] – Европейска приватизационна и инвестиционна корпорация.

ЕПК, *англ.* EPC (European Patent Convention) – Европейска патентна конвенция (Европейски съюз).

ЕПК [è-пе-ка], *мн.* – Едропанелни конкрукции.

ЕПК [è-пе-ка], *м. и ж., строит.* – Едроплощен кофраж (система в строителството).

ЕПК [è-пе-ка], *строит.* – Едроразмерен преместваем кофраж.

ЕПК [è-пе-ка] – Експертно-проверовъчна комисия.

ЕПК [è-пе-ка], *техн.* – Електропневматичен клапан.

ЕПЛ [è-пе-èл], *воен.* – Ескадрилна подводна лодка.

ЕПЛДР – Европейска партия на либералите, демократите и реформаторите (Европейски съюз).

ЕПО – Европейска патентна организация (Европейски съюз).

Епокса (–), *техн.* – Епоксидна смола (напр.: Епокса... I).

ЕПОН [епòн], *ж. и м., гръц.* ΕΠΟΝ (Ενιαία Πανελλαδική 'Οργάνη'ωση Νεολαίας) – Единна общогръцка организация на младежта

ЕПП (–) [è-пе-пè], *електр.* – Електропневматичен прсобразовател (напр.: ЕПП-2).

ЕПР [è-пе-èр], *електрон.* – Електронен парамагнитен резонанс.

ЕПРА (–) [èпра], *м. и ж.* – Електронен пишещ автомат с разширени функционални възможности (напр.: ЕПРА-1).

ЕПС – Европейска патентна служба (Европейски съюз).

ЕПС [è-пе-сè] – Европейски платежен съюз (кредитна организация)

ЕПС – Европейско политическо сътрудничество (Европейски съюз).

ЕПСО [èпсо] – Европейска политика по сигурността и отбраната.

ЕПТ *електрон.* – Еднопреходен транзистор.

ЕПУ, *нем.* EPU (Europäische Parlamentarische Union) – Европейски парламентарен съюз.

ЕПФ [è-пе-фè] – Експлоатация

на пристанищата и флота (специалност в техникум по корабостроене и корабоплаване – Варна).

ЕПЦ [è-пе-цè] – Електрическа пожаросъобщителна централа.

ЕПЧ [è-пе-чè], *ед. и мн., физ.* – Електронопренасящи частици.

ЕР – В емблемата на завод „Електрик“ – гр. Радомир.

ЕР – Европа на регионите (Европейски съюз).

ЕР воен. – Електронно разузнаване.

ЕР електрон. – Електронно реле.

ЕР (–) [ер], *рус* ЭР (Экскаватор роторный) – Роторен экскаватор (напр.: ЕР-5).

ЕРБОЖ [ербòж] – Експериментална развъдна база за опитни животни (Сливница).

ЕРВ (–) [è-ер-вè] – Електроръчен вентилатор (напр.: ЕРВ-49 г).

ЕРГ [è-ер-гè], *мед.* – Електро-ретинограма.

ЕРД [è-ре-де] и [è-ер-дè] – Електроразпределително дружество.

ЕРД [è-ер-дè] – Електроракетен двигател.

ЕРЕ [ерè], *м. и ж., гръц.* ΕΡΕ (Εθνική Ρίξοσπλαστική Ένωσ-

ίς) – Национален радикален съюз (Гърция).

ЕРО [ерò] – Европейска регионална организация: МКСР.

ЕРП [è-ер-пè] – Електроразпределително предприятие.

ЕрПИ [ерпй], *рус.* ЕрПИ (Ереванский политический институт) – 1. Еревански политехнически институт.

2. В марката на електромобил, създаден в този институт (напр.: ЕрПИ-1, ЕрПИ-2).

ЕРСК [è-ре-се-кà] – Единна републиканска спортна класификация.

ерст физ. – ерстед (след цифра).

ЕРЦ [è-ре-цè], *м. и (разг.) ср.* (член, -то) – Електроремонтен цех.

ЕС – Европейски съд.

ЕС [è-сè] и [сс] – Европейски съюз.

ЕС [сс] – Едностъпални центробежни самозасмукващи помпи.

ЕС – Екологична станция (към Институт за зоология при БАН). Δ ЕС „Парангалица“ (Рила).

ЕС (–) [сс] – Електрокар-самосвал (напр.: ЕС-301, ЕС-305).

ЕС – Електроразпределение – Столично. Δ ЕС ЕАД.

Ес воен. – Ескадра.

ЕС(-) [ес] – 1. Универсална електронноизчислителна система – българска електронна машина от Единната серия (напр.: ЕС-1020).

2. Външно запомнящо устройство на магнитна лента – част от тази машина (напр.: ЕС-5012).

ЕСА [èса] – Европейска синдикална академия (Европейски съюз).

ЕСА – Европейски съвет на архитектите (Европейски съюз).

ЕСА – Елемент за слухов апарат.

ЕСА [èса], *англ.* ESA (European Space Agency) – Европейска космическа агенция; ЕКА.

ЕСАК, *англ.* ECAC (European Civil Aviation Conference) – Европейска комисия за гражданска авиация; ЕКГА.

ЕСАКП – Единна система за атестиране качеството на продукция.

ЕСБ [è-се-бè] – Европейски съюз по бадминтон.

ЕСГП – Етнически съюз за граждански права.

ЕСГРАОН [есграон], *м.* (разг. *член. -а*) и *ж.* – Единна система за гражданска регистрация и административно обслужване

на населението.

ЕСГРАУН [есграун], *м.* и *ж.* – Единна система за гражданска регистрация и административни услуги на населението.

есдèк *м., истор., рус.* эсдек (социал-демократ) – Социалдемократ (член на социалдемократическата партия в Русия).

ЕСДН – Единна система за динамични нормативи.

ЕСДП [è-се-де-пè] – Електростоманодобивно производство.

ЕСДРП – Европейска социалдемократическа работническа партия.

ЕС ЕИМ [èс èйм] – Единна система (наименования на серия електронноизчислителни машини).

èсер, *член. -ът, -а, мн. -и, м., истор., рус.* эсèр (социалист-революционер) – Социалист-революционер (член на партията на социалистите-революционери).

— *Произв.:* èсерка, èсерски.

Ес-Ес *остар., нем.* SS (Schutzstaffel) – Отреди за охрана – войска със специално предназначение в Хитлеристка Германия; СС.

— *Произв.:* есèсовец, есèсовка, есèсовски.

ЕСИ [èsi] – Европейски синдикален институт (Европейски съюз).

ЕСИА [esià] – Европейски съюз на инженерите и архитектите (Европейски съюз).

ЕСК – Ензим-субстратен комплекс.

ЕСК воен. – Ескадра стражеви кораби.

еск. воен. – ескадрен. Δ *еск. миноносец.*

еск. – ескимоски.

ЕСКД [ès-ка-дè] – Единна система за конструкторска документация.

ЕСКДА – Европейски спортен клуб на дружеските армии.

ЕСКОМ [ескòм], *м. и ж.* – Единна система за регистрация и отчет на задграничните командировки.

Ескпл воен. – Ескадра подводни лодки.

ЕСМЗ – Европейски съвет на младите земеделци.

ЕСМО [есмò] – Единна строителномонтажна организация.

ЕСМОИИ – Единна система за машинна обработка на икономическа информация.

ЕСНТИ – Европейско сътрудничество в научните и техническите изследвания (Европейски

съюз).

ЕСО [есò] – Европейска стопанска общност.

ЕСО [есò] – Единна строителна организация.

ЕСОА [есоà], *трансл.* – Електрически стрелков обръщателен апарат.

Есоес [ès-ò-ès], **SOS** (Save our souls – Спасете нашите души; Save our ship – Спасете нашия кораб) – Международен радиосигнал за помощ; **COC**.

ЕСОМАР [есомàр], *м., англ.* **ESOMAR** (European Society for Opinion and Marketing Research) – Европейско дружество за изучаване мненията и търсенето на пазара.

ЕСП – Европейска сметна палата (Европейски съюз).

ЕСП [è-се-пè] – Европейска социалистическа партия.

ЕСП [è-се-пè] – Единна селкостопанска политика (на Европейската икономическа общност).

ЕСП [è-се-пè], *ср.* (разг. *член. -то*) – Електроснабдително предприятие.

ЕСП [è-се-пè] *ср.* (разг. *член. -то*) – Енергично стопанско предприятие.

ЕСПА [èспа] – Единна система

за приборостроене и автоматизация.

ЕСПА (–) [èsпа] – Единна система за промишлена автоматика (в марката на уреди; напр.: електронен регулатор ЕСПА 06КА, електронен терморегулатор ЕСПА 06КБ09, пневматичен хранващ блок ЕСПА 04ТДО2).

еспер. – есперанто.

ЕСПИ [èспи] – Единна система за профсъюзна информация.

ЕСПИК [èспик] – Единна система за профсъюзна информация и контрол в здравеопазването.

ЕСПТУ [ès-пе-те-ù] – Единно средно политехническо училище; вж. **ЕСПУ**.

ЕСПУ [èспу], ср. (разг. член. –то, мн. –та) – Единно средно политехническо училище.

ЕСР – Единен софийски район.

ЕСРО [èsрò], *англ.* ESRO (European Space Research Organisation) – Европейска организация за изследване на космическото пространство.

ЕСС – Европейски синдикален съюз (Европейски съюз).

ЕССИ [èссь] – Единица система за социална информация. Δ *Научен център по ЕССИ.*

ЕССР [è-ес-ес-èр], *истор. рус.* ЭССР (Эстонская Советская Социалистическая Республика) – Естонска съветска социалистическа република.

ЕСТ *библ.* – Естествени науки – математика, физика, химия, геология.

ест. – естонски.

ЕСТД [ès-те-дè] – Единна система за технологична документация.

Естел (–) [èстèл] – Електронна единна система за телеобработка на данни (напр.: ЕСТЕЛ-20).

ЕСТПП [ès-те-пе-пè] – Единна система за технологична подготовка на производството.

ЕСУ (–) [èsу], *електрон.* – Електронно следящо устройство (напр.: ЕСУ-2).

ЕСУИП [èsуйп] – Единна система за управление на интеграционните процеси.

ЕСУУД [èsуùд] – Единна система за унифицирана управленческа документация.

ЕСФ – Европейски социален фонд (Европейски съюз).

ЕСФОР – Многонационални военни сили.

ЕСХИ – Европейски съвет на химическата индустрия (Евро-

пейски съюз).

ЕСЦ – Евангелска съборна църква.

ЕСЦБ – Европейска система на централните банки (Европейски съюз).

ЕСЩ – Европейски съединени щати (Европейски съюз).

ЕСЯИ – Европейски съвет за ядрени изследвания (Европейски съюз).

ЕТ – Европейска територия.

ЕТ [è-tè] – Едноличен търговец.
Δ *ЕТ „Урбана“*.

ЕТ (–) [è-tè] – Електрокар-влекач с теглително усилие 100 (напр.: ЕТ-511–I, ЕТ-506-I).

ЕТ [è-tè], *мн., електр., рус.* ЭТ (Электролитные танталовые кондензаторы) – Электролитни танталови кондензатори.

ЕТ (–) [è-tè], *рус.* ЭТ (Экскаватор траншейный) – Траншеен ескаватор (напр.: ЕТ-121)

ст. – етаж (с цифра).

ЕТА [èta], *рус.* ЭТА (Эстонское телеграфное агентство) – Естонска телеграфна агенция.

ЕТА [èta], *исп.* ETA (Euzkadi ta Azkatasuna) – Съюз на борците за свобода на страната на баските.

ЕТВД – Европейски театър на военните действия.

ЕТД [è-te-dè] – Еднолично търговско дружество.

ЕТЕП [etèp] – Европейска телекомуникационна и електронна промишленост (Европейски съюз).

ЕТЗ [è-te-zè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Електротелферен завод. Δ *ЕТЗ „Янтра“*.

стиоп. – етиопски.

ЕТИС [etìs] – Експертен технико-икономически съвет.

ЕТИТ [etìt] – Електроника, телекомуникации и информационни технологии.

ЕТК [è-te-kà] – Европейска туристическа комисия.

ЕТК – Ескадра торпедни катери.

ЕТН [è-te-nè], *мн., икон.* – Единни трудови норми.

ЕТН (–) [è-te-èn], *рус.* ЭТН (Экскаватор тарншейный навесной) – Траншеен навесен ескаватор (напр.: ЕТН-122, ЕТН-142, ЕТН-352).

етногр. – етнографски.

ЕТО [è-te-ò], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Експертно-технически отдел.

ЕТО – Експлоатация и техническо обслужване.

ЕТП [è-te-pè] – Единен технологически процес.

ЕТР – Европейски търговски ре-

гистър (Европейски съюз).

ЕТР [è-te-rè], *рус.* ЭТР (Экскаватор траншейный роторный) – Роторен траншеен екскаватор-каналопач (напр.: ЕТР-171).

ЕТС [è-te-cè] – Единна техническа служба.

ЕТС, *англ.* ETS (European Telecommunications Standard) – Европейски телекомуникационен стандарт (Европейски съюз).

ЕТСИ [ètci], *англ.* ETSI (European Telecommunications Standards Institute) – Европейски институт за телекомуникационни стандарти; ЕИТС.

ЕТТ [è-te-tè] – Единна транспортна тарифа.

ЕТУ (–) [è-te-ù], *рус.* ЭТУ (Экскаватор траншейный универсальный) – Универсален траншеен екскаватор (напр.: ЕТУ-353).

ЕТУЕС – Експериментално технологическо училище – Електронни системи.

ЕТУК, *англ.* ETUC (European Trade Union Confederation) – Европейска конфедерация на синдикатите (Европейски съюз); ЕКС.

ЕТУП – Единен териториално-

устройствен план на Република България.

ЕУ [eù] – Експлоатационно управление. Δ 1 група ЕУ на автомобили.

ЕУИ, *англ.* EUI (European University Institute) – Европейски университетски институт (Европейски съюз).

ЕУИЦ – Европейски учебен и информационен център (Европейски съюз).

ЕУК – Екологичен училищен комплекс. Δ ЕУК „Икар“.

ЕФ – Европейски факултет (Московски държавен университет, Москва).

ЕФ биохим. – Електрофореза.

ЕФА – Европейска филмова академия (Европейски съюз).

ЕФАФП – Европейска федерация на асоциациите на фармацевтичната промишленост (Европейски съюз).

ЕФВТ [è-fe-ve-tè] – Европейска федерация по вдигане на тежести.

ЕФЕ [èфе], *исп.* EFE (Editorial Falange Española) – Испанска информационна агенция.

ЕФИХ – Европейска федерация по инженерна химия.

ЕФМ – Европейски форум за мир.

ЕФР [è-фе-рè] – Европейски фонд за развитие (Европейски съюз).

ефр. – **ефрейтор** (със собствено име).

ЕФРР – Европейски фонд за регионално развитие (Европейски съюз).

ЕФС [è-фе-сè] – Европейски фонд за сътрудничество (Европейски съюз).

ЕФСВП – Европейски фонд за сътрудничество във валутната политика (Европейски съюз).

ЕФТ [è-фе-тè] – Единен фронт на труда.

ЕФТА [èфта], *англ.* EFTA (European Free Trade Association) – Европейска асоциация за свободна търговия (Европейски съюз); ЕАСТ.

ЕФФ – Европейска филателна федерация.

ЕХ мед. – Епидемичен хепатит.

ЕХВ [è-хе-вè], *воен.* – Електрохимически взривател.

ЕХГ [è-ха-гè], *хим.* – Електрохимически генератор.

ЕХДА – Електрохидродинамична аналогия.

ЕХИТ [èхйт], *ед. и мн., физико-хим.* – Електрохимични източници на ток.

ЕХМК *хим.* – Етилхексилметакрилат.

ЕЦ – Европейски център.

ЕЦ – Единен център (научни обединения на Българската академия на науките и Софийския университет). Δ *ЕЦ по история.*

ЕЦ... – Единен център (като съставна част на инициални съкращения, напр.: ЕЦИ).

ЕЦ [è-цè] – Едностъпална центробежна циркуляционна помпа.

ЕЦ – Езиков център. Δ *ЕЦ „Дива“.*

ЕЦ – Електрическа централа.

ЕЦ трансп. – Електрическа централизация.

ЕЦБ [è-це-бè] – Европейска централна банка (Европейски съюз).

ЕЦБ – Единен център по биология.

ЕЦВ – Езиков център за възрастни.

ЕЦЕЛ [èцèл] – Единен център за език и литература.

ЕЦИ – Единен център по история.

ЕЦИМ [èцим] – Електронна цифрова изчислителна машина; ЦЕИМ.

ЕЦИН [èцин] – Европейски център за изучаване на паро-

донаселението.

ЕЦМ [è-це-èm] – Електронно-цифрова машина.

ЕЦММ – Единен център по математика и механика.

ЕЦНДП – Единен център по науките за държавата и правото.

ЕЦНЗ – Единен център по науките за земята.

ЕЦНПК [è-це-не-пе-ка] – Единен център за наука и подготовка на кадри; вж. **ЕЦ**.

ЕЦНПК... – Единен център за наука и подготовка на кадри (като съставна част на инициални съкращения, напр.: **ЕЦНПКММ**); вж. **ЕЦ...**

ЕЦНПКЕМБП – Единен център за наука и подготовка на кадри по биология и медико-биологически проблеми; вж. **ЕЦБ**.

ЕЦНПКЕЛ – Единен център за наука и подготовка на кадри по език и литература; вж. **ЕЦЕЛ**.

ЕЦНПКИ – Единен център за наука и подготовка на кадри по история; вж. **ЕЦИ**.

ЕЦНПКММ – Единен център за наука и подготовка на кадри по математика и механика; вж. **ЕЦММ**.

ЕЦНПКНЗ – Единен център за

наука и подготовка на кадри по науките за земята; вж. **ЕЦНЗ**.

ЕЦНПКП – Единен център за наука и подготовка на кадри по право; вж. **ЕЦНДП**.

ЕЦНПКФС – Единен център за наука и подготовка на кадри по физическа култура и спорт.

ЕЦНПКФС – Единен център за наука и подготовка на кадри по физкултура и спорт; вж. **ЕЦНПКФС**.

ЕЦНПКФС – Единен център за наука и подготовка на кадри по философия и социология; вж. **ЕЦФС**.

ЕЦНПКФСН – Единен център за наука и подготовка на кадри по философия и социологически науки; вж. **ЕЦНПКФС**.

ЕЦНПКФТП – Единен център за наука и подготовка на кадри по физика и физико-технически проблеми; вж. **ЕЦФ**.

ЕЦНПКХХТЛ – Единен център за наука и подготовка на кадри по химия и химико-технологически проблеми; вж. **ЕЦХ**.

ЕЦОК – Европейски център за обучение и квалификация.

ЕЦП – Европейски център по

право (София).

ЕЩНД – Европейски център за парламентарна наука и документация (Европейски съюз).

ЕЦРР – Европейски център за регионално развитие (Европейски съюз).

ЕЦТД – Европейски център за търговия на дребно (Европейски съюз).

ЕЦФ – Единен център по физика.

ЕЦФС – Единен център по философия и социология.

ЕЦХ – Единен център по химия.

ЕЧЕЦ [ечѐц] – Електрическа част на електрически централи.

Ечихмѐл и Ечхмѐл м. – Държавно стопанско предприятие (клон на ДСО „Българско пиво и безалкохолни напитки“) за изкупуване, обработка и търговия с пивоварен ечемик и хмел.

ЕЧУ *електр.* – Електрическа часовникова уредба.

ЕШ – Европейски шампионат.

ЕШ – Езикова школа. Δ *ЕШ „Стандарт“.*

ЕШ (–), *рус.* ЭШ (Екскаватор шагающий) – Крачен екскаватор (напр.: ЕШ-6/60, ЕШ-17/75).

ЕШП [ѐ-ше-пѐ], *рус.* ЭШП (Елек-

трически *ш*талоподробник) – Електрическа траверсоподобна машина.

ЕШП (–) [ѐ-ше-пѐ], *математ., рус.*

ЭШП (Электрошлаковый пепреплав) – Електрошлаково претопяване.

ЕШТ [ѐ-ше-тѐ] – Единни шатни таблици. Δ *Заплати по ЕШТ.*

ЕЯВ – Епицентър на ядрен взрив.

Ж

Ж – [же], *ед. и мн., електр.* – Железни проводници (напр.: Ж-35, Ж-50, Ж-70).

Ж – *метал.* – Желязо (в марката на цветни сплави, напр.: БрАЖ9-4).

ж – жени Δ *Сладом (ж.). Ски (ж.).*

ж. *грам.* – женски (род).

ж. – жители (след цифра).

ж. – журнал.

жарг. – жаргонен.

ЖБ – [жѐ-бѐ], *рус.* ЖБ (Жатка безлафетная). – Безлафетна жетварка (напр.: ЖБ-4, 6).

ЖБ *воен., остар.* – Жандармски батальон.

ЖБ [жѐ-бѐ], *прил.* – Железобетонен. Δ *ЖБ конструкции. ЖБ стълбове.*

ЖБ – Животновъдна база.

ЖБИ [жѐ-бе-й], *рус.* ЖБИ (Завод железобетонных изделий) –

1. Завод за железобетонни изделия.

2. Железобетонни изделия.

ЖБН – [жѐ-бе-ѐн], *рус.* (Жатка зернобобовая навесная) – Зърнобобова навесна жетварка (напр.: ЖБИ-3,5).

Жбр *воен.* – Жандармерийска бригада.

ЖВН – [жѐ-ве-ѐн], *рус.* ЖВН (Жатка валковая широкозахватная навесная) – Широкообхватна навесна жетварка (напр.: ЖВН-6).

ЖЕК [жѐк] – Жилищно-експлоатационна кантора.

жен... – женски (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: женактив, женкомисия, женотговорничка).

ЖЗК [жѐ-зе-ка] – Животозастрахователна компания. Δ ЖЗК „Феникс“.

ЖИ – Железопътни инфраструктури. Δ НК „Железопътни структури“.

Живснаб *м.* – Държавно търговско предприятие за снабдяване с разплодни и работни животни

жив. ст. *физ.* – живачен стълб (единица за измерване на налягане); *ж. ст.* (с цифра). Δ 1 мм *жив. ст.*

Жити *м.* – Завод за телени изделия, свързочни материали – жици и др.

ЖК *воен.* – Женски корпус.

ЖК, жк и **ж. к.** [жѐ-ка] – Жилищен комплекс. Δ ЖК „Младост“.

ЖКН – [жѐ-ка-ѐн], *рус.* ЖКН (Жатка кукурузная навесная) – Навесна жетварка за царевица (напр.: ЖКН-2,6).

ЖКО [жѐ-ка-ѐ] – Жилищно-комунален отдел.

ЖКЦ [жѐ-ка-цѐ] – Женски консултациянен център.

ЖЛС *воен.* – Женски личен състав.

ЖМНР, *фр.* JMNR (Jeunesse du Mouvement national de la révolution) – Младеж на националното революционно движение (организация в Конго).

ЖМПЛА [жѐ-ем-пе-ла], *порт.* JMPLA (Juventud de Movimento Popular de Libertação de Angola) – Младежка организация на народното движение за освобождение на Ангола.

ЖН (–) [жѐ-ѐн] – Желязно-никелов акумулатор (напр.: ЖН-22,

45).

ЖН (–) [жѐ-ѐн], рус. ЖН (Жатка навесная) – Навесна жетварка (напр.: ЖН-4,0).

ЖНБА – Женска национална баскетболна асоциация (САЩ).

ЖНУ (–) [жѐ-сн-ѹ], рус. ЖНУ (Жатка навесная универсальная) – Универсална навесна жетварка (напр.: ЖНУ-2,6).

ЖП [жѐ-пѐ], *остар.*, *воен.* – Жан-дармерийски полк.

ЖП и **жп** [жѐ-пѐ], *прил.* – железопътен. Δ ЖП Бюро, жп транспорт, жп управление, жп ресторант, жп завод, жп маневрист, жп спирелочник.

ЖП [жѐ-пѐ], *член.* -то, *ср.*, *разг.* – Български държавни железници.

ЖПБМ *воен.* – Железопътен батальон за механизация.

ЖПБр *воен.* – Железопътна бригада.

ЖПЗ [жѐ-пе-зѐ] – Железопътен завод.

ЖПК [жѐ-пе-кѐ], *воен.* – Железопътен корпус.

ЖПК [жѐ-пе-кѐ], *м.* и (*разг.*) *ср.* (*член.* -то) – Животновъдно-промишлен комбинат.

жпсвб *воен.* – Железопътен свързочен батальон.

жпсвр *воен.* – Железопътна

свързочна рота.

ЖПУ [жѐ-пе-ѹ], *ср.* (*разг. член.* -то) – Железопътно училище.

ЖР (–) [жѐ-ѐр], рус. ЖР (Жатка рядковая) – Редова жетварка (напр.: ЖР-4,6).

ж. р. *грам.* – женски род; *вж. ж.*

ЖРН (–) [жѐ-ер-ѐн], рус. ЖРН (Жатка рядковая навесная) – Навесна редова жетварка (напр.: ЖРН-3,0).

ЖРП (–) [жѐ-ер-пѐ] – Прикачна редовна жетварка (напр.: ЖРП-3,6).

ЖРС (–) [жѐ-ер-ѐс], рус. ЖРС (Жатка рядковая скоростная) – Редова скоростна жетварка (напр.: ЖРС-4,9А).

ЖС [жѐ-сѐ] – Железопътно строителство.

ЖС *воен.* – Женски състав.

ЖСК [жѐ-се-кѐ], *м.* и (*разг.*) *ср.* (*член.* -то) – Железничарски спортен клуб.

ЖСК [жѐ-се-кѐ] – Жилищноспестовна каса.

ЖСК [жѐ-се-кѐ] – Жилищно-строителен комбинат.

ЖСК [жѐ-се-кѐ] *ж.* (*член. разг.* -то) – Жилищностроителна кооперация.

ЖСР (–) [жѐ-се-ѐр], рус. ЖСР (Жатка-сноповязалка рядковая) – Редова жетварка-сно-

повръзвачка.

ЖСС [жѐ-се-сѐ], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Железничарски спортен съвет.

ЖСС – Женска спомагателна служба.

ЖСС воен. – Женски спомагателен състав. # **ЖСС на МП (САЩ).**

ж. ст. физ. – живачен стълб (единица за измерване на налягане); **жив. ст.** (с цифра).

ЖФБ [жѐ-фе-бѐ] – Животновъд-нофуражна бригада.

ЖХД – Женско християнско дружество.

ЖЦН (-) [жѐ-це-ѐн] – Навесна царевична жетварка.

З

З – Марка зимно дизелово гориво.

З и з. – запад.

ЗА – Завод за автобуси.

ЗА – Завод за антибиотици.

ЗА юрид. – Закон за адвокатурата.

ЗА юрид. – Закон за администрацията.

ЗА юрид. – Закон за акциите.

ЗА юрид. – Закон за арендата.

ЗА – Застрахователна агенция.

Δ ЗА „Евроахат“ ООД.

ЗА [зѐ-à], *воен.* – Зенитна артилерия.

ЗА – Зимно дизелово гориво марка А, предназначено за експлоатация на дизелови двигатели при температура не по-ниска от —10°.

з. а. – Заслужил артист (със собствено име).

ЗАБ [заб] *воен.* – Запалителна авиационна бомба.

заб. – забележка.

забел. – забележка: *вж. заб.*

ЗАВ [зав] – Завод за автоматични везни.

зав... – Завеждащ (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: заводдел, завуч.).

зав [зав], *член. -ът, -а, м. разг.* – завеждащ (отдел, секция и пр.).

Заводпроект *м.* – Институт за проучване и проектиране на промишлени обекти.

ЗАВС [завс] – Западноафрикански валутен съюз.

ЗавтП юрид. – Закон за авторското право.

завуч, член. -ът, -а, *мн. -и, м. остар.* – Завеждащ учебната част.

ЗАГ [заг] – Завод за автомобилни гуми. **Δ ЗАГ „Динамик“.**

ЗАГ [заг], *воен.* – Зенитна артилерийска група.

загл. – заглавие (в библиография).

ЗАГС [загс] – Завод за автомобилни генератори и стартери.
 △ **ЗАГС** „Динамо“.

ЗАД [зад] – Завод за алуминиева дограма.

ЗАД [зè-а-дè] – Застрахователно акционерно дружество. △
ЗАД „Армеец“. **ЗАД** „Витоша“.

Задграшлès *м. и ср.* – Предприятие за транспорт и реализация на дървесината от Коми.

ЗАЕ [заè] – Завод за асинхронни електродвигатели; вж. **ЗАЕД**.

ЗАЕД [заèд] – Завод за асинхронни електродвигатели.

ЗАЗ [заз], *рус.* **ЗАЗ** (Запорожский автомобильный завод) –
 1. Запорожки автомобилен завод.
 2. В марката на автомобилите, произведени в този завод

(напр.: **ЗАЗ-966** „Запорожец“).

заз, *член.* –ът, –а, *мн.* –ове, *м.* –
 Автомобил, произведен в Запорожкия автомобилен завод.

ЗАИ [зай] – Завод за абразивни инструменти.

ЗАК [зак], *воен.* – Зенитноарти-

лерийски комплекс.

зал. *геогр.* – залив.

зам... – заместник (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: зам.-мин., замком).

зам, *член.* –ът, –а, *мн.* –ове, *м.*, *разг.* – заместник (директор, председател и под.).

зам.-ген. – заместник-генерален.
 △ **Зам.-ген.** директор.

зам.-глав. – заместник-главен (прокурор и др.)

зъм. *главен*, *обикн. член.*, *разг.* – заместник-главен (редактор и др.).

зам.-дир. – Заместник-директор.
зъмдир, *член.* –ът, –а, *м.*, *разг.* – заместник-директор.

зъмком, *член.* –ът, –а, *м.*, *разг.* – заместник-командир.

зъмкомбриг, *член.* –ът, –а, *м.*, *разг.* – заместник-командир на бригада.

зъмкомдив, *член.* –ът, –а, *м.*, *разг.* – заместник-командир на дивизия.

зам.-мин. – заместник-министър.

зъм. по тѐх. *воен.*, *разг.* – заместник-командир по техническата част.

зам.-предс. – заместник-председател.

ЗАНА [zâna], англ. ZANA (*Zambia News Agency*) – Информационна агенция на Замбия.

ЗАНН, юрид. – Закон за административните нарушения и наказания.

ЗАНУ [zanu], англ. ZANU (*Zimbabwe African National Union*) – Африкански национален съюз Зимбабве.

ЗАО [zad] – Завод за аптечно оборудване.

ЗАП юрид. – Закон за автомобилните превози.

ЗАП юрид. – Закон за авторското право.

ЗАП юрид. – Закон за административното производство.

зап. – западен.

ЗАПУ [zapu], англ. ZAPU (*Zimbabwe African People's Union*) – Съюз на африканския народ Зимбабве.

ЗАС юрид. – Закон за административното съдопроизводство.

ЗАС [zas], воен. – Зенитен автомат за стрелба.

засл. – заслужил. Δ *Засл. артист, Засл. художник.*

засл. арт. – заслужил артист; вж. з. а.

засл. м. с. – заслужил майстор на спорта; вж. з. м. с.

засл. худ. – заслужил художник; вж. з. х.

ЗАСП – Завод за алуминиеви и стоманени профили.

застрах. – застрахователен.

ЗАТ [zat] – Завод по автоматика и телемеханика. Δ *ЗАТ на ЖП Транспорт.*

ЗАТ юрид. – Закон за автомобилния транспорт.

ЗАТДС юрид. – Закон за административното териториално деление на страната.

ЗАУ юрид. – Закон за административното управление.

ЗАФЧ [zâ-fe-чѐ] – Завод за арматура и фасонни части.

Захаримпекс м. – Външно търговско представителство на промишлено-аграрно обединение „Българска захар“ за внос (импорт) и износ (експорт) на захар и захарни изделия.

ЗБ истор. – Загранично бюро на ЦК на БКП (т. с.) (1923-1944).

ЗБ юрид. – Закон за бежанците.

ЗБ юрид. – Закон за бюджета.

ЗБ воен. – Запалителна бомба.

ЗБ – Зимно дизелово гориво марка Б, предназначено за експлоатация на дизелови двигатели при температура не по-ниска от – 18°C.

ЗБАА юрид. – Закон за Българ-

ската академия на науките.

ЗББ [зѐ-бе-бѐ], *юрид.* – Закон за българските банки.

ЗББС – Завод за белтъчно-биоконцентратни смески.

ЗБГ [зѐ-бе-гѐ], *юрид.* – Закон за българското гражданство.

ЗБДОО *юрид.* – Закон за Бюджета на държавното обществено осигуряване.

ЗБДвоен. – Зона на бойните действия.

ЗБДС *юрид.* – Закон за българските документи за самоличност.

ЗБЗ [зѐ-бе-зѐ], *воен.* – Зона с бактериално заразяване.

ЗБК *юрид.* – Закон за българската култура.

ЗБКД [зѐ-бе-ка-дѐ], *юрид.* – Закон за банките и кредитното дело.

ЗБН [зѐ-бе-нѐ] – Завод за безалкохолни напитки.

ЗБНТХ *юрид.* – Закон за борба с незаконния трафик на хора.

ЗБО – Закон за браншовите организации.

ЗБОБ *юрид.* – Закон за бюджета и отчетността по бюджета.

ЗБПМН *юрид.* – Закон за борба срещу противообществени прояви на малолетните и непълнолетните.

ЗБР *юрид.* – Закон за биологичното разнообразие.

ЗВ *мн., воен.* – Запалителни вещества.

зв. *грам.* – звателен (падеж); зват.

зв. – звезда.

зв. *електр.* – звънец

з-в *воен.* – „Земя-въздух“ (клас ракети).

ЗВАС *юрид.* – Закон за Върховния административен съд.

зват. *грам.* – звателен (падеж); зв.

ЗВВС [зѐ-ве-ве-сѐ], *юрид.* – Закон за всеобщата военна служба.

ЗВД [зѐ-ве-дѐ] – Завод за възли и детайли.

ЗВДОП *юрид.* – Закон за възлагане на държавни и общински поръчки.

ЗВДФК *юрид.* – Закон за вътрешния държавен финансов контрол.

ЗВО [зѐ-ве-ѝ], *юрид.* – Закон за висшето образование.

ЗВП [зѐ-ве-пѐ] – Завод за ветеринарни препарати.

ЗВС [зѐ-ве-сѐ], *юрид.* – Закон за възстановяване на собствеността.

ЗВСВК *юрид.* – Закон за валутните сделки и валутния конт-

рол.

ЗВСГЗГФ *юрид.* – Закон за възстановяване на собственоста върху горите и земите от горския фонд.

ЗВТ [зè-ве-тè], *юрид.* – Закон за външната търговия.

звукоподр. – звукоподражателно.

ЗВЦ [зè-ве-цè] – Завод за вискозна целулоза.

ЗВЦ [зè-ве-цè], *юрид.* – Закон за валутните ценности.

ЗВЩ *воен.* – Запасен военновременен щаб.

ЗГ *юрид.* – Закон за горите.

ЗГ *радиотехн.* – Задаващ генератор.

ЗГ – Зоологическа градина.

ЗГАР – Областно управление „Земеделие, горн и аргарна реформа“.

ЗГВ [зè-ге-вè] – Завод за галови вериги.

ЗГВ [зè-ге-вè] – Завод за горещо валцуване (Кремиковци).

ЗГВ [зè-ге-вè], *юрид.* – Закон за гражданското въздухоплаване.

ЗГЕСТ – Завод за градивни елементи и съобщителна техника.

ЗГП [зè-ге-пè] – Завод за грамофонни плочи.

ЗГР *юрид.* – Закон за граждан-

ската регистрация.

ЗГС *воен.* – Заместник генерален секретар (НАТО).

ЗГТ [зè-ге-тè] – Завод за горивна техника.

ЗГУ [зè-ге-ÿ] – Завод за газови уреди.

з-д – завод.

ЗД *юрид.* – Закон за далекосъобщенията.

ЗД *юрид.* – Закон за досиетата.

з. д. геогр. – западна дължина (след цифра).

ЗД [зè-дè] – Застрахователно дружество. Δ **ЗД** „Булстрад“.

ЗД „Евроинс“ АД.

ЗД *воен.* – Зона за демобилизация.

ЗДА [зè-дс-à], *юрид.* – Закон за държавната администрация.

ЗДА [зè-де-à], *юрид.* – Закон за държавния арбитраж.

ЗДАФ *юрид.* – Закон за държавния архивен фонд.

ЗДБ [зè-дс-бè], *юрид.* – Закон за държавния бюджет.

ЗДВК [зè-де-ве-ка], *юрид.* – Закон за държавен и ведомствен контрол.

ЗДвП *юрид.* – Закон за движение по пътищата; ЗДП.

ЗДВФК *юрид.* – Закон за държавен вътрешен финансов контрол.

ЗДД [зѐ-де-дѐ] – Завод за дизелови двигатели.

ЗДДПО, *юрид.* – Закон за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

ЗДДС [зѐ-де-де-сѐ], *юрид.* – Закон за данъка върху добавената стойност.

ЗДЗИ *юрид.* – Закон за Държавния застрахователен институт.

з. д. и. – заслужил деятел на изкуството (обикн. със собствено име).

ЗДК [зѐ-де-ка], *юрид.* – Закон за държавен контрол.

з. д. к. – заслужил деятел на културата (обикн. със собствено име).

ЗДКИ *юрид.* – Закон за достъп до класифицираната информация.

ЗДМ [зѐ-де-мѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за дървообработващи машини.

з. д. и. – Заслужил деятел на науката (обикн. със собствено име).

ЗДО [зѐ-де-ò], *юрид.* – Закон за данък върху оборота.

ЗДОД *юрид.* – Закон за данъка върху общия доход.

ЗДОИ *юрид.* – Закон за достъп до обществената информация.

ЗДОО *юрид.* – Закон за държав-

но обществено осигуряване.

ЗДП [зѐ-де-пѐ], *юрид.* – Закон за данъка върху печалбата.

ЗДП [зѐ-де-пѐ], *юрид.* – Закон за движение по пътищата; ЗДвП.

ЗДП [зѐ-де-пѐ], *юрид.* – Закон за държавните предприятия.

ЗДПч – Закон за данъка върху печалбата.

ЗДР *воен.* – Зона за дълбоко разузнаване.

здрав... – здравен (напр.: здравпункт).

ЗДС *юрид.* – Закон за дипломатическата служба.

ЗДС *юрид.* – Закон за другарските съдилища.

ЗДС *юрид.* – Закон за държавната собственост.

ЗДС *юрид.* – Закон за държавния служител; ЗДСл.

ЗДС [зѐ-де-сѐ] – Земеделски демократичен съюз.

ЗДСК *юрид.* – Закон за Държавната спестовна каса.

ЗДСл *юрид.* – Закон за държавния служител; ЗДС.

ЗДТ [зѐ-де-тѐ], *юрид.* – Закон за държавните такси.

з. д. т. – заслужил деятел на туризма (обикн. със собствено име).

ЗЕ *юрид.* – Закон за енергетиката.

ЗЕ *електр.* – Запалващ електрод.

ЗЕГС *юрид.* – Закон за едрата градска собственост.

ЗЕД [зед] – Здравно екологично дружество. Δ **ЗЕД** „България“.

ЗЕДЕП *юрид.* – Закон за електронния документ и електронния подпис.

ЗЕЕЕ *юрид.* – Закон за енергетиката и енергийната ефективност.

ЗЕИМ [зейм] – Завод за електроизолационни материали.

ЗЕМ [зем] – Завод за електрически машини.

ЗЕМ [зем] – Завод за електрокарни и мотокарни. Δ **ЗЕМ** „Средец“.

зем... – Земеделски (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: Земиздат, Земпроект, Земснаб).

ЗЕМА [зѐма] – Завод за електромедицински апарати.

Земиздат *ср.* – Издателство на Българския земеделски народен съюз.

Земпроект *м.* Институт за проучване и проектиране в селското стопанство (земеделнито).

Земс [земс], *член.* -ът, -а, *м., ис-*

тор. – Земеделски младежки съюз (1921-1947); ЗМС.

— *Произв.:* земсѝст, земсѝстки, зѝмсов.

ЗемУРС [земѹрс], *воен.* – Земен управляем реактивен снаряд.

ЗЕНА [зѐна] – Завод за електронна нестандартна апаратура (Добрич).

Зенабр [зѐнабр], *воен.* – Зенитна артилерийска бригада.

Зенади [зѐнад], *воен.* – Зенитен артилерийски дивизион.

Зенап [зѐнап], *воен.* – Зенитен артилерийски полк.

Зенбатр [зѐнба̀тр], *воен.* – Зенитна батарея.

ЗЕНО [зѐнѝ] – Завод за експериментално и нестандартно оборудване.

ЗЕП [зѐп] – Завод за ензимни препарати.

ЗЕП [зѐп] – Завод за порцелан за електротехнически изделия (електропорцелан).

ЗЕПЕ [зѐ-пѐ], *м. (разг.) ср. (член.* -то) – Завод за електронсобразователни елементи.

ЗЕС [зес] – Западноевропейски съюз (Великобритания, Франция, Федерална република Германия, Италия, Белгия, Нидерландия и Люксембург).

ЗЕС – Зона на Европейския съюз

(Министерство на външните работи).

ЗЕСТ [зест] – Завод за елементи за съобщителна техника.

ЗЕТ [зет] – Завод за електрически табла.

ЗЕТ [зет] – Завод за електротелефери.

ЗЕУ [зеу] – Завод за електродомашински уреди.

ЗЕХА [зè-хà] – Завод за емайлирана и химическа апаратура.

ЗЖ *юрид.* – Закон за животновъдството.

ЗЖПТ *юрид.* – Закон за железопътния транспорт.

ЗЖР [зè-же-рè] – „Защита на животните и растенията“ (служба).

ЗЖС *юрид.* – Закон за жилищната собственост.

ЗЖСК [зè-же-се-кà], *юрид.* – Закон за жилищноспестовната каса.

ЗЖСК [зè-же-се-кà], *юрид.* – Закон за жилищностроителните кооперации.

ЗЗ *юрид.* – Закон за заестостта.

ЗЗ *юрид.* – Закон за занаятите.

ЗЗ *юрид.* – Закон за застраховането.

ЗЗ – „Земеделско знаме“ (вестник).

з-з *воен.* – „Земя-земя“ (клас ра-

кети).

ЗЗБ *юрид.* – Закон за закрила при безработица.

ЗЗБНЗ *юрид.* – Закон за закрила при безработица и насърчаване на заестостта.

ЗЗБУТ *юрид.* – Закон за здравословни и безопасни условия на труд.

ЗЗВЗАС *юрид.* – Закон за замяна на военните задължения с алтернативна служба.

ЗЗД [зè-зе-дè], *юрид.* – Закон за задълженията и договорите.

ЗЗД [зè-зе-дè], *юрид.* – Закон за закрила на детето.

ЗЗД [зè-зе-дè], *юрид.* – Закон за защита на държавата.

ЗЗЖ [зè-зе-дè] – Закон за защита на животните.

ЗЗЗИ *юрид.* – Закон за задължително застраховане на имуществата.

ЗЗЗП *юрид.* – Закон за защита на земеделските производители.

ЗЗИ [зè-зе-й], *юрид.* – Закон за застраховане на имуществото.

ЗЗК *юрид.* – Закон за закрила на културата.

ЗЗК [зè-зе-кà] – Звукозаписна компания.

ЗЗЛД – Закон за защита на личните данни.

33М [зѐ-зе-мѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за заваръчни машини.

33О [зѐ-зе-ò] *юрид.* – Закон за здравното осигуряване.

33ОО *юрид.* – Закон за задължителното обществено осигуряване.

33П [зѐ-зе-пѐ], *юрид.* – Закон за задграничните паспорти.

33П [зѐ-зе-пѐ], *юрид.* – Закон за защита на природата; 33Пр.

33П [зѐ-зе-пѐ], *юрид.* – Закон за земеделските производители.

33ППТ *юрид.* – Закон за защита на потребителя и правилата за търговия.

33Пр *юрид.* – Закон за защита на природата; 33П.

33РСИИ *юрид.* – Закон за защита, рехабилитация и социална интеграция на инвалидите.

33Т [зѐ-зе-тѐ] – Завод за заваръчна техника.

33У [зѐ-зе-ў] – Завод за запамятаващи устройства.

ЗИ (–)[зѐ-й] – Звуков индикатор (напрм: ЗИ-1).

ЗИБГ *юрид.* – Закон за имената на българските граждани.

ЗИД *юрид.* – Закон за изменение и допълнение ...

ЗИДЗДОД *юрид.* – Закон за изменение и допълнение на За-

кона за данък върху общия доход.

ЗИДЗИН *юрид.* – Закон за изменение и допълнение на Закона за изпълнение на наказанията.

ЗИДЗМВР *юрид.* – Закон за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи.

ЗИДЗОЗЗ *юрид.* – Закон за изменение и допълнение на Закона за опазване на земеделските земи.

ЗИДЗП *юрид.* – Закон за изменение и допълнение на Закона за пенсиите.

ЗИДКЗОО *юрид.* – Закон за изменение и допълнение на Кодекса за задължително обществено осигуряване.

ЗИДКТ *юрид.* – Закон за изменение и допълнение на Кодекса на труда.

ЗИЕ [зиѐ] – Завод за инструментална скипировка.

ЗИЕНО [зиенò] – Завод за инструментална скипировка и нестандартно оборудване; ЗИНО.

ЗИЕПУ [зиепў] – Завод за инструментална скипировка и печатащи устройства.

ЗИИУ – Завод за измерителни

уреди и инструменти; ЗИУИ.

ЗИК [зик] – Завод за изкуствена коприна.

ЗИЛ [зил], рус. ЗИЛ (Московский автомобильный завод имени И. А. Лихачова) – 1. Московски автомобилен завод „И. А. Лихачов“.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр.: ЗИЛ-131, ЗИЛ-137).

зил, член. -ът, -а, мн. -ове, м. – Автомобил, произведен в Московския автомобилен завод „И. А. Лихачов“.

ЗИМ [зим], рус. ЗИМ (Горьковский автомобильный завод имени Молотова) – 1. Горкиевски автомобилен завод „В. М. Молотов“.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод.

зим, член. -ът, -а, мн. -ове, м. – Автомобил, произведен в Горкиевския автомобилен завод „В. М. Молотов“.

– Произв.: зймка.

ЗИМ [зим] – Завод за изолационни материали.

ЗИМ [зим] – Завод за изпълнителни механизми.

ЗИН юрид. – Закон за изпълнение на наказанията.

ЗИН [зин] – Звено за изследва-

не на населението.

ЗИНО [зинѐ] – Завод за инструментално и нестандартно оборудване; ЗИЕНО.

ЗИНП юрид. – Закон за избиране на народните представители.

ЗИНПОСК юрид. – Закон за избиране на народни представители, общински съветници и кметове.

ЗИО [зио], м. и ср. (разг.) – Завод за инструментално оборудване.

ЗИП [zip] – Завод за измерителни прибори.

ЗИП [zip] – Завод за изолирани проводници.

ЗИП [zip] – Запасни инструменти и принадлежности.

ЗИПВ юрид. – Закон за избиране на президент и вицепрезидент на Република България; ЗИПВР.

ЗИПВР юрид. – Закон за избиране на президент и вицепрезидент на Република България; ЗИПВ.

ЗИР юрид. – Закон за изобретенията и рационализациите.

ЗИС юрид. – Закон за индустриалната собственост.

ЗИС [зис], рус. ЗИС (Московский автомобильный завод

имени Сталина) – 1. Московски автомобилен завод „И. В. Сталин“.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод.

ЗНС, *член.* -ът, -а, *мн.* -ове, *м.* – Автомобил, произведен в Московския автомобилен завод „И. В. Сталин“.

ЗИСРС – Закон за използване на специални разузнавателни средства.

ЗИСС *юрид.* – Закон за имуществата, собствеността и сервитутите.

ЗИТ [зит] – 1. Завод за изчислителна техника.

2. В марката на електронноизчислителни машини, произведени в този завод (напр.: ЗИТ-151).

ЗИТА [зита] – Завод за топлоизмервателна апаратура.

ЗИУ [зиу], *м., рус.* ЗИУ (Завод имени М. С. Урицкого) –

1. Завод „М. С. Урицки“.

2. В марката на автобуси (напр.: ЗИУ-6) и тролейбуси (напр.: ЗИУ-5), произведени в този завод.

ЗИУИ – Завод за измервателни уреди и инструменти; ЗИИУ.

ЗК [зè-кà] – Завод за кондензатори.

ЗК [зè-кà], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Заводски комитет.

ЗК *юрид.* – Закон за концесиите.

ЗК *юрид.* – Закон за кооперациите; Зкооп.

ЗК [зè-кà] – Заложна къща. Δ ЗК „Доверие“.

ЗК *воен.* – Заместник-командир; вж. **замком**.

ЗК [зè-кà] – Застрахователна компания. Δ ЗК „Български имоти“, ЗК „Орел живот“ АД.

ЗК – Застрахователна корпорация. Δ ЗК „Гранит“ АД.

ЗК [зè-кà], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Захарен комбинат. Δ ЗК „Кристал“.

ЗК [зè-кà], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Здравна кооперация. Δ ЗК „Медик“.

ЗК – Земеделска компания (акционерно дружество).

ЗК [зè-кà], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Земеделска кооперация. Δ ЗК „Напредък“.

ЗК *воен.* – Зенитен комплекс.

ЗК *воен.* – Зенитна картечница.

ЗК *воен.* – Зона за разузнаване.

ЗК *воен.* – Зона на комуникация.

ЗК *воен.* – Зона за контрол.

ЗКБ *воен.* – Заместник-командир на бригада.

ЗКБР *воен.* – Заместник-коман-

дир на бригада; вж. замкомбриг.

ЗКВД *юрид.* – Закон за контрол на външнотърговската дейност.

ЗКД [зѐ-ка-дѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за корабни двигатели.

ЗКИ [зѐ-ка-й], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за корабни изделия.

ЗКИ *юрид.* – Закон за класифицираната информация.

ЗКИР *юрид.* – Закон за кадастъра и имотния регистър.

ЗКЛ *воен.* – Заместник-командир по логистиката.

ЗКМ [зѐ-ка-мѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за канцеларски машини.

ЗКМ [зѐ-ка-мѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за корабно машиностроене.

ЗКМ [зѐ-ка-мѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за кормилни механизми.

ЗКМСД *воен.* – Заместник-командир на мотострелкова дивизия.

ЗКМСП *воен.* – Заместник-командир на мотострелкови полк.

ЗКНО [зѐ-ка-не-ò] – Завод за крупно нестандартно оборуд-

ване.

ЗКО [зѐ-ка-ò] – Завод за кухненско обзавеждане.

ЗКооп *юрид.* – Закон за кооперациите; ЗК.

ЗКП [зѐ-ка-пѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) *воен.* – Запасен команден пункт.

ЗКПМ [зѐ-ка-пе-мѐ] – Завод за ковашко-пресови машини.

ЗКПО [зѐ-ка-пе-ò], *юрид.* – Закон за кооперативното подобно облагане.

ЗКПЧ [зѐ-ка-пе-чѐ], *м. (разг. член. -то), воен.* – Заместник-командир по политическата част.

ЗКС [зѐ-ка-сѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за калцинирана сода.

ЗКС *юрид.* – Закон за кооперативните сдружения.

ЗКС *воен.* – Земна контролна станция.

ЗКТ *воен.* – Заместник-командир потила.

ЗКТИ [зѐ-ка-те-й] – Завод за каучукови технически изделия. Δ **ЗКТИ** „Латекс“.

ЗКТЧ [зѐ-ка-те-чѐ], *м. (разг. член. -то), воен.* – Заместник-командир по техническата част.

ЗКТЧ [зѐ-ка-те-чѐ], *м. (разг.*

- член. -то), *воен.* – Заместник-командир по трудовата част.
- ЗКУ** [зѐ-ка-ѱ], *ж. и (разг.) ср.* (член. -то, *мн. -та*), *воен.* – Зенитна картечна установка.
- ЗКФ** [зѐ-ка-фѐ] – Завод за комбинирани фуражи.
- ЗЛ** – Завод за лазери.
- ЗЛ** *юрид.* – Закон за лекарствата.
- ЗЛ** *юрид.* – Закон за лова.
- ЗЛ** [зѐ-ѐл], *изч. техн.* – Закъснителна линия.
- ЗЛ** – Запасно летище.
- з. л.** – заслужил лекар (обикн. със собствено име).
- ЗЛ** – Здравна лаборатория.
- зл.** – злоти (след цифра).
- ЗЛА** *юрид.* – Закон за лекарствата и аптеките.
- ЗЛАХМ** *юрид.* – Закон за лекарствата и аптеките в хуманната медицина.
- ЗЛЗ** *юрид.* – Закон за лечебните заведения.
- ЗЛКИ** – Завод за латексови каучукови изделия.
- ЗЛПП** – Завод за леки преградни панели.
- ЗЛС** [зѐ-ле-сѐ], *юрид.* – Закон за лицата в семействата.
- ЗМ** [зѐ-мѐ] – Завод за манометри.
- ЗМ** *юрид.* – Закон за митниците.

- ЗМА** [зѐ-ме-à] – Завод за медицинска апаратура.
- ЗМВИ** [зѐ-ме-ве-й] – Завод за минерално-ватни изделия.
- ЗМВР** [зѐ-ме-ве-рѐ], *юрид.* – Закон за Министерството на вътрешните работи.
- ЗМД** *юрид.* – Закон за международните договори.
- ЗМДРБ** *юрид.* – Закон за международните договори на Република България.
- ЗМДТ** [зѐ-ме-де-тѐ], *юрид.* – Закон за местните данъци и такси.
- ЗМИ** *юрид.* – Закон за местните избори.
- ЗМИП** – Закон за мерките срещу изпирането на пари.
- ЗМИУ** *юрид.* – Закон за мерките и измервателните уреди.
- ЗМК** [зѐ-ме-ка], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за метални конструкции.
- ЗМК** [зѐ-ме-ка], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за механизирани конструкции.
- ЗМК** [зѐ-ме-ка], *юрид.* – Закон за мините и кариерите.
- ЗМКМ** – Завод за металоцерамични материали.
- ЗММ** [зѐ-ме-мѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за метална мебел.

ЗММ [зѐ-ме-мѐ], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Завод за метало-режещи машини.

ЗММ [зѐ-ме-мѐ], *воен.* – Защитена модулирана мрежа.

ЗМНТ [зѐ-ме-не-тѐ], *юрид.* – Закон за местните палози и такси.

ЗМНХЗ – Задруга на майсторите на народните художествени занаяти.

ЗМО [зѐ-ме-ò], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Завод за медицинско обзавеждане.

ЗМО [зѐ-ме-ò] – Завод за металургични огнеупори.

ЗМП [зѐ-ме-пѐ], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Завод за микробииални препарати за животновъдството.

ЗМПП – Завод за машини за преработка на пластмаси.

ЗМПС [зѐ-ме-пе-сѐ], *юрид.* – Закон за моторните превозни средства.

ЗМПТ – Завод за микропроцесорна техника; ЗМТ.

ЗМР [зѐ-ме-рѐ] – Закон за малки радиоприемници.

ЗМС [зѐ-ме-сѐ] – Закон за местното самоуправление.

ЗМС – Запаси от материални средства.

ЗМС [зѐ-ме-сѐ] – Земеделски

младежки съюз.

ЗМС [зѐмс], *истор.* – Земеделски младежки съюз (1921–1947); вж. **Земс.**

ЗМС (–)[зѐ-ме-сѐ] – Стационарна зърночистачна машина (напр.: ЗМС-20).

з. м. с. – заслужил майстор на спорта (обикн. със собствено име).

ЗМСМА *юрид.* – Закон за местното самоуправление и местната администрация.

ЗМСП [зѐ-ме-се-пѐ], *юрид.* – Закон за малките и средните предприятия.

ЗМСРБ *юрид.* – Закон за международните спогодби на Република България.

ЗМТ [зѐ-ме-тѐ], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Завод за микропроцесорна техника; ЗМПТ.

ЗМТ [зѐ-ме-тѐ], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Завод за минералниторове.

ЗМТА *юрид.* – Закон за международния търговски арбитраж.

ЗМФМ – Завод „Мургаш“ – Фина механика (гр. Елена).

ЗН [зѐ-нѐ], *мн.* – Заводски нормали.

ЗН *юрид.* – Закон за наемите; **ЗНаем.**

ЗН *юрид.* – Закон за наследство-

то; ЗНасл.

ЗН *юрид.* – Закон за нотариусите.

ЗН – Застрахователен надзор.

зн. – значение; знач.

ЗНА [зѐ-не-à], *юрид.* – Закон за нормативните актове.

Знаем. *юрид.* – Закон за наемите; **ЗН**.

Знаем. Отн. *юрид.* – Закон за наемните отношения; вж. **ЗНО**.

ЗНасл. *юрид.* – Закон за наследството; **ЗН**.

знач. – значение; зн.

ЗНЗ [зѐ-не-зѐ], *юрид.* – Закон за народното здраве.

ЗННД *юрид.* – Закон за нотариусите и нотариалната дейност.

ЗНО [зѐ-не-ò], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Завод за нестандартно оборудване.

ЗНО [зѐ-не-ò], *юрид.* – Закон за наемните отношения.

ЗНОРЧ [знорч], *м. (разг.) член.* -ът, -а – Завод за нестандартно оборудване и резервни части.

ЗНП [зѐ-не-пѐ] – Завод за изолирани проводници. Δ **ЗНП** „Д. Благоев“.

ЗНП *юрид.* – Закон за народната просвета.

ЗНП *юрид.* – Закон за народното просвещение (1929).

ЗНП [зѐ-не-пѐ] – Закон за националната полиция.

ЗНП [зѐ-не-пѐ], *воен.* – Запасен наблюдателен пункт.

ЗНП [зѐ-не-пѐ] *воен.* – Земеен наблюдателен пункт.

ЗНС *юрид.* – Закон за народните съвети.

ЗНС *юрид.* – Закон за националната сигурност.

ЗНСЗ *юрид.* – Закон за научните степени и звания; **ЗНСЗ**.

ЗНСЗ *юрид.* – Закон за научните степени и научните звания; **ЗНСЗ**.

ЗНСП *юрид.* – Закон за петгодишния държавен народностапански план на Народна република България.

ЗНЦУВС *воен.* – Запасен национален център за управление на Въздушните сили.

ЗНЧ *юрид.* – Закон за народните читалища.

ЗНЩ *воен.* – Заместник-началник щаб.

ЗНЩО *воен.* – Заместник-началник щаб на отбраната.

ЗО [зѐ-ò], *воен.* – Заградитилен огън.

ЗО – Здравно обслужване.

ЗОб *юрид.* – Закон за общинските бюджети.

ЗОб *воен.* – Запасна оперативна

база.

ЗОВВПЗ *юрид.* – Закон за опазване на въздуха, водите и почвата от замърсяване.

ЗОВС [зовс], *юрид.* – Закон за отбраната и въоръжените сили.

ЗОД *юрид.* – Закон за отговорността на държавата.

ЗОДВПГ – Закон за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани.

ЗОДФЛ *юрид.* – Закон за облагане доходите на физическите лица.

ЗООГПНС *юрид.* – Закон за отчуждаване на едрата градска покрита недвижима собственост.

ЗООМИ *юрид.* – Закон за отчуждаване на едрия машинен инвентар.

ЗОЗ *юрид.* – Закон за общественото здраве.

ЗОЗ *юрид.* – Закон за особените залози.

ЗОЗЗ *юрид.* – Закон за опазване на земеделските земи.

ЗОИ [зди] – Завод за огнеупорни изделия.

ЗОИ *юрид.* – Закон за обществената информация.

ЗОИРП *юрид.* – Закон за откритията, изобретенията и рацио-

нализаторските предложения.

ЗОК [зок] – Завод за облицовъчна керамика.

ЗОК [зок] – Завод за оранжерийни конструкции.

ЗОМ [зом] – Завод за огнеупорни материали.

ЗОМ *юрид.* – Закон за ордените и медалите.

ЗОММ – Завод за окомплектовка на металорежещи машини.

ЗОМП [зомп], *воен.* – Защита от оръжия за масово поразяване.

ЗОО [зъ-ъ] – Задължително обществено осигуряване.

зъо... – зоологически (напр.: зоопарк).

Зъовътснаб *м.* – Държавно търговско стопанско предприятие за ветеринарно производство и снабдяване.

ЗООЗП *юрид.* – Закон за опазване на обработваемата земя и пасищата.

зоол. – зоологически.

ЗООР *юрид.* – Закон за опазване на обществения ред.

ЗООС *юрид.* – Закон за опазване на околната среда.

ЗОП *юрид.* – Закон за обществените поръчки.

ЗОП [зоп], *член.* -ът, -а, *мн.* -ове, *м. воен.* – Закрита огнева позиция.

ЗОПО – Задължително обществено пензионно осигуряване.

ЗОР *юрид.* – Закон за обществения ред.

ЗОРЗ *юрид.* – Закон за опазване на работната земя.

ЗОРС *юрид.* – Закон за общественения ред и сигурност.

ЗОС *юрид.* – Закон за общинската собственост.

ЗОС [зос], *воен.* – Земно осигуряване на самолетоводенето.

ЗОС [зос], *воен.* – Зенитноогневи средства.

ЗОСИ *юрид.* – Закон за опазване на селскостопанското имущество.

ЗОСИИ *юрид.* – Закон за обезщетяване на собственици на одържавени имоти.

ЗОСЦ *воен.* – Запасен обединен свързочен център.

ЗОТ [зот] – Завод за организационна техника.

ЗОТ [зот] – Завод за осветителни тела.

ЗОФС *воен.* – Зенитен осколъчно-фугасен снаряд.

ЗОЧУ *юрид.* – Закон за обществените и частните училища (1885).

ЗП [зѐ-пѐ], *м. и ср. (разг.), член.* – то – Завод за пластмаси.

ЗП *юрид.* – Закон за патентите.

ЗП *юрид.* – Закон за пенсиите.

ЗП *юрид.* – Закон за печалбата.

ЗП *юрид.* – Закон за полицията.

ЗП *юрид.* – Закон за преференциите.

ЗП *юрид.* – Закон за приватизацията.

ЗП *юрид.* – Закон за прокуратурата в Народна република България; ЗПр.

ЗП *юрид.* – Закон за челарството.

ЗП [зѐ-пѐ] – Застроена площ (по цокъла) на жилищните сгради.

ЗП [зѐ-пѐ], *воен.* – Зенитен проектор; Зпр.

ЗПАД [зѐ-пе-а-дѐ] – Застрахователно и презастрахователно акционерно дружество.

ЗПАД [зѐ-пе-а-дѐ] – Застрахователно-пензионно акционерно дружество. Δ **ЗПАД** „Алианс България“.

ЗПАНВ – Завод за полиакрилни нитрилни влакна. Δ **ЗПАНВ** „Булана“.

ЗПБ *юрид.* – Закон за подземните богатства.

ЗПВ [зѐ-пе-вѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за полиамидни влакна.

ЗПГ [зѐ-пе-гѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за пневматични гуми.

ЗПД [зѐ-пе-дѐ] – **Застрахователно и презастрахователно дружество.**

ЗПЗП *юрид.* – **Закон за подпомагане на земеделските производители.**

ЗПЗСК *юрид.* – **Закон за пенсиониране на земеделските стопани-кооператори.**

ЗПИ [зѐ-пе-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – **Завод за пластмасови изделия.**

ЗПИНМ *юрид.* – **Закон за планово изграждане на населени места.**

ЗПК [зѐ-пе-ка] – **Завод за подова керамика.**

ЗПК [зѐ-пе-ка], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – **Заводски партиен комитет.**

ЗПК [зѐ-пе-ка], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – **Заводски профсъюжен комитет.**

ЗПК [зѐ-пе-ка], *юрид.* – **Закон за паметниците на културата.**

ЗПК [зѐ-пе-ка] – **Застрахователна и презастрахователна компания.**

ЗПК [зѐ-пе-ка], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – **Земеделско-промишлен комплекс.**

з. пл. – **Застроена площ.**

ЗПКМ *юрид.* – **Закон за паметниците на културата и музени-**

те.

ЗПКП *воен.* – **Земен подвижен команден пост.**

ЗПЛ – **Зъбопротезна лаборатория.**

ЗПМ [зѐ-пе-мѐ] – **Завод за пишещи машини.**

ЗПММ – **Завод за производство на металообработващи машини.**

ЗПО [зѐ-пе-ѝ] – **Задължително пенсионно осигуряване.**

ЗПОГПС *юрид.* – **Закон за приложение на общия градоустройствен план на София.**

ЗПП [зѐ-пе-пѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – **Завод за печатни платки.**

ЗПП [зѐ-пе-пѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – **Завод за полупроводникови прибори.**

ЗПП [зѐ-пе-пѐ] – **Завод за производство на плочи.**

ЗПП *юрид.* – **Закон за политическите партии.**

ЗППДОП *юрид.* – **Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия.**

ЗППЦК *юрид.* – **Закон за публично предлагане на ценни книжа.**

Зпр *юрид.* – **Закон за прокуратурата на Народна република**

България; ЗП.

Зпр воен. – Зенитен прожектор;
ЗП.

ЗПР воен. – Зенитна противоракета.

ЗПрБ воен. – Зенитен прожекторен батальон.

ЗПРВПВНИИ юрид. – Закон за прехвърляне на вещни права върху някои недвижими имоти.

ЗПрП воен. – Зенитен прожекторен полк.

ЗПС (-) [зѐ-пе-сѐ], рус. ЗПС (Зернопогрузчик поворотный самопередвижной) – Автоматичен зърнотоварач (напр.: ЗПС-60).

ЗПСВ юрид. – Закон за преобразуване на Строителни войски.

ЗПСЖМ юрид. – Закон за предложенията, сигналите, жалбите и молбите.

ЗПСК юрид. – Закон за приватизацията и следприватизационен контрол.

ЗПТ [зѐ-пе-тѐ], мн., електр. – Загуби по пренасяне и трансформация.

ЗПТМ [зѐ-пе-те-мѐ] – Завод за постояннотокови машини.

ЗПТМ [зѐ-пе-те-мѐ] – Завод за правотокови и телферни машини.

ЗПУ [зѐ-пе-ѱ] – Завод за печатаци устройства.

ЗПУ [зѐ-пе-ѱ], юрид. – Закон за пощенските услуги.

ЗПФ [зѐ-пе-фѐ], юрид. – Закон за приватизационните фондове.

ЗПХП – Завод за пневматични и хидравлични прибори.

ЗПЧНРБ юрид. – Закон за пребиваване на чужденците в Народна република България.

ЗР – Завод за радиатори.

ЗР юрид. – Закон за рибарството.

ЗР – Звуково разузнаване.

ЗР воен. – Зона за разузнаване.

зрбатр [зѐ-ер-батр], воен. – Зенитна ракетна батарея.

ЗРВ [зѐ-ре-вѐ], мн., воен. – Зенитноракетни войски.

ЗРД воен. – Зенитен ракетен дивизион.

зрди [зѐ-ѐр-де-ѐн], м. (разг. член. -џт, -а), воен. – Зенитен ракетен дивизион.

ЗРедПрехв. юрид. – Закон за реда на прехвърляне вещни права върху някои недвижими имоти.

ЗРЗ воен. – Закон за радиоактивно заразяване.

ЗРЗМ – Завод за ремонт на земеделски машини.

ЗРК *юрид.* – Закон за регистъра и кадастъра.

ЗРК *воен.* – Зенитно ракетен комплекс.

ЗРК [зѐ-ре-ка], *воен.* – Зенитно ракетен комплекс.

ЗРЛС *воен.* – Земна радиолокационна станция.

ЗРМ [зѐ-ре-мѐ] – Завод за радиотехническа мебел.

ЗРМВ *воен.* – Зенитна ракета за малки височини.

ЗРММ [зѐ-ре-ме-мѐ] – Завод за ремонт на металорежещи машини.

ЗРНА [зѐ-ре-не-а] – Завод за радионавигационна апаратура.

ЗРНО [зѐ-ре-не-ò] – Завод за ремонт на нестандартно оборудване. Δ **ЗРНО** „Шинка“.

ЗРП [зѐ-ре-пѐ], *воен.* – Зенитен ракетен полк.

ЗРРА – Завод за радиорелейна апаратура (София).

ЗРТ *юрид.* – Закон за радиото и телевизията.

ЗРТБ [зѐ-ре-те-бѐ], *воен.* – Зенитна ракетно-техническа база.

ЗРТПМ – Завод за ремонт на тежки пътностроителни машини.

ЗРУ [зѐ-ре-ÿ], *електр.* – Закрита разпределителна уредба (за

високо напрежение).

ЗРЧ [зѐ-ре-чѐ], *м. п* (разг.) *ср.* (член. -то) – Завод за резервни части.

ЗРЧНО – Завод за резервни части и нестандартно оборудване.

ЗС [зѐ-сѐ], *прил.* – Заводостроителен. Δ **ЗС** *комбинат*.

ЗС [зѐ-сѐ] – Заводски стандарт.

ЗС [зѐ-сѐ] – Заводски строежи (държавно стопанско обединение).

ЗС [зѐ-сѐ], *юрид.* – Закон за собствеността.

ЗС *юрид.* – Закон за строителството.

ЗС *юрид.* – Закон за счетоводството.

ЗС – Законодателен съвет (Палестина).

ЗС – Здравна служба.

ЗС – Земеделски съюз.

ЗС – Зимен стадион.

ЗС – Зона за свързка.

ЗСА [зѐ-се-а] – Завод за санитарна арматура.

ЗСА (–) [зѐ-се-а] – Зърноочистителен сушилнен агрегат.

ЗСБК [зѐ-се-бе-ка] – Завод за стоманобетонни конструкции.

ЗСБТ *юрид.* – Закон за стоковите борси и тържищата.

ЗСВ [зѐ-се-вѐ] – Завод за студе-

но валцуване.

ЗСВ *юрид.* – Закон за съдебната власт.

ЗСВЦВК *юрид.* – Закон за сделките с валутни ценности и за валутния контрол.

ЗСГ [зѐ-се-гѐ], *юрид.* – Закон за собствеността на гражданите.

ЗСД [зѐ-се-дѐ] – Завод за стоманена дограма.

ЗСДВ *юрид.* – Закон за събиране на държавните вземания.

ЗСИ [зѐ-се-й] – Завод за съоръжения и инсталации.

ЗСИДБ *юрид.* – Закон за съставяне и изпълнение на държавния бюджет.

ЗСК [зѐ-се-ка] – Завод за санитарна керамика.

ЗСК [зѐ-се-ка] – Завод за строителни конструкции. Δ *ЗСК-Кремиковци ЕАД.*

ЗСК [зѐ-се-ка], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Заводостроителен комбинат.

ЗСКИ [зѐ-се-ка-й] – Завод за стоманобетонни конструкции и изделия.

ЗСМ [зѐ-се-мѐ] – Завод за силикантни материали.

ЗСМ [зѐ-се-мѐ] – Завод за специална металокерамика.

ЗСН [зѐ-се-нѐ], *юрид.* – Закон за самооблагане на населението.

ЗСНА *юрид.* – Закон за счетоводството и нормативните актове.

ЗСНСС *юрид.* – Закон за счетоводството и националните счетоводни стандарти.

ЗСО [зѐ-се-ъ] – Завод за стоманени отливки.

ЗСО *юрид.* – Закон за съсловните организации.

ЗСОР *юрид.* – Закон за сигурността и обществения ред.

ЗСП [зѐ-се-пѐ] – Завод за сменни приспособления.

ЗСП *юрид.* – Закон за социалното подпомагане.

ЗСПЗЗ *юрид.* – Закон за собствеността и ползването на земеделските земи.

ЗСПМ – Завод за строителни и пътни машини.

ЗСР [зѐ-се-ѐр] – Зона със строг режим.

ЗСРП – Завод за сменни и резервни приспособления.

ЗСРС *юрид.* – Закон за специалните разузнавателни средства.

ЗСС [зѐ-се-сѐ], *юрид.* – Закон за съдебната система.

ЗССМ – Завод за селскостопански машини.

ЗССП – Завод за специални стоманени профили.

ЗСТ [зѐ-се-тѐ], *м. и (разг.) ср.*

(член. -то) – Завод за строителна техника.

Зст *юрид.* – Закон за стандартизацията.

ЗСТ – Зона за свободна търговия.

ЗСТР – Завод за слаботокови релета.

ЗСУ [зѐ-се-ѹ], *ед. и мн., ж. (разг.) ср. (член. -то), воен.* – Зенитна самоходна установка. Δ Батарея ЗСУ.

ЗСЦ *воен.* – Запасен свързочен център.

ЗСч – Закон за счетоводството.

ЗСШ (–)[зѐ-се-шѐ] – Шахтова зърносушилня (напр.: ЗСШ-100).

ЗТ – Завод за трамваи. Δ ЗТ „София“.

ЗТ – Завод за трансформатори.

ЗТА [зѐ-те-à] – Завод за телефонна апаратура.

ЗТА [зѐ-те-à], *м. и (разг.) ср. (член. -то).* – Завод за товарни автомобили.

ЗТЕ [зѐ-те-ѐ] – Завод за телефонни елементи (Мездра).

ЗТЗ *юрид.* – Закон за търговията със зърно.

ЗТИ [зѐ-те-й] – Завод за телени изделия.

ЗТИ [зѐ-те-й] – Завод за токенизирани правители.

ЗТИ *юрид.* – Закон за техническите изисквания.

ЗТКИ [зѐ-те-ка-й] – Завод за технически каучукови изделия.

ЗТЛ – Зъботехническа лаборатория.

ЗТЛСС – Завод за точно леене и специални сплави.

ЗТМ [зѐ-те-мѐ] – Завод за тежко машиностроене.

ЗТМПО *юрид.* – Закон за търговските марки и промишлените образци.

ЗТПС *юрид.* – Закон за трудовата поземлена собственост.

ЗТР [зѐ-те-рѐ] – Завод за телевизори и радиоприемници.

ЗТСУ [зѐ-те-се-ѹ], *юрид.* – Закон за териториалното и селищно устройство.

ЗТТ [зѐ-те-тѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за телефонна техника.

ЗТТИ *юрид.* – Закон за тютюна и тютюневите изделия.

ЗТТТ – Завод за телефонна и телеграфна техника.

ЗТУ *юрид.* – Закон за териториално устройство.

ЗТФ [зѐ-те-фѐ], *юрид.* – Закон за творческите фондове.

ЗТЧ [зѐ-те-чѐ] – Завод за телефонни части.

ЗУ [zè-ù] – Занаятчийско училище.

ЗУ [zè-ù], *електрон.* – Запомнящо устройство.

ЗУ [zè-ù], *воен.* – Заразен участък.

ЗУ – Заснемане за узаконяване.

ЗУ (–) [zè-ù], *електрон.* – Захранващо устройство за полупроводникови защити (напр.: тип ЗУ-1).

ЗУ [zè-ù] – Земеделско училище.

ЗУ [zè-ù] – Земеустройство.

ЗУГМД *изч. техн.* – Запомнящо устройство на гъвкав магнитен диск.

ЗУКТС *юрид.* – Закон за уреждане на колективните трудови спорове.

ЗУМБ [zúmб], *м. и ср., изч. техн.* – Запомнящо устройство с магнитен барабан.

ЗУМД [zúmд], *м. и ср., изч. техн.* – Запомнящо устройство на магнитни дискове.

ЗУМК – Завод за уникални метални конструкции.

ЗУМК [зумк], *м. и ср., изч. техн.* – Запомнящо устройство на магнитна лента касетен тип.

ЗУМЛ *електрон.* – Запомнящо устройство на магнитна лента.

ЗУНК [зунк] – Закон за уреждане на необслужваните кредити.

ти.

зунк. обикн. *мн.* -ове, *м.*, *финанс.* – Зунк облигации.

зунк облигации *финанс.* – Ценни книжа – дългосрочни държавни облигации, издадени по Закона за уреждане на необслужваните кредити.

ЗУР [zùр], *ед. и мн., м.* (разг. *член.* -а, *мн.* -ове), *воен.* – Зенитна управляема ракета.

ЗУРО *воен.* – Зенитно управляемо ракетно оръдие.

ЗУРС [zùрс], *ед. и мн., м.* (разг. *член.* -а, *мн.* -ове), *воен.* – Зенитен управляем реактивен снаряд.

ЗУРС *воен.* – Зенитна управляема ракетна система.

ЗУС *юрид.* – Закон за устройство на съдилищата.

ЗУТ *юрид.* – Закон за устройство на територията.

ЗФ *юрид.* – Закон за фалитите.

ЗФ *юрид.* – Закон за фуражите.

ЗФВ *юрид.* – Закон за физическото възпитание.

ЗФВС *юрид.* – Закон за физическото възпитание и спорта.

ЗФД *воен.* – Защитнофилтрираща дреха.

ЗФИ *геогр.* – Земя на Франц Йосиф.

ЗФК [zè-фе-ка], *юрид.* – Закон

за финансов контрол.

ЗФК [зѐ-фе-ка̀], *воен.* – Защитен филтриращ комплект (за защита от отровни вещества).

ЗФК [зѐ-фе-ка̀] – Зърнено-фуражен комбинат.

ЗФМ [зѐ-фе-мѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за феромагнити.

ЗФМК [зѐ-фе-ме-ка̀] – Зърненофуражен и маслодобивен комбинат.

ЗФОО [зѐ-фе-о-ò] – Закон за фонд „Обществено осигуряване“.

ЗФП [зѐ-фе-пѐ] – Завод за фаянсови плочки.

ЗХ – В емблемата на Държавно сторанско обединение „Зърнени храни“.

ЗХ – Завод за хартия.

ЗХ *юрид.* – Закон за хазарта.

ЗХ *юрид.* – Закон за храните.

ЗХ – Зърнени храни.

з. х. – заслужил художник (обикн. със собствено име).

ЗХЗ [зѐ-хе-зѐ], *воен.* – Зона с химическо заразяване.

ЗХМ [зѐ-хе-мѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за хидроизолационни материали.

ЗХМ [зѐ-хе-мѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за химическо машиностроене.

ЗХМ [зѐ-хе-мѐ] – Завод за хладилно машиностроене.

ЗХО [зѐ-хе-ò], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за хартиени опаковки.

ЗХО [зѐ-хе-ò], *воен.* – Задхоризонтно откриване. Δ Радиолокационна станция за ЗХО.

ЗХПВХ – Завод за хлор и поливинилхлорид.

ЗХТ [зѐ-хе-тѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за хладилна техника.

ЗХФД [зѐ-хе-фе-дѐ] – Завод за хранителни и фуражни дрожди.

ЗХФП [зѐ-хе-фе-пѐ] – Зърнени храни и фуражна промишленост.

ЗЦ [зѐ-цѐ] – Завод за целулоза (към „Свилоза“ АД- гр. Свищов).

ЗЦ *юрид.* – Закон за цените.

ЗЦ [зѐ-цѐ] – Здравен център. Δ ЗЦ „Лечител“.

ЗЦКФБИЯ *юрид.* – Закон за ценните книжа, фондовите борси и инвестиционните дружества.

ЗЦЛ – Здравен център „Лечител“.

ЗЦО *воен.* – Задача, цел, обект.

ЗЧ *юрид.* – Закон за чужденците.

ЗЧИ [зѐ-че-й], *юрид.* – Закон за чуждестранните инвестиции.

ЗЧО [зѐ-че-ò], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Завод за чугуnenни отливки.

ЗЧОД *юрид.* – Закон за частната охранителна дейност.

ЗЧП [зѐ-че-пѐ], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Завод за часовникови прибори.

ЗЧРБ – Закон за чужденците в Република България.

ЗШИ [зѐ-ше-й] *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Завод за шоколадови изделия.

ЗЮЛНД – Закон за юридически-те лица с нестопанска дейност.

ЗЮЛНЦ – Закон за юридическите лица с нестопанска цел.

ЗЯБ *воен.* – Запас от ядрени боеприпаси.

ЗЯП – Завод за ядрени прибори.

ЗЯЗ *воен.* – Зона с ядрено заразяване.

И

И (–) *воен., рус.* **И** (Истребитель) – В марката на самолет-истребител (напр.: И-153, И-15).

И и п. *геогр.* – изток.

И и и. *грам.* – именителен (падеж); им.

И – „Импулс“ (вестник).

Иприл., *електрон.* – Интегрален.
 Δ *И регулатор.*

ИА – Изпълнителна агенция. *Δ* *ИА „Академика“.* *ИА „Пътница“.* *ИА „Пристанителна администрация“.*

ИА *воен.* – Изстребителна авиация. *Δ* *Насочване на ИА на големи височини.*

ИА – Импресарска агенция.

ИА – Индустрална асоциация.
 Δ *ИА-Варна.*

ИА – Институт по архитектурознание (БАН).

ИА – Институт по астрономия (БАН).

ИА – Интервенционна агенция.
 Δ *ИА Фонд „Земеделне“.*

ИА – Информационна агенция.

ИА – Информационна активност.

ИА – Дирекция „Информация и архив“ (Министерство на вътрешните работи).

ИА *библ.* – Исторически архив.

ИАА, *англ.* IAA (International Association of Allergology) – Международна асоциация по алергология; АИА.

ИАА, *англ.* IAA (International Association of Art – Painting, Sculpture, Graphic Art) – Международна асоциация по изоб-

разително изкуство.

ИААА – Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация“ (Министерство на транспорта и съобщенията).

ИААФ, *англ.* IAAF (International Amateur Athletic Federation) – Международна федерация по лека атлетика за аматьори.

ИАБ [и^аб], *воен.* – Изстребителна авиационна база.

ИАБГ, *англ.* IABG (International Association of Botanic Gardens) – Международна асоциация на ботаническите градини; МАБГ.

ИАВ, *англ.* IAV (International Association of Volcanology) – Международна асоциация по вулканология; АИВ.

ИАГ, *англ.* IAG (International Association of Geodesy) – Международна асоциация по геодезия.

ИАД [и^ад], *воен.* – Изстребителна авиационна дивизия.

ИАДС, *англ.* IADS (International Association of Department Stores) – Международна асоциация на универсалните магазини.

иас *воен.* – Изстребителна авиационна ескадрила.

ИАЕА, *англ.* IAEA (International Atomic Energy Agency) – Меж-

дународна агенция за атомна енергия; МААЕ, МАГАТЕ.

ИАЕЕ, *англ.* IAEЕ (International Association for Earthquake Engineering) – Международна асоциация по противоземетръсно строителство; МАПС.

ИАЕСТЕ, *англ.* IAESTE (International Association for the Exchange of Students for Technical Experience) – Международна асоциация за размяна на студенти за техническа квалификация.

ИАИ *библ.* – Известия на Археологическия институт.

ИАК [и^ак], *воен.* – Изстребителна авиационен корпус.

ИАК [и^ак], *англ.* IAC (Indian Airlines Corporation) – Индийско сдружение за въздушен транспорт.

ИАК – Инженерно-архитектурна камара (1934).

ИАЛ – Изпълнителна агенция по лекарствата.

ИАЛ, *англ.* IAL (International Arbitration League) – Международна арбитражна лига.

ИАЛВ – Изпълнителна агенция по лозята и виното.

ИАЛП, *англ.* IALP (International Association of Logopedics and Phoniatrics) – Международна

асоциация по логопедия и фо-
ниатрия.

ИАМ – Институт по археология
с музей (БАН).

ИАМ, *англ.* IAM (International
Association of Meteorology) –
Международна метеорологич-
на асоциация; АИМ, ОММ;
вж. СМО.

ИАМА [и́ама] – Изпълнителна
агенция „Морска администра-
ция“.

ИАМБ, *англ.* IAMB (International
Association of Microbiologists) –
Международна асоциация на
микробиолозите.

ИАН *библ.* – Известия на Ака-
демията на науките на СССР.

ИАН, *рус.* ИАН (Информацион-
ное агентство „Новости“) –
Информационна агенция „Но-
вости“.

ИАНТ – Изпълнителна агенция
за насърчаване на търговия-
та.

иап [и́ап], *воен.* – Изребителен
авиационен полк.

ИАП, *англ.* IAP (International
Association of Psychotechnics) –
Международна асоциация по
психотехника; АИП.

ИАПА [и́апа] – Изпълнителна
агенция „Пристанищна адми-
нистрация“.

ИАПЛ, *англ.* IAPL (International
Association for Penal Law) –
Международна асоциация по
наказателно право.

ИАР [и́ар] – Интернационална
асоциация за развитие.

ИАРИВ, *англ.* IARIW
(International Association for
Research in Income and Wealth)
– Международна асоциация за
проучване на дохода и бла-
госъстоянието.

ИАС [и́ас], *воен.* – Инженерно-
авиационна служба.

ИАС [и́ас], *англ.* IAS (International
Association of Seismology) –
Международна асоциация по
сеизмология.

ИАСГ – Институт за архитекту-
ра, строителство и геодезия
(София).

ИАТА [и́а́та], *англ.* IATA
(International Air Transport
Association) – Международна
асоциация за въздушен транс-
порт; АИГА.

ИАТМЕ, *англ.* IATME (Interna-
tional Association of Terrestrial
Magnetism and Electricity) –
Международна асоциация по
земен магнетизъм и електри-
чество.

ИАФ [и́а́ф], *англ.* IAF
(International Astronautical

Federation) – Международна федерация по астронавтика.

ИАХ [иàх], *англ.* IAH (International Association of Hydrology) – Международна асоциация по хидрология.

ИАХР, *англ.* IAHR (International Association for Hydraulic Research) – Международна асоциация по хидравлични проучвания.

ИАХС, *англ.* IAHS (International Academy for History of Science) – Международна академия по история на науките.

ИАЮ, *англ.* IAU (International Academic Union) – Международен академичен съюз; ЮАИ.

ИАЮ, *англ.* IAU (International Association of Universities) – Международна асоциация на университетите.

ИАЮ, *англ.* IAU (International Astronomical Union) – Международен астрономически съюз; вж. **МАС**.

ИАЮПЛ, *англ.* IAUPPL (International Association of University Professors and Lecturers) – Международна асоциация на университетските професори и лектори.

ИБ [й-бè] – Изпълнително бюро.
△ **ИБ** на БСП.

ИБ воен. – Изстребител-бомбардировач.

ИБ воен. – Индикаторен барабан.

ИБ – Институт по балканистика (БАН).

ИБ – Институт по бирата.

ИБ – Институт по ботаника (БАН).

ИБ – Инфекциозна болница. △ **ИБ** „Проф. Ив. Киров“.

ИБ – Информационен бюлетин.

ИБА [йба], *воен.* – Изстребително-бомбардировъчна авиация.

ИБАБ [ибàб], *воен.* – Изстребително-бомбардировъчна авиационна база.

ИБАД библ. – Известия на Българското археологическо дружество.

ИБАД [ибàд], *воен.* – Изстребително-бомбардировъчна авиационна дивизия.

ИБАИ библ. – Известия на Българския археологически институт.

ИБАК [ибàк], *воен.* – Изстребително-бомбардировъчно авиокрило.

ИБалк – Институт по балканистика (БАН).

ИББГ – Институт по ботаника с Ботаническа градина (БАН).

ИББД библ. – Известия на Българското ботаническо дру-

жество.

ИБВМ, *англ.* IBWM (International Bureau of Weights and Measures) – Международно бюро за мерки и теглилки; вж. **МБМТ**.

ИБД – Инвестиционна база данни.

ИБЕ [й-бѐ] – Институт за български език (БАН).

ИБЕ, *англ.* IBE (International Bureau of Education) – Международно бюро по образованието.

ИБИАЕ [иб-й-аѐ] – Инспекция за безопасно използване на атомната енергия.

ИБИД *библ.* – Известия на Българското историческо дружество.

ИБИР [ибйр] – Институт по биология и имунология на размножаването (БАН).

ИБИРРО [ибйро] – Институт по биология и имунология на размножаването и развитието на организмите (БАН).

ИБМ, *англ.* IBM (International Business Machines Corporation) – 1. Американска компания за производство на електронноизчислителни машини; Ай-Би-Ем.

2. Електронноизчислителна машина, произвеждана от тази

компания (напр.: ИБМ-650); Ай-Би-Ем.

ИБМП [й-бе-ме-пѐ] – Институт за бърза медицинска помощ. *△* ИБМП „Н. И. Пирогов“.

ИБООИ *воен.* – Инфекциозна болница за особено опасни инфекции.

ИБП – Издателство „Български писател“.

ИБП – Италиано-български център.

ИБПД *библ.* – Известия на Българското пещерно дружество.

ИБПРНБ – Институт по биология и патология на размножаването и незаразни болести.

ИБР [й-бе-рѐ] – Източноафриканска банка за развитие.

ИБР (–) [й-бе-рѐ] – Импулсен бърз реактор (напр.: ИБР-30).

ИБР – Ислямска банка за развитие.

ИБРД [й-бе-ре-дѐ], *англ.* IBRD (International Bank for Reconstruction and Development) – Международна банка за реконструкция и развитие.

ИБРО [йбро] *англ.* IBRO (International Brain Research Organisation) – Международна организация за изследване на мозъка.

ИБСМ [й-бе-се-мè] – Институт за български и световен маркетинг.

ИБТ – Информационен бюлетин по труда.

ИБТБ [й-бе-те-бè], *остар.* – Италианска и българска търговска банка.

ИБФ [й-бе-фè], *воен.* – Изтребително-бомбардировъчна флотилия.

ИБФ [й-бе-фè] – Институт по биофизика (БАН).

ИБЦРР – Информационен бизнес център за регионално развитие.

ИБЮПЛ, *англ.* IBUPL (International Bureau for the Unification of Penal Law) – Международно бюро за унификация на наказателното право.

ИВ [й-вè] – Икономически въпроси, Δ *Зам. директор по ИВ.*

ИВ – Индикатор за височина.

ИВАД *библ.* – Известия на Варненското археологическо дружество.

ИВД [й-ве-дè] – Идеино възпитателна дейност. Δ *Сектор по ИВД.*

ИВИМ *радиотехн.* – Интервално-временна импулсна модулация.

ИВК, *англ.* IWC (International

Wheat Council) – Международен съвет по пшеницата.

ИВК, *англ.* IWC (International Commission on Whaling) – Международна комисия по китолова.

ИВИ *съобщ. техн.* – Изкачващ/овъзвръщащ избирач (в Автоматична телефонна централа).

ИВИ – Институт за военна история.

ИВН (–) [й-ве-нè], *мед.* – Индикатор за възбудимост на перва (напр.: ИВН-1).

ИВП [й-ве-пè] – Икономическо въздействие и подпомагане (фонд).

ИВП – Институт за военна помощ (САЩ).

ИВП [й-ве-пè] – Институт за външна политика.

ИВП [й-ве-пè] – Институт по винарска промишленост.

ИВП [й-ве-пè] – Институт по водни проблеми (БАН).

ИВП (–) [й-ве-пè], *електр.* – Прътовиден висящ порцеланов изолатор (напр.: ИВП-110).

ИВПО [й-ве-пе-ò] – Инженерно-проектантска организация. Δ *ИВПО „Инж.проект“.*

ИВР [й-ве-рè], *остар.* – Идеино възпитателна работа. Δ

Отдел ИВР.

ИВРД [й-ве-ре-дѐ], *ед. и мн.* –

Импулсен въздушно реактивен двигател.

ИВРИ, *англ.* IWRI (International Wildfowl Research Institute) – Международен изследователски институт по дивеча.

ИВС *електрон.* – Високостабилни импулсни постоянни резистори.

ИВС – Икономически валутен съюз (Европейски съюз).

ИВС [й-ве-сѐ] – Информация и връзки с обществеността (дирекция, Министерство на вътрешните работи).

ИВСА, *англ.* IWA (International Water-Supply Association) – Международна асоциация за водоснабдяване.

ИВСС – Институт по водно стопанство и строителство.

ИВТ [й-ве-тѐ] – Институт по воден транспорт.

ИВТ [й-ве-тѐ] – Институт по въздушен транспорт (международна научноизследователска организация).

ИВТО, *англ.* IWTO (International Wool Textile Organisation) – Международна организация за вълнен текстил; ФЛИ.

ИГ (–) [й-гѐ], *електр.* – Импул-

сен генератор (напр.: ИГ-8).

ИГ – Индустиална група.

ИГ – Институт за гората (БАН).

ИГ – Институт по генетика (БАН).

ИГА [йга], *англ.* IGA (International Geographical Association) – Международна асоциация по география.

ИГД *библ.* – Известия на Българското географско дружество.

ИГен – Институт по генетика (БАН). Δ ИГен „Акад. Дончо Костов“.

ИГИ [йги], *рус.* ИГИ (Институт горючих ископаемых) – Институт по горивни изкопаеми.

ИГИ [йги] – Институт за генно инженерство.

ИГК [й-ге-кà] – Институт по геодезия и картография.

ИГК [й-ге-кà], *англ.* IGC (International Geophysical Committee) – Международен геофизически комитет.

ИГК [й-ге-кà], *англ.* IGC (International Geological Congress) – Международен конгрес по геология; КГИ.

ИГН [й-ге-нѐ] – Инициатива за гражданско неподчинение.

ИГор – Институт за гората (БАН).

игр. – игрален. Δ *игр. филм.*

ИГС [й-ге-сè] – Институт по генетика и селекция.

ИГСР – Институт по генетика и селекция на растенията.

ИГФ [й-ге-фè], *англ.* IGF (International Graphical Federation) – Международна полиграфска федерация; ФГИ.

ИГФ [й-ге-фè], *англ.* IGF (International Gymnastic Federation) – Международна федерация по гимнастика.

ИГФ – ИГ-фарбен.

ИГ-фарбен [й-ге-фàрбен], *м., нем.* I. G. Farben (Interessengemeinschaft der Farbenindustrie) – Наименование на най-големия химически концерн в Германия и света преди Втората световна война.

ИГЮ, *англ.* IGU (International Geographical Union) – Международен географски съюз; ЮГИ.

ИГЮ, *англ.* IGU (International Gas Union) – Международен съюз по газова промишленост; ЮИИГ.

и. д. [й-дè] – изпълняващ длъжността. *Δ и. д. председател.*

и. д. геогр. – източна дължина (след цифра).

ИД – Инвестиционно дружество.

Δ ИД „Надежда“ АД.

ИДВ [й-де-вè] – Инструкция за движението на влаковете в България.

Идем – Институт по демография (БАН).

идеол. – идеологически.

ИДЕСБ [идèсб] – Институт на дипломираните експерт-счетоводители в България.

ИДИ, *фр.* IDI (Institut de droit international) – Институт по международно право.

идиолèкт, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м., англ.* idiolect (от гр. *idios* 'личен' и *dialect*) – Индивидуален диалект.

ИДИС, *англ.* IDIS (International Dairy Industries Society) – Международно дружество по млечна промишленост.

ИДК [й-де-кà] – Инспекция за държавен контрол.

ИДЛ (–) [й-де-лè] – Дъждовална инсталация за лентово дъждоване (напр.: ИДЛ-50).

ИДНУ [иднù] – Институт за детски и начални учители.

ИДП – Индонезийска демократическа партия.

ИДП [й-де-пè] – Институт за държавата и правото (БАН).

ИДП [й-де-пè] – Италианска демократическа партия.

и др. – и други.

ИДР – Институт за Дунавския регион.

и др. п. – и други подобни.

ИДТН – Инспекция за държавен технически надзор (главна дирекция).

ИДУ [иду] – Институт за детски учители.

ИДФ *хим.* – Инозиндифосфат.

ИДФ, *англ.* IDF (International Dental Federation) – Международна зъболекарска федерация; ФДИ.

ИЕ – Институт за Европа.

ИЕ – Институт по екология (БАН)

ИЕ – Институт по електроника (БАН).

ИЕ – Институт по ендокринология.

ИЕ *мед.* – Интернационална единица.

ИЕ *електрон.* – Информационен език.

ИЕА, *англ.* IEA (International Ergonomic Association) – Международна асоциация по ергономия.

ИЕА, *англ.* IEA (International Economic Association) – Международна икономическа асоциация; АИСЕ.

ИЕГ – Испанска езикова гимна-

зия. *Δ* **ИЕГ** „Мигел Де Сервантес“.

ИЕГГ – Институт по ендокринология, геронтология и гернатория при Медицинската академия.

ИЕИ, *англ.* IEI (International Esperanto Institute) – Международен институт по есперанто; ИИЕ.

ИЕИМ *библ.* – Известия на Етнографския институт и музей (БАН).

ИЕК [iek], *англ.* IEC (International Electrotechnical Commission) – Международна електротехническа комисия; КЕИ; вж. **МЕК**.

ИЕМ [иём] – Институт по електрокари и мотокари.

ИЕМА [иёма] – Институт по експериментална морфология и антропология.

ИЕП [иёп] – Институт по електропромишленост.

ИЕПК – Източноевропейска петролна компания (акционерно дружество).

ИЕПП [иёп] – Институт по експериментална патология и паразитология (БАН).

ИЕСК, *англ.* IESC (International Executive Service Corps) – Американска организация за под-

помагане на малки фирми.

ИЕСТА [иѐста] – Източноевропейска спедиторска и транспортна агенция.

ИЕТИ – Информационен език за търсене на информация.

ИЕФ биохим. – Имуноелектрофореза.

ИЕЦ – Информационен европейски център; ЕИЦ.

ИЖ [ижѐ], рус. ИЖ (Ижевский мотоциклетный завод) –

1. Ижевски мотоциклетен завод.

2. В марката на мотоциклети, произведени в Ижевския мотоциклетен завод (напр.: ИЖ-56).

3. м. и ср. (разг., член. -то) – Мотоциклет, произведен в този завод.

ИЖ – Институт по животновъдство.

ИЖПТ – Институт за железопътен транспорт; НИТИЖПТ.

ИЗ (–) [й-зѐ] – Зърночистачна инсталация (напр.: ИЗ-20).

ИЗ – Игрална зала. Δ ИЗ „Барок“.

ИЗ юрид. – Избирателен закон.

ИЗ електр. – Източник на захранване.

ИЗ – Институт по заваряване.

ИЗ – Институт по зоология

(БАН).

ИЗ – Институт по зърното (Генерал Тошево).

ИЗ – Инструментален завод.

ИЗА [йза] – Полуавтомат за електродъгово заваряване, изработен от Института по заваряване (напр.: ИЗА-Г 18А, ИЗА-Г 25 А).

Изв. – Известия (периодично издание).

изв. геогр. – извор.

ИЗД [й-зе-дѐ] – Институт по захародобив.

изд. библи. – издание.

Изд. и **изд.** – Издателство; издво. Δ Изд. „Български писател“.

...**издат** – издателство (като втора съставна част на сложносъкратени думи, напр.: Воениздат, Партиздат, Профиздат).

изд-во – издателство; изд.

ИЗК [й-зе-ка] – Институт по зеленчукови култури.

изк. – изкуствоведски. Δ *изк. науки*.

изк. – изкуствознание.

изкл. – изключение.

изм. – изменение.

измер. – измерителен. Δ *измер. единици*.

Изомат м. – Изолационни материали (държавно предприятия).

тие).

ИЗОРИД {изорѝд}, *англ.* ISORID (International Information System on Research in Documentation) – Международна информационна система за изследвания в областта на информацията.

Изот *м.* – Изчислителна и организационна техника (държавно стопанско обединение за разработване и производство на комплектни системи и на единични изделия за електронноизчислителната, регистрационната и организационната техника).

Изот *м. и ж.* – Електронноизчислителна машина-миникомпютър, произведена в **Изот** (напр.: Изот 0310).

Изотимпекс *м.* – Външнотърговска организация за внос (**импорт**) и износ (**експорт**) на изделия и комплектни обекти в областта на електронноизчислителната и организационната техника.

Изоткомплект *м.* – Инженерингово предприятие за проучване, проектиране, доставка, монтаж и др. на **комплектни** обекти и устройства за **изчислителната** техника.

Изотпласмент *м.* – Държавно

търговско предприятие за **пласмент** на **изчислителна** и **организационна** техника.

Изотсервиз *м.* – Държавно предприятие за комплексни доставки, монтаж и настройка на електронноизчислителни центрове и техническо поддържане на изчислителна техника.

Изотснаб *м.* – Държавно **пласментно снабдително** предприятие.

ИЗП воен. – Индивидуален защитен пакет.

ИЗП {й-зе-пѐ} – Институт за здравна просвета.

ИЗПБ {й-зе-пе-бѐ} – Институт по заразни и паразитни болести.

изп. – **изпълнителен**. Δ *Изп. директор*.

изпълкѝм, *член.* -ѝт, -а, *мн.* -и, *м.* – **Изпълнителен комитет** (на Народен съвет).

ИЗР {й-зе-рѐ} – Институт по защита на растенията.

ИЗР библи. – **Изреч.**

изр. – **изречение**.

израб. – **изработен**, **изработил**.

ИЗС – **Магнитометричен измерител на защитния слой на бетона**.

изслед. – **изследователски**.

изт. – **източен**.

изт. д. – **източна дължина** (след

ИИМ [й-йм] – Институт за изучаване на мозъка (БАН).

ИИМ [ийм], *радиотехн.* – Интервално-импулсна модулация.

ИиО воен. – Индикация и оповестяване.

ИИОСС [й-п-дс] – Институт по икономика и организация на селското стопанство.

ИИП [й-п-пè] и [ийп] – Институт по икономическа политика.

ИИП – Институт по интердисциплинарни проучвания.

ИИП, *англ.* IIP (International Institute of Philosophy) – Международен институт по философия.

ИИПФ, *англ.* IIPF (International Institute for Public Finance) – Международен институт по обществено финансиране.

ИИР [ийр] – Институт за изобретения и рационализации.

ИИРР – Институт по интродукция и растителни ресурси.

ИИС [ийс] – Изследователски институт по сугестология.

ИИС [ийс] – Индекс за икономическа свобода.

ИИС [ийс] – Информационно-измерителна система.

ИИС [ийс], *фр.* IIS (Institut international de statistique) – Международен статистически

институт.

ИИСПС, *англ.* IISPS (International Institute of Social and Political Science) – Международен институт по социални и политически науки.

ИИСС – Институт по икономика на селското стопанство.

ИИСС – Инструкция за инвентаризация на стопанските средства.

ИИст – Институт по история (БАН).

ИИТ [ийт] – Институт за изчислителна техника.

ИИТ [ийт] – Институт по информационни технологии (БАН).

ИИХ – Институт по инженерна химия (БАН).

ИИЦ [ийц] – Информационно-издателски център.

ИИЦ [ийц] – Информационно-изчислителен център. Δ **ИИЦ** на МФ.

ИИЦМФ – Информационно-изчислителен център на Министерството на финансите.

ИК – Избирателна комисия.

ИК – Издателска компания.

ИК – Издателска къща. Δ **ИК** „Кибеа“.

ИК – Издателски комплекс. Δ **ИК** „Труд“. **ИК** „Труд и право“.

ИК – Изпълнителен комитет. Δ
ИК на БФС.

ИК – Импресарска къща.

ИК – Инициативен комитет.

ИК – Институт по катализ
 (БАН).

ИК – Институт по културозна-
 ние.

ИКА – Изкуствена кожа (ИКА-
 10).

ИКА [икà] – Икономическа ко-
 мисия за Африка (ООН).

ИКА, *англ.* ICA (International Co-
 operative Alliance) – Междуна-
 роден кооперативен съюз;
 АКИ.

ИКА, *англ.* ICA (International
 Council for Archives) – Между-
 народен съвет за архивите;
 КИА.

ИКАДИ [икàди] – Икономичес-
 ка комисия за Азия и Далеч-
 ния Изток (ООН).

ИКАЕ [икàе], *англ.* ICAE
 (International Commission of
 Agricultural Engineering) – Меж-
 дународна комисия по селско-
 стопанска техника; ИКАИ.

ИКАЕ [икàе] *англ.* ICAE
 (International Conference of
 Agricultural Economists) – Меж-
 дународна конференция на сел-
 скостопанските икономисти.

ИКАЕС [икàес], *англ.* ICAES

(International Congress of
 Anthropological and Ethnographical
 Sciences) – Международен кон-
 грес по антропологически и ет-
 нографски науки.

ИКАИ [икàи], *англ.* ICAI (Interna-
 tional Committee for Aid to Inte-
 lectuals) – Международен ко-
 митет за подпомагане на интеле-
 лектуалците; КИАИ.

ИКАИ [икàи], *англ.* ICAI (Interna-
 tional Commission for Agri-
 cultural Industries) – Междун-
 ародна комисия по селскосто-
 панска техника; ИКАЕ.

ИКАК, *англ.* ICAC (International
 Confederation for Agricultural
 Credit) – Международна конфе-
 дерация за селскостопански
 кредит.

ИКАН, *англ.* ICAN (International
 Commission on Air Navigation)
 – Международна комисия по
 въздухоплаване.

ИКАО [икàо], *англ.* ICAO
 (International Civil Aviation
 Organisation) – Международна
 организация за гражданска
 авиация (ООН).

ИКАС *хим.* – Инден-кумароно-
 ва смес (напр.: ИКАС-1,
 ИКАС-3).

ИКБ – Индустириален Кредит
 България (еднолично друже-

ство с ограничена отговорност).

ИКБМ [и-ка-бе-мѐ] – Институт по клетъчна биология и морфология (БАН).

ИКВ, *англ.* ICV (International Commission of Viticulture) – Международна комисия по лозарство.

ИКВМП – Институт за контрол на ветеринарномедицински препарати.

ИКВС, *англ.* ICWS (International Co-operative Wholesale Society) – Международно кооперативно дружество за продажба на едро.

ИКТ, *англ.* ICG (International Congress of Genetics) – Международен конгрес по генетика.

ИКЕ [икѐ] – Икономическа комисия за Европа (ООН).

ИКС [икѐс], *англ.* ICES (International Council for the Exploration of the Sea) – Международен съвет за изследване на морето.

ИКЗН, *англ.* ICZN (International Commission for Zoological Nomenclature) – Международна комисия по зоологическа номенклатура.

ИКИ [икѝ] – Институт за космически изследвания (БАН).

ИКИ [икѝ], *физ.* – Интензивност

на космическото излъчване.

ИКИ, *англ.* ICI (International Commission on Illumination) – Международна комисия по осветлението.

ИКИВТИ – Изпълнителна агенция „Изпитвания и контрол на въоръжение, техника и имущество“.

ИКС – Инженерна и консултанска къща.

ИКС – Институт по криминалистика и криминология (Министерство на вътрешните работи).

ИКС истор. – Интернационална контролна комисия (на Комунистическия интернационал).

ИКСА, *англ.* ICCA (International Committee on Coordination for Agriculture) – Международен комитет по координиране в областта на селското стопанство.

ИКСГОП – Институт по кожи, каучук, галантерийна и обувна промишленост

ИКСЕ, *англ.* ICCE (International Council of Commerce Employers) – Международен съвет на търговските служители.

ИКИ [икѝ], *истор.* – Изпълнителен комитет на Комунистическия интернационал (1919–1943).

ИККИМ [икйѐм], *истор.* – Изпълнителен комитет на Комунистическия интернационал на младежта; ИККМИ.

ИККЛ, *англ.* ICCL (International Committee of Comparative Law) – Международен комитет по сравнително право (при ЮНЕСКО); КИДК.

ИККМИ *истор.* – Изпълнителен комитет на Комунистическия младежки интернационал; ИККИМ.

ИККС – Институт по компютърни и комуникационни системи (БАН).

ИКЛ [й-ка-ѐл] – Институт по криобиология илиофилизация.

ИКЛА – Икономическа комисия за Латинска Америка (ООН).

ИКЛАС, *англ.* ICLAS (International Committee of Laboratory Animal Science) – Международен комитет за лабораторно животновъдство; МКЛЖ.

ИКМ [й-ка-ѐм], *електрон.* – Импулснокодова модулация.

ИКМ [й-ка-ѐм] – Информация, комуникации, мрежи. Δ ИКМ ООД.

ИКМА, *англ.* ICMA (International Congresses for Modern Architecture) – Международен конгрес по модерна архитектура.

ИКММП, *англ.* ICMP (International Committee of Military Medicine and Pharmacy) – Международен комитет по военна медицина и фармация; КИМПМ.

ИКНАФ, *англ.* ICNAF (International Commision for the Northwest Atlantic Fisheries) – Международна комисия по севрозападноатлантически риболов.

ИКО *библ.* – Икономика, народно стопанство, труд.

ИКО [икѐ], *воен.* – Индикатор за кръгов обзор.

ИКО [икѐ], *англ.* ICO (International Congress of Otolaryngology) – Международен конгрес по отоларингология.

ИКО [икѐ], *англ.* ICO (International Commission on Oceanography) – Международна комисия по океанография.

ИКО [икѐ], *англ.* ICO (International Chemistry Office) – Международна химическа служба.

ИКОМ [икѐм], *англ.* ICOM (International Council of Museums) – Международен съвет на музеите.

икон. – икономически; иконом.

ИконИ – Икономически институт (БАН).

иконом. – икономически; икон.

ство с ограничена отговорност).

ИКБМ [й-ка-бе-мè] – Институт по клетъчна биология и морфология (БАН).

ИКВ, *англ.* ICV (International Commission of Viticulture) – Международна комисия по лозарство.

ИКВМП – Институт за контрол на ветеринарномедицински препарати.

ИКВС, *англ.* ICWS (International Co-operative Wholesale Society) – Международно кооперативно дружество за продажба на едро.

ИГГ, *англ.* ICG (International Congress of Genetics) – Международен конгрес по генетика.

ИКЕ [икè] – Икономическа комисия за Европа (ООН).

ИКС [икès], *англ.* ICES (International Council for the Exploration of the Sea) – Международен съвет за изследване на морето.

ИКЗН, *англ.* ICZN (International Commission for Zoological Nomenclature) – Международна комисия по зоологическа номенклатура.

ИКИ [икй] – Институт за космически изследвания (БАН).

ИКИ [икй], *физ.* – Интензивност

на космическото излъчване.

ИКИ, *англ.* ICI (International Commission on Illumination) – Международна комисия по осветлението.

ИКИВТИ – Изпълнителна агенция „Изпитвания и контрол на въоръжение, техника и имущество“.

ИКС – Инженерна и консултанска къща.

ИКС – Институт по криминалистика и кримнология (Министерство на вътрешните работи).

ИКС истор. – Интернационална контролна комисия (на Коммунистическия интернационал).

ИКА, *англ.* ICCA (International Committee on Coordination for Agriculture) – Международен комитет по координиране в областта на селското стопанство.

ИКСГОП – Институт по кожи, каучук, галантерийна и обувна промишленост

ИКСЕ, *англ.* ICCE (International Council of Commerce Employers) – Международен съвет на търговските служители.

ИКИ [икй], *истор.* – Изпълнителен комитет на Коммунистическия интернационал (1919–1943).

ИККИМ [икйѐм], *истор.* – Изпълнителен комитет на Комунистическия интернационал на младежта; ИККМИ.

ИККЛ, *англ.* ICCL (International Committee of Comparative Law) – Международен комитет по сравнително право (при ЮНЕСКО); КИДК.

ИККМИ *истор.* – Изпълнителен комитет на Комунистическия младежки интернационал; ИККИМ.

ИККС – Институт по компютърни и комуникационни системи (БАН).

ИКЛ [й-ка-ѐл] – Институт по криобиология и лиофилизация.

ИКЛА – Икономическа комисия за Латинска Америка (ООН).

ИКЛАС, *англ.* ICLAS (International Committee of Laboratory Animal Science) – Международен комитет за лабораторно животновъдство; МКЛЖ.

ИКМ [й-ка-ѐм], *електрон.* – Импулснокодова модулация.

ИКМ [й-ка-ѐм] – Информация, комуникации, мрежи. Δ ИКМ ООД.

ИКМА, *англ.* ICMA (International Congresses for Modern Architecture) – Международен конгрес по модерна архитектура.

ИКММП, *англ.* ICMMP (International Committee of Military Medicine and Pharmacy) – Международен комитет по военна медицина и фармация; КИМПМ.

ИКНАФ, *англ.* ICNAF (International Commision for the Northwest Atlantic Fisheries) – Международна комисия по севрозападноатлантически риболов.

ИКО *библ.* – Икономика, народно стопанство, труд.

ИКО [икѐ], *воен.* – Индикатор за кръгов обзор.

ИКО [икѐ], *англ.* ICO (International Congress of Otolaryngology) – Международен конгрес по отоларингология.

ИКО [икѐ], *англ.* ICO (International Commission on Oceanography) – Международна комисия по океанография.

ИКО [икѐ], *англ.* ICO (International Chemistry Office) – Международна химическа служба.

ИКОМ [икѐм], *англ.* ICOM (International Council of Museums) – Международен съвет на музеите.

икон. – икономически; иконом.

ИконИ – Икономически институт (БАН).

икonom. – икономически; икон.

ИКОС [икòс], *англ.* ICOS (International Committee of Onomastic Sciences) – Международен комитет по ономастика.

ИКОСОС [икòсòс] – Икономически и социален съвет (ООН).

ИКП [й-ка-пè] – Израелска комунистическа партия.

ИКП [й-ка-пè] – Институт по консервна промишленост.

ИКП [й-ка-пè] – Иракска комунистическа партия.

ИКП [й-ка-пè] – Ирландска комунистическа партия.

ИКП [й-ка-пè] – Испанска комунистическа партия.

ИКП [й-ка-пè] – Италианска комунистическа партия.

ИКПА, *англ.* ICRA (International Co-operative Petroleum Association) – Международна кооперативна петролна асоциация.

ИКПК [й-ка-пе-кà] – Институт за подготовка на културно-просветни кадри.

ИКПП [й-ка-пе-пè] – Институт за конституционна и правна политика.

ИКПТ [й-ка-пе-тè] – Италианска конфедерация на профсъюзите на трудещите се.

ИКР [й-ка-рè] – Инспекция по карантина на растенията.

ИКР, *англ.* ICR (International

Congress of Radiology) – Международен конгрес по радиология.

ИКРК, *англ.* ICRC (International Committee of the Red Cross) – Международен комитет на червения кръст.

ИКС [й-ка-сè] – Инспекция за контрол на семената.

ИКС воен. – Интегрална контролна система.

ИКС, *англ.* ICS (International College of Surgeons) – Международен конгрес за хирурзи (САЩ).

ИКСЕМ [иксèм], *англ.* ICSEM (International Commission for the Scientific Exploration of the Mediterranean) – Международна комисия за научни изследвания на Средиземно море; КИЕСММ.

ИКСИ [йкси] – Инспекция по качеството на стоките за износ (при Министерството на външната търговия).

ИКСИД, *англ.* ICSID (International Council of Societies of Industrial Designers) – Международен съвет на организациите по индустриален дизайн.

ИКСООС [иксòòс] – Инструкция №1 за кредитиране на стопанските организации за оборот-

ни средства.

ИКСХ биохим. – Интерстициални клетки стимулиращ хормон.

ИКСЮ, *англ.* ICSU (International Council of Scientific Unions) – Международен съвет на научните съюзи; КИЮС.

ИКТ [й-ка-тè] – Институт по климатична техника.

ИКТ [й-ка-тè] – Ирландски конгрес на трейдunionите.

ИКТП [й-ка-те-пè] – Институт за комплексни транспортни проблеми.

ИКФР [й-ка-фе-рè] – Институт по курортология, физиотерапия и рехабилитация ((Медицинска академия).

ИКХ – Индустриален Капитал – Холдинг (акционерно дружество).

ИКХС, *англ.* ICHS (International Committee of Historical Sciences) – Международен комитет по исторически науки; КИСХ, МКИН.

ИКЮ, *англ.* ICU (International Chemistry Union) – Международен химически съюз.

ИЛ библи., *рус.*, ИЛ (Издательство иностранной литературы) – Издателство за чуждестранна литература.

ИЛ [ил], *рус.* Ил (С. В. Илюшин)

– 1. В марката на самолети, конструирани от С. В. Илюшин (напр.: Ил-14, Ил-18).

2. *мн.*, *-ове*, *м.* – Самолет, конструиран от С. В. Илюшин.

ИЛ – Институт за литература (БАН).

ил. – илюстратор.

ил. – илюстрация (при посочване с цифра). Δ *ил.* 4.

ИЛ – Италиански лицей.

ИЛА, *англ.* ILA (International Law Association) – Международна правна асоциация.

ИЛАА, *англ.* ILAA (International Literary and Artistic Association) – Международна асоциация за литература и изкуство; АЛАИ.

ИЛБ *воск.* – Инженерно-летищен батальон.

ИЛВ – Институт по лозарство и винарство (Плевен).

ИЛК – Източна лизингова компания.

ИЛЛИАК [илиа̀к], *м.* и *ж.*, *електрон.*, *англ.* ILLIAC (Illinois Automatic Computer) – За означаване на електронноизчислителна машина, изработена в САЩ.

ИЛК, *англ.* ILC (International Law Commission) – Международна правна комисия.

ИЛН (–) [й-ле-нè] – Линесен изо-

латор, носещ 15 киловата (напр.: ИЛН-15).

ИЛНК [й-ле-не-ка] – Линсен изолатор, носещ 15 киловата (напр.: ИЛНК-15).

ИЛО, *англ.* ILO (International Labour Organisation) – Международна организация по труда; вж. МОТ.

ИЛО [илò], *англ.* ILO (International Labour Office) – Международна трудова служба.

ИЛП [й-ле-пè] – Ирландска лейбъристка партия.

ИЛП [й-ле-пè] – Италианска либерална партия.

ИЛС [й-ле-сè] – Институт за лекарствени средства.

ИЛТ [й-ле-тè] – Институт по лазерна техника.

ИЛФ, *англ.* ILF (International Landworker's Federation) – Международна федерация на земеделските работници; ФИТТ.

ИЛЧГ – Институт за лечение на чужди граждани.

ИМ – Изчислителна машина.

ИМ – Изчислителна мрежа.

ИМ *електрон.* – Импулсна модулация.

ИМ *метал.* – Инертни материали.

ИМ – Институт по математика

(БАН).

ИМ – Институт по месопромишленост. Δ *ИМЕООД.*

ИМ – Институт по металознание (БАН).

ИМ – Институт по механика (БАН).

ИМ – Институт по микробиология (БАН).

ИМ – Институт по морфология (БАН).

ИМ – Исторически музей. Δ *ИМ Добрич.*

им. *грам.* – именителен (падеж); И., и.

ИМА, *англ.* IMA (International Mineralogical Association) – Международна минераложка асоциация; ММА.

ИМАС [имàс] – Институт за изследване на общественото мнение.

ИМБ [й-ме-бè] – Институт по механика и биомеханика (БАН).

ИМБ [й-ме-бè] – Институт по молекулярна биология (БАН).

ИМЕ [имè] – Институт за микроселектроника.

имейл, *англ.* e-mail (произн. имейл) – 1. Електронна поща. 2. Писмо по електронната поща. Δ *Днес получих няколко имейла.*

ИМЕСС [имѐс] – Институт за механизация и електрификация на селското стопанство.

ИМех – Институт по механика (БАН).

ИМет – Институт по металознайение (БАН).

ИМЖ – Инженерният за механизация в животновъдството.

ИМЗ [й-ме-зѐ] – Инструменталномеханичен завод.

импиеб хим. – Имидитион и мапиеб.

ИМИ [имй] – Институт за маркетингови изследвания.

ИМИ [йми] – Институт по математика и информатика (БАН).

ИМИО [имйо] – Институт за морски изследвания и океанология (БАН).

ИМК, англ. IMC (International Maritime Committee) – Международен морски комитет; вж. **ИМК**.

ИМКО [имкò], *англ. IMCO* (Intergovernmental Maritime Consultative Organisation) – Междуправителствена морска консултантивна организация (специализирано учреждение при ООН).

ИМЛТ [й-ме-ле-тѐ] – Институт по металолесне и лярска техника. Δ **ИМЛТ ЕАД**.

ИММ [й-ме-мѐ] – Институт по математика и механика.

ИММ [й-ме-мѐ] – Институт по мелнораци и механизация.

ИММ [й-ме-мѐ] – Институт по металорежещи машини.

ИММИ [имй] – Институт за металорежещи машини и инструменти.

ИММК, англ. IMMC (International Mineral's and Metal's Corporation) – Международна корпорация за металодобив и металургия.

ИМО [имò] – Институт по мебели и обзавеждане.

ИМО – Институт по международни отношения (Хага, Холандия).

ИМО, англ. IMO (International Meteorological Organisation) – Международна метеорологична организация; ОМИ; Вж. **ИМО**.

ИМОСИ [имòси] – Институт по международни отношения и социалистическа интеграция.

имостб воен. – Инженерно-мостостроителен батальон.

имостр воен. – Инженерно-мостостроителна рота.

ИМП [й-ме-пѐ] – Институт по международно право.

ИМП [й-ме-пѐ] – Институт по

месопрмишленост.

ИМП [й-ме-пѐ] – Институт по млечна промншленост.

имп. – император (само пред собствено име).

имп. – импулсен.

ИМС – Икономически и монетарен съюз (Европейски съюз).

ИМС – Информационна медицинска статистика.

ИМСИ [ймси] – Институт за международни стопански изследвания (Виена).

ИМСУ [ймсу] – Инициатива местно самоуправление.

ИМТ воен. – Изнасяне на мерната точка.

ИМТ [й-ме-тѐ] – Институт по международен туризъм.

ИМТМ [й-ме-те-мѐ] – Институт по металознание и технология на металите (БАН).

ИМФ – Издателство „Медицина и физкултура“.

ИМФ хим. – Инозинмофосфорна киселина.

ИМФ [й-ме-фѐ], *англ.* IMF (International Monetary Fund) – Международен монетен фонд; ФМИ.

ИМФ, *англ.* IMF (International Metal Workers Federation) – Международна федерация на металурзите; ФИОМ.

ИМХ (–) [й-ме-хѐ] – Инсталация за приготвяне и раздаване на мокра храна в свинефермите (напр.: ИМХ-150).

ИМХ [й-ме-хѐ] – Институт по метеорология и хидрология (БАН).

ИМХВП – Институт по машини за хранително-вкусовата промишленост.

ИМОУ, *англ.* IMU (International Mathematical Union) – Международен математически съюз; вж. ММС.

ИНА [йна], *англ.* INA (Iraqi News Agency) – Иракска информационна агенция.

инв. – инвентарен. Δ *инв. номер.*

инд. – индекс.

инд. – индийски.

ИНД библи. – Индия.

индонез. – индонезийски.

ИНДП – Институт по науките за държавата и правото (БАН).

индустр. – индустриален.

индустриал... – Индустриален (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: Индустриалекспорт, Индустриалимпорт, Индустриалмонтаж).

Индустриалекспорт м. – Външнотърговско предприятие за износ (експорт) на сондажни

агрегати и минни съоръжения (Румъния).

Индустриален импорт *м.* – Външнотърговска организация за внос (**импорт**) и износ (**експорт**) на тъкани, конфекция, трикотаж и др.

Индустриален монтаж *м.* – Държавно предприятие за **индустриален монтаж**.

инж. – инженер (пред собствено име).

инж... – Инженерен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: инжб, Инжстрой).

инжб воен. – Инженерен батальон.

Инжпроект *м. и ж.* – Инженернопроектна организация

Инжстрой *м.* – Държавно стопанско обединение, което извършва на територията на гр. София транспортнокомуникационно, електрификационно, топлофикационно, водопроводно и др. благоустройствено строителство.

ИНИОН [инион], *рус.* ИНИОН (Институт научной информации по общественным наукам) – Институт за научна информация по общественни науки

(при Академията на науките на СССР).

ИНИРД [инирд] – Институт за научноизследователска и развойна дейност.

ИНИРДЦХ – Институт за научноизследователска и развойна дейност по целулоза и хартия.

ИНИС [инйс], *англ.* INIS (International Nuclear Information System) – Международна информационна система по ядрена енергия.

ИНК – Индийски национален конгрес.

ИНК – Ирански национален конгрес.

Инкотермс, *англ.* Incoterms (International Commercial Terms) – Международни търговски правила.

ИНКП – Индийски национален конгрес на профсъюзите; **ИНКПС**.

ИНКПС – Индийски национален конгрес на профсъюзите; **ИНКП**.

ИНМ библи. – Известия на Националния музей.

ИНМ [й-не-мѐ] – Изграждане на населените места (стопанска дирекция).

ИНМА [инма], *мн.* – Инертни

материали.

ИНМВ библи. – Известия на Народния музей във Варна.

ИНМИ [инми] – Название на сборка микроорганизми (от Института по микробиология при Академията на науките на СССР).

ИНН [й-не-нè] – Институт по нефтохимия и нефтопреработка.

ИННК – Иранска национална нефтена компания.

ИНОНИ [инòни] – Инструментално нестандартно оборудване и нови изделия (производствено предприятие).

ИНП [й-не-пè], *воен.* – Инженерен наблюдателен пост.

ИНП – Инструкция за приложение на Наредбата за плащанията.

ИНП – Иранска народна партия.

ИНС, биохим. – Имунонедоимъчен синдром.

ИНРА [йнра], *м. и ж.* – Институт за рационализация и изобретения.

ИНРА, исп. INRA (Instituto Nacional de Reforma Agraria) – Национален институт по аграрна реформа (в Куба).

ИНРС [й-не-ре-сè] – Инсталация за непрекъснато разливане на

стомана.

ин-т – институт; и-т.

Интелсат м. – Интернационален консорциум за сателитни телекомуникации.

интер... – Интернационален (като първа съставна част на сложностъкратени думи, названия, напр.: интербригада, интерсеминар, интервизия, интеркомуникация, интербизнес и др.). Δ *Интеринтелект ООД* (издателство). *Интермикс ООД.*

Интератоменерго м. и ср. – Международно стопанско обединение за мирно използване на атомната енергия.

Интератоминструмент м. – Международно стопанско обединение за сътрудничество в областта на ядреното приборостроене.

Интервизия ж. – Интернационална телевизия (международна система за обмен на телевизионни предавания).

Интерелектро ж. и м. – Международна организация за сътрудничество в електро-техническата промишленост.

Интерклуб м. – Интернационален клуб.

Интеркомёрс м. и ж. – Външно-

търговска организация за износ и внос, компенсационни, обменни, реекспортни сделки и участие в смесени фирми в чужбина.

Интеркосмос *ослар.* – Програма на социалистическите страни за изследване на космоса.

Интермед *м. и ж.* – Вносно-износна централа на Германската демократична република за лабораторни съоръжения, контролни уреди и произведения на фармацевтичната индустрия.

Интерметал *м. и ж.* – Международна отраслова организация за координиране на производството, за развитие и сътрудничество в областта на черната металургия.

Интермода – Международно модно ревю. Δ *Интермода 75/76.*

...интери – **Интернационален** (като втора съставна част на сложностъкратени думи, напр.: Коминтерн, Профинтерн).

интернац. – **интернационален.**

Интернет *м., англ., Internet (International Net)* – Система за международен обмен на информация чрез компютър.

Интероргтехника *ж.* – Международна техническа изложба за

организационна техника. Δ *Интероргтехника 75.*

Интерпол *м., англ. Interpol (International Criminal Police Organisation)* – Международна организация на криминалната полиция.

Интерпред *м.* – Сдружение на бюрата за представителство на чужди фирми и търговско посредничество в България.

Интерпресграфик *ср.* – Списание на Международната организация на журналистите, издавано в Будапеща.

Интерпрограма *м.* – Българо-съветски научноизследователски проектантски институт.

Интерспътник *м. и ж.* – Международна организация за космически връзки.

Интерстено *ж.* – Международна федерация по стенография и машинопис.

Интертекстил *м.* – Международно обединение за текстилна промишленост.

Интертекстилмаш *м.* – Международно стопанско обединение за текстилно машиностроене.

Интерфилм *м. и ж.* – Главна редакция към София-прес за филми за разпространение в чужбина.

Интерфото *ср. и ж.* – Главна редакция към София-прес за фотографска пропаганда в чужбина.

Интерфрийго *ср. и м., англ.* Interfrigo (**I**nternational **R**ailway-owned **C**ompany for **R**efrigerated **T**ransport) – Международно дружество на железниците за превоз при най-благоприятен температурен режим на лесно-развалящи се продукти.

Интерхйм *ж. и м., остар.* – Международна отраслова организация на социалистическите страни за сътрудничество в областта на производството и търговията с продукти на малото-нажната химическа промишленост.

Интерхймвлакно *ср. и м.* – Международно стопанско обединение за производство на синтетични влакна.

Интехотели-Балкантурист *м.* – Туристическа стопанска организация за всички видове международен туризъм.

ИНТИ [инти], *рус.* ИНТИ (**И**нститут **н**аучн**о**т**е**х**н**ическ**о**й **и**н**ф**ормации) – Институт за научно-техническа информация.

Интон (–) – Автоматично звуково (тонално) информацион-

но устройство (напр.: Интон-401).

интра... – **Интернационален** (като първа съставна част на сложностъкратени думи, названия, напр.: *Интраком*).

Интраком – **Интернационална компания** (гръцка телекомуникационна компания).

Интрансмаш *м.* – Българо-унгарско дружество за проектиране, усъвършенстване и доставяне на машини и системи за вътрешнозаводски транспорт.

Интурист *м., остар., рус.* Интурист (Главное управление по **и**ностр**а**нному **т**уризм**у**) – Главно управление по чуждестранен туризъм в СССР.

ИНУХТ – Институт по нефрология, урология, хемодиализа и трансплантация.

ИНФ [й-не-фѐ] – **Индонезийски национален фронт**.

ИНФ *библ.* – **Информатика**, библиотечно дело, библиография, наукознание, оргтехника..

инф. *грам.* – **инфинитив**.

Инфлот *м.* – Държавно търговско предприятие за агентиране на всички чуждестранни кораби, посещаващи българските пристанища, и на българските кораби, извършващи

задгранични плавания.

инфо... – Информационен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, названия, напр.: инфогрупа, инфодизайн, инфосервиз, инфоцентър, инфоборса, инфорадио и др.).

Инфоком – Международен панаир за компютърна техника, хардуер и софтуер, телекомуникации, бюрооборудване и специализирана апаратура (Скопие).

информ. – информационен.

Информбюро *ср., истор.* – Информационно бюро на комунистическите и работническите партии (1947—1956).

Инфотерм *м.* – Международен терминологичен информационен център (при ЮНЕСКО).

Инфоцентър – Информационен център.

ИО – Инженерингова организация.

ИО – Инспекторат по образованието (Министерство на образованието и науката).

ИО – Институт за образованието.

ИО – Институт по овощарство.

ИО – Институт по океанология (БАН).

ИО – Интендантско обслужване

(еднолично акционерно дружество).

ИО воен. – Информационни операции.

ИО – Информационно обслужване. Δ **ИО на МОН.**

ИОВТ – Икономика и организация на вътрешната търговия (специалност във висше учебно заведение).

ИОЗ [идз] – Инвалидност поради общо заболяване.

ИОЗ [идз] – Институт за овощарство и земеделие (Кюстендил).

ИОИС [й-о-йс] – Интегрална отраслова информационна система.

ИОККГП – Институт по обувна, кожарска, кожухарска и галантерийна промишленост.

ИОКС – Институт на обединените кралски служби (Лондон).

ИОМТС – Икономика и организация на материално-техническото снабдяване (специалност във висше учебно заведение).

ИОН – Институт по образование и наука.

ИОНХ [ионх] – Институт по обща и неорганична химия (БАН).

ИООС – Инспекция за опазване на околната среда.

ИООСВ – Инспекция за опазване на околната среда и водите; ИОСВ.

ИОРИИ – Инструкция за оформяне и разглеждане на исканията за изобретения.

ИОСВ – Инспекция за околната среда и водите; ИООСВ.

ИОСЗА – Икономическа общност на страните от Западна Африка.

ИОСМ – Икономическа организация на страните от Магреб.

ИОСМЦ – Инструкция за отчитане на стоково-материалните ценности.

ИОСП [иѐсп] – Институт по обща и сравнителна патология (БАН).

ИОТ [иѐт] – Икономика и организация на туризма (специалност във висше учебно заведение).

ИОТ [иѐт] – Инспекция „Охрана на труда“.

ИОТ [иѐт] – Институт по облекло и текстил.

ИОТ [иѐт] – Институт по ортопедия и травматология.

ИОУ [й-оу], *електрон.* – Информационно оперативно устройство.

ИОХ [иѐх] – Институт по органична химия (БАН).

ИОХЦФ – Институт по органична химия с Център по фитохимия (БАН).

ИП – Издателство с печатница.

ИП воен. – Изолиращ противогаз.

ИП воен. – Изпитателен полигон.

ИП воен. – Изстребител-прехващач.

ИП воен. – Изходен пункт.

ИП воен. – Изходно положение.

ИП – Икономическа полиция.

ИП – Инвестиционен посредник.

ИП хим. – Индикаторен прах.

ИП – Инженерингово предприятие.

ИП – Инспекция по труда.

ИП – Институт по паразитология (БАН).

ИП – Институт по педиатрия.

ИП – Институт по полимери (БАН).

ИП – Институт по психология.

ИП воен. – Изходен пункт.

ИПА [ипа], *англ.* IPA (Indian Press Association) – Индийска телеграфна агенция.

ИПА [ипа] – Институт по публична администрация.

ИПАЕИ – Институт за публична администрация и европейска интеграция.

ИПБ [й-пе-бѐ] – Инвалидност поради професионална болест.

иПб [й-пе-бѐ], *воен.* – Инженерно-пътен батальон.

ИПБАМ, *англ.* IPBAM (International Permanent Bureau of Automobile Manufacturers) – Международно постоянно бюро на производителите на автомобили; БЛИКА.

ИПБр *воен.* – Инженерно-пътна бригада.

ИПЕ *истор.* – Интернационал на пролетарските есперантисти.

ИПЗАП *юрид.* – Инструкция за приложение на Закона за административното производство.

ИПИ [йпи] – Институт за перспективни изследвания (Военна академия „Г. С. Раковски“).

ИПИ [йпи] – Институт за подпомагане на интеграцията.

ИПИ [йпи] – Институт по пазарна икономика.

ИПИ [йпи], *англ.* IPI (International Press Institute) – Международен институт по печата.

ИПИО [йпио] – Институт за перспективни изследвания за отбраната.

ИПК [й-пе-ка] – Издателско-полиграфически комплекс. Δ *ИПК „Родина“.*

ИПК [й-пе-ка] – Институт по паметниците на културата.

ИПК, *англ.* IPC (Iraq Petroleum Company) – Иракска петролна компания.

ИПК, *англ.* IPC (International Petroleum Company) – Международна петролна компания.

ИПКА, *англ.* IPSCA (International Petroleum Co-operative Alliance) – Международно кооперативно петролно сдружение.

ИПКК [й-пе-ка-ка] – Институт за повишаване на квалификацията на кадрите.

ИПМ *воен.* – Изходен пункт по маршрута.

ИПМ [й-пе-ѐм] – Изчислително-перфокартна машина.

ИПМ [й-пе-мѐ] – Институт по приложна минералогия (БАН).

ИПМИ [й-пе-ме-й] – Институт по приложна математика и информатика.

ИПМР – Истинска партия на Мексиканската революция.

ИПН *воен.* – Изходен пункт за насочване.

ИПН – Институт за правни науки (БАН).

ИПНП – Инструкция за приложението на Наредбата за плащанията.

ИПозБ *воен.* – Инженерно-позиционен батальон.

ИПозБр *воен.* – Инженерно-

позиционна бригада.

ИПозР *воен.* – Инженерио-позиционна рота.

ИПОМ *воен.* – Изходен пункт на обратния маршрут.

ИПП [й-пе-пѐ], *воен.* – Индивидуален пресвързочен пакет.

ИПП [й-пе-пѐ], *воен.* – Индивидуален противохимически пакет.

ИПП [й-пе-пѐ] – Институт за проучване и проектиране.

ИПП... [й-пе-пѐ] – Институт за проучване и проектиране на... (като първа съставна част на инициални съкращения, напр.: ИППГСС).

ИППБ *воен.* – Инфекциозна полева подвижна болница.

ИППГСС – Институт за проучване и проектиране на горското и селското стопанство. *Δ* ИППГСС „Агролеспроект“.

ИППИ [ипй] – Институт за политически и правни изследвания.

ИППМП – Индивидуална практика за първична медицинска помощ.

ИППН – Институт за политически и правни науки.

ИППО [и-пиѐ] – Институт за перспективни изследвания на отбраната.

ИППХ [й-пе-пе-хѐ] – Институт по пивоварна промишленост и хмелопроизводство.

ИППХМО – Институт за проучване и проектиране на хидромелиоративни обекти. *Δ* ИППХМО „Водпроект“.

Ипр – „Исторически преглед“ (списание); Ист. пр.

ИПС [й-пе-сѐ] – Институт по приборостроене.

ИПС [й-пе-сѐ] – Институт по пшеницата и слънчогледа (Генерал Тошево).

ИПСА [ипса], *воен.* – Изолиращ подводно-сухоземен апарат.

ИПСА [ипса], *англ.* IPSA (International Political Science Association) – Международна асоциация за политически науки; вж. **МАПН**.

ИПСИ [ипси], *англ.* IPSI (International Political Science Institute) – Международен институт за политически науки.

ИПсих – Институт по психология (БАН).

ИПСМП – Индивидуална практика за специализирана медицинска помощ.

ИПТ [й-пе-тѐ] – Институт за полупроводниковата техника.

ИПТ [й-пе-тѐ] – Институт за пречиствателна техника.

ИПТА *воен.* – Изстребително-противотанкова артилерия.

ИПТАБр *воен.* – Изстребително-противотанкова артилерийска бригада.

ИПТАДи *воен.* – Изстребително-противотанков артилерийски дивизион.

иптап [иптáп], *воен.* – Изстребително-противотанков артилерийски полк.

иптб *воен.* – Изстребително-противотанкова батарея; иптбатр.

иптбатр [иптбáтр], *воен.* – Изстребителна противотанкова батарея; иптб.

иптд [иптáд], *воен.* – Изстребително-противотанков дивизион.

ИПФ [й-пе-фè] – Институт по приложна физика (БАН).

ИПЮ, *англ.* IPU (International Paleontological Union) – Международен палеонтологически съюз.

ИПЮ, *англ.* IPU (International Peasant Union) – Международен съюз на селяните.

ИПЮ, *англ.* IPU (International Population Union) – Международен съюз по населението.

ИР [й-рè] – Изобретения и рационализации (фонд).

ИР *изч. техн.* – Индексен регистър.

ИР *воен.* – Инженерно разузнаване.

ИР – Ислямска република. Δ *ИР* *Мавритания.*

ИРА [йра], *ж.* – Ирландска републиканска армия.

ирàзер, *м., англ.* iraser (Infrared Amplification by Stimulated Emission of Radiation) – Квантовомеханичен усилвател на инфрачервените лъчи.

ирап. – ирански.

ИРВ [й-ре-вè] – Инструкция за разглеждане на възраженията.

ИРГ *воен.* – Инженерно разузнавателна група.

ИРЕ [ирè] – Институт по радиоелектроника.

ИРИ *информ.* – Избирателно разпространение на информацията.

ИРИС [йрис], *англ.* IRIS (International Research Information Service) – Международна служба за научна информация.

ИРК – Информационно-рекламен каталог.

ИРК [й-ре-кà] – Информация за ръководни кадри (отдел, бюро, служба).

ИРК, *англ.* IRC (International Red Cross) – Международен червен кръст; вж. МЧК.

ИРЛ *библ.* – Ирландия.

ирл. – ирландски.

ИРМ – Идейна работа сред младежта.

ИРМ воен. – Информация за района на мисията.

ИРМИ [йрми] – Институт за регионални и международни изследвания.

ирон. лексикогр. – иронично.

ИРП [й-ре-пѐ] – Институт за развитие на промишлеността.

ИРП [й-ре-пѐ] – Институт по рибна промишленост.

ИРП – Институционалистко-революционна партия (Мексико).

ИРП – Ирландска работническа партия.

ИРП – Истинска революционна партия (Боливия).

ИРП – Италианска републиканска партия.

ИРПУ воен. – Инженерна рота за обзавеждане на пунктове за управление.

ИРР [й-ре-рѐ] – Институт по рентгенология и радиобиология.

ИРСФК, *англ.* IRSFC (International Rayon and Synthetic Fibres Committee) – Международен комитет за изкуствена коприна, вискоза и синтетични влакна; КИРФС.

ИРТ (–) [й-ре-тѐ] – Изследователски реактор – топлинен

(напр.: ИРТ-1000).

ИРТ – Институт по радиоелектроника и технологии.

ИРФ, *англ.* IRF (International Road Rederation) – Международна федерация по пътищата.

ИРЮ, *англ.* IRU (International Road Transport Union) – Международен съюз на пътния транспорт.

ИС – Избирателна секция.

ИС – Изкуствен спътник.

ИС – Изпълнителен съвет. Δ ИС на Агенцията за приватизация.

ИС – Изчислителна система.

ИС – Инженерна служба.

ИС – Институт по социология.

ИС – Инструкция за сигнализацията при железниците.

ИС изч. техн. – Интегрална схема.

ИС (–), *рус.* ИС (Иосиф Сталин) – В марката на съветски тежък танк (напр.: ИС-1, ИС-2).

ИСА [йса] – Индустрална стопанска асоциация.

ИСА, *англ.* ISA (International Sociological Association) – Международна социологическа асоциация; вж. МСА.

ИСАК, *англ.* ISAC (International Scientific Agricultural Council) –

Международен научен селско-стопански съвет.

ИСАП [исап] – Изпълнителен съвет на Агенцията за приватизация.

ИСАФ – Международни сили за поддържане на сигурността в Афганистан.

ИСБ – Инвестиционно-строителна борса.

исб воен. – Инженерно-сапъорен батальон.

исбр воен. – Инженерно-сапъорна бригада.

ИСД [й-се-дѐ] – Италианско социално движение (неофашистка организация).

ИСДК – Институт за следдипломна квалификация; ИСК.

ИСДП [й-се-де-пѐ] – Исландска социалдемократическа партия.

ИСДП [й-се-де-пѐ] – Италианска социалдемократическа партия.

ИСЕ [исѐ] – Институт за специална електроника.

ИСЕМА [исѐма] – Институт за специална електромедицинска апаратура.

ИСЗ [й-се-зѐ] – Изкуствен спътник на земята.

ИСИ [исй], разг., м. и ср. (член. - то) – Инженерно-строителен институт; вж. **ВИСИ**.

ИСИ – „Интерстройинформация“ (сборник на Постоянната комисия по строителство при Съвет за икономическа взаимопомощ).

ИСИ, *англ.* ISI (International Statistical Institute) – Международен статистически институт; вж. **МСИ**.

ИСИРЕПАТ [исирепат], *англ.* ISIREPAT (Committee for International Co-operation in Information Retrieval among Examining Patent Offices) – Международен комитет на патентните ведомства за сътрудничество в областта на издирване на патентна информация.

ИСИЮА, *фр.* ISIUA (Institut supérieur et international d'urbanisme appliqué) – Висш международен институт по приложно градоустройство.

ИСК [й-се-кà] – Икономически и социален комитет (към Европейския съюз).

ИСК – Инженерно-строително командване.

ИСК [й-се-кà] – Институт за следдипломна квалификация; ИСДК.

ИСК [й-се-кà] – Институт по строителна кибернетика.

ИСКА, *англ.* ISCA (International

Standards Co-ordination Association) – Международна асоциация по координация на стандартите.

ИСКС, *англ.* ISCS (International Scientific Co-operative Service) – Международна научна кооперативна служба.

исл. – исландски.

ИСМИУ [исмиу] – Институт по стандартизация, мерки и измерителни уреди.

ИСМХ, *англ.* ISMH (International Society of Medical Hydrology) – Международно дружество за хидроложка медицина; СИМХ.

ИСМЮН, *англ.* ISMUN (International Student Movement for the United Nations) – Международно студентско движение за съдействие на ООН.

ИСО [исо] – Инженерингова стопанска организация.

ИСО, *англ.* ISO (International Standardisation Organisation) – Международна организация по стандартизация; вж. **МОС**.

ИСОД [исод] – Интегрална система за обработка на данни.

ИСоц – Институт по социология (БАН).

ИСП – Индийска социалистическа партия.

ИСП воен. – Инженерно-сапо-

рен полк.

ИСП – Институт на свободните професъзи.

ИСП [й-се-пѐ] – Институт по съобщителна промишленост.

ИСП – Испанска социалистическа партия.

ИСП библи. – Испания.

исп. – испански.

ИСП – Италианска социалистическа партия.

ИСПА [йспа] – Институт за социални и политически анализи.

ИСППЕ – Италианска социалистическа партия на пролетарското единство.

Испроѐкт м. – Институт за проучване и проектиране в областта на инженерното съобщително строителство.

ИСПРП – Испанска социалистическа работническа партия.

ИСПРЮ, *англ.* ISRU (International Scientific Radio Union) – Международен научен радиосъюз.

ИСС – Икономически и социален съвет (ООН).

ИСС – Информационна система на съединение.

ИСС, *англ.* ISS (International Social Service) – Международна социална служба; **ССИ**.

ИССА, *англ.* ISSA (International Social Security Association) –

Международна асоциация за социална сигурност; вж. **МАСС**.

ИССА [йса], *англ.* ISSA (Information Systems Security Association) – Асоциация за информационни системи за сигурност.

ИССИ [йси] – Институт за социални и синдикални изследвания (Конфедерация на независимите синдикати в България).

ИССМ [й-се-се-мѐ] – Институт за селскостопанско машиностроене.

ИССС, *англ.* ISSS (International Society of Soil Science) – Международно дружество по почвознание.

ИССТ [й-се-се-тѐ] – Институт за съвременни социални теории.

Исстрой *м. и ж.* – Организация на инженерно съобщително строителство.

ИСТ – Институт за специална техника (Министерство на вътрешните работи).

ИСТ – Италиански съюз на труда (профсъюзна организация).

ист. – исторически; истор.

Истмат *м.* – Исторически материализъм.

истор. – исторически; ист.

Ист. пр. – „Исторически пре-

глед“ (списание); **Ипр.**

ИСтрБ *воен.* – Инженерно-строителен батальон.

ИСтрБр *воен.* – Инженерно-строителна бригада.

ИСУ [исѹ] – Институт за социално управление.

ИСУ [исѹ] – Информационна система за управление.

ИСУ [исѹ] – Информационни системи и услуги (акционерно дружество).

ИСУЛ [исѹл] – Институт за специализация и усъвършенстване на лекарите.

ИСФ, *англ.* ISF (International Shipping Federation) – Международна корабна федерация.

ИСФА [йсфа] – Инженерна свързочна фабрика (марка радиоапарати).

ИСФА, *англ.* ISFA (International Scientific Film Association) – Международна асоциация за научни филми.

ИСФК [й-се-фе-ка] – Институт по стъкло и фина керамика.

ИСФК, *англ.* ISFC (International Scholarship Fund Committee) – Международен комитет за стипендиантски фонд.

ИСХ, *англ.* ISH (International Society of Haematology) – Международно дружество по хема-

тология; СИХ.

ИСКЮ, *англ.* ISU (International Skating Union) – Международен съюз по фигурно пързалане.

ИТ [й-тè], *електр.* – Измерител на транзистор (напр.: ИТ-51).

ИТ – Изотопна техника (акционерно дружество).

ИТ – Изчислителна техника.

ИТ – Икономически техникум.

△ **ИТ** „Алеко Константинов“.

ИТ *електр.* – Импулсен трансформатор.

ИТ *воен.* – Инженерна техника.

ИТ [й-тè] – Инспекция по труда.

ИТ – Институт по тракология (БАН).

ИТ – Институт по търговия.

ИТ – Институт по тютюна (Министерство на земеделието и горите).

ИТ – Информационни технологии.

ИТ (–) [й-тè], *воен., рус.* ИТ (Инженерный танк) – Мостови танк.

ит. – италиански; итал.

и-т – институт; ин-т.

ИТА *библ.* – Италия.

итал. – италиански; ит.

ИТАР-ТАСС [итàр тàс], *рус.*

ИТАР-ТАСС (Информационное телеграфное агентство России) – Информационна те-

леграфна агенция на Русия.

ИТЕМ [итèм] – Институт по топлотехническо и енергетично машиностроене.

ИТЗ [й-те-зè] – Инвалидност поради трудов злополука.

ИТИ [йти], *англ.* ITI (International Theatre Institute) – Международен театрален институт.

ИТИГА [итйга] – Институт по теория и история на градоустройството и архитектурата (БАН).

ИТИПС [итйпс] – Институт за типизация и индустриализация на промишленото строителство.

ИТИС [итйс] – Институт за типово проектиране и индустриализиране на строителството.

ИТК [й-те-ка] – Изкупвателно-търговски клон.

ИТК [й-те-ка], *мн.* – Инженерно-технически кадри.

ИТКР [й-те-ка-рè] – Институт по техническа кибернетика и роботика (БАН).

ИТМ [й-те-мè] – Институт за тежко машиностроене.

ИТМ [й-те-мè] – Институт по техническа механика.

ИТН *воен.* – Изходна точка за пасочване.

ИТН – Инспекция за технически

надзор.

ИТН [й-те-нè] – **Инспекция** за технически надзор (върху рентгеновите уредби).

ИТО, *англ.* **ITO** (**International trade organization**) – Международна търговска организация.

ИТПЕ – **Институт** за технологическо проектиране и екипировка.

ИТр – **Институт** по тракология (БАН).

ИТС [й-те-сè] – **Информационно-търсеща система**.

ИТТ [й-те-тè], *англ.* **ITT** (**International Telegraph and Telephone Corporation**) – Международна телеграфна и телефонна корпорация.

ИТТИ – **Институт** по тютюна и тютюневите изделия.

ИТТФ, *англ.* **ITTF** (**International Table Tennis Federation**) – Международна федерация по тенис на маса.

ИТФ [й-те-фè], *англ.* **ITF** (**International Transport Workers Federation**) – Международна федерация на транспортните работници.

ИТШП – **Институт** по трикотажна и шевна промишленост.

ИТЮ, *англ.* **ITU** (**International Telecommunications Union**) –

Международен съюз по телекомуникация; вж. **МСТ**.

ИУ електрон. – **Исходно** устройство.

ИУ електрон. – **Изчислително** устройство.

ИУ – **Икономически университет** (Варна).

ИУ воен. – **Инженерно управление** (САЩ).

ИУ електрон. – **Интегриращо** устройство.

ИУП [иуп] – **Институт** за учители по практика.

ИУС [иус] – **Институт** за учители специалисти.

ИУС – **Информационно-управленческа система**.

ИУСИ [иуси] – **Институт** по управление и системни изследвания (БАН).

ИУСИТ [иусит] – **Институт** за усъвършенстване и специализация на инженери и техници.

ИФ воен. – **Изстребителна флотилия**.

ИФ – **Инвестиционен фонд**. △ *ИФ „Развитие“*.

ИФ – **Институт** по философия (БАН).

ИФ – **Институт** по физиология (БАН).

ИФ – **Институт** за фолклор (БАН).

ИФ – Институт по фуражите.

ИФ – Испанска традиционалистска фаланга.

ИФА [ифа], нем. IFA (Industrieverwaltung Fahrzeugbau-volksegene Betriebe für Fahrzeugzubehör) – 1. Управление на народните предприятия за транспорто машиностроене (в Германската демократична република).

2. В марката на товарни дизелови автомобили (напр.: ИФА-НЗА, ИФА-В50Л, ИФА-Н6), самосвали (напр.: ИФА-В50) и др., произведени в тези предприятия.

ифа, член. -та, мн. -и, ж. – Автомобил, произведен в тези предприятия.

ИФАК [ифак], англ. IFAC (International Federation for automatic control) – Международна организация за автоматично управление.

ИФАЛПА [ифалпа], англ. IFALPA (International Federation of Air Line Pilots Association) – Международна федерация на асоциациите на летците от гражданската авиация.

ИФАЛС, англ. IFALS (International Federation of Arts Letters and Sciences) – Международна

федерация за изкуство, литература и науки; ФИАЛС.

ИФАП, англ. IFAP (International Federation of Agricultural Producers) – Международна федерация на селскостопанските производители; ФИПА.

ИФВЕ, рус. ИФВЭ (Институт физика высоких энергий) – Институт по физика на високите енергии.

ИФВЕА, англ. IFWEA (International Federation of Workers Educational Associations) – Международна федерация на работническите образователни асоциации.

ИФВЛ, англ. IFWL (International Federation of Women Lawyers) – Международна федерация на жените правистки.

ИФИ – Институт за философски изследвания (БАН).

ИФИП [ифип], англ. IFIP (International federation for information Processing) – Международна федерация за обработка на информация; ИФОИ.

ИФК хим. – Изопропил-N-фенилкарбамат.

ИФК, англ. IFC (International Fisheries Commission) – Международна риболовна комисия.

ИФЛА, англ. IFLA (International

Federation of Library Association) – Международна федерация на библиотечните асоциации; ФИАБ.

ИФН – Институт за философски науки.

ИФОГ, *англ.* IFOG (International Federation of Olive Growers) – Международна федерация на производителите на маслини; ФИО.

ИФолк – Институт за фолклор (БАН).

ИФПМ, *англ.* IFPM (International Federation of Physical Medicine) – Международна федерация по физическа медицина; ФИМФ.

ИФР [й-фе-рè] – Институт по физиология на растенията (БАН). *Δ ИФР „Акад. М. Попов“.*

ИФРИ [ифри], *фр.* IFRI (Institut Français des Relations Internationales) – Френски институт за международни отношения; ФИМО

ИФС [й-фе-èс] – Ислямски фронт на спасението.

ИФС, *англ.* IFS (International Federation of Surveyors) – Международна федерация на геодезистите; ФИГ.

ИФСП, *англ.* IFS (International Federation of Societies of

Philosophy) – Международна федерация на философските дружества; вж. **МФФД**.

ИФССО [йфсо], *англ.* IFSSO (International federation of Social Science Organisation) – Международна федерация на организациите за обществени науки; МФООН.

ИФТТ [й-фе-те-тè] – Институт по физика на твърдото тяло (БАН). *Δ ИФТТ „Акад. Т. Наџаков“.*

ИФХ [й-фе-хè] – Институт по физикохимия (БАН).

ИФЮВ, *англ.* IFUW (International Federation of University Women) – Международна федерация на жените преподавателки в университетите.

ИФЮНЕ – Икономически форум за Югоизточна Европа.

ИХБ, *англ.* IHB (International Hydrographic Bureau) – Международно хидрографско бюро; БХИ.

ИХВП [й-хе-ве-пè] – Институт по хранително-вкусова промишленост (Пловдив).

ИХДП – Италианска християн-демократическа партия.

ИХК – Индустриална холдингова компания (акционерно дружество).

ИХК [й-хе-ка] – Институт по хематология и кръвопреливане.

ИХКТ [й-хе-ка-тè] – Институт за хладилна и климатична техника.

ИХМ [й-хе-мè] – Институт по хидрология и метеорология (БАН).

ИХМ [й-хе-мè] – Институт по хидротехника и мелиорации.

ИХМ [й-хе-мè] – Институт по химическо машинно строене.

ИХО, *англ.* IHO (International Health Organisation) – Международна здравна организация; вж. **МОЗ**.

ИХОТПЗ – Институт по хигиена, охрана на труда и професионалните заболявания (Медицинска академия).

ИХП [й-хе-пè] – Институт по хидравлика и пневматика.

ИХПЗ [й-хе-пе-зè] – Институт по хигиена и професионални заболявания.

ИХТ [й-хе-тè] – Институт по хладилна техника.

ИХФ [й-хе-фè] *англ.* IHF (International Hockey Federation) – Международна федерация по хокей.

ИХФК *хим.* – Изопропил-трихлорфенил-карбамат.

ИЦ – Издателски център.

ИЦ [иц] – Изчислителен център.

ИЦ – Иновационен център. Δ *ИЦ при ИЧМ.*

ИЦ [иц] – Информационен център.

ИЦДХ *биохим.* – Изоцитратде-хидрогеназа.

ИЦКП [й-це-ка-пè] – Изчислителен център за колективно ползване.

ИЦМ [й-це-мè] – Институт по цветна металургия.

ИЦР [й-це-рè] – Информационен център за развитие.

ИЦРБД – Информационен център за района на бойните действия.

ИЦФ [й-це-фè] – Изчислителен център – Физика (БАН).

ИЦХ [й-це-хè] – Институт по целулоза и хартия.

ИЧ [й-чè], *прил., физ.* – Инфрачервен. Δ *ИЧ диапазон. ИЧ лъчи. ИЧ облъчване.*

ИЧМ [й-че-мè] – Институт по черна металургия.

ИЧП – Институт по човешките права (Финландия).

ИЧС [й-че-сè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Институт за чуждестранни студенти.

ИЧС *хим.* – Инфрачервена спектроскопия.

ИЧХ *радиотехн.* – Измервател

на честотни характеристики.

ИЮА, *англ.* IUA (International Union of Arts) – Международен съюз за изкуство; ЮИДА.

ИЮА, *англ.* IUA (International Union of Advertising) – Международен съюз по рекламиране.

ИЮАС, *англ.* IUAS (International Union of Agricultural Sciences) – Международен съюз за селскостопански науки.

ИЮАТ, *англ.* IUAT (International Union against Tuberculosis) – Международен съюз за борба с туберкулозата; ЮИКТ.

ИЮБ, *англ.* IUB (International Union of Biochemistry) – Международен съюз по биохимия.

ИЮБС, *англ.* IUBS (International Union of Biological Sciences) – Международен съюз по биологическите науки; ЮИСБ.

ИЮГГ, *англ.* IUGG (International Union of Geodesy and Geophysics) – Международен съюз по геодезия и геофизика; МСГГ.

ИЮГС, *англ.* IUGS (International Union of Geological Sciences) – Международен съюз за геологически науки; МСГН.

ИЮИ, *англ.* IUI (International Union of Interpreters) – Международен съюз на преводачите.

ИЮК, *англ.* IUC (International Union of Chemistry) – Международен съюз по химия.

ИЮНС, *англ.* IUNS (International Union of Nutritional Sciences) – Международен съюз по науките за храненето; ЮИНС.

ИЮПАК, *англ.* IUPAC (International Union of Pure and Applied Chemistry) – Международен съюз по теоретична и приложна химия; ЮИКПА, МСТПХ.

ИЮПАП, *англ.* IUPAP (International Union of Pure and Applied Physics) – Международен съюз за теоретична и приложна физика; ЮИППА, МСТПФ.

ИЮПН, *англ.* IUPN (International Union for the Protection of Nature) – Международен съюз за защита на природата; ЮИПН; вж. МСОП.

ИЮТАМ, *англ.* IUTAM (International Union of Theoretical and Applied Mechanics) – Международен съюз за теоретична и приложна механика; МСТПМ.

ИЮФРО, *англ.* IUFRO (International Union of Forest Research Organisation) – Международен съюз на организациите за изследвания на горите.

ИЮХС, *англ.* IUHS (International Union of History of Sciences) –

Международен съюз за история на науките.

н-я – индустрия.

ИЯИЯЕ [ня-й-яѐ] – Институт за ядрени изследвания и ядрена енергетика (БАН).

Й

ЙАР – Йеменска арабска република.

ЙКП – Йорданска комунистическа партия.

ЙСП – Йеменска социалистическа партия.

К

К (–) [ка] – Автомобилен кран (напр.: К-51, К-52, К-64).

К (–) [ка], рус., К (Н. И. Камов) – В марката на вертолети, конструирани от Н. И. Камов (напр.: К-15, К-18); Ка.

К (–) [ка], рус., К (Корчевальная машина) – Изкоренител (напр.: К-2А).

К (–) [ка] – Карбуратор (напр.: К-126П).

к. – карта.

К (–) [ка], метал. Керамична свързка (в марката на абразив-

ни (шлифовачни) инструменти при означаване на вида на свързката).

К (–) [ка], рус. К ("Кировец") – В марката на съветски трактор „Кировец“ (напр.: К-700, К-701).

К (–) [ка] – Климатизатор за прозорец (напр.: К-3300).

К – Коефициент на филтрацията (почвено-хидрологична величина).

К *геохим.* – Кокосови въглища.

К (–) [ка] – Компресор (напр.: К-25А, К-50Б).

К (–) [ка] – В марката на компресорни масла (напр.: К-12, К-19).

К (–) [ка] – Контролна машина (напр.: К-80-6).

К (–) [ка] Косачка (напр.: К-1.4, К-1.6).

К (–) [ка], рус. К (кран) – За означаване на тип кран (напр.: К-401, К-407).

К [ка], *изч. техн.* – Мярка за капацитет на паметта.

К [ка], само в съчет. **Оценка К** – Най-високата оценка за качеството на някакво изделие, означаваща „на световно равнище“.

К (–) [ка] Преносима кинопржекционна машина (напр.: К-101, К-301, К-303).

К (–) [ка], *метал.*, *рус.* К (кремний) – Силиций (в марката на цветни сплави).

К физ. – Катод.

К физ. – Келвин (единица за температура по термодинамичната температурна скала), (след цифра).

к – кило... (представка за образуване на десетичните кратни единици от Международната система на измерителните единици, напр.: кА килоампер).

К електр. – Ключ.

К – Кон (в шахмата).

Ка (–), *рус.* Ка (Н. И. Камов) – В марката на вертолети, конструирани от Н. И. Камов (напр.: Ка-8, Ка-10, Ка-15, Ка-18); К.

КА – Кафе-аперитив. Δ КА „Аквариум“.

КА – Командващ армия.

КА – Комбинат за автобуси. Δ КА „Човдар“.

КА – Консултантска агенция. Δ КА „Аргус“.

КА – Концертна агенция. Δ КА „Авангард“.

КА воен. – Корпусна артилерия.

КА физ. – килоампер.

КАА – Клуб „Анонимен алкохолик“.

КАБ електр. – Кабел с хартиена изолация в алуминиева обвив-

ка, брониран с две стоманени ленти, с външна покривка от юта.

КАБ [каб] – Комитет за архитектура и благоустройство.

КАБР електр. – Кабел с алуминиева обвивка, брониран с две стоманени ленти, без външна покривка от юта.

КАБр воен. – Корпусна артилерийска бригада.

КАВЗ [кавз], *рус.* КАВЗ (Курганский автобусный завод) –

1. Кургански автобусен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр.: КАВЗ-651А).

КАГ – Комисия по архитектура и градоустройство; АГК.

КАГ електр. – Контролен кабел с хартиена изолация в алуминиева обвивка, гол.

КАГ воен. – Корпусна артилерийска група.

КАД воен. – Командващ артилерията в дивизията.

кадѐт, член. –ът, -а, *мн.* -и, *м.*, *истор.*, *рус.* кадет (член конституционно-демократической партии, конституционный демократ) – Член на конституционнодемократическата партия в Русия (1905-1917).

— *Произв.*: кадѐтка, кадѐтски.

КАЕ (-) [kà-è] – Електроуправляем автоматичен кран (напр.: КАЕ-150, КАЕ-200).

КАЕ – Католическа апостолическа екзархия.

КАЕ – Комисия по атомната енергия (САЩ).

КАЗ [каз], рус. КАЗ (Курганский автобусный завод) –

1. Кургански автобусен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр.: КАЗ-601, КАЗ-671).

КАЗ [каз], рус. КАЗ (Кутаисский автомобильный завод). –

1. Кутаиски автомобилен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр.: КАЗ-600, КАЗ-606).

КАК воен. – Командващ артилерията в корпуса.

кал физ. – калория (единица за измерване на количество топлина, на която в Международната система на измерителните единици съответства джаул), (след цифра).

калциех м. – Цех „Калцинация“ (в Завода за калцинирана сода).

КамАЗ [камâз], рус. КамАЗ (Камский автомобильный завод) – 1. Камски автомобилен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод.

Камѐт м. – Качествена металургия. Δ Камѐт ЕАД Перник.

КАМТ – Корейска асоциация за международна търговия.

КАН библ. – Канада.

КАН – Китайска академия на науките.

к. а. п. – кандидат на архитектурните науки (със собствено име).

канд. – кандидат (в съчет. канд. па...). Δ Канд. на филологическите науки.

КАНУ [kànu], англ. KANU (Kenya African National Union) – Национален съюз на африканците в Кения.

канц. – канцеларски.

КАО [kà-ò] – Комплексно административно обслужване (отдел).

КАП (-) [кап] – Автоматичен пламъчно-тръбен парен котел (напр.: КАП 10/12).

КАП [кап] – Комплексна автоматизация на производството.

КАП – Консултации, анализи, прогнози (дружество с ограничена отговорност).

КАП – Конфедерация на арабските профсъюзи.

КАП – Корпорация на автомо-

билните превозвачи.

кап. – капиталистически.

кап... *разг.* – Капиталистически (напр.: капстрана).

кап. – капитално. Δ *Кап. строителство.*

кап. – капитан (със собствено име). Δ *кап. Иванов.*

КАПП [ка-пе-пé], *м.* и (*разг.*) *ср.* (*член. -то*) – Комплексна автоматизация на производствените процеси (отдел).

кар – карат (единица мярка за злато и за съпощенни камъни – каратово тегло), (*с цифра*). Δ *18 кар.*

КАР – Клуб на автотранспортните работници.

Каран *м., воен.* – Картечно-artilерийски полк.

КАРИФТА [карифта], *англ.* CARIFTA (Caribbean Free Trade Area) – Асоциация за свободна търговия на страните от Карибския район.

КАРО, *англ.* CARO (Computer Antivirus Researcher's Organization) – Организация на изследователите срещу компютърните вируси.

карт. – картина:

картогр. – картографски.

КАС (–) [кас], *ед. и мн., воен.* – Авиационно-спасителен кон-

тейнер (напр.: КАС-90).

КАС – Кооперация „Асансьорни сервиси“. Δ *КАС „Люлин-91“.*

КАССР [ка-ès-ес-èр], *истор., рус.* КАСР (Кабардинская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Кабардинска автономна съветска социалистическа република.

КАССР [ка-ès-ес-èр], *истор., рус.* КАСР (Карельская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Карелска автономна съветска социалистическа република.

КАТ [кат], *м.* – 1. Контрол на автомобилния транспорт (Министерство на вътрешните работи).

2. Служителите, осъществяващи контрол на автомобилния транспорт. Δ *Пристигна КАТ.* – *Произв.: катаджня, катаджийски.*

кат. – каталоген.

кат. – категория. Δ *Мъже – кат. до 86 кг.*

кат. – катедра.

КАТС [ка-те-сè] – Корабна автоматична телефонна станция.

КАФ, *англ.* CAF (Cost and freight) – Транспортна клауза в международната търговия, която означава, че в продажната цена на стоката е включено и

навлото.

КАХА [kàxà] – Канадска аматьорска хокейна асоциация.

КБ (–) [kà-bè] – Въздушен бутален компресор (напр.: КБ-150А).

КБ – Касетъчна бомба.

КБ – Кафе-бар.

КБ – Клинична болница.

КБ – Коалиция за България.

КБ – Коктейл-бар. Δ *КБ „Агания“*.

КБ воен. – Командир на база.

КБ воен. – Командир на батарея.

КБ – Конвенция за бежанците.

КБ – Конструкторско бюро.

КБ – Концертно бюро.

КБ (–) [kà-bè], *рус.* КБ (Кран башенный) – Кулокран (напр.: КБ-16, КБ-160-2).

КБ – Кредитна банка.

КБ – Кристалбанк.

КБ – Ксерокс България (еднолично дружество с ограничена отговорност).

КБА [kà-be-à] – Комисия по бедствия и аварии. Δ *КБА Добрич*.

КБАССР [kà-be-à-ès-es-èr], *истор., рус.* КБАССР (Кабардино-Балкарская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Кабардино-Балкарска автономна съветска со-

циалистическа република.

КБВ [kà-be-vè], *радиотехн.* – Коэффициент на бягаща вълна.

КБД [kà-be-dè] – Колеж по библиотечно дело.

КБД воен. – Командир на бойните действия.

КБЕ – Кратка българска енциклопедия.

КБЖ [kà-be-jè] – Комитет на българските жени.

КБК (–) [kà-be-kà], *рус.* КБК (Комбайн для обмолота бобовых культур) – Комбайн за бобови култури (напр.: КБК-1,0).

КБК [kà-be-kà] – Комисия за борба с корупцията (Министерски съвет).

к. б. н. – кандидат на биологическите науки (със собствено име).

КБО [kà-be-ò] – Комунално-битово обслужване. Δ *КБО ЕАД*.

КБО [kà-be-ò] – Комунално-битов отдел.

КБП (–) [kà-be-pè] – Комбайн за бране на плодове за пулпроизводство (напр.: КБП-1).

КБР воен. – Командир на бригада; виж. **комбриг**.

КБРТ – Комитет за българско радио и телевизия.

КБС [kà-be-sè] – Комунално-би-

тово строителство.

КБС, *англ.* CBS (Columbia Broadcasting System) – Радио-предавателна компания „Колумбия“ (САЩ).

КБСД – Клуб на българо-съветската дружба.

КБТ [ка̀-бе-тѐ] – Конгрес на британските трейджюниони.

КБТГ *воен.* – Командир на бойна транспортна група.

КБУ [ка̀-бе-у̀] – Комбинат за битови услуги.

КБУ [ка̀-бе-у̀], *м.* – Комунално-битови услуги (отдел).

КБФК – Комитет на борците против фашизма и капитализма.

КБФХ – Комисия за борба с футболното хулиганство (Български футболен съюз).

КБЧ – Касетъчна бойна част.

КВ (–) [ка̀-вѐ] – Винтов крик (напр.: КВ-25).

КВ [ка̀-вѐ], (*разг.*), *мн.* -та, *електр.* – Високоволтов кабел.

КВ (–) [ка̀-вѐ], *ед. и мн., техн.* – Въртящи кръгове (напр.: КВ-4, КВ-6, КВ-8).

КВ *мед.* – Каверна.

КВ – Капилярна влагоемност (почвено-хидрологична величина).

КВ [ка̀-вѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то), воен.* – Картечен взвод.

КВ [ка̀-вѐ] – Командващ включвател на линейен избирач (в Автоматична телефонна централа).

КВ *техн.* – В марката на корабни вертикални, центробежни помпи с електрозадвижване.

КВ [ка̀-вѐ], *мн., радиотехн.* – Къси вълни. Δ Предаването е на КВ.

КВ [ка̀-вѐ], *прил., радиотехн.* – Късовълнов. Δ КВ-предавател. КВ-приемник. КВ-радиостанция.

КВ (–) [ка̀-вѐ], *рус.* КВ (Кировский военный завод) – В марката на съветски тежък танк (напр.: КВ-1, КВ-2).

кв. – квадратен. Δ кв. метър.

кв. – квартал (пред име). Δ кв. „Лозенец“.

кв физ. – киловолт (с цифра). Δ 220 кв.

ква физ. – киловолтампер (с цифра).

КВБ – Катедра по вътрешни болести (Медицинска академия).

КВВ (–) [ка̀-ве-вѐ] – Високоповодителна количка с кабелно захранване (напр.: КВВ-2500).

КВВС – Кралски военно-въздушни сили (Англия, Австралия, Канада).

КВД [ка̀-ве-дѐ] – Кожно-венеро-

логичен диспансер.

КВЕШ – Кабел с винилитова изолация, екраниран, шлангован.

КВ-ЕТ [ка-ве-ѐт], *електр.* – Изолиран високоволтов кабел с един пласт полиетилен.

КВИ [ка-ве-й], *изч. техн.* – Канал за вход-изход.

КВИ – Контрол на военното имущество.

КВК – Командване на военен контингент. Δ *КВК на ООН.*

КВЛ [ка-ве-ѐл] *електр.* – Кабел с винилитова изолация за луминесцентно осветление.

КВЛ – Камара на ветеринарните лекари.

к.в.-м. н. – кандидат на ветеринарно-медицинските науки (със собствено име).

к. в. н. – кандидат на военните науки (със собствено име).

квн – квнцтал (единица за маса).

КВОН – Комитет по висше образование и наука (Европейски съюз).

КВПОС – Комисия по външна политика, отбрана и сигурност (Народно събрание).

КВС (–) [ка-ве-сѐ], *рус.* КВС (Компресорная водоплазная станция) – Компресорна помпена станция (напр.: 45 КВС-30).

КВС [ка-ве-сѐ], *ед. и мн. (разг., мн. -та), електр.* – Специален високочестотен кабел.

КВС [ка-ве-сѐ], *ед. и мн. (разг., мн. -та), електр.* – Стирофлексен високоволтов кондензатор.

кв. см – квадратен сантиметър (с цифра).

квт физ. – киловат (с цифра).

КВТ – Клуб по воден туризъм.

КВТР – Клуб за воден туризъм и рафтинг.

квтч физ. – киловатчас (с цифра).

КВУ [ка-ве-ў], *воен.* – Командир на взвод за управление.

КВЦ [ка-ве-цѐ] – Квалификационно-възстановителен център (Министерство на образованието и науката).

КВЦ [ка-ве-цѐ] – Клинично-възстановителен център (Министерство на здравеопазването).

КГ (–) [ка-гѐ], *електр.* – Кварцов генератор (напр.: КГ-96).

КГ [ка-гѐ], *техн.* – Колани стрелбен (елементи за закрепване на проводници, кабели и тръби).

КГ (–) [ка-гѐ] – Комбайн за бране на грозде (напр.: КГ-1).

КГ – Комитет по геология.

КГ (–) [ка-гѐ], *електр.* – Конусни

глави за кабели „Елпром“ (напр.: КГ-250, КГ-300, КГ-350).

кг – килограм (след цифра).

к-г – кѹмпинг.

КГБ [ка-ге-бѐ], рус. КГБ (Комитет государственной безопасности) – Комитет за държавна безопасност (СССР).

КГГХИ – Клон за геоложки, геохимически и химически изследвания (“Геоложки проучвания”).

КГД – Корпус за гражданска демократия

КГИ, фр. CGI (Congrès géologique international) – Международен конгрес по геология; ИКГ.

кгм физ. – килограмометър (с цифра).

к. г.-м. п. – кандидат на геолого-минералогическите науки (със собствено име).

КГМР – Комитет по геология и минерални ресурси.

к. г. п. – кандидат на географските науки (със собствено име).

КГО [ка-ге-ò] – Корпус на гражданската отбрана (Конго-Бразавил).

КГПГК – Клон за геофизични проучвания и геоложко картиране (“Геоложки проучвания”).

кг/с – килограм в секунда (единица за тегловен дебит), (с цифра).

кгс физ. – килограм-сила (единица за сила на тежестта на тяло), (с цифра).

КД (–) [ка-дѐ] – Апарат за класическа електродиагностика.

КД (–) [ка-дѐ], рус. КД (“Кировец” дизельный) – Дизелов трактор „Кировец“ (напр.: КД-35).

КД (–) [ка-дѐ] – Каличериен дарак (напр.: КД-4).

КД радиотехн. – Канални демодулатори.

КД воен. – Командир на дивизия.

КД {ка-дѐ} – Командитно дружество.

КД – Комисия за далекостъобщения.

КД – Контрол на движението.

КД мед. – Повърхностна кожна доза (рентгенова доза при лечение).

КД [ка-дѐ], обикн. мн. и разг. (мн.-та, член. -та), рус. КД (Кремниевые диоды) – Силициеви диоди.

кд физ. – кандела (единица за интензитет на светлината).

КД – кѹм дело.

КДА, исп. CDA (Compañía Dominicana De Aviación) – До-

минианска въздушна компания.

КДА [ка-де-а] – Командитно дружество сакции.

КДВГ [ка-де-ве-гè] – Комбинат за двигатели с вътрешно горене.

КДВГ [ка-де-ве-гè], *ед. и мн.* – Корабен двигател с вътрешно горене.

КДЕР [ка-де-èр] и [ка-де-рè] – Комисия по държавно енергийно регулиране.

КДЖ [ка-де-жè] – Клиника за дребни животни.

кдж физ. – килоджаул (с цифра).

КДК [ка-де-ка] – Каменодобивен клон.

КДК [ка-де-ка] – Клуб на дейците на културата; **ККД**.

КДК [ка-де-ка] – Комисия за държавен контрол.

КДК [ка-де-ка] – Комитет за държавен контрол.

КДМ [ка-де-мè], – Комитет на демократичната младеж (1946-1947).

КДММЛ – Комбинат за дървообработващи и мебелни машини и линии.

КДН – “Капитан дядо Никола” (АД, Габрово).

КДН (–) [ка-де-èn], *рус.* КДН (Картофелекопатель диско-

вый навесной) – За означаване на машина за копаене на картофи (напр.: КДН-2).

КДНК {ка-де-ен-ка} – Комитет за държавен и цароден контрол.

КДОСOM – Комбинат за добив и обработка на скално-облицовъчни материали.

КДП [ка-де-пè], *воен.* – Командно-диспечерски пункт.

КДП – Конституционна демократическа партия (Гватемала).

КДП [ка-де-пè] – Контролно-диагностичен пункт.

КДП [ка-де-пè] – Кюрдистанска демократическа партия.

КДП [ка-де-пè] – Кюрдска демократическа партия (Иран).

КДР електр. – Кодово диспечерско реле.

КДС [ка-де-сè] – Кодекс на държавния служител.

КДС [ка-де-сè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Комитет за държавна сигурност.

КДУ [ка-де-ù] – Късоструйна дъждовална инсталация.

КДХ – Комплекс за детско хранене.

КЕ – Кинетична енергия.

КЕ електр. – Електролитен кондензатор.

КЕ – Комитет по енергетика.

КЕ – Комбинат за електрокари.

Δ *КЕ* „Шести септември“.

КЕ *електр.* – Комутиращ елемент.

КЕ – Консорциум Европа (акционерно дружество).

КЕА [кè-à], *ед.* и *мн.* (разг. *мн.* - та), *електр.* – Алюминиеви електролитни кондензатори.

КЕА, *фр.* СЕА (Confédération européenne de l'agriculture) – Европейски селскостопански съюз.

КЕВ [кев], *мн.*, *електр.* – Високоволтови екранирани композиционни постоянни резистори.

КЕВ – Клуб за естетическо възпитание.

кев *физ.* – килоелектронволт.

КЕГ – Комитет по енергетика и горивата.

КЕДР – Комисия по енергийно държавно регулиране; КДЕР.

КЕЕ, *фр.* СЕЕ (Commission économique pour l'Europe) – Икономическа комисия за Европа (ООН); вж. **ИКЕ**.

КЕЕК, *англ.* СЕЕС (Committee of European Economic Cooperation) – Комитет за европейско икономическо сътрудничество.

КЕИ, *фр.* СЕИ (Commission électrotechnique internationale) – Международна електротехни-

ческа комисия; ИЕК; вж. **МЕК**.

Кейфор *м., англ.* KFOR (произн. кейфор) – Международни умиротворителни сили към ООН в Косово; КФОР.

КЕК – Косовска енергийна корпорация.

келт. – келтски.

КЕММ [кè-ме-мè] – Корабни енергетични машини и механизми (специалност във Висшия машинно-електротехнически институт-Варна).

КЕП [кеп] – Команден електрически прибор.

КЕП – Комплексен екологичен мониторинг.

КЕП [кеп] – Консервативно-екологична партия.

КЕП [кеп] – Парен електрически казан (напр.: КЕП-150).

кермет *м., метал.* – Керамика и метал (метало-керамично изделие, получено чрез пресоване и спичане на метален прах).

КЕРН [кern], *фр.* CERN (Conseil européen pour la recherche nucléaire) – Европейски съвет за ядрени изследвания; ЮКНР.

КЕС – Комисия по етичните стандарти (Народно събрание).

КЕС [кес] – Корабна електростанция.

КЕССИ [кѐси] – Комитет по единна система за социална информация (Министерски съвет).

КЕХП – Конфедерация на европейската хартиена промишленост (Европейски съюз).

КЕЦ [кец], м. (разг. член. -а, мн. -ове) – Кондензационна електрическа централа.

КЕЧ [кеч], воен. – Квартирно-експлоатационна част.

КЕШ – Купа на европейските шампиони.

Кж – Кърджали и Кърджалийски окръг (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Кърджали и Кърджалийски окръг). Δ Кж 10-21.

КЖП – Комисия по жалбите и петициите (Народно събрание).

КЗ – Кабелен завод.

КЗ – Керамичен завод.

КЗ – Кожарски завод.

КЗ – Концертна зала. Δ КЗ „България“.

КЗ – Корабостроителен завод.

КЗ (–) [кѐ-зѐ], минал. – Силициев карбид зелен (в марката на абразивни (шлифовачни) инструменти при означаване съставя на абразива).

КЗ воен. – Керосинозареждач.

КЗ трансп. – Контролна заключалка.

КЗА [кѐ-зе-ѐ] – Контролен звуков агрегат (в телевизионен център).

КЗБА – Комисия за защита от бедствия и аварии.

КЗГ – Комисия по земеделието и горите (Народно събрание).

КЗЗ – Комисия за земеделските земи.

КЗК – Комисия за защита на конкуренцията.

КЗК – Корпус за защита на Косово.

КЗКУ – Култиватор за зеленчукови култури-универсален.

КЗЛД – Комисия за защита на личните данни (Народно събрание).

КЗМ – Комитет за защита на мира.

КЗМС – Комисия за земята при Министерския съвет.

КЗМУ [кѐ-зе-ме-ѹ] – Контролно-заварачно монтажното управление.

КЗОО – Кодекс за задължително обществено осигуряване.

КЗП [кѐ-зе-пѐ] – Комисия за защита на природата.

КЗР – Комитет за защита на революцията (Куба).

КЗР – Комплексни заваръчни работи (дружество с ограничена отговорност).

КЗРЦ – Контролно-зарядно-разряден цикъл.

КЗУ [кà-зе-ỳ] – Контролно-заваръчни устройства. Δ КЗУ ЕАД.

КЗУ [кà-зе-ỳ] – Контролно-заваръчно управление.

КЗУ (–) [кà-зе-ỳ], рус. КЗУ (Канавокопатель-заравниватель универсальный) – Машина за копаене на канавки и заравняване (напр.: КЗУ-0,3).

КЗХ [кà-зе-хè], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Комбинат за търпеливи храни.

КИ – Коефициент за използване на кислорода.

КИ истор. – Комунистически интернационал.

КИ – Комутиращ избирач (в Автоматична телефонна централа).

Ки – кюри (единица за активност на радиоактивен източник), (след цифра).

КИА [кйа], *електр.* – Автомобилен искрогасителен кондензатор.

КИА, *фр.* CIA (Conseil International des archives) – Международен съвет на архивите; ИКА.

КИАЕМЦ [княѐмц] – Комитет за използване на атомната енергия за мирни цели.

КИАИ, *фр.* CIAI (Comité international d'aide aux intellectuels) – Международен комитет за подпомагане на интелектуалците; ИКАИ.

КИАМ, *фр.* CIAM (Congrès internationaux d'architecture moderne) – Международни конгреси по съвременна архитектура.

КИБА – Колеж по икономика и бизнес администрация (Ботевград).

КИВ воен. – Комуникационно-информационен възел.

КИГР, *фр.* (Commission Internationale du génie rural) – Международна комисия за механизация на селското стопанство.

КИГРЕ, *фр.* CIGRE (Conférence internationale des grands réseaux électriques) – Международна конфедерация на големите електрически мрежи.

КИДБ, *англ.* CIDB (International Council for Documentation of Building) – Международен съвет за документация по строителството.

КИДК, *фр.* CIDC (Comité international de droit comparé) – Меж-

дународен комитет по сравнително право (ЮНЕСКО); ИККЛ.

КИЕ [киѐ], *фр.* CIE (Commission internationale de l'éclairage) – Международна комисия по осветлението.

КИЕ [киѐ], *фр.* CIE (Comité international des échanges) – Международен комитет за търговски обмен.

КИЕК, *фр.* CIEC (Conseil international des employeurs du commerce) – Международен съвет на търговските служители.

КИЕПС, *фр.* CIEPS (Conseil international de l'éducation physique et sportive) – Международен съвет за физическо възпитание и спорт; вж. **СИЕПС**.

КИЕСММ, *фр.* CIESMM (Commission internationale pour l'exploration scientifique de la mer Méditerranée) – Международна комисия за научни изследвания на Средиземно море; ИКСЕМ.

КИК – Книжарница на издателство „Култура“.

КИК [кик] – Комитет за изкуство и култура.

КИК, *фр.* CIC (Conférence internationale du crédit) – Меж-

дународна конференция по кредита.

КИК – Културно-исторически комплекс.

КИКА, *фр.* CICA (Confédération internationale du crédit agricole) – Международна конфедерация по селскостопански кредит.

КИЛ [кил], *м. и ж.* – Контролна измервателна лаборатория.

КИМ (–) [ким] – Камерна изолационна машина (напр.: КИМ-2).

КИМ [ким], *електр.* – Кодовоимпулсна модулация.

КИМ [ким], *икон.* – Коефициент на използваемост на машините.

КИМ [ким], *истор.* – Комунистически интернационал на младежта (1919-1943).

КИМ [ким], *мн., електр.* – Малогабаритни изолирани композиционни постоянни резистори.

КИМ [ким], *електр.* – Мотоциклетен искрогасителен кондензатор.

КИМС – Контролно-измервателна магнитна станция.

КИМПМ, *фр.* CIMPM (Comité international de médecine et de pharmacie militaires) – Международен комитет по военна медицина и фармация; ИКММФ.

КИН библ. — Полиграфия, кино-фототехника.

к. и. п. — кандидат на изкуствоведските науки (със собствено име).

к. и. и. — кандидат на икономическите науки (със собствено име).

к. и. п. — кандидат на историческите науки (със собствено име).

Кинт м., строит. — Коефициент за интензивност на застрояването.

Кинтѐкс м. и ср. — Държавно търговско предприятие за внос (импорт) и износ (експорт) на специални съоръжения и техника, комплектни обекти, интendanтски имуществa, взривни материали и др., употребявани за промишлени и миннодобивни цели.

КИОС [киòс], *фр.* CIOS (Comité international de l'organisation scientifique) — Международен комитет за научна организация на труда.

КИОСТА, *фр.* CIOSTA (Comité international d'organisation scientifique du travail en agriculture) — Международен комитет за научна организация на селскостопанския труд.

КИП [кип], *воен.* — Кислороден

изолиращ прибор.

КИП [кип], *воен.* — Кислородно-изолиращ противогаз (напр.: КИП-5).

КИП [кип] — Комисия за икономическата политика.

КИП [кип], *м.* — Контролно-измервателни прибори (отдел). — *Произв.:* кйповски.

КИП *воен.* — Контролно-изпитателна площадка.

КИП и А [кип и а], *м.* — Контролно-измервателни прибори и автоматика (отдел).

КИПО [кипò], *метал.* — Коефициент на използване на полезния обем (при доменния процес).

КИПО, *фр.* CIPPO (Comité international pour la protection des oiseaux) — Международен комитет за покровителство на птиците; ИКБП.

КИПП [кй-пе-пè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* — Комплексен институт за проучване и проектиране.

КИПС *воен.* — Контролно-изпитателна подвижна станция.

КИПС, *фр.* CIPS (Confédération internationale de la pêche sportive) — Международна конфедерация по спортен риболов.

КИПС [кипс] *ж. и м.* — Комисия

за изучаване на производителните сили.

КИПСХ, *фр.* CIPSH (Conseil international de la philosophie et des sciences humaines) – Международен съвет за философия и хуманитарни науки.

КИПТБ – Клиника за инфекциозни, паразитни и тропически болести.

КИР – Корпорация за инвестиции и развитие. Δ *КИР „Фактор М“*.

КИР (–) [кир], *рус.* КИР (Косилка измельчитель роторная) – Роторен силажкомбайн (напр.: КИР-1,5).

кирг. – киргизки.

КИРФС, *фр.* CIRFS (Comité international de la rayonne et des fibres synthétiques) – Международен комитет за изкуствена коприна, вискоза и синтетични влакна; ИРСФК

КИС [кис] – Комплект индикаторни средства.

КИС воен. – Комуникационно-информационна система.

КИСО, *фр.* CISO (Comité international des sciences onomastiques) – Международен комитет по ономастика.

КИСХ, *фр.* CISH (Comité international des sciences

historiques) – Международен комитет по исторически науки; ИКХС.

КИТ – Комуникационни и информационни технологии.

КИТ, *фр.* CIT (Comité international des Transports par chemins de fer) – Международен комитет по железопътен транспорт.

КИТ [кит], *електр.* – Топлоустойчив искрогасителен кондензатор.

кит. – китайски.

КИТУ [киту] – Контролно-изпитателно телевизионно устройство.

КИУ (–) [киу] – Контролно-измервателно устройство (напр.: КИУ-21).

КИЦ [киц], *м.* (разг., *член.* -а, *мн.* -ове) – Културно-информационен център. Δ *КИЦ „Дом Витгенщайн“ (Виена)*.

КИЦБМ – Културно-информационен център на българското малцинство (Димитровград / Цариброд, Югославия).

КИЮС, *фр.* CIUS (Conseil international des unions scientifiques) – Международен съвет за научните съюзи; ИКСЮ.

КК воен. – Кавалерийски корпус.

КК – Кафе-клуб.

КК [kà-kà] – Качествен контрол.

КК [kà-kà] – Клапанен кран (напр.: КК-1).

КК – Косфициент на качество.

КК – Колоездачен клуб. Δ КК „Бургас“.

КК – Комбинатски комитет.

КК – Комитет за координиране (НАТО)

КК – Комитет за култура.

КК – Комсомолски комитет.

КК – Консервен комбинат.

КК – Консултантска къща.

КК – Консултативен комитет.

КК биохим. – Кратинкиназа.

КК – Кулинарен клуб. Δ КК „Великотърновоци“.

КК – Кулинарна къща. Δ КК „Хитър Петър“.

КК и к. к. – Курортен комплекс. Δ КК „Албена“. КК „Златни нясъци“, к. к. Пампорово.

ккал. физ. – килокалория (след цифра).

ккал/ден физ. – килокалории на ден (единица за изразходване на топлинна енергия), (след цифра).

ккал/кг физ. – килокалории на килограм (единица за специфична топлина), (след цифра).

ккал/ч физ. – килокалории на час (единица за топлинен поток),

(след цифра).

ККАССР [kà-kà-à-ес-ес-èр], *ис-тор., рус.* ККАССР (Каракалпакская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Каракалпакска съветска автономна социалистическа република.

ККВЛЕ – Комитет за координиране на въздушното пространство в Европа.

ККВЧ – Комитет за културни връзки с чужбина.

ККГОВ, электр. – Контролен кабел с гумена изолация и оловна обвивка, брониран с две стоманени ленти, с външна покривка от юта.

ККГОГ, электр. – Контролен кабел с гумена изолация и оловна обвивка, гол.

ККД – Клуб на културните дейци; КДК.

ККЗ, мн., трансп. – Контролни ключови (стрелкови) заключения.

ККЗ – Корабостроителен и кораборемонтен завод.

ККИ – Комитет за космически изследвания.

ККИИ – Класификация и кодиране на икономическата информация (отдел на Централен институт „Оргпроект“).

ККИК, *фр.* CCIC (Comité consultatif international du coton) – Международен консултативен комитет по памука.

ККИР, *фр.* CCIR (Comité consultatif international des radio-communications) – Международен радиоконсултативен комитет.

ККИТТ, *фр.* CCITT (Comité consultatif international télégraphique et téléphonique) – Международен консултативен комитет по телеграфна и телефонна техника.

ККИЦ – Кюрдски културно-информационен център.

ККО – Комисия по култура и образование (Столичен общински съвет).

ККО – Комплект за кислородно оборудване.

ККП [ка-ка-пѐ] – Казахстанска комунистическа партия.

ККП [ка-ка-пѐ] – Китайска комунистическа партия.

ККП [ка-ка-пѐ] – Корейска комунистическа партия.

ККП [ка-ка-пѐ] – Кубинска комунистическа партия.

К Крд-IV *електр.* – Дискови керамични кондензатори – високочестотни.

ККрИД *електр.* – Дискови им-

пулсни керамични кондензатори.

ККрПТ *електр.* – Тръбни проходни керамични кондензатори.

ККСА [ка-ка-се-а], (разг.), *мн.* -та, *електр.* – Кондензаторен комплект за специална апаратура.

ККСИЦ *воен.* – Коалиционен координиращ свързочен и интеграционен център.

ККСМ [ка-ка-се-мѐ] – Комитет по качество, стандартизация и метрология.

ККСО *воен.* – Командир на команда за специални операции.

ККТ – Колумбийска конфедерация на трудещите се.

ККТ *воен.* – Корпусно командване на тила.

ККХ – Клиника по кардиохирургия. Δ *ККХ към НЦССЗ.*

ККХ [ка-ка-хѐ], *рус.* ККХ (Кукурузоуборочный комбайн „Херсонец“) – Царевичен комбайн „Херсонец“ (напр.: ККХ-3).

ккюри *физ.* – килокюри (след цифра).

кл – килолитър (след цифра).

кл. – клас (след цифра). Δ *Ученик в 5-ти кл.*

кл. – клон. Δ *Пощенски кл. 13.*

Кл – кулон (единица за количество електричество, електрически заряд от Международната система на измерителните единици), (след цифра).

КЛА – Космически летателен апарат.

КЛАВ [клав] – Комплексна лаборатория по ароматни въглеродороди.

класиф. – класификация.

к. лат. – къснолатински.

КЛК *електр.* – Книжно-лаков кабел.

клк физ. – килолукс (след цифра).

КЛМ [ка-ел-ём], *мн., електр.* – Малогабаритни лакирани композиционни постоянни резистори.

КЛМ [ка-ел-ём], *хол.* KLM (Koninklijke Luchtvaart-Maatschappij) – Холандска авиационна компания.

клм физ. – килолумен (след цифра).

клм/ч физ. – килолумен-час (единица за количество светлинна енергия), (след цифра).

КЛН – Комплексна лаборатория по нефтопреработване.

КЛПОМ – Комитет по лесне и пластична обработка на материалите.

КЛС [ка-ле-сѐ] – Комисия за лекарствени средства (Министерство на здравеопазването).

КЛХ – Компания за луксозни хотели (акционерно дружество).

КМ (–) [ка-ём] – Калибровачна машина (напр.: КМ-100).

КМ *радиотехн.* – Канален модулатор.

КМ (–) [ка-ём] – Кантослепваща машина (напр.: КМ 152, КМ 252).

КМ – Карниерни материали (акционерно дружество).

КМ (–) [ка-ём] – Комбинирана машина.

КМ *воен.* – Комендант на маршрут.

КМ [ка-ём], *метал.* – Комплексен модификатор.

КМ – Конгрес на Малави.

КМ (–) [ка-ём] – Контролна машина (вид сметачно-перфорационна машина).

КМ – Корпус на мира (САЩ).

КМ – Кулинарен магазин. Δ КМ „Рентаком“.

КМ – Къща-музей. Δ КМ „Иван Вазов“. КМ „Димитър Димов“.

км – километър (единица за дължина), (след цифра).

КМА [ка-ме-а] – Комплексна

механизация и автоматизация (дирекция).

КМА [ка-ме-а], рус. КМА (Курская магнитна аномалия) – Курска магнитна аномалия.

КМА, исп. СМА (Compania Mexicana De Aviación) – Мексиканска въздушна компания.

КМД [ка-ме-дè] – Комитет за младежта и децата.

КМ-ДК воен. – Картечно-минохвъргачен дегазационен комплект.

КМДОС воен. – Командир на морско десантно оперативно съединение.

КМИ – Комунистически младежки интернационал.

КМИ, фр. CMI (Comité maritime international) – Международен морски комитет.

КМИАЕ [кмй-а-è] – Комитет за мирно използване на атомната енергия.

КМК – Компютърни мрежи и комуникации (смесено дружество).

КММ воен. – Колейно-механизираност.

КММ [ка-ме-мè] – Корабни машини и механизми (специалност във Висшия машинно-електротехнически институт във Варна).

км/мин – километър в минута (с цифра).

к. м. п. – кандидат на математическите науки (със собствено име).

к. м. п. – кандидат на медицинските науки (със собствено име).

КМНТТ – Клуб на младежкото научно-техническо творчество.

КМНЦ – Кирило-Методиевски научен център (БАН).

КМО [ка-ме-ò], остар. – Комитет на министрите на отбраната (на страните членки на Варшавския договор).

кмол хим. – килограм-молекула.

КМП воен. – Командир на морската пехота.

КМПТ [ка-ем-пе-тè], м. (разг. мн. -та), *електр.* – Полиетилентерефталатов метализиран кондензатор.

КМПТ-Пр електр. – Полиетилентерефталатов метализиран кондензатор призматичен.

КМР – Кованко-медникарска работилница.

КМР – Културно-масова работа.

КМС – Комисия по местно самоуправление.

КМС [ка-ме-сè] – Комитет за

младежта и спорта.

КМС – Корпус за международно сътрудничество.

к. м. с. – кандидат майстор на спорта (със собствено име).

КМСБ воен. – Командир на мотострелкови-батальон.

КМСД воен. – Командир на мотострелкова дивизия.

км/сек – километър в секунда (след цифра).

КМСР воен. – Командир на мотострелкова рота.

КМСЧП – Комитет за мир, сигурност и човешки права (към Социалистическия интернационал).

КМТМ – Колеж по мениджмънт, търговия и маркетинг (София).

КМТМО – Командване „Материално-техническо и медицинско осигуряване“.

КМУНУРП – Комисия по местно управление, нормативна уредба и регионална политика.

КМФВС – Комитет за младежта, физическото възпитание и спорта.

КМХ [кà-ме-хè], *м. и (разг.) ср.* (член, -то) – Комбинат за малограмажна хартия.

КМЦ хим – Карбоксиметилцелулоза.

км/ч – километри в час (единица за скорост), (след цифра).

КН – Клиника по неврология.

КН (–) [кà-èn], *рус.* КН (Культиватор навесной) – Навесен култиватор (напр.: КН-1,4).

КН (–) [кà-èn] – Навесна тракторна косачка (напр.: КН-2,1).

Кн – Кюстендил и Кюстендилски окръг (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Кюстендил и Кюстендилски окръг). Δ *Кн* 10-18.

кн. – книга.

кн. – книга (при поредност в библиография).

КНА [кà-не-à], *англ.* KNA (Kenya News Agency) – Информационна агенция на Кения.

КНА – Кинематография на Народната армия.

КНДР [кà-не-де-èр] – Корейска народнодемократична република.

книгоизд. – книгоиздателство.

КНИД [книд] – Комитет за научноизследователска дейност.

книж. – книжарница.

книж. лекс. – книжно (книжна дума).

книж – книжовен.

книж. – книжовно.

КНИК – Комитет за наука, из-

куство и култура.

КНИПИ [кни́пи] – Комплексен научноизследователски и проектантски институт.

КНИПИБ [книпйб] – Комплексен научноизследователски и проектантски институт по благоустройство.

КНИПИОИУС – Комплексен научноизследователски и проектантски институт по организация, икономика и управление на строителството.

КНИПИТИС [книпитйс] – Комплексен научноизследователски и проектантски институт по типизация в строителството.

КНИПИТУГА [книпиту́га] – Комплексен научноизследователски и проектантски институт по териториално устройство, градоустройство и архитектура.

КНИПУ [книпиту́] – Комитет за национални измервания и проекти за териториално устройство.

КНК [ка-не-ка] – Комисия за пароден контрол.

КНК спорт. – Купа на носители на националните купи.

КНОА – Китайска народноосвободителна армия.

КНОН – Конгрес на национал-

ното освобождаване Нгване (Свазиленд).

КНП – Католическа народна партия (Нидерландия).

КНП [ка-не-пè], *м.* и (разг.) *ср.* (*член. -то*), *воен.* – Командно-наблюдателен пункт.

КНП – Консервативна народна партия (Дания).

КНП – Конфедерация на националните профсъюзи (Квебек).

КНП (–) [ка-не-пè] – Навесен култиватор-подхранвач (напр.: КНП-5,6).

КНПМ – Коалиция за нов политически морал.

КНР [ка-не-рè] – Китайска народна република.

КНР електр. – Кодово неутрално реле.

КНР електр. – Купроокисно неутрално реле.

КНР (–) [ка-не-сè] – Навесен култиватор-разрохвач (напр.: КНР 3,2).

КНС – Камерунски национален съюз.

КНС [ка-не-сè] – Комисия по националната сигурност.

КНС – Комплексна навигационна система.

КНСБ [ка-не-се-бè], *м.* и (разг.) *ср.* (*член. -то*) – Конфедерация на независимите синдикати в

България.

КНСН – Комисия на неутралните страни по наблюдението (за примирието в Корея).

КНТ – Комитет за наука и техника (Европейски съюз).

КНТИ – Комитет за научни и технически изследвания (Европейски съюз); **КРЕСТ**.

КНТИ воен. – Комитет за научна и техническа информация.

КНТП – Комитет за наука и технически прогрес.

КНТПВО [кà-сн-те-пе-ве-ò] – Комитет за наука, технически прогрес и висше образование.
КНТС [кà-не-те-сè] – Координационен научно-технически съвет по реактори с бързи неутрони.

КНТМ – Клуб за научно-техническо творчество на младежта.

КНУ (–) [кà-не-ý], *рус.* КНУ (Косилка навесная универсальная) – Универсална навесна косачка (напр.: КНУ-6,0).

КНФ – Класически и нови филологии. Δ *Факултет за КНФ* (Софийски университет).

КНЩ воен. – Комитет на началник щабовете (САЩ).

КО (–) Осцилоскоп-камера (напр.: КО-3).

КОБ – Клуб „Отворено общество“.

КОБОЛ [кобòл], *англ.* COBOL (Common Business-Oriented Language) – Универсален алгоритмичен език за обработка на икономическа информация.

КОВ воен. – Командир на огневи взвод.

КОВВС воен. – Командир на обединените Военновъздушни сили.

КОВМС воен. – Командир на обединените Военноморски сили.

кодeк, *мн.* – *ци, м. англ.* codec (compressor и decompressor), *информат.* – Програмен алгоритъм за компресиране и декомпресиране на аудио-, видео-записи или мултимедийни файлове.

КОДЕСТ [кодèст], *англ.* CoDEST (Committee for the European Development of Science and Technology) – Комитет за развитие на науката и технологиите в Европа (Европейски съюз); **КРНТЕ**.

КОДН – Клиника по остра двигателна недостатъчност.

коeф. – коефициент.

Кожиздел.ж. – Трудово-производителна кооперация за коже-

ни изделия.

Кòджкооп ж. – Кожарска кооперация.

КОЗ [kà-o-zè] – Комитет за офицерите от запаса.

КОИСМ, *фр.* COISM (Conseil des organisations internationales des sciences médicales) – Съвет на международните организации по медицинските науки.

КОК (–) [кок], *рус.* КОК (Копатель-очиститель картофеля) —Картофокомбайн (напр.: КОК-2).

КОКОМ [коко̀м], *англ.* COCOM (Coordinating Committee for East-West-Trade Policy) —Комитет за координация на търговията между източните и западните страни.

кол. – колекция.

кол. – колона (с цифра).

кол. – колонка.

кòло... – колоездач, колоездачен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: колотурист, колокрòс).

колхòз, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м.*, *рус.* колхоз (Колективное хозяйство) – Колективно земеделско стопанство.

– *Произв.:* колхòзник, колхòзен, колхòзнически.

ком... – командир (като първа

съставна част на сложностъкратени думи, напр.: комбат, комбриг).

...ком – командир (като втора съставна част на сложностъкратени думи, напр.: военком, нарком).

ком... – комунистически (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: компартия, коминтерн).

ком физ. – килоом (след цифра).

командàрм, *член.* -ът, -а, *м.*, *воен.* – Командващ армия.

комбàт, *член.* -ът, -а, *м.*, *воен.*, *рус.* комбàт (командир батальона) – Командир на батальон.

комбрìг, *член.* -ът, -а, *м.*, *воен.*, *рус.* комбриг (Командир бригады) – Командир на бригада.

КОМЕС [комès], *фр.* COMES (Communauté Européenne des écrivains) – Европейска общност на писателите.

Коминтèрн, *член.* -ът, -а, *м.*, *истор.* – Комунистически интернационал (1919-1943).

– *Произв.:* коминтèрнски.

Коминфòрмбюрò *ср.*, *истор.* – Информационно бюро на комунистическите и работническите партии.

КОМИСКО [комѝско], *фр.*

COMISCO (Comité international socialiste consultatif) — Международен консултативен комитет на социалистическите партии (1947-1951).

КОМИТ [комйт], *англ.* COMIT (Computing System Massachusetts Institute of Technology) — Алгоритмичен език, предназначен за обработка на информационно-логически задачи.

компартия *ж.* — Комунистическа партия.

компл. — комплекс.

КОМСАТ [комсàт], *англ.* COMSAT (Communication satellite) — Спътник за свръзка; комуникационен спътник.

Комсомол, *член.* -ът, -а, *м., рус.* Комсомоль (Комунистическият союз молодежи), *истор.* — Комунистически съюз на младежта.

— *Произв.:* комсомолец, комсомолка, комсомолски.

комсорг, *член.* -ът, -а, *рус.* комсорг (комсомольский организатор) — Комсомолски организатор.

комтран *м., англ.* COMTRAN (Commercial Translator) — Алгоритмичен език.

КОН (—) [кон], *рус.* КОН (Культиватор-окучник павесной) —

Навесен култиватор-огърляч (напр.: КОН-2,8М).

КОНАКАТ, [конакàт], *фр.* CONAKAT (Confédération des Associations tribales du Katanga Kongo) — Конфедерация на асоциациите в Катанга (Конго).

конт. *геогр.* — континентален.

контра, *член.* -та, *мн.* -и, *м. и ж.*, *разг., остар.* — Контрареволуционер.

контран *м., англ.* CONTRAN (Control Translator) — Алгоритмичен език.

конц. — концертен.

концлагер *м.* — Концентрационен лагер.

КОО *воен.* — Командир на оперативно обединение.

Кооп [кдоп] — Изложба на култарна продукция и изделия на хранителната промишленост, организирана от Централния кооперативен съюз.

△ **КООП-76.**

кооп. — кооперативен.

кооп... — кооперативен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: коопизкупуване, кооппром).

...кооп — кооперация (като втора съставна част на сложностъкратени думи, напр.: селкооп,

наркооп).

Кодопизкупуване *ср.* – Кооперативно изкупуване (предприятие, което организира чрез окръжните кооперативни съюзи изкупуването на селскостопанската продукция).

Кодопимпекс *м.* – Външнотърговско предприятие за внос (импорт) и износ (експорт) на занаятчийски произведения: художествени сувенири, керамика, пирография, ръчнотъканни килими, художествена битова тъкан и др.

Кодопроект *м.* – Проектантска организация при Централния кооперативен съюз.

Кодопром *м.* – Кооперативна промишленост (стопанско предприятие при Централния кооперативен съюз).

Кодотруд *м.* – Кооперативен труд (трудова-производителна кооперация).

Кодотуризм *м.* – Дирекция за международен и вътрешен туризъм.

КООС [кòос] – Контрол на общопасните средства (служба).

КООТ [кòот] – Комисия по осигуряването и охраната на труда.

КОП [коп], *изч. техн.* – Код на

операцията.

КОП – Комисия по олимпийската подготовка.

коп. – копие.

КОПКОН [копкòн], *порт.* COPCON (Commando Operacional do Continente) – Оперативно командване на континента (въоръжени сили за сигурност в Португалия).

КОПС [копс] – Комитет по опазване на природната среда.

кор. – корейски.

кор. – кореспондент. Δ *пец. кор., член.-кор.*

...кор – кореспондент (като втора съставна част на сложносткратени думи, напр. селкор).

кор. – корина.

Корабопимпекс *м.* – Външнотърговско предприятие за внос (импорт) и износ (експорт) на всички видове морски и речни плавателни съдове, корабно обзавеждане, пристанищни съоръжения и др.

КОРБСО [кòрбсо], *остар., рус.* КОРБСО (Корабостроительное болгаро-советское общество) – Съвместно българо-съветско дружество за корабостроене.

Кореком *м., фр.* Corecom (Comptoir de représentation et de

commerce) – Външнотърговска организация за внос и продажба срещу валута на вносни и български стоки.

– *Произв.*: корекомски.

КОРЕПЕР, *фр.* COREPER (**Comité des Représentants Permanents**) – Комитет на постоянните представители (Европейски съюз).

Коростоп м. – Название на парат за предпазване от корозия на моторни превозни средства.

Кортизон м., *биохим.*, cortison (17 Hydroxy, 11 dehydrocorticosterone hormone) – Един от кортикостероидните хормони.

КОС воен. – Командир на общовоенско съединение.

КОС [кос] – Комплексна опитна станция.

КОС [кос] – Кърджалийска опитна станция.

КОС [кос] – Служба за контрол на общоопасните средства (Министерство на вътрешните работи).

– *Произв.*: косаджия.

КОСЕК [косек] – Координационен секретариат на националните студентски съюзи.

КОСМ [кò-се-мè] – Клон за обработка на скални материали.

КОСМИК, *англ.* COSMIC (Code name given to identify NATO TOP SECRET) – Кодово название на строго секретни документи (НАТО)

КОСП – Каталонска обединена социалистическа партия (Испания).

КОСПАР [кòспàр] *англ.* COSPAR (**Committee on Space Research**) – Комитет по космически изследвания; вж. **ККИ**.

КОСС воен. – Командир на обединените сухопътни сили.

КОТ [кот] – Комисия по охрана на труда.

КОТ [кот] – Комитет за отдих и туризъм.

котл. геогр. – котловина.

КОТР воен. – Координатор на обединен тилов район.

КОХ – Комбинат за обществено хранене.

КОЦМ [кò-це-мè] – Комбинат за обработка на цветни метали.

КОФ – Кърджалийска обогатителна фабрика.

КОФАС [кòфàс], *фр.* COFAS (**Confédération des Organisations Familiales de la Communauté Européenne**) – Конфедерация на семейните организации на Европейската общност (Европейски съюз).

КОЧМ – Комисия за опазване на Черно море.

КП [кà-пè], *воен.* – Кавалерийски полк.

КП – Кадрови потенциал (отдел).

КП [кà-пè], *англ.* CP (Canadian Press) – Канадска телеграфна агенция.

КП [кà-пè], *ж., електрон.* – Капацитивна памет.

КП *воен.* – Караулно помещение.

КП *воен.* – Картечен пистолет.

...**кп** *метал.* – кипяща (в марката на стомана, напр.: МСт2кп).

КП (–) [кà-пè], *авиаци.* – Кислороден прибор (напр.: КП-22, КП-18, КП-32).

КП – Козметично предприятие. Δ КП „Ален мак“ (Пловдив).

КП [кà-пè], *воен.* – Команден пункт.

КП – Комитет по промишлеността.

КП – Комплексна програма.

КП – Компютърни продукти (еднолично дружество с ограничена отговорност).

КП – Кооперативен пазар.

КП – Кооперативно предприятие. Δ КП „Феникс 93“.

КП [кà-пè] – Комунистическа партия.

КП [кà-пè] – Консервативна партия.

КП [кà-пè] – Контролен пункт.

КП *електр.* – Координационен преобразувател.

КП – Координационна програма.

КП [кà-пè], *техн.* – Краен прекъсвач.

КП – Криминална полиция.

КП (–) [кà-пè], *рус.* (Култиватор паровой) – Парен култиватор (напр.: КП-0,7).

КП (–) [кà-пè] – Повдигателна количка (напр.: КП-1А).

КП [кà-пè] – Прикачен култиватор (напр.: КП-4А).

КПАЛ, *англ.* CPAL (Canadian Pacific Airlines) – Канадски тихоокеански въздушни линии.

КПБ – Комунистическа партия на България.

КПБД – Клуб за пътна безопасност на децата.

КПВ – Камара на практикуващите ветеринари в България.

КПВ [кà-пè-вè], *икон.* – Коефициент на полезното време на работа.

КПВ – Комисия за публични вземания (Министерство на финансите).

КПВЛ – Камара на практикуващите ветеринарни лекари.

КПВО *воен.* – Командване на

противовъздушната отбрана.

КПВО [ка-пе-ве-ò], *воен.* – Корпус на противовъздушна отбрана.

КПГ [ка-пе-гè], *англ.* CPG (Bureau of Conference Planning and General Services) – Бюро за планиране на конференции и общи служби (ЮНЕСКО).

КПД и кид [ка-пе-дè], *техн.* – Коефициент на полезното действие.

КПД *воен.* – Команда за подривна дейност.

КПД [ка-пе-дè] – Комитет по пощи и далекосъобщения.

КПД [ка-пе-дè] – Конвенция за пътното движение.

КПД [ка-пе-дè] – Културно-просветно дружество.

к. и. д. – капитан за далечно плаване.

КПДК [ка-пе-де-ка], *остар.* – Комитет за партиен и държавен контрол.

КПЖТПС – Комплексно проектиране на жилища, търговски и промишлени сгради.

КПИТУС, *фр.* CPITUS (Comité Permanent international des techniques et de l'urbanisme souterrains) – Постоянен международен комитет за подземно градоустройство; ПИ-

КУТП.

КПК [ка-пе-ка], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Комбинатски партиен комитет.

КПКВЧ – Комитет за приятелство и културни връзки с чужбина.

КПКИЗ, *фр.* CPCIZ (Comité permanent des congrès internationaux de zoologie) – Постоянен комитет на международните конгреси по зоология.

КПКП (–), *рус.* КПКП (Культиватор-подравнитель комбинированный паровой) – Комбиниран подравнител-култиватор (напр.: КПКП-5).

КПКТ – Колумбийска профсъюзна конфедерация на трудещите се.

КПЛ [ка-пе-èл], KPL (Khaosai Pathet Lao) – Каосан Патет Лао (Информационна агенция на Лаос).

КПМ [ка-пе-èm], *воен.* – Краен пункт на маршрута.

КПМ (–) [ка-пе-èm], *рус.* КПМ (Комбинированная поливочномоечная машина) – Поливомиячен автомобил (напр.: КПМ-1, КПМ-64).

КПМИ [ка-пе-ме-й] – Комбинат за постоянно токови машини и инсталации.

КПН (–) [кà-пе-èн], *рус.* КПН (Культиватор паровой навесной) – Навесен парен култиватор (напр.: КПН-2, КПН-6).

к. п. н. – кандидат на педагогическите науки (със собствено име).

КПП – Комитет на постоянните представители (Европейски съюз).

КПП икон. – Комитет на пълномощните представители на страните – членки на Международния център за научно-техническа информация.

КПП [кà-пе-пè] – Комплексно-приемателен пункт.

КПП [кà-пе-пè] – Конгрес на производствените профсъюзи (САЩ).

КПП [кà-пе-пè], *м. и ср.* (член. –то) – Контролно-пропускателен пункт.

КППВО воен. – Команден пункт за противовъздушна отбрана.

КППО – Команден пункт на противоракетна отбрана.

КПРФ [кà-пе-ер-èф], *рус.* КПРФ (Коммунистическая партия Русской Федерации) – Комунистическа партия на руската федерация.

КПС [кà-пе-сè] – Комбинат за порцелан и стъкло. Δ *КПС*

„Китка“.

КПСИ [кà-пе-се-й], *ср.* – Каменна промишленост и строителни изделия (държавно стопанско обединение).

КПСИ – Комунистическа партия на Северна Ирландия.

КПСС [кà-пе-ес-ès], *рус.* КПСС (Коммунистическая партия Советского Союза) – 1. *истор.* Комунистическа партия на Съветския съюз.

2. *разг. остар.* История на Комунистическата партия на Съветския съюз (учебна дисциплина).

3. *разг. остар.* Учебник по тази дисциплина.

КПСС [кà-пе-ес-ès] – Координационен преподавателско-студентски съвет.

КПСШ (–), *рус.* КПСш (Культиватор прицепной на самоходное шасси) – Прицепен култиватор на самоходно шаси (напр.: КПСШ-32).

КПТ [кà-пе-тè] – Конгоанска партия на труда.

КПТ-О [кà-пе-те-ò], *мн. (разг. – та), электр.* – Открити полистилен-терефталатови кондензатори.

КПУ (–) [кà-пе-ù], *рус.* КПУ (Канавокопатель-палочелатель

универсалный) – Универсален каналокопач (напр.: КПУ-2000 А).

КПХЛЦ – Кабинет пластична хирургия с лазерен център. Δ *КПХЛЦ „Нефертити“*.

КПЧ – Комитет по правата на човека.

КПЧРБ – Комитет по правата на човека в Република България.

КР – Капитален ремонт.

КР воен. – Картечна рота.

КР – Клуб-ресторант. Δ *КР „Академик“*.

КР мед. – Коэффициент на разпределението.

КР воен. – Комитет за разминиране.

КР – Комитет за разследване (ООН).

КР – Комитет за регионите (Европейски съюз).

КР воен. – Контраразузнаване.

КР ед. и мн., електр. – Крайни резерви (резервни елементи, с които са съединени магистралите в края при електрически мрежи).

Кр – крал (в шахматната нотация).

КР – Кран (подемно-транспортна машина)

КР – Кран (тръбопроводна ар-

матура).

КР воен. – Крилата ракета.

КР електр. – Кръгов регистър.

КР (-) [kà-èp] – Роторна косачка (напр.: КР-0,75/П)

КР – Ръчна количка.

кр. – крони (след цифра).

КРА воен. – Коригировъчно-разузнавателна авиация.

к-ра – култура.

крае воен. – Коригировъчно-разузнавателна авиационна ескадра.

КраЗ и КРАЗ [краз], *рус.* КраЗ и КРАЗ (Кременчугский автомобильный завод) – 1. Кременчугски автомобилен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в този завод (напр.: КРАЗ-219, КРАЗ-258).

краз, член. -ът, -а, *мн.* -ове, *м.* – Автомобил, произведен в Кременчугския автомобилен завод.

КРАП воен. – Коригировачно-разузнавателен авиационен полк.

КРГ – Координационна работна група.

КРЕСТ, фр. CREST (Comité de la Recherche Scientifique et Technique) – Комитет за научни и технически изследвания; **КНТИ**.

КРЖ – Клуб-ресторант на жур-

налистите.

КРЗ [ка̀-ре-зе́], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Кораборемонтен завод. Δ КРЗ „Одесос“.

Кривбас *м. рус.* Кривбасс (**Криворожский железорудный бассейн**) – Криворожки железоруден басейн.

крими.. – Криминален (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: кримбос, кримиконтингент, кримпелитература, кримисъбитие).

КРК [ка̀-ре-ка̀] – Контролно-ревизионна комисия.

КРЛ *воен.* – Лек крайцер.

КРМБ – Крилата ракета с морско базиране.

КРН (–) [ка̀-ер-ѐн] – Навесен култиватор-разрохвач (напр.: КРН-3,5).

КРН (–) [ка̀-ер-ѐн] – Навесен култиватор-растениеподхранвач (напр.: КРН-4,2).

КРНС – Кирковски районен народен съвет (София).

КРНС – Коларовски районен народен съвет (София).

КРНТЕ – Комитет за развитие на науката и технологиите в Европа (Европейски съюз); КОДЕСТ.

КРО [кро] – Клинико-реhabилитационно отделение.

КРП *воен.* – Компасен радиопелент.

КРП – Конституционно-революционна партия.

КРП [ка̀-ре-пѐ], *воен.* – Контролно-разпределителен пост.

КРР (–) – Кислороден рампов редуктор.

КРР [ка̀-ре-рѐ], *прил., воен.* – Кабелно-радиорелсен. Δ Апаратура КРР.

КРС [ка̀-ре-сѐ] – Комисия за регулиране на съобщенията (Министерство на транспорта и съобщенията).

КРС – Комитет за регулиране на съобщенията.

Кр. село – Красно село.

КРСШ (–), *рус.* КРСШ (Култиватор-растениепитатель на самоходное шасси) – Култиватор на самоходно шаси (напр.: КРСШ-2,8).

КРТ [ка̀-ре-тѐ] – Комисия за радио и телевизия.

КРУ [ка̀-ре-ѹ] – Комплектна разпределителна уредба.

КРУ [ка̀-ре-ѹ] – Контролно-ревизионно управление (Министерство на финансите).

КРУ (–) [ка̀-ре-ѹ], *рус.* КРУ (Култиватор-растениепитатель универсальный) – Универсален култиватор (напр.: КРУ-

5,4).

КРХУ – Радионзотопна и химическа универсална камина.

КРШС *воен.* – Контраразузнаване в широк спектър.

КРЮ – Клуб-ресторант на юристите.

КС [kà-sè] – Капитално строителство (отдел).

КС – Картофосадачка.

КС – Кафе салон. Δ *КС „Свети Валентин“.*

КС – Кафе сладкарница. Δ *КС „България“.*

КС *физ.* – Кварцов спектограф.

КС – Козметичен салон. Δ *КС „Кораг“.*

КС – Козметично студио. Δ *КС „Красота и здраве“.*

КС *воен.* – Команден съвет.

КС *воен.* – Командир на съединение.

КС – Комисия по сигурността (Столичен общински съвет).

КС – Комплексна стандартизация.

КС *воен.* – Комуникационна сигурност.

КС – Комуникационни системи (дружество с ограничена отговорност).

КС – Консервативен съюз. Δ *КС ЕКИП.*

КС – Конституционен съд.

КС – Конституционен съюз.

КС – Контролен съвет.

КС – Кооперативен съюз. Δ *КС „Бена“.*

КС – „Кооперативно село“ (вестник).

КС – Кооперация на слепите. Δ *КС „Саламандър“* (Пазарджик).

КС (–) [kà-sè] – Коренител-събирач (напр. КС-80).

КС – Корпорация „Съединение“.

КС – Кремиковски строител (акционерно дружество).

КС (–) [kà-sè] – Самоходна косачка (напр.: КС-10).

КС [kà-sè], *мн.* и (разг. *мн.* -та, *член.* -та), *рус.* КС (Кремниевые стабилитроны), *електр.* – Силициеви стабилитрони.

КС (–) [kà-sè], *рус.* КС (Комбайн свеклоуборочный) – Цвеклокомбайн (напр.: КС-6).

к-с —комплеке.

к. с. техн. – Конска сила (единица за мощност), (с цифра).

КСА [kà-ce-à] – Комитет по строителство и архитектура.

КСБ – Комисионно-складова база.

КСБ [kà-ce-bè] – Комплексна спортна база.

КСБ – Конна спортна база. Δ *КСБ „Хан Аспарух“.*

КСВУ – Комисия по социално-битовите въпроси на учащите.

КСВ [кà-се-вè], *ср.* (разг. член. – то), *воен.* – Командване на сухопътните войски.

КСВ [кà-се-вè], *радиотехн.* – Коэффициент на стоящите вълни.

КСвБ *воен.* – Корпусен свързочен батальон.

КСД *воен.* – Дъждовално самопридвижващо се крило.

КСД – Контрол на секретната документация.

КСЕ (–) [кà-се-è] – Едноосна самосвална колячка (напр.: КСЕ-750).

ксерокоп. – ксерокопие.

КСЗ [кà-се-зè] – Котлостроителен завод.

КСЗ [кà-се-зè] – Краностроителен завод.

КСЗА *воен.* – Курс за стрелбите в земната артилерия.

КСИ – Краностроене – Инженеринг (еднолично дружество с ограничена отговорност).

КСИ, *фр.* CSI (Commission séricicole internationale) – Международна комисия по копринарство.

КСИК [кскк], *м. и ж.* – Капитално строителство и инвеститорски контрол (дирекция).

КСК [кà-се-кà] – Комитет за стопанска координация.

КСКМ – Комунистически съюз на китайската младеж.

КСМ [кà-се-мè] – Качество, стандартизация и метрология.
Δ *Комитет по КСМ.*

КСМ (–) [кà-се-мè] – Картофосадачна машина (напр.: КСМ-4).

КСМ [кà-се-мè] – Комитет по стандартизация и метрология.

КСМ – Консултативен съвет по млекото.

КСМ [кà-се-мè], *мн.* и (разг. *мн.* – та), *електр.* – Мощни силови кондензатори.

к. с. п. – кандидат на селскостопанските науки (със собствено име).

КСМД – Катедра по съдебна медицинна и деонтология.

КСН – Комитет по световно наследство (ЮНЕСКО).

КСНС [кà-се-не-сè] – Консултативен съвет за национална сигурност.

КСНФ *изч. техн.* – Конюнктивна свършена нормална форма.

КСО *воен.* – Командване на специалните операции.

КСО [кà-се-ò], *мн.* (разг. *мн.* – та), *електр.* – Опресовани слюде-

ни кондензатори.

КСОО *воен.* – Командир на специално оперативно обединение.

КСОТ (–) Сушилнен комплекс за ориенталски тютюн (напр.: КСОТ-100).

КСП – Комисия по стопанска политика (Столичен общински съвет).

КСП *воен.* – Комплексен свързочен полигон.

КСП [кà-се-пè] – Комунално стопанско предприятие. Δ *КСП „Чистота“.*

КСП – Конфедерация на селските производители (Франция).

КСП – Костариканска социалистическа партия.

КСР – Клуб за социално развитие.

КСР [кà-се-èр], *воен.* – Командир на стрелкова рота.

КСРБ – Конституционен съд на Република България.

КСС [кà-се-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Комбинат за селскостопанско строителство.

КСС – Комитет по селскостопанство.

КСС *воен.* – Комплексна система за свързка (НАТО).

КСС – Компютърни системи и сервиз.

КСС [кà-се-сè] – Самоходен силажокомбайн (напр.: КСС-100).

КССД – Контрол на строго секретната документация.

КССЕ – Конференция за сигурност и сътрудничество в Европа.

КССЗ – Клиника за сърдечно-съдови заболявания.

КССМ [кà-се-се-мè] – Комбинат за селскостопански машини.

КССНИИ – Комплексен селскостопански научноизследователски институт.

КССР [кà-ес-ес-èр], *истор., рус.* КССР (Казахская Советская Социалистическая Республика) – Казахска съветска социалистическа република.

КССР [кà-ес-ес-èр], *истор., рус.* КССР (Киргизская Советская Социалистическая Республика) – Киргизка съветска социалистическа република.

КСТ – Колумбийски съюз на трудещите се.

Кст (–) *метал.* – В марката на конверторна стомана (напр.: КСт3).

КСУ [кà-се-ỳ] – Киевски славянски университет в България.

КСУ (–) [кà-се-ỳ] – Универсален силажокомбайн (напр.: КСУ-

30).

КСУК [ксук] – Комплексна система за управление на качеството.

КСУКП – Комплексна система за управление на качеството на продукцията (СССР).

КСФН – Консултативен съвет по финансов надзор.

КСХЗ – Консултативен съвет по хлебно търно.

к. с. ч. техн. – конска сила-час (единица за работа и енергия), (с цифра).

КТ – Кабелна телевизия.

КТ – Канцеларска техника.

кт – Килотон.

КТ – Клуб-театър. Δ *КТ „Максим“*.

КТ – Книжно тържище.

КТ [кà-тè] – Кодекс на труда. Δ *чл. 18 от КТ*.

КТ – Комитет за трезвеността.

КТ – Комитет по тракология.

КТ – Комитет по туризъм.

КТ – Контрола по транспорта.

КТ – Контролна точка.

КТ [кà-тè] – Конфедерация на труда. Δ *КТ „Подкрепа“*.

КТ – Копирна техника (еднолично дружество с ограничена отговорност).

КТ [кà-тè], *мн. и (разг., мн. -та, член. -та), електр., рус.* **КТ**

(Кремниевые транзисторы) – Силициевы транзистори.

КТ (–)[кà-тè] – Телевизионна камера (напр.: КТ-6).

КТ *строит.* – Телена клетка.

КТ [кà-тè] – Транспортна количка (напр.: КТ-0,5).

кт – килотон (с цифра).

к-т – комитет.

КТА [кà-те-à] – Корпус по тактическа авиация (Пловдив).

КТБ [кà-те-бè], *воен.* – Командир на танков батальон.

КТБ [кà-те-бè] – Конструкторско-технологично бюро.

КТБ [кà-те-бè] – Корпоративна търговска банка.

ктб [кà-те-бè], *воен.* – Корпусен танков батальон.

КТБр *воен.* – Командир на танкова бригада.

КТГ [кà-те-гè], *воен.* – Коэффициент на техническа готовност.

КТГ *воен.* – Командир на тактическа група.

КТД [кà-те-дè], *ед. и мн.* – Колективен трудов договор.

КТДГ – Комплект за техническа диагностика на тракторите.

КТЕ – Конфедерация на трудещите се в Еквадор.

КТЗ [кà-те-зè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Карловски тракторен завод.

КТЗП – Комисия по търговия и защита на потребителя.

КТИМ – Комитет за тежко инвестиционно машиностроене.

КТК [кà-те-кà] – Карловски текстилен комбинат.

КТК [кà-те-кà] – Качествен технически контрол.

КТЛА – Конференция на трудещите се от Латинска Америка.

КТМ [кà-те-мè], *м., юрид.* – Кодекс на търговското мореплаване.

КТМ [кà-те-мè] – Комбинат за тежко машиностроене.

КТМ [кà-те-мè] – Комитет за транспортно машиностроене.

КТМ – Конфедерация на трудещите се от Мексико.

КТН (–) [кà-те-èн], *рус.* КТН (Картофелекопатель тракторный навесной) — Навесна тракторна картофовадачка (напр.: КТН-2).

к. т. п. – кандидат на техническите науки (със собствено име).

КТНТМ – Клуб за техническо и научно творчество на младежта.

КТО *воен.* – Командване по териториална отбрана.

КТОС – Конструкторско-технологичен отдел по стандартиза-

ция (към предприятия в СССР).

КТП [кà-те-пè] – Колеж по телекомуникации и пощи.

КТП [кà-те-пè], *ед. и мн.* – Контролен телефонен пост.

КТП [кà-те-пè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*), *воен.* – Контролно-технически пункт.

КТП – Конфедерация на труда „Подкрепа“.

КТП – Корейска трудова партия.

КТП (–) [кà-те-пè] – Приложна телевизионна камера (напр.: КТП-200).

КТПЗ – Комисия по търговия и защита на потребителя (Народно събрание).

КТПНГ – Клон за търсене и проучване на нефт и газ (Варна).

КТР [кà-те-рè] – Ковашко-тенекиджийска работилница.

КТР *воен.* – Командир на танкова рота.

КТР [кà-те-рè] – Комитет за телевизия и радио.

КТР *воен.* – Корпусен тилов район.

КТРЗ [кà-те-ре-зè] – Комитет по труда и работната заплата.

КТС [кà-те-сè] – Контейнерна транспортна система.

КТС [кà-те-сè] – Контролно-тиражна служба.

КТССМ – Комитет за транспортно, селскостопанско и строително машиностроене.

КТТ – Комисия по търговията и туризма.

КТТ [kâ-te-tè] – Комуникационна техника и технологии (кафедра към Техническият университет-Габрово).

КТТСМ – Комитет за тежко транспортно и селскостопанско машиностроене.

КТЦ [kâ-te-cè] – Контролно-тренировъчен център.

КУ – Картографско управление (Министерство на отбраната).

КУ електр. – Ключове за управление.

КУ – Командване и управление.

КУ – Комбинат за услуги.

КУ техн. – Коллекторен универсален електродвигател.

КУ [kâ-û], техн. – Командно устройство.

КУ воен. – Комендант на участък.

КУ [kâ-û], електр. – Контролно устройство.

КУ (-), рус. КУ (Кукурузоуборочный комбайн) – Царевичен комбайн (напр.: КУ-2).

куб. – кубически. Δ куб. метър.

Кубалко ж. – Смесена редовна морска линия, свързваща при-

станцията на Балтийско море с тези на Европа и Куба, създадена между параходните компании на Полша, Чехословакия, Германската демократична република и Куба.

КУВ (-) [кув], техн. – Корабен водогреен утилизационен котел (напр.: КУВ-100).

КУГ воен. – Корабна ударна група.

Кузбас м., рус. Кузбасс (Кузнецкий угольный бассейн) – Кузнецки въглищен басейн.

— Произв.: кузбасовец, кузбаски.

Кукришйкки мн. – Творчески колектив от трима съветски художници-графици и живописци М. В. Куприянов, П. Н. Крилов и Н. А. Соколов.

кул физ. – кулон (с цифра).

КУЛГ иконом. – Комплексен усъвременен линейен график.

култ. – културен.

култбаза ж. – База за културномасова работа.

КУМГ икон. – Комплексен усъвременен мрежов график.

КУНГ – Клиника за уши, нос и гърло (Институт за специализация и усъвършенстване на лекари).

КУП – Комплект универсални приспособления.

КУС – Командване, управление, свързка.

КУСР – Командване, управление, свързка и разузнаване.

КУТ [кут] – Комитет по условия на труд.

КУТА *воен.* – Команди за управление на тактическата авиация.

КУТС (–) [кутс], *рус.* КУТС (Культиватор универсальный тракторный системы Ф. М. Соловья) – Универсален тракторен прикачен култиватор (напр.: КУТС-4,2, КУТС-2,8).

КУЦ – Компютърен учебен център.

КФ – Керамична фабрика.

КФ *биохим.* – Кисела фосфатаза.

КФ – Клуб на филателистите.

КФ – Книжна фабрика. Δ *КФ „Искър“.*

КФ – Командващ флот(а).

КФ [кà-фè] и [кè-фè], *мн.* (разг. –та), *електр.* – Кондензатори филтров тип.

КФ – Консервна фабрика.

КФ *хим.* – Креатинфосфат.

КФ (–) [кà-èф] – Фрезерен каналоконач (напр.: КФ-30).

КФАИР [кфайр] – Кувейтски фонд за арабско икономическо развитие.

КФГ-М *хим.* – Карбоферогел – М.

к. ф. с. икон. – Коефициент на фондоемкост.

КФЛ *техн.* – Контактно-фиксираща лента.

к. ф. п. – кандидат на фармацевтическите науки (със собствено име).

к. ф. п. – кандидат на физическите науки (със собствено име).

к. ф. п. – кандидат на филологическите науки (със собствено име).

к. ф. п. – кандидат на философските науки (със собствено име).

КФОР [кèй-фор], *англ.* KFOR [Kosovo forces] – Международни умиротворителни сили към ООН в Косово; Кейфор.

КФП – Комплексна фирма за проектиране.

КФП (–) [кà-фе-пè] – Прикачен фасулоприбиращ комбайн (напр.: КФП-2).

к. ф. п. икон. – Коефициент на фондопродуктивност.

КФСР [кà-èф-ес-ес-èр], *истор., рус.* КФСР (Карело-Финская Советская Социалистическая Республика) – Карело-Финска съветска социалистическа република.

КХ (–) [кà-хè], *ед. и мн.* – Фрео-

нови хладилни компресори
(напр.: КХ-013).

КХЕ – Кратка химическа енциклопедия.

КХЗ – Кемпински Хотел Зографски.

КХЗ [ка-хе-зè], *м. и (разг.) ср.*
(член. -то) – Коксохимически завод.

КХЛ [ка-хе-лè] – Кънки и хоккей на лед. Δ Републиканска секция по КХЛ.

кхмер. – кхмерски език.

к. х. н. – кандидат на химическите науки (със собствено име).

КХО – Комплекс хотели и обществения.

кХц физ. – килохерц (с цифра).

КЦ [ка-цè] – Комитет по цените.

КЦ – Копирен център (дружество с ограничена отговорност).

КЦ (–) [ка-цè] – Царевичен комбайн (напр.: КЦ-2).

КЦИВ – Комбинат за целулоза и изкуствени влакна.

КЦИИТ [ка-цийт] – Координационен център по информатика и изчислителна техника (БАН).

КЦКФБ – Комисия по цените книжа и фондовите борси (Министерство на финансите).

КЦМ [ка-це-мè], *м. и (разг.) ср.*
(член. -то) – Комбинат за цвет-

ни метали.

КЦОП *воен.* – Координационен център за огнева поддръжка.

КЦПБЕС – Консултативен център по приемане на България в Европейския съюз.

КЦТ [ка-це-тè], *техн.* – Тристъпални конично-цилиндрични редуктори.

КЦТА [ка-це-те-à] – Корейска централна телеграфна агенция.

КЦХ [ка-це-хà] – Клиничен център по хемодиализа (София).

КЦХ [ка-це-хè], *м. и (разг.) ср.*
(член. -то) – Комбинат за целулоза и хартия.

КЧ (–) [ка-чè], *метал.* – Ковък чугун (напр.: КЧ-35-4).

КЧ [ка-чè], *метал.* – Силициев карбид черен (в марката на абразивни (шлифовъчни) инструменти при означаване състав на абразива).

КЧЖД *остар., рус.* КЦЖД (Китайская Чанчуньская железная дорога) — Китайско-Чанчунска железопътна линия.

КШ *електр.* – Кодови шини.

КШ – Компютърна школа.

КШЕ *електр.* – Шлангов кабел за шахти и за съединяване на екскаватори.

КШТ – Конгрес на шотланските трейдюниони.

КЩ – Консултантска къща.

КЩМ *воен.* – Комнадваща щабна машина.

КЩУ – Командно-щабно учение.

КТР *воен.* – Курсов тъгъл на радиостанцията.

к. ю. п. – кандидат на юридическите науки (със собствено име).

КЯУ [кя-ў], *рус.* КЯУ (Копатель ям усиленный) – Ямокопач.

Л

Л *библ.* – Ленинград.

Л, *рус.* Л (Лебядинский Л. С.) – В марката на локомотив, конструиран от Л. С. Лебядински.

Л *библ.* – Лондон.

Л (–) [ел], *метал.* – В марката на лята стомана (напр.: Ст 15 Л).

Л – Лятно дизелово гориво, предназначено за експлоатация на дизелови двигатели при температура на въздуха над 0° С.

Л (–) *метал.*, *рус.* Л (латунь) – Месинг (в марката на цветни сплави, напр.: ЛАН 59-3-2).

Л (–) [ел], *рус.* Л (лебедка) – В марката на съветски самолет (напр.: Л-19, Л-10001).

л. – лист.

л – литър (единица за вместимост), (след цифра).

л. *грам.* – лице.

Ла (–) [ла], *рус.* Ла (Лавочкин) –

1. В марката на самолет-изстребител, конструиран от С. А. Лавочкин (напр.: Ла-5, Ла-7, Ла-9, Ла-15, Ла-200).

2. Самолет-изстребител, конструиран от С. А. Лавочкин.

ЛА – Летателен апарат.

ЛА – Литературна агенция.

лаб. – лабораторен Δ *лаб.* упражнени.

лаб. – лаборатория.

лавсан *м.*, *рус.* лавсан (Лаборатория высокомолекулярных соединений Академии наук СССР) – Название на вид синтетични влакна и тъкан.

ЛАГГ (–) [лаг], *рус.* ЛАГГ (Лавочкин, Горбунов и Гудков) – В марката на самолет-изстребител, конструиран от Лавочкин, Горбунов и Гудков (напр.: ЛАГГ-1, ЛАГГ-3).

ЛАГГ и лагт [лаг], *м.* – Самолет, конструиран от С. А. Лавочкин, В. П. Горбунов и М. И. Гулков.

ЛАД – Либийска Арабска Джамахирия.

ЛАЗ [лаз], *рус.* ЛАЗ (Львовский автомобильный завод) –

1. Львовски автомобилен завод.

2. В марката на автобуси (напр. ЛАЗ-695, ЛАЗ-679) и на автокранове (ЛАЗ-690), произведени в този завод.

ЛАЗ и **лаз**, *член.* -ът, -а, *мн.* -ове, *м.* – Автобус или автокран, произведен в Лвовския автобусен завод.

лазер, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м.*, *англ.* laser (Light Amplification by Stimulated Emission of Radiation) – За назоваване на квантомеханически усилвател на светлинния диапазон.

- *Произв.*: лазерен.

Лакиром *м.* и *ж.* – Лакова промишленост (химически завод за бои, лакове, емайл-лакове и др.).

ЛАНР – Либийска арабска народна република.

ЛАП *биохим.* – Левцинаминно-пептидаза.

ЛАРК [ларк], *м.*, *англ.* LARC (Livermore Atomic Research Computer) – За означаване на американска електронноизчислителна машина.

ЛАС [лас] – Лаборатория за азотни стомани.

ЛАС [лас] – Лига на арабските страни.

ЛАСТ [ласт], *ж.* и *м.* – Латиноамериканска асоциация за сво-

бодна търговия.

лат. – латински.

латв. – латвийски.

Латекс *м.* – Завод за литексови каучукови изделия. Δ **ЗЛКИ** „Латекс“.

ЛАТИНО [латиню], *англ.* LATINO (Latin-American Television International Network Organisation) – Интернационална латиноамериканска организация на телевизионните системи.

латино *ср.*, *муз.* – 1. Стил в поп-музиката, носещ характерните особености на латиноамериканската музика. 2. Музика в този стил.

латино.. – Латиноамерикански (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр. латиномузика, латиносериал, латинотанц).

ЛАФТА [лафта], *англ.* LAFTA (Latino-American Free Trade Association) – Латиноамериканска асоциация за свободна търговия.

ЛАЧХ *автомат.* – Логаритмична амплитудно-честотна характеристика.

ЛБ *геохим.* – Лек битум.

лб *физ.* – ламберт (единица за яркост на светлината), (след

цифра).

ЛБАК *воен.* – Леко бомбардировъчно авиокрило.

ЛБВ *радиотехн.* – Лампа на бягаща вълна.

ЛБГ – Лекари без граници (Швейцария).

ЛБД (–) [ёл-бе-дѐ], *рус.* ЛБД (Люцильный-борона дисковый) – Люцильный – дискова брана за повърхностна обработка на почвата.

ЛБКД *библ.* – Летопис на Българското книжовно дружество в София.

ЛВ [ёл-вѐ] – Лазерен визир (напр.: ЛВ-5).

лв. – лева (с цифра).

ЛВЗ [лѐ-ве-зѐ], *м. и (разг.) ср. (член, -то)* – Локомотивно-вагонен завод.

ЛВК [лѐ-ве-ка] – Лозаро-винарска кооперация. Δ *ЛВК „Гъмза“.*

ЛВТ [лѐ-ве-тѐ] – Лозаро-винарски техникум.

ЛГ – Лятна градина.

ЛГИ – Лабораторни геоложки изследвания (еднолично дружество с ограничена отговорност).

ЛГСЗОТ – Лаборатория по геотехника на слаби земни основи и терени (БАН).

ЛГУ [ёл-ге-ѹ], *рус.* ЛГУ (Ленинградский ордена Ленина государственный университет) – Ленинградски държавен университет.

ЛД [ёл-дѐ] *хим.* – Летална доза на отровни вещества.

ЛД – Лига за демокрация (Македония).

ЛД – 1. В емблемата на фабрика „Лиляна Димитрова“.

2. Марка на трикотаажните изделия, изработени в тази фабрика.

ЛД [ёл-дѐ], *прил., метал.* Само в съчет. **ЛД-процес** (Линц-Донавигров) – Процес за добиване на доброкачествена стомана в конвертор.

ЛД (–) [ёл-дѐ], *м., рус.* ЛД (Люцильный дисковый) – Дисков люцильный (напр.: ЛД-10).

ЛДА – Либерално-демократична алтернатива.

ЛДГ – Логопедична детска градина.

ЛДМ [ёл-де-ѐм], *изч. техн.* – Лентодвижущ механизъм.

ЛДН [ёл-де-ѐн], *рус.* ЛДН (Люцильный дисковый навесной) – Дисков покрит люцильный.

ЛДП [лѐ-де-пѐ] – Либерално-демократическа партия.

ЛДП – Либерално-демократска

партия (Македония).

ЛДПР, *рус.* ЛДПР (Либерально-демократическая партия России). – Либерално-демократическа партия на Русия.

ЛДС [лѐ-де-сѐ] – Либерално-демократичен съюз.

ЛДС [ѐл-де-ѐс], *рус.* ЛДС (Лучильник дисковый секционный) – Дисков секционен люцильник.

ЛДХ *биохим.* – Лактатдехидрогеназа.

ЛДЦ – Либерален демократичен център (Гърция).

ЛЕИ, *рус.* ЛЕИ (Ленинградский электротехнический институт) – Ленинградски электротехнически институт.

лейт. – лейтенант (със собствено име).

ЛЕК [лек] – Лекарска експертна комисия.

лѐкпром – Лека промишленост.

Лѐкпромкомплѐкт *м. и ж.* – Инженерингова стопанска организация за проучване, проектиране, реконструкция на обекти на леката, полиграфическата и др. промишленост, за изграждане на комплектни обекти и сервисна дейност.

ЛЕМ [лем] – Лазерен елипсометричен микроскоп (напр.: ЛЕМ-

2).

ЛЕН, *фр.* LEN (Ligue européenne de natation) – Европейска лига по плуване.

Лѐннаучфилм, *м., рус.* Леннауучфильм (Ленинградская киностудия научно-популярных фильмов) – Ленинградска киностудия за научно-популярни филми.

Лѐнфилм, *м., рус.* Ленфильм (Ленинградский фильм) – Ленинградска киностудия за игрални филми.

ЛЕП [леп], *електр.* – Линия на електропредаване.

Лѐскомплѐкт *м. и ж.* – Инженерингова стопанска организация за проучване, проектиране, изграждане и др. на горскостопански обекти, на комплектни обекти за дървообработващи и лесо-химически заводи и др.

лѐсо..., *рус.* лесо... (лесной) – Горски (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: лесоинженер, лесоинженерство, лесопарк, лесотехника).

лесов. – лесовъден.

Лѐсоимпѐкс *м. и ж.* – Външно-търговска организация за внос (импорт) и износ (експорт) на дървен материал и на произ-

водството на дървообработвателните заводи.

Леспромироєкт *м.* – Институт за проучване и проектиране на обекти на горската промишленост.

лесхѝз *м., рус.* лесхоз (Лесное хозяйство) – Горско стопанство.

лет. *геогр.* – летище.

летл. – летлив.

ЛЕТМ [лѐ-те-мѐ] – Лаборатория по експериментална и техническа минералогия (БАН).

ЛЕФРК – Лаборатория по експериментална фонетика и речева комуникация.

Лесѝркомплект *м. и ж.* – Инженерингова стопанска организация за комплектно проучване, проектиране и монтаж на обекти от областта на металолееенето и пластичната обработка на материалите.

ЛЗ – Лечебно заведение.

ЛЗА *воен.* – Лека зенитна артилерия.

ЛЗК *воен.* – Лек защитен комбинезон.

ЛЗР *воен.* – Лека зенитна ракета.

ЛЗС [лѐ-зе-сѐ] – Лесозащитна станция.

ЛЗТ [лѐ-зе-тѐ], *ед. и мн.* – Лес-

нозапалителни течности.

ЛИ – Либерален интернационал.

Ли [ли], *рус.* Ли (Б. П. Лисунов) –

1. В марката на съветски самолети, конструирани от Б. П. Лисунов (напр.: Ли-2).

2. Самолет, конструирани от Б. П. Лисунов.

ЛИ – Линеен избирач (в Автоматична телефонна централа).

ЛиАЗ и ЛИАЗ [лиа́з], *м., рус.*

ЛиАЗ и ЛИАЗ (Ликинский автобусный завод). – 1. Ликински автобусен завод (в марката на автомобили, произведени в този завод, напр.: ЛИАЗ-158).

2. Автомобил, произведен в този завод.

ЛИК [лик], *ср.* – Литература, изкуство и култура (списание).

ЛИМ [лим] – Лентометглагол механизъм.

лингв. – лингвистичен.

липдатиди *м., хим.* – липдан и малатион.

ЛИС – Лаборатория за интегрирани системи.

лит. – литература, литературен.

лит... – литературен (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: литкръжок, литфронт).

... лит. метал., рус... лит (литейный) – Лейски (като втора

съставна част на сложностъкратени думи, напр.: станколит).

литогр. – **литография**.

ЛИХГ, *фр.* LING (*Ligue internationale de hockey sur glace*) – Международна федерация по хокей на лед.

ЛК [ѐл-ка], *воен.* – Лека картечница.

ЛК (–) [ѐл-ка] – Ленокомбайн (напр.: ЛК-7).

ЛК – Летищен комплекс.

ЛК – Либерален конгрес.

ЛК – Лизингова компания (Акционерно дружество-София)

ЛК *воен.* – Линеен кораб.

ЛК *воен.* – Линия за комуникация.

ЛК – Литературен кабинет. Δ ЛК „Владимир Башев“.

ЛК [ѐл-ка], *м.* (разг., *член.* -то), *електр.* – Литцендрат с обща обвивка от естествена коприна.

л. к. – Лична карта.

ЛК – Лондонски клуб.

лк физ. – лукс (единица за измерване на осветеност), (след цифра).

ЛКД [ѐл-ка-дѐ], *воен.* – Лека картечница, създадена от Дегтярев.

ЛКК [ѐл-ка-ка] – Лекарска контролна комисия.

ЛКП – Ливанска комунистическа партия.

ЛКП [лѐ-ка-пѐ], *мн.* – Лични комплексни планове.

ЛКПНТМТ – Лаборатория – контрол пестициди, пиратри, тежки метали, торове (Министерство на здравеопазването).

ЛКС [лѐ-ка-сѐ] – Линейно кабелно стопанство (Българска телекомуникационна компания).

лк/сек физ. – лука в секунда (единица за количество на осветлението), (след цифра).

ЛКФ – Комбиниран фрезов лекообразовател.

л. к-ца *воен.* – Лека картечница.

ЛЛ – Лентолепачка (напр.: ЛЛ-900).

ЛЛ *електр.* – Литцендарт с обща лакова обвивка.

ЛЛО *воен.* – Летище за логистично осигуряване.

ЛМ [ѐл-ѐм] – Лабораторна мелница (напр.: ЛМ-400).

ЛМ – Лингвистично моделиране (при ЦЛПОИ-БАН).

ЛМ – В марката на пиво, произвеждано в пивоварния завод „Леденика“ – Мездра.

лм физ. – лумен (единица за измерване на светлинен поток), (след цифра).

ЛМБ – Лондонска борса за мета-

ли.

ЛМИСТ – Лаборатория по механика и изследване на съединителната тъкан.

ЛМК [ѐл-ѐм-ка], *ед. и мн., хим.* –

Летливи мастни киселини.

ЛМП воен. – Лек мостови парк.

ЛМС [лѐ-ме-сѐ] – Лаборатория по мехатронни системи (БАН).

лм-сек физ. – лумен-секунда (след цифра).

лм-ч физ. – лумен-час (след цифра).

ЛНДР – Лаоска народнодемократична република.

ЛНДР – Ливанска народнодемократична република.

ЛНП – Либерална народна партия (Финландия).

ЛНП – Либерална националистическа партия (Никарагуа).

ЛНРП – Лаоска народнореволюционна партия.

ЛНРП – Лява националнореволюционна партия (Боливия).

ЛНЧ – Личен номер на чужденец.

ЛОЗ – Лаборатория по оптичен запис (БАН).

ЛОЗ – Лечебнооздравително заведение. Δ **ЛОЗ** „Ясен“.

ЛОЗОИ [лозѐи] – Лаборатория по оптичен запис и обработка на информация (БАН).

Лѐко м., разг. – Футболен клуб „Локомотив“.

ЛОП [лоп] – Линия за обработка на мебелни плоскости (напр.: ЛОП-04, ЛОП-07).

ЛОСИУ [лосѐу], *ед. и мн., икон.* – Логически схеми на Икономика на управлението.

ЛОТ – Лазерни и оптични технологии (еднолично акционерно дружество).

ЛОТ [лот], *м., пол.* LOT (Polskie Linie Lotnicze) – Полски въздушни линии.

лѐто – лотария.

ЛП, англ. LP (Labour party) – Лейбъристка партия (Великобритания).

ЛП – Либерална партия.

ЛП воен. – Линия на прицелването.

л. п. – Личен паспорт.

ЛП – „Лудогорска правда“ (вестник).

ЛПА – Лейбъристка партия на Антигуа.

лпб воен. – Лекопехотен батальон.

лпбр воен. – Лекопехотна бригада.

ЛПВ – Лейбъристка партия на Великобритания.

ЛПЕ физ. – Линейно предаване на енергия.

ЛПК [лè-пе-ка̀] – Лесопромишлен комбинат.

ЛПМ – Лейбъристка партия на Малта.

ЛПО [èл-пе-ò], *воен.* – Лека пехотна огнехвъргачка.

ЛПО *воен.* – Линия за прекратяване на огъня.

лпи *воен.* – Лекопехотен полк.

ЛПП [èл-пе-пè], *воен.* – Лек понтонен парк.

ЛПР *библ.* – Лека промишленост.

ЛПС [лè-пе-сè] – Лазерно противодействаща система.

ЛПФ [лè-пе-фè] – Лаборатория по приложна физика (БАН).

ЛПЧ – Лекарни за правата на човека (международна организация).

ЛПЯ [лè-пе-я̀] – Лейбъристка партия в Ямайка.

л. р. муз. – лява ръка.

ЛРА *воен.* – Лека реактивна артилерия.

ЛРД [лè-ре-дè] – Ловно-рибарско дружество.

ЛРЗТ [лè-ре-зе-тè] – Лаборатория по радиационна защита и токсикология.

ЛРНС *остар.* – Ленински районен народен съвет (София).

ЛРП [лè-ре-пè] – Либерално-радикална партия (Парагвай).

ЛРСМ [лè-ре-се-мè] – Лаборатория по разпределителни системи и мрежи (БАН).

ЛС – Лазерна система.

ЛС – Лекарски съюз.

ЛС – Летателен състав.

ЛС спорт. – За означаване на физкултурно дружество „Левски – Спартак“.

ЛС – Летище София. Δ *ЛС ЕАД.*

ЛС – Либерален съюз.

ЛС – Ликвидационна комисия.

ЛС – Личен състав. Δ *Завеждащ ЛС.*

ЛС [лè-сè] – Ловно стопанство. Δ *ЛС „Извора“.*

ЛСД [èл-се-дè], *хим., нем.* **LSD** (**Liserg** [in] **saurediathylamid**) – Диетиламид на лизергиновата киселина (психогенна отрова).

ЛСД *воен.* – Летище за стоварване на десанта.

ЛСДП – Люксембургска социалдемократическа партия.

л/сек – литър в секунда (единица за дебит), (след цифра).

ЛСЕНЕИ [лè-се-не-й̀] – Лаборатория – слънчева енергия, нови енергийни източници (БАН).

ЛСЗВ [лè-се-зе-вè] – Лаборатория по слънчево-земни въздействия (БАН).

ЛСМСИ [лè-се-ме-се-й̀] – Лабо-

ратория – сеизмична механика и сеизмично инженерство (БАН).

ЛСН – Нетькана стъклена лента (напр.: ЛСН-71).

ЛСП *строит.* – Лигносулфанов пластификатор.

ЛСРП – Люксембургска социалистическа работническа партия.

ЛССД – Либерален съюз на свободните демократи (Унгария).

ЛССП – Ланка сама самаджа парти (Социалистическа партия в Шри Ланка).

ЛССР [ёл-ёс-ес-ёр], *истор., рус.* ЛССР (Латвийская Советская Социалистическая Республика) – Латвийска съветска социалистическа република.

ЛССР [ёл-ёс-ес-ёр], *истор., рус.* ЛССР (Литовская Советская Социалистическая Республика) – Литовска съветска социалистическа република.

ЛСТ – Лечебно-спортна тренировка.

ЛСЦ – Лазерна система за целеуказване.

ЛТ – Лаборатория по телематика.

ЛТ *електр.* – Линеен трансформатор.

ЛТ (–) [ёл-тè], *рус.* ЛТ (Льноте-

ребилка тракторная) – Тракторна ленокубачка (напр.: ЛТ-7).

л-т – лейтенант (със собствено име).

ЛТА [ёл-те-à] – Лентов телеграфен апарат (напр.: ЛТА-57).

ЛТД [ёл-те-дè] *англ.* LTD (limited) – За означаване на дружество с ограничена отговорност; вж. ДОО.

ЛТУ [лè-те-ỳ] и [ёл-те-ỳ] – Лесотехнически университет (София).

ЛТУ [ёл-те-ỳ], *воен.* – Летателнотактическо учение.

ЛТХ *биохим.* – Лутеотропен хормон.

ЛУ *воен.* – Логистично управление.

ЛУ *изч. техн.* – Логическо условие.

ЛУ – Логопедично училище.

ЛУ (–) [лу], *рус.* ЛУ (Луцильник универсальный) – Универсален люцилник (напр.: ЛУ-5).

ЛУГ [луг] – Универсален градински лехообразувател.

ЛУЕ [луè], *физ.* – Линеен ускорител на електроните.

ЛУИ [луй], *физ.* – Линеен ускорител на йоните.

ЛУМ [лум], *рус.* ЛУМ (Лавандоуборочная машина) – Лаванду-

лоприбираща машина (напр.: ЛУМ-2).

ЛУН [лун] – Лазерен указател за направление (напр.: ЛУН-3).

ЛФ *воен.* – Линия на фронта.

ЛФ – „Литературен фронт“ (вестник).

ЛФИП – Леярска фабрика – Индустриални продукти (Дружество с ограничена отговорност – Перник).

ЛФК [лѐ-фе-ка] – Лечебна физкультура. Δ *Кабинет по ЛФК.*

ЛХ *биол.* – Лутенизиращ хормон.

ЛХАТ *биохим.* – Лецитин-холестерол-ацил-трансфераза.

ЛЦ – Лъжлива цел.

ЛЦБ – Лютеранска църква в България.

Лч – Ловеч и Ловешки окръг (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Ловеч и Ловешки окръг). Δ *Лч 11-11.*

ЛШП [лѐ-ше-пѐ] – Линия за кръстообразно шлайфане на мебелни плоскости (напр.: ЛШП-04).

ЛЮК *библ.* – Люксембург.

М

М (–) [ем] – Малка електронна изчислителна машина (напр.: М-500, М-220).

М (–) [ем] – В марката на масло за двигатели (напр.: М-10, М-8-С, М-10-Д).

М (–) [ем], *електр.* – Меден проводник (напр.: М-16, М-25, М-35).

М (–) [ем], *воен.* – Миноносец.

М (–) [ем] – Модернизиран (при означаване на машини, прибори и др., които са усъвършенствани, напр.: УДЛ-350М).

М (–) [ем] – Морзов апарат (напр.: М-12, М-44).

М. *библ.* – Москва.

М (–) [ем] – Цифров мултимер (напр.: М-101).

М (–) [ем], *рус.* М (Малая подводная лодка) – За означаване на тип подводници (напр.: М-VI).

М (–) [ем], *рус.* М (“Минтяж-строевец”) – В марката на тип кран (напр.: М-3-5-5).

м. – майор; **м-р** (пред собствено име).

М и м – мащаб; **м-б** (с цифра). Δ *М 1:10000.*

М – мега... (десетична представка към измерителни единици, напр.: **Мвт** – мегават, **Мев** – мегаелектронволт).

м. – месец; мес. (пред название на месец или след цифра). Δ *м. ноември; 10 м.*

м – метър (след цифра). Δ *10 м.*

м – мили... (десетична представка към измерителни единици, напр.: **ма** – милиампер, **мб** – милибар).

м. – мина (пред собствено име). Δ *м. Бобовдол.*

м – минута; мин (след цифра). Δ *20 м.*

м. – музей; муз. Δ *м. „История на София“.*

м спорт. – мъже. Δ *Слалом (м).*

м. грам. – мъжки род.

МА [мè-à] – Медицинска академия.

МА – Международен арбитър.

МА [èm-à], *прил., хим.* – Метил-ацетатен. Δ *МА разтворител.*

МА воен. – Механизирана армия.

МА воен. – Морска авиация.

МА – Морска агенция.

МА [мè-à] – Музикална академия.

ма физ. – милиампер (след цифра).

МАА [màa] – Международна академия на архитектурата.

МААЕ [maàe] – Международна агенция по атомна енергия; МАГАТЕ, ИАЕА.

МАБ [маб], *воен.* – Механизиран автоматичен батальон.

МАБ [маб] – Министерство на архитектурата и благоустройството.

МАБ [маб], *воен.* – Мостова авиационна бомба.

МАБГ [мè-а-бе-гè] – Международна асоциация на ботаническите градини; ИАБГ.

МАВ [мав], *агрон.* – Максимална адсорбционна влагоемност.

МАВ (–) {мав} – Машина за внасяне на амонячна вода в почвата (напр.: МАВ-4,2).

МАВ [мав] – Международна асоциация по византология; АИЕБ.

МАВ [мав], *м., унг.* MÁV (Magyar Államvasútak) – Унгарски железници.

МАВАГ [màvag], *унг.* MÁVAG (Magyar Állami Vagon-Acél-és Gépgyár) – Вагоностроителен завод в Унгария.

МАВАУТ [màvaút], *унг.* MÁVAUT (Magyar Államvasútak Autóbusz Uzemel) – Унгарско автомобилно предприятие.

МАВТ [mà-ве-тè] – Международна асоциация за въздушен

транспорт.

МАГ [маг] – Международна автотара.

МАГ [маг] – Международна асоциация по геодезия.

...**маг** – Магазин (напр.: нармаг, хоремаг)

маг. – магазин.

МАГАТЕ [магате], рус МАГА-ТЭ (Международное агентство по атомной энергии) – Международна агенция по атомна енергия; МААЕ, ИАЕА.

магнет, член. -ът, -а, мн. -и, м., разг. – Магнетофон.

мадж. – маджарски.

МАЕ [мае] – Международна агенция по енергията.

МАЖ [маж] – Международен алианс на жените за равни права и задължения.

МАЗ [маз], рус. МАЗ (Минский автомобильный завод). 1. Мински автомобилен завод.

2. В марката на автомобили, произведени от този завод, напр.: МАЗ-200, МАЗ-530.

маз, член. -ът, -а, мн. -ове, м., разг. – Автомобил, произведен от Минския автомобилен завод.

МАЗ [маз] – Медикоапаратурен завод.

мазер, член. -ът, -а, мн. -и, м., англ. maser (Microwave amplification by stimulated emission of radiation) – Квантовомеханичен усилвател на милиметрови радиовълни.

МАИ [май] – Международна академия по изкуствата (Париж); АИА.

МАИ [май], рус. МАИ (Московский авиационный институт) – Московски авиационен институт.

Маймекс м. – Дирекция за външноикономически връзки към Медицинска академия за износ (експорт) и внос (импорт) на медицински уреди, медицинска помощ в чужбина и др.

МАИРСК [майрск] – Международна асоциация по изучаване и разпространение на славянската култура.

МАИЮЕ – Международна асоциация за изучаване на Югоизточна Европа.

МАК хим. – Метилакрилат.

МАК [мак] – Морска арбитражна комисия.

МАКВБ библ. – Библиотека при Катедра по вътрешни болести с клинична фармакология при Медицинска академия.

МАКС [макс] – Международна

асоциация по контрол на качеството на семената.

макс. – максимален.

МАЛ [мал], *м., англ.* MAL (Malaysian Airways Limited) – Въздушни линии на Малайзия.

мал. – малайски.

МАЛЕВ [мăлев] *м., унгр.* MALEV (Magyar Legiközlekedési Vállalat) – Унгарски въздушни линии.

МАЛК [малк] – Международна асоциация на литературните критици.

МАЛТ [малт] – Международна асоциация на любителските театри.

МАМР [мамр] – Международна асоциация по морска радиовръзка.

МА/МФ-В *библ.* – Библиотека на Медицинския факултет при Медицинска академия – Варна.

МАН [ман] – Монголска академия на науките.

МАН [ман], *м., нем.* MAN (Maschinenfabrik Augsburg-Nürnberg) – Машиностроителни заводи Аугсбург – Нюрнберг (Фирма за производство на тежкотоварни автомобили, двигатели и др. във ФРГ).

ман, *член.* –ът, -а, *мн.* -ове, *м.,*

разг. – Автомобил, производство на Машиностроителни заводи Аугсбург – Нюрнберг (ФРГ).

ман. – мапастир.

манѐб *хим.* – Манган-стилен-бис-дитиокарбамат.

МАНИАК [маниăк], *ж. и м., англ.* MANIAC (Mathematical Analyser, Numerical Integrator and Computer) – Електронноизчислителна машина.

МАНК [манк] – Международна асоциация на научното кино.

МАП [мап], *фр.* MAP (Maghreb-Arabe Presse) – Информационна агенция на Мароко.

МАПАИ [мапăи], MAPAI (Mifleget Poalei Erec Israel) – Израелска работническа партия.

МАПАМ [мапăм], MAPAM (Mifleget Poalim Menuhedet) – Обединена работническа партия (Израел).

МАПН [мă-пе-ѐн] – Международна асоциация за политически науки.

МАППЛ – Международна асоциация за приложна психолингвистика; МДППЛ.

МАПРЯЛ [мапрѐл], *ж. и м., рус.* МАПРЯЛ (Международная ассоциация преподавателей

русского языка и литературы)
– Международна асоциация на преподавателите по руски език и литература.

МАПС [мапс] – Международна асоциация на производителите на суперфосфати.

МАПС [мапс] – Международна асоциация по противоземетръсно строителство; ИАЕЕ.

МАПУ [мапѹ], *исп.* MAPU (Movimiento de Acción Popular Unida) – Движение за единно народно действие (Чили).

МАР [мар] – Международна асоциация за развитие (специализирана организация на ООН).

МАР *библ.* – **Мароко**.

МАР – Младежки алианс за развитие.

Мараславин *м.* – Зъболекарски препарат, носещ името на своята откривателка – **Мара Славова**.

Мърбас *м.* **Маришки каменовъглен басейн**.

– *Произв.*: мърбасовец, мърбасовски.

МАРУ *електрон.* – Мигновена автоматична регулировка на усилването.

МАС [мас] – Международен астрономически съюз; ИАЮ.

МАС [мас] – Митническа аеро-

гара – София.

МАСО *воен.* – Морско и амфибийно свързочно отделение.

МАСС [мá-се-сè] – Международна асоциация за социална ситуация; ИССА.

МАССР [ѐм-à-ѐс-ес-ѐр], *истор. рус.* МАССР (Марийская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Марийска автономна съветска социалистическа република.

МАССР [ѐм-à-ѐс-ес-ѐр], *истор. рус.* МАССР (Молдавская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Молдавска автономна съветска социалистическа република.

МАССР [ѐм-à-ѐс-ес-ѐр], *истор. рус.* МАССР (Мордовская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Мордовска автономна съветска социалистическа република.

МАСФ *библ.* – Стоматологически факултет на Медицинска академия.

МАТ [мат], *м.* (разг., *член.* -ът, -а) – Международен автомобилен транспорт (Стопанско обединение).

мат. – математика.

мат. – математически.

МАУ [маѹ] – Международна асо-

циация на университетите.

МАФ [маф] – Международна федерация по астронавтика.

МАФА [мафа] – Международна асоциация на футболните агенти.

МА ЦМБ *библ.* – Централна медицинска библиотека при Медицинска академия.

МАШ *библ.* – Общо машиностроене, технология на металите.

... **маш** – Машиностроене (напр.: Несмаш, Интрансмаш).

маш... – Машиностроителен (напр.: Машелектропроект, Машстрой).

Машелектропроект *м.* – Институт за проучване и проектиране на машиностроителни и електропромишлени предприятия; Машелпроект.

Машелпроект *м.* – Институт за проучване и проектиране на машиностроителни и електропромишлени предприятия; Машелектропроект.

Машиноекспорт *м.* – Външно-търговска организация за износ (**експорт**) и внос (**импорт**) на металообработващи и дървообработващи машини, съоръжения и др.

Машиноимпекс *м.* Търговско

предприятие за внос (**импорт**) и износ (**експорт**) на машини.

Машлескиром *м.* – Стопански комбинат за производство на резервни части, единични машини и нестандартно оборудване за леката промишленост.

Машпроект *м.* Институт за проучване и проектиране на машиностроителни заводи.

Машстрой *м.* – Машиностроителен завод за металорежещи машини.

МАЮД [маюд] – Международна асоциация на юристите-демократи.

МАЮН [маюн] – Международна асоциация на юридическите науки.

МБ [ём-бѐ], *електрон.* – Магнитен барабан.

МБ *геохим.* – Масленист битум.

МБ *воен.* – Медицински батальон.

МБ [ём-бѐ], *техн.* – Местна батерия (система телефонни апарати).

МБ – Митническо бюро. Δ *МБ Горубляне.*

МБ – Монтажна база.

м-б – мащаб (с цифра); *М, м.*
 Δ *м-б 1:1000.*

МБА *мед.* – Микробиологичен анализ.

МБАЛ [мбал] – Многопрофилна болница за активно лечение.

МБАЛСМ – Многофункционална болница за активно лечение и спешна медицина. *Δ* **МБАЛСМ „Н. И. Пирогов“** (София).

мбатр *воен.* – Метеорологична батарея.

МББР – Материали за български ботаничен речник.

МБВ [мѐ-бе-вѐ] – Международно бюро за време.

МБВР [мѐ-бе-ве-рѐ] – Международна банка за възстановяване и развитие.

МБГ – Мистерия на българските гласове.

МБД *икон.* – Миллиони бареладнесвно (за добив и търговия на петрол).

МБЗМ [мѐ-бе-зе-мѐ] – Международно бюро по законодателна метрология.

МБИ [мѐ-бе-й] – Медикобиологичен институт.

МБИ [мѐ-бе-й] – Международен банков институт.

МБИ [мѐ-бе-й] – Международна инвестиционна банка; МИБ.

МБИР [мѐ-бе-и-рѐ] – Международна банка за инвестиции и развитие.

МБИС [мбис] – Международна

банка за икономическо сътрудничество.

МБК [мѐ-бе-ка] – Международен бизнес-клуб.

МБК *хим.* – Метил 2-бензилдазолкарбамат.

МБКСМ – Международна болница за квалифицирана и спешна медицина.

МБКТ *воен.* – Международна банка за кредит и търговия.

МБМТ [мѐ-бе-ме-тѐ] – Международно бюро за мерки и теглилки.

МБП [мѐ-бе-пѐ] – Местно бюро за проверка (Орган на Държавна служба за законодателна метрология).

МБП [мѐ-бе-пѐ] – Международна биологична програма (Международна научна организация за изследвания в областта на биологията).

МБР [ѐм-бе-рѐ], *ед. и мн., воен.* – Междуконтинентална балистична ракета.

МБР [мѐ-бе-рѐ] – Международна банка за разплащане (Базел).

МБРР [мѐ-бе-ре-рѐ] – Международна банка за реконструкция и развитие (специализирано учреждение на ООН).

МБС (–) [ѐм-бе-ѐс] – Биологичес-

кн стереоскопичен микроскоп (напр.: МБС-Г).

МБС [мѐ-бе-сѐ] – Медико-бактериологична станция.

МБС [ѐм-бе-сѐ], *ед. и мн., воен.* – Междуконтинентален балистичен снаряд.

МБС [мѐ-бе-сѐ] – Международен биохимичен съюз.

МБТ [мѐ-бе-тѐ] – Международно бюро на труда.

МБТК (–)[ѐм-бе-те-ка], *рус.* МБТК (Мобильный башенный трубчатый кран) – Крачец кулокран (напр.: МБТК-80).

МБТР [мѐ-бе-те-рѐ] – Международна банка за търговия и развие.

МБФ [мѐ-бе-фѐ] – Международна боксова федерация.

МБХ [мѐ-бе-хѐ] – Малки български хора (обществена организация).

МБЦ [мѐ-бе-цѐ] – Международен бизнесцентър.

МВ *мед.* – Минутна вентилация.

МВ (–)[ѐм-вѐ] – Млековар (напр.: МВ-20).

Мв *физ.* – мегаволт (след цифра).

мв *физ.* – милливолт (след цифра).

МВА [ѐм-ве-а] – Машина за вадене на арпаджик.

МВВ – Минерална вода „Вито-

ша“ (Дружество с ограничена отговорност).

МВЗ *воен.* – Минновзривно заграждение.

МВИС *воен.* – Мрежа за военно-информационни системи.

мв/м *физ.* – милливолт на метър (след цифра).

МВпР – Министерство на външните работи.

м-во – министерство; м-ство.

МВР [мѐ-ве-рѐ], *ср. (разг., член. -то)* – Министерство на вътрешните работи.

МВРДС – Министерство на вътрешните работи и държавната сигурност.

МВСБ [мѐ-ве-се-бѐ] – Междудомовен съвет за бежанците.

мв/см *физ.* – милливолт на сантиметър (след цифра).

МВТ [мѐ-ве-тѐ] – Министерство на външната търговия.

Мвт *физ.* – мегават (след цифра).

мвт *физ.* – милливат (след цифра).

МВТУ [мѐ-ве-те-у], *ср. (разг., член. -то)* – Министерство на вътрешната търговия и услугите.

Мвтч *физ.* – Мегаватчас (след цифра).

МВФ [мѐ-ве-фѐ] – Международен валутен фонд (специализи-

рано учреждение на ООН).

МВЦ [мѐ-ве-цѐ] ~ Мултивидео-центр (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

МГ – Магистрален газопровод.

МГ *воен.* Маневрена група.

МГ – Математическа гимназия.

МГ *икон.* – Мрежов график.

мг – милиграм (след цифра).

мГ *физ.* – милиграм-сила; мгс (след цифра).

м. г. – миналата година (след дата или название на месец). Δ *Месеци юни м. г.*

МГБП [мѐ-ге-бе-пѐ] – Международна геосферна-биосферна програма.

МГГП [мѐ-ге-ге-пѐ], *ср.* (разг., член. -то) – Министерство на горите и горската промишленост.

МГД [ѐм-ге-дѐ], *прил.* – Магнитно-газодинамичен. Δ *МГД метод, МГД генератор, МГД електроцентрала.*

МГД [ѐм-ге-дѐ], *прил., рус.* МГД (Магнитно-гидродинамичный) – Магнитно-хидродинамичен; вж. **МХД**. Δ *МГД помпа.*

МГИ [мѐ-ге-й] – Междуградски групов избирач (в автоматична телефонна централа).

МГИ [мѐ-ге-й], *м. и* (разг.) *ср.* (член. -то) – Минно-геоложки

институт; ВМГИ.

МГИ [ѐм-ге-й], *м., рус.* МГИ (Московский горный институт) – Московски минен институт.

МГИМО [мгѐмо], *рус.* МГИМО (Московский государственный институт международных отношений) – Московски държавен институт по международни отношения.

МГКП [мѐ-ге-ка-пѐ] – Международна геоложка корелационна програма.

МГН [мѐ-ге-ѐн] – Междуградски номератор (в автоматична телефонна централа).

мгн *физ.* – **магн** (единица за магнитна проникваемост), (след цифра).

МГО [мѐ-ге-ò] – Международна геодезическа организация.

МГОПС [мгопс] – Министерство на горите и опазване на природната среда.

МГС [мѐ-ге-сѐ] – Международен географски съюз; ИГЮ.

мгс *физ.* – милиграм-сила; мГ (след цифра).

МГСС *астрон.* – Международна година на спокойното слънце.

МГТ [мѐ-ге-тѐ] – Малък градски театър. Δ *МГТ „Зад канала“ (София).*

МГУ [мѐ-ге-ỳ] – Минно-геолож-

ки университет. Δ МГУ „Св. Иван Рилски“.

МГУ [ём-ге-ў], *рус.* МГУ (Московский государственный университет имени М. В. Ломоносова) – Московски държавен университет „М. В. Ломоносов“; МДУ.

МГХК – Международен гастрохирургически клуб.

МД [ём-дè] – Магнитен дефектоскоп.

МД [ём-дè], *електрон.* – Магнитен диск (на запамятаващо устройство).

МД [ём-дè], *електрон.* – Масив на документите.

МД (–) – Декларация образец „Месечни добавки“ (напр.: МД-1969).

МД (–)[ём-дè] – Минен детонатор (напр.: МД-2).

м'д – кубометроденонощие (след цифра).

МДА – [ём-де-à] – Международна данъчна асоциация.

МДА *хим.* – Метилендианилин.

МДА [мè-де-à] – Министерство на държавната администрация.

МДБ [мè-де-бè], *порт.* MDB (Movimento Democrático Brasileiro) – Бразилско демократично движение (Бразилия).

МДГ *воен.* – Морска десантна група.

МДД – Медико-диагностична дейност.

МДИО [мèйо] – Междудържавна икономическа организация.

МДК [мè-де-ка], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Медодобивен комбинат.

МДЛ [ём-де-èл] – Медико-диагностична лаборатория. Δ МДЛ „Проф. Емил Након“.

МДЛ [ём-де-èл] – Международно дружество по лимнология.

МДО *мед.* – Минутен дихателен обем.

МДО *воен.* Морска десантна операция.

МДОС *воен.* – Морско десантно оперативно съединение.

МДППЛ – Международно дружество за приложна психолингвистика; МАППЛ.

МДР – Малгашка демократична република.

МДРМ [мè-де-ре-мè], *фр.* MDRM и M. D. R. M. (Mouvement démocratique de la rénovation malgache) – Демократично движение за възрождение на Мадагаскар.

МДРФ *воен.* – Морска доктрина на руската федерация.

МДС [мè-де-сè] – Маврицийски

демократичен съюз.

МДС – Магазин „Детски свят“.

МДС и м. д. с. физ. – Магнитодвижеща сила.

МДС физ. – Механика на дискретни системи.

МДСХ – Микродом за стари хора.
△ **МДСХ** „Дружба“.

МДТ – Местни данъци и такси.

МДТЛ електрон. – Модифицирана диодно-транзисторна логика.

МДТТ физ. – Механика на деформируемостта твърдо тяло.

МДУ [ѐм-де-ѹ] – Московски държавен университет; вж. **МГУ**.

МДФЖ [мѐ-де-фе-жѐ] – Международна демократична федерация на жените.

МДФИЖ – Международен департамент за филмово изкуство на Варненския Свободен университет „Черноризец Храбър“.

МДХ биохим. – Малатдехидрогеназа.

МЕ биохим. – Международна ензимна единица.

МЕ – Министерство на енергетиката.

Ме (–) [ме.] нем. **Ме** (Messerschmitt) – 1. Немска самолетостроителна фирма

„Месершмит“.

2. В марката на самолет „Месершмит“, произведен от тази фирма (напр.: Ме-109).

МЕА [мѐ-а] – Международна енергийна агенция (Европейски съюз).

Мѐбелснаб м. – Централна база за снабдяване с материали към Стопанска организация „Мѐбел“.

Мев физ. – мегаелектронволт (след цифра).

МЕВ воен. – Медицинска евакуация по въздуха.

МЕГ – Министерство на енергетиката и горивата.

МЕГА [мѐга], нем. **MEGA** (Marx – Engels-Gezamttausgabe) – Пълни събрани съчинения на Маркс и Енгелс.

мѐгер м., електр. – Мегаометър.

МЕД биол. – Медицина, медицинска техника.

МЕД електр. – Милисекунден електродетонатор.

мед.. – Медицински (напр.: медицинститут, медсестра).

мед. – медицина.

мед. – медицински.

Мѐдексим м. – Специализирано външноотърговско предприятие за научно-техническо

съдействие на други страни в областта на здравеопазването и медицинската практика.

Медиа *м. и ж.* – Медико-апаратурен завод.

Медико *ср.* – Обединено стопанско предприятие за научноизследователска и проектноконструкторска дейност, производство, монтаж и ремонт на медицинска апаратура, внос и износ на медицинска техника.

Медикокомплект *м.* – Инженерингово предприятие за проектиране, доставка и монтаж на комплектни здравни (медицински) обекти.

Медифарма и **Медиафарма** *ж.* – Държавна фирма за внос и износ на фармацевтични продукти, медицински уреди и др.

МЕДО [мѐдо], *англ.* MEDO (Middle East Defence Organization) – Багдадски пакт (1955-1958).

медпункт *м.* – Медицински пункт.

медсан... – Медико-санитарен (напр.: медсанбат, медсанчаст).

медсанбат *м., воен.* – Медико-санитарен батальон; медсб.

медсанчаст *ж., воен.* – Медико-санитарна част; МСЧ.

медсб *воен.* – Медико-санитарен

батальон; медсанбат.

медсв *воен.* – Медико-санитарен взвод.

мѐдсестра *ж.* – Медицинска сестра.

медср *воен.* – Медико-санитарна рота.

МЕЕ [мѐ-ѐ] – Министерство на електрониката и електротехниката.

МЕЕР – Министерство на енергетиката и енергийните ресурси.

меж... – Международен (напр.: междом).

междум. *грам.* – междуметие.

МЕЗ (–) [мез] – Електролитна шлифовъчна машина за заточване (напр.: МЕЗ-201).

МЕИ [мѐ-й] и [мей], *рус.* МЭИ (Московский энергетический институт) – Московски енергетичен институт.

МЕИ [мѐ-й] и [мей], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Машинно-електротехнически институт; ВМЕИ.

МЕК [мек] – Международна електротехническа комисия; ИЕК, КЕИ.

МЕК *библ.* – Мексико.

мекс. – мексикански.

Мѐлинвест и **МЕЛИНВЕСТ** *м.* – Приватизационен фонд за

инвестиране в мелничната промишленост.

МЕМ [мем], *еспер.* MEM (Mondpaca Esperantista Movado) – Световно движение на есперантистите за мир.

МЕМ (–) [мем] – Малогабаритен електронен микроскоп (напр.: МЕМ-50, МЕМ-58).

МЕМФ [мемф], *рус.* МЭМФ (Минно-электромеханический факультет) – Минно-електромеханичен факултет (МГУ, Москва).

МЕН [мен], *англ.* MEN (Middle East News) – Информационна агенция на Арабска република Египет; вж. **МЕНА**.

МЕНА [мèна], *англ.* MENA (Middle East News Agency) – Информационна агенция на Арабска република Египет; **МЕН**.

МЕП [меп], *исп.* МЕР (Movimiento Electoral del Pueblo) – Избирателно народно движение (Венецуела).

Мери ж. – Наименование на паста за зъби, съдържаща концентрат от минералната вода „Меричлери“.

мес. – месец (пред название на месец или след цифра); **м.** Δ мес. юни., 10 мес.

мес. – месечен.

МЕС *мн., воен.* – Морски експедиционни сили.

МЕСАН [месан], *фр.* MESAN (Mouvement d'évolution sociale de l'Afrique noire) – Движение за социална еволюция на черна Африка (Централна африканска република).

МЕСМ – Малка електронна сметачна машина.

мест. *грам.* – местоимение; местоим.

местоим. *грам.* – местоимение; мест.

...мет... – Метален (напр.: Стройматметиз).

МЕТ *библ.* – Металургия.

мет. – метал.

мет. – металургичен; метал.

мет. – металургия; метал.

метал... – Метален (напр.: Металпром).

метал. – металургичен; мет.

метал. – металургия; мет.

Металпроект *м.* – Комплексен институт за проучване и проектиране в областта на архитектурата и строителството с леки метални и стоманени конструкции.

Металпром *м.* – Метална промишленост (трудова-производителна кооперация).

Металснаб *м.* Стопанско обединение за пласмент и снабдяване с черни и цветни метали, метални изделия и др.

металург... – **Металургичен** (напр.: Металургпроект).

Металургкомплект *м.* – Инженерингова стопанска организация за проектно-конструкторска, внедрителска и др. дейност в областта на рудодобива, черната и цветната металургия и др.

Металургпроект *м.* – Комплексен институт за проучване и проектиране на металургични обекти.

Металхим *м.* – Стопанско обединение за производство на металообработващи машини, автомобилна, електронна, съобщителна и др. техника.

метео... – **Метеорологичен** (напр.: метеослужба, метеостанция).

метеонаблюдател *м.* – **Метеоролог-наблюдател.**

метеор. – метеорологичен.

метеор. – метеорология.

метеослужба *ж.* – **Метеорологична служба.**

метеостанция *ж.* – **Метеорологична станция.**

метео *член.* -то, *мн.* -та, *ср.* –

Машинно-тракторна станция; МТС.

...метиз – **Метални изделия** (напр.: Стройматметиз).

метрò, член., -то, *мн.* -à, *ср.* – **Метрополитен.**

Метропроект *м.* – Специализирана проектантска организация за проектиране на метро.

Метрострой *м.* Стопанско предприятие за строителство на метро.

мех. – механика.

мех. – механичен.

МЖ истор. – Международен женски секретариат.

МЖ воен. – Местни жители.

МЖК [мè-же-ка] – Международен женски клуб.

МЖМФ [мè-же-ме-фè] – Международна женска медийна фондация.

МЖС [мè-же-сè] – Международен железопътен съюз.

МЗ (-) [èм-зè] – В марката на масло за закаляване на металите (напр.: МЗ-20).

МЗ (-) [èм-зè], *воен.* – Маслоза-реждач (напр.: МЗ-150).

МЗ (-) [èм-зè] – Машина за закаляване (напр.: МЗ-1000).

МЗ [мè-зè] – Машиностроителен завод.

МЗ [мè-зè] – Мебелен завод.

демократичен съюз.

МДС – Магазин „Детски свят“.

МДС и м. д. с. *физ.* – Магнито-движеща сила.

МДС физ. – Механика на дискретни системи.

МДСХ – Микродом за стари хора.

△ **МДСХ** „Дружба“.

МДТ – Местни данъци и такси.

МДТЛ *електрон.* – Модифицирана диодио-транзисторна логика.

МДТТ физ. – Механика на деформируемостта твърдо тяло.

МДУ [ём-де-у] – Московски държавен университет; вж. **МГУ**.

МДФЖ [мѐ-де-фе-жѐ] – Международна демократична федерация на жените.

МДФИЖ – Международен департамент за филмово изкуство на Варненския Свободен университет „Черноризец Храбър“.

МДХ биохим. – Малатдехидрогеназа.

МЕ биохим. – Международна ензимна единица.

МЕ – Министерство на енергетиката.

Ме (–) [ме] *нем.* **Ме** (**Messerschmitt**) – 1. Немска самолетостроителна фирма

„Месершмит“.

2. В марката на самолет „Месершмит“, произведен от тази фирма (напр.: **Ме-109**).

МЕА [мѐ-а] – Международна енергийна агенция (Европейски съюз).

Мебелснаб м. – Централна база за снабдяване с материали към Стопанска организация „Мебел“.

Мев физ. – мегаелектронволт (след цифра).

МЕВ *восн.* – Медицинска евакуация по въздуха.

МЕГ – Министерство на енергетиката и горивата.

МЕГА [мѐга], *нем.* **MEGA** (**Marx – Engels-Gezamttausgabe**) – Пълни събрани съчинения на Маркс и Енгелс.

мегер м., *електр.* – Мегаометър.

МЕД биол. – Медицина, медицинска техника.

МЕД *електр.* – Милисекунден електродетонатор.

мед... – Медицински (напр.: медицинститут, медсестра).

мед. – медицина.

мед. – медицински.

Медексім м. – Специализирано външнотърговско предприятие за научно-техническо

съдействие на други страни в областта на здравеопазването и медицинската практика.

Медна *м. и ж.* – Медико-апаратурен завод.

Медико *ср.* – Обединено стопанско предприятие за научноизследователска и проектноконструкторска дейност, производство, монтаж и ремонт на медицинска апаратура, внос и износ на медицинска техника.

Медикокомплект *м.* – Инженерингово предприятие за проектиране, доставка и монтаж на комплектни здравни (медицински) обекти.

Медифарма и **Меднафарма** *ж.* – Държавна фирма за внос и износ на фармацевтични продукти, медицински уреди и др.

МЕДО [мѐдо], *англ.* MEDO (Middle East Defence Organization) – Багдадски пакт (1955-1958).

медпункт *м.* – Медицински пункт.

медсан... – Медико-санитарен (напр.: медсанбат, медсанчаст).

медсанбат *м., воен.* – Медико-санитарен батальон; медсб.

медсанчаст *ж., воен.* – Медико-санитарна част; МСЧ.

медсб *воен.* – Медико-санитарен

батальон; медсанбат.

медсв *воен.* – Медико-санитарен взвод.

медсестра *ж.* – Медицинска сестра.

медср *воен.* – Медико-санитарна рота.

МЕЕ [мѐ-ѐ] – Министерство на електрониката и електротехниката.

МЕЕР – Министерство на енергетиката и енергийните ресурси.

меж... – Международен (напр.: междом).

междум. *грам.* – междуметие.

МЕЗ (–) [мѐз] – Електролитна шлифовъчна машина за заточване (напр.: МЕЗ-201).

МЕИ [мѐ-й] и [мѐй], *рус.* МЭИ (Московский энергетический институт) – Московски енергетичен институт.

МЕИ [мѐ-й] и [мѐй], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Машинно-електротехнически институт; ВМЕИ.

МЕК [мѐк] – Международна електротехническа комисия; ИЕК, КЕИ.

МЕК *блбл.* – Мексико.

мекс. – мексикански.

Мелинвест и **МЕЛИНВЕСТ** *м.* – Приватизационен фонд за

инвестиране в мелничната промишленост.

MEM [mem], *исп.* MEM (Mondraca Esperantista Movado) – Световно движение на есперантистите за мир.

MEM (–) [mem] – Малогабаритен електронен микроскоп (напр.: MEM-50, MEM-58).

МЕМФ [memf], *рус.* МЭМФ (Минно-электромеханический факультет) – Минно-електромеханичен факултет (МГУ, Москва).

МЕН [men], *англ.* MEN (Middle East News) – Информационна агенция на Арабска република Египет; вж. **МЕНА**.

МЕНА [mèna], *англ.* MENA (Middle East News Agency) – Информационна агенция на Арабска република Египет; **МЕН**.

МЕП [mep], *исп.* MEP (Movimiento Electoral del Pueblo) – Избирателно народно движение (Венецуела).

Мери *ж.* – Наименование на паста за зъби, съдържаща концентрат от минералната вода „Меричлери“.

мес. – месец (пред название на месец или след цифра); *м.* Δ *мес. юни., 10 мес.*

мес. – месечен.

МЕС *мн., воен.* – Морски експедиционни сили.

МЕСАН [mesàn], *фр.* MESAN (Mouvement d'évolution sociale de l'Afrique noire) – Движение за социална еволюция на черна Африка (Централна африканска република).

МЕСМ – Малка електронна сметачна машина.

мест. *грам.* – местоимение; местоим.

местоим. *грам.* – местоимение; мест.

...мест... – Метален (напр.: Стройматметиз).

МЕТ *бнбл.* – Металургия.

мет. – метал.

мет. – металургичен; метал.

мет. – металургия; метал.

метал... – Метален (напр.: Металпром).

метал. – металургичен; мет.

метал. – металургия; мет.

Металпроект *м.* – Комплексен институт за проучване и проектиране в областта на архитектурата и строителството с леки метални и стоманени конструкции.

Металпром *м.* – Метална промишленост (трудова-производителна кооперация).

Металснаб *м.* Стопанско обединение за пласмент и снабдяване с черни и цветни **метали**, метални изделия и др.

металург... – **Металургичен** (напр.: Металургпроект).

Металургкомплект *м.* – Инженерингова стопанска организация за проектно-конструкторска, внедрителска и др. дейност в областта на рудодобива, черната и цветната **металургия** и др.

Металургпроект *м.* – Комплексен институт за проучване и проектиране на **металургични** обекти.

Металхйм *м.* – Стопанско обединение за производство на **металообработващи** машини, автомобилна, електронна, съобщителна и др. техника.

метео... – **Метеорологичен** (напр.: метеослужба, метеостанция).

метеонаблюдател *м.* – **Метеоролог-наблюдател**.

метеор. – **метеорологичен**.

метеор. – **метеорология**.

метеослужба *ж.* – **Метеорологична служба**.

метеостанция *ж.* – **Метеорологична станция**.

метеосл. *член. -то, мн. -та, ср. –*

Машинно-тракторна станция; МТС.

...метиз – **Метални изделия** (напр.: Стройматметиз).

метрб. член., *-то, мн. -а, ср. –* **Метрополитен**.

Метропроект *м.* – Специализирана проектантска организация за **проектиране на метро**.

Метрострой *м.* Стопанско предприятие за **строителство на метро**.

мех. – **механика**.

мех. – **механичен**.

МЖ истор. – **Международен женски секретариат**.

МЖ воен. – **Местни жители**.

МЖК [мѐ-же-ка] – **Международен женски клуб**.

МЖМФ [мѐ-же-ме-фѐ] – **Международна женска медийна фондация**.

МЖС [мѐ-же-сѐ] – **Международен железопътен съюз**.

МЗ (–) [ѐм-зѐ] – В марката на масло за закаляване на металите (напр.: МЗ-20).

МЗ (–) [ѐм-зѐ], *воен.* – **Маслоза-реждач** (напр.: МЗ-150).

МЗ (–) [ѐм-зѐ] – **Машинна за закаляване** (напр.: МЗ-1000).

МЗ [мѐ-зѐ] – **Машиностроителен завод**.

МЗ [мѐ-зѐ] – **Мебелен завод**.

МЗ *библ.* – Междубиблиотечно заемане.

МЗ [мè-зè] – Металургичен завод.

МЗ [мè-зè] – Министерство на здравеопазването.

МЗ [мè-зè] – Министерство на земеделието.

МЗ *воен.* – Минно заграждение.

МЗ *сд. и мн., воен.* – Мирновременен запас.

МЗ [èm-зèt.] *нем.* MZ (Motortradwerk Zschopau) – 1. Мотоциклетен завод във ФРГ.

2. В марката на мотоциклети, произведени в този завод.

3. Мотоциклет, произведен в този завод.

МЗА [èm-зà], *воен.* – Малокалибрена зенитна артилерия.

МЗБат *воен.* – Малокалибрена зенитна батарея.

МЗГ [мè-зе-гè] – Министерство на земеделието и горите.

МЗГАР – Министерство на земеделието, горите и аграрната реформа.

МЗК [мè-зе-кà] – Международна застрахователна компания. Δ МЗК „Европа“.

МЗКЕ [мè-зе-ка-è] – Международна застрахователна компания „Европа“ (акционерно дружество).

МЗЛК, *рус.* МЗЛК (Московский завод „Ленинский комсомол“) – Московски завод „Ленински комсомол“ (автомобилен завод).

МЗМА, *рус.* МЗМА (Московский завод малолитражных автомобилей) – Московски завод за малолитражни автомобили.

МЗП (–) [èm-зе-пè] – Мазутна зъбна помпа (напр.: МЗП-80).

МЗПК [мè-зе-пе-кà] – Международна застрахователна и пре-застрахователна компания. Δ МЗПК „България“.

МЗС *воен.* – Малогабаритна защитна станция.

МЗС [мè-зе-сè] – Междубиблиотечна заемна служба.

МЗУ [èm-зе-ù], *електрон.* – Магнитно запомнящо устройство.

МЗУ [èm-зе-ù], *електрон.* – Матрично запомнящо устройство.

МЗУМД *електрон.* – Мини-запомнящо устройство на магнитни дискове.

МЗУМЛ *електрон.* – Мнимо запомнящо устройство на магнитна лента.

МЗХП [мè-зе-хе-пè] – Министерство на земеделието и хранителната промишленост.

МИ [мè-й] – Математически институт.

МИ (-) [ѐм-й] – Измервателен микроскоп (напр.: МИ-1).

Ми [ми], *рус.* МИ и Ми (Миль) –

1. В марката на вертолетни, конструирани от М. Л. Миль (напр.: Ми-2, Ми-4, Ми-6 и др.).
2. Вертолет, конструиран от М. Л. Миль.

МИ – Министерство на икономиката.

МИ – Монтажи институт (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

МИА [мѝа] – Македонска информационна агенция.

МИБ [миб] – Международна инвестиционна банка; МБИ.

МИГ (-) и **МиГ** (-), *рус.* МИГ и МиГ (Микоян и Гуревич) – В марката на самолети-изстребители, конструирани от А. И. Микоян и М. И. Гуревич (напр.: МИГ-3, МИГ-9, МИГ-15 и др.).

миг, *член.* -ът, -а, *мн.* -ове, *м., разг.* – Самолет-изстребител, конструиран от А. И. Микоян и М. И. Гуревич.

МИД [мид] – Международен институт по документация.

МИД [мид], *рус.* МИД (Министерство иностранных дел) – Министерство на външните работи (Русия).

МИДЕК [мидѐк], *англ.* MIDEK

(Middle East Industrial Development Projects Corporation) – Корпорация за промишлено развитие на Средния Изток.

МИИТ [миѝт], *рус.* МИИТ (Московский институт инженеров железнодорожного транспорта) – Московски инженерен институт по железопътен транспорт.

МИК [мик] – Музикално-издателска къща. Δ МИК „Балкантон“.

МИКС [микс] – Младежка информационно-консултантска служба.

микробнол. – микробиологичен.

микробиол. – микробиология.

МИМ [мим] – Младежка информационна мрежа.

МИМО [мимò], *рус.* МИМО (Московский институт международных отношений) – Московски институт за международни отношения.

МИМС [мимс] – Мехатронни изпълнителни механизми и системи (секция).

мин. – минимален.

мин. – министър; м-р.

мин – минута; м (след цифра). Δ 15 мин.

мин. *грам.* – минало време.

минб *воен.* – Минометен (минохвъргачен) батальон.

минбатр [минбàтр]. *воен.* – Минометна (минохвъргачна) батарея.

минв *воен.* – Минометен взвод.

минд *воен.* – Минометен дивизион.

минер. – минерален.

минер. – минералогичен.

минер. – минералогия.

Минералбанк *м.* – Организация за комплексно банково обслужване на стопанските организации, занимаващи се с разработване и експлоатиране на енергийни и минералносуровинни ресурси в страната и чужбина.

Минералимпекс *м.* – Външнотърговска организация за износ (експорт) и внос (импорт) на скално-облицовъчни материали, нерудни минерални суровини, съоръжения и др.

Минералмаш *м.* – Машиностроителен завод за производство на машини за обработка на мрамори.

Минералпроект *м.* – Институт за проучване и проектиране на минералните ресурси.

Минералсувенир *м.* 1. Стопански търговско-промишлен комбинат за добив и обработка на минерали, производство на модни изящни предмети от материали с минерален произход.

2. Централен представителен изложбен магазин за сувенири и други предмети от материали с минерален произход.

мин. неопр. *грам.* – минало неопределено време.

мин. несв. *грам.* – минало невършено време.

минп *воен.* – Минометен полк.

Минпроект *м.* – Минен научно-изследователски и проектно-конструкторски институт; МНИПКИ.

минр *воен.* – Минометна рота.

мин. св. *грам.* – минало свършено време.

Минстрой *м.* – Стопанско обединение за машиностроителство.

– *Произв.:* минстроец, минстройски.

МИО [мйо] – Международна икономическа организация.

МИО [мио]. *ср.* (разг., член. -то) – Международни икономически отношения (специалност във висше учебно заведение

или отдел, сектор, катедра). Δ *Катедра „МНО и бизнес“ (УНСС).*

МИПМ – Методически инспекторат за професионална подготовка на младежта.

Мипро ср. – Препарат за сухо миене на прозорци.

МИР [мир] – Местен изборителен район. Δ *24-ти МИР – София.*

МИР [мир] – Министерство на икономическото развитие.

МИС [мис] – Машинно-изпитателна станция.

МИС [мис] – Министерство на информацията и съобщенията.

МИС (–) [мис] – Измерителна стойка с магнитна основа (напр.: МИС-1, МИС-2, МИС-3).

МИСИ [мисѝ], рус. МИСИ (Московский инженерно-строительный институт) – Московски инженерно-строителен институт.

МИТ биохим. – Моноидентификация.

мит. – митологически; митол.

мит. – митология; митол.

митол. – митология; мит.

митол. – митологически; мит.

МИУ [миу] – Мерки и измервателни уреди.

МИУ [миу] – Монтаж на инсталации и уредби (еднолично акционерно дружество).

МИУ [миу] – Монтажно-инсталационно управление.

МИЦ [миц] – Международен изложбен център.

МК електрон. – Картов масив.

МК (–) [ѐм-ка] – Координатна маса (част от металорежеща машина) (напр.: МК-1, МК-2).

МК – Магнитен курс.

МК – Мандатна комсия.

МК – Мебелна къща. Δ *МК „Бонита“.*

МК – Медицински колеж.

МК – Мелничен комбинат (Еднолично акционерно дружество).

МК – Метални конструкции (Еднолично акционерно дружество).

МК [мѐ-ка] – Металургичен комбинат.

МК – Министерство на културата.

МК биохим. – Мпокиназа.

МК – „Млад конструктор“ (спинание).

МК – Младежки клуб. Δ *МК „Полет“.*

МК – Младежки комплекс.

МК – Младежка кооперация. Δ *МК „Искра“; МК „Ялта 92“.*

МК *киберн.* – Многопроцесорен комплекс.

МК – Модна къща. Δ *МК „Розета-Мила“; МК „Визаж“; МК „Агресия“.*

МК (–) [ём-ка] – Монтажен кран (напр.: МК-20-14).

МК [ём-ка] – Моторен катер. Δ *МК „Вихрен“.*

МК [ём-ка], *рус.* МК (Молотилка комбинированная) – Комбинирана вършачка (напр.: МК-1 100).

МК (–) [ём-ка], *рус.* МК (Молотилка конопляная) – Вършачка за коноп (напр.: МК-1,5).

МК – Морски комплекс. Δ *МК „Академика“.*

МК – Музеен комплекс.

МК – Музикален канал (ТВ). Δ *МК ММ.*

МК – Музикална къща. Δ *МК „Фактор“.*

мк – микро... (десетична представка към измерителни единици, напр.: **мка** – микроампер, **мкв** – микроволт и др.).

мк – микрокарта.

мк – микрон; мкн (след цифра).

МКА [мè-ка-à] – Международен кооперативен алианс.

мка *физ.* – микроампер (след цифра).

МКАП – Международна конфе-

дерация на арабските профсъюзи.

МКБ [мè-ка-бè] – Международна класификация на болестите.

МКБ (–) [мè-ка-бè] – Международна кооперативна банка.

МКБ (–) [мè-ка-бè] – Микрокухненски блок (напр.: МКБ-1).

мкб *физ.* – микробар (след цифра).

МКВ (–) [ём-ка-вè] – Мелница с каменоотделителни валяци за керамични материали (напр.: МКВ-750).

мкв *физ.* – микроволт (след цифра).

мкв/м *физ.* – микроволт на метър (след цифра).

мкв/см *физ.* – микроволт на сантиметър (след цифра).

мквт *физ.* – микроват (след цифра).

МКГ – Международна кризисна група.

МКГ (–) [ём-ка-гè], *рус.* МКГ (Монтажный кран гусеничный) – Гусеничен монтажен кран (напр.: МКГ-20).

мкг – микрограм (след цифра).

МКД [мè-ка-дè] – Мюсюлмански комитет за действие (Мавриций).

МКЗ (–) [мè-ка-зè] – Конденза-

тор с механично задействане (напр.: МКЗ-6В).

МКЗМ (–)[мè-ка-зе-мè] – Международен комитет по законодателна метрология.

МКИН *воен.* – Междуведомствен комитет за интеграция в НАТО.

МКИН [мè-ка-йн] – Международен комитет за исторически науки; КИСХ, ИКХС.

МКИС – Многомашинен комплекс от изчислителни средства.

МКК [мè-ка-ка] – Международна китобойна комисия.

МКК [мè-ка-ка], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Медно-концентра-тен комбинат.

мкк *физ.* – микроюри; мккюри (след цифра).

МККН [мè-ка-ка-èn] – Международна комисия за контрол и наблюдение.

МККР [мè-ка-ка-рè] – Международен консултативен комитет на радиовръзките.

МККТТ – Международен консултативен комитет по телефония и телеграфия.

мккюри *физ.* – микроюри; мкк (след цифра).

мкл – микролитър (след цифра).

МКЛЖ [мè-ка-ле-жè] – Между-

народен комитет за лабораторно животновъдство; ИКЛАС.

мкм – микрометър (след цифра).
мкмк – микромикрон (след цифра).

МКМР [мè-ка-мс-рè] – Международен комитет за морска радиовръзка.

МКМТ [мè-ка-ме-тè] – Международен комитет за мерки и теглилки.

МКМУ – Медицински колеж към медицинския университет.

мкп – микро; мк (след цифра).

МКНТИ – Междуведомствен комитет за научно-технически изследвания (Франция).

МКО *ед. и мн., биол.* – Минералокортикост.

мком *физ.* – микроом (след цифра).

МКП (–) [èm-ка-пè], *рус.* МКП (Молотилка для обмолота кукурузных початков) – Роначка за царевични кочани (напр.: МКП-3,0).

МКП (–) [èm-ка-пè], *рус.* МКП (Молотилка конопли приводная) – Вършачка за коноп (напр.: МКП-4,5).

МКП (–) [èm-ка-пè], *рус.* МКП (Монтажный кран пневмоко-лесный) – Монтажен кран

(напр.: МКП-20).

МКПП (–) [мè-ка-пе-пè] – Морски контролно-пропускателен пункт.

МКПЧМ – Металургичен комбинат за производство на черни метали.

МКР *восн.* – Междуконтинентална крилата ракета.

мкр *физ.* – микрорентген (след цифра).

МКРЕ [мè-ка-рè] – Международна комисия по радиологични единици и измерения.

МКРЗ [мè-ка-ре-зè] – Международна комисия по радиологична защита.

МКРЧ [мè-ка-ре-чè] – Международен комитет за регистриране на честотите.

МКС – Медико-козметично студно. Δ *МКС „Силует“.*

МКС [мè-ка-сè] – Международен комитет на славистите.

МКС [мè-ка-сè] – Международен кооперативен съюз; ИКА, АКИ.

МКС [мè-ка-сè] – Международна космическа станция.

МКС – Метър-килограм-секунда (Международна система измерителни единици).

МКС [èm-ка-сè] – Многократен координатен съединител.

МКС (–) [èm-ка-сè], *рус.* МКС (Молотилка конопляная сложная) – Вършачка за коноп – сложен модел (напр.: МКС-1,5).

Мкс *физ.* – максвел (единица за измерване на магнитния поток), (след цифра).

мкс – микросекунда (след цифра).

МКСА – Метър-килограм-секунда-ампер (Международна система измерителни единици).

МКСГ – Метър-килограм-секунда-градус (Международна система измерителни единици).

МКСК – Метър-килограм-секунда-кулон (Международна система измерителни единици).

МКСП [мè-ка-се-пè] – Международна конфедерация на свободните профсъюзи.

МКСС – Метър-килограм-сила-секунда (Международна система измерителни единици).

МКСТ (–) [èm-ка-се-тè] – Машина за кършене на съцветията на тютюна (напр.: МКСТ-4Е).

МКТ (–) [èm-ка-тè] – Монтажен тракторен кран (напр.: МКТ-6).

МКТБ [мè-ка-те-бè] – Младежка конструкторско-технологична бригада.

МКТШ [мè-ка-те-шè] – Между-

народен комитет на тихия шахмат.

МКУ (-)[ём-ка-ỳ], *рус.* МКУ (Мялка конопляная улучшенная) – Машина за мънене на коноп, подобрен модел (напр.: МКУ-6).

МКУС [мё-ка-у-сё] – Междукорпоративно угодливо стопанство.

мкф *физ.* – микрофарад (след цифра).

мкхи *физ.* – микрохенри (след цифра).

МКХП [мё-ка-хе-пё] – Международна конфедерация на християнските профсъюзи.

МКЦ (-)[ём-ка-цё] – Комплексен модификатор – ЦНИИТМАШ (Комплексен модификатор за чугун, създаден в ЦНИИТМАШ) (напр.: МКЦ-2).

МКЦ – Медико-козметичен център. Δ МКЦ „Ади“.

МКЧК [мё-ка-че-ка] – Международен комитет на Червения кръст.

МКЧМ [мё-ка-че-мё] – Металургичен комбинат за черни метали.

мкюри *физ.* – миликюри; мк (след цифра).

Мкюри *физ.* – мегакюри (след

цифра).

МЛ [ём-ёл], *електрон.* – Лентов масив.

МЛ (-)[ём-ёл] – Листоогъвачна машинна (напр.: МЛ 2Х1000).

МЛ [ём-ёл], *ж.* и (разг.) *ср.* [мёлё] (*член.* -то) – Магнетофонна лента.

МЛ (-)[ём-ёл], *електрон.* – Магнитна лента.

МЛ (-)[ём-ёл], *рус.* МЛ (Микроскоп люминесцентный) – Флуоресцентен микроскоп (напр.: МЛ-2).

МЛ (-)[ём-ёл], *рус.* МЛ (Мялка льняная) – Машина за мънене на лен (напр.: МЛ-6А).

М. – Л. *библ.* – Москва – Ленинград.

мл – милилитър (след цифра).

МЛА [мё-ле-а] – Международна литературна асоциация.

млб *физ.* – милиламберт (след цифра).

мл. в. *спорт.* – младша възраст. Δ Девойки мл. в.

Млёкокодп *ж.* и *м.* – Млекарска кооперация.

МЛЖМС – Международна лига на жените за мир и свобода.

МЛК (-)[ём-ел-ка], *рус.* МЛК (Молотилка льняная, конопляная) – Вършачка за лен и коноп (напр.: МЛК-4,5).

МЛК *ед. и мн., воен.* – Морски линии за комуникации.

МЛКУ (–)[ѐм-ел-ка-ѹ], *рус.*

МЛКУ (Мялкална иконопли универсальная) – Универсална машина за мънене на лен и коноп (напр.: МЛКУ-6).

мл. лейт. – младши лейтенант (със собствено име).

млн. – милион (след цифра). Δ 250 млн.

мл. п. с. – младши научен сътрудник (със собствено име).

МЛП [мѐ-лѐ-пѐ] – Маврицийска лейбъристка партия.

МЛП [мѐ-лѐ-пѐ], *ср.* (разг., *член.* -то) – Министерство на леката промишленост.

МЛП (–)[ѐм-ел-пѐ], *рус.* МЛП (Молотилка льняная простая) – Вършачка за лен, обикновен модел (напр.: МЛП-3,5).

млрд. – милиард (след цифра). Δ 11 млрд.

МЛС (–)[ѐм-ел-ѐс], *рус.* МЛС (Молотилка льняная сложная) – Вършачка за лен, сложен модел (напр.: МЛС-2,5).

мл. серж. – младши сержант (със собствено име).

МЛСТП, *порт.* MLSTP (Movimento de Libertação de São Tome e Príncipe) – Движение за

освобождение на островите Сан Томе и Принсипи.

МЛЮ [ѐм-ел-ѹ], *електрон.* – Магнитно лентово устройство.

ММ [мѐ-мѐ] – Министерство на машиностроенето.

ММ (–)[ѐм-ѐм] – Мозайкошлифовъчна машина (напр.: ММ-150).

Мм – мегаметър (след цифра).

мм – милиметър (след цифра).

ММА [мѐ-ме-à] – Международна минераложка асоциация; ИМА.

ММА *хим.* – Метилметакрилат.

ММБ (–)[ѐм-ем-бѐ] – Бутална мазаческа машина (напр.: ММБ-2).

ММВ (–)[ѐм-ем-вѐ] – Винтова мазаческа машина (напр.: ММВ-2).

ММВ *мед.* – Максимална минутна вентилация.

мм в. ст. физ. – милиметър воден стълб (единица за измерване на налягане), (след цифра).

ММГ [мѐ-ме-гѐ] – Мултимедийна група (Дружество с ограничена отговорност).

ММЕ [мѐ-ме-ѐ] – Министерство на машиностроенето и електрониката.

ММЕЕ – Микро-миниатюрен електронен елемент.

мм ж. ст. физ. – милиметър живачен стълб (единица за измерване на налягане), (след цифра).

ММИ – Мини Марица Изток (Еднолично акционерно дружество).

ММК [мè-ме-ка̀] – Магнитогорски металургичен комбинат.

ММК [мè-ме-ка̀] – Международен метеорологичен комитет.

ММК [мè-ме-ка̀] – Международен морски комитет.

ММК [мè-ме-ка̀], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Минно-металургичен комбинат.

ммк – милимикрон (след цифра).

ММКПО – Македонска младежка културно-просветна организация.

МММ [мè-ме-мè] – Министерство на машиностроенето и металургията.

МММР – Министерство на металургията и минералните ресурси.

ММО (–) [мè-ме-ò] – Международна метеорологична организация; ИМО, ОМИ.

ММО (–) [мè-ме-ò] – Машинни масла с общо предназначение (напр.: ММО-5).

ММП (–) [èm-ем-пè] – Масломотопомпа (напр.: ММП-РЗ-30).

ММП [мè-ме-пè] – Международен мострен панаир.

ММР [мè-ме-рè] – Министерство на минералните ресурси.

ММС [мè-ме-сè] – Международен математически съюз; ИМЮ.

ММС [мè-ме-сè] – Мехатронни микропроцесорни системи (секция).

ММС [мè-ме-сè] – Министерство на младежта и спорта.

ММС електрон. – Многомашина система.

мм/с – милиметър в секунда (след цифра).

ММС [мè-ме-сè] – Мултимедиа систем (Дружество с ограничена отговорност).

ММУ [мè-ме-ỳ] – Мостово-монтажно управление.

ММФ [мè-ме-фè] – Международен музикален фестивал.

ММЦ [мè-ме-цè] – Международен младежки център.

мп. грам. – множествено число; мн. ч.

м. н. – морско пиво (с цифра); вж. м. р.

МНД библи. – Минно дело, нефт, газ.

МНДСВ [èm-èn-де-се-вè] – Младежко национално движение „Симеон Втори“.

МНЗ [мè-не-зè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Министерство на народното здраве.

МНЗСГ – Министерство на народното здраве и социалните грижи.

МНИ [мè-не-й] – Международен научен институт (София).

МНИПКИ [мнийки] – Минен научноизследователски и проектно-конструкторски институт; вж. **Минпроект**.

МНК [мè-не-ка] – Международен нефтен консорциум.

МНК [мè-не-ка] – Министерство на народната култура.

МНК [мè-не-ка] – Многонационална корпорация.

МНК [мè-не-ка], *фр.* MNC (Mouvement nationaliste congolais) – Конгоанско национално движение.

МНО [мè-не-ò], *ср.* (разг., *член.* -то) – Министерство на народната отбрана.

многогод. – многогодишен.

многокр. *грам.* – многократен (начин на действие при глагола).

МНП [мè-не-пè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Министерство на народната просвета.

МНПК [мè-не-пе-ка] – Министерство на народната просве-

та и култура.

МНПО [мè-не-пе-ò] – Международна неправителствена организация.

МНР [мè-не-рè] – Монголска народна република.

МНРП [мè-не-ре-пè] – Монголска народно-революционна партия.

МНС [мè-не-сè] – Международен наказателен съд.

МНС [мè-не-сè], *м. и (разг.) ср.* – Местен народен съвет.

МНТТ [мè-не-те-тè] – Младежко научно-техническо творчество; вж. **ТНТМ**.

мн. ч. грам. – множествено число; *мн.*

МО воен. – Масиран огън.

МО [мè-ò], *ср.* (разг., *член.* -то) – Материално осигуряване.

МО воен. – Машинно отделение.

МО [мо] – Международни отношения (специалност във висше учебно заведение или отдел, сектор, катедра).

МО [мè-ò] – Министерство на образованието.

МО [мè-ò] и [мо] – Министерство на отбраната.

М. О. канц. – Моля, обърнете!

МО (–) [èm-ò], *рус.* МО (Морской охотник) – В марката на катер (напр.: МО-4).

МО – Музикално общество. Δ *МО „Борис Христов“.*

МОБ [моб] – Международна ортодоксална банка. Δ *МОБ „Свети Никола“.*

МОБ *икон.* – Междуетраслов баланс.

МОБАЛ [мобъл] – Многопрофилна областна болница за активно лечение.

Мобиком и **МОБИКОМ** [мобиком], *м.* – Компания за мобилни телекомуникации.

Мобилтел и **МОБИТЕЛ** [мобилтел], *м.* – Компания за мобилни телекомуникации; **МТел.**

мобифон, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м.* – Мобилен телефон.

МОБО [мòбо], *англ.* **MOBO** (**Musik of Black Origin**) – Международна награда за музика.

мог. *геогр.* – могила.

МОД *воен.* – Машина за обработка на данни.

модèm *електрон., англ.* **modem** (**modulator demodulator**) – Устройство, свързващо компютър с компютърната мрежа чрез телефонна линия.

МОДЕФ [модèф], *фр.* **MODEF** и **M. O. D. E. F.** (**Mouvement de défense <et de coordination> des exploitations agricoles familiales**)

– Движение за защита на индивидуалните земеделски стопанства и за координация на тяхната дейност (Франция).

Модшевкооп *ж.* – Модна шивашка кооперация.

МОЖ [мож], *ж. и м.* – **1.** Международна организация на журналистите.

2. Почивен и творчески дом на Международната организация на журналистите. Δ *Ще почивам в МОЖ.*

МОЗ [моз] – Международна организация по здравеопазването; **ИХО.**

МОЗМ [мò-зе-мè] – Международна организация за законодателна метрология.

МОЗУ [мозу], *ед. и мн.* – Магнитно оперативно запомнящо устройство.

МОК [мок] – Международен олимпийски комитет.

МОК [мок] – Миннообогатителен комбинат.

мокт – милиоктава.

мол *м.* – Грам молскула.

мол. – молекулен.

молд. – молдавски.

мол. т. – молекулно тегло.

Мом физ. – мегаом (след цифра).

МОМТ – Международна органи-

зация за мерки и теглилки.

МОН [мон] – Министерство на образованието и науката.

МОНА (–)[мòна] – Машина за обемно нагриване на заготовки при горещо пластично обработване (напр.: МОНА 1-400).

монг. – монголски.

Монголбанк ж. – Монголска търговско-промишлена банка.

МОНИМА [м о н и м а], фр. **MONIMA** (**M**ouvement national pour l'indépendance de **Ma**-**da**-**ga**scar) – Национално движение за независимост на Мадагаскар.

МОНТ [монт] – Министерство на образованието, науката и технологиите.

МОНЦАМЕ [монца̀ме], **MONTSAME** (**M**ongolyn **T**sahilgaan **M**edeeniy **A**gentlag) – Монголска телеграфна агенция.

МОО [мòо], истор. – Македоно-одринско опълчение (1912-1913).

МОП [моп], ед. и мн. – Международна образователна програма.

МОП [моп] – Международно обединение на профсъюзите.

МОП [моп] – Международно общество на почвоведите.

МОП *електр.* – Металноокисен полупроводник.

мопѐд, член. -ѐт, -а, мн. -и, м. –

Моторетка с педали; мотопед.

МОПР [мопр], м. (разг., член. -а), истор. – Международна организация за подпомагане на революционерите (1922-1947).

МОПЧ – Международна организация за правата на човека.

МОР, ед. и мн., воен. – Международна организация.

мор. лекс. – морско дело.

Мòрпасфлòт м., рус. Морпасфлот (**М**орской **п**ассажирский **ф**лот) – Морски пътнически флот (Русия).

МОРТ [морт], рус. МОРТ (**М**еждународное **о**бъединение **р**еволюционных театров) – Международно обединение на революционните театри.

Мòрфлòт м., рус. Морфлот (**М**орской **ф**лот) – Параходно обединение (Русия).

МОС [мос] – Международна организация за стандартизация.

МОС [мос] – Министерство на околната среда.

МОС *воен.* – Морски офицер за свръзка.

мос... – Московски (напр.: Мос-просект, Мосфилм).

МОСВ [мò-се-вè] – Министерство на околната среда и водите.

Мòсенèрго *ср., рус.* Мосэнерго (Московское районное управление энергетического хозяйства) – Московско районно управление по енергетика.

МОСМО [мòсмо], *ж. и ср.* – База за техническо развитие за минни, обогатителни и сондажни машини и оборудване.

МОСНТИ [мòснти], *ед. и мн., икон.* – Международна отраслова система за научна и техническа информация.

МОСПБ – Министерство на общите сгради, пътищата и благоустройството.

Мòспроек *м., рус.* Моспроект (Управление по проектированню жилищно-гражданского и коммунального строительства) – Управление за проектиране на жилищно-гражданското и комунално строителство на Москва.

Мòсстрой *м., рус.* Мосстрой (Московский государственный строительно-монтажный трест) – Московски държавен строително-монтажен тръст.

мостб *воен.* – Мостови батальон.

мостбр *воен.* – Мостова брига-

да.

мостсб *воен.* – Мостостроителен батальон.

мостср *воен.* – Мостостроителна рота.

Мòстстрой *м.* – Специализирано управление за мостово строителство.

Мòсфйльм *м., рус.* Мосфильм – Московско студио за художествени филми.

МОТ [мот], *ж. и м.* – Международна организация на труда.

мот. – motel. Δ *мот.* „Изток“.

МОТА [мòта] – Международна организация по туризъм и автомобилизъм.

мотёл, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м., англ.* motel (Motorist's hotel) – Крайпътен хотел и ресторант. – *Произв.:* мотёлен, мотёлски.

мòто... **Моторизиран** (напр.: мотодивизия, мотопехота).

мòто... – Мотоциклетен (напр.: мотокрос, мотосъстезание).

мòтобòл, *член.* -ът, -а, *м.* – Мотоциклетен футбол (вид спорт с мотоциклети и топка).

– *Произв.:* мотобòлен, мотоболйст.

мòтовèлоспòрт *м.* – Мотоциклетен и велосипеден спорт.

мотопед, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м.* – Моторетка с педали; mopед.

– Произв.: мотопедист, мотопеден, мотопедистки.

МОФ [моф] – Международна очна фондация.

МОЦ [моц] – Международен образователен център.

МП [ѐм-пѐ] – Машинен превод.

МП (–) [ѐм-пѐ] – Малокалибрен пистолет (напр. МП-3).

МП – Мебел полирол (в марката на препарат за полиране на мебели).

МП – Международен панаир. Δ МП Пловдив.

МП [мѐ-пѐ] – Международни прояви (Дружество с ограничена отговорност).

МП прил. – Мериноводобен. Δ МП вълна.

МП (–) [ѐм-пѐ] – Миеш прахообразен препарат за стъклен амбалаж в млечната промишленост (напр.: МП-2).

МП ед. и мн., електрон. – Микропрограма.

МП – Мини Перник.

МП [мѐ-пѐ] – Министерство на правосъдието; МПр.

МП [мѐ-пѐ] – Министерство на промишлеността.

МП – Млечни продукти.

МП воен. – Морска пехота.

МП (–) [ѐм-пѐ] – Поляризационен микроскоп (напр.: МП-6).

МП [ѐм-пѐ], *англ.* MP (Military Police) – Военна полиция (САЩ).

МПА воен. – Малък плаващ автомобил.

МПА [мѐ-пе-а] – Международна полицейска академия.

МПА [мѐ-пе-а] – Международна пътническа агенция. Δ МПА „ЕР КОНА“ ЕООД.

МПА електрон. – Микропрограмен автомат.

МПАА, *амер.* M. P. A. A. (Motion Picture Association of America) – Американска асоциация на кинематографската промишленост.

МПБ [мѐ-пе-бѐ] – Международно пътническо бюро.

мпбр воен. – Мотопехотна бригада.

МПБУ [мѐ-пе-бе-ѹ], *ж. и ср.* – Местна промишленост и битови услуги (Стопанска дирекция).

МПВ [мѐ-пе-вѐ] – Монтажи – Промислена вентилация (Еднолично акционерно дружество).

МПВ мн., воен. Мотопехотни войски.

мпв воен. – Мотопехотен взвод.

МПВО [ѐм-пе-ве-ò], *ср.* (разг., член. -то) – 1. Местна проти-

вовъздушна отбрана.

2. Учебна дисциплина „Местна противовъздушна отбрана“. Δ *Имам изпит по МПВО.*

3. Учебник по тази дисциплина. Δ *Купих си МПВО.*

МПВХО [ѐм-пе-ве-хе-ò], *ср.* (разг., член, -то) – Местна противовъздушна и химическа отбрана.

МПК [ѐм-пе-ге-ка̀] – Международна програма за геоложка корелация.

МПГТ – Машина за почистване и грундиране на тръби.

мпд воен. – Мотопехотна дивизия.

МПЕ [мѐ-пѐ] – Младежка производствена единица.

МПЕИ [мѐ-пе-й̀] – Министерство на правосъдието и европейската интеграция.

МПИД [см̀пй̀д] – Машина – приспособление – инструмент – детайл (система).

МПК – [мѐ-пе-ка̀] – Международен подготвителен комитет (за Свстобен младежки фестивал).

МПК [мѐ-пе-ка̀] – Международна конвенция за превоз на стоки по железниците.

МПК [мѐ-пе-ка̀] – Международна палата по корабоплаване.

МПК [мѐ-пе-ка̀] – Международ-

на патентна класификация.

МПК [мѐ-пе-ка̀] – Междуправителствена конференция.

МПК [мѐ-пе-ка̀], *м. и (разг.) ср.* (член, -то) – Минно-преработвателен комбинат.

МПК воен. – Модернизиран плавателен костюм.

МПК – „Музеи и паметници на културата“ (списание).

МПК [мѐ-пе-ка̀] – Музикално-потребителна кооперация. Δ *МПК „Георги Кирков“.*

МПКБУ – Местна промишленост и комунално-битови услуги (Стопанска дирекция).

МПЛ (–) [ѐм-пе-ѐл] – Машина за подмладяване на лавандула (напр.: МПЛ-1).

МПЛА [ѐм-пе-ла̀], *ж., порт.* MPLA (Movimento Popular de Libertação de Angola) – Народно движение за освобождение на Ангола.

МПЛРЗ (–) – Механизирана точна линия за зеленчуково разсадопроизводство (напр.: МПЛРЗ-1).

МПО [мѐ-пе-ò] – Македонска политическа организация (Форт Уейн, САЩ).

МПП [мѐ-пе-пѐ] – Мартиниканска прогресивна партия.

МПП – Международен панаир

Пловдив.

МПП {–}[èm-пe-пè] – Преносим показващ миливолтметър (напр. МПП-0,54).

МППЕ – Министерство на правосъдието и правната свроинтеграция.

МППФ [мè-пe-пe-èф] – Международен профсъюз на професионалните футболисти.

МПР – Международна програма за развитие; ИДП.

МПр – Министерство на правосъдието; МП.

мпр воен. – Мотопехотна рота.

МПС [мè-пe-сè] – Международен производствен секретариат (отраслово обединение на Международната конфедерация на свободните профсъюзи).

МПС [мè-пe-сè], *електрон.* – Многопроцесорна система.

МПС [мè-пe-сè], *мн.* – Монголски професионални съюзи.

МПС [мè-пe-сè], *ед. и мн., ср.* (разг., *мн.* -та) – Моторно превозно средство.

МП САЩ воен. – Морска пехота на САЩ.

МПТ [мè-пe-тè] – Маршрутно-познавателен туризъм.

МПУ [мè-пe-ù] – Микропроцесорни устройства (Еднолично дружество с ограничена отго-

ворност).

МПУ [мè-пe-ù], *икон.* – Мрежово планиране и управление.

МПФ [мè-пe-фè] – Международна производствена федерация (отраслово обединение на профсъюзите).

МПФ [мè-пe-фè], *м. и (разг.) ср.* (*член.* -то) – Морски пътнически флот (параходство).

МПЧ [мè-пe-чè], *радиотехн.* – Максимално приложима работна честота.

МР воен. – Меморандум за разбирателство.

МР {–}[èm-èр] – Метеорологична ракета.

МР {–}[èm-èр] – Микрорентгенометър.

МР воен. – Морско разузнаване.

МР – Ресторантска маса.

мр физ. – милирентген (след цифра).

м-р – майор; *м.* (със собствено име).

м-р – министър; *мин.*

м. р. – морско равнище (с цифра); *м. н.*

МРА [мè-ре-à] – Международна рекламна асоциация.

мрае воен. – Морска ракетоносна авиационна ескадрила.

МРДБ [мè-ре-де-бè] – Музей на революционното движение в

България.

МРЗ [мè-ре-зè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Машинно-ремонтен завод.

МРЗ [мè-ре-зè] – Минимална работна заплата.

МРМ [èm-ер-èm] – Медицински микрорентгенометър.

МРО [мè-ре-ò], *м. и (разг.) ср.* – Материални ресурси и оборудване (отдел).

МрО воен. – Министър на отбраната.

МРП [мè-ре-пè], *ж., фр.* МРР (Mouvement républicain populaire) – Народно републиканско движение (Франция).

МРП [èm-ер-пè] – Машина за разкройка на паркет (напр.: МРП-200).

МРП [мè-ре-пè] – Механо-ремонтно предприятие.

МРРБ [мè-ре-ре-бè] – Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

МРРС [мè-ре-ре-сè] – Министерство на регионалното развитие и строителството.

МРС ед. и мн., воен. – Многостволна ракетна система.

МРС (–) [èm-ер-ès] – Разтворосмесителна машина (напр.: МРС-100).

МРСДЦ – Международен и ре-

публикански спортно-демонстративен център.

МРСМ – Монголски революционен съюз на младежта.

МРТ икон. – Международно разделение на труда.

МРУ [мè-ре-ý] – Маркетинг и развитие на услугите (Българска телекомуникационна компания).

МРЦ [мè-ре-цè], *ж. и (разг.) ср.* (член. -то), *трансп.* – Маршрутно-релейна централизация (система в Български държавни железници).

МРЦ [мè-ре-цè] – Механо-ремонтен цех.

МРЧ [мè-ре-чè], *електр.* – Максимална работна честота.

МРЧСС – Мащини и резервни части за селското стопанство (дирекция).

МС воен. – Маршрут за снабдяване.

МС – Международен стандарт.

МС [мè-сè] – Международен съд на ООН.

МС – Международна сигурност.

МС – Междупланетна станция.

МС [мè-сè], *воен.* – Метеорологична станция.

МС [мè-сè] – Министерски съвет.

МС [мè-сè] – Министерство на съобщенията.

МС [èm-ès] – Многостъпална центробежна самозасмукваща

помпа.

МС (–)[èm-ès], *рус.* МС (Молотилка сложная) – Вършачка, сложен модел (напр.: МС-1100).

МС *мн., воен.* – Морски сили.

МС *ед. и мн., воен.* – Морски съд.

МС [mè-sè] – Моряшки синдикат.

МС – Музикално студио.

МС (–), *метал.* – Месинг (напр.: МСО 59-1).

м/с – милисекунда (след цифра).

м/с – метър в секунда (единица за измерване на скорост), (след цифра).

м/с² – метър в секунда на квадрат (единица за измерване на ускорение), (след цифра).

м. с. – майстор на спорта (със собствено име).

МСА [mè-ce-à] – Минпстерство на строежите и архитектура-та.

МСА [mè-ce-à] – Митническо-спедиторска агенция.

МСА – [mè-ce-à] – Международен съюз на архитектите.

МСА – [mè-ce-à] – Международна социологическа асоциация; ИСА.

МСА (–)[èm-es-à], *рус.* МСА (Молотилка сложная автоматизированная) – Автоматизирана вършачка, сложен модел

(напр.: МСА-1100).

МСАЕ [mè-sàe] – Международен съюз по антропология и етнология.

МСАТ [èm-sàt] – Международен съюз на автомобилния транспорт.

МСБ [mè-ce-bè], *ед. и мн.* – Машинносметачно бюро.

МСБ [mè-ce-bè], *истор.* – Международно социалистическо бюро (орган на Втория интернационал 1900-1914).

мсб [èm-es-bè], *воен.* – Мото-стрелкови батальон.

мсб *физ.* – милистилб (след цифра).

МСБН [mè-ce-be-nè] – Международен съюз за биологични науки; ИЮБС, ЮИСБ.

МСБР [mè-ce-be-rè] – Международен съюз за борба с рака; ЮИКК.

мсбр *воен.* – Мотострелкова бригада.

мсп [èm-es-vè] *воен.* – Мотострелкови взвод.

МСГГ [mè-ce-ge-gè] – Международен съюз по геодезия и геофизика; ИЮГГ.

МСГН [mè-ce-ge-nè] – Международен съюз за геологически науки.

МСД [mè-ce-dè] – Международен

съюз за далекосъобщения.
мсд [ѐм-ес-дѐ], *воен.* – Мото-стрелкова дивизия.

МСДП [мѐ-се-де-пѐ] – Маврицийска социалдемократическа партия.

МСДР [мѐ-се-де-рѐ] – Министерство на снабдяването и държавните резерви.

МСДС [мѐ-се-де-сѐ] – Младежки съюз на демократичните сили.

МСДЮС – Междуведомствен съвет на детско-юношеския спорт.

МСЕ [мѐ-се-ѐ] – Международен съюз на електровързките (специализирано учреждение на ООН).

МСЕК [ѐм-сѐк] – Младежки спелео-екотуб.

МСЖ [мѐ-се-жѐ] – Международен съвет на жените.

МСЖ [мѐ-се-жѐ] – Международен железопътен съюз.

МСЖСД [мѐ-се-же-се-дѐ] – Международен съвет на жените-социалдемократки.

МСЗП [мѐ-се-зс-пѐ] – Международен съюз за защита на природата.

МСИ [мѐ-се-ѝ] – Международен славянски институт (Москва).

МСИ [мѐ-се-ѝ] – Международен

статистически съюз.

МСИ [мѐ-се-ѝ] – Международен съюз на икономистите.

МСИ [мѐ-се-ѝ] – Младежки социалистически интернационал.

МСИМ [мсим] – Международен съвет по изследване на морето.

МСИС [мсис] – Мехатронни сензорно-информационни системи (секция).

МСИС по НИР [мсис по нир] *икон.* – Международна специализирана информационна система по научноизследователските работи.

МСИФН [месифѐн] – Международен съюз по история и философия на науката.

МСК [мѐ-се-кѐ] – Междудооперативен строителен комбинат.

МСК [мѐ-се-кѐ] – Международен съюз по кристалография.

МСК – Минностроителна компания (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

МСК [мѐ-се-кѐ] и [ѐм-се-кѐ], *ср.* (разг., *член.* -то) – Монтаж на строителни конструкции (Еднолично акционерно дружество).

МСК (–) [ѐм-ес-кѐ], *рус.* МСК (Мобильный строительный кран) – Подвижен строителен кран (напр.: МСК – 5/20).

МСКЦ *воен.* – Морски спасителен координационен център.

МСМС [мè-се-ме-сè] – Международен съюз на младите социалисти.

МСМС *воен.* – Място за съсредоточаване на материални средства.

МСНИОЛ [месниòл] – Международен съюз на научноизследователските организации по лесовъдство.

МСНС [мè-се-не-сè] – Международен съвет на научните съюзи.

МСНТИ – Международна система за научна и техническа информация.

МСО [мè-се-ò] – Международна стопанска организация.

МСОП [мсоп], *рус.* МСОП (Международный союз по охране природы) – Международен съюз за защита на природата; вж. **МСЗП**.

МСОП *мн., воен.* – Морски сили с общо предназначение.

МСОС *мн., воен.* – Многонационални съвместни оперативни сили.

МСОТ [мсот] – Международен съюз по обществен транспорт.

МСОТО [мсòто] – Международен съюз на официалните ту-

ристически организации.

МСП *мн.* – Малки и средни предприятия (Европейски съюз).

МСП [мè-се-пè], *ед. и мн.* – Машинносметачен пункт.

МСП [мè-се-пè] – Международен секретариат на профсъюзите.

мсп [èm-ес-пè], *воен.* – Мото-стрелков полк.

МСПКЗМ – Международен съвет за паметниците на културата и забележителните места; ИКОМОС.

МСППН – Международен съюз по пра- и протоисторически науки.

МСПС [мè-се-пе-сè] – Международен съвет на професионалните съюзи.

МСР – Международен съюз по радионауки; ЮРСИ, МСРН.

мсп [èm-се-рè], *воен.* – Мото-стрелкова рота.

МСРН – Международен съюз по радионауки; ЮРСИ, МСР.

МСС [мè-се-сè], *ед. и мн.* – Машинносметачна станция.

МСС [мè-се-сè] – Международен студентски съюз.

МСС [мè-се-сè] – Международен съюз по съобщенията.

МССА [мè-се-се-à] – Международен съюз по славянска археология; ЮИАС.

МССМ [мè-се-се-мè] – Министерство на строежите и строителните материали.

МССМ [мè-се-се-мè] – Международен съюз на социалистическата младеж.

МССР [èm-ес-ес-èр], *истор., рус.*
МССР (Молдавская Советская Социалистическая Республика) – Молдавска съветска социалистическа република.

МСт (–) *метал.* – В марката на мартенова стомана (напр.: МСт-2).

мет физ. – миллестоке (след цифра).

м-ство – министерство; м-во.

МСПБ – Международен съюз по теоретична и приложна биофизика.

МСПМ – Международен съюз по теоретична и приложна механика; ИЮТАМ.

МСПФ – Международен съюз по теоретична и приложна физика; ИЮПАП, ЮИППА.

МСПХ – Международен съюз по теоретична и приложна химия; ИЮПАК, ЮИКПА.

МСФ [мè-се-фè] – Международна спортна федерация.

МСФС [мè-се-фе-сè] – Монголски съюз за физическа култура и спорт.

МСХ *биохим.* – Меланоцит-стимулиращ хормон.

МСЦ [мè-се-цè] – Медико-социален център.

МСЦ [мè-се-цè] – Медико-стоматологичен център. Δ **МСЦ** „Лозенец“.

МСЧ *воен.* – Медико-санитарна част; медсанчаст.

МСШ [мè-се-шè] – Младежка спортна школа.

МСЮД [мсюд] – Международен съюз на юристите-демократи.

МТ [мè-тè], *прил.* – Материално-технически. Δ **МТ** *снабдяване.*

МТ [мè-тè], *прил.* – Машинно-тракторен. Δ **МТ** *станция.*

МТ – Медицинска техника (Акционерно дружество).

МТ *хим.* – Меркаптогиазолин.

МТ [мè-тè], *прил.* – Механотехнически. Δ **МТ** *училище.*

МТ *геол.* – Микротвърдост.

МТ [мè-тè] – Министерство на транспорта.

МТ [èm-тè] – Моторен танкер. Δ **МТ** „Струма“.

МТ – Музикален театър. Δ **МТ** „Стефан Македонски“ (София).

МТА [мè-те-à] – Международен търговски арбитраж.

МТА [мè-те-à] – Международна туристическа агенция. Δ **МТА**

„Мисис“.

МТБ [мè-те-бè] – Материално-техническа база.

МТВД *воен.* – Морски театър на военните действия.

МТВИС – Министерство на търговията и пътноикономическото сътрудничество.

МТД, *англ.* МТД (Moving Target Detection), *воен.* – Движеща се цел.

МТел [èm-тèл] – Компания за Мобилни телекомуникации; Мобилтел.

МТЗ [мè-те-зè], *електр.* – Максимална токова защита.

МТЗ [èm-те-зè], *рус.* МТЗ (Минский тракторный завод) – 1. Мински тракторен завод.

2. В марката на трактори, произведени в този завод (напр.: МТЗ-50, МТЗ-80).

3. *м. и (разг.) ср.* Трактор, произведен в този завод.

МТИ – Медицинска техника инженеринг.

МТИ – Министерство на туризма и икономиката.

МТИ [èm-те-й], *унг.* МТИ (Magyar Távirati Iroda) – Телеграфна агенция на Унгария.

МТК [мè-те-кà] – Международна търговска камара.

МТК *ед. и мн., воен.* – Минно-

трален кораб.

МТК [мè-те-кà] – Младежки туристически клуб.

МТК [мè-те-кà] – Международна търговска кооперация.

МТО – Материално-техническо обслужване.

МТО [мè-те-ò], *ср.* (разг., *член.* -то), *воен.* – Материално-техническо осигуряване.

МТО [мè-те-ò], *електр.* – Максимална токова отсечка.

МТО [мè-те-ò] – Международна търговска организация.

МТО (-)[èm-те-ò] – Мощен телеобектив (напр.: МТО-500).

МТО (-)[èm-те-ò] – Тръбоогъваща машина (напр.: МТО-80).

МТОСО [мè-те-ò-сò] – Материално-техническо оборудване и социално осигуряване.

МТП [мè-те-пè], *м. и (разг.) ср.* (*член.* -то, *мн.* -та) – Машинно-тракторен парк.

МТП [мè-те-пè] – Международна търговска палата.

МТП [мè-те-пè] – Министерство на тежката промишленост.

МТРС – Министерство на териториалното развитие и строителството.

МТС [мè-те-сè] – Материално-техническо снабдяване (отдел).

МТС [мè-те-сè], *ж. и ср. (член. -то, мн. -та)* – Машинно-тракторна станция; метесе.

МТС [мè-те-сè] – Международен туристически съюз.

МТС [мè-те-сè] – Междуселищна телефонна станция.

МТС – Метър-тон-секунда (Международна система измерителни единици).

МТС [мè-те-сè] – Министерство на транспорта и съобщенията.

МТСГ [мè-те-се-гè] – Министерство на труда и социалните грижи.

МТСДР – Материално-техническо снабдяване и държавен резерв.

МТСП [мè-те-се-пè] – Министерство на труда и социалната политика.

МТСРМ – Материално-техническо снабдяване – редки метали (Акционерно дружество).

МТСС [мè-те-се-сè] – Материално-техническо снабдяване на съобщенията (БТК).

МТСУ [мè-те-се-ù] – Машинно-тракторно средно училище.

МТТ [мè-те-тè] – Министерство на търговията и туризма.

МТУ [мè-те-ù], *ср. (разг., член. -то)* – Машинно-тракторно училище.

МТУ [мè-те-ù] – Механотехническо училище.

МТФ [мè-те-фè] – Международен телевизионен фестивал.

МТФ [мè-те-фè] – Международна транспортна федерация.

МТФ, *рус.* МТФ (Минно-технологический факультет) – Минно-технологичен факултет (Минно-геоложки университет).

МТЦ [мè-те-цè] – Междуселищна телефонна централа.

МТШ (–)[èм-тс-шè] – Тютюношевна машина (напр.: МТШ-1).

МТЮЗ, *рус.* МТЮЗ (Московский театр юного зрителя) – Московски театър на младия зрител.

МУ – Медицински университет.

МУ воен. – Медицинско управление.

МУ – Международен университет (Москва).

МУ автомат. – Местно устройство за автоматично управление (в електронна изчислителна машина).

МУ [мè-ù], *ср. (разг., член. -то)* – Монтажно управление.

МУ – Музикално училище. Δ МУ Широка Лъка.

МУВ воен. – Минен универсален

взривател.

муз. – музей; м.

муз. – музика.

муз. – музикален.

Мукостабил *м., мед.* – Противоязвено средство, стабилизиращо стомашната лигавица, което съдържа аминокиселинно-мукополизахаридно-ензимен комплекс.

Мултигруп *м.* – Фирма за стратегическо управление и контрол на инвестиции, финансово и организационно реструктуриране на активи в производството, търговията, услугите, инженеринговата дейност.

мултфилм *м.* – Мултипликационен филм.

МУМО – Московски университет за международни отношения.

МУПНОРПДСО – Методически указания за прилагане Наредбата за образуване и разпределение на печалбата в държавните стопански организации.

МУСФ – Медицински университет – Стоматологичен факултет.

МУФ (–)[муф], *рус.* МУФ (Микроскоп ультрафиолетовый) – Ултравioletов микроскоп (напр.: МУФ-2, МУФ-3).

МУФФ – Медицински университет – Фармацевтичен факултет.

МУЦ [муц]- Междуучилищен център. Δ МУЦ по ТПО – район Изгрев.

МФ [мѐ-фѐ] – Математически факултет.

МФ – „Медицина и физкултура“ (издателство).

МФ [мѐ-фѐ] – Медицинска федерация (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

МФ [мѐ-фѐ] – Медицински факултет.

МФ [мѐ-фѐ] – Международен фестивал.

МФ [мѐ-фѐ] – Международна фондация. Δ МФ „Св. Св. Кирил и Методий“.

МФ физ. – Механика на флуидите.

мф – микрофилм.

МФ [ѐм-ѐф] – Микрофотометър.

МФ [мѐ-фѐ] – Министерство на финансите.

Мф физ. – Мегафарад (след цифра).

мф физ. – милифарад (след цифра).

МФА [мѐ-фе-à] – Международна федерация по астронавтика.

МФА [мè-фе-à] – Международна фонетична асоциация.

МФАС [мфас] – Международна федерация за автомобилни спорт; ФИА.

МФВТ [мè-фе-ве-тè] – Международна федерация по вдигане на тежести.

МФД [мè-фе-дè] – Международна федерация по документация; ФИД.

МФДЖ [мè-фе-де-жè] – Международна федерация на демократичните жени.

МФДКИ – Международна федерация на дружествата за класически изследвания; ФИЕК.

МФДО [мè-фе-де-ò] – Международна федерация на детските общества.

МФЕПН – Международен фронт за единство на православните народи.

МФЖПТ [мè-фе-же-пе-тè] – Международна федерация на журналистите и писателите по туризма.

МФИ [мè-фе-й] – Международен финансов институт.

МФИСФ – Международна федерация за история и статистика на футбола.

мфиш – микрофиш.

МФК *икон.* – Международен фи-

нансов контрол.

МФК [мè-фе-кà] – Международна финансова корпорация (специализирано учреждение на ООН).

МФМ [мè-фе-мè] – Международна федерация по мотоциклетизъм; ФИМ.

МФМС [мè-фе-ме-сè] – Масова физкултура и масов спорт (отдел).

МФМС – Международен фестивал на младежта и студентите (1968 г.).

МФМТД [мè-фе-ме-те-дè] – Международна федерация на младежките туристически домове.

МФОБ [мфоб] – Международна федерация на очните банки.

МФОИ [мфди] – Международна федерация за обработка на информация; ИФИП.

МФООН [мфодн] – Международна федерация на организациите за обществени науки; ИФССО.

мфотокоп. – микрофотокопие.

МФПГА [мè-фе-пе-ге-à] – Международна федерация на пилотите от гражданската авиация.

МФПЛ [мè-фе-пе-пè] – Международна федерация на патентните повереници.

МФПС [мѐ-фе-пе-сѐ] – Международна федерация на професионалните съюзи.

МФРС [мѐ-фе-ре-сѐ] – Международен фонд за развитие на селското стопанство.

МФС [мѐ-фе-сѐ] – Международна федерация по ски; ФИС.

МФСА [мѐ-фе-се-а] – Международна федерация по спортна акробатика.

МФСИ [мѐ-фе-се-и] – Международна фондация за свобода на информацията.

МФСМ [мѐ-фе-се-мѐ] – Международна федерация по спортна медицина.

МФФД [мѐ-фе-фе-дѐ] – Международна федерация на философските дружества.

МХ (-) [ѐм-хà] – В марката на масло за хидравлични системи (напр.: МХ-8, МХ-16).

МХ *хим.* – Маленнов хидразид.

МХ [ѐм-хà], *агрон.* – Максимална хигроскопичност.

Мх – Михайловград (в регистрационните номера на моторните превозни средства от Михайловград и Михайловградски окръг). Δ Мх 32-45.

МХАТ [мхат], *рус.* МХАТ (Московский художественный академический театр) – Москов-

ски художествен академичен театър „Максим Горки“.

- *Произв.:* мхàтовец, мхàтовски.

МХД [ѐм-хе-дѐ], *прил.* – Магнитно-хидродинамичен. Δ МХД генератор, МХД електроцентрала.

МХМ [мѐ-хе-мѐ] – Министерство на химията и металургията.

мхи физ. – милихенри (след цифра).

МХП [мѐ-ха-пѐ] – Международна хидроложка програма.

МХП [мѐ-хе-пѐ] – Министерство на химическата промишленост.

МХТ, *рус.* МХТ (Московский художественный театр) – Московски художествен театър (1898-1920).

МХц физ. – мегахерц (след цифра).

МЦ – Медицински център.

МЦ *трансп.* – Механична централизация.

МЦИМИВ – Международен център за изследване на малцинствата и интеркултурните взаимодействия; МЦПМИВ, МЦПМКВ.

МЦК [мѐ-це-кà] – Международен център по качеството.

МЦК *воен.* – Многоцелеви кораб.

МЦЛБ – Медицински център за лечение на бедни.

МЦМ – Международен център за малцинствата.

МЦНТ – Международен център за наука и технология (Европейски съюз).

МЦНТИ – Международен център за научна и техническа информация.

МЦПИ [мѐ-це-пе-й] – Международен център за приложни изследвания.

МЦПМИВ – Международен център за проучване на малцинствата и интеркултурните взаимодействия; МЦИМИВ, МЦПМКВ.

МЦПМКВ – Международен център по проблемите на малцинствата и културните взаимодействия; МЦИМИВ, МЦПМИВ.

МЦПО [мѐ-це-пе-ò] – Междуселищен център по производствено обучение.

МЦС – Медицински център – София.

МЦФУ [мѐ-це-фе-ỳ] – Международен център по фирмено управление.

МЧ [мѐ-чѐ], *електр.* – Междина честота.

м/ч – машиночас; м/час (след

цифра).

м/час – машиночас; м/ч (след цифра).

МЧК [мѐ-че-кà], *м. и ср.* – Международен червен кръст; ИРК.

МЧУ *електр.* – Междина-честотен усилвател.

МЧУЗ *електр.* – Междина-честотен усилвател на звука.

МЧУИ *електр.* – Междина-честотен усилвател на изображение.

МШ – Музикална школа.

МШ – Шлосерска маса.

МШМ [мѐ-ше-мѐ] – Мозайкошлифовъчна машина (напр.: МШМ-700 ЕД).

Н

Н *воен.* – Наблюдател.

Н (–) [ен], *рус.* Н (Новочеркасский электровозостроительный завод) – В марката на електрически локомотив, произведен в Новочеркасския електро-локомотивен завод (Н-8, Н-60).

н – нано... (десетична представка към измерителни единици, напр.: **на** – наноампер).

Н – паходище.

н. – ново... (напр.: **н.-гр.** – новогръцки).

II. геогр. – нос (със собствено име). Δ н. „Добра Надежда“.

II физ. – шютон (измерителна единица за сила) (след цифра).

НА воен. – Навигационна апаратура.

НА – Наредба за аспирантурата.

НА – Наредба за движението, изкупуването и съхраняването на амбалажа в търговското обръщение и материално-техническото снабдяване.

НА – „Народна армия“ (вестник).

НА [nè-à] – Научен архив.

НА [nè-à] – Национална асоциация. Δ НА „Евророма“.

IIa физ. – паноампер (след цифра).

IIa. – пароден артист (със собствено име).

НАА [nàa] – Национална агенция по акредитация.

НАБ [nàb] м., *порт.* NAV (Navegação Aérea Brasileira) – Бразилски въздушни линии.

НАБ [nàb], *англ.* NAV (News Agency of Burma) – Информационна агенция на Бирма.

набам м., *хим.* – Дипатрий-етилен-бис-дитиокарбамат.

НАБИС [nàbis] – Национална автоматизирана библиотечна информационна система.

нав. – навигация.

нав. – навигационен.

НАГ – Национална Априловска гимназия. Δ НАГ Габрово.

НАД биохим. – Никотинамид-аденин-динуклеотид.

НАДГЕ [nàdге], *англ.* NADGE (NATO automatic defence ground environment) – Автоматична система за наземно управление на средствата за противовъздушна отбрана (НАТО).

надзагл. – надзаглавен.

надм. вис. геогр. – падморска височина; н. в. (само с цифра). Δ 2900 м. надм. вис.

падсл. – падслов.

надт. загл. – надтекстно заглавие.

НАДФ биохим. – Никотинамид-аденин-динуклеотид-фосфат.

НАЕЕ [nàее] – Национална агенция за енергийна ефективност.

НАЗ воен. – Неприкосновен авариен запас.

найлон, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, м., *англ.* nylon (New York, London) – Синтетично влакно, произведено за пръв път от фирма, чиито предприятия се намирали в Ню Йорк и Лондон.

- *Произв.:* найлонов, найлонен.

НАКА [nàка], м. и ж., *англ.* NACA (National Advisory

Committee for Aeronautics) – Национален съвещателен комитет по астронавтика (САЩ).

пакл. грам. – **паклонение**.

НАКВ [на- ка-вè] – Национална асоциация по качеството на водите.

НАКП [на- ка-пè] – Национална антикризисна програма; НАП.

НАМ [нам] – Национален археологически музей.

НАМИ [намі], рус. НАМИ (Научно-исследовательский автомобильный и автомоторный институт) – 1. Научноизследователски автомобилен и автомоторен институт.

2. В марката на автомобили, конструирани в този институт (напр.: НАМИ-1).

НАМР [на- ме-рè] – Национална агенция за минерални ресурси (Румъния).

НАН – Наредба за амортизационните норми.

НАНА хим. – Н-ацетил-невраминаова киселина.

НАО [нао] – Национална астрономическа обсерватория.

НАОА [наоа] – Национална агенция за оценяване и акредитация.

НАОА [наоа] – Национална ад-

министрация по океанология и атмосфера (САЩ).

НАОАВО [наоавò] – Национална агенция за оценяване и акредитация на висшето образование.

НАОП [наоп] – Народна астрономическа обсерватория и планетариум.

НАОРК [наорк] – Национална асоциация за обучение и реализация на кадри.

НАП (-)[нап] – Азбестово петъкаво платно (напр.: НАП-1).

НАП [нап] – Национална агенция по приходите.

НАП [нап] – Национална антикризисна програма; НАКП.

НАП воен. – Непосредствена авиационна поддръжка.

напалм, член. -ът, -а, м., *англ.* napalm (aluminium salts of naphthenic and palmitic acids) – Смес на алуминиевите соли на нафтената и палмитиновата киселина.

– Произв.: напалмов.

НАПАС [напас] – Национална асоциация за подпомагане на аграрните студенти.

НАПЗ [на-пе-зè] – Национална асоциация за психическо здраве.

НАПК [nà-pe-kà], *м.* и (*разг.*) *ср.* (*член.* -то) – **Национален аграрно-промишлен комплекс.**

НАПОО [nàpoò] – **Национална агенция за професионално образование и обучение.**

напр. – **например.**

НАПС [nàps], *м.* (*разг., член.* -а) – **Национален аграрно-промишлен съюз.**

нар... – **Народен** (*напр.*: нар-кооп, нармаг и т. н.).

нар. – **народен.** Δ *нар. пес., нар. прик.*

нар. а. – **народен артист;** *н. а.*

нар. -дем. – **народнодемократичен.**

нареч. *грам.* – **наречие.**

париц. *грам.* – **парицателно** (*съществително*).

на̀ркòм, *член.* -ът, -а, *м., остар., рус.* нарком (**Народный комиссар**) – **Народен комисар.**

Нарко̀ди *м.* – **Народна кооперация** (*стопанско предприятие*).

Нармаг *м.* – **Народен магазин** (*търговско предприятие*).

на̀рмаг, *член.* -ът, -а, *мн. -зи, м.* – **Магазин на търговско предприятие „Нармаг“.**

нар.-осв. – **народноосвободителен.**

НАРП [нарп] – **Национална**

агенция за разпространение на печата.

нар.-пост. *лекс.* – **народнопестична дума или значение.**

Нарстуд *м., истор.* (**Народно студентство**) **1.** Антифашистки съюз на българските студенти в чужбина (1923 г.).

2. Месечно списание, орган на Съюза на българските студенти в чужбина (1924-1926 г.).

НАРФС [на̀рфс] – **Национална асоциация на ромските фондации и сдружения.**

нас. – **поселение** (*след цифра*).

НАСА [nàsa], *ср. и ж., англ.* NASA (National Aeronautics and Space Administration) – **Национално управление по аеронавтика и изследване на космическото пространство (САЩ).**

НАСНТИ – **Национална автоматизирана система за научна и техническа информация.**

НАТ [нат] – **Национален академичен театър.**

на̀та *хим.* – **Натриев трихлорacetат.**

НАТИ [натй], *рус.* НАТИ (**Научно-исследовательский авто-тракторный институт**) – **Научноизследователски тракторен институт.**

НАТО [nàto], *ср., англ.* NATO

(North Atlantic Treaty Organization) – Организация на Северноатлантическия договор (Северноатлантически пакт, Северноатлантически съюз).

- *Произв.*: натовец, натовски, натовизация, натовизиране.

НАТОБ [натòб] – Национален академичен театър за опера и балет.

НАТФИЗ [натфиз] – Национална академия за театрално и филмово изкуство.

Научфилм *м., рус.* Научфильм – Руско киностудио за научно-популярни филми.

НАФЕН [нафѐн], *англ.* NAFEN (Near and Far East News) – „Новини от Близкия и Далечния Изток“ (Печатна агенция на Индия).

НАФТА [на̀фта], *англ.* NAFTA (North Atlantic Free Trade Area) – Северноатлантическа зона за свободна търговия.

Нафтекс *м.* – Нефтокомпания за добив, импорт и експорт. Δ *Нафтекс Петролиум България.*
науч. – научен.

нац. – национален.

НАЦИД [нацѝд] – Национален център за информация и документация.

нац.-осв. – националноосвободи-

телен.

нач. – началник; и-к.

нач. – начало (с цифра). Δ *нач. 5 ч.*

нач.-щаб воен. – началник-щаб; НЩ.

НАШ – Наборна автомобилна школа (Министерство на отбраната).

НБ – Народна библиотека.

НБ – Народно бюро. Δ *НБ на Либийската Арабска Джамахирия* (Посолство на ЛАД).

НБ – Насърчителна банка.

НБ – Национална борса.

НБ – Нормативна база.

НБ – Нощен бар. Δ *НБ „Тримата мускетари“.*

НБА [ѐн-бе-à] и [ѐн-би-ѐй] – Национална баскетболна асоциация (САЩ).

НБВК *остар.* – Народна библиотека „Васил Коларов“ (София).

НБГ [нѐ-бе-гѐ] – Национална банка на Гърция.

НБИ [ѐн-бе-й], *нем.* NBI (Neue Berliner Illustrierte) – Списание, издавано във Федерална република Германия.

НБИВ *библ.* – Народна библиотека „Иван Вазов“ (Пловдив).

НБИВ – Неурожай, бедствия и икономическо въздействие (фонд).

НБИИР – Национална банка за инвестиции и индустриално развитие.

НБК [нè-бе-ка] – Национална банка на Кувейт.

НБКМ – Народна библиотека „Кирил и Методий“ (София).

НБР [нè-бе-рè] – Национално бюро за разследване.

НБС [èн-би-сй], *англ.* NBC и N. B. C. (National Broadcasting Company) – Американска радиопредавателна и телевизионна компания; Ен-Би-Си.

НБСВ [нè-бе-се-вè] – Национален браншов синдикат „Водоснабдител“ (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НБТ *биохим.* – Нитро-блаутет-разол.

НБТУБ – Национално бюро за териториално убежище и бежанците.

НБУ [нè-бе-ÿ] – Нов бургаски университет.

НБУ [нè-бе-ÿ] *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Нов български университет.

НБФ [нè-бе-фè] – Национален благотворителен фонд.

НБЦ [нè-бе-цè] – Национален библиографски център.

НБЧ *воен.* – Наземна бойна част.

НВ [нè-вè], *агрон.* – Най-малка влагоемност.

НВ [нè-вè], *воен.* – Нисък въздушен удар.

Н. В. и п. в. – Негово величество. *Δ н. в. Борис III.*

п. в. геогр. – надморска височина; надм. вис. (само с цифра). *Δ 1500 м н. в.*

п. в. – пашият век (в съчет.: от н. в., на н. в.).

НВГ (–) [èн-ве-гè], *рус.* НВГ (Витловой горизонтальный насос) – Витлова хоризонтална помпа (напр.: НВГ-65).

НВД *мн., воен.* – Несконвенционални военни действия.

п. в. с. хим. – нормален водороден еквивалент.

НВИМ – Национален военноисторически музей.

НВКЦ *воен.* – Национален военен команден център.

НВМР *воен.* – Началник на военно-морското разузнаване.

НВМС [нè-ве-ме-сè] – Национална ветеринарномедицинска служба.

НВО – Национална военна организация (1937, Израел).

НВО [нè-ве-ò], *истор.* – Народна военна организация.

НВОП – Наредба за възлагане на обществени поръчки.

НВОП *воен.* – Непосредствена

въздушна огнева поддръжка.

НВОПНЖ – Наредба за временно ограничаване приемането на нови жители в големите градове и някои други населени места.

НВП *воен.* – Началник на военната полиция.

НВР *воен.* – Началник на войсково разузнаване.

НВСК [нè-ве-се-кà] – Национален ветеринарно-санитарен контрол.

НВСУ *воен.* – Национална военна система за управление.

НВУ [нè-ве-ù] – Национален военен университет. Δ *НВУ „Васил Левски“.*

НГ (–) [èн-гè] – Накрайник за гресиране (напр.: НГ 700х25).

НГДЕК [нè-ге-дèк] – Национална гимназия за древни езици и култури.

НГК [нè-ге-кà] – Национална турска компания.

НГКВЦ – Наредба за граничния контрол върху валутните ценности.

НГПИ – Национална галерия за приложно-декоративно изкуство.

НГПК [нè-ге-пе-кà] – Национален горскопромишлен ком-

плекс.

нгр. и н.-гр. – повогръцки.

НГС – Наредба за главните счетоводители.

НГЧИ – Национална галерия за чуждестранно изкуство.

НГЩ *воен.* – Началник на Генералния щаб.

НД (–) [èн-дè] – Джобен наклонер (напр.: НД-65).

НД *воен.* – Направление за действие.

НД – Наредба за договорите по изпълнение на доставки, извършване на работи и услуги; НДог.

НД [èн-дè] – Народно действие (партия, Перу).

НД – „Народно дело“ (вестник).

НД – Национално движение Δ *НД „Симеон II“.*

НД – Нумизматично дружество. п. д. – пяма данни.

НДД [èн-де-дè] – Национален дворец на децата (София).

НДД [èн-де-дè] – Национално демократично движение (Португалия).

НДДТВ – Наредба за допълнителните и други трудови възнаграждения.

НДЕФ – Национален доверителен скофонд.

НДЕХМ – Национално друже-

ство по естетична хирургия и медицина.

НДЗ *физикохим.* – Надлъжно-дифузионна защита.

НДЗП [нè-де-зе-пè] – Независимо дружество „Зелени патрули“.

НДИ [èн-де-й] – Национален демократичен институт.

и. д. и. к. – народен деятел на изкуството и културата (със собствено име).

НДК [èн-де-ка] м. и (разг.), *ср.* (член. -то) – Национален дворец на културата (София).

НДНЕ [èн-де-нè] – Национално движение за Нова Ера.

НДог. – Наредба за договорите по изпълнение на доставки, извършване на работи и услуги; НД.

НДФО [èн-де-о-фè] – Национален демократичен обединен фронт (Бирма).

НДП [èн-де-пè] – Народнодемократическа партия (Пуерто Рико).

НДП [èн-де-пè] – Националдемократическа партия (Австрия, Германия).

НДП [èн-де-пè] – Нова демократическа партия (Канада).

НДПА [èн-де-пе -à] – Народнодемократическа партия на

Афганистан.

НДПС [èн-де-пе-сè] – Национално движение за права и свободи.

НДР [нè-де-ре] – Народно движение на революцията (Заир).

НДР [нè-де-рè] – Народнодемократична република.

НДР – Национален данъчен регистър.

НДРЙ – Народнодемократична република Йемен.

НДС – Национално движение Симеон II.

НДС [èн-де-сè] – Национален демократичен съюз (Монако).

НДС [èн-де-сè] – Националнодемократически събор.

НДСВ [èн-де-се-вè] – Национално движение „Симеон Втори“.

НДСИА – Наредба за движението, съхраняването и използването на амбалажа.

НДТ [нè-де-тè] – Нов драматичен театър. Δ *НДТ* „Сълза и смях“ (София).

НДФ [èн-де-фè] – Национален дарителски фонд. Δ *НДФ* „13 века България“.

НДФ [èн-де-фè] – Национален демократичен фронт (Румъния).

НДФОП – Народен демократичен фронт за освобождението

на Палестина.

п. е. – повата (нашата) ера (в съчет. пр. н. е., от н. е.).

НЕАТО [неа̀то], ж. и ср., *англ.* NEATO (North East Asia Treaty Organization) – Договорна организация на Североизточна Азия.

НЕГ [нег] – Немска езикова гимназия. Δ *НЕГ „Проф. К. Гьълбов“*.

нед. – неделя.

нежел. *лекс.* – нежелателно.

неизв. – неизвестен.

неизм. – неизменяемо.

НЕК [нек] – Научноекспедиционен клуб.

НЕК [нек] – Научноекспедиционен корпус.

НЕК [нек] *м.* (разг., *член.* -ът, -а) и *ж.* – Национална електрическа компания.

Нектъркооп *м.* – Специализирано предприятие за закупуване и опаковане на пчелен мед, пчелни продукти и пчеларски пособия.

НЕЛК [нелк] – Национална експертна лекарска компания.

НЕМ [нем] – Народен етнографски музей.

нем. – немски.

неодобр. *лекс.* – неодобрително.

неопр. мест. грам. – неопределително местоимение.

Неохим *м.* – Завод за производство на амоняк и изкуствени торове. Δ *Неохим Димитровград*.

НЕП [неп], *м.* (разг., *член.* Нѐпа) *остар.*, *рус.* НЭП и нѐп (Новая экономическая политика) – Нова икономическа политика (СССР, 1921-1936 г.).

– *Произв.*: нѐпман, нѐпмански.

неп- **непер** (единица за измерване на затихването на телефонната линия) (след цифра).

непаг. – непагиниран.

непрех. *грам.* – непреходен глагол.

НЕР [нер] – Наредба за експертизата на работоспособността.

несв. *грам.* – несвършен вид.

Нѐсмаш *м.* – Нестандартно машиностроене (Машиностроителен завод за производство на резервни части и нестандартно оборудване).

нет. *член.* -а, *м.*, *разг.*, *англ.* NET (Network 'мрежа') – Интернет. – *Произв.*: нѐтаджия.

нет..., *англ.* NET (Network 'мрежа') – Който се отнася до Интернет, интернетски (напр.: нетбизнес, нетмагазин, нетпират, нетпубликация и др.).

лефт... и **песто...** **Нефтодобив.**
пестопреработване – (като
 първа съставна част на слож-
 ностъкратени думи, названия
 напр.: **Нефтинвестбанк**, **Не-**
фтохим, **ПФК Нефтохимик**.

Нефтинвестбанк *м.* – **Банка** за
 пивестиране в **нефтодобива-**
 нето и **нефтопреработването**.

Нефтохим *м.* (разг. *член.*, *-ът*,
-а) – **Нефтохимически комби-**
нат; **НХК**.

– *Произв.*: **нефтохимовец**,
нефтохимовски.

Нефтохимпроект *м.* – **Ком-**
плексен институт за проучва-
 не и **проектиране** в областта
 на **нефтопреработването** и
нефтохимията.

НЖС {**не-же-сѐ**} – **Национален**
железничарски синдикат (**Кон-**
федерация на труда „Подкре-
па“).

НЗ *воен.* – **Наземен удар**.

НЗ {**не-зѐ**}, *юрид.* – **Наказателен**
закон.

НЗ *воен.* – **Неприкосновен запас**.

НЗБ – **Национален застрахова-**
телен брокер. Δ **НЗБ „Вел-**
мар“.

НЗК {**не-зе-ка**} – **Народна земе-**
делска кооперация.

НЗКС {**не-зе-ка-сѐ**}, *м.* и (разг.)
ср. (*член.* *-то*) – **Нов завод за**

калцикирана сода.

НЗЛ *библ.* – **Нова Зеландия**.

НЗНС – **Наредба-закон за На-**
родния съд.

НЗО {**не-зе-ò**} – **Национално зве-**
но за оценяване.

НЗО {**ен-зе-ò**}, *воен.* – **Неподви-**
жен заградителен огън.

НЗОК {**не-зе-о-ка**} – **Национал-**
на здравноосигурителна каса.

НЗОФ {**не-зе-о-фѐ**} – **Национа-**
лен здравноосигурителен
фонд.

НЗР *воен.* – **Наблюдаема зона**
на разриви.

НЗФК – **Наредба за приложение**
на Закона за финансов кон-
трол.

НИ (–) [ни] – **Навигационен ин-**
дикатор (напр.: **НИ-50**).

НИ – **„Наука и изкуство“** (изда-
телство).

НИ {**не-й**} – **Научен институт**.

НИ {**не-й**}, *прил.* – **Научноизсле-**
дователски. Δ **НИ център**.

НИ – **„Нов избор“** (партия).

НИАГ [ниаг] – **Научен институт**
по акушерство и гинекология.

НИАС – **Наставление по инже-**
нерно-авиационната служба.

НИБСС – **Нормативно изследо-**
вателско бюро по селското
стопанство.

Н. И. В. – **Негово императорско**

величество.

НИВБФ [нй-ве-бс-фè] – Научен институт по вътрешни болести и фармакология.

НИВМИ [нйвми] – Научноизследователски ветеринарномедицински институт.

НИГА [нйга], м. и ж. – Научноизследователски институт по градоустройство и архитектура; НИИГА.

НИГИФ [нйгйф] – Научни изследвания по геодезия и фотограмметрия (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

НИД – Научноизследователска дейност.

НИД *библ.* – Нидерландия.

НИДВ [нй-де-вè] – Научен институт по дерматология и венерология.

НИЕМ [ниèм] – Научноизследователски институт по епидемиология и микробиология; НИИЕМ.

НИЕП – Наредба за икономически ефективните предложения.

НИЕРА [ниèра] м. и ж. – Център за научноизследователска и експериментална работа по амбалажа.

НИЗ, *геогр.* – пизина.

НИЗЗХ [нй-зе-зе-хà] – Научно-

изследователски институт по зърносъхранение, зърнопреработка и хлебопроизводство.

НИЗК [нй-зе-кà] – Научноизследователски институт по зеленчукови култури; НИИЗК.

НИЗПБ [нй-зе-пе-бè] – Национален институт по заразни и паразитни болести.

НИЗЦ [нй-зе-цè] – Научноизследователски институт по захарно цвекло; НИИЗЦ.

НИИ [нй-й] – Научноизследователски институт.

НИИ... [нй-й] и [нйи] – Научноизследователски институт (напр.: НИИГА, НИИЗЦ).

НИИВКСТ – Научноизследователски институт по водоснабдяване, канализация и санитарна техника.

НИИВПП – Научноизследователски институт по винарска и пивоварна промишленост.

НИИВСН – Национален институт за изследване на виното и спиртните напитки.

НИИВТ [нй-и-ве-тè] – Научноизследователски институт по външна търговия.

НИИГА [нйига], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Научноизследователски институт по градоустройство и архитектура; НИГА.

НИИГГС – Научноизследователски институт по горите и горското стопанство.

НИИГИК и **НИИГик** [нйигйк] – Научноизследователски институт по геодезия и картография; НИИГК.

НИИГК [нй-и-ге-ка] – Научноизследователски институт по геодезия и картография; НИИГИК, НИИГик.

НИИЕ [нйе] – Научноизследователски институт по енергетика.

НИИЕ [нйе] – Научноизследователски институт по ечемика.

НИИЕМ [нйнем] – Научноизследователски институт по епидемиология и микробиология; НИЕМ.

НИИЖ [нйж] – Научноизследователски институт по животновъдство.

НИИЗ [нйз] – Научноизследователски институт по заваряване; НИИЗА.

НИИЗА [нйиза], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Научноизследователски институт по заваряване; НИИЗ.

НИИЗК [нй-и-зе-ка] – Научноизследователски институт по земеделски култури.

НИИЗК [нй-и-зе-ка] – Научноиз-

следователски институт по зеленчукови култури; НИЗК.

НИИЗЦ [нй-и-зе-це] – Научноизследователски институт по захарно цвекло; НИЗЦ.

НИИИОМ [нйиом] – Научноизследователски институт по икономика и организация на машиностроенето; НИИОМ.

НИИИСС [нйис] – Научноизследователски институт по икономика на селското стопанство.

НИИКВ [нй-и-ка-вѐ] – Национален институт за изследване и контрол на вината.

НИИКК [нйик] – Научноизследователски институт за криминология и криминалистика; НИКК.

НИИККОП [нйикоп] – Научноизследователски институт по кожаро-кожухарска и обувна промишленост.

НИИККСМ – Научноизследователски институт за контрол по качеството, стандартизацията и метрологията.

НИИКП [нй-и-ка-пѐ] – Научноизследователски институт по консервна промишленост.

НИИКПП – Научноизследователски институт по каучукова и пластмасова промишленост.

НИИКР [нй-и-ка-рѐ] – Научноиз-

следователски институт по ки-
нематография и радио;
НИИКРА, НИКРА.

НИИКРА [нййкrà] – Научноиз-
следователски институт по ки-
нематография и радио;
НИИКР, НИКРА.

НИИКФ [нй-и-ка-фè] – Науч-
ноизследователски институт
по курортология и физиотера-
пия; НИКФ.

НИИМ [нййм] – Научноизследо-
вателски институт по машино-
строене.

НИИМП [нй-и-ме-пè] – Науч-
ноизследователски институт
по млечарска промишленост.

НИИМТ [нй-и-ме-тè] – Науч-
ноизследователски институт
за медицинска техника.

НИИМТБК – Научноизследова-
телски институт по материал-
но-техническата база на кул-
турата.

НИИНН [нййн] – Научноизсле-
дователски институт по нефто-
обработване и нефтохимия.

НИИНП [нй-и-не-пè] – Науч-
ноизследователски институт
по неврология и психиатрия.

НИИО [нйиò] – Научноизследо-
вателски институт по образо-
ванието.

НИИОМ [нйиòм] – Научноиз-

следователски институт по
икономика и организация на
машиностроенето.

НИИОМД – Научноизследова-
телски институт по опазване на
майчинството и детството.

НИИОМС [нйиòмс] – Научноиз-
следователски институт по
икономика, организация и ме-
ханизация на строителството.

НИИОТПЗ – Научноизследова-
телски институт по охрана на
труда и професионалните за-
болявания; НИОТПЗ.

НИИО-Ц библи. – Научноизсле-
дователски институт по обра-
зованието – Център за педа-
гогическа документация и ин-
формация.

НИИП [нйип] – Научноизследо-
вателски институт по педиат-
рия.

НИИП [нйип] – Научноизследо-
вателски институт по пътища-
та.

НИИПА [нйипà], м. и (разг.) ср.
(член. -то) – Научноизследова-
телски институт по почвозна-
ние и агротехника.

НИИПСТ – Научноизследова-
телски институт по пшеница-
та и слънчогледа – Генерал
Тошево.

НИИРРХ – Научноизследова-

телски институт по радиобиология и радиационна хигиена; НИРРХ.

НИИС [нйис] – Научноизследователски институт по статистика.

НИИС [нйис] – Научноизследователски институт по съобщенията.

НИИСМ [нй-и-се-мè] – Научноизследователски институт по строителни материали.

НИИСМСК – Научноизследователски институт по свързващи материали и строителна керамика.

НИИСО [нйисò], *м. и ср.* – Научноизследователски институт по специална оптика.

НИИСОР [нйисòр] – Научноизследователски институт по специална оптика и радиоелектроника.

НИИСХОЗ [нйисхòз] – Научноизследователски институт по социална хигиена и организация на здравеопазването; НИСХОЗ.

НИИТ [нййт] – Научноизследователски институт по транспорта.

НИИТ [нййт] – Научноизследователски институт по труда.

НИИТ [нййт] – Научноизследо-

вателски институт по тютюна и тютюневните изделия.

НИИТВТ – Научноизследователски институт по транспорта – филиал „Воден транспорт“.

НИИТИ [нййтй] – Научноизследователски институт по техническа интензификация.

Нййтмàш и НИИТМАШ [нййт-мàш] – Научноизследователски институт по технология на машиностроенето.

НИИТП [нй-и-те-пè] – Научноизследователски институт по текстилна промишленост.

НИИТССМ – Научноизследователски институт по транспортно и селскостопанско машиностроене.

НИИФ [нййф] – Научноизследователски институт по фармация.

НИИФК [нй-и-фе-кà] – Научноизследователски институт по финанси и кредит.

НИИХВМ – Научноизследователски институт по хранително-вкусово машиностроене.

НИИХК [нй-и-хе-кà] – Научноизследователски институт по хематология и кръвопреливане.

НИИХКП – Научноизследова-

телски институт по химическа и каучукова промишленост.

НИИХМ [нй-и-хе-мè] – Научноизследователски институт по хидрология и метеорология.

НИИХП [нй-и-хе-пè] – Научноизследователски институт по химическа промишленост.

НИИЦ [нийц] – Научноизследователски институт по цените.

НИИЦВЕТМЕТ и **НИИЦВЕТМЕТ** [нийцвeтмèт] – Научноизследователски институт по цветна металургия; **НИИЦМ**.

НИИЦМ [нй-и-це-мè] – Научноизследователски институт по цветна металургия; вж. Ниицвeтмeт и **НИИЦВЕТМЕТ**.

НИИЧЕРМЕТ и **НИИЧЕРМЕТ** [нийчeрмèт] – Научноизследователски институт по черна металургия; **НИИЧМ**.

НИИЧМ [нй-и-че-мè] – Научноизследователски институт по черна металургия; вж. Ниичeрмeт и **НИИЧЕРМЕТ**.

НИК [ник] – Национална избирателна комисия (Полша).

НИКВИ [нйквй], *м. и ср.* – Научноизследователски кожно-венерологичен институт.

НИКК [ник] – Научноизследователски институт по кримино-

логия и криминалистика; **НИИКК**.

НИКОТ [никòт] – Научноизследователски институт по криминалистика и оперативна техника.

НИКРА [нйкра], *м. и ж.* – Научноизследователски институт по кинематография и радио; **НИИКРА**, **НИИКР**.

НИКФ [нй-ка-фè] – Научноизследователски институт по куртология и физиотерапия; **НИИКФ**.

НИЛАНС [нилàнс] – Научноизследователска лаборатория по неорганични соли.

НИЛЕТУ [нйлетù] – Научноизследователска лаборатория по екологични технологии и управление.

НИЛО [нйло], *ж. и ср.* – Научноизследователска лаборатория по обучението.

НИЛС [нилс] – Национален институт по лекарствени средства.

НИЛСБФ – Научноизследователска лаборатория по спектрофотометрия и биологична физика.

НИМ [ним] – Национален исторически музей.

НИМЕСС [нймeс] – Научноиз-

следователски институт по механизация и електрификация на селското стопанство.

НИМТ [нй-ме-тѐ] – Научноизследователски институт за медицинска техника.

Нймтселмаш и НИМТСЕЛ-МАШ [нймтселмаш] – Научноизследователски институт по механизация, тракторно и селскостопанско машиностроене; НИМТСМ.

НИМТСМ – Научноизследователски институт по механизация, тракторно и селскостопанско машиностроене; Нймтселмаш и НИМТСЕЛМАШ.

НИМХ [нй-ме-хѧ] – Национален институт по метеорология и хидрология (Българска академия на науките).

НИНПИ – Научен институт по неврология, психиатрия и неврохирургия.

НИО [нйо], *м. и ср.* – Национален институт по образованието.

НИО – Национален информационен орган.

НИО [нйо], *м. и ср.* – Научноизследователски институт по овощарство.

НИОЕ [нйде], *ж. и ср.* – Научноизследователска обединена

експедиция.

НИОИ [нйди], *м. и ср.* – Научноизследователски онкологичен институт.

НИОМС [нйомс], *м. (разг., член. -а)* – Научен институт по организация и механизация на строителството.

НИОРС [нйорс] – Научноизследователски институт по океанография и рибно стопанство.

НИОТ [нйот] – Научен институт по ортопедия и травматология.

НИОТПЗ – Научноизследователски институт по охрана на труда и професионалните заболявания; НИИОТПЗ.

НИОХИМ [нйохйм], *рус.* НИОХИМ (Научноисследовательский институт основной химии) – Научноизследователски институт по обща химия (Русия).

НИП [нип] – Научноизследователски институт по птицевъдство.

НИП [нип] – Национален институт по правосъдие.

НИПИ [нйпи] – Научноизследователски институт по полезни изкопаеми.

НИПИ [нйпи], *м. и ср.* – Научноизследователски и проектантски институт.

НИПИА [нйпиѧ], *м. и (разг.) ср.*

(член. -то) – Научноизследователски и проектантски институт по автоматизация.

НИПИГА [нйпигà], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по градоустройство и архитектура.

НИПИДА [нйпидà], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по двигатели и автомобили; НИПКИДА.

НИПИИ [нйпи́й], м. и ср. – Научноизследователски и плановоикономически институт.

НИПИТУ [нйпитù], м. и ср. – Научноизследователски и проектантски институт по териториално устройство.

НИПК [нй-пе-ка] – Национален институт за паметниците на културата.

НИПКИ [нйпки], м. и ср. – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт.

НИПКИ... [нйпки] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт (напр.: **НИПКИЕК**, **НИПКИРЕ**).

НИПКИДА [нйпкидà], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Научноизследователски и проектно-

но-конструкторски институт по двигатели и автомобили; **НИПИДА**.

НИПКИДМП – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по дървообработваща и мебелна промишленост.

НИПКИЕК [нйпкиèк] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по електронни калкулатори.

НИПКИЕМ [нйпкиèм] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по електрокари и мотокари.

НИПКИЕМД [нйпкиèмдè] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по електрокари, мотокари и двигатели с вътрешно горене.

НИПКИЕП [нйпкиèп] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по електротехническа промишленост.

НИПКИК [нйпкик] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по корабостроене.

НИПКИКПЕМ [нйпкикпèм] – Научноизследователски и

проектно-конструкторски институт за ковашко-пресови и енергетични машини;

НИПКИПЕМ.

НИПКИКПО [нѣпкѣпѣ], *м. и ср.* – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по ковашко-пресово оборудване.

НИПКИЛЕМС [нѣпкѣлѣмс] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по леярски машини и съоръжения.

НИПКИЛЕТ [нѣпкѣлѣт] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по леярска техника.

НИПКИММИ [нѣпкѣмѣ], *м. и ср.* (разг., член. -то) – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт за металообработващи машини и инструменти.

НИПКИМТ [нѣпкѣмт] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по медицинска техника.

НИПКИП [нѣпкѣп] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по приборостроене.

НИПКИПА [нѣпкѣпѣ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Науч-

ноизследователски и проектно-конструкторски институт по приборостроене и автоматизация.

НИПКИПЕМ [нѣпкѣпѣм] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт за ковашко-пресови и енергетични машини;

НИПКИКПЕМ.

НИПКИРЕ [нѣпкѣрѣ], *м. и ср.* – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по радиоелектроника.

НИПКИСП [нѣпкѣ-се-пѣ] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по съобщителна промишленост.

НИПКИССМ [нѣпкѣ-сѣ-се-мѣ] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по селскостопанско машиностроене.

НИПКИСФК – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт „Съкло и фина керамика“.

НИПКИТЕМ [нѣпкѣтѣм] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по технологическо и енергетическо машиностроене.

НИПКИТИЕМ [нѣпкѣтитѣм] –

Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологически институт за електрокари и мотокари.

НИПКИТИЗЛЕТ [нйпкитизлёт] – Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологически институт по заваръчна и леярска техника; НИПКТИЗЛЕТ.

НИПКТИСТ [нйпкитйст] – Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологически институт по строителна техника.

НИПКИТМ [нйпки-те-мё] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по технология на метали-те.

НИПКИХИП [нйпкихйп] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по хидравлика и пневматика.

Нйпкихмаш и **НИПКИХМАШ** [нйпкихмаш] – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт по хранително-вкусово машиностроене.

НИПКР [нйп-ка-рё] – Научноизследователска и проектно-конструкторска работа.

НИПКИ [нйпкити] – Научноиз-

следователски, проектно-конструкторски и технологичен институт.

НИПКИ... [нйпкити] – Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт (напр.: НИПКИДА, НИПКИЗЛЕТ).

НИПКИБХМ – Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по битово и хладилно машиностроене.

НИПКИД [нйпкйд] – Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по дървообработване.

НИПКИДА [нйпкйдà], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по двигатели и автомобили.

НИПКИЕП [нйпкитйеп] – Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по електротехническа промишленост.

НИПКТИЗЛЕТ [нйпкитизлёт] – Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по заваръчна и леярска техника; НИПКТИЗЛЕТ.

НИПКИЗП [нйпкти-зе-пè] –

Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по захарна промишленост.

НИПКТИК [нйпктйк] – Научноизследователски, проектно-

конструкторски и технологичен институт по корабостроене.

НИПКТИММИ [нйпктимй] *м. и ср.* –

Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по металорежещи машини и инструменти.

НИПКТИМО [нйпктимò] *м. и ср.* –

Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по метално обзавеждане.

НИПКТИП [нйпктйп] – Научноизследователски, проектно-

конструкторски и технологичен институт за полупроводници.

НИПКТИРЕ [нйпктирè] *м. и ср.* –

Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по радиоелектроника.

НИПКТИТШП – Научноизследователски, проектно-кон-

рукторски и технологичен институт по трикотажна и шевна промишленост.

НИПКТИХИП [нйпктйхйп] –

Научноизследователски, проектно-конструкторски и технологичен институт по хидравлика и пневматика.

НИПКТПИ – Научноизследователски, проектно-конструк-

торски и технологично-проектантски институт.

НИПП [нй-пе-пè] – Научноиз-

следователски институт по профсъюзни проблеми.

НИППИ [нйпи] *м. и ср.* – На-

учноизследователски проучвателно-проектантски институт.

НИППИЕС [нйпиèс] – Научно-

изследователски и проектно-проучвателен институт по енергийно строителство.

НИПРОИТИС [нйпроитйс] –

Научноизследователски и проектантски институт по типизиране и индустриализиране на строителството.

НИПРОРУДА и **НИПРОРУДА**

[нйпрору̀да] *м. и ж.* – Научноизследователски и проектно-конструкторски институт за рудодобив и обогатяване.

НИПС [нйпс] – Научноизследователски проектантски сектор.

НИПФ [нй-пе-фѐ] – Научен институт по пневмология и фтизиатрия (Медицинска академия).

НИР ед. и мн. – Научноизследователска разработка.

НИР прил. – Научноизследователски и развоен. Δ *НИР дейност*.

НИРД [нирд] – Научноизследователска и развойна дейност. Δ *Център за НИРД*.

НИРЕЛК [нирѐлк] – Научен институт по розата, етеричномаслените и лекарствените култури.

НИРПД [нйр-пе-дѐ] – Научноизследователска, развойна и проектантска дейност. Δ *База за НИРПД*.

НИРРХ [нй-ре-ре-хà] – Научноизследователски институт по радиология и радиационна хигиена; НИИРРХ.

НИРСО [нйрсо], м. и ср. – Научноизследователски институт за рибно стопанство и океанография.

НИС [нис], м. (разг., мн. -ове) – Научноизследователски сектор (във висшите учебни заведения).

НИС [нис] – Национален изпълнителен съвет (Съюз на

демократичните сили).

– *Произв.*: нйсаджия, нйсаджийка, нйсовец.

НИС [нис] – Национална имиграционна служба (САЩ).

НИС воен. – Началник на информационната служба.

НИСИ [нйси], м. и ср. – Научноизследователски стоматологичен институт.

НИСИ [нйси], м. и ср. – Научноизследователски строителен институт.

НИСМП [нй-се-ме-пѐ] – Научен институт за спешна медицинска помощ. Δ *НИСМП „Пирогов“*.

НИСХИ [нйсхи], м. и ср. – Научноизследователски санитарнохигиенен институт.

НИСХОЗ [нисхòз] – Научноизследователски институт по социална хигиена и организация на здравеопазването; НИИСХОЗ.

НИСХОУЗ [нисхòуз] – Научноизследователски институт по социална хигиена, организация и управление на здравеопазването.

НИТ [нит] – Научноизследователски институт по труда.

НИТИ [нйти], м. и ср. – Научноизследователски и техноло-

гичен институт.

НИТИ... – Научноизследователски и технологичен институт (напр.: НИТИКОП, НИТИМ).

НИТИАТ [нѝтиѧт] – Научноизследователски технологичен институт по автоматичен транспорт (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

НИТИЖП [нѝти-жѧ-пѧ] – Научноизследователски и технологичен институт за животински продукти.

НИТИЖПТ – Научноизследователски технологичен институт по железопътен транспорт; ИЖПТ.

НИТИКОП [нѝтикѧп] – Научноизследователски и технологичен институт по кожарска промишленост; НИТИКП.

НИТИКП – Научноизследователски и технологичен институт по кожарска промишленост; НИТИКОП.

НИТИМ [нѝтѧм], *м. и ср.* – Научнопроизводствено предприятие за металокерамика (от Научноизследователски и технологически институт по металокерамика).

НИТПИ [нѝтпѧ] – Научноизследователски и технологично-проектантски институт по

здравно строителство.

НИТПКИМЛП – Научноизследователски технологичен и проектно-конструкторски институт по млекопрмишленост.

НИТПКИМП – Научноизследователски, технологичен и проектно-конструкторски институт по месопрмишленост.

НИФ {ниф} – Национален инвестиционен форум.

НИХА [нѝха] – Научен институт по хирургия и анестезия.

НИХИ [нѝхи], *м. и ср.* – Научноизследователски хигиенен институт.

Нихрѧм *м.* – Сплав със състав: **викел** и **хром**, използвана за реостати и електронагревателни уреди.

НИХФИ [нѝхфи], *м. и ср.* – Научноизследователски химико-фармацевтичен институт; НХФИ.

НИЦАА [нѝцаѧ], *м. и ж.* – Научноизследователски център за **Африка** и **Азия** (Българска академия на науките).

НИЦСП [нѝ-цѧ-сѧ-пѧ] – Научноизследователски център по специални полимери.

НК (–) [ѧн-кѧ] – Навесен комбайн (напр.: НК-4).

НК (-){ен-ка} – Навесен култиватор (напр.: НК-3.0).

НК – В емблемата на завода за електроинсталационни материали „Найден Киров“.

НК [нѐ-ка], *юрид.* – Наказателен кодекс.

НК – „Народна култура“ (вестник).

НК [нѐ-ка] – Национален комитет.

НК [нѐ-ка] – Национална компания. Δ НК БДЖ; НК „Железопътни инфраструктури“.

НК [нѐ-ка] – Национална конференция (на партия, обществена организация и др.).

НК – Комбинирана пожица.

НК воен. – Национално командване.

НК – Нотариална камара.

НК – Нотариална кантора.

НК [ѐн-ка], *ед. и мн., биохим.* – Нуклеинова киселина.

в-к – началник; нач.

НКАА, *англ.* NCAA (National Collegiate Athletic Association) – Национална университетска атлетическа асоциация (САЩ).

НКБ [нѐ-ка-бѐ] – Национална кардиологична болница (София).

НКБДЖ [нѐ-ка-бѐ-де-жѐ] – Национална компания „Българс-

ки държавни железници“.

НКБЧК [нѐ-ка-бѐ-че-ка] – Национален комитет за Български червен кръст.

НКВД [ѐн-ка-ве-дѐ], *остар., рус.* НКВД (Народный комиссариат внутренних дел) – Народен комисариат на вътрешните работи (СССР).

НКГБ [ѐн-ка-ге-бѐ], *остар., рус.* НКГБ (Народный комиссариат государственной безопасности) – Народен комисариат за държавна безопасност (СССР).

НКГТ [нѐ-ка-ге-тѐ] – Национална конференция на гвинейските трудещи се.

НКД [нѐ-ка-дѐ] – Национален клуб за демокрация.

НКЖИ [нѐ-ка-же-й] – Национална компания „Железопътни инфраструктури“.

НКЗМ [нѐ-ка-зе-мѐ] – Национален комитет за защита на мира.

НКИ [нѐ-ка-й] – Национален културен институт. Δ НКИ „Земята и хората“.

НКИД [ѐн-ка-и-дѐ], *остар., рус.* НКИД (Народный комиссариат иностранных дел) – Народен комисариат на външните работи (СССР).

НКИИКП – Национален коми-

тет за изследване и използване на космическото пространство.

НКОЮ – Национален комитет за освобождение на Югославия.

НКП [нè-ка-пè] – Национална коалиционна партия (Финландия).

НКПВ [нè-ка-пе-вè] – Национален комитет за подобряване на водоснабдяването.

НКПОС [нè-ка-пòс] – Научен комитет по проблемите на околната среда; СКОПЕ.

НКОУТ [нкдут] – Наредба за комплексна оценка на условията на труд.

НКРН – Ниско корабоплаване и регулационно ниво (на р. Дунав).

НКС [нè-ка-сè] – Наредба за командировките в страната.

НКС [нè-ка-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Научнокоординационен съвет.

НКС [нè-ка-сè] – Национален консултативен съвет.

НКС [нè-ка-сè] *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Национален координационен съвет.

НКС – Неутрализирана колофонна смола.

НКТ [нè-ка-тè] – Национален

комитет за трезвеност.

НКТ [нè-ка-тè] – Национален конвент на уругвайските трудещи се.

НКТ – Национална кабелна телевизия.

НКТ [нè-ка-тè] – Национална комисия по търговията.

НКТП [нè-ка-те-пè] – Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране.

НКУ [нè-ка-ù] – Народен конгрес на Уганда.

НКЦ [нè-ка-цè] – Национална комисия по цените.

НКЦОВОС – Научнокоординационен център по опазване и възпроизводство на окръжаващата среда (Българска академия на науките); НКЦОВС.

НКЦОВС – Научнокоординационен център по опазване и възпроизводство на окръжаващата среда (Българска академия на науките); НКЦОВОС.

пкюри физ. – панокюри (след цифра).

НЛ [нè-èл] – Народна лига (Бангладеш).

НЛ – Национален легион.

НЛ (–)[èн-èл] – Нож-скоба за изваждане на вкоренени лозички (напр.: НЛ-60).

НЛД [нè-ле-дè] – Национална

лига за демокрация (Бирма).

НЛДП [нè-ле-де-пè] – Нова лява демократична партия (Испания).

НЛКВ – Национална лаборатория по компютърна вирусология (Българска академия на науките).

НЛМ – Национален литературен музей.

НЛО [нè-ел-ò], *ед. и мн., ср.* – Неиндентифициран летящ обект.

НЛП [нè-ле-пè] – Национално-либерална партия (Румъния).

НЛРС [нè-ле-ре-сè] – Народен ловно-рибарски съюз.

НЛС воен. – Началник личен състав.

НЛС [нè-ле-сè] – Независим лекарски съюз.

НМ – Народна милиция.

НМ – Национален музей. Δ *НМ „Земята и хората“; НМ Боянска църква.*

НМ информ. – Невронна мрежа.

НМА [нè-ме-à] – Национална медицинска академия.

НМА – Нова музикална агенция. Δ *НМА „Е. Русанова“.*

НМБЦ [нè-ме-бе-цè] – Национален музей „Боянска църква“.

НМЗХ [нè-ме-зе-хè] – Национален музей „Земята и хората“.

НМК [нè-ме-кà] – Национален младежки комитет.

НМК [нè-ме-кà] – Национална музикална консерватория.

НМК – Нощен музикален клуб. Δ *НМК „Сунгин хол“.*

НМЛ – Магнитофон за патруване на информация върху магнитна лента.

НМН биохим. – Никотинмоно-пуклеотид.

НМРМ – Национален музей „Рилски манастир“.

НМС – Народен младежки съюз „Звено“ (1944-1947 г.).

НМС [нè-ме-сè] – Научнометодичен съвет.

НМС – Национална метеорологична служба (САЩ).

НМУ [нè-ме-ù] – Национално музикално училище. Δ *НМУ „Любомир Пипков“.*

НМЦ [нè-ме-цè] – Национален метеорологичен център.

НМЩ электр. – Неутрална малогабаритна щепселна розетка за релета.

НН слектр. – Ниско напрежение.

ННА [нè-не-à] – Национална народна армия (Конго).

ННД [нè-не-дè] – Народно национално движение (Тринидад и Тобаго).

ННЕК – Национален научен ек-

спедиционен клуб (ЮНЕСКО).

ННК [нè-не-ка̀] – Народен национален конгрес (Гвiana); ННКГ.

ННКГ – Народен национален конгрес Гвiana; ННК.

ННП [нè-не-пè] – Национална независима партия (Коста Рика).

ННП [нè-не-пè] – Национална пародна партия (Бангладеш).

ННП [нè-не-пè] – Народна национална партия (Ямайка).

ННП [нè-не-пè] – Нова пародна партия (Норвегия).

ННПМ – Национален научно-приложен музей.

ННФ [нè-не-фè] – Народен националистически фронт (Боливия).

ННФ [нè-не-фè] – Национална научна фондация (САЩ).

НО – Наредба за отпуските и почивките на работниците и служителите.

НО – Научна организация.

НО – Национална опера.

НО [нè-ò] – „Национално освобождение“ (Коста Рика).

НО – Неврологично отделение (в болница).

НО *геохим.* – Неразтворим остатък.

НОА [нòа] – Народноосвободи-

телна армия (Китай).

НОБ – Национална опера и балет.

НОВ *хим.* – Неразтворимо органично вещество.

НОВ [нов], *мн. воен.* – Неустойчиви отровни вещества.

нов. *лекс.* – нова дума или значение.

НОВА [нòва], *истор.* – Народноосвободителна въстаническа армия (1943 г.).

Новотёкс *м.* – Научно-производствено стопанско предприятие за нов текстил.

НОВПТ – Научна организация на военно-педагогическия труд.

номс. – поември.

номс. – поемврийски.

НОИ [нòи] – Национален осигурителен институт.

НОИ [нòи] – Научно обединение по изкуствознание (Българска академия на науките).

НОК [нок] – Национален океанографски комитет.

НОК [нок] – Национален олимпийски комитет.

НОК [нок] – Национална отраслова класификация.

НОМ – Национален отбор по математика.

НОМЦ – Национален образова-

телно-методичен център (Български червен кръст).

НОО [нѐо] – Наредба за обществено осигуряване.

НООПП [ноѐп] – Наредба за оценка на обекти(те), подлежащи на приватизация.

НООПН – Научно обединение по основни проблеми на техническите науки.

НОП [ноп] – Научна организация на производството.

НОПТ [нопт] – Научна организация на производството и труда.

НОПТУ [ноптѹ] – Научна организация на производството, труда и управлението.

НОПТУЗИЕ [нопѹтѹзиѐ] – Научна организация на производството, труда, управлението, здравната информация и ергономията.

НОПУРС [нопѹрс] – Наредба за обезщетенията и помощта при уволнение на работници и служители.

НОПЦПГ – Наредба за образуване и прилагане на цените и тарифите на природен газ.

НОР *библ.* – Норвегия.

НОРАД [нѐрад], *англ.* NORAD (North American Air Defence Command) – Споразумение за

общо канадско-американско командване на противовъздушната отбрана на Северна Америка.

норв. – норвежки.

НОРД [норд], *воен.* – Наблюдение, ориентация, реценс, действие. Δ **НОРД** когнитивен *цикъл*.

НОРК [норк], *м. англ.* NORC (Naval Ordnance Research Computer) – Електронноизчислителна машина (САЩ).

НОРПДСО – Наредба за образуване и разпределение на печалбата в държавните стопански организации.

НОРЧ – Нестандартно оборудване и резервни части.

НОС – Напоително-отводнителна система.

НОСБ [нѐс-сѐбѐ] – Национална организация на скаутите в България.

НОСМЦ – Наредба за отчитане на стоково-материални ценности.

НОТ [нот] – Научна организация на труда.

НОТ – Нискозамръзваща охлаждателна течност.

НОТССИ [нѐтси] – Национална оперативна телеметрична система за сеизмологична инфор-

мация.

НОУ [нѹ] – Народно основно училище.

НОУ [нѹ] – Научна организация на управлението.

НОФ[ноф] – Национален обединен фронт (Бирма).

НОФ[ноф] – Национален осигурителен фонд.

НОЦ {ноц} – Национален онкологичен център.

НОЦК [нѹ-це-кѹ] – Национално обединение Цар Киро.

НП *воен.* – Наблюдателен пост.

НП – Наредба за пенсиите.

НП – Наредба за плащанията.

НП – Народен парк.

НП [нѹ-пѹ] – Народна партия (Швеция).

НП – Научно приборостроене (Българска академия на науките); НПС.

НП – Национален парк. Δ **НП** *Витоша*.

НП [нѹ-пѹ] – Национален профсъюз.

НП [нѹ-пѹ] – Националистическа партия (Малта).

НП [нѹ-пѹ] – Национална полиция.

НП *воен.* – Непосредствена поддръжка.

НП – Нови производства (фонд).

НП (–)[ѹн-пѹ] – Пневматична

ножица (напр.: НП-2).

Нп – Нетна площ (на жилищен терен).

НПБ {нѹ-пѹ-бѹ} – Народна партия на Ботсуана.

НПБ [нѹ-пѹ-бѹ] – Национална партия на Басутоленд.

НПВ [нѹ-пѹ-вѹ] – Национален парк Витоша.

НПВХ *хим.* – Непластифициран поливинилхлорид.

НПГ [нѹ-пѹ-гѹ] – Народнопрогресивна партия на Гвиана; НПП.

НПГ [нѹ-пѹ-гѹ] – Национална партия на Германия.

НПГ [нѹ-пѹ-гѹ] – Национална партия на Гренада.

НПГПФ – Национална професионална гимназия по полиграфия и фотография.

НПД [нѹ-пѹ-дѹ], *ср.* (разг., *член.* - то) – Научно-производствена дейност.

НПДИ [нѹ-пѹ-де-ѹ] – Национална постоянно действаща изложба.

НПЕ – Независим профсъюз „Единство“.

НПЗДЖ – Наредба за продажба и замяна на държавни жилища.

НПЗК [нѹ-пѹ-зе-кѹ] – Национална предприемаческа и занаят-

чийска камара.

НПЗФК – Наредба за приложение на Закона за финансов контрол.

НПИ [нè-пе-й] – Национална партия на Индонезия.

НПК [нè-пе-ка], *юрид.* – Наказателен процесуален кодекс.

НПК [нè-пе-ка] – Народна партия на конвента (Гана).

НПК [нè-пе-ка], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Народна потребителна кооперация.

НПК [нè-пе-ка], *ед. и мн., м. и (разг.), ср. (член. -то)* – Научно-производствен комплекс.

НПК [нè-пе-ка] – Национален политически конкурс.

НПК [нè-пе-ка] – Национална пенсионна компания. Δ **НПК** „Дълголетие“.

НПКПЗП – Научно-производствен комплекс по плодово и зеленчуково производство.

НПКС – Народен политически консултативен съвет (Китай); **НПКСК**.

НПКС [нè-пе-ка-сè] – Национален политически консултативен съвет (Лаос).

НПКСБ – Национална потребителна кооперация на слепите в България.

НПКСК – Народен политически

консултативен съвет на Китай; **НПКС**.

НПЛ [нè-пе-èл] – Научноприложна лаборатория.

НПл – Наредба за планирането.

НПл – Наредба за плащанията.

НПЛА [нè-пе-ла] – Научно-производствена лаборатория по алгология.

НПЛВК – Научно-производствен лозаро-винарски комплекс.

НПЛФ [нè-пе-ел-фè] – Народен патриотичен лев фронт.

НПМ [нè-пе-мè] – Национален парк-музей.

НПМ [нè-пе-мè] – Национален политехнически музей.

НПМ [нè-пе-мè] – Национален природонаучен музей (Българска академия на науките); **НПНМ**.

НПМГ [нè-пе-ме-гè] – Национална природоматематическа гимназия. Δ **НПМГ** „Акад. Л. Чакалов“.

НПНМ [нè-пе-не-мè] – Национален природонаучен музей (Българска академия на науките); **НПМ**.

НПО [нè-пе-ò], *ср. (разг., член. -то, мн. -та)* – Научно-производствено обединение.

НПО [нè-пе-ò] *ед. и мн.* – Нспра-

вителиствена организация.

НПОТ – Национална програма за ограничаване на тютюнопушенето.

НПП [нè-пе-пè] – Навесна помпена приставка.

НПП [нè-пе-пè] – Народна политическа партия (Сейнт Винсът).

НПП [нè-пе-пè] – Народнопрогресивна партия (Гамбия, Гвiana).

НПП *воен.* – Наставление за провеждане на полети.

НПП [нè-пе-пè] *ср.* (разг., *член.* - то) – Научно-производствено предприятие.

НПП [нè-пе-пè] – Националнопрогресивна партия (Египет).

НПП [нè-пе-пè] – Нова прогресивна партия (Пуерто Рико).

НПС [нè-пе-сè] – Народен прогресивен съюз (Гамбия).

НПС [нè-пе-сè] – Научно приборостроене (Българска академия на науките); **НП**.

НПС [нè-пе-сè] – Национален политически съвет.

НПС [нè-пе-сè] – Национален полицейски синдикат.

НПС [нè-пе-сè] – Национален професионален съюз. Δ *НПС „Промаяна“*.

НПС *ед. и мн., библи.* – Научно-производствен сборник.

НПСЛ [нè-пе-се-èл] – Народна партия на Сера Леоне.

НПСП [нè-пе-се-пè] – Научно-производствено стопанско предприятие.

НПТМ [нè-пе-те-мè] – Национален политехнически музей.

НПТЧСПТ – Национална партия на труда, частните собственици, производителите и творците.

НПУФК – Наредба за приложение на Указа за финансов контрол.

НПФ [нè-пе-фè] – Наредба за пенсионните фондове.

НПФ [нè-пе-фè] – Национален приватизационен фонд.

НПФ *хим.* – Нитропентафталев емайл.

НПХФ *хим.* – Натриев пентахлорфенолат.

НПЦ [нè-пе-цè], *ед. и мн., м. и* (разг.) *ср.* (*член.* - то) – Научно-производствен център.

НР [нè-рè] – Народна република.

НР *електр.* – Неутрално реле.

н. р. геогр. – надморско равнище (само с цифра). Δ *1000 м н. р.*

НРА [нè-ре-à] – Народна република Албания.

НРА [нè-ре-à] – Народна република Ангола.

НРБ – Норми за радиационна безопасност.

НРБ [нè-ре-бè] *истор.* – Народна република България.

НРВ [èн-ер-вè], *рус.* НРВ (Нефтяное ростовое вещество) – Нефтено вещество, стимулиращо растежа.

НРД [нè-ре-дè] – Национален рамков договор.

НРД [нè-ре-дè] – Националистическо революционно движение (Боливия).

НРД [нè-ре-дè] – Народно революционно движение (Конго – Бразавил).

НРК [нè-ре-ка] – Народна република Конго.

НРЛС *ед. и мн.* – Навигационна радиолокационна станция.

НРМ [нè-ре-мè] – Народна република Мозамбик.

НРМ [нè-ре-мè] – Национална рекламна мрежа (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

НРМС – Наредба за разпределение на младите специалисти.

НРП [нè-ре-пè] – Народна републиканска партия (Турция).

НРП [нè-ре-пè] – Националистическа републиканска партия

(Суринам).

НРП [нè-ре-пè] – Национална революционна партия (Мексико).

НРП [нè-ре-пè] – Национално-религиозна партия (Израел).

НРП [нè-ре-пè] – Норвежка работническа партия.

НРПЛ [нè-ре-пе-èл] – Народно-революционна партия на Лаос.

НРПС [нè-ре-пе-сè], *мн. и (рядко) ед., истор.* – Независими работнически професионални съюзи (1925–1936).

НРПУРОИ – Наредба за Реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество.

НРС [нè-ре-сè] – Национална разузнавателна служба.

НРС *воен.* – Неуправляем реактивен снаряд.

НРТ [нè-ре-тè] – Несто-регистър-тон (мярка за вместимост на плавателен съд). Δ 100 хил. *НРТ* *товаронодемност.*

НРТЦ [нè-ре-те-цè] – Национален радио-телевизионен център.

НРУ [нè-ре-ù] – Национално разузнавателно управление (Чили).

НРЮЙ – Народна република Южен Йемен.

НС (-)[ен-ес] – Навесна тракторна сцепка (напр.: НС-6).

НС *мн., воен.* – Надводни сили.

НС [нè-сè] – Надзорен съвет.

НС – Напоителна система. Δ *НС „Тракиец“.*

НС – „Народен спорт“ (вестник).

НС [нè-сè] – Народен съвет.

НС [нè-сè], – Народен съюз (Исландия).

НС – Народно събрание.

НС *воен., англ.* **NC** [NATO confidential] – НАТО-секретно.

НС – Научен секретариат.

НС – Научен съвет.

НС [нè-сè] – Национален стадион. Δ *НС „Васил Левски“.*

НС [нè-сè] – Национален съвет. Δ *НС на ОФ.*

НС [нè-сè] – Национален съюз. Δ *НС „Отечество и Левица“.*

НС [нè-сè] – Национална служба. Δ *НС „Гранична полиция“; НС „Пожарна и аварийна безопасност“; НС „Противопожарна охрана“; НС „Сигурност“.*

НС [нè-сè] – Национално сдружение. Δ *НС „Рилска железница“; НС БЗНС.*

НС [нè-сè] – Независим синдикат.

НС (-)[ен-ес] – Нивосигнализа-

тор (напр.: НС-1, НС-2).

НС [нè-сè] – Нотариална служба.

н. с. – научен сътрудник (със собствено име).

н. с. библи. – нова серия.

НСА [нè-се-à], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Национална спортна академия. Δ *НСА „Васил Левски“.*

НСА [ен-ес-à], *англ.* **NSA** (National Student Association) – Национална студентска асоциация (САЩ).

НСАА [нè-са-à] – Национална студентска атлетическа асоциация.

НСАПН – Национална студентска асоциация по политически науки.

НСБ [нè-се-бè] – Национална спортна база. Δ *НСБ Панчарево.*

НСБ [нè-се-бè] – Нормативно-справочна база.

НСБОП [нè-се-бòп] – Национална служба за борба с организираната престъпност.

НСБОПК [нè-се-бòп-кà] – Национален съвет за борба срещу организираната престъпност и корупцията.

НСБС [нè-се-бе-сè] – Национално сдружение на българските

спедитори.

НСВ воен. – Наставление за сухопътните войски.

НСВ [нè-се-вè] – Национален съвет по водите.

НСВ воен. – Началник на свързочен възел.

НСВТ – Национална служба за въздушен транспорт (Великобритания).

НСГ – Независим синдикат на геологопроучвателите (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НСГП [нè-се-ге-пè] – Национална служба „Гранична полиция“.

НСДАП [èн-ес-дàп], *остар. нем.* NSDAP (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei) – Националсоциалистическа работническа партия на Германия (1920-1945).

НСДВ – Наредба за събиране на държавните вземания.

НСДН [нè-се-де-нè] – Народен съюз за движение напред (Аргентина).

НСЕДВ [нè-се-де-вè] – Национален съвет по етнически и демографски въпроси (Министерски съвет).

нсек. – наносекунда (след цифра).

НСЕПЕ – Национален съвет по ергономия и промишлена естетика.

НСЗ [нè-се-зè] – Национална служба по застотта.

НСЗ [нè-се-зè] – Национална служба по зърното.

НСИ [нè-се-й] – Национален статистически институт.

НСИЦ – Национален студентски информационен център.

НСК (–)[èн-ес-кà], *рус.* НСК (Навесной силосоуборочный комбайн) – Навесен силажокомбайн (напр.: НСК-1,8).

НСК [нè-се-кà] – Национален строителен контрол.

НСК [нè-се-кà] – Национален спортен комплекс. Δ НСК „Диана“.

НСК [нè-се-кà] – Национална студентска конфедерация.

НСК [нè-се-кà] – Национален съвет за книгата.

НСКРС – Наредба за служебните командировки на работниците и служителите.

НСлГрП – Национална служба „Гранична полиция“.

НСЛП [нè-се-ле-пè] – Норвежка социалистическа лява партия.

НСлС – Национална следствена служба; вж. НСС.

НСМСБ – Национално сдружение за малък и среден бизнес.

НСН [нè-се-нè] – Дирекция „Национален строителен надзор“.

НСНИ [нè-се-не-й] – Национално сдружение за недвижими имоти.

НСНК [нè-се-не-ка] – Национален съвет на Нигерия и Камерун (политическа партия).

НСНС [нè-се-не-сè] – Национален съюз на народните сили (Мароко).

НСНТИ – Национална система за научна и техническа информация.

НСО – Наредба за счетоводна отчетност.

НСО воен. – Национална система за оповестяване.

НСО [нè-се-ò] ж. и (разг.) ср. (член, -то) – Национална служба за охрана.

НСО [нè-се-ò] – Национално сдружение на общините; НСОРБ.

НСОЛ [нè-се-òл] – Национален съюз „Отечество и левица“.

НСОМ [нè-се-òм] – Народни сили за освобождение на Мозамбик.

НСОРБ – Национално сдружение на общините в Република България; НСО.

НСП [нè-се-пè] – Народно-социалистическа партия (Аржентина).

НСП [нè-се-пè] – Национален съвет на профсъюзите (Индия).

НСП [нè-се-пè] – Национален съюз на превозвачите.

НСП [нè-се-пè] – Национално-социалистическа партия (Бангладеш).

НСП [нè-се-пè] – Никарагуанска социалистическа партия.

НСПАБ [нè-се-пàб] – Национална служба „Пожарна и аварийна безопасност“.

НСПИ [нè-се-пе-й] – Народно-социалистическа партия на Испания.

НСПК [нè-се-пе-ка] – Народно-социалистическа партия на Куба.

НСПК [нè-се-пе-ка] – Национален съвет по професионална квалификация.

НСПО [нè-се-пе-ò] – Национална служба „Противопожарна охрана“.

НСР мед. – Нарушен синусен ритъм.

НСР [нè-се-èр] – Национален съвет на революцията (Конго-Бразавил).

НСРАОСЗД – Национална сис-

тема за регистрация, анализ и оценка на силни земни движения.

НСРДА, *англ.* NCRDA (North Central Regional Development Agency) – Агенция за регионално развитие на Северен Централен район.

НСРЗ [нè-се-ре-зè] – Национална служба за растителна защита.

НСРСР – Нигерийска социалистическа работническо-селска партия.

НСРТ [нè-се-ре-тè] – Национален съвет за радио и телевизия.

- *Произв.*: несеретèец, несеретèйка, несеретèйски.

НСС [нè-се-сè] – Национален студентски съюз (Франция).

НСС [нè-се-сè] *воен.* – Национален съвет за сигурност.

НСС [нè-се-сè] *воен.* – Национална свързочна система.

НСС [нè-се-сè] – Национален съвет за спасение (Гана).

НСС [нè-се-сè] *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Национална следствена служба; НСлС.

НСС [нè-се-сè] – Национална служба „Сигурност“.

НСС воен. – Национална стратегия за сигурност.

НСС [нè-се-сè], *мн.* – Национални счетоводни стандарти.

НССВ [нè-се-се-вè] – Независим синдикат в Строителните войски (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НССИС – Национално студентско сдружение за интеграция и сътрудничество.

НССП [нè-се-се-пè] – Национална служба за социално подпомагане.

НССТ [нè-се-се-тè] – Народен съюз за спорт и техника.

н. ст. – нов стил (след дата).
Δ 10. 1. н. ст.

НСтанд. – Наредба за стандартите.

НСТПК – Национален съюз на трудово-производителните кооперации.

НСТС [нè-се-те-сè] – Национален съвет за тристранно сътрудничество.

НСУ [è н - е с - ù], *нем.* NSU (Neckarsulm, Vereinigte Fahrzeugwerke-Aktiengesellschaft) – 1. Обединени заводи за превозни средства (автомобили, мотоциклети) (Федерална република Германия).

2. Марка автомобили и мотоциклети, произвеждани в тези заводи.

НСУН – Национална система за управление на науката.

НСУТ [нè-се-у-тè] – Национален съвет по условия на труд.

НСФ [нè-се-фè] – Национална спортна федерация (Сирия).

НСФЕБ [нè-се-фèб] – Независима синдикална федерация на енергетиците в България (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НСФК [нè-се-фе-кà] – Независима синдикална федерация „Култура“ (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НСФКО [нè-се-фе-кò] – Независима синдикална федерация на кооперативните организации (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НСФМЕ [нè-се-фе-мè] – Независима синдикална федерация „Метал-Електро“ (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НСФС [нè-се-фе-сè] – Независима синдикална федерация „Спектър“.

НСФТ [нè-се-фе-тè] – Независима синдикална федерация на търговията (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НСЦ [нè-се-цè] – Национален спортен център.

НСЯО *ед. и мн., воен.* – Нестратегически ядрени оръжия.

НТ – Наредба за търговете.

НТ – Народен театър. Δ **НТ** „Иван Вазов“ (София).

НТ – „Наука и техника“ (списание).

НТ [нè-тè], *прил.* – Научно-технически. Δ **НТ** съюзи.

нт *физ.* – нит (единица за яркост на светеща повърхност), (след цифра).

НТА [èн-те-à] – Нафтов толловъздушен апарат.

НТБ [нè-те-бè] – Научно-техническа библиотека.

НТБ, *норв.* **NTB** (Norsk Telegrambyrå) – Норвежко телеграфно бюро.

НТВ [èн-ти-вì], *рус.* **НТВ** (Независимое телевидение) – Независима телевизия в Русия.

НТВ [èн-те-вè] и [èн-ти-вì] – Нова телевизия.

НТД [нè-те-дè] – Научно-техническа дейност.

НТД [нè-те-дè] – Научно-техническо дружество.

НТИ [нè-те-ì] – Научно-техническа информация.

НТИС *ед. и мн., библи.* – Научно-технически информационен

сборник.

НТК [нè-те-ка̀], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Национален транспортен комплекс.

НТК [нè-те-ка̀] – Национална тристранна комисия.

НТКТС – Наредба за трудовата книжка и трудовия стаж.

НТМ – Народен театър за младежта (София).

НТО воен. – Наблюдение и техническо обслужване.

НТП [нè-те-пè] – Научно-технически прогрес.

НТП [нè-те-пè], *ед. и мн.* – Научно-техническо постижение.

НТП (-) [èн-те-пè] – Ножица пневматична за тел (напр.: НТП-1).

НТПИ [нè-те-пе-й] – Научно-техническа и патентна информация.

НТР – Научно-техническа революция.

НТС ед. и мн., библи. – Научно-технически сборник.

НТС [нè-те-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – 1. Научно-технически съюз.

2. Сградата, в която се помещава ръководството на Научно-техническия съюз.

НТС – Научно-техническо сътрудничество.

НТСАИ [нè-те-са-й] – Научно-технически съюз по автоматика и информатика.

НТСБ [нè-те-се-бè] – Народен туристически съюз в България.

НТСВД [нè-тè-сè-ве-дè] – Научно-технически съюз по водно дело.

НТСГЗ [нè-тè-сè-ге-зè] – Научно-технически съюз по геодезия и земсустройство.

НТСЕ [нè-те-сè] – Научно-технически съюз на енергетиците; НТСЕБ.

НТСЕБ [нè-те-сèб] – Научно-технически съюз на енергетиците в България; НТСЕ.

НТСЕЕС [нè-те-се-èс] – Научно-технически съюз по електроника, електротехника и съобщения.

НТСИ [нè-те-се-й] – Научно-технически съюз на изобретателите.

НТСИ [нè-те-се-й] – Научно-технически съюз на икономистите.

НТСК [нè-те-се-ка̀] – Научно-технически съюз по качество-то.

НТСЛТ – Научно-технически съюз по лесотехника.

НТСМ [нè-те-се-мè] – Научно-

технически съюз по машино-
строење.

НТСМДГМ – Научно-техничес-
ки съюз по минно дело, геоло-
гия и металургия.

НТССБ [нè-тè-сè-се-бè] – Науч-
но-технически съюз по строи-
телство в България.

НТССЗ [нè-тè-сè-се-зè] – Науч-
но-технически съюз на специ-
алистите от земеделието.

НТССМ [нè-тè-сè-се-мè] – Науч-
но-технически съюз на стено-
графите и машинописците.

НТССМ [нè-тè-сè-се-мè] – Науч-
но-технически съюз по стан-
дартизация и метрология.

НТСТ [нè-те-се-тè] – Научно-
технически съюз по транспор-
та.

НТСТОК [нè-те-стòк] – Научно-
технически съюз по текстил,
облекло и кожи.

НТСХБ [нè-тè-сè-ха-бè] – Науч-
но-технически съюз на хими-
ците в България.

НТСХВП – Научно-технически
съюз по хранително-вкусова
промишленост.

НТТМ [нè-те-те-мè], *ср.* – Науч-
но-техническо творчество на
младешта; вж. **ТНТМ**.

НТХА *хим.* – Натриев трихлор-
ацетат.

НУ [нè-ỳ] – Начално училище.

НУГ [нуг] – Национално управ-
ление на горите.

НУКК [нук] – Национален уче-
бен комплекс по култура.

НУО [нуò] – Научно-учебно обе-
динение.

НУО *воен.* – Национален универ-
ситет по отбраната (САЩ).

НУОА [нỳ-ò-à] – Научно-учеб-
но обединение по агрономство.

НУОЖ [нуòж] – Научно-учебно
обединение по животновъд-
ство.

НУПВ [нỳ-пе-вè] – Национално
училище за планински водачи.

НУПП (–) – Непрекъсната улей-
на поилка за птици (напр.:
НУПП-1).

НУР [нур], *м.* (разг., *член.* -ът,
-а, *мн.* -ове), *воен.* – Неуправ-
ляема ракета.

НУРС [нурс], *м.* (разг., *член.* -ът,
-а, *мн.* -ове), *воен.* – Неуправ-
ляем реактивен снаряд.

НУРТВС – Национално управле-
ние на радио- и телевизионни
станции (Българска телекому-
никационна компания).

НУС [нус] – Независим учител-
ски синдикат (Конфедерация
на независимите синдикати в
България).

НУС – Неутрален учителски

съюз.

НУЦИ [нүци] – Национален учебен център по информатика.

НФ – Научна фантастика.

НФ – Национален фонд. Δ *НФ* „Научни изследвания“.

НФ [нѐ-фѐ] – Национален фронт (Йемен).

нф физ. – панофарад.

НФБ [нѐ-фе-бѐ] – Национален фронт на Ботсуана.

НФБА [нѐ-фе-бе-à] – Национален фонд за бедствия и аварии.

НФЕ [нѐ-фѐ] – Национална федерация на енергетиците (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НФМ [нѐ-фе-мѐ] – Национална федерация по металургия (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

НФМИ [нѐ-фе-ме-й] – Национален фолклорен музикален институт.

НФНИ [нѐ-фе-не-й] – Национален фонд „Научни изследвания“.

НФО [нѐ-фе-ò] – Национален фронт за освобождение (Алжир).

НФОК – Национален фронт за освобождение на Кюрдистан.

НФОПЗ – Народен фронт за освобождение на Оман и Пер-

сийския залив.

НФООС [нѐфоос] – Национален фонд за опазване на околната среда.

НФОП – Народен фронт за освобождение на Палестина.

НФОЮВ – Национален фронт за освобождение на Южен Виетнам.

НФСГ [нѐ-фе-се-гѐ] – Национална финансово-стопанска гимназия.

НФТХИ [нѐ-фе-те-хе-й] – Независима федерация на труда „Химия и Индустрия“ (Конфедерация на независимите синдикати в България).

НФЦ [нѐ-фе-цѐ] – Национален филмов център.

НХ [нѐ-хà] – Национален хиподрум (Акционерно дружество).

н. х. – народен художник (със собствено име).

НХА [нѐ-хе-à] – Национална художествена академия.

НХГ [нѐ-хе-гѐ] – Национална художествена галерия.

НХК [нѐ-хе-кà], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Нефтохимически комбинат; Нефтохим.

НХЛ [нѐ-хе-ѐл] – Национална хокейна лига (Канада, САЩ).

нхн физ. – нанохепри (след цифра).

НХС *восн.* – Началник на химическата служба.

НХФИ [нйхфи] – Научноизследователски химикофармацевтичен институт; вж. **НИХФИ**.

НЦ – Наредба за цените.

НЦ [нè-цè] – Научен център.

НЦ... – Научен център (напр.: **НЦВТ**, **НЦЕССИ**).

НЦ *хим.* – Нитроцелулоза.

НЦ [нè-цè] – Национален център. Δ **НЦ „ИНФОМА“**.

НЦАН – Национален център по аграрни науки.

НЦБНС – Научен център за българска национална стратегия.

НЦВРОПС – Научен център по водните ресурси и опазване на природната среда.

НЦВТ [нè-це-ве-тè] – Научен център по външна търговия.

НЦВТБО – Научен център по вътрешна търговия и битово обслужване.

НЦВТУМПТ – Научен център по вътрешна търговия, услуги, местна промишленост и туризъм.

НЦД [нè-це-дè] – Национален център за дизайн.

НЦЕССИ – Научен център за създаване и развитие на единна система за социална инфор-

мация.

НЦЗБ [нè-це-зе-бè] – Национален център по заразни болести.

НЦЗИ [нè-це-зе-й] – Национален център по здравна информация.

НЦЗПБ – Национален център по заразни и паразитни болести.

НЦИАМ [нциам] и [èнциам] – Национален църковен историко-археологически музей.

НЦИД [нцид] и [енцид] – Национален център за информация и документация.

НЦИИД [нцийд] и [èнцийд] – Национален център за извънкласни и извънучилищни дейности.

НЦИМ [нцим] и [èнцийм] – Национален център за имунна медицина.

НЦИОМ [нциом] и [èнциом] – Национален център за изучаване на общественото мнение.

НЦК [нè-це-ка] – Национален център за книгата.

НЦК [нè-це-ка] – Национален център по кадастр.

НЦКИЧ – Национален център за комплексно изследване на човека.

НЦКР [нè-це-ка-рè] – Национа-

лен център за кардиологична рехабилитация.

НЦКТП – Научен център за комплексни транспортни проблеми.

НЦМ [нè-це-мè] – Национален център по метрология.

НЦМТ [нè-це-ме-тè] – Национален център за музика и танц.

НЦН [нè-це-нè] – Национален център по наркомании.

НЦНИ [нè-це-не-й] – Национален център за научни изследвания (Франция).

НЦНИИ – Национален център за научна медицинска информация.

НЦО – Нова ционистка организация.

НЦОВС – Национален център за отдых, възстановяване и спорт.

НЦОЗ – Национален център по общественно здравеопазване.

НЦОМР – Национален център за образование и методични разработки.

НЦОУИНТПВО – Научен център по организация, управление и икономика на науката, техническия прогрес и висшето образование.

НЦП [нè-це-пè] – Научен център за планиране.

НЦПММПОИР – Научен център за планиране, математическо моделиране и прогнозиране на общественоеикономическото развитие.

НЦРЕТМ – Национален център за ремонт на електронни и телексни машини.

НЦРПАП – Независим център за регионални проучвания, анализи и прогнози.

НЦРРЗ – Национален център по радиология и радиационна защита.

НЦС [нè-це-сè] – Национален център по строителство.

НЦСАД [нè-це-сàд] – Научен център по строителство, архитектура и дизайн.

НЦСЗ [нè-це-се-зè] – Национален център за спорт и здраве.

НЦСИ [нè-це-се-й] – Национален център за социална интеграция.

НЦСМ [нè-це-се-мè] – Национален център по спортна медицина.

НЦСР [нè-це-се-рè] – Национален център за социална рехабилитация.

НЦССЗ [нè-цè-сè-се-зè] – Национален център по сърдечно-съдови заболявания.

НЦССЗР – Национален център

по сърдечно-съдови заболявания и рехабилитация.

НЦТ [нè-це-тè] – Национален център за театър.

НЦТК [нè-це-те-кà] – Научен център по транспортна кибернетика.

НЦТКиКТП – Научен център по транспортна кибернетика и комплексни транспортни проблеми.

НЦТРЖП – Национален център за териториално развитие и жилищно планиране.

НЦУМ – Национален център за управление на мрежата (Българска телекомуникационна компания).

НЦУП – Национален център за управление на трансплантацията.

НЦФЛР – Национален център по физикално лечение и рехабилитация.

НЦФНМ – Национален център по фитотерапия и народна медицина.

НЦХЕ [нè-це-хè] – Научен център по хигиена и епидемиология.

НЦХМЕХ – Национален център по хигиена, медицинска еколо-

гия и хранене.

НЦХТ [нè-це-хе-тè] – Национален център по хематология и трансфузиология.

НЧ [нè-чè], *електр.* – Ниска честота.

НЧ [нè-чè], *прил., електр.* – Нискочестотен. Δ *НЧ верига.*

НЧС [нè-че-сè] – Национално читалище на слепите. Δ *НЧС „Луи Брайл“.*

НЧУ *електр.* – Нискочестотен усилвател; УНЧ.

НЧФ *електр.* – Нискочестотен филтър; ФНЧ.

НШЗО [нè-ше-зе-ò], *ср. (разг., член. -то)* – Народна школа за запасни офицери.

НШМС [нè-ше-ме-сè] – Национална школа по мениджмънт за средношколци.

НЩ *воен.* – Началник-щаб; нач.-щаб. Δ *НЩ на ВМС.*

НЩМО *воен.* – Началник щаб на морските операции.

НЮДО [нюдò], *англ.* NUDO (National United Democratic Organization) – Национален съюз на демократичните организации (Намбия).

НЮП [нюп] – Национално-юнионистка партия (Судан).

О

- О** – Обединение.
- О** – „Орбита“ (вестник).
- О** (–), рус. **О** (Машина для отделочных работ) – Обработваща машина (напр.: **О-1**-машина за циклене на паркет; **О-45**-пистолет-пулверизатор).
- о.** *геогр.* – остров; **о-в** (пред собствено име). Δ *о. Крим*.
- о.** – отец (със собствено име). Δ *о. Пансий*.
- ОА** – Областна администрация. Δ *ОА София – град*.
- ОА** – Общинска администрация; вж. **ОБА**.
- ОАБ** [оаб], *ед. и мн., воен.* – Осветителна авиационна бомба.
- ОАБ** [оаб], *ед. и мн., воен.* – Осколочна авиационна бомба.
- оабр** *воен.* – Оръдейна артилерийска бригада.
- ОАВС** [ò-a-ve-cè] – Основополагащ акт за взаимно сътрудничество (Русия и НАТО).
- ОАД** [оад], *воен.* – Организация на американските държави.
- ОАД** (–)[оад] – Отрезно-абразивна дискова металорежеща машина (напр.: **ОАД-31**).
- ОАЕ** [оае] – Обединени арабски емирства.
- ОАЕ** [оае] – Организация за аф-

риканско единство.

- ОАМНИИ** – Обединен авиомедицински научноизследователски институт.
- ОАМО** [оамо] – Обща африкано-малгашка организация; **ОКАМ**.
- ОАМЦ** [оамц] – Окръжен автомобилно център.
- ОАНЕ** – Организация на Академите на науките в Европа.
- ОАП** [оап] – Автоматичен парен овлажнител.
- ОАП** [оап] – Обща аграрна политика (на Европейската икономическа общност).
- ОАП** [оап] – Общинска агенция за приватизация.
- ОАП** [оап] – Окръжно аптечно предприятие.
- ОАП** [оап] – Оптично-акустичен приемник.
- оап** [оап], *м. (разг., член. -а), воен.* – Оръдеен артилерийски полк.
- ОА ПВО** *воен.* – Отделна армия за противовъздушна отбрана.
- ОАПС** [оапс], *м. (разг., член. -а)* – Окръжен аграрно-промишлен съюз.
- ОАР** [оар] – Обединена Арабска република.
- ОАРИЛ** [оарил] – Отделение за активна реанимация и интензивно лечение.

ОАС [oàs], *фр.* O. A. S. (Organisation de l'armée secrète) – Тайна въоръжена организация (Франция и Алжир).

– *Произв.*: оàсовец, оàсовски.

ОАСУ [oacý] – Отраслова автоматизирана система за управление.

ОАУ воен. – Оперативно-административно управление.

ОАФП [ò-a-фе-пè] – Общоафриканска федерация на профсъюзите.

ОАЦ [oàц] – Обща атмосферна циркулация.

ОАЦЕ воен. – Оперативна агенция в Централна Европа.

ОБ – Обединена болница.

ОБ – Общинска банка.

ОБ воен. – Огнева батарея.

ОБ библи. – Окръжна библиотека.

ОБ – Окръжна болница.

ОБ – Обменно бюро. Δ **ОБ** „Арт“.

ОБ воен. – Оперативна безопасност.

ОБ – Очна банка (Министерство на здравеопазването).

об. – обем (с цифра).

об. – обмен (само в съчет.: об. %).

об. техн. – обороти (с цифра).

ОБА – Общинска администра-

ция; ОА.

ОББ [ò-бе-бè] – Обединена българска банка.

ОББ библи. – Окръжна библиотека – Бургас.

ОББ, нем. ÖBB (Österreichische Bundesbahnen) – Австрийски държавни железници.

ОБВ библи. – Окръжна библиотека – Варна.

ОБВТ библи. – Окръжна библиотека – Велико Търново.

ОБВТ – Отдел „Безмитно-валутна търговия“.

ОБГ библи. – Окръжна библиотека – Габрово.

ОБГ [ò-бе-гè] – Сдружение „Обединени български граждани“.

ОБД [ò-бе-дè] – Организация за безопасност на движението.

ОБЗ воен. – Оценка на бойните загуби.

ОБЗК – Общинска застрахователна компания; ОЗК.

обикн. – обикновено.

ОБК – Общинска комисия; ОК.

ОБК – Общински комитет; ОК.

ОБКЕ – Общинска комисия по екология; ОКЕ.

обком, член. -ът, -а, *мн.* -и, *м.* остар., *рус.* обком (Областной комитет) – Областен комитет.

ОБЛ библи. – Окръжна библио-

тека – Ловеч.

обл. – област.

обл. – областен.

об/мин техн. – оборота в минута (с цифра). Δ *Скорост 1500 об/мин.*

ОБН – Отделение за биологически науки (Българска академия на науките).

обнар. – обнародван.

ОБНС – Общински пароден съвет; Общ. НС.

обо [обѝ], *ср.* (разг., *член.* -то), *воен.* – Отделен батальон за обслужване.

обобщ. мест. грам. – обобщително местоимение.

ОБП [ѝ-бе-пѝ] – Обединена бермудска партия (Бермудски острови).

ОБП [ѝ-бе-пѝ] – Областно бюро за проверка.

ОБП библи. – Обществено-политически науки.

ОБП – Общински пазар; ОП. Δ *ОБП-район Възраждане.*

ОБП – Общинско предприятие; ОП. Δ *ОБП „Софпроект“.*

ОБП библи. – Окръжна библиотека – Перник.

ОБП библи. – Окръжна библиотека – Плевен.

ОБП воен. – Основна бойна подготовка.

ОБПК – Общинска поземлена комисия; ОПК.

ОБПр воен. – Обезвръждане на боеприпаси.

ОБР библи. – Окръжна библиотека – Русе.

обр. – образец (с цифра). Δ *обр. 15.*

обр. лекс. – образно.

ОБРА – Окръжна болница „Д-р Рачо Ангелов“ – София.

ОБС библи. – Окръжна библиотека – Силистра.

ОБС библи. – Окръжна библиотека – Сливен.

ОБС – Областен съвет.

ОБС – Общинска служба.

ОБС – Общински съвет; ОС.

ОБС – Организация на българските скаути.

ОБССП – Общинска служба за социално подпомагане.

обст. *грам.* – обстоятелствено пояснение.

ОБТ [ѝ-бе-тѝ] – Обединен блок на труда.

ОБТ – Общински театър; ОТ. Δ *ОБТ-район Възраждане.*

ОБТ библи. – Общотехнически науки.

ОБУ – Областен управител.

ОБУИзн икон. – Общи условия за доставка на стоки за износ.

ОБУС/СИВ икон. – Общи усло-

вия за доставка на стоки между външнотърговските организации на страните – членки на СИВ.

ОБФ – Общинска фирма; ОФ.

ОБХ [ò-бе-хà] – Опитна база по химия (Българска академия на науките).

ОБЦ [ò-бс-цè] – Обединени български църкви.

ОБЦСГ – Общински център за социални грижи.

ОБЩ – Окръжен бригадирски щаб.

общ. – общински.

Общ. ВВТ – Общински вестник „Велико Търново“.

Общ. НС – Общински народен съвет; вж. **ОбНС**.

обясн. – обяснено.

ОВ [ò-вè] – Апарат за термична обработка на вина.

ОВ [ò-вè], *електрон.* – Обратна връзка.

ОВ *воен.* – Ограничена война.

ОВ *хим.* – Органично вещество.

ОВ [ò-вè] и [òви] – Отопление и вентилация.

ОВ [ò-вè], *мн., воен.* – Отровни вещества.

ОВ (–)[ò-вè], *рус.* **ОВ** (Опрыскиватель виноградный) – Лозопръскачка (напр.: **ОВ-3**).

о-в *геогр.* – остров; о. (със соб-

ствено име). Δ *о-в Капри; Канарски о-ви.*

ОВВС *воен.* – Обединени военновъздушни сили (НАТО).

ОВГ *воен.* – Оперативна войскова група.

ОВГА *воен.* – Офицер за връзка с гражданската администрация.

ОВИ *мед.* – Остра вирусна инфекция.

ОВЛ – Окръжна ветеринарна лечебница.

ОВМ (–)[ò-ве-èм], *рус.* **ОВМ** (Опрыскиватель вентиляторный моторный) – Вентилаторна моторна пръскачка (напр.: **ОВМ-400**).

ОВМЗ [ò-ве-ме-зè], *мн.* – Обединени Вазовски машиностроителни заводи.

ОВМС [ò-ве-ме-сè], *мн., воен.* – Обединени военноморски сили (НАТО).

ОВМС *воен.* – Отдел за възстановяване на моралното състояние.

ОВОС [овòс] – Оценка на въздействието върху околната среда.

ОВР *воен.* – Ограничено въздушно разузнаване.

ОВР *воен.* – Охрана на воден район; **ОВРа**.

ОВРа *воен.* – Охрана на воден район; ОВР.

ОВРА [òvpa], *ж., остар., итал.* OVRA (*Opera volontaria repressione antifascista*) – Фашистка организация в Италия (1922–1943).

ОВС [ò-ve-cè], *мн., воен.* – Обединени военни сили (НАТО).

ОВС [ò-ve-cè], *мн., воен.* – Обединени въоръжени сили (на страните – участнички във Варшавския договор).

ОВС (–) [ò-ve-ès], *рус.* ОВС (Опрыскиватель садовый вентиляторный) – Вентилаторна градинска пръскачка (напр.: ОВС-А).

ОВСЦ *воен.* – Обединен въздушен свързочен център (НАТО).

ОВТ (–) [ò-ve-tè], *рус.* ОВТ (Опрыскиватель вентиляторный тракторный) – Вентилаторна тракторна пръскачка (напр.: ОВТ-1).

ОВФ [ò-ve-fè], *мн.* – Обединени варови фабрики.

ОГ (–) [ò-gè] – Газов отоплител (напр.: ОГ-150, ОГ-250).

ОГ *воен.* – Огнева група.

ОГ – Оперативна група (Министерство на вътрешните работи).

ОГ – „Отечествен глас“ (вест-

ник).

ОГАС [ogàs], *рус.* ОГАС (Общегосударственная автоматизированная система управления) – Държавна автоматизирана система на управление.

ОГВС [ò-ge-ve-cè], *воен.* – Ограничено годен за военна служба.

ОГИ – Отделение за геологически и географски науки (Българска академия на науките).

ОГД *воен.* – Офицер по гражданските дейности.

ОГЕ [ò-ge-è], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Отдел на главния енергетик.

ОГИ [ò-ge-ì], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Отдел на главния инженер.

ОГК [ò-ge-kà], *воен.* – Отряд гранични катери.

ОГМ [ò-ge-mè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Отдел на главния металург.

ОГМ [ò-ge-èm] и [ò-ge-mè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Отдел на главния механик.

ОГП [ò-ge-pè] – Обединение на германските профсъюзи.

ОГП [ò-ge-pè] – Общ градоустройствен план.

ОГПС [ò-ge-pe-cè] – Общ градо-

устройствен план на София.

ОГПУ [ò-ге-пе-ù], *рус.* ОГПУ (Объединенное государственное политическое управление) – Обединено държавно политическо управление при Съвета на народните комисари на СССР (1922-1934).

ОГС [ò-ге-сè], *мн.* – Обединени гарнизонни столове (Министерство на отбраната).

ОГТ [ò-ге-тè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Отдел на главния технолог.

ОД [ò-дè] – Областен диспансер.

ОД [ò-дè] – Областна дирекция.
 Δ *ОД „Земеделие и гори“.*

ОД ед. и мн., воен. – Обществени дейности.

ОД [ò-дè] – Онкологичен диспансер.

ОД [ò-дè], *ср. (разг., член. -то), воен.* – Оперативен дежурен.

ОД [ò-дè], *обикн. мн., воен.* – Отровни димообразуватели.

ОДА [òда] – Окръжен държавен архив.

ОДББ [ò-де-бе-бè] – Областен диспансер по белодробни болести.

ОДВС, [ò-де-ве-сè], *воен.* – Обединени действия на въоръжените сили.

ОДЗ [ò-де-зè] – Обединено дет-

ско заведение.

ОДЗГ [ò-де-зе-гè] – Областна дирекция „Земеделие и гори“ (Министерство на земеделието и горите).

ОДИ [одì] – Окръжна държавна инспекция.

ОДИТ [одìт] – Окръжна държавна инспекция по труда.

ОДК [ò-де-ка] – Общински детски комплекс.

ОДО [одò], *воен.* – Отделение за дегазационна обработка.

одобр. – одобрено.

ОДОП *мн.* – Общи действия за опазване на природата (Европейски съюз).

ОДП [ò-де-пè] – Обединено държавно предприятие.

ОДП *воен.* – Основни данни за противника.

ОДПЗ [ò-де-пе-зè] – Областен диспансер за психични заболявания.

ОДПФ [ò-де-пе-фè] – Обединен доброволен пенсионен фонд.
 Δ *ОДПФ „Солидарност“.*

ОДС [ò-де-сè], *мн. и (разг.) ср.* – Обединени демократични сили.

ОДС – Опозиционен демократичен съюз.

ОДСП [ò-де-се-пè] – Обединено държавно стопанско предприятие.

ОДТП [ò-де-те-пè] – Обединено държавно търговско предприятие.

ОДФ [ò-де-фè] – Обединен демократичен фронт (Пакистан).

ОЕБ – Организация на евреите в България. Δ *ОЕБ „Шалом“*.

ОЕГР – Общност на европейските гранични региони (Европейски съюз).

ОЕЕК [ò-е-èк], *англ.* OEEC (Organization for European Economic Cooperation) – Организация за европейско икономическо сътрудничество; ОЕИС.

ОЕИ [ò-е-й] – Организация за европейска интеграция.

ОЕИС [ò-е-йс] – Организация за европейско икономическо сътрудничество; ОЕЕК.

ОЕК *воен.* – Офицер по електронни комуникации.

ОЕЛИ – Отделение за езикознание, литературознание и изкуствознание (Българска академия на науките).

ОЕМ *ед. и мн.* – Обществена електронна медия.

ОЕП – Общо европейско право (Европейски съюз).

ОЕП – Общи европейски проекти (Европейски съюз).

ОЕП *биохим.* – Относителна

електрофоретична подвижност.

ОЕС [оès] – Оптични елементи и системи (Дружество с ограничена отговорност).

ОЕСД [ò-е-сè-дè], *англ.* OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) – Организация за икономическо сътрудничество и развитие; ОИСР.

ОЕСО [ò-е-сò] – Окръжна единна строителна организация.

ОЕСР [ò-е-сè-èр] – Организация за европейско сътрудничество и развитие.

ОЕЦ – Обединени евангелски църкви.

ОЗ *воен.* – Обединена зона.

ОЗ [ò-зè], *мн.* – Обединени заводи.

ОЗ [ò-зè] – Обувен завод.

ОЗ *воен.* – Оперативна заповед.

ОЗ [ò-зè] – Оръжен завод.

ОЗ и о. з. [ò-зè] – Офицер от запаса.

озагл. – озаглавен.

ОЗББ – Обединение за запазване богатствата на България.

ОЗЗВ – Отряд за защита на застрашените видове.

ОЗК [ò-зе-кà] – Общинска застрахователна компания; *вж.* **ОбЗК**.

ОЗННС – Организация и защита на населението и народното стопанство (учебна дисциплина).

ОЗНС – Общ земеделски професионален съюз.

ОЗП – Обща земеделска политика (Европейски съюз).

ОЗС [ò-зе-сè], *мн.* – Обединени земеделски сили.

ОЗСК [ò-зе-се-кà], *мн.* – Обединени заводи за строителна керамика.

ОЗСМ [ò-зе-се-мè], *мн.* – Обединени заводи за строителни материали.

ОЗУ [озу], *електрон.* – Оперативно запомнящо устройство (в радиолокационна станция).

ОИ [òи] – Областна инспекция.

ОИ воен. – Оперативна информация.

ОИ воен. – Отдел за информация.

ОИВ – Отопление и вентилация.

ОИК [ойк] – Общинска избирателна комисия.

ОИК [ойк] – Окръжна инспекция по качеството.

ОИК [ойк] – Организация Ислямска Конференция.

ОИКП [ò-и-ка-пè] – Общондийски конгрес на профсъюзите; ОКП.

ОИКТ [ò-и-ка-тè] – Общоталианска конфедерация на труда.

ОИМ – Окръжен исторически музей.

ОИО – Отрастов информационен орган.

ОИООСВ – Областна инспекция за опазване на околната среда и водите.

ОИПЕДСС – Отделение за изследователска, проектантска и експериментална дейност по складово стопанство.

ОИПН – Отделение за исторически и педагогически науки (Българска академия на науките).

ОИР [ойр], *фр.* OIR (Organisation internationale de radiodiffusion) – Международна организация по радиоразпръскване (до 1946 г.).

ОИРТ [ойрт], *фр.* OIRT (Organisation internationale de radio-diffusion et télévision) – Международна организация за радио и телевизия.

ОИС [ойс] – Организация за икономическо сътрудничество.

ОИС воен. – Обединена информационна служба (НАТО).

ОИС ед. и мн., воен. – Оперативни инструкции по свързките.

ОИС [ойс] – Отдел „Инструментално стопанство“.

ОИСЕС *воен.* – Оперативна инструкция за свързка с електронните средства.

ОИСР [ò-и-се-èр] – Организация за икономическо сътрудничество и развитие; ОЕСД.

ОИТ [ойт] – Областна инспекция по труда.

ОИТ – Отделение за интензивна терапия.

ОИТП [ò-и-те-пè], *ср.* (разг., член. -то) – Окръжно изкупвателно-търговско предприятие.

ОИУ *изч. техн.* – Оптическо изчислително устройство.

ОИФ – Общикономически факултет (Университет за национално и световно стопанство).

ОИФ – Отраслово-икономически факултет (Университет за национално и световно стопанство).

ОИЦ [ойц] – Окръжен изчислителен център.

ОИЦ [ойц] – Отраслов информационен център.

ОИЯИ, *рус.* ОИЯИ (Объединенный институт ядерных исследований) – Обединен институт за ядрени изследвания (Международна научноизследователска организация със седалище в гр. Дубна, Русия).

ОК *воен.* – Обединено команд-

ване.

ОК [ò-kà] – Областна комисия.

ОК [ò-kà] – Общинска комисия; *вж.* **ОБК**.

ОК [ò-kà] – Общински комитет; *вж.* **ОБК**.

ОК [ò-kà] – Общобългарски комитет. Δ *ОК „Васил Левски“*.

ОК [ò-kà] – Околийски комитет.

ОК [ò-kà] – Окръжен комитет. Δ *ОК на БЧК*.

ОК [ò-kà] – Олимпийски комитет.

ОК *воен.* – Оперативен контрол.

ОК – Оранжерия – Кривина.

ОК [ò-kà] – Организационен комитет.

ОК (–) – Отварачка за консерви (напр.: ОК-4).

ОК – Охладителни кули (Дружество с ограничена отговорност).

ОК (–) [ò-kà], *рус.* ОК (Опрыскиватель конный) – Конна возима пръскачка (напр.: ОК-5).

ОК [ò-kèй], *англ.* O. K. (o'kau) – Знак за потвърждение на резервация в хотел, превозно средство и под.

ок. *геогр.* – океан.

ок. – около (пред цифра или дата). Δ *ок. 3500*.

ОКАМ [okàm], *фр.* OCAM (Organisation communale Africaine et Malgache) – Обща африка-

но-малгашка организация;
ОАМО.

ОКБ [ò-ка-бè] – Опитно кон-
структорско бюро.

ОКБА [ò-ка-бе-à] – Опитно кон-
структорско бюро по автома-
тика.

ОКБСД – Общонароден комитет
за българо-съветска дружба.

ОКВ, нем. OKW (Oberkommando
der Wehrmacht) – Върховно ко-
мандване на въоръжените
сили (вермахта) на Германия
през Втората световна война.

ОКВД – Областен кожно-вене-
рологичен диспансер.

ОКГ [ò-ка-гè], физ. – Оптически
квантов генератор.

ОКДК [ò-ка-де-ка] – Общински
комитет за държавен контрол.

ОКДНК – Охръжен комитет за
държавен и пароден контрол.

ОКЕ – Общинска комисия по
екология; вж. **ОбКЕ**.

О кей и **окей** разг., англ. O.K., o
kaу (вер. от Oll(All) Kogest
'всичко е наред, правилно') –
1. част. За изразяване на
съгласие, одобрение.

2. нареч. Наред, без проблеми.
Δ Всичко е окей.

ОКЗ [ò-ка-зè], мн. – Обединени
керамични заводи.

ОКЗНИ – Общонароден коми-

тет за защита на национални-
те интереси.

ОКЗП [ò-ка-зе-пè] – Общонаро-
ден комитет за защита на при-
родата.

ОКИС воен. – Офицер по кому-
никации и информационни сис-
теми.

ОКК [ò-ка-ка], м. и (разг.) ср.
(член. -то) – Отдел за каче-
ствен контрол.

ОКЛ, нем. OKL (Oberkommando
der Luftwaffe) – Върховно ко-
мандване на военновъздушни-
те сили на Германия през Вто-
рата световна война.

ОКМ, нем. OKM (Oberkommando
der Kriegsmarine) – Върховно
командване на военноморски-
те сили на Германия през Вто-
рата световна война.

ОКМНОБ – Отделение и каби-
нети по медицински надзор
към окръжни болници.

ОКМС [ò-ка-ме-сè], м. и (разг.)
ср. (член. -то) – Охръжен ко-
митет за младежта и спорта.

ОКН (–)[ò-ка-сн], рус. ОКН (Оп-
рыскиватель-культиватор па-
весной) – Навесна пръскачка
– култиватор (напр.: ОКН-4).

ОКО [òко] – Отдел „Корабно
оборудване“.

ОКО (–) [òко], рус. ОКО (Од-

ноконный опылитель) – Едноконна прахоразпръскачка (напр.: ОКО-1).

ОКП [ò-ка-пè] – Обединен конгрес на профсъюзите.

ОКП [ò-ка-пè] – Обособено комплексно производство.

ОКП [ò-ка-пè] – Общондийски конгрес на профсъюзите: ОИКП.

ОКП – Общосъюзен класификатор на продукцията.

ОКП [ò-ка-пè] – Отдел „Ковашко-пресов“.

ОКПО [окпò] – Общокултурна просветна организация. Δ *ОКПО „Ереван“*.

ОКПС [ò-ка-пе-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Окръжен комитет на професионалните съюзи. Δ *ОКПС на работниците от селското стопанство*.

ОКПТ [ò-ка-пе-тè] – Обща конфедерация на перуанските трудещи се.

окр. – **окръг** (пред название). Δ *окр. Плевенски*.

окр. – **окръжен**.

окр. кор. – **окръжен кореспондент**.

ОКРЦ воен. – Обединен контраразузнавателен център.

ОКС биохим. – Обща комбинативна способност.

ОКС [ò-ка-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то, мн. -та)* – Окръжен кооперативен съюз.

ОКС [ò-ка-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Отдел „Капитално строителство“.

ОКТ [ò-ка-тè] – Обща конфедерация на труда (Франция).

ОКТ – Окръжен клон по текстил.

ОКТ биохим. – Орнитин-карбамоилтрансфераза.

окт. – **октомври**.

окт. – **октомврийски**.

ОКТП [ò-ка-те-пè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Организационно-конструктивен и технически прогрес (отдел).

ОКФП [ò-ка-фе-пè] – Общокитайска федерация на профсъюзите.

ОЛ – Общежитие за лекари.

ОЛ (–) [ò-èл] – Отрезно-лентова машина (напр.: ОЛ-260).

ОЛЕК [олèк] – Областна лекарска експертна комисия.

ОЛП [ò-ле-пè] – Обособено лелярно производство.

ОЛПГ [ò-ле-пе-гè] – Обединена лейбъристка партия на Гренада.

ОЛС воен. – Офицер по личния състав.

ОМ (–) [ò-èm] – Многообхватен

омметър (напр.: ОМ-1).

ОМ *воен.* – Обща мобилизация.

ОМ – Окръжен музей.

ОМ – Отпадъчно масло.

ОМ – Офисни мебели (Дружество с ограничена отговорност).

ОМ *воен.* – Офицер-метеоролог.

ОМАУД – Организация, механизация и автоматизация на управленческата дейност (управление).

ОМВ – Осведомителна мрежа за вероизповеданията (САЩ).

ОМГ [ò-me-gè], *икон.* – Обобщен мрежов график.

ОМД [ò-ем-дè], *електрон.* – Основен масив на дескрипторите.

ОМЕР [омèп], *фр.* ОМЕР и О. М. Е. Р. (*Organisation mondiale pour l'éducation préscolaire*) – Световна организация по предучилищно възпитание.

ОМЖ [ò-me-jè] – Организация на мозамбикските жени.

ОМИ [омì], *фр.* OMI (*Organisation météorologique internationale*) – Международна метеорологична организация; ИМО; вж. ММО.

ОМК [ò-me-kà] – Отдел „Междуправителско коопериране“.

ОМЛ [ò-me-èл] – Опозиционна мюсюлманска лига (Пакистан).

ОММ [ò-me-mè], *фр.* OMM (*Organisation météorologique mondiale*) – Световна метеорологична организация; АИМ, ИАМ, ВМО; вж. СМО.

ОМН – Отделение за медицински науки (Българска академия на науките).

ОМНО – Обединена малайска национална организация.

ОМО – Организационно методично отделение.

ОМП [ò-me-pè], *ед. и мн., ср.* (разг., *член.* -то), *воен.* – Оръжие за масово поразяване.

ОМП-А [ò-ем-пе-à], *рус.* ОМПА (Опрыскиватель моторный прицепной, модель А) – Прицепна моторна пръскачка, модел А.

ОМПА *хим.* – Октаметилпирозофосфорамид.

ОМРЕ [омпè], *фр.* OMRE (*Organisation mondiale de la profession enseignante*) – Световна организация на учителите; ВОТП.

ОМПИ [омпì], *фр.* OMPI (*Organisation mondiale de la propriété intellectuelle*) – Световна организация за защита на интелектуалната собственост.

ОМПК [ò-me-пе-kà] – Общоминен профкомитет.

ОМПОД [омпòд], *електрон.* – Основен масив на познавателните образи на документите.

ОМС [омс], *м.* (разг., *член.* -ът, -а) – Отдел материално снабдяване.

ОМС [омс], *м.* – Организация и механизация на строителството (отдел).

ОМС воен. – Основен маршрут за снабдяване.

ОМС [омс], *фр.* OMS (*Organisation mondiale de la santé*) – Световна организация по здравеопазването; ВХО; вж. СЗО.

ОМСБОН воен., рус. ОМСБОН (Отдельная мотострелковая бригада особого назначения) – Отделна мотострелкова бригада със специално предназначение.

ОМТ – Общи митнически тарифи (Европейски съюз).

ОМТС [ò-ме-те-сè], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Отдел материално-техническо снабдяване.

ОМФД – Окръжен медико-физкультурен диспансер.

ОМФН – Отделение за математически и физически науки (Българска академия на науките).

ОН – Обединение за народа.

ОН – Образование и наука (Еднолично акционерно дружество).

ОН [ò-нè] – Общество на народите.

ОН [ò-èn], *техн.* – Отраслова нормала (стандартизационен документ).

ОН (–)[ò-èn] – Отрезен ножов автомат (напр.: ОН-254).

ОН (–)[ò-èn], *рус.* ОН (Опрыскиватель навесной) – Навесна пръскачка (напр.: ОН-10).

ОНД [ò-ен-дè] – Общност на независимите държави (бивши републики на СССР).

ОНДО [òндо] – Общобългарско национално движение „Отечество“.

ОНДО [òндо] – Обединение на нацията – Движение на неоправданите.

ОНЗ [ò-не-зè] – Отдел „Народно здраве“.

ОНИ [òни] – Обединение „Независими имоти“.

ОНИИ [ò-ни-й] – Отдел за наука и икономическа информация.

ОНИЛ – ХРП – Отраслова научноизследователска лаборатория по химически реактиви и препарати.

Онѣмтселмаш и ОНИМТСЕЛ-

МАШ [онйтселмаш], *м.* – Обединен научноизследователски и проектно-конструкторски институт по механизация, тракторно и селскостопанско машиностроене.

ОНИХОТ [онихот] – Обединен научноизследователски институт по хигиена и охрана на труда.

ОНК [ò-не-ка] – Общ национален конгрес (Египет).

ОНКЗП – Общонароден комитет за защита на природата.

ОНОФ – Обединен националноосвободителен фронт (Бирма).

ОНП [ò-не-пè] – Обединена пародна партия (Белиз).

ОНП [ò-не-пè] – Обединена национална партия (Шри Ланка).

ОНПС [ò-не-пе-сè] – Обединена пародна партия на Сейшелските острови.

ОНРТ *икон.* – Обществено не-обходими разходи на труд.

ОНС [ò-не-сè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Обединение за национално спасение.

ОНС [ò-не-сè] – Обединение на пародните сили (Еквадор).

ОНС [ò-не-сè] – Обикновено пародно събрание.

ОНС [ò-не-сè] – Околийски на-

роден съвет.

ОНС [ò-не-сè], *м.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Окръжен пароден съвет.

ОНТИ [òнти] – Отдел за научно-техническа информация.

ОНТИИ [òнтий] – Отдел за научно-техническа и икономическа информация.

ОНТИПИ [òнтипй] – Отдел за научна, техническа, икономическа и патентна информация.

ОНУДИ [онудй], *фр.* ONUDI (Organisation des Nations Unies de développement industriel) – Организация на обединените нации за индустриално развитие.

ОО – Обединени оранжерии (Дружество с ограничена отговорност).

ОО – Обществено осигуряване.

ОО воен. – Оперативен отряд.

ОО воен. – Оперативно обединение.

ОО воен. – Опитен образец.

ОО воен. – Отбранителен огън.

ОО – Очна оптика (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

ООВ [ò-о-вè], *електрон.* – Отрицателна обратна връзка.

ООГ воен. – Обединена оперативна (тактическа) група.

ООД [ò-o-dè] – Дружество с ограничена отговорност; **ООД-ВО**; **ОО д-во**; **о. о. д-во**.

ООД [ò-o-dè] – Областен онкологичен диспансер.

ООД [ò-o-dè] – Общински обреден дом.

ООД воен. – Офицер по обществените дейности.

ООД [ò-o-dè], *м. и (разг.), ср. (член. -то)* – Отряд за осигуряване на движението.

ООД-ВО, **ОО д-во** и **о. о. д-во** – Дружество с ограничена отговорност; вж. **ООД**.

ООЗ [ò-o-zè], *ж. и (разг.), ср. (член. -то)* – Опазване и отчет на земята (инспекция).

ООН [ò-o-nè], *ж. и (разг.), ср. (член. -то)* – Организация на обединените нации.

ООНЗ [ò-o-ne-zè] – Окръжен отдел „Народно здраве“.

ОООК *хим.* – Общобменно-обмен капацитет (на слабоосновните анioni).

ООП [ò-o-pè] – Окръжно обединено предприятие.

ООП [ò-o-pè] – Организация за освобождение на Палестина.

ООП воен. – Основен оперативен план.

ООП воен. – Отделение за огнева поддръжка.

ООП воен. – Офицер по оперативната подготовка.

ООПР – Общо обединение на профсъюзите в Румъния.

ООС воен. – Обединен отдел за снабдяване.

ООС воен. – Обединено оперативно съединение.

ООС – Опазване на околната среда.

ООФ [ò-o-fè] – Общинска охранителна фирма.

ООЦ воен. – Обединен оперативен център.

ОП – Обединение „Промяна“.

ОП [ò-pè] – Обединено предприятие. Δ **ОП** „Кинематика“.

ОП воен. – Обща поддръжка.

ОП [ò-pè] – Общински пазар; вж.

Обп. Δ **ОП** – район Възраждане.

ОП [ò-pè] – Общинско предприятие; вж. **Обп.** Δ **ОП** „Софпроект“.

ОП [ò-pè] – Обучение без откъсване от производството.

ОП ед. и мн., воен. – Огнева позиция.

ОП(-) [ò-pè], *воен.* – Огнехвъргачен прах (напр.: ОП-2).

ОП ед. и мн., воен. – Огнище на поражение.

ОП [ò-pè], *икон.* – Оздравителен план.

ОП [ò-пè] – Окръжна прокуратура.

ОП [ò-пè], *електрон.* – Оперативна памет.

ОП *воен.* – Оперативен план.

ОП *воен.* – Оперативна програма.

ОП *воен.* – Оптически прибор.

ОП *воен.* – Офицер-пиротехник.

ОП [ò-пè] – Охранителна полиция.

ОП [ò-пè] – Охраняем паркинг.
 Δ **ОП** „Аутомотор“ ЕООД.

оп. *муз.* – **опус.**

ОПВл *електр.* – Облицован противовлажен проводник.

ОПВлХ *електр.* – Облицован противовлажен проводник с хартия.

ОПД [ò-пе-дè] – Областен психиатричен диспансер.

ОПДН – Отделение по патология и динамични наблюдения.

ОПДСНП – Общи правила за доставка на стоки за народно потребление.

ОПЕК [опèк], *англ.* OPEC (Organization of the Petroleum Exporting Countries) – Организация на държавите – износители на петрол.

ОПК [ò-пе-кà], *мн.* – Обединени профсъюзи на Корея.

ОПК [ò-пе-кà] – Общинска поземлена комисия; вж. **ОбПК**.

ОПК [ò-пе-кà] – Общопристанителен комитет.

ОПК [ò-пе-кà] – Окръжна планова комисия.

ОПК [ò-пе-кà] – Окръжна племенна книга.

ОПК [ò-пе-кà] – Окръжна потребителна кооперация.

ОПКК [ò-пе-ка-кà] – Общопартийна контролна комисия (Българска социалистическа партия).

ОПКО [òпко] – Осигурителни приходи и краткосрочни осигуровки.

ОПМ [ò-пе-мè] – Обединен профсъюз на миньорите.

ОПМ *воен.* – Операция по поддържане на мира.

ОПН *електр.* – Облицован нулев проводник.

ОПНЗС *електр.* – Облицован нулев проводник за полагане в земята, специален.

ОПО – Обектна противопожарна охрана.

ОПО – Организационно-педагогически отдел.

ОПО *воен.* – Основен план за отбраната.

ОПО – Основна партийна организация.

ОПОИИ – Организация и проектиране на обработката на икономическата информация (учебна дисциплина).

ОПОНФ – Обединена политическа организация „Национален фронт“ (Йемен).

ОПП [ò-пе-пè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Обединено промишлено предприятие.

ОПП [ò-пе-пè] – Обществено-политическа практика.

ОПП [ò-пе-пè] – Окръжно печатно предприятие.

ОПППО – Обединено промишлено предприятие за производство на обувки.

ОПР [ò-пе-рè] – Отчет за приходи и разходи.

опред. грам. – определение.

ОПС [ò-пе-сè] – Обединена противопожарна служба.

ОПС [ò-пе-сè] – Обществен програмен съвет (Българско национално радио, Българска национална телевизия).

ОПСО [òпсо] – Окръжна пласментно-снабдителна организация.

ОПТ [ò-пе-тè] – Отечественая партия на труда.

опт. – оптика.

опт. – оптически.

ОПТВ [ò-пе-те-вè] – Общ парк

на товарните вагони (Международна транспортна организация на страните – членки на СИВ).

ОПТЕ [ò-пе-тè] – Окръжно предприятие за търговия на едро.

ОПТУ [ò-пе-те-ỳ] – Окръжно предприятие за текстилни услуги.

ОПУ [ò-пе-ỳ], *ср.* (разг., *член.* -то, *мн.* -та) – Окръжно пътно управление: ОУП.

ОПУП – Организация на производството и управлението в промишлеността (учебна дисциплина).

ОПУС – Организация на производството и управлението в строителството (учебна дисциплина).

ОПУТ – Организация на производството и управлението в транспорта (учебна дисциплина).

ОПФТ [ò-пе-фе-тè] – Обединен патриотичен фронт на Тайланд.

ОР [ò-рè], *снец.* – Окончателна редакция.

ОР – Окръжно ръководство.
△ *ОР на БЗНС.*

ОР (–)[ò-èр] – Осезател-регулатор за температура (напр.: ОР-

1).

Ор. воен. – Ориентир.**ОР воен.** – Офицер от разузнаването.**ОРБ** – Обединена районна болница. Δ **ОРБ** „Д-р Рачо Ангелов“.**ОРБ** – Общинска районна болница.**ОРБ** – Обединена работническа болница.**...орг** – Организатор (напр.: парторг, профгрупорг).**орг...** – Организационен (напр.: оргсекретар, орготдел).**орг.** – организация.**Оргахйм м.** – Фирма производител на изделия на лаково-бояджийската промишленост, органични багрила, фотоматериали, средства за химическа защита и др.**оргбюрò ср.** – Организационно бюро.**орготдел м.** – Организационен отдел.**Оргироект м.** – Научноизследователски институт за проучване, проектиране и внедряване на автоматизирани системи за управление.**ОРГРЕС** [òргрès] – Специализирано предприятие за организация и рационализиране на енер-

гийната система.

òргсекретàр м. – Организационен секретар.**ОРД воен.** – Отделен разузнавателен дозор.**ОРД** [ò-ер-дè], рус. ОРД (Опрыскиватель ранцевый диафрагмовый) – Мембранна пръскачка.**ОРДК** [ò-ре-де-ка] – Общ радиационен дозиметричен контрол.**ОРЗ мед.** – Остро респираторно заболяване.**ориг.** – оригинал.**ОРК** [ò-ре-ка] – Общорудничен комитет.**ОРК** [ò-ре-ка] – Окръжен радиоклуб.**ОРМ** [ò-ре-мè] – Оперативно ръководство на монтажа.**ОРО мн.** – Обединени революционни организации (Куба).**оро воен.** – Отделна рота за обслужване.**ОРПС** [орпс], м. (разг., член. -а), истор. – Общ работнически професионален съюз (1945-1958).**ОРС** [òрс] – Обединен ромски съюз. Δ **ОРС** „Южна България“.**ОРС воен.** – Обединена радарна система.

ОРС [орс], *истор.* – **Общ работнически съвет** (1904-1925).

ОРС [орс], *м.* (разг., *член. -а*) – **Оперативно ръководство** на строителството (отдел).

ОРС [орс] – **Отдел „Работническо снабдяване“**.

ОРСС [орс], *истор.* – **Общ работнически синдикален съюз** (1904-1925).

ОРТ – **Обединена република Танзания**.

ОРТ [ò-ер-тэ], *рус.* **ОРТ** (**Общорусское телевидение**) – **Руска държавна телевизия**.

ОРТ – **Океански риболовен траулер**.

ОРТФ [ò-ер-те-эф], *фр.* **ORTF** (**Office de la Radiodiffusion – télévision française**) – **Бюро на френското радио и телевизия**.

ОРУ [ору], *техн.* – **Открита разпределителна уредба**.

орхз воен. – **Отделна рота за химическа защита**.

ОРЦ воен. – **Обединен разузнавателен център (НАТО)**.

ОРЦППМ – **Областен регионален център по предказармена подготовка на младежта**.

ОРЧ електр. – **Оптимална работна честота**.

ОС [ò-сè] – **Областен съвет**.

ОС [ò-сè] – **Обществен съвет**.

Δ ОС на БНР.

ОС – **Обществено строителство**.

Δ ОС „Агробилд“ (**Акционерно дружество**).

ОС [ò-сè] – **Общински съвет**; *вж.* **ОбС**.

ОС – **Общо събрание**.

ОС – **Околна среда**.

ОС [ò-сè] – **Окръжен съвет**.
Δ ОС на БПС.

ОС ед. и мн., воен. – **Оперативна сила**.

ОС електрон. – **Оперативна система**.

ОС ед. и мн., воен. – **Оперативно съединение**.

ОС [ò-сè] – **Опитна станция**.

ОС воен. – **Оптична система**.

ОС – **Оранжерияен сервиз** (**Еднолично дружество с ограничена отговорност**).

ОС воен. – **Оръжейна система**.

ОС [ò-сè] – **Отечествен съюз**.

ОС [ò-сè] – **Отоплителна система**.

ОС геол. – **Отражателна способност**.

ОС воен. – **Офицер за свързка**.

ОСАТ – **Общ съюз на алжирските трудещи се**.

ОСБЗК – **Общ съюз на българските земеделски кооперации**.

ОСБИ – **Общ съюз на българската индустрия**.

ОСВ *мн., воен.* – Обединени сухопътни войски (НАТО).

ОСВ [ò-се-вè] – Осигурителен стаж и възраст. Δ Пенсия за ОСВ.

ОСВДА – Общо събрание на Върховния държавен арбитраж.

ОСГК [ò-се-ге-ка̀] – Общо събрание на гражданските колегии (при Върховния съд).

ОСГО [ò-се-ге-ò] – Общо събрание на гражданските отделения.

ОСГП [ò-се-ге-пé] – Обединение на свободните германски профсъюзи (Германска демократична република).

ОСД [ò-се-дè] – Обединение за социална демокрация.
– *Произв.: оседдèц.*

ОСЕ – Общо и сравнително езикознание.

ОСЕМБ [осèмб] – Обществен съвет на етническите малцинства в България.

ОСЖД [ò-се-же-дè], *рус.* ОСЖД (Организация сотрудничества железных дорог) – Организация за сътрудничество в областта на железниците.

ОСЗ [ò-се-зè] – Офицери и сержанти от запаса. Δ Клуб на ОСЗ.

ОСЗГ [ò-се-зе-гè] – Областна служба „Земеделие и гори“.

ОСЗГ [ò-се-зе-гè] – Общинска служба „Земеделие и гори“.

ОСЗК [ò-се-зе-ка̀], *ж. и (разг.). ср. (член. -то)* – Опитна станция за зеленчукови култури.

ОСЗСЗ – Общ съюз на земеделско-стопанските задруги (1938–1944).

ОСИК [осйк] – Окръжен съвет за изкуство и култура.

ОСК [ò-се-ка̀] – Одиторска и счетоводна компания. Δ *ОСК Бул Одит* (Дружество с ограничена отговорност).

ОСКГТ – Общезитие на Столична компания за градски транспорт.

ОСКК [ò-се-ка-ка̀] – Окръжен санаториално-курортен комплекс.

ОСКК [ò-се-ка-ка̀] – Окръжна станция по кръвопреливане и кръводаряване.

ОСЛ [ò-се-èл] – Организация на свободомислещите и левите (Исландия).

ОСЛП [ò-се-ле-пè] – Организация за сътрудничество в лагерната промишленост; ОСПП.

ОСМА [òсма] – Окръжна станция на младите агробиолози.

ОСМО [òсмо], *ж. и ср.* – Обеди-

нена строително-монтажна организация.

ОСМП – Обща система за митически преференции (Европейски съюз).

ОСНАА [òснаа] – Организация за солидарност на народите от Азия и Африка.

ОСНААЛ [òснаал] – Организация за солидарност на народите от Азия, Африка и Латинска Америка.

ОСНК [ò-се-не-ка] – Общо събрание на наказателните колегии.

ОСНП – Общокитайско събрание на народните представители.

осн. прераб. – основно преработен.

ОСНС [ò-се-не-сè], *истор.* – Общ студентски народен съюз.

ОСО *воен.* – Огнев сектор на оръдие.

ОСО [осò], *ср.* (разг., *член.* -то) – Окръжна строителна организация.

ОСо *воен.* – Отряд за специални операции.

Осоавиахим *м., рус.* Осоавиахим (Общество содействия обороне и авиационно-химическому строительству СССР) – Общество за съдействие на отбра-

ната, авиационното и химическото строителство в СССР (1927-1948).

ОСОЛ – Опитна станция по овощарство и лозарство.

ОСОП *воен.* – Обединена система за оперативно планиране.

ОСОТТ – Окръжен съвет по организация на техническото творчество.

ОСП [ò-се-пè] – Обединена селска партия (Полша).

ОСП [ò-се-пè] – Обединена социалистическа партия (Франция).

ОСП [ò-се-пè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Обединено стопанско предприятие.

ОСП [ò-се-пè] – Обединен съюз на пенсионерите.

ОСП [ò-се-пè] – Обединена стоматологична поликлиника.
Δ *ОСП Попово.*

ОСП – Обща селскостопанска политика.

ОСП [ò-се-пè] – Окръжна стоматологична поликлиника.

ОСП [ò-се-пè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Окръжно стопанско предприятие.

ОСПЗ [ò-се-пе-зè], *ж. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Опитна станция по поливно земеделие.

ОСПП [ò-се-пе-пè], *рус.*, **ОСПП**

(Организация сотрудничества в области подшипниковой промышленности) – Организация за сътрудничество в лагерната промишленост; ОСПП.

ОСПС [ò-се-пе-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Окръжен съвет на професионалните съюзи.

ОСР воен. – Обединен съвет по разузнаването (НАТО).

ОСРР – Областен съвет за районно развитие.

ОСС воен. – Обединена свързочна система (НАТО).

ОСС [ò-се-сè] – Областен съвет за сигурност.

ОСС [ò-се-сè] – Областна следствена служба.

ОСС [ò-се-сè] – Окръжна следствена служба.

ОСС [ò-се-сè] – Организация за сътрудничество в съобщенията.

ОСС воен. – Офицер по снабдителната служба.

ОСС, англ. OSS (Office of Strategic Services) – Служба за изпълнение на стратегически задачи (САЩ).

ОССЕ [оссè] – Организация за сигурност и сътрудничество в Европа.

ОССО [оссò] – Обединение на свободните синдикални орга-

низации; ОССОБ.

ОССОБ [осòб] – Обединение на свободните синдикални организации в България; ОССО.

ОССС – Опитна станция по селекция и семепроизводство.

остар. лекс. – остаряла дума или значение.

ОСУ [осù] – Общостроително управление.

ОСУ [осù] – Окръжно статистическо управление.

ОСУ [осù] – Окръжно строително управление.

ОСУ [осù], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Организация и системи на управлението (отдел).

ОСЦ воен. – Обединен свързочен център.

ОСЦЖ [ò-се-це-жè] – Окръжен селекционен център по животновъдство.

ОСШ {~}[ò-се-шè], *рус. ОСШ* (Опрыскиватель на самоходном шасси) – Самоходна пръскачка (напр.: ОСШ-15).

ОТ – Общински театър. Δ *ОТ „Възраждане“ (София).*

ОТ {~}[ò-тè] – Отделител на течност (напр.: ОТ-200).

ОТ – Отдых и туризъм.

ОТ – Охрана на труда.

ОТАК воен. – Обединено тактическо авиационно командване

(НАТО).

ОТБ [ò-те-бè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Отдел „Техническа безопасност“.

ОТБ – Очна тъканна банка (Министерство на здравоспазването).

ОТВД воен. – Океански театър на военните действия.

ОТВД воен. – Отбрана на театър на военни действия.

ОТВД-ТБР воен. – Система за отбрана на театър на военни действия срещу тактически балистични ракети.

отвл. същ. грам. – отвлечено съществително.

ОТГ воен. – Оперативна тактическа група.

отг. – отговор.

отгл. същ. грам. – отглаголно съществително.

отг. ред. – отговорен редактор.

отд. – отдел.

отд. л. – отделен лист.

отд. отпеч. – отделен отпечатак.

ОТЗ [ò-те-зè] – Отговорник „Търговска зала“.

ОТИ [ò-те-й], *мн.* – Общи технически изисквания.

ОТИ – Оперативно-техническа информация (Министерство на вътрешните работи).

ОТК [ò-те-ка] – Обединен тех-

нически колеж.

ОТК [ò-те-ка], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Отдел „Технически контрол“.

ОТКЗС [ò-те-ке-зе-сè] – Обединено трудово-кооперативно земеделско стопанство.

ОТКК [ò-те-ка-ка], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Отдел „Технически и качествен контрол“.

ОТЛС [ò-те-ле-сè] – Обединено трудово лечебно стопанство.

ОТМТ [ò-те-ме-тè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Образцов техникум по механотехника.

ОТН [ò-те-нè] – Обединение на Тогоанския народ.

ОТН – Отделение за технически науки (Българска академия на науките).

ОТН [ò-те-нè], *мн.* – Отраслови технически норми (стандартизационни документи).

относ. мест. грам. – относително местоимение.

отп. т. – относително тегло.

ОТО воен. – Отряд за техническо обслужване.

ОТП [ò-те-пè], *ср. (разг., член. -то, мн. -та)* – Окръжно търговско предприятие.

ОТП [ò-те-пè] – Основен търговски представител.

ОТП [ò-те-пè], *м. и (разг.) ср.*

(член. -то) – Отдел „Технически прогрес“.

ОТПК [ò-те-пе-ка̀] – Обединена трудово-производителна кооперация. Δ *ОТПК „Строител“*.

ОТР воен. – Обединен тилов район.

ОТР воен. – Охрана на тилов район.

ОТРЗ [ò-те-ре-зè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Организация на труда и работната заплата (отдел).

отриц. – отрицание.

отриц. мест. грам. – отрицателно местоимение.

ОТГ [ò-те-тè] – Организация на техническото творчество.

ОТГБ [ò-те-те-бè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Охрана на труда и техническа безопасност (отдел).

ОТФМО – Образцов техникум по фина механика и оптика. Δ *ОТФМО „М. Ломоносов“*.

ОУ – Областен управител.

ОУ [ò-ù] – Областна управа.

ОУ [ò-ù] – Оздравително училище.

ОУ [ò-ù] – Окръжно управление Δ *ОУ на МВР*.

ОУ воен. – Оперативно управление.

ОУ [ò-ù] – Основно училище. Δ *ОУ „Д-р Петър Берон“*.

ОУ (–) [ò-ù] – Универсален обтегач (напр.: ОУ-16, ОУ-32).

ОУ (–) [ò-ù], *рус.* ОУ (Огнетушитель углекислотный) – Въгледвуокисен пожарогасител (напр.: ОУ-2).

ОУД икон. – Общи условия за доставка.

ОУДСВ икон. – Общи условия за доставка на стоки за внос.

ОУДСИ икон. – Общи условия за доставка на стоки за износ.

ОУМ икон. – Общи условия за монтаж (свързани с доставката на машини и съоръжения).

ОУМА воен. – Орган за управление на морската авиация.

ОУНГ [ò-у-не-гè] *мед.* – Очиуши-пос-гърло. Δ *Клиника ОУНГ*.

ОУНГ [ò-у-не-гè], *прил., мед.* – Очен-ушси-посен-гърлен. Δ *ОУНГ болести*.

ОУНЗ – Образователно училище за невротични заболявания.

ОУП – Окръжно управление на пътищата; ОПУ.

ОУС – Окръжно управление на съобщенията.

ОУСИВ икон. – Общи условия на Съвета за икономическа взаимопомощ.

ОУТО *икон.* – Общи условия за техническо обслужване (на машини, съоръжения и други изделия).

ОУЦЕ *воен.* – Оперативно управление в Централна Европа.

ОФ – Обществен фонд. Δ *ОФ „Радост“; ОФ „Детство“.*

ОФ – Общинска фирма; *вж. Обф.* Δ *ОФ за химическо чистене „Свежест“.*

ОФ [ò-фè] и [офè], *м. и (разг.) ср. (член. -то) – Отечествен фронт.*

ОФ [ò-фè], *прил.* – Отечественофронтовски. Δ *ОФ организация.*

ОФ – Открит форум (Българска социалистическа партия).

ОФ – Охранителна фирма.

ОФАБ [офаб], *воен.* – Осколочно-фугасна авиационна бомба.

ОФВ [ò-еф-вè], *воен.* – Осколочно-фугасен взрив (за снаряд).

ОФГ (–)[ò-еф-гè], *воен.* – Осколочно-фугасна граната (напр.: ОФГ-462).

ОФД [ò-еф-дè] – Общност на франкофонните държави.

ОФЗТ [ò-фе-зе-тè], *воен.* – Осколочно-фугасно-запалително-траспращ снаряд.

ОФИП [офип] – Обща федерация на иракските профсъюзи.

ОФИПН – Отделение за философски, икономически и правни науки (Българска академия на науките).

ОФО – Организационно-финансова отчетност.

ОФП [ò-фе-пè] – Обща физическа подготовка.

ОФС [ò-фе-сè], *м. и (разг.) ср. (член. -то) – Отдел „Финансово-счетоводен“.*

офс. изд. – офсетово издание.

ОФСК [ò-фе-се-ка] – Окръжна футболно-съдийска колегия.

ОФТР – Отделение за физикална терапия и рехабилитация.

ОХ – Обществено хранене.

ОХДЦ [ò-хе-де-цè] – Обединен християндемократически център.

ОХЕИ [òхей] – Окръжен хигиенно-еидемиологичен институт.

ОХИ [òхи] – Обща художествена изложба.

ОХН – Отделение за химически науки (Българска академия на науките).

ОХНИ – Отделение за обществени и хуманитарни науки и изкуства (Българска академия на науките).

ОХТ [ò-хе-тè] – Органична химическа технология.

ОЦ *воен.* – Оперативен център.
ОЦ *воен.* – Основна цел.
ОЦ [ò-цè] – Отоплителна централа.
ОЦ – Офисцентър.
ОЦАД – Организация на централните американски държави (Гватемала, Хондурас, Коста-Рика, Никарагуа и Салвадор).
ОЦАК *воен.* – Оперативен център на авиационното крило.
ОЦАП *воен.* – Оперативен център за авиационна поддръжка.
ОЦГЗ *воен.* – Оперативен център на гражданска защита.
ОЦДС *воен.* – Оперативен център на десантни сили.
ОЦЗ [ò-це-зè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Оловно-цинков завод.
ОЦИОМ [оциòм] – Общоруски център за изучаване на общественото мнение (Москва).
ОЦК [ò-це-ка] – Оловно-цинков комбинат.
ОЦМ [ò-це-мè] – Обединение за цветни метали.
ОЦНТИИ – Отраслов център за научно-техническа и икономическа информация.
ОЦС [ò-це-сè] – Обединение за

цар Симеон II.
ОЦСВ *воен.* – Оперативен център за специално въоръжение.
ОЦУ *воен.* – Оперативен център за управление.
ОЦУВД *воен.* – Обединен център за управление на въздушното движение (НАТО).
ОЦУК *воен.* – Оперативен център за управление и контрол.
ОЧЕ – Отдел „Чистота и екология“ (Отдел на община).
ОЧИС [очис] – Организация за черноморско икономическо сътрудничество.
ОЩМ *воен.* – Офицер-щабен метеоролог.
ОЩО *воен.* – Обединен щаб на отбраната.
ОЯГ [ояг] – Отработено ядрено гориво.

П

П (→) [пe] – Панеловоз (напр.: П-10, П-16).
П (→) [пe] – Перфораторна машина (напр.: П 80-5, П 80-6).
П – В емблемата на Държавно стопанско обединение „Пирин“.

П – Пловдив (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Пловдив и Пловдивски окръг); Пд. Δ П 25-30.

П (-) [пе] – Тракторен плуг (напр.: П-148, П-5-35).

П – „Поглед“ (вестник).

П – Показател за плътност на застрояване.

П – „Полет“ (вестник).

П (-) [пе] – Смукателна и нагнетателна помпа (напр.: П-1).

П [пе], *прил., техн.* – Пропорционален. Δ П регулатор.

П (-) [пе] – Противопаразитна смеска за птици (напр.: П-2, П-3).

п. *грам.* – падеж; пад.

п-пико... (десетична представка към измерителни единици, напр. **пф** – пикофарад.)

п. *физ.* – поаз (единица за измерване на динамичен вискозитет), (след цифра).

П. *грам.* – предложен падеж; предл.

ПА (-) [пè-à] – Автоматична поилка (напр.: ПА-1).

ПА (-) [пè-à] – Азбучно-цифрова перфораторна машина (напр.: ПА-80-2).

ПА – Парламентарна асамблея (Европейски съюз).

ПА – Погребална агенция. Δ ПА

„Мира“.

ПА *воен.* – Полева артилерия.

ПА *хим.* – Полиамид.

ПА – Полски авиолинии. Δ ПА ЛОТ.

ПА *воен.* – Преден авионасочвач.

ПА [пè-à], *хим., лат.* *ра* (*pro analysi*) – Про анализ, предназначен за аналитична работа, съвсем чист (означение за чистота на химикал).

ПА – Пътническа агенция. Δ ПА „Калей“; ПА „Балкан“.

ПАА [пàа], *ж. и м., англ.* РАА (*Pan-American World Airways*) – Американска авиокомпания „Пан Американ“; ПАНАМ.

ПАА *хим.* – Полиакриламид.

ПАБ [паб] *воен.* – Перископична артилерийска бусола.

ПАБ [паб] – Пожарна и аварийна безопасност.

ПАБ *воен.* – Подвижна армейска база.

ПАБ [паб], *трансп.* – Полуавтоматична блокировка.

ПАВ *хим.* – Повърхностно активно вещество.

ПАВ *хим.* – Поливинилов алкохол.

ПАВЕЦ [пàвец], *ж. и м. (член. -ът, -а)* – Помпено-акмулираща водноелектрическа центра-

ла.

ПАГ *воен.* – Полкова артилерииска група.**паг.** – пагинация.**пад.** *грам.* – падеж; п.**ПАЕ** *хим.* – Полиамидепихлорхидринова смола.**ПАЕ** [пâе] – Профсъюз на атомните енергетици.**ПАЗ** *воен.* – Противоатомна зашита.**ПАЗ** [паз], *рус.* ПАЗ (Павловский автобусный завод имени А. А. Жданова) 1. Павловски автобусен завод.

2. В марката на автомобили, произведени от този завод (напр.: ПАЗ-651).

ПАИГК [пайк], *фр.* P. A. I. G. C. (Parti africain pour l'indépendance de la Guinée „portugaise“ et des îles du Cap Vert) – Африканска партия за независимост на Гвинея (Бисау) и островите Зелени нос.**ПАК** – Полиакрил.**ПАК** [пак], *м.* (разг., *член.* –ът, –а, *мн.* –ове) – Промислено-аграрен комплекс.**ПАК** – Първа адвокатска къща.**ПАК** [пак], *воен.* – Първи армейски корпус (Българска армия).**Пакистан** *м., англ.* Pakistan (Punjab; Afghan border states;**Kashmir, Sind, Baluchistan**) – Държава в Южна Азия, състояща се от областите: Пенджаб, Афгански погранични племена, Кашмир, Синд, Белуджистан.**палеогр.** – палеографичен.**палеогр.** – палеография.**палеонт.** – палеонтологичен.**палеонт.** – палеонтология.**ПАМ** [пам], *електр., радиотехн.* – Полусно-амплитудна модулация.**ПАМ** *хим.* – Пиридиналдоксиметилйодид.**Памукотекс** *м.* – Памуко-текстилна промишленост (Стопански комбинат за производство на памучни прежди и тъкани).**ПАН** [пан], *пол.* PAN (Polska Akademia Nauk) – Полска академия на науките.**ПАНАМ** [пân-âm], *ж. и м., англ.* Pan-Am (Pan-American World Airways) – Американска авиокомпания „Пан Американ“; ПАА.**ПАНЕР** [пân-êp], *ж. и м., англ.* PANAIR (Pan-American World Airways) – Панамерикански въздушни линии.**ПАО** [пâо] – Промислено-аграрно обединение. Δ ПАО „Българска захар“.

ПАП [пап] – Партия за африканско прегрупиране (Горна Волта).

ПАП [пан], *пол.* PAP (Polska Agencja Prasowa) – Полска агенция по печата.

пар. – парцел. $\triangle$ *пар. I.*

парб воен. – Подвижен автомобилен ремонтен батальон.

ПАРЗ воен. – Подвижен автомобилен завод.

Паркстрой м. – Предприятие за строителство и поддържане на паркове и градини.

парсек м., астроном., нем. Parsec (Parallaxen-sekunde) – Паралакс-секунда (единица за измерване на космически разстояния); пс.

парт... – Партиен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: парторг, партбилет).

партбилет м. – Партиен билет.

Партиздат м. – Партиен издателство.

партком, член. -ът, -а, – Партиен комитет; ПК.

парторг, член. -ът, -а, *мн.* -зи, *м.* – Партиен организатор.

партсекретар м. – Партиен секретар.

ПАС – Пловдивски апелативен съд.

ПАС воен. – Полигон за артилерийски стрелби.

ПАС [пас] – Предизборна акция „Солидарност“.

ПАСВ [пà-се-вè] – Партия на арабското социалистическо възраждане.

ПАСЕ [пасè] – Парламентарна асамблея на Съвета на Европа.

ПАСК хим. – Парааминосалицилова киселина.

пат. воен. – патрул.

ПАТ – Полски автомобилен транспорт.

ПАТ [пат], *м.* (член. -ът, -а) и *ср.* – Предприятие за автоматика и телемеханика.

ПАТ [пат], *ж.* и *м.*, *англ.* PAT (Pacific Air Transport) – Тихоокеански въздушни линии (авиокомпания на САЩ).

ПАУ [пàу] – Пловдивски аграрен университет.

ПАУ (–) [пàу] – Улейна автопилка (напр.: ПАУ-2).

ПАФТ – Панамериканска федерация на труда.

ПАЧИС [пачìс] – Парламентарна асамблея за Черноморско икономическо сътрудничество.

ПБ [пè-бè] – Партиен бюро.

пб воен. – Пехотен батальон.

ПБ [пѐ-бѐ] – Печатна база.

ПБ – Плувен басейн. Δ *ПБ при НСА.*

ПБ – Погребално бюро. Δ *ПБ „Витал 2“.*

ПБ воен. – Полева болница.

ПБ [пѐ-бѐ] – Политическо бюро; вж. **политбюро**.

ПБ – Почивна база. Δ *ПБ на МС „Орлица“ (Пампорово); ПБ Кремиковци.*

ПБ [пѐ-бѐ], *електрон.* – Предвателен блок.

ПБ *хим.* – Пропан-бутан.

ПБ – Психиатрична болница. Δ *ПБ „Св. Иван Рилски“.*

ПБ воен. – Пункт за боеприпаси.

ПБГ воен. – Пълна бойна готовност.

ПБГТО [пѐ-бе-ге-те-ò] – „Пионер, бъди готов за труд и отбрана“ (Републикански физкультурен комплекс за пионери).

ПБЖ [пѐ-бе-жѐ] – Партия на българските жени.

ПБЛР воен. – Подвижна болница за леко ранени.

ПБМА *хим.* – Полибутилметакрилат.

ПБМУ [пѐ-бе-ме-ù] – Предприятие за битови и метални услуги.

ПБМФ [пѐ-бе-ме-фѐ] – Параходство „Български морски флот“.

ПБН [пѐ-бе-нѐ] – Предприятие за безалкохолни напитки.

ПБП [пѐ-бе-пѐ] – Предприятие за бутилиране на пиво.

ПБП [пѐ-бе-пѐ] – Прогресивна бургерска партия (Лихтенщайн).

ПБПЗА воен. – Правилник за бойна подготовка на земната артилерия.

пбр воен. – Пехотна бригада.

ПБР воен. – Противобалистична ракета.

ПБРП [пѐ-бе-ре-пѐ] – Параходство „Българско речно плаване“.

ПБСД [пѐ-бс-се-дѐ] – Партия „Български социалдемократи“.

ПБС (–) [пѐ-бе-ѐс] – Помпа бутална за смазване (напр.: ПБС-1).

ПБСП [пѐ-бе-се-пѐ] – Партия на бирманската социалистическа програма.

ПБТК [пѐ-бе-те-кà] – Първи български тенис-клуб.

ПБФБ [пѐ-бе-фе-бѐ] – Първа българска фондова борса.

ПБХ [пѐ-бе-хà] – Приют за бездомни хора.

ПБЧА [пѐ-бе-че-à] – Първа българска частна армия.

ПБЧПК – Първа българска ча-

стна петролна компания (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

ПВ (–) [пè-вè] – **Воргтингтонова** помпа (напр.: ПВ-3).

ПВ *воен.* – **Партизанска** война.

ПВ – **Правилник** за вписванията.

ПВ *воен.* – **Психологическа** война.

ПВ *електр.* – **Инсталационен** проводник с винилитова изолация.

ПВ [пè-вè], *ед. и мн.* – **Производствени въпроси**. Δ **Заместник-директор по ПВ**.

ПВ [пè-вè], *агрон.* – **Пълна** влагоемност на почвата.

пв *воен.* – **Парашутен взвод**.

п-в *геогр.* – **полуостров** (със собствено име). Δ **п-в Флорида**.

ПВА (–) [пè-ве-à] – **Вакуумна** помпа за автомобил (напр.: ПВА-1).

ПВА *воен.* – **Помощник военен** аташе.

ПВВ (–) [пè-ве-вè] – **Вибрационна** винтова преса (напр.: ПВВ-63).

ПВВМ *електр.* – **Проводник** с винилитова изолация във винилитова обвивка смостче.

ПВГФ-С *електр.* – **Проводник** с винилитова изолация, гъвкав, финожичен, студоустойчив.

ПВД (–) [пè-ве-дè] – **Приспособление** за варосване на овощни дървета (напр.: ПВД-1, ПВД-2).

ПВД *електр.* – **Проводник** с винилитова изолация, двосен инсталационен.

ПВДСК – **Правилник** за влогонабирането при **Държавна спестовна каса**.

ПВЗ [пè-ве-зè], *ср. (разг., член.-то)* – **Предприятие** „Вентилационни заготовки“.

ПВЗО *воен.* – **Подвижен въздушен** заградителен огън.

ПВК [пè-ве-кà], *м. и (разг.) ср. (член.-то)* – **Пароснабдяване**, водоснабдяване и канализация (цех).

ПВК [пè-ве-кà] – **Паспортно-визов контрол**.

ПВМС *ед. и мн., воен.* – **Поддържаща** **военно-морска сила** (НАТО).

ПВН (–) [пè-ве-èн] – **Вентилаторна** **навесна** пръскачка (напр.: ПВН-6).

ПВО [пè-ве-ò], *ср. (разг., член.-то)* – **Противовъздушна** отбрана.

ПВП (–) [пè-ве-пè] – **Вентилаторна** **прикачна** пръскачка (напр.: ПВП „Перла“ 9).

ПВР [пè-ве-рè] – **Партия** **Велика**

Румъния (Румъния).

ПВРА-Т *електр.* – Високоволтов проводник за радиоелектронна апаратура – тропическо изпълнение.

ПВРГС – Правилник за водене регистрите по гражданското състояние.

ПВРД *техн.* – Правопоточен въздушнореактивен двигател; ПрВРД.

ПВС [пè-ве-сè] – Партия велик съюз (Турция).

ПВС [пè-ве-сè], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Праховентилационна служба.

ПВС [пè-ве-сè] – Прокуратура на въоръжените сили.

ПВУ (–) [пè-ве-ù] – Подвижна вентилационна уредба (напр.: ПВУ-3).

ПВУ [пè-ве-ù] – Предприятие за външностранни услуги.

ПВУЗ – Полувисше учебно заведение.

ПВФ [пè-ве-фè] – „Пострадали от войните и фашизма“ (трудово-производителна кооперация).

ПВХ *хим.* – Поливинилхлорид; ПВЦ.

ПВХО [пè-ве-хе-ò], *ср. (разг., член. -то)* – 1. Противовъздушна и химическа отбрана.

2. Учебна дисциплина по противовъздушна и химическа отбрана. Δ *Взех си ПВХО-то.*

3. Учебник по тази дисциплина. Δ *Загубих си ПВХО-то.*

ПВЦ [пè-ве-цè] *лат. PVC (Polivinylchlorid)* – 1. *Хим.* Поливинилхлорид; ПВХ.

2. *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Завод за поливинилхлорид.

ПГ – Парламентарна група.

ПГ – Паркинги и гаражи (фирма).

ПГ [пè-гè] – Политехническа гимназия.

ПГ воен. – Постоянна група (НАТО).

ПГ – Профсъюзна група; вж. **профгрупа**.

ПГА [пè-ге-à] – Постоянна генерална асамблея (на Националния олимпийски комитет).

ПГВ [пè-ге-вè], *метал.* – Производство горещо валцуване.

ПГДЛ – Парламентарна група на демократичната левица.

ПГЕ [пè-ге-è] – Проблемна група по екология.

ПГИИ – Профилирана гимназия за изобразително изкуство. Δ *ПГИИ „Проф. Н. Райнов“.*

ПГИЧЕ – Профилирана гимназия с изучаване на чужди езици. Δ *ПГИЧЕ „Св. Методий“.*

ПГМП [пè-ге-ме-пè] – **Предпри**ятис **за** геоложки и минни **про**учвания.

ПГП [пè-ге-пè], *мед.* – **Пределно** **години**но **постъп**ление (на радиоактивни вещества в дихателните органи).

ПГС [пè-ге-сè], *ср.* (разг., *член.* –то) – **Промис**лено и **граждан**ско **строител**ство (специалност във висше учебно заведение или отдел, сектор и др.).

ПГТ (–) [пè-ге-тè] – **Пом**па **за** **гъсти** **теч**ности (напр.: ПГТ-20).

ПД [пè-дè], *мед.* – **Пада**ща **доза** (рентгенова доза при лечение).

ПД – „**Пирин**ско **дело**“ (вестник).

ПД – **Политичес**ко **движе**ние. Δ **ПД** „**Социал**демократи“.

ПД – **Почив**ен **дом**.

ПД *воен.* – **Преден** **дозор**.

ПД [пè-дè], *прил., техн.* – **Про**порционално-**диферен**циален. Δ **ПД** *регулатор*.

ПД – **Психиатри**чен **диспан**сер.

ПД (–) [пè-дè] – **Пус**ков **двигател** (напр.: ПД-10, ПД-10М).

пд *воен.* – **Пехот**на **дивизия**.

Пд – **Плов**див (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Пловдив и Пловдивски окръг); **П.** Δ **Пд** 30-56.

ПДА (–) [пè-де-à] – **Подви**жен **доителен** **апар**ат (напр.: ПДА-1).

ПДА *електр.* – **Провод**ник, **изо**лиран **сдел**та-**азбест**ова **изола**ция.

пдб *воен.* – **Парашут**но-**десан**тен **бата**льон.

пдв *воен.* – **Парашут**но-**десан**тен **взвод**.

пдд *воен.* – **Парашут**но-**десан**тна **дружина**.

ПДД [пè-де-дè] – **Партия** **на** **де**-**мокра**тическото **действ**ие (Малайзия).

ПДД [пè-де-дè] – **Португал**ско **демократич**но **движе**ние.

ПДД [пè-де-дè], *мед.* – **Пределно** **допуст**има **доза** (на радиоактивно облъчване).

ПДД [пè-де-дè], *мед.* – **Процент**-но **дълбо**ка **доза** (рентгенова доза при лечение).

ПДЕВ [пè-де-èв] – **Парламент**ар-на **дирек**ция **по** **европей**ските **въпрос**и.

ПДИ (–) [пè-де-й] – **Полуста**цио-**нар**на **дъжд**овална **инста**ляция (напр.: ПДИ-20).

ПДИ *ед. и мн., воен.* – **Постоян**но **действ**аща **инстру**кция.

ПДИ [пè-де-й] – **Прави**лник **за** **държав**ните **имоти**.

ПДК [пè-де-ка], *мед.* – **Пределно**

допустима концентрация (на вредно вещество).

ПДК – Профсъюзен дом на културата.

ПДМ – Постоянна дипломатическа мисия.

ПДМ воен. – Прибор за дегазация на местност.

ПДНА [пè-де-не-à] – Партия на демократичния напредък на албанците.

ПДО [пè-де-ò], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Планово-диспечерски отдел.

ПДО воен. – Противодесантна отбрана.

ПДОСМ – Предприятие за добив и обработка на скални материали.

ПДП [пè-де-пè] – Пакистанска демократична партия.

ПДП. – Партия за демократически просперитет (Косово).

ПДП [пè-де-пè] – Партия на демократичните промени.

ПДП [пè-де-пè], мед. – Предельно допустимо постъпление (на радиоактивни вещества в организма).

ПДП [пè-де-пè] – Прогресивна демократическа партия (Аргентина).

пдп воен. – Парашутнодесантен полк.

ПДР [пè-де-рè] – Партия на демократичната революция (Мексико).

пдр воен. – Парашутнодесантна рота.

ПДС [пè-де-сè] – Партия на демократическия социализъм (Япония).

ПДС [пè-де-сè] – Политическо движение „Солидарност“.

ПДС [пè-де-сè] – Политическо движение „Социалдемократи“.

ПДС [пè-де-сè], мед. – Предельно допустимо съдържание (на радиоактивни вещества в организма).

ПДС воен. – Противодимна смес.

ПДС [пè-де-сè] – Публична държавна собственост.

ПДСО – Правилник за държавните стопански организации.

ПДУ (–) [пè-де-ÿ] – Пожарогасителна димова уредба (напр.: ПДУ-2, ПДУ-3).

ПДУ воен. – Приставка за дистанционно управление.

ПДУП – Правилник за движението по улиците и пътищата.

ПДФ [пè-де-фè] – Портативна дифузионна фотолаборатория.

ПДЦ [пè-де-цè] – Партия на демократичния център.

Пе (–) [пе], рус. **ПЕ** (Петляков) – 1. В марката на самолети, кон-

струирани от В. М. Петляков (напр.: Пе-2).

2. *м.* Самолет, конструиран от В. М. Петляков.

ПЕВН *техн.* – Полистилен-високо налягане.

ПЕГ *хим.* – Полистилен-гликол.

ПЕГ *мед.* – Противоепидемична група.

пед. – педагогика; педаг.

пед. – педагогически; педаг.

педаг. – педагогика; пед.

педаг. – педагогически; пед.

педвуз, член. -ът, -а, *мн.* -ове, *м.*, *рус.* педвуз (Педагогическое высшее учебное заведение) – Педагогическо висше учебно заведение.

ПЕК *строиш.* – Преместваем едропанелен кофраж (метод в строителството).

ПЕКС (–) [пекс] – Портативен електрокардиоскоп (напр.: ПЕКС-01).

ПЕМ *ед. и мн.* – Публична електронна медия.

ПЕН-клуб [пѐн-клуб], *м., англ.* PEN-Club (Poets-essayists-novelists Club) – Клуб на поети, есеисти, новелисти (Международна организация на писателите).

ПЕНН *техн.* – Полиетилен-ниско налягане.

ПЕП (–) [пеп], *биохим.* – Пектолитичен ензимен препарат (напр.: ПЕП-72).

ПЕП (–) [пеп] – Плоча електрическа за печене (напр.: ПЕП-1).

ПЕР – Партия на единството и развитието (Индонезия).

период. – периодичен.

перс. – персийски.

Пер. сп. библи. – Периодическо списание.

ПЕРТ [перт], *техн., англ.* PERT (Program Evaluation and Review Technique) – Програма за оценка и технически преглед (Система за мрежово планиране и управление).

перуан. – перуански.

перфок. – перфокарта.

перфол. – перфолента.

ПЕС (–) [пес] – Електрическа секционна пекарна (напр.: ПЕС-2, ПЕС-3).

ПЕС [пес] – Партия на европейските социалисти.

ПЕС [пес] – Приливна електростанция.

пес. – песен. Δ *нар.* пес.

ПЕТ *мед.* – Позитронно-емисионна томография.

пет. – петък.

Пётробраз *м. и ж., порт.* PETROBRAS (Petróleo

Brasileiro) – Национална петролна компания на Бразилия.

ПЕЦ [пец] – Приливна електрическа централа.

печ. – печатарство; вж. **печат.**

печ. – печатарски; вж. **печат.**

печ. – печатница.

печат. – печатарски; печ.

печат. – печатарство; печ.

пещ. *геогр.* – пещера.

Пещоремонт м. – Предприятие за извършване на ремонт на индустриални пещи.

Пещострой м. – Монтажно управление за строителство на пещи.

ПЖИ [пѐ-же-й], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Полувисш железопътен институт.

пжиб воен. – Постави железопътен батальон.

пжпп воен. – Постави железопътен полк.

ПЖС [пѐ-же-сѐ] – Племенно животновъдно стопанство.

ПЖС [пѐ-же-сѐ], *ср. (разг., член. -то)* – Пътно и железопътно строителство (специалност във висше учебно заведение или отдел, сектор и др.).

ПЗ [пѐ-зѐ] – Партия на зелените.

ПЗ [пѐ-зѐ] – Пивоварен завод.

ПЗ (-) [пѐ-зѐ] – Подкопвач за зе-

ленчуци (напр.: ПЗ-1,2).

ПЗ електр. – Звънчев проводник.

Пз – Пазарджик (в регистрационните номера на превозни моторни средства от Пазарджик и Пазарджишки окръг).

Δ Пз 17-16.

пз физ. – пиеза (единица за измерване на механично напрежение и налягане), (след цифра).

ПЗДА – Правилник за приложение на Закона за държавния арбитраж; ПравЗДА, ПрЗДА, ППЗДА.

ПЗДК – Правилник за приложение на Закона за държавен контрол.

ПЗЕ – Професионална защита и електроника (Единолично дружество с ограничена отговорност).

ПЗК воен. – Подводна защита на кораба.

ПЗК воен. – Помощник на заместник-командира.

ПЗМ – Партньорство за мир.

ПЗО [пѐ-зе-ѝ], *воен.* – Подвижен заградителен огън.

ПЗП [пѐ-зе-пѐ] – Преса за заварка на пластмаса.

ПЗПАК – Плодово-зеленчуков промишлено-аграрен ком-

плекс.

ПЗР [пѐ-зе-рѐ] – Преходни и заключителни разпоредби.

ПЗС [пѐ-зе-сѐ] – Палестински законодателен съвет.

ПЗС [пѐ-зе-сѐ] – Пламъкозащитно средство.

ПЗС *воен.* – Полева зарядна станция.

ПЗУ [пѐ-зе-ѱ], *електр.* – Постоянно запомнящо устройство.

ПЗУ [пѐ-зе-ѱ], *електр.* – Първично захранващо устройство.

ПЗФК – Първа западна финансова къща (Акционерно дружество).

ПЗЦ [пѐ-зе-цѐ] – Природо-защитен център. Δ *ПЗЦ „Източни Родопи“.*

ПИ (–) [пѐ-й] – Индукционна тигелна пещ за топене на метали (напр.: ПИ 1-400).

ПИ [пѐ-й], *м. и (разг.) ср. (член.-то)* – Планово-икономически (отдел).

ПИ – В емблемата на Стопанско обединение „Пластмасови изделия“.

ПИ – Полски институт.

ПИ – Предизбирач (в автоматична телефонна централа).

ПИ [пи], *прил., техн.* – Пропорционално-интегрален. Δ *ПИ*

регулатор.

ПИА [пѿа] – Парагвайска информационна агенция (действаща в емиграция).

ПИА [пѿа] – Правно-икономическа агенция. Δ *ПИА „Консул“.*

ПИБ [пиб] – Първа инвестиционна банка.

ПИБ [пиб] – Фонд за „Поддържане на изкуството в България“.

ПИБАК [пибàк], *англ.* PIBAC (Permanent International Bureau of Analitical Chemistry) – Постоянно международно бюро за аналитична химия.

ПИВ – Правилник за взаимно използване на вагоните.

ПИГ – Подводна инженерна група.

ПИГАП' 74 [пигàп] – Програма за изследване на глобалните атмосферни процеси (научен експеримент, организиран през 1974 г. по решение на световната служба за времето).

ПИД [пид] – Пламъчно-йонизационен детектор.

ПИД [пид] – Правителствена информационна дирекция.

ПИД [пид], *прил., техн.* – Пропорционално-интегрално-диференциален. Δ *ПИД регула-*

мор.

ПИДЕ [пйде], *порт.* P. I. D. E. (Policia Internacional de Defesa do Estado) – Португалска политическа полиция.

ПИЕС [пйѐс] – Проектантски институт по електротехническо строителство.

ПИК *воен.* – Правилник за излизане и кацане.

ПИКА [пйка] – Правна икономическа консултация и анализи (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

ПИКАА, *англ.* PICAA (Permanent International Committee of Agricultural Associations) – Постоянен международен комитет на селскостопанските асоциации.

ПИК Ген. К, *англ.* PICGenC (Permanent International Committee for Genetic Congresses) – Постоянен международен комитет за конгреси по генетика; вж. **ПИКГК**.

ПИКГК, *англ.* PICGC (Permanent International Committee for Genetic Congresses) – Постоянен международен комитет за конгреси по генетика; **ПИК Ген. К**.

ПИКИС [пйкис], *воен.* – Полева интегрирана комуникационно-

информационна система.

ПИКП [пй-ка-пѐ] – Паралелна индийска комунистическа партия.

ПИКУТП, *англ.* PICUTP (Permanent International Committee of Underground Town Planning) – Постоянен международен комитет за подземно градоустройство; **КПИТУС**.

ПИЛК [пилк] – Първа източна лизингова къща (Дружество с ограничена отговорност).

ПИМ [пим] – Перфокартна изчислителна машина.

ПИМ [пим] – Пещостроене и изолации-монтажи (Акционерно дружество).

ПИМ [пим] – Полиграфически изделия върху метал (Акционерно дружество).

ПИМ [пим], *техн.* – Предохранително-изпълнителен механизъм.

ПИМБ [пимб] – Първа източна международна банка.

ПИМВ *воен.* – План за извънредни мероприятия при война.

ПИМП [пимп] – Първична извънболнична медицинска помощ.

ПИН *електр.* – Порцеланов носещ изолатор.

ПИН-код и **пйпкод** *м., англ.*

PINcode (Personal Identification Number code 'персонален идентификационен номер') – Персонален код на притежател на мобилен телефон, дебитна или кредитна карта.

ПИНМ – Планово изграждане на населените места. Δ *Закон за ПИНМ.*

ПИНО [п'но], *м. и ср.* – Производство на инструменти и нестандартно оборудване (завод).

ПИОЗ [пид'з] – Пенсия за инвалидност поради общо заболяване.

ПИОЗ – Преизбирач за обратно запитване (в автоматична телефонна централа).

ПИПСМР – Правилник за извършване и приемане на строително-монтажни работи.

ПИР воен. – Перископ на инженерно разузнаване.

ПИС – Пражка информационна служба.

ПИС – Програма за икономическо сътрудничество (Европейски съюз).

ПИСАО [пис'ао], *англ.* PICAО (Provisional International Civil Aviation Organization) – Временна международна организация за гражданска авиация.

Пн Си [п'и-с'и], *мн. -та, ср., англ.* PC (Personal Computer) – Персонален компютър.

ПИЦ [лиц] – Парламентарен информационен център.

ПИЦМО – Приложно-изследователски център по метрологично осигуряване.

ПК электр. – Кабелоподобен проводник без оловна обвивка.

ПК – Калкова поилка за птици.

ПК – Корабна печка.

ПК (-) [п'е-ка] – Кутия с предпазители (напр.: ПК-45).

ПК воен. – Парашутна команда.

ПК – Парижки клуб.

ПК [п'е-ка] – Партиен комитет; партком.

ПК – Партийна комисия.

ПК [п'е-ка], *ед. и мн.* – Перфокарта.

ПК – Пиво „Каменица“ (в смблемата на пиво, произвеждано в пивоварния завод „Каменица“).

ПК биохим. – Пируваткиназа.

ПК [п'е-ка] – Плувен комплекс.
 Δ *ПК „Червено знаме“.*

ПК [п'е-ка] – Поземлена комисия.

ПК – Полиграфически комбинат.

ПК [п'е-ка] – Политически клуб.
 Δ *ПК „Екогласност“.*

ПК (-) [пè-кà] – Полупроводникова керамика (напр.: ПК-2).

ПК воен. – Помощник-командир.

ПК [пè-кà] – Потребителна кооперация. Δ *ПК „Балкан“.*

ПК воен. – Почетен караул.

ПК [пè-кà] – Почивен комплекс. Δ *ПК „Родина“.*

ПК – Правителствена канцелария.

ПК [пè-кà] – Пристанищен комплекс. Δ *ПК Бургас.*

ПК – Приют за кучета. Δ *ПК СО-район Лозенец.*

ПК [пè-кà] – Производствен клон.

ПК [пè-кà] – Производствена кооперация. Δ *ПК „Каритекс“.*

ПК [пè-кà], м. и (разг.) ср. (член.-то) – Промислен комплекс. Δ *ПК Девня.*

ПК – Противопожарен кран.

ПК (-) [пè-кà] – Проходчески минен комбайн (напр.: ПК-7).

ПК – Пълзящ кофраж.

ПК (-) [пè-кà], рус. **ПК** (Подборщик-копнитель) – Събирач-купнител за сено (напр.: ПК-1,6).

Пк – Перник (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Перник и Пернишки окръг). Δ *Пк 48-64.*

П. К. – пощенска кутия.

ПКБ електр. – Кабелоподобен брониран проводник.

ПКБ [пè-ка-бè] – Партия на конгреса на Басутоленд (Лесото).

ПКБ (-) [пè-ка-бè], рус. **ПКБ** (Плуг кустарниково-болотный) – Блатен плуг (напр.: ПКБ-56).

ПКБ [пè-ка-бè] – Фонд „Професионална квалификация и безработица“.

пкб [пè-ка-бè], воен. – Пътно-комендантски батальон.

ПКБО [пè-ка-бе-ò] – Предприятие за комунално-битово обслужване.

пкбр воен. – Пътно-комендантска бригада.

ПКВС [пè-ка-ве-сè] – Правилник за кадрова военна служба.

ПКД [пè-ка-дè] – Проектно-конструкторска дейност.

ПКЖС – Правилник за кредитиране на жилищното строителство.

ПКЗНПБ – Постоянна комисия за защита на населението от природни бедствия.

ПКИ [пè-ка-и], ср. (разг., член.-то) – Предприятие за корабни изделия.

ПКИ електр. – Проводник с каучукова изолация.

ПКИВ електр. – Проводник с

каучукова изолация, противовлажен.

ПКИГ *електр.* – Проводник с каучукова изолация, гъвкав.

ПКИД *електр.* – Проводник с каучукова изолация, двужилен.

ПКИДА *електр.* – Проводник с каучукова изолация, двужилен с антисептична импрегнирана оплетка.

ПКИДГ *електр.* – Проводник с каучукова изолация, двужилен, гъвкав с обща антисептична импрегнирана оплетка.

ПКИП – Парламентарна комисия по икономическа политика (Народно събрание); КИП.

ПКИТИПС [пкитипс] – Проектно-конструкторски институт за типизация и индустриализация на промишленото строителство.

ПКК [пè-ка-кà] – Политически консултативен комитет (на страните – участнички във Варшавския договор).

ПКЛ (-) [пè-ка-èл], *рус.* ПКЛ (Плуг комбинированный лесной) – Комбиниран горски плуг (напр.: ПКЛ-70).

ПКИНД – Планиране и координация на научноизследователската дейност.

ПКНО – Полски комитет за национално освобождение.

ПКНПН – Правилник за кредитиране на населението за потребителски нужди.

ПКО – Правилник за кооперативните организации.

ПКО [пè-ка-ò], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Проектно-конструкторски отдел.

ПКО воен. – Противокосмическа отбрана.

ПКОМ *електр.* – Кабелоподобен проводник с оловна обвивка (мантия).

ПКП [пè-ка-пè] – Православна катедрална поликлиника.
Δ **ПКП** „Св. Лука“.

ПКП воен. – Преден команден пункт.

ПКП [пè-ка-пè] – Прогресивно-консервативна партия (в Канада).

ПКП *мн., пол.* РКР (Polskie Koleje Państwowe) – Полски държавни железници.

ПКР *воен.* – Противокорабна ракета.

пкр [пè-ка-рè], *воен.* – Пътно-комендантска рота.

ПКРП *истор.* – Полска комунистическа работническа партия.

ПКС [пè-ка-ès] – Пестрол Карт Сервиз (Дружество с ограниче-

на отговорност).

ПКС – Постоянна комисия по строителството (към Съвета за икономическа взаимопомощ).

ПКС – Правилник за капитално строителство.

ПКС [пѐ-ка-ѐс] – Професионални компютърни системи (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

ПКСИ [пѐ-ка-се-й], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Производствен клон „Строителни изделия“.

ПКСП воен. – Постояннодействащ комплексен свързочен полigon.

ПКСС – Планинска контролно-спасителна служба.

ПКТ [пѐ-ка-тѐ] – Политически клуб „Тракия“.

ПКТП – Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране.

ПКУ [пѐ-ка-ѹ] – Предприятие за комунални услуги.

ПКЦ [пѐ-ка-цѐ] – Полски културен център.

пкюри физ. – пикокюри (след цифра).

ПЛ – Партия „Либерали“.

ПЛ [пѐ-ѐл] – Перфолента.

ПЛ воен. – Подводна лодка.

ПЛ [пѐ-ѐл], исп. PL (Prensa Latina)

– Пренса Латина – Латиноамериканска информационна агенция.

ПЛ – Прещизно леене (Акционерно дружество).

Пл – Плевен (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Плевен и Плевенски окръг). Δ Пл 23-16.

пл. геогр. – планина.

пл. геогр. – планински.

пл. – площад (пред собствено име). Δ пл. „Народно събрание“.

плае воен. – Противолодъчна авиационна ескадрила.

ПЛАКО [плăко], англ. Placo (Planning Committee) – Планов комитет (към Международната организация по стандартизация).

плап воен. – Противолодъчен авиационен полк.

ПЛАСТИМО [плăстимо] ср. – Дружество за производство на пластмасови изделия за бити и промишлеността.

Плăстхѐм м. – Предприятие за пластмасови изделия.

ПЛБГБ – Представителство на „Лекари без граница“ в България.

ПЛД [пѐ-ле-дѐ] – Прогресивно лейбъристко движение (Анти-

гуа).

ПЛК [пè-ле-ка̀] – Партия „Либерален конгрес“.

ПЛМР *воен.* – Подводна лодка за морско разузнаване.

ПЛО [пè-ел-ò], *воен.* – Противолодъчна отбрана.

ПлОК *воен.* – План на обединеното командване.

ПЛП [пè-ле-пè] – Прогресивна лейбъристка партия (Монтсерат).

ПЛП [пè-ле-пè] – Прогресивна либерална партия (Бахамски острови).

ПЛПАР – Правилник за личните паспорти и адресната регистрация.

ПЛС – Планинско ловно стопанство.

ПЛС (–) [пè-ел-ès], *рус.* ПЛС (Полуавтомат лазерной сварки) – Полуавтомат за лазерно заваряване (напр.: ПЛС-1).

плсбр *воен.* – Планинско-стрелкова бригада.

плсд *воен.* – Планинско-стрелкова дивизия.

плсп *воен.* – Планинско-стрелков полк.

ПЛТП – Пътнически лек таксиметров превоз (автостопанство).

ПЛУ (–) [пè-ел-ÿ] – Преносима

луминесцентна уредба (напр.: ПЛУ-2).

ПЛУРО *воен.* – Противолодъчно управляемо реактивно оръжие.

ПЛШМ – Полуавтоматична лентова шлайф и швабел машина.

ПМ [пè-èm] – Перфораторна машина.

ПМ [пè-èm], *електр.* – Постоянен момент.

ПМ – „Правна мисъл“ (списание); ПрМ.

ПМ – Представителен магазин.

ПМ (–) [пè-èm] – Присаждаща машина (напр.: ПМ-450).

ПМ *воен.* – Пътна машина.

ПМ (–) [пè-èm], *рус.* ПМ (Поливочная машина) – Поливомиячен автомобил (напр.: ПМ-8, ПМ-130).

ПМ (–) [пè-èm], *рус.* ПМ (Полковой миномет) – Полкова минохвъргачка (напр.: ПМ-120-120 мм).

ПМ (–) [пè-èm], *рус.* ПМ (Пробивной молот) – Пробивен чука (напр.: ПМ-508).

ПМА [пè-ме-à] – Предприятие за механизация и автотранспорт.

пмб *воен.* – Пътно-мостови батальон.

пмв *воен.* – Пътно-мостови

взвод.

ПМГ [пè-ме-гè] – Природоматематическа гимназия. Δ ПМГ „Васил Друев“ (Велико Търново).

ПМД (–) [пè-ем-дè] – Преносим магнитен дефектоскоп (напр.: ПМД-3).

ПМЕВ *воен.* – Подразделение за медицинска евакуация по въздуха.

ПМЗ [пè-ме-зè] – Предприятие за монтажни заготовки.

ПМИН – Природо-математически и инженерни науки (отделение на Българска академия на науките).

ПММА *хим.* – Полиметилметакрилат.

ПМН [пè-ме-èn] – Партия на мавританския народ.

ПМН *мн.* – Природо-математически науки.

ПМО *воен.* – Противоминна отбрана.

ПМП – Пловдивски мострен панаир.

ПМП *воен.* – Полкови медицински пункт.

ПМП *воен.* – Понтонномостови парк.

ПМП [пè-ме-пè] – Промислено-монтажно предприятие.

ПМР [пè-ме-рè] – „Почини и ма-

сова работа“ (комисия).

пмр *воен.* – Пътно-мостова рота.

ПМС [пè-ме-сè] – Планиране на материално-техническото снабдяване.

ПМС [пè-ме-сè] – Постановление на Министерския съвет.

ПМУ [пè-ме-ỳ] – Предприятие за мебелни услуги.

ПМУ [пè-ме-ỳ], *ср.* (разг., *член.* -то) – Промислено-монтажно управление.

ПН [пè-èn] – Навесен плуг (напр.: ПН-8-35).

ПН – Партия на националистите (Филипините).

ПН – Партия на независимите (Швейцария).

ПН *воен.* – Пункт за насочване.

ПНА [пè-не-à] – Партия на народния авангард (Коста Рика).

ПНБ [пè-не-бè] – Партия на независимостта на Ботсуана.

ПНБ – Полска народна банка.

ПНВ [пè-ен-вè] – Вентилаторна навесна пръскачка.

ПНВ *воен.* – Прибор за пощно виждане.

ПНВУОСВ – Полувисше народно военно училище за офицери от строителните войски.

ПНД [пè-не-дè] – Партия на народното действие (Сингапур).

ПНД [пè-не-дè] – Партия на на-

ционалистическото действие
(Турция).

ПНД [пè-не-дè] – Партия на националното действие (Мексико).

ПНЕР – Партия на националното единство на румъните (Румъния).

ПНИ [пè-не-й] – Партия „Нов избор“.

ПНК (–)[пè-ен-ка] – Приспособление за набиване на колове (напр.: ПНК-1).

ПНН воен. – Прибор за нощно наблюдение.

ПНО (–) [пè-ен-ò] – Навесен обръщателен плуг (напр.: ПНО 2-35).

ПНО воен. – Пост за насочване и оповестяване.

ПНОРЧ – Предприятие за нестандартно оборудване и резервни части.

ПНП [пè-не-пè] – Пакистанска народна партия.

ПНП [пè-не-пè] – Панамска народна партия.

ПНП [пè-не-пè] – Партия на националното помирение (Салвадор).

ПНП воен. – Преден наблюдателен пункт.

ПНПР [пè-не-пе-рè] – Партия на независимостта на Пуерто

Рико.

ПНР [пè-не-рè] – Полска пародна република.

ПНС [пè-не-сè] – Палестински национален съвет.

ПНС – Президиум на Народно събрание.

ПНТО [пè-не-те-ò], метал. – Предварителна нискотемпературна обработка.

ПНУ – Правилник за назначаване на учителите.

ПНУ [пè-не-ý], ср. (разг., член.-то), воен. – Пусково-паладъчно управление.

ПНФ [пè-не-фè] – Прогресивен национален фронт (Сирия).

ПНЩ воен. – Помощник началник-щаб.

По (–) [по], рус. По и ПО (Поликарпов). 1. В марката на самолети, конструирани от Н. Н. Поликарпов (напр.: По-2).

2. м. Самолет, конструиран от Н. Н. Поликарпов.

ПО (–) [пè-ò] – Опорно приспособление към металорежеща машина (напр.: ПО-18).

ПО [пè-ò] – Партийна организация.

ПО воен. – План за отбрана.

ПО [пè-ò] – Планов отдел.

ПО воен. – Подводно оръжие.

ПО воен. – Полски обект.

ПО *воен.* – Преден отряд.
ПО *воен.* – Прекратяване на огъня.
ПО [пè-ò] – Проектантска организация. Δ *ПО „Коопроект“.*
ПО [пè-ò] – Противоложарна охрана.
ПО *ед. и мн., воен.* – Психологическа операция.
ПОАП [поап] – Пловдивска общинска агенция по приватизация.
ПОБ – Правителствена обединена болница.
ПОБ – Първостепенна окръжна болница.
пов. накл. грам. – повелително наклонение.
погов. – поговорка.
ПОД [под] – Пенсионноосигурително дружество.
под. – подател.
под. – поделение.
ПОД *воен.* – Подразделение за огнева поддръжка.
ПОД *воен.* – Пункт за обработване на данни.
подб. – подбор.
подв. – подвързан.
подг. – подготвен.
подзагл. – подзаглавие.
подоб. – подобрен.
под общ. ред. – под общата редакция.

подполк. – подполковник (пред собствено име).
под ръков. – под ръководството.
ПОЕ *икон.* – Плановоотчетна единица.
поет. – поетически.
ПОЗ [поз], *м.* (разг., *член.* -ът, -а, *мн.* -ове), *воен.* – Подвижен отряд за заграждане.
ПОИДОН – Правилник за отчуждаване на имоти за държавни и обществени пужди.
ПОИК [пòик] – Първа обща инвестиционна камара.
ПОИС [пòис], *м.* (разг., *член.* -ът, -а) – Проект за организация и изпълнение на строителството.
ПОК *воен.* – Подразделение за обединени комуникации.
ПОК [пок] – Пенсионноосигурителна компания. Δ *ПОК „Съгласие“ АД.*
показ. мест. грам. – показателно местоимение.
пол. – политика; вж. **полит.**
пол. – политически; вж. **полит.**
пол. – полски.
пол. – получател.
полигр. – полиграфически.
Полиграфиздат *м.* – Полиграфическо издателство.

Полимекс *м., пол.* Polimeх (Polskie Towarzystwo Exportu i Importu Maszyn) – Полско дружество за внос и износ на машини.

полнез. – полинезийски.

полит. – политика; пол.

полит. – политически; пол.

полит... – Политически (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: Политбюро, политпросвета).

политбюро *ср.* – Политическо бюро; ПБ.

политемигрант *м.* – Политически емигрант.

политзатворник *м.* – Политически затворник.

политинформация *ж.* – Политическа информация.

политком, *член.* -ът, -а, *м., рус.* политком (Политический коммисар) – Политически комисар; вж. **политкомисар**.

политкомандир *м.* – Политически командир.

политкомисар *м.* – Политически комисар; политком.

политкръжок *м.* – Политически кръжок.

политорган *м.* – Политически орган.

политотдел *м.* – Политически отдел.

политпросвета *ж.* – Политическа просвета.

политпросветник *м.* – Политически просветник.

политработник *м.* – Политически работник.

политрук, *член.* -ът, -а, *м., воен., рус.* политрук (Политический руководитель) – Политически ръководител; вж. **политръководител**.

политръководител *м.* – Политически ръководител.

политсекретариат *м.* – Политически секретариат.

политуправление *ср.* – Политическо управление.

политчасть *ж.* – Политическа част.

политшкола *ж.* – Политическа школа.

полк. – полковник (пред собствено име).

пом. – помощник. Δ *пом.-председател; пом.-директор.*

помбр *воен.* – Понтонномостова бригада.

помп *воен.* – Понтонномостови полк.

ПОН (→) [пон], *рус.* ПОН (Плуг оборотный навесной) – Обръщателен навесен плуг (напр.: ПОН-30).

пон. – понеделник.

поиб воен. – Понтонен батальон.

поив воен. – Понтонен взвод.

поир воен. – Понтонна рота.

ПОП – Програма за опазване на природата (Европейски съюз).

ПОП воен. – Подразделение за огнева поддръжка.

ПОП – Правилник за обществено подпомагане.

поп, член. –ът, -а, м., муз., англ. **pop** (**popular** 'популярен') – Съвременна забавна и танцова музика; попмузика.

пол..., англ. **pop** (**popular** 'популярен') – 1. Който се отнася до музика стил поп (напр.: поп-класация, попфестивал, попхит, попидол и под.).

2. Популярен, масов (напр.: попкултура, попрелгия и др.).

попр. – поправен.

попъл. – попълнен.

ПОР библи. – Португалия.

ПОР воен. – Пристрелочно оръдие.

пор. – пореден. Δ пор. №.

ПОРВ воен. – Полкова организация на родовете войски.

ПОРЗ – Правилник за организация на работната заплата.

пор. п. – пореден номер.

порно, член. -то, ср., разг. – Порнография, порнографско

произведение.

порно... – Порнографски (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: порноиздание, порнокасета, порноиндустрия, порноактриса и др.).

ПОРП [порп] – Полска обединена работническа партия.

портр. – портрет.

португ. – португалски.

ПОС [пос] – Признат осигурителен стаж в години.

послел. – послесловие.

послов. – пословица.

ПОСМ [пò-се-мè] – Предприятие за обработка на скални материали.

ПОСП [посп] – Полска обединена селска партия.

Потрѣбно м. – Потребителна кооперация.

ПОФИ [пòфи] – Предприятие за обемни формообразуващи инструменти.

ПОЦ [поц] – Партия „Обединение за царя“.

почв. – почвознание.

поясн. – пояснение.

ПП [пè-пè], **електрон.** – Печатна платка.

ПП [пè-пè] – Печатни произведения.

ПП воен. – Позиция на противника.

ПП [пè-пè] – Политическа партия. Δ **ПП** „Движение Гергьовден“.

ПП [пè-пè], *юрид.* – Постановление на Пленума на Върховния съд.

ПП [пè-пè], *електрон.* – Постоянна памет.

ПП [пè-пè] – Постоянно присъствие. Δ **ПП** на БЗНС.

ПП [пè-пè], *обикн. мн., воен.* – Преправъчни средства.

ПП [пè-пè] – Промислено предприятие.

ПП [пè-пè] – Промислен промкомбинат.

ПП *прил., воен.* – Противонехотен.

ПП и **пп** [пè-пè], *прил.* – Противопожарен. Δ **ПП** защита; **ПП** охрана.

П. П. – Посленик; вж. **П. С.**

ПП [пè-пè] – Пътна полиция.

пп *воен.* – Пехотен полк.

ППА [пè-пе-à] *нем.* PPA (Progress Presse Agentur) – Агенция по печата на Германия.

ППБ *воен.* – Полева подвижна болница.

ППБ (–) [пè-пе-бè], *рус.* ППБ (Пресс-подборщик прицельной боковой подачи) – Прикачна балеровачка (напр.: ППБ-1,6).

ППБС [пè-пе-бе-сè], *икон., англ.* PPBS (Planning-Programming-Budgeting System) – Планово-програмна бюджетна система.

ППВ [пè-пе-вè], *агрон.* – Предел на полска влажност.

ППВ (–) [пè-пе-вè], *рус.* ППВ (Пресс-подборщик валковый) – Балеровачка (сламопреса, сенопреса) (напр.: ППВ-1,6).

ППД [пè-пе-дè] – Прибор за плашене на дивеч (напр.: ППД-69).

ППД *обикн. мн.* – Помощни промислени дейности.

ППД [пè-пе-дè], *рус.* ППД (Пистолет-пулемет Дегтярева) – Картечен пистолет, конструиран от В. А. Дегтярев.

ППЕ – Памук и полиестер (плат с технически състав смес от памук и полиестер).

ППЕЕ *юрид.* – Правилник за ползване на електрическата енергия.

ППЗ [пè-пе-зè] – Противопожарна защита; **ПП** защита.

ППЗ [пè-пе-зè], *рус.* ППЗ (Приспособление к прицепному комбайну конструкции М. Е. Змиевского) – Приспособление за прибиране на слънчоглед.

ППЗВО *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за висшето образование.

ППЗВТ *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за външната търговия.

ППЗГ *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за горите.

ППЗДА *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за държавния арбитраж; ПЗДА, ПравЗДА, ПрЗДА.

ППЗДвП *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за движението по пътищата; вж. ППЗДП.

ППЗДДС – Правилник за приложение на Закона за данък върху добавената стойност.

ППЗДП *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за движението по пътищата; ППЗДвП.

ППЗДС – Правилник за прилагане на Закона за държавната собственост.

ППЗБНЗ – Правилник за прилагане на Закона за закрила при безработица и насърчаване на заетостта.

ППЗИР *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за изобретенията и рационализациите.

ППЗНЗ *юрид.* – Правилник за приложение на Закона на народното здраве.

ППЗНО *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за نامните отношения.

ППЗНСЗ *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за научните степени и научните звания.

ППЗООЗП *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за опазване на обработваемата земя и пасищата.

ППЗП *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за пенсиите.

ППЗПЗСК *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за пенсиониране на земеделските стопани-кооператори.

ППЗПИНМ *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за планово изграждане на населените места; ПрЗПИНМ.

ППЗСГ *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за собствеността на гражданите.

ППЗСт *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за стандартизацията.

ППЗТСУ *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за териториално и селищно устройство.

ППИ [пè-пè-й] – Полувисш педагогически институт.

ППИ [пè-пе-й] – Полупромишлена инсталация.

ППИ – Проучване на полезни изкопасми (учебна дисциплина във висше учебно заведение или отдел, управление и др.).

ППК [пè-пе-ка] – Пловдивска промишлена камара.

ППК [пè-пе-ка], *агрон.* – Почвен поглъщателен комплекс.

ППК *авиаци.* – Противопретоварващ костюм.

ППЛА – Пчелни продукти – лечение Алимоидия.

ППМ [пè-пе-ём] – Подбиращо-подреждаща машина.

ППМ (–) [пè-пе-ём], *воен.* – Противопехотна мина (напр.: ППМ-5, ППМ-10).

ППМ [пè-пе-ём] – Пултова пишеща машина.

ППМЛ (–) *воен.* – Прибор за проверяване на нулевата мерна линия (напр.: ППМЛ-1).

ППМП *воен.* – Противопехотно минно поле.

ППН (–) [пè-пе-ён] – Пневматична навесна пръскачка (напр.: ППН „Перла 8“).

ППН (–) [пè-пе-ён] – Поилка с постоянно живо (напр.: ППН-1,5).

ППН *воен.* – Преден пост за насочване.

ППН [пè-пе-ён] – Прогресивна партия на Нигер.

ППО [пè-пе-ò] – Противопожарна охрана; ПП охрана.

ППО [пè-пе-ò] – Първична партийна организация.

ППОП [пè-пе-о-пè] – Програма за промишлено обучение чрез прикрепване.

ППП *обикн. мн., електрон.* – Пакети приложни програми.

ППП *строит.* – Пакетно повдигане на плочи.

ППП *воен.* – Преден превързочен пункт.

ППП – Промислено-производствен персонал.

ПППЗ *воен.* – Противоатомна, противобиологическа и противохимическа защита.

ПППМ *воен.* – Подвижен плаващ понтонен мост.

ППР [пè-пе-рè], *ж. и (разг.) ср. (член. -то), воен.* – Партийно-политическа работа.

ППР – Планово-предупредителен ремонт.

ППР *воен.* – Пункт заprehвърляне на ранени.

ППРЦ [пè-пе-ре-цè] – Предприятие за производство и реализация на цветя.

ППС [пè-пе-сè] – Партия на прогреса и социализма (Мароко);

ППСМ.

ЛПС [пè-пe-сè], *мн.* – Полски професионални съюзи.

ЛПС [пè-пe-сè], *мн.* – Правила за предпазване на съдовете (във флота).

ЛПС [пè-пe-ès], *рус.* ЛПС (Пистолет-пулемет Судаева) – Картечен пистолет, конструиран от А. И. Судаев.

ЛПС [пè-пe-сè] – Програмни продукти и системи. Δ ЛПС „Елис“.

ЛПС [пè-пe-сè] – Проучване, проектиране и строителство. Δ ЛПС „Монолит 3“.

ЛПС, *пол.* PPS (Polska Partia Socjalistyczna) – Полска социалистическа партия (1892-1948); ПСП.

ЛПС [пè-пe-сè] – Противопожарна служба.

ЛПСМ [пè-пe-се-мè] – Партия на прогреса и социализма на Мароко; ЛПС.

ЛПСОГ *воен.* – Преден пункт за снабдяване с оръжие и гориво.

ЛПТ [пè-пe-тè] – Поливачка-подхранвач за тютюнев разсад.

ЛПТ *електр.* – Проводник с полиетиленова изолация за тензометрична апаратура.

ЛПУ [пè-пe-ÿ] – Промислено

предприятие за услуги.

ЛПУ *авиаци.* – Противопретоварващо устройство.

ЛПУЖС *юрид.* – Правилник за приложение на Указа за насърчаване и подпомагане на кооперативното и индивидуалното жилищно строителство.

ЛПУНПО *юрид.* – Правилник за приложение на Указа за наименоване и преименоване на обекти от национално и местно значение.

ЛПУНР – Правилник за приложение на Указа за насърчаване на раждаемостта.

ЛПХ (–) [пè-пe-хà] – Пневмохидравлична преса (напр.: ЛПХ-3).

ЛПШ [пè-пe-шà], *рус.* ЛПШ (Пистолет-пулемет Шпагина) – Картечен пистолет, конструиран от Г. С. Шпагин.

ЛР (–) [пè-èр] – Автоматичен пясъкоразпръсквач (напр.: ЛР-130).

ЛР (–) [пè-èр] – Металорежеща прецизно разстъргваща машина (напр.: ЛР-121).

ЛР *воен.* – Позиционен район.

ЛР *електр.* – Пояс на Роговски.

ЛР *воен.* – Предварително разпределение.

ПР (-) [пè-èр] – Приспособление за разстъргване на отвори и нарязване на резби (напр.: ПР-1).

ПР – Програма за развитие (ООН).

ПР воен. – Пункт за разпределение.

ПР (-) [пè-èр] – Резбонарезен патронник (напр.: ПР-16, ПР-24).

пр воен. – Пехотна рота.

пр. геогр. – проход.

пр. – прочее (само в съчет.: и пр.).

прабълг. – прабългарски.

ПравЗДА юрид. – Правилник за приложение на Закона за държавния арбитраж; ПрЗДА; вж. ППЗДА, ПЗДА.

ПРАО [пràо] – Преработване на радиоактивни отпадъци.

ПрАС юрид. – Правилник за Арбитражния съд.

ПРБ – Президентство на Република България.

ПРБ библ. – Приборостроене, автоматика, телемеханика, изчислителна техника, електронноизчислителни машини.

ПрВ юрид. – Правилник за вписването.

ПрВРД техн. – Правопоточен въздушнореактивен двигател; вж. ПВРД.

ПРГ – Постоянна работна група (по градоустройство и районно планиране към Постоянната комисия на Съвета за икономическа взаимопомощ).

ПРД [пè-ре-дè] – Партия на радикалната демокрация (Чили).

ПРД ед. и мн., воен. – Периодични разузнавателни доклади.

ПРД ед. и мн., воен. – Периодични разузнавателни донесения.

ПРД воен. – Пост за регулиране на движението.

ПРД (-) [пè-ер-дè] – Прибор за регулиране на дюзи (напр.: ПРД-3).

ПрДП юрид. – Правилник за държавните предприятия.

прев. – превод.

прев. – преводач.

прегл. – прегледал.

предг. – предговор.

предгр. – предградие.

предзагл. – предзаглавие.

предисл. – предисловие.

предл. грам. – предлог.

предл. грам. – предложен падеж;

П.

предпл. геогр. – предпланина.

предс. – председател.

прен. лекс. – преносна употреба, преносно значение.

пренебр. лекс. – пренебрежителна дума, значение или фра-

зеологизъм.

ПРЕП *воен.* – Подразделение за радиоелектронно противодействие.

преп. – преподавател.

препеч. – препечатан.

преспр. – преспринт.

прераб. – преработил.

ПрЕтСоб *юрид.* – Правилник за етажната собственост.

преф. – префектура.

прех. *грам.* – преходен глагол.

ПрЗДА *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за държавния арбитраж; ПравЗДА; вж. ПЗДА, ППЗДА.

ПрЗПИМ *юрид.* – Правилник за приложение на Закона за планово изграждане на населените места; ППЗПИМ.

ПРЗС *воен.* – Подвижна ремонтно-зарядна станция.

прибл. – приблизително.

прил. *грам.* – прилагателно име.

прил. – приложение.

природозн. – природознание.

прист. – пристанище.

прит. – притурка.

притеж. мест. *грам.* – притежателно местоимение.

прич. *грам.* – причастие.

прич. мин. деят. *грам.* – причастие минало деятелно.

прич. мин. страд. *грам.* – при-

частие минало страдателно.
прич. сег. деят. *грам.* – причастие сегашно деятелно.

прич. сег. страд. *грам.* – причастие сегашно страдателно.

ПРК (–) [пè-ер-кà], *воен.* – Прибор за изчисляване на корекциите (напр.: ПРК-69).

ПРК *воен.* – Пункт за радиоконтрол.

ПрКооп *юрид.* – Правилник за кооперациите.

ПРМ [пè-ер-èm] – Перфораторно-репродуцираща машина.

ПрМ – „Правна мисъл“ (списание); ПМ.

пр. и. е. – преди новата ера (след цифра). Δ *II в. пр. н. е.*

ПРО *ед. и мн., воен.* – Периодични разузнавателни отчети.

ПРО [пè-ре-ò] – Производствено-разпределителен отдел.

ПРО [пè-ре-ò], *ж. и (разг.) ср.* (член. -то), *воен.* – Противоракетна отбрана.

ПРО [пè-ре-ò] – Профилактика, рехабилитация и отдиш.

пр. об. – преди обяд (с цифра). Δ *10 ч. пр. об.*

пров. – провинция.

прованс. – провансалски.

продълж. – продължение.

ПРОЛ – Персонален регистър за осигурени лица.

прол. геогр. – пролом.

Пролеткулт *м., рус.* Пролет-культ (Пролетарская культу-ра) – „Пролетарска култура“ (Културно-просветна органи-зация в СССР, 1917-1932 г.).

Произв.: пролеткултовец, пролеткултовски, пролеткултов-щина.

пром... – Промислен (напр.: Промкомбинат, Промснаб).

...пром... – Промисленост (напр.: Елпром, Спортпром, Промзърнопроект).

пром. – промисленост.

Промзърнопроект *м.* – Про-ектантска организация към Държавно стопанско обедине-ние „Зърнени храни и фураж-на промисленост“.

Промкомбинат *м.* – Промис-лен комбинат.

Промпроект *м.* – Комплексен институт за проучване и про-ектиране на обекти на леката промисленост.

Промснаб *м.* – Промислено снабдяване (Пласментно-снаб-дително предприятие).

ПРОНО [проно] *ж.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Проектантска организация на Народната от-брана.

ПРООН [проон], *рус.* ПРООН

(Программа развития Органи-зации Объединенных Наций) – Програма за развитие на Орга-низацията на обединените на-ции (Организация на ООН за подпомагане в социално-иконо-мическата област).

ПрОРСУ юрид. – Правилник за организацията и работата на съдебните учреждения.

простонар. *лекс.* – простонарод-на дума или значение.

противоп. *лекс.* – противополо-жно.

проф... – Професионален (напр.: профсъюз).

проф... – Профсъюзен (като първа съставна част на слож-ностъкратени думи, напр.: проф-организация, профдеятел, профгрупа).

проф. – професионален.

проф. – професор (пред собстве-но име).

профактив *м.* – Профсъюзен актив.

профгрупа *ж.* – Профсъюзна група.

профгрупорг, член. -ът, -а, *мн.* -зи, *м.* – Профсъюзен групов организатор.

профдеятел *м.* – Профсъюзен деятел.

Профиздат *м.* – Профсъюзно

издателство.

Профитерни, член. -а, м., истор.

– Червен интернационал на профсъюзите (Международна организация на левите революционни профсъюзи, 1921–1937).

профком, член. -ът, -а, м., рус. профком (Профсоюзный комитет); вж. профкомитет.

профкомитет м. – Профсъюзен комитет; ПСК.

профлиния ж. Само в съчет.: по профлиния – По профсъюзна линия. Δ Картиите за почивка се уреждаат по профлиния.

профорганизация ж. – Профсъюзна организация.

профсъюз м. – Професионален съюз; ПС.

ПРП [пè-ре-пè] – Полска работническа партия (1942–1948).

ПРП [пè-ре-пè] – Португалска републиканска партия.

ПРП (–) [пè-ер-пè] – Промислен радиоизотопен пребронител (напр.: ПРП-1, ПРП-2, ПРП-3).

ПРПМ [пè-ре-пе-мè] – Предприятие за ремонт на пътностроителни машини.

ПРР воен. – Полева ремонтна работилница.

ПРС – Пазар „Римска стена“ (София).

ПРС ед. и мн., воен. – Периодични разузнавателни сводки.

ПРС ед. и мн., воен. – Подземен ракетен снаряд.

ПРС ед. и мн., воен. – Противорадиолокационен снаряд.

ПРСДИ – Партия на работниците и социалдемократическата интелигенция.

ПРСС – Профсъюз на работниците от селското стопанство.

пртб воен. – Подвижна ракетнотехническа база.

ПРТС юрид. – Правилник за разглеждане на трудовите спорове.

ПрУ – Примерен устав на трудово-кооперативните земеделски стопанства; ПрУТКЗС.

ПРУПСДИ – Правилник за реда за упражняване правата на собственост на държавата в предприятията.

ПрУТКЗС – Примерен устав на трудово-кооперативните земеделски стопанства; ПрУ.

ПРХВП – Профсъюз на работниците от хранително-вкусовата промисленост.

ПРХР воен. – Подвижна ремонтно-химическа работилница.

ПРЦ воен. – Приемателен радиоцентър.

ПС [пè-сè] – Словашка партия на

свободата.

ПС – Парламентарен съюз.

ПС [пè-сè] – Партия на справедливостта (Турция).

ПС [пè-сè] – Патриотичен съюз.

Δ *ПС „Нова левица“*.

ПС воен. – Патрулна сила.

ПС [пè-ès] – Периферна станция.

ПС (–) [пè-ès] – Перков смесител (напр.: ПС-1).

ПС (–) [пè-ès] – Пневматична сеялка (напр.: ПС-8).

ПС мн., воен. – Подводни сили.

ПС – Подземно строителство.

ПС [пè-сè] – Политически съвет.

ПС воен. – Политически съветник.

ПС [пè-сè] – Помпена станция.

ПС [пè-ès], *мн.* – Постно-спичащи въглища.

ПС воен. – Постоянно съединение. Δ *ПС на ОБВС (НАТО)*.

ПС [пè-ès] – Пощенска станция.
Δ *ПС-клон 13*.

ПС воен. – Преносимо средство.
Δ *ПС за ПВО*.

ПС воен. – Продоволствен склад.

ПС – Производствено съвещание.

ПС [пè-сè] – Професионален съюз; профсъюз.

ПС воен. – Пункт за снабдяване.

ПС [пè-сè] – Пътно строителство (специалност във висше учеб-

но заведение или отдел, сектор и др.).

ПС – В емблемата на Стопанско обединение „Пътни строежи“.

ПС [пè-сè] – Пътища и съоръжения (Еднолично акционерно дружество).

ПС [пè-сè] – Пътна сигнализация (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

ПС [пè-сè] – Пътни строежи. Δ *ПС София (Акционерно дружество)*.

П. С. [пè-ès], *лат.* P. S. (Post scriptum) – Послепис; ПП.

пс астрон. – парсек (астрономична единица за разстояние) (след цифра).

ПСА [пè-се-à] – Африканска партия на солидарността.

ПСБ – Пакт за стабилност на Балканите.

ПСБ [пè-се-бè] – Пласментно-снабдителна база.

ПСБ [пè-се-бè] – Пловдивска стокова борса.

ПСБ [пè-се-бè] – Производствено-стопанска база.

ПСБ воен. – Пункт за снабдяване с боеприпаси.

псб воен. – Пътностроителен батальон.

ПСВ [пè-се-вè] – Партия на Словашкото възраждане.

ПСВ [пè-се-вè], *метал.* – Производство студено валицуване.

ПСВУ – Програма за сътрудничество между висшите училища (Европейски съюз).

ПСД [пè-се-дè] – Палестинско съпротивително движение.

ПСД [пè-се-дè] – Партия „Сбор за демокрация“.

ПСД [пè-се-дè] – Партия на свободните демократи.

ПСД [пè-се-дè], *ж. и (разг.) ср.* (*член. -то, мн. -та*) – Проект-носметна документация.

ПСДК (–) [пè-ес-де-ка] – Подвижно самонавиващо се дъждовално колело (напр.: ПСДК 25).

ПСДВ [пè-се-де-пè] – Партия за социални и демократични промени.

ПСДР [пè-се-де-рè] – Партия за социална демокрация на Румъния.

ПСЕ [пè-се-è] – Партия на социалистическото единство (Нова Зеландия); **ПСЕНЗ**.

псевд. – *псевдоним.*

ПСЕНЗ – Партия на социалистическото единство в Нова Зеландия; **ПСЕ**.

ПСЖ [пè-се-жè], *фр.* **PSG (Paris Saint Germain)** – Френски футболен отбор „Пари Сен Жер-

мен“.

ПСЗА *воен.* – Правилник за стрелба със земна артилерия.

ПСЗБ [пè-се-зе-бè] – Правна и социална защита на бежанците.

ПСЗИ *воен.* – Пункт за събиране на заразено имущество.

ПСЗР – Професионален съюз на здравните работници.

ПСИ [пè-се-й], *ср.* (*разг., член. -то*) – Промисленостроителни изолации (монтажно управление).

псих. – *психологически.*

псих. – *психология.*

ПСК [пè-се-ка] – Партия на средната класа.

ПСК [пè-се-ка] – Патриотичен съюз на Кюрдистан.

ПСК [пè-се-ка] – Приборостроителен комбинат.

ПСК [пè-се-ка] – Профсъюзен комитет; *вж.* **профкомитет.**

ПСКБ [пè-се-ка-бè] – Предприятие „Снабдяване и координационна база“.

ПСМ [пè-се-мè] – Партия на свободата „Марематлу“ (Мсото).

ПСМ (–) [пè-се-èm] – Приспособление за товарене на самолети с минерални торове (напр.: ПСМ-30 А).

ПСМП – Постоянен съд за меж-

дународно правосъдие.

ПСН [пè-се-èn], *воен.* – Пункт за спрегнато (двойно) наблюдение.

ПСО [пè-се-ò], *воен.* – Последователно съсредоточаване на огъня.

ПСО [пè-се-ò] – Профсъюзна организация; вж. **профорганизац**ия.

ПСОВ [пè-се-о-вè] – Пречиствателна станция за отпадни води.
△ **ПСОВ** *Лозенец*.

ПСОЗСК *юрид.* – Правилник за социално осигуряване на земеделските стопани-кооператори.

ПСП [пè-се-пè] – Партия на свободата и прогреса (Белгия).

ПСП [пè-се-пè] – Пацифистка социалистическа партия (Нидерландия).

ПСП [пè-се-пè] – Перуанска социалистическа партия.

ПСП [пè-се-пè] – Подготовка на строителното производство.

ПСП [пè-се-пè] – Португалска социалистическа партия.

ПСП [пè-се-пè] – Прогресивна социалистическа партия (Ливан); **ПСПЛ**.

ПСП [пè-се-пè], *пол.* **PSP** (*Polska Socjalistyczna Partia*) – Полска социалистическа партия (1892-

1948); **ППС**.

ПСПВ [пè-се-пе-вè] – Пречиствателна станция за промишлени води. △ **ПСПВ** *Бистрица*.

ПСПЛ [пè-се-пе-èл] – Прогресивна социалистическа партия на Ливан; **ПСП**.

ПСр метал. – Сребърен припой.
пср воен. – Пътностроителна рота.

ПСС [пè-се-сè] – Планинска спасителна служба.

ПСС – Представителство на студентските съвети.

ПСС – Приспособление към царевичен комбайн за събиране и товарене на нарязаната стеблена маса.

ПСС [пè-се-сè] – Прогресивен съюз на Сенегал.

ПССМД – Предприятие за специализирани строително-монтажни дейности.

ПССП – Програма за селскостопански проучвания.

ПСТ хим. – Полистирол.

ПСТ воен. – Пост за санитарен транспорт.

пстб воен. – Пътностроителен батальон.

пств воен. – Пътностроителен взвод.

ПСТН – Пожарно-строителни технически норми.

пстр воен. – Пътностроителна рота.

ПСУ [пè-се-ỳ], *ср.* (разг., *член.* -то) – Промисленостроително управление.

ПСУЗ юрид. – Правилник за стипендиите в учебните заведения.

ПСФ (-) [пè-се-èф] – Приспособление за скубане на зрял фасул (напр.: ПСФ-3).

ПСФК [пè-се-фе-ка], *англ.* PSFC (International Pacific Salmon Fisheries Commission) – Международна тихоокеанска комисиция за ловене на ласкерда.

ПСХ [пè-се-хà] – Промислено строителство холдинг (Еднолично акционерно дружество).

ПСХ [пè-се-хà] – Професионален смесен хор. Δ ПСХ „Акад. П. Стайнов“.

ПСЦ [пè-се-цè] – Психосоциален център. Δ ПСЦ „Динамика-95“.

ПСШЛ [пè-се-ше-èл] – Партия на свободата на Шри Ланка.

ПСЮЕ – Процес на сътрудничество в Югоизточна Европа.

ПТ [пè-тè] – Партия на труда (Нидерландия).

ПТ (-) [пè-тè], *воен.* – Плаващ танк (напр.: ПТ-76).

ПТ [пè-тè], *физ.* – Полупровод-

ников триод.

ПТ [пè-тè] – Полупроводникова техника.

ПТ и пт [пè-тè], *прил., воен.* – Противотанков. Δ ПТ реактивно оръжие; ПТ вертолет; ПТ взвод.

ПТ (-) [пè-тè] – Термисторен преобразувател с повишена честота за индукционно нагряване (напр.: ПТ 1-250).

ПТАБ воен. – Противотанкова авиационна бомба.

птабтр воен. – Противотанкова батарея.

птабр воен. – Противотанкова бригада.

птади воен. – Противотанков дивизион.

птап воен. – Противотанков полк.

ПТБ – Правилник за техническа безопасност.

ПТБ (-) [пè-те-бè] – Приспособление за товарене на бали (напр.: ПТБ-2).

птб воен. – Пътно-техническа база.

ПТБО [пè-те-бе-ò] – Проектиране на търговски и битови обекти (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

ПТВ [пè-те-вè] – Партия на трудещите се във Виетнам.

ПТВ [пè-те-вè] – Производстве-

но-технически въпроси. Δ *Заместник-директор по ПТВ.*

ПТГ воен. – Противотанкова гранатохвъргачка.

ПТЕ – Правилник за техническа експлоатация.

ПТИ [пè-те-й], ж. и (разг.) ср. (член. -то) – Патентно-техническа информация.

ПТИ [пè-те-й], *англ.* PTI (Press Trust of India) – Индийска информационна агенция.

ПТИКОМ [птикòм] – Птицекомбинат (фирма за производство на птиче месо (Монтана)).

ПТИМ – Палата на търговията, индустрията и мините (Иран).

ПТК – Пакистанска търговска корпорация.

ПТК [пè-те-ка], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Памукотекстилен комбинат.

ПТК [пè-те-ка] – Производствено-търговска кооперация. Δ *ПТК „Елит“.*

ПТКМПС – Правилник за технически контрол на моторните превозни средства.

ПТМ (–) [пè-те-èm], воен. – Противотанкова мина (напр.: ПТМ-5).

ПТМП воен. – Противотанково минно поле.

ПТМЩ (–) – Транзисторен ма-

логабаритен щепселен преобразувател (напр.: ПТМЩ-2).

ПТН [пè-те-èn], воен. – Пункт за техническо наблюдение.

ПТО [пè-те-ò], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Производствено-технически отдел.

ПТО [пè-те-ò], воен. – Противотанкова отбрана.

ПТО [пè-те-ò], воен. – Противотанково оръдие.

ПТО [пè-те-ò], воен. – Противоторпедна отбрана.

ПТП [пè-те-пè] – Производствено-търговско предприятие.

ПТП [пè-те-пè] – Пътнически таксиметров превоз (автостопаство).

ПТП [пè-те-пè], ед. и мн. – Пътнотранспортно произшествие.

ПТР воен. – Противотанков район.

ПТР [пè-те-èр], воен., рус. ПТР (Противотанковое ружье) – Противотанкова пушка.

ПТР [пè-те-рè] – Пътни такси и разрешителни (управление, дирекция и под.).

птрб воен. – Подвижен танков ремонтен батальон.

ПТРД [пè-те-ре-дè] – Предприятие за транспорт и реализация на дървесината от Коми „Зад-

гранлес“.

ПТРД [пè-те-ер-дè], *воен., рус.*

ПТРД (Противотанковое ружье Дегтярева) – Противотанкова пушка, конструирана от В. Дегтярев.

ПТРЕЗ [пè-те-рèз], *м. (разг., член. -а), воен.* – Противотанков резерв.

ПТРЗ [пè-те-ре-зè], *воен.* – Подвижен танкоремонтен завод.

ПТРС [пè-те-ер-ès], *воен., рус.*
ПТРС (Противотанковое ружье Симонова) – Противотанкова пушка, конструирана от С. Симонов.

ПТРУ *воен.* – Противотанкова реактивна установка.

ПТС [пè-те-ès], *м. (разг., член. -ът, -а)* – Подвижна телевизионна станция.

ПТС [пè-те-ès] – Приспособление за прибиране на семенни тревни.

ПТС [пè-те-ès], *мн., воен.* – Противотанкови средства.

ПТТ [пè-те-тè] – Поща, телеграф, телефон (пощенска станция).

ПТТ [пè-те-тè], *прил.* – Пощенско-телеграфно-телефонен.
△ **ПТТ** станция.

ПТТИ, *англ.* **PTTI** (**P**ostal, **T**elegraph and **T**elephone

International) – Международно обединение на профсъюзите на пощенските, телеграфните и телефонните работници.

ПТТР [пè-те-те-рè] – Поща, телеграф, телефон, радио (пощенска станция).

ПТТРС – Пощенска телеграфно-телефонна районна станция.

ПТУ [пè-те-ù] – Приложна телевизонна уредба.

ПТУ [пè-те-ù], *ср. (разг., член. -то, мн. -та)* – Професионално-техническо училище.

ПТУК – Професионално-техническо училище по корабостроене.

ПТУР [птур], *ед. и мн., воен.* – Противотанкова управляема ракета.

ПТУРС [птурс], *ед. и мн., м. (разг., член. -ът, -а, мн. -ове), воен.* – Противотанков управляем ракетен снаряд.
– *Произв.*: птурсов.

ПТХ *мед.* – Посттрансфузионен хепатит.

ПТХВ *мн.* – Промислени токсични химически вещества.

ПУ [пè-ù], *електр.* – Параметричен усилвател.

ПУ [пè-ù], *електрон.* – Печатащо устройство.

ПУ [пè-ù] – Пловдивски универ-

ситет. Δ ПУ „Пансий Хилендарски“.

ПУ воен. – Полеви устав.

ПУ [пѐ-ѹ] – Помощно училище.

Δ ПУ за интелектуално недо-
развити деца (Пловдив).

ПУ [пѐ-ѹ] – Предприятие за ус-
луги.

ПУ [пѐ-ѹ], *електрон.* – Програм-
но управление.

ПУ [пѐ-ѹ] – Пътно управление.
 Δ ПУ София.

ПУ [пѐ-ѹ], *м. и (разг.) ср. (член.
-то), воен.* – Пункт за управле-
ние.

ПУ *ед. и мн., воен.* – Пускови ус-
тановки.

ПУАЗО [пуазò], *м. и (разг.) ср. (член.
-то), воен.* – Прибор за
управление на артилерийско-
зенитния огън.

ПУАП [пуáп], *воен.* – Пост за уп-
равление на авиационната под-
дръжка.

ПУБ *библ.* – Пловдивски универ-
ситет – библиотека.

ПУБД *воен.* – Пункт за управле-
ние на бойните действия.

пѹбер *м., разг.* – Момче в пу-
бертета възраст.

– *Произв.*: пѹберка, пѹберски.

публ. – публикация.

публиц. – публицистичен.

ПУВН *воен., рус.* **ПУВН** (Пол-

ный угол вертикального паве-
дения) – Пълен ъгъл за верти-
кално насочване.

ПуВРД *техн.* – Пулсиращ
въздушно реактивен двигател.

ПУГ – Партийна учебна година.

ПУЕУ – Правилник за устрой-
ство на електрическите уреди.

ПУЗК – Първа универсална за-
страхователна компания (Ак-
ционерно дружество).

ПУКО *воен.* – Подвижно устрой-
ство за криптологично осигу-
ряване.

ПУНР *юрид.* – Правилник за при-
ложение на Указа за насърча-
ване на раждаемостта.

ПУО [пуò], *м. и (разг.) ср. (член.
-то), воен.* – Прибор за управ-
ление на огъня.

ПУ-ПВО *воен.* – Пункт за управ-
ление на противовъздушната
отбрана.

ПУР [пур], *воен.* – Пункт за уп-
равление на разузнаването.

ПУРНЕС *юрид.* – Правилник за
управлението, реда и надзора
в стажната собственост.

ПУРС [пурс], *воен.* – Прибор за
управление на реактивна
стрелба.

ПУРС [пурс], *исп.* **PURS** (**Partido
Unido de la Revolución Socialista**)
– Единна партия на социалис-

тическата революция (Куба).
ПУС [пус], *воен.* – Прибор за управление на стрелба.

ПУСО и **ПуСО** [пусѐ], *ср., воен.*
 – Пункт за специална обработка.

ПУТА *воен.* – Пункт за управление на тактическата авиация.

ПУТС *воен.* – Прибор за управление на торпедна стрелба.

ПУУ *електрон.* – Периферно управляващо устройство.

ПУЦ [пуц] – Предклиничен университетски център.

ПУЦ [пуц], *член.* –ът, -а, *мн.* -ове, *м.* – Професионален учебен център.

ПФ – Паркоустройство и флора (Стопанска дирекция).

ПФ [пѐ-фѐ] – Пенсионен фонд.
 Δ **ПФ** „Солидарност“.

ПФ *воен.* – Подводен флот.

ПФ – Портови флот.

ПФ [пѐ-фѐ] – Приватизационен фонд. Δ **ПФ** „Развитие“.

пф *физ.* – пикофарад (след цифра).

ПФА – Формовъчна автоматична преса.

ПФБ *воен.* – Предна фронтова база.

ПФББ *воен.* – Предна фронтова болнична база.

ПФБК [пѐ-фе-бе-ка] – Първа

финансова брокерска къща (Дружество с ограничена отговорност).

ПФЕ – Пълен факторен експеримент.

ПФГ [пѐ-фе-гѐ] – Професионална футболна група.

ПФК [пѐ-фе-ка] – Професионален футболен клуб. Δ **ПФК** „Левски“.

ПФЛ – Патриотичен фронт на Лаос.

ПФЛ [пѐ-фе-ѐл] – Професионална футболна лига.

ПФЛХ *хим.* – Полифенолов лесохимически стабилизатор.

ПФМ – Поликлиника за физикална медицина.

ПФСК *хим.* – Парафенол сулфокиселинен катионит (сулфовъглица).

ПФЦ [пѐ-фе-цѐ] – Плувен и фитнес-център. Δ **ПФЦ** „Мария Луиза“.

ПХ – Парк-хотел. Δ **ПК** „Москва“.

ПХ спец. – Пожарен хидрант.

ПХ [пѐ-ха] – Приспособление за вънасяне на хербициди.

ПХ (–) [пѐ-ха] – Хидравлична помпа (напр.: ПХ-40).

ПХВ *спец.* – Перхлорвинилов емайл (лакобояджийски материал).

ПХВ (–) [пè-хе-вè] – Хоризонтална винтова преса (напр.: ПХВ-5).

ПХЗ [пè-хе-зè], *воен.* – Противохимическа защита.

ПХК *хим.* – Полихлоркамфен.

ПХЛ (–) [пè-хе-èл] – Хидравлична листоогъваща преса (напр.: ПХЛ-400, ПХЛ-1000).

ПХП *хим.* – Полихлорлинен.

ПХР (–) [пè-хе-рè], *воен.* – Прибор за химическо разузнаване (напр.: ПХР-46).

ПХС [пè-хе-сè] – Постоянен художествен съвет (при Съюза на българските художници).

ПХФ [пè-хе-фè], *хим.* – Пентахлорфенол.

ПХЧП – Предприятие за химическо чистене и пране.

ПЦ [пè-цè] – Партия на центъра (Финландия).

ПЦ [пè-цè] – Помпен център. Δ ПЦ София ЕООД.

ПЦ [пè-цè], *м. и (разг.) ср. (член.-то), воен.* – Предавателен център.

ПЦ – [пè-цè] – Приспособление към зърнокомбайн за прибиране на царевича (напр.: ПЦ-3).

п-ца – печатница.

ПЦБ [пè-це-бè] – Профсъюзен център на Бангладеш.

ПЧ (–) [пè-чè] – Бързоударен

пробивен чук (напр.: ПЧ-75).

ПЧ – В емблемата на обувен завод „Петър Ченгелов“.

п. ч. – пешочас (след цифра).

ПЧА – Първа частна аптека.

ПЧАГ – Първа частна английска гимназия. Δ ПЧАГ „Уйлям Шекспир“.

ПЧК – Първа частна клиника.

ПЧЛК – Първа частна ликвидна къща.

ПЧО – Пределна честота за отразяване.

ПЧС – Партия на честността и справедливостта.

ПЧСХ [пè-че-се-хà] – Първи частен строителен холдинг.

ПШ (–) [пè-шè] – Шнекова преса (напр.: ПШ 1-45, ПШ 1-63, ПШ 1-90).

ПШС (–) [пè-ше-сè] – Шнеково приспособление за прибиране на слънчоглед (напр.: ПШС-4).

ПЩ (–) [пè-щè] – Щангова приставка към пръскачка „Перла“ (напр.: ПЩ-1).

пъб, *член.-ът, -а, мн. -ове, англ. pub (public house ‘обществено заведение’)* – Английски или ирландски бар, клуб.

пъли. м-р – пълномощен министър.

първобълг. – първобългарски.

Пътпроект *м.* – Институт за

проучване и проектиране на пътни обекти.

Пътстройинженеринг м. – Инженерна фирма за пътно строителство.

ПЯК – Предприятие „Язовири и каскади“.

Р

Р (–) [ер] – Радиостанция (напр.: Р-123).

Р – Република. Δ Р България.

Р (–) [ер], метал. – В марката на рапидна (бързорезна) стомана (напр.: СтР 18).

Р воен. – Регулировчик.

Р (–) [ер] – Резервоар (напр.: Р-1, Р-0,75, Р-0,5).

Р (–) [ер], електр. – Реле (напр.: Р-421, Р-221).

Р – В емблемата на трикотажна фабрика „Росица“ – Севлиево.

Р библ. – Раздел.

р. геогр. – река (пред собствено име). Δ р. Марица.

Р физ. – рентген (единица за измерване на облъчването с гама-лъчи), (след цифра).

р. грам. – род. Δ м. р., ж. р.

Р. и р. грам. – родителен падеж; род.

Р воен. – рота.

р. – рудник; р-к (пред собствено име).

РА – Разпространителска агенция. Δ РА „Вест-1“.

РА воен. – Разузнавателна авиация.

РА воен. – Реактивна артилерия.

РА воен. – Редовна армия.

РА – Рекламна агенция. Δ РА „Агора“; РА „Евромедия“.

РА воен. – Рубеж за атака.

РА – Румънски авиолинии. Δ РА „Таром“.

раап воен. – Разузнавателен артилерийски полк.

раб... – Работнически (напр.: рабфак, рабкор).

рабкор, член. -ът, -а, м., рус. рабкор (Рабочий кореспондент) – Работнически кореспондент.

рабфак, член. -ът, -а, мн. -ове, м. – Работнически факултет.

– Произв.: рабфаковец, рабфаковски.

РАБЦ [ра-бе-цѐ] – Регионален агробизнес-център. Δ РАБЦ Видин.

рав. геогр. – равнина.

РАД библ. – Радиотехника, електроника.

рад – радиан (единица мярка за измерване на равнинни ъгли) (след цифра).

радър, член. -ът, -а, мн. -и, м.,

англ. radar (**R**adio **d**etecting and **r**anging) – Радиолокатор.

– *Произв.*: радарен.

радб воен. – Радиобатальон.

Радиопрѐм м. – Радиопромишленост (Индустриално предприятие за грамофонни плочи).

ра̀диотѐл воен. – Радиотелефон.

ра̀диотехн. – радиотехника.

ра̀ди воен. – Разузнавателен артилерийски дивизион.

ра̀дп воен. – Радиополк.

ра̀др воен. – Радиорота.

ра̀дтел воен. – Радиотелефон.

ра̀е воен. – Разузнавателна авиационна ескадрила.

разг. лекс. – разговорна дума или значение.

разд. – раздел.

разш. лекс. – разширено (за значение или отсянка).

РАИ [ràì], *итал.* RAI (**R**adio **t**elevisiоne **I**taliana) – Италианско обединение за радио и телевизионни предавания.

рай... – Районен (като първа съставна част на сложносткратени думи, напр.: райсъвет, райком).

ра̀йкѐм, член. -ѣт, -а, мн. -и, м. – Районен комитет; РК.

ра̀йсѣ̀вѣт м. – Районен съвет; РС.

ра̀йтѣк ж. и м. – Районна транспортна експедиторска кантора.

РАН [ран], *рус.* РАН (Российская Академия Наук) – Руска академия на науките.

РАО [ràò], мн. – Радиоактивни отпадъци.

ра̀п воен. – Разузнавателна авиационен полк.

РАСУ [расù] – Републиканска автоматизирана система за управление.

РАТБ [rà-те-бѐ] – Районно административно техническо бюро.

рато воен. – Рота за аеродрумно-техническо осигуряване.

РАТЦ [rà-те-цѐ] – Районна автоматична телефонна централа.

РАУ [ràù] – Реконструкция и антисеизмично укрепване.

РБ – Работническа болница. △ *РБ Бухово.*

РБ – Развойна база.

РБ воен. – Разузнаване с бой.

РБ – Ремонтна база.

РБ – Република България.

РБ – Рехабилитационна болница.

р̀б воен. – Разузнавателен батальон.

РБГ [рѐ-бе-гѐ] – Републиканска баскетболна група (само в съчет.: „А“ РБГ, „Б“ РБГ).

РБД воен. – Район на бойните действия.

РБИ *икон.* – Рационализация на бюджетния избор.

РБМС – Разпореждане на Бюро-то на Министерския съвет.

РБО [èp-бе-ò], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*), *воен.* – Рубеж за безопасно отдалечаване.

РБО [èp-бе-ò], *воен.* – Рубеж на бойното охранение.

РБПВХР – Републиканска болница за протезиране, възстановителна хирургия и рехабилитация.

рбр *воен.* – Ракетна бригада.

РБС – Репродуктивна база по свиневъдство.

РВ [èp-вè], *техн.* – Въртящ се разпределител.

РВ [èp-вè], *обикн. мн., воен.* – Радиоактивни вещества.

РВ *воен.* – Разузнавателен вертолет.

РВ – Регистрава вместимост (условен показател за вместимост на корабите).

РВ (–) [èp-вè] – Транзисторно реле за време (напр.: РВ -51).

рв *воен.* – Разузнавателен взвод.

РВБ – Ремонтно-възстановителна база.

РВВ *воен.* – Ракета „въздух-въздух“.

РВГ [pè-ве-гè] – Републиканска волейболна група (само в

сътчет.: „А“ РВГ, „Б“ РВГ).

РВД [èp-ве-дè] – Ръководство на въздушното движение (дирекция).

РВЗ *воен.* – Ракета „въздух-земя“.

РВИ [pè-ве-й] – Районен ветеринарен институт.

РВИ [pè-ве-й] – Регионална военна инспекция.

РВМС [pè-ве-ме-сè] – Районна ветеринарномедицинска служба; РВС.

РВМЦ [pè-ве-ме-цè] – Районен ветеринарномедицински център.

РВО *воен.* – Район за водене на огън.

РВО *воен.* – Ред за водене на огъня (от земните средства).

РВП *воен.* – Ракета „въздух-повърхност“.

РВП *воен.* – Ракета „въздух-подводна лодка“.

РВП [pè-ве-пè] – Ремонтно-възстановително предприятие.

РВПС [pè-ве-пе-сè] – Ремонтно-възстановително предприятие по съобщенията.

РВРА *воен.* – Район с висока радиоактивност.

РВС (–) [pè-ве-сè] – Високообемно самонатоварващо се ремарке (напр.: РВС-3,5).

РВС [pè-ve-cè], *ж.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Районна ветеринарна станция; РВМС.

РВСН *воен.* – Ракетни войски със стратегическо назначение; вж. **РВСП**.

РВСП [pè-ve-ce-pè], *воен.* – Ракетни войски със стратегическо предназначение; РВСН.

РВСС – Развитие и внедряване по сортово семепроизводство (дирекция).

РВТ [pè-ve-tè] – Резервен фонд за възнаграждение на труда.

РГ – Работна група.

РГ [èp-gè] – Разстъргваща глава (част от металорежеща машина).

РГ [èp-gè], *воен.* – Разузнавателна група.

РГ (–) [èp-gè], *рус.* РГ (Ручная граната) – Ръчна граната (напр.: РГ-42).

РГБ [èp-ge-bè] – Република Гвинея – Бисау.

РГВН [pè-ge-ve-èn] – Регулатор за горно водно ниво.

РГГП – Работници от горите и горската промишленост. Δ Профсъюз на РГГП.

РГК [èp-ge-kà], *воен.* – Резерв на главното командване. Δ Артилерия РГК.

РГЛПРД – Работна група за лим-

нологично проучване на река Дунав.

РГС *воен.* – Регионален граничен сектор.

РД – „Работническо дело“ (вестник).

РД [èp-dè], *воен.* – Разузнавателен дозор.

РД *техн.* – Ракетен двигател.

РД *воен.* – Ракетен дивизпон.

РД – Регионална дирекция.

РД (–) [èp-dè] – Регулатор-дебитомер (напр.: РД-1).

РД (–) [èp-dè] – Рентгенов диагностичен апарат (напр.: РД-100).

рд *физ.* – ръдърфорд (единица за измерване на йонизиращи излъчвания), (след цифра).

РДА [èp-de-à] *фр.* RDA (Rassemblement démocratique africain) – Африканско демократическо обединение.

РДА [pè-de-à] – Рекламно-дилърска агенция. Δ РДА „Дикта“.

РДВГ [èp-de-ve-gè], *техн.* – Реактивен двигател с вътрешно горене.

РДВН [pè-de-ve-èn] – Регулатор за долно водно ниво.

РДВР [pè-de-ve-pè] – Регионална дирекция на вътрешните работи.

РДГ [pè-de-gè] – Районна дирек-

ция на горите.

РДГ [èр-де-гè], *воен., рус.* РДГ (Ручная дымовая граната) – Ръчна димна граната.

РДД [рè-де-дè] – Районна данъчна дирекция.

РДД *воен.* – Ракета за далечно действие.

РДИК [èр-дйк], *м. (разг., член. -а)* – Районна държавна инспекция по корабоплаване.

РДК [èр-де-ка] – Радиационен дозиметричен контрол.

рдм *воен.* – Рота за дегазация на местност.

рди [èр-де-èн], *воен.* – Ракетен дивизион.

РДП [рè-де-пè] – Радикалдемократическа партия.

РДП (–) [èр-де-пè], *воен.* – Ранцев дегазационен прибор (напр.: РДП-4).

РДП [рè-де-пè] – Революционно-демократична партия (Пакама).

РДПО *воен.* – Ракетен дивизион за противоракетна отбрана.

РДС [рè-де-сè] – Районна диспечерска служба.

РДС [рè-де-сè] – Републиканско-демократически съюз (Венсцуела).

РДС [рè-де-сè], *м.* – Оперативно ръководство и диспечеризация

на електроенергийната система (отдел).

РДСК [рè-де-се-ка] – Районна държавна спестовна каса.

РДТ [рè-де-тè] – Регионална дирекция за туризъм.

РДТГ [èр-де-те-гè], *техн.* – Реактивен двигател с твърдо гориво.

РЕА – Радиоелектронна апаратура.

реабатр *воен.* – Реактивна батарея.

реабр *воен.* – Реактивна бригада.

реадн *воен.* – Реактивен дивизион.

реап *воен.* – Реактивен полк.

рег. – регистър.

рег *воен.* – Ремонтно-евакуационна група.

ред. – редактор.

ред. – редакция.

ред. – редник.

ред. кол. – редакционна колегия.

редколегия *ж.* – Редакционна колегия.

ред. к-т – редакционен комитет.

реж. – режисьор.

Рез *воен.* – Резерв.

рез. – резюме.

Резинопроект *м., рус.* Резинопроект (Государственный институт проектированию пред-

приятний **резиновой** промишленности) – Държавен институт за проектиране на предприятия за каучуковата промишленост (Русия).

РЕЛ – Районна електролаборатория.

рел. – религиозен.

рел. – религия.

РЕЛКК [релк] – Районна експертна лекарска консултативна комисия.

ремг воен. – Ремонтна група.

Ремзавод *м.* – Ремонтен завод; РЗ.

Ремкооп *ж. и м.* – Ремонтна кооперация.

Ремонтстрой *м.* – Предприятие за ремонтно строителство на сгради, съоръжения и др.

Ремс, член. -ът, -а, *м., истор.* – Работнически младежки съюз (1928-1947); РМС.

– *Произв.:* ремсйст, ремсйстка, ремсов, ремсйстки.

РЕМУ *електр.* – Реактивен електромашинен усилвател.

РЕП *воен.* – Радиоелектронно противодействие.

РЕП [реп], *м. 1.* Разпространение и експедиция на печата; РП.

2. (разг.) член. -ът, -а, *мн. -ове.* Павилон, в който се продава периодичен печат; РП. Δ *Отпи-*

вам до РЕП-а да си купя вестник.

репр. – репринт.

репрод. – репродукция.

РЕС *истор.* – Работнически есеперантски съюз (1930-1934).

РЕС [рес] *ед. и мн.* – Радиоелектронни системи.

респ. – респективно.

Рѐспрѐм *м.* – Радиоелектронна и съобщителна промишленост (Стопанско обединение).

Рѐспрѐмкомплѐкт *м.* – Инженерингово предприятие за проектиране, доставка, монтаж и сервиз на комплектни обекти от областта на радиоелектронната и съобщителната промишленост.

Рѐспрѐммонѐтаж *м.* – Предприятие за проектиране, доставка, монтаж и сервиз на съоръжения за радиоелектронната и съобщителната промишленост.

рест. – ресторант. Δ *рест.* „Акациите“.

рѐтро *прил.* – Ретроспективен (стил в изкуството, модата, архитектурата и др.).

реф. – реферат.

рец. – рецензия.

РЕЦИИЕ – Регионален екологичен център за Централна и

Източна Европа.

РЖ (-) [ѐр-жѐ] ~ Живачно реле – прекъсвач (напр.: РЖ-10 А).

РЖ [ѐр-жѐ], ср. (разг., член. -то), библи., рус. РЖ (Реферативный журнал) – Реферативен бюлетин.

РЖИ ед. и мн. – Републиканска железопътна инфраструктура (Български държавни железници). Δ НК РЖИ.

РЗ – Фонд „Работна заплата“.

РЗ воен. – Радиационна защита.

РЗ електр. – Релейна защита.

РЗ (-) [ѐр-зѐ] – Ремарке за зареждане на зърносеялки и разпръсквачки на минерални торове (напр.: РЗ-3).

РЗ [рѐ-зѐ] – Ремонтен завод; Ремзавод.

РЗ – Ритуална зала. Δ РЗ – Възраждане.

Рз – Разград (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Разград и Разградски окръг). Δ Рз 12-16.

РЗБОП [рѐ-зе-бѐп] – Районно звено за борба с организираната престъпност.

РЗМ – Речник по законодателна метрология.

РЗО [рѐ-зе-ѝ] Районен здравен отдел.

РЗОК [рѐ-зе-ѝ-кѝ] – Районна

здравноосигурителна каса.

РЗП [рѐ-зе-пѐ], стропит. – Разгърнатата застроена площ.

РЗС [рѐ-зе-сѐ] – Растителнозащитна станция.

РИ [рѐ-ѝ] – Регионален инспекторат.

РИ [рѐ-ѝ] – Районна инспекция.

РИА [рѝа] – Рекламно-импресарска агенция.

РИА [рѝа], рус. РИА (Российская информационная агенция) – Руска информационна агенция. Δ РИА „Новости“.

РИАН [риѝн], рус. РИАН (Российская информационная агенция „Новости“) – Руска информационна агенция „Новости“.

РИАС [рѝас], нем. RIAS (Rundfunk im amerikanischen Sektor (West Berlin)) – Радиостанция в американския сектор на Западен Берлин.

рибол. – риболов.

РИВ [рѝв], итал. RIV (Regolamento Internazionale Veicoli) – Международно съглашение за взаимно ползване на товарни вагони.

РИГОПС [ригѝпс] – Районна инспекция по горите и опазването на природната среда.

РИД [рид], фр. R. I. D. (Règlement international concernant le

transport des matières dangereuses par chemin de fer) – Международни правила за транспортване на опасни товари по железопътните линии.

РИК [рик] – Районна избирателна комисия.

РИК [рик] – Рекламно-издателска къща. Δ *РИК „Литера“*.

РИЛЕМ [рилѐм], *ср. и м., фр.* RILEM (Réunion internationale de laboratoires d'essais et de recherches sur les matériaux et les constructions) – Международно обединение на лабораториите по изпитване на материалите и строителните конструкции.

РИМ – Развитие и изграждане на мрежи (Българска телекомуникационна компания).

РИМ *радиотехн.* – Разликова импулсна модулация.

РИНС (–) [ринс] – Радионизотопен пивосигнализатор (напр.: РИНС-4м71).

РИО [рио] – Районен инспекторат по образованието.

РИООСВ – Районна инспекция по опазване на околната среда и водите; РИОСВ.

РИОС [риос] – Районна инспекция за околната среда.

РИОСВ [риос-се-вѐ] – Районна инспекция по опазване на окол-

ната среда и водите; РИООСВ.

РИС [рис] – Редакционно-издателски съвет.

РИС [рис], *итал.* RIC (Regolamento Internazionale Carrozze) – Международно съглашение за взаимно ползване на пътнически, багажни и пощенски вагони.

рис. – рисунка (пред цифра). Δ *Вж. рис. 15.*

РИТ [рит] – Районна инспекция по труда.

РИТЛЕ [ритлѐ], *м. и ср.* – Републикански институт за трудово-лекарска експертиза.

РИТН [ри-те-нѐ] – Районна инспекция за технически надзор.

ритор. – риторически.

РИФМА [рифма] – Рентгенов изотопен флуоресцентен метод за анализ.

РИЦСП – Регулиране изкупните цени на селскостопанските произведения (фонд).

РК (–) [ѐр-ка] – Радиоксенометър (напр.: РК-1).

РК (–) [ѐр-ка] – Радиочестотен коаксиален кабел (напр.: РК-50-3-131, РК-50-9-131).

РК [рѐ-ка] – Районен клон. Δ *РК на БНБ.*

РК [рѐ-ка] – Районен комитет; райком.

РК [рè-кà] – Ревизионна комиси-
сия.

РК [èр-кà] – Релесен комплект (в
автоматична телефонна цент-
рала).

РК – Рекламна къща. Δ *РК „АЯ
София“.*

РК [рè-кà] – Ремонтен комби-
нат.

РК [рè-кà] – Ресторантски комп-
лекс.

р-к – работник.

р-к – рудник; р. (пред собствено
име)

РКА *електр.* – Реле за кодова
авторегулировка.

РКВС [рè-ка-ве-сè] – Републи-
канска комисия по водно спа-
сяване.

РКДНК [рè-кà-дè-не-кà] – Райо-
нен комитет за държавен и
народен контрол.

РКЗ [рè-ка-зè] – Русенски кора-
бостроителен завод.

РКИЦ [ркиц] – Руски културно-
информационен център.

РКМ [рè-ка-мè] – Районен клон
по металообработване.

РКМС *истор.* – Руски комунист-
ически младежки съюз (1918-
1924); РКСМ.

РКОП *воен.* – Рубеж за коорди-
ниране на огневата под-
дръжка.

РКП [рè-ка-пè] – Румънска ко-
мунистическа партия.

РКП (б) [рè-ка-пе-бè], *истор.*,
рус. РКП (б) (Российская Ком-
мунистическая партия (боль-
шевики)) – Руска комунисти-
ческа партия (болшевики)
(1918-1925).

РКРК [рè-ка-ре-кà] – Районна
контролно-ревизионна коми-
сия.

РКРТ [рè-ка-ре-тè] – Режим за
контрол на ракетната техно-
логия.

РКС [рè-ка-сè], *м. и (разг.) ср.*
(член. -то, *мн.* -та) – Районен
кооперативен съюз.

РКС [рè-ка-сè] – Революционен
команден съвет (Ирак).

РКСМ *истор.*, *рус.* РКСМ (Рос-
сийский Коммунистический
Союз Молодежи) – Руски ко-
мунистически съюз на младеж-
та (1918-1924); РКМС.

РЛ [èр-èл], *воен.* – Радиолокация.

РЛ *воен.* – Разграничителна ли-
ния (ООН).

РЛ (–) [èр-èл] – Регистриращ ло-
госметър (напр.: РЛ-10).

р-л – ръководител.

РЛВ [рè-ле-вè], *воен.* – Радиоло-
кационен възел.

РЛГ *воен.* – Радиолокационна
група.

РЛКСМ [рёлкасём], *истор., рус.*

РЛКСМ (Российский Ленинский Коммунистический Союз Молодежи) – Руски ленински комунистически съюз на младежта (1924-1926).

РЛП [рё-ле-пè], *воен.* – Радиолокационен пост.

РЛПЧ – Републиканска лига за правата на човека.

РЛР *воен.* – Радиолокационно разузнаване.

рлр *воен.* – Радиолокационна рота.

РЛС [рё-ле-сè], *воен.* – Радиолокационна станция.

РЛФ [релèф] – „Работнически литературен фронт“ (вестник).

РЛЦ [рё-ле-цè], *воен.* – Радиолокационен център.

РМ (–) [èр-èм], *електр.* – Междинно реле (напр.: РМ-2).

РМ [èр-èм] – Регистриращ милливолтметър (напр.: РМ-10).

РМ – Рекламен магазин. Δ РМ „София-БТ“.

РМА [рё-ме-à] – Район „Механизация на автотранспорт“.

РМА [рё-мс-à] – Рекламна и модна агенция. Δ РМА „Визаж“.

РМД [рё-ме-дè], *мн. -та, ср.* – Работническо мениджърско дружество.

– Произв.: ремедеец.

РМЗ [рё-ме-зè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Ремонтно-механичен завод.

РМК [рё-ме-ка] – Ремонтно-механичен комплекс.

РМН [рё-ме-èn] – Ротационна навесна мотика (напр.: РМН-4,5).

РМП *воен.* – Резерв на морската пехота (САЩ).

РМП – Реклама на мястото на продажбата.

рмп *воен.* – Рота морска пехота.

РМС [ремс], *член. -ът, -а, м., истор.* – Работнически младежки съюз (1928-1947); Ремс. – Произв.: ремсйст, ремсйстка, ремсйстки, ремсов.

РМС – Разпореждане на Министерския съвет.

РМТИ [рё-ме-те-й] – Районна минно-техническа инспекция.

РМУ [рё-мс-у] – Районно митническо управление.

РМЦ [рё-ме-цè], *воен.* – Районен авиометеорологичен център.

РМЦ [рё-ме-цè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Ремонтно-механичен цех.

РН (–) [èр-èn] – Навесен разрохквач.

РН [èр-èn], *електр.* – Неутрално реле.

РН (–) [èr-èn], *електр.* – Реле за напрежение (напр.: РН-25).

р-п – район (със собствено име или цифра). Δ р-п „В. Левски“.

РНБ [rè-не-бè] – Румънска национална банка.

РНД [rè-не-дè] – Революционно националистическо движение (Еквадор).

РНД [rè-не-дè] – Републикански неврологичен диспансер.

РНЕ [rè-нè] – Руско национално единство.

РНИСНП – Руски независим институт за социални и национални проблеми.

РНК [rè-не-ка̀] – Регистър на Нотариалната камара.

РНК [èr-ен-ка̀], *ед. и мн., биохим.* – Рибонуклеинова киселина.

РНПИСМП – Републикански научно-практически институт по специална медицинска помощ.

РНПК – Румънска национална петролна компания.

РНР [rè-не-рè] – Румънска народна република.

РНС [rè-не-сè], *воен.* – Радионавигационна станция.

РНС [rè-не-сè] – Районен народен съвет; райсъвет.

РНТ *воен.* – Радионавигационна точка.

РО [rè-ò], *воен.* – Разузнавателен отряд.

РО [rè-ò], *воен.* – Разузнавателно отделение.

РО [rè-ò] – Районен отдел. Δ РО „Просвета“.

РО – Реакторно отделение.

РО – Регионален офис.

РОБ *електр.* – Радиоотоплителна батерия.

РОБ – Районна обединена болница. Δ РОБ 2.

РОВ *хим.* – Разтворимо органично вещество.

род. – роден.

род. *грам.* – родителен падеж; Р, р.

РОДАИ [родài] – Регионален отдел на Държавна автомобилна инспекция.

Родòпаимпèкс *м.* – Външнотърговска организация за износ (експорт) на продукция на обединенията „Родоп“, „Млечна промишленост“ и др. и внос (импорт) на оборудване и материали за тях.

РОЗН – Република Острови Зелени пос.

рок, *член.* –ът, -а, *мн.* –ове, *м., разг.* – Рокендрол.

ромаи. – романски.

РОНП – Районен отдел „Народна просвета“.

РОП [роп], *воен.* – Район за ог-
нева поддръжка.

РОП [роп], *воен.* – Ротен опорен
пункт.

РОС [рос] – Служба „Ред, охра-
на, сигурност“.

Росексимбанк, *м., рус.* Росек-
симбанк (Российский экспорт-
но-импортный банк) – Руска
износно-вносна банка.

РОСТА [рòста], *рус.* РОСТА
(Российское телеграфное
агентство) – Руска телеграф-
на агенция (1918-1935).

Ростсельмаш *м., рус.* Ростсель-
маш (Ростовский завод сель-
скохозяйственного машино-
строения) – Ростовски завод за
селскостопанско машиностро-
ене.

РОТ *електр.* – Реле за обратен
ток.

ротапр. – ротапринт.

ротд *воен.* – Разузнавателно
отделение.

РОФ [роф] – Рудоземска обогатителна фабрика.

РП (–) [èр-пè] – Платформено
ремарке (напр.: РП-551, РП-
15).

РП (–) [èр-пè] – Плуг-риголвач
(напр.: РП-50).

РП [рè-пè], *истор.* – Работничес-
ка партия (1927-1938/39).

РП – Работническа поликлини-
ка. Δ РП 4.

РП [рè-пè] – Развойно предпри-
ятие. Δ РП „Електроника“.

РП [рè-пè], *воен.* – Разпретели-
телен пункт.

РП [реп], *м.* 1. Разпространение
на печата; РЕП.

2. Павилион, в който се прода-
ва периодичен печат; РЕП.

РП *воен.* – Разузнавателно под-
разделение.

РП – Районна прокуратура.

РП *воен.* – Ракетен полигон.
 Δ РП на ВМС.

РП [èр-пè] – Релеен прекъсвач
(в автоматична телефонна цен-
трала).

РП [рè-пè], *м.* и (разг.) *ср.* (член.
-то) – Ремонти и подобрения
(фонд).

РП [рè-пè] – Републиканска
партия (САЩ).

РП [рè-пè] – Реформистка
партия (Доминиканска репуб-
лика).

РП (–) [èр-пè] – Ротационна пом-
па (напр.: 50РП, 100РП).

РПАБ [èр-пàб], *ж.* и (разг.) *м.*
(член. -ът, -а), *електр.* – Релей-
на полуавтоматична блокиров-
ка.

РПБ [рè-пе-бè] – Работническа
партия на Бирма.

РПГ (–) [èp-pe-gè], *ж. и (разг.) ср.*

(*член. -то*), *воен., рус.* РПГ (Ручная противотанковая граната)

– Ръчна противотанкова граната (напр.: РПГ-40, РПГ-43).

РПД [èp-pe-dè] – Регулатор за постоянна денивелация.

РПД [èp-pe-dè], *ср. (разг., член. -то), воен.* – Средство за радиопротиводействие.

РПИ *воен.* – Разстояние на пръв изстрел.

РПИ [pè-pe-î] – Ръчен пожароизвестител.

РПК [pè-pe-kà] – Радиолокационно-приборен комплекс.

РПК [pè-pe-kà] – Районен партиен комитет.

РПК [pè-pe-kà] – Районна потребителна кооперация.

РПК [pè-pe-kà] – Рибопромишлен комплекс.

РПК [pè-pe-kà] – Рудоподготвителен комплекс.

РПКГД *библ.* – Районен педагогически комитет „Гоце Делчев“.

РПЛ (–) [èp-pe-èl] – Подвижен лентов разрохквач (напр.: РПЛ-8).

РПМ (–) [èp-pe-èm], *рус.* РПМ (Раскладочно-подборочная машина) – Разпределително-подбираща машина (за перфо-

карти).

РПМ (–) [èp-pe-èm], *рус.* РПМ (Роторная погрузочная машина) – Роторна товарителна машина (напр.: РПМ-80-2 М).

РПМ [pè-pe-mè] – Фонд „Републиканска пътна мрежа“.

РПН (–) [èp-pe-èn], *електр.* – Реле за постоянно напрежение (напр.: РПН-11).

РПО [pè-pe-ò], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Районна проектантска организация.

РПО [pè-pe-ò], *ж. и ср.* – Районна противопожарна охрана.

РПО [pè-pe-ò] – Революционна партия на обединението (Южна Корея).

РПОИС [rpòis], *ед. и мн.* – Работен проект за организация и изпълнение на строителството.

РПОМП – Развойно предприятие за оптико-механични прибори.

РПП [pè-pe-pè] – Рудоподготвително производство.

РПР [pè-pe-rè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Регулиране на постъпленията от реализацията (фонд).

РПР [pè-pe-rè], *ср.* – Редакционно-подготвителна работа.

РПС [pè-pe-sè] – Районна пречи-

ствателна станция.

РПС [рè-пе-сè] – Районна пътна станция.

РПС [рè-пе-сè] – Републиканска противоепидемиологична станция.

РПСД [рè-пе-се-дè] – Работен проект със сметна документация.

РПСМ [рè-пе-се-мè] – Разменна пощенска станция при митницата.

РПТ [рè-пе-тè] – Турска работническа партия.

РПУ [рè-пе-ÿ], *ср.* (разг., *член.* -то, *мн.* -та) – Районно полицейско управление.

РПУ [рè-пе-ÿ] – Районно противопожарно управление.

РПУ воен. – Ракетна пускова установка.

РПУС – Районно предприятие за услуги и стоки.

РПЦ [рè-пе-цè] – Радиопредавателен център.

РПЦ – Руска православна църква. Δ *РПЦ „Св. Николай Чудотворец“.*

РПЩ [рè-пе-щè], *м. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Районен пионерски щаб.

РР (-) [èр-èр], *електр.* – Реле-регулатор (напр.: РР-12 В).

РР воен. – Рубеж за разгръща-

не.

рр воен. – Разузнавателна рота.
РРА радиотехн. – Радиорелейна апаратура.

ррб воен. – Радиорелеен батальон.

РРВК воен. – Рубеж за разгръщане във възводни колонии.

РРД техн. – Ракетно-реактивен двигател.

РРК [рè-ре-кà] – Районна ревизионна комисия.

РРЛ радиотехн. – Раднорелейна линия.

РРП [рè-ре-пè] – Районно ремонтно предприятие.

РРП воен. – Ротен разпределителен пункт.

РРП [рè-ре-пè] – Румънска работническа партия.

ррр воен. – Радиорелейна рота.

РРРК воен. – Рубеж за разгръщане в ротни колонии.

РРСП [рè-ре-се-пè] – Районно ремонтно стопанско предприятие.

РРТС [рè-ре-тс-сè] – Радиорелейна и телевизионна станция.

РРТС [рè-ре-те-сè] – Разпръсквателна радиотелевизионна станция.

РС (-) [èр-ès] – Раздробител на стъбла (напр.: РС-1).

РС [èр-ès], *воен.* – Разузнавате-

лен самолет.

РС воен. – Разузнавателна сводка.

РС воен. – Разузнавателна система.

РС воен. – Район за съсредоточаване.

РС [pè-cè] – Районен съвет; райсъвет.

РС [pè-cè] – Районна служба.

РС – Районен съд.

РС воен. – Реактивен снаряд.

РС воен. – Ремонтна служба.

РС [pè-cè] – Републиканска секция. Δ РС по волейбол.

РС библи. – Реферативен сборник.

РС – Рибно стопанство.

РС (-) [èp-ès] – Роторна снегочистачка (напр.: РС-363).

РС (-) [èp-ès], *електр.* – Сигнално реле (напр.: РС-1).

РС (-) [èp-ès], *електр.* – Стъпален регулатор (напр.: РС-4).

РС (-) [èp-ès], *техн.* – Универсален регулатор за сходимост (напр.: РС-90, РС-2).

РСБ [pè-ce-bè] – Републиканска секция по баскетбол.

РСБКЕ – Речник на съвременния български книжовен език.

РСВ ед. или., воен. – Редовни сухопътни войски.

РСВ [pè-ce-vè] – Републиканска секция по волейбол.

РСВ [pè-ce-vè], *ср.* (разг., *член.* – то) – Ресторанти и спални вагони (Стопанско предприятие).

РСГ (-) [èp-ce-gè], *воен., рус.* РСГ (Реактивный танковый гранатомет) – Реактивен гранатомет, монтиран на бойна машина (напр.: РСГ-2, РСГ-3).

РСД (-) [èp-ce-dè] – Джобен радиотелефон за двустранна симплексна връзка между подвижни обекти (напр.: РСД-65).

РСД – Радио „Седем дни“.

РСД (-) [èp-ce-dè] – Самосвално двусосно ремарке (напр.: РСД-5, РСД-3).

РСД [èp-ce-dè], *авиаци., рус.* РСД (Регулятор соотношения давления) – Регулатор за съотношение на наляганията.

РСДРП [pè-ce-de-pe-pè], *истор., рус.* РСДРП (Российская социал-демократическая рабочая партия) – Руска социалдемократическа работническа партия (1898-1912).

РСДРП (б) [pè-ce-de-pe-pe-bè], *истор., рус.* РСДРП (б) (Российская социал-демократическая рабочая партия (большевики)) – Руска социалдемократическа работническа партия (болшевики) (1912-1918).

PCE – Радио Свободна Европа.

PCE (–) [èp-ce-è] – Самосвално едноосно ремарке (напр.: PCE-3B).

PCЗ [pè-ce-zè] – Районна служба по заестостта.

ПСИК – Районен съвет за изкуство и култура.

PCK (–) [èp-ce-kà] – Комбиниран раздробител на стъбла (напр.: PCK – 2,1).

PCK [pè-ce-kà] – Ремонтно-строителна кооперация. Δ PCK „Бор“.

PCK – Румънска спестовна каса.

PCKY [pè-ce-ke-ù] – Районно санаторно-курортно управление.

PCKXЛ – Републиканска секция по кънки и хокей на лед.

PCM (–) [èp-ce-èm] – Разсадо-садъчна машина (напр.: PCM-8).

PCM (–) [èp-ce-èm], рус. РСМ (Роетсельмаш) – В марката на комбайни (напр.: РСМ-8).

РСМИ – Реклама на средствата за масова информация.

PCO [pè-ce-ò] – Ремонтно-строителен отдел.

РСР – Радио „Сигнал плюс“.

РСР [pè-ce-pè] – Районна стоматологична поликлиника. Δ РСР „Младост“.

РСР [pè-ce-pè] – Районно сто-

панско предприятие.

РСР [pè-ce-pè] – Регионален съюз на потребителите.

РСРАБ – Районна служба „Пожарна и аварийна безопасност“.

РСРЧ [pè-ce-pe-чè] – Работническо-селска партия на Чили.

РСР [pè-ce-pè] – Регионално сътрудничество за развитие (междуправителствена организация между Иран, Пакистан и Турция).

РСРЗКА – Регионална служба за растителна защита, карантина, агрохимия. Δ РСРЗКА София – град.

РСС – Работници в селското стопанство. Δ Профсъюз на РСС.

РСС [pè-ce-cè], ж. и (разг.) ср. (член. -то) – Районна станция на съобщенията.

РСС [èp-ce-ès], рус. РСС (Резка соломы и силоса, соломосилосорезка) – Резачка за слама и фураж (напр.: РСС-6).

РССР – Работници от строителството и строителната промишленост. Δ Профсъюз на РССР.

РССТ [pè-ce-ce-tè] – Ремонт на селскостопанската техника (Стопанско обединение).

РССХП – Работници от селско-

то стопанство и хранителната промишленост. Δ Профсъюз на РССХП.

РСТПК [рè-се-те-пе-ка] – Районен съвет на трудово-производителните кооперации.

РСУ [рè-се-у], ср. (разг., член. -то) – Районно строително управление.

РСФ [рè-се-фè] – Республиканска секция по футбол.

РСФСР [рè-се-фе-се-рè], истор., рус. РСФСР (Российская Советская Федеративная Социалистическая Республика) – Руска съветска федеративна социалистическа република.

РСХП [рè-се-хе-пè] – Революционна социалхристиянска партия (Доминиканска република).

РСШ [рè-се-шè] – Республиканска секция по шахмат.

РТ (–) [èр-тè] – Радиотелефон (напр.: РТ-21).

РТ – Регистър-тон (условен показател за вместимост на кораб).

РТ (–) [èр-тè] – Рентгенов телескоп (напр.: РТ-4).

РТ (–) [èр-тè] – Тороризпръскващо едноосно ремарке (напр.: РТ-3).

р-т – ресторант.

РТБ [рè-те-бè] – Развойна техни-

ческа база.

РТБ [рè-те-бè] – Районна търговска база.

РТБ [рè-те-бè], ж. (разг.) ср. (член. -то) – Ремонтно-техническа база.

РТВ [рè-те-вè], мн., воен. – Радиотехнически войски.

РТВ [рè-те-вè], ср. (разг., член. -то) – Радиотранслационен възел.

РТВ [рè-те-вè], ед. и мн., трансп. – Релсова токова верига.

РТВЦ [рè-те-ве-цè] – Районен телевизионен център.

РТЕ [рè-те-è], м. и ср., икон. – Развитие на териториалните единици (фонд).

РТИ (–) [рè-те-й] – Рентгено-телевизионен интроскоп (напр.: РТИ-1).

РТИК – Русенска търговско-индустриална камара.

РТК [рè-те-ка] – Радио-телевизионна компания.

РТК [рè-те-ка] – Радио-телекомуникационна компания.

РТК [рè-те-ка] – Радиационен технологичен контрол.

РТК [рè-те-ка] – Рекламно-търговска къща. Δ РТК „Вачев“ ЕТ.

РТК воен. – Ротен тактически комплект.

РТМ *електр.* – Мембранно топлинно реле.

РТО *техн.* – Радиотехническо оборудване.

РТП – „Радио-телевизионен преглед“ (вестник).

РТП [рè-те-пè] – Районно търговско предприятие.

РТПК [рè-те-пе-ка] – Районна трудово-производителна кооперация.

РТР *воен.* – Радиотехническо разузнаване.

РТС [рè-те-сè], *мн., воен.* – Радиотехнически средства.

РТС [рè-те-сè] – Районна транслационна станция.

РТС [рè-те-сè], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Ремонтно-техническа станция.

РТССТ (–), *техн.* – Регулатор трипозиционен за сигнал от съпротивителни термометри (напр.: РТССТ-Рт-100).

РТУ [рè-те-ù], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Рационализация и техническо усъвършенстване (фонд).

РТФ [èр-те-èф], *ж., фр.* RTF и R. T. F. (Radiotélévision française) – Френско радио и телевизия.

РТЦ [рè-те-цè] – Радио-телевизионен център.

РТЦ [рè-те-цè] – Радиотрансла-

ционен център.

РТЦ [рè-те-цè] – Регионален телекомуникационен център.

РТЦ [рè-те-цè] – Ръчна телефонна централа.

РУ *техн.* – Разпределително устройство.

РУ *воен.* – Разузнавателно управление.

РУ [рè-ù] – Районно управление.

РУ – „Родопски устрем“ (вестник).

РУ – Руско училище. Δ *РУ при Посолството на Русия.*

РУ [рè-ù] – Русенски университет. Δ *РУ „Ангел Кънчев“.*

Р-У – Рудоправление (напр.: Р-У I, Р-У II).

РУА *воен.* – Радиомрежа за управление на авиацията.

РУАМ [руам], *техн.* – Радиоуправляема авиомоделна машина.

руб. – рубла.

РУГ [руг] – Районно управление на горите.

РУГ *воен.* – Ракетноударна група.

руг. *лекс.* – ругателно.

РУГЩ *воен.* – Разузнавателно управление на Генералния щаб.

РУД [руд] – Регионално управление „Далекосъобщения“.

Рѹдметал *м.* – Външнотърговска организация за търговска дейност с метали и метални изделия.

РУЕ [рѹе], *ср., мед.* – Реакция за утаяване на еритроцитите.

РУЕМ [рѹем], *м., мед.* – Реакция за утаяване на еритроцитите по Матлиев.

...рук, рус. рук (Руководитель) – Ръководител (напр.: политрук, военрук).

РУМ [рум], *м.* (разг., член. -ът, -а, *мн.* -ове) – Районен универсален магазин.

РУМ (–) [рум], *рус.* РУМ (Разбросыватель минеральных удобрений) – Разпръсквач на минерални торове (напр.: РУМ-3).

рум. – румънски.

РУМНО [рѹмно], *воен.* – Разузнавателно управление към Министерството на народната отбрана.

РУМО [рѹмо], *воен.* – Разузнавателно управление към Министерството на отбраната.

рус. – руски.

РУСО [рѹсо] – Районно управление „Социално осигуряване“.

РФ *воен.* – Речна флотилия.

РФ (–) [ѐр-ѐф], *техн.* – Фазов регулатор (напр.: РФ 90-ЛЦ).

РФ (–) [ѐр-ѐф] – Фуражно-раздаващо ремарке (напр.: РФ-10).

РФА [рѐ-фе-à] – Рекламно-фотографска агенция. Δ РФА „Елда“.

РФА [ѐр-еф-à] – Рентгено-флуоресцентни анализи.

РФА [ѐр-еф-à] – Рентгенов флуоресцентен анализатор.

РФВ [рѐ-фе-вѐ] – Републиканска федерация по волейбол.

РФГ [рѐ-фе-гѐ] – Републиканска футболна група (само в съчет.: „А“ РФГ, „Б“ РФГ).

РФИ, *фр.* RFI (Radio France International) – Радио Франс Ентернационал.

РФС [рѐ-фе-сѐ] – Руски футболен съюз.

РХ (–) [ѐр-хà] – Хидравличен разпределител (напр.: РХ-25/22).

РХАБ [ѐр-хàб] *ед. и мн., воен.* – Радиохидроакустичен буй (шамандура).

РХВП – Работници от хранително-вкусовата промишленост. Δ Профсъюз на РХВП.

РХГ [рѐ-хе-гѐ] – Републиканска хандбална група (само в съчет.: „А“ РХГ, „Б“ РХГ).

рхз *воен.* – Рота за химическа защита.

РХК (–) [èр-хе-ка] – Хидравличен клапанен разпределител (напр.: РХК-13).

рхрр *воен.* – Рота за химическо и радиационно разузнаване.

РХС – Ромски християнски синдикат.

РЦ *воен.* – Разузнавателен център. Δ *РЦ на ВМС.*

РЦ – Районен център.

РЦ – Регулиране на цените (фонд).

РЦ (–) [èр-цè] – Резервоар за цимент (на вагон) (напр.: РЦ-50).

РЦ *ед. и мн., трансп.* – Релейна централизация.

РЦ – Републикански център.

РЦ (–) [èр-цè] – Роначка за царевича (напр.: РЦ-6).

РЦ (–) [èр-цè] – Центробежен тороразпръсквач (напр.: РЦ1-6, РЦ 2-6).

р-ца – работилница.

РЦБ [рè-це-бè], *рус.* РЦБ (Российский Центральный Банк) – Руска централна банка.

РЦДС *воен.* – Разузнавателен център на десантни сили.

РЦЕП – Регионален център за енергийна политика (Югоизточна Европа).

РЦЗ [рè-це-зè] – Районен център по здравеопазване.

РЦИР – Регионален център за

икономическо развитие.

РЦП (–) [èр-це-пè] – Центробежен прикачен тороразпръсквач (напр.: РЦП-2,5).

РЦПВХ – Републикански център по протезиране и възстановителна хирургия.

РЦР [èр-це-èр] – Резачка за цвекло – ръчна.

РЦСГ [рè-це-се-гè] – Регионален център за социални грижи.

РЦСМ [рè-це-се-мè] – Републикански център по спортна медицина.

РЦТНТМ – Районен център за техническо и научно творчество на младежта.

РЦХТ – Районен център по хематология и трансфузиология. Δ *РЦХТ Стара Загора.*

ръкоп. – ръкопис.

РЮВ – Република Южен Виетнам.

С

С (–) [сè] – Самоходен (за означаване на комбайни, напр. С-4, С-4М).

С трансп. – Семафор.

С (–) [сè] – Сеносъбирачка (напр.: С-1, 6 Б).

С – „Славия“ (спортно друже-

ство).

С (–) [сɛ] – Снеготоварачка (напр.: С-4).

С – София (в регистрационните номера на моторни превозни средства от София). Δ СТ 02-43.

С (–) [сɛ] – Строителна машина, строителен инструмент (напр.: С-391 – кран, С-29, С-100- булдозер, С-570 – автоциментовоз).

С (–) [сɛ] – Струг (напр.: С-13, С-11В).

С – „Стършел“ (вестник).

С биохим. – Субстрат.

с – санти... (десетична представка към измерителни единици, напр.: см – сантиметър, сг – сантиграм).

С и с. – север.

с. – село (пред собствено име). Δ с. Обнова.

с. грам. – среден (род); вж. ср.

с. – страница (с цифра); стр. Δ с. 206.

СА [сɛ-à], ж. и (разг.) ср. (член.-то) – Селскостопанска академия; ССА.

СА – Софийски аптеки (Еднолично акционерно дружество).

СА [сɛ-à] – Стопанска академия. Δ СА „Д. А. Ценов“ (Свищов).

СА [сɛ-à] – Строителство и ар-

хитектура (управление, отдел и др.).

СА [сɛ-à] – Съюз на артистите; САБ.

СА [ɛс-à], *мн., нем.* SA (Sturmabteilungen) – Щурмови отряди (в хитлеристка Германия).

САА [сàа], *англ.* CAA (Central African Airways) – Английска компания за въздушни съобщения в Централна Африка.

САА [сàа] – Световна антидопингова агенция; САДА.

САА [сàа] – Сирийски арабски авиолинии.

СААС [сàас], *англ.* CAAC (Civil Aviation Administration of China) – Администрация за гражданска авиация на Китай.

САБ [сàб], *воен.* – Светеща авиационна бомба.

САБ *геохим.* – Смолясто-асфалтенов битум.

САБ [сàб] – Строителство, архитектура и благоустройство (отдел).

САБ [сàб] – Съюз на артистите в България; СА.

САБ [сàб] – Съюз на архитекти в България.

САБЕНА [сàбèна], *ж., фр.* SABENA (Société anonyme belge d'exploitation de la

navigation aérienne) – Белгийски въздушни линии.

САГ – Софийска английска гимназия.

САД – Съюз за антикомунизъм и демокрация.

сад воен. – Смесена авиационна дивизия.

САДА [са̀да] – Световна антидопингова агенция; САА.

САДР – Сахарска арабска демократична република.

сас воен. – Смесена авиационна ескадрила.

САЗСТ – Северноамериканска зона за свободна търговия.

САК [сак] – Софийска адвокатска колегия.

сак воен. – Смесен авиационен корпус.

САК воен. – Старши армейски командир.

САК воен. – Стражеви артилерийски катер.

САК воен. – Стратегическо авиационно командване.

сакс, член. –ът, -а, мн. -и, м., разг. – Саксофон.

САЛ [сал], ж. и м., *англ.* SAL (Scottish Airlines) – Шотландски въздушни линии.

САЛТ [салт], мн., *англ.* SALT (Strategic Arms Limitation Talks) – Ограничаване на стратеги-

ческите въоръжения (Съветско-американски преговори за ограничаване на стратегическите въоръжения).

САМ [сам], *рус.* САМ (Счетно-аналитическая машина) – Сметачно-аналитична машина.

САМ – Столична агенция „Музика“.

самбо, член. -то, *ср.* – Самозащита без оръжие (вид спортна борба).

Самекс и САМЕКС [самекс], ж. и м. – Съветско-американски микровълнов експеримент (Програма за изследване на космическото пространство).

... **сан...** – Санитарен (напр.: санпост, медесанчаст).

САНА [са̀на], *англ.* SANA (Syrian Arab News Agency) – Сирийска арабска информационна агенция.

санепид... – Санитарно-епидемиологичен (напр.: санепидстанция).

санепидстанция ж. – Санитарно-епидемиологична станция.

Сани ср. (Санитарен) – Прахообразен препарат за почистване на тоалетни, който дезинфектира и освежава въздуха.

санпост м. – Санитарен пост.

санскр. – санскритски.

Сѐнфа ж. – Препарат за миенс, дезинфекциране и дезодориране на сапитарен фаянс.

сѐнча̀ст ж. – Сапитарна част.

САО [сѐо] – Сдружение „Академично общество“.

САООТД воен. – Система за автоматична обработка на оперативно-тактически данни.

САОФ – Световна агенция на охранителните фирми (САЩ).

САП [сап] – Специализиран автомобилен парк.

сап воен. – Смесен авиационен полк.

САП – Съвет на арабските посланици (България).

САПА [сѐпа], англ. SAPA (South African Press Association) – Информационна агенция на Южноафриканската република.

сапб воен. – Сапъорен батальон.

сапв воен. – Сапъорен взвод.

САПИ [сѐпи] – Система за агропазарна информация.

сапр – Сапъорна рота.

САР – Сирийска арабска република.

САР [сар], електр. – Система за автоматично регулиране.

САРБ [сарб] – Синдикат на автотранспортните работници в България (Конфедерация на независимите синдикати в

България).

САРПП [сарп], техн. – Система за автоматична регистрация на параметрите в полет.

САС [сас] – Синдикат на административните служители (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

САС [сас] – Смесено автомобилно стопанство.

САС [сас], ж. и м., англ. SAS (Scandinavian Airlines System) – Скандинавски въздушни линии.

САС – Софийски апелативен съд.

САС воен. – Стратегически антисигнал.

САСИД – Съюз на архитектите – синтез, интериор, дизайн.

САТ (–) [сат] – Аптечен тапициран стол (напр. : САТ-1).

САТ [сат] – Сигнализация, автоматика и телемеханика (учебна дисциплина).

САТВН, англ. CATVN (Central American Television Network) – Централна американска телевизионна система.

САТИ [сѐти], ед. и мн. – Служебна автоматична телефонна информация.

САТС [сѐс], мн. – Софийски автоматични телефонни станции.

САЩ [сатц] – Софийска автоматична телефонна централа.
САУ [сâу], *ж.* и (разг.) *ср.* (член. -то), *воен.*, *рус.* САУ и сау (Самоходная артиллерийская установка) – Самоходно артилерийско оръдие.

САХСА [сâхса], *исп.* SAHSA (Servicio Aéreo de Honduras Sociedad Anónima) – Авиационна компания на Хондурас.

САЩ [саш], *мн.* и (разг.) *ед.*, *м.* – Съединени американски щати.

СБ [сè-бè] – Партия „Съюз България“.

СБ – Световна банка.

СБ електр. – Силов брониран кабел.

СБ – Скоростен бомбардировач.

СБ – Сонни-България (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

СБ воен. – Сортировъчна болница.

СБ [сè-бè] – Спортна база.

СБ – Стоков базар. Δ **СБ Илиянци.**

СБ – Столична библиотека.

СБ – Стопанска банка.

СБ воен. – Строителен батальон.

СБ – Съюз на безпартийните.

сб. – сбирка.

сб. – сборник.

сб физ. – стилб (единица мярка

за яркост), (след цифра).

сб воен. – Стрелкови батальон.

СБА [сè-бе-à] – Световна боксова асоциация.

СБА [сè-бе-à], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Съюз на българските автомобилисти.

с-ба – служба.

СБАГАЛ [сбагàл] – Специализирана болница по акушерство и гинекология за активно лечение.

СБАЛДБ – Специализирана болница за активно лечение по детски болести.

СБАЛТ – Специализирана болница за активно лечение на туберкулоза.

сбатр воен. – Стартова батарея.

СББ *геохим.* – Спиртобензолен битум.

СББ – Съюз на бубохранителите в България.

СББАН – Сборник на Българската академия на науките.

СБББ – Специализирана болница за белодробни болести.

СБЖ [сè-бе-жè], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – 1. Съюз на българските журналисти.

2. Сградата, в която се помещава ръководството на Съюза на българските журналисти.
 Δ *Отивам в СБЖ-то.*

СБЗ – Свободна безмитна зона.

Δ *СБЗ Драгоман*.

СБЗ *ед. и мн., воен.* – Специална бойна задача.

СБК [сѐ-бе-ка̀] – Социално-битов комплекс (Българска академия на науките).

СБК [сѐ-бе-ка̀] – Съюз за бъдеще на Косово.

СБК [сѐ-бе-ка̀] – Съюз на българските композитори.

СБКИ [сѐ-бе-ке-й], *м.* – Стома-нобетонни конструкции и изде-лия (стопански комбинат).

СБКМ [сѐ-бе-ке-мѐ] и [сѐ-бе-ка-ѐм] *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Социално-битови и културни мероприятия (фонд).

СБКО [сѐ-бе-ка-ѐ] – Социално-битово и културно обслужва-не (фонд).

СБЛ – Съюз на българските ле-кари.

СБЛЛ – Секция за българска лексикология и лексикогра-фия.

СБМП – Станция за бърза меди-цинска помощ.

СБМТД – Съюз на българските музиканти и танцови дейци.

СБН (–) [сѐ-бе-ѐн] – Бояджийски съд под налягане (напр.: СБН-100).

СБНЛ – Съюз на българските

национални легиони (Младеж-ка организация в България, 1930-1944).

СБНП – Специализирана болни-ца по неврология и психиатрия.
Δ *СБНП „Свети Наум“*.

СБНУ – Сборник за пародни умотворения.

СБО [сѐ-бе-ѐ] – Сдружение за библиейско обучение. Δ *СБО „Логос“*.

СБП [сѐ-бе-пѐ] – Сдружение на българските писатели.

СБП [сѐ-бе-пѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Съюз на българ-ските писатели.

СБПФ – Съюз на борците про-тив фашизма.

СБПФК – Съюз на борците про-тив фашизма и капитализма;
СБФК.

СБР *ед. и мн., воен.* – Сили за бързо реагиране.

СБР [сѐ-бе-рѐ] – Специализира-на болница за рехабилитация.

СБРК – Смесена българо-руска комисия.

СБС (–) [сѐ-бе-ѐс] – Луминесцен-тна лампа за студенобяла светлина.

СБС – Санитарно-бактериоло-гична станция.

СБС [сѐ-би-ѐс] *англ.* **CBS** (Columbia Broadcasting System)

– Радиоразпръсквателна компания „Колумбия“ (САЩ); СИ-БИ-ЕС.

СБС [сѐ-бе-ѐс] – Специализирани бизнес-системи (Дружество с ограничена отговорност).

СБСД – Съюз на българо-съветските дружества.

СБСП [сѐ-бе-се-пѐ] – Сдружение български ски-пул.

СБСС [сѐ-бе-се-сѐ] – Световна банка за селското стопанство.

СБТ воен. – Сигнал за бойна тревога.

СБУ [сѐ-бе-ѹ] – Синдикат на българските учители (Конфедерация на независимите синдикати в България).

СБУ [сѐ-бе-ѹ] – Софийско балканско училище.

СБУ [сѐ-бе-ѹ], *м* и (разг.) *ср.* (*член. -то*) – Съюз на българските учители.

СБФ [сѐ-бе-фѐ], *м* и (разг.) *ср.* (*член. -то*) – Сдружение на българските фармацевти.

СБФ [сѐ-бе-фѐ], *м* и (разг.) *ср.* (*член. -то*) – Съюз на българските филателисти.

СБФД [сѐ-бе-фе-дѐ] – Съюз на българските филмови дейци.

СБФК [сѐ-бе-фе-кà] – Съюз на борците против фашизма и капитализма; СБПФК.

СБФС [сѐ-бе-фе-сѐ] – Съюз на българските фондации и сдружения.

СБХ [сѐ-бе-хѐ] и [сѐ-бе-хà] *м* и (разг.) *ср.* (*член. -то*) – 1. Съюз на българските художници.

2. Представителен магазин на Съюза на българските художници. Δ *Купих сувенири от СБХ-то.*

СБХ [сѐ-бе-хà] – Съвет по безопасност на храните (Министерски съвет).

СБЧР [сѐ-бе-че-рѐ] – Сдружение на българските частни радиостанции.

СБЮ [сѐ-бе-ѹ] – Съюз на българските юристи.

СВ [сѐ-вѐ], *мн., воен.* – Свързочни войски.

СВ [сѐ-вѐ], *м* и (разг.) *ср.* (*член. -то*), *воен.* – Свързочен възел.

СВ [сѐ-вѐ], *мн., радиотехн.* – Средни вълни.

СВ [сѐ-вѐ] – Стоматологична верига. Δ *СВ „Клиника Недялков“.*

СВ [сѐ-вѐ], *мн., воен.* – Строителни войски.

СВ [сѐ-вѐ], *мн.* и (разг.) *ср.* (*член. -то*), *воен.* – Сухопътни войски; *вж.* **СПВ**.

св. – свезка.

св. – светй (пред собствено име).

△ Връх „Св. Никола“.

св физ. – международна свещ (единица за измерване силата на светлината), (след цифра).

св. грам. – свършен вид.

св воен. – Стрелков взвод.

СВА [сè-ве-à] – Съюз на вносителите на автомобили; СВАБ.

СВАБ [сваб] – Съюз на вносителите на автомобили в България; СВА.

СВАМ [свам], *техн.* – Стъкло-влакнестанизотропен материал.

СВАНУ [свану], *м., англ.* SWANU (South-West Africa National Union) – Национален съюз на Югозападна Африка (партия).

СВБ воен. – Спомагателна въздушна база.

свб воен. – Свързочен батальон.

св. г. физ. – светлинна година (след цифра).

СвДП – Свободна демократическа партия (ФРГ).

СВИБ – Съюз на военнотравляните в България.

СВИК воен. – Самолет с вертикално излитане и кацане.

СВИПВ – Съюз на военнотравляните и пострадалите от войните; СВПВБ.

Свисер [свис-èр], *ж. и м., англ.* Swissair (Swiss Air Transport

Company) – Швейцарски въздушни линии.

свит. – свитък.

свлб воен. – Свързочен линейен батальон.

свлкб воен. – Свързочен линейно-кабелен батальон.

свлкр воен. – Свързочна линейно-кабелна рота.

свлр воен. – Свързочна линейна рота.

СВМ (–) [сè-ве-èm] – Вентилационен местен смукател (напр.: СВМ-2).

СВМП [сè-ве-ме-пè] – Спешна въздушна медицинска помощ.

СВО [сè-ве-ò], *м. и ср.* – Съвет по висшето образование.

СВОК – Съвет за взаимно осигуряване на кооператорите.

СВОН – Синдикат на висшето образование и науката.

СВОП [своп], *рус.* СВОП (Совет внешней и оборонительной политики) – Съвет за външна и отбранителна политика (Русия).

СВОП – Софийска военноокръжна прокуратура.

СВОЧ – Съвет за взаимно осигуряване на членовете (на трудово-производителните кооперации).

СВП [сè-ве-пè] – Санитарна

въздушна помощ.

СВП [сѐ-ве-пѐ] – Съвкупен вътрешен продукт.

свп воен. – Свързочен полк.

СВПБВ – Съюз на военноинвалидите и пострадалите от войните в България; **СВИПВ**.

СВПВК – Отдел „Сигурност – Военна полиция и Военно контраразузнаване“ (Министерство на отбраната).

свр воен. – Свързочна рота.

СВС [сѐ-ве-сѐ] – Санитарна въздушна станция.

СВС воен. – Свръхсрочна военна служба.

СВС [сѐ-ве-сѐ] – Столична ветеринарна служба.

свсѐб воен. – Свързочен строително-експлоатационен батальон.

свсер воен. – Свързочна строително-експлоатационна рота.

СВСМ [сѐ-ве-се-мѐ] – Съвет по високо спортно майсторство.

СВСУК воен. – Световна (глобална) система за управление и контрол.

СВТ (–) [сѐ-ве-тѐ], *воен., рус.* **СВТ** (Самозарядная винтовка Токарева) – Самозареждаща се винтовка, конструирана от Ф. В. Токарев.

СВТ [сѐ-ве-тѐ] – Сатирично-ва-

риететен театър.

СВУ [сѐ-ве-ѹ] – Свободен варненски университет.

СВУ [сѐ-ве-ѹ] – Столично военно управление.

СВУС воен. – Смесена въздушна ударна сила.

СВХ [сѐ-ве-хà] – Студио на военните художници.

СВЧ [сѐ-ве-чѐ], *електр.* – Свръхвисока честота.

СВЧ [сѐ-ве-чѐ], *прил., електр.* – Свръхвисоко честотен. Δ **СВЧ** колебания; **СВЧ** антена; **СВЧ** електромагнитно поле; **СВЧ** терапия.

СГ – Социални грижи.

СГ – Спортна гимназия.

СГ – Столична галерия. Δ **СГ** „Ценител“.

СГ – Сточна гара. Δ **СГ-София**.

СГ – [ѐс-гѐ], *воен., рус.* **СГ** (Станковый Горюнова) – Тежка картечница, конструирана от П. М. Горюнов (напр.: **СГ-43**).

сг – сантиграм (след цифра).

с. г. – същата година (след дата). Δ **Защитата се състояла на 25 юни с. г.**

СГА воен. – Северна група армии (НАТО).

СГАК [сгак] – Софийска градска адвокатска колегия.

СГАП [сгап] – Софийско град-

ско аптечно предприятие.

СГБ – Софийска градска библиотека.

СГБ – Съюз на глухите в България.

СГББ – Съюз на гръцките бизнесмени в България.

СГВО [сè-ге-ве-ò] – Софийско градско военно окръжие.

СГДА [сè-ге-де-à] – Софийски градски държавен архив.

СГИТ [сè-ге-и-тè] – Софийска градска инспекция по труда.

СГКК – Софийски голф- и кьнтри-клуб (Дружество с ограничена отговорност).

СГНС [сè-ге-не-сè], м. и (разг.) ср. (член. -то) – 1. Софийски градски народен съвет.

2. Сградата, в която се помещава Софийският градски народен съвет.

СГО [сè-ге-ò] – Столична голяма община.

СГОДА [сгòда] – Софийски градски и окръжен държавен архив.

СГОКТ – Столична голяма община – контрол по транспорта.

Сградостро̀й м. – Сградостроителство (трудова-производителна кооперация).

СГРК [сè-ге-ре-ка̀] – Софийска

градска ревизионна комисия.

СГРМ [сè-ге-ре-мè] – Социалистическа германска работническа младеж (организация във ФРГ).

СГС – Сантиметър-грам-секунда (Международна система измерителни единици).

СГС [сè-ге-сè] – Софийски градски съвет, Δ *СГС на БПС*.

СГС [сè-ге-сè] – Софийски градски съд.

СГСПС – Софийски градски съвет на професионалните съюзи.

СГТ – селище от градски тип.

СГТД [сè-ге-те-дè] – Съюз на германските търговци на дребно.

СГХГ [сè-ге-хе-гè] – Софийска градска художествена галерия.

СД (–) [èс-дè], техн. – Директен съединител (напр.: СД 500-52).

СД (–) [èс-дè] – Дискава сеялка (напр.: СД-10, СД-24).

СД – „Свободни демократи“ (партия).

СД [сè-дè] – „Социалистическо действие“ (партия в Коста Рика).

СД [сè-дè] – Спортно дружество. Δ *СД „Септември“*.

СД [сè-дè] – Стопанска дирекция. **СД** [èс-дè], нем. **SD**

(Sicherheitsdienst) – Служба за безопасност (в хитлеристка Германия).

СД [сѐ-дѐ] – Събирателно дружество.

СД [сѐ-дѐ] – Съвет на директорите. Δ СД на „Екоинвест холдинг“ АД.

с.-д. – социалдемократически.

СДА [сѐ-де-à] – Софийско дружество на архитектите.

СДБ – „Свободна и демократична България“ (фондация); ФСДБ.

СДВ [сѐ-де-вѐ], *електр.* – Свърхдългивълни.

СДВ [сѐ-де-вѐ], *прил., електр.* – Свърхдълговълнов. Δ СДВ приемник.

СДВР [сѐ-де-ве-рѐ] – Столична дирекция на вътрешните работи.

СДД – Световно движение за децата.

СДД [сѐ-де-дѐ] – Семейен детски дом.

СДЗ *техн.* – Скоба за директно закрепване.

СДИ (–) [сѐ-де-й] – Смесена дъждовална инсталация (напр.: СДИ-50).

СДИ [сѐ-де-й] – Съюз за демократична интеграция.

СДИНМ – Стопанска дирекция

„Изграждане на населени места“.

СДК [сѐ-де-ка] – Средногодишна допустима концентрация (замърсеност на атмосферния въздух или на радиоактивни изотопи във въздуха).

СДК [сѐ-де-ка] – Студентски дом на културата.

СДКП, *пол.* SDKP (Socjaldemokracja Królestwa Polskiego) – Социалдемократическа партия на кралство Полша (1893-1900).

СДКП и Л, *пол.* SDKPiL (Socjaldemokracja Królestwa Polskiego i Litwy) – Социалдемократическа партия на кралство Полша и Литва (1900-1918).

СДЛ – Съюз на демократичната левица (Полша).

СДММ [сѐ-де-ме-мѐ] – Социален дом за момичета и момчета.

СДМПБУ – Стопанска дирекция „Местна промишленост и битови услуги“.

СДМС [сѐ-де-ме-сѐ] – Социалдемократическо младежко сдружение.

СДНМ [сѐ-де-не-мѐ] – Стопанска дирекция „Населени места“.

СДНСК – Столична дирекция за национален строителен конт-

рол.

СДНТ – Столичен дом на науката и техниката.

СДО [сѐ-де-ò] – Сръбско движение за обновление (Югославия).

СДОВ обикн. мн., воен. – Силно действащи отровни вещества.

СДП [сѐ-де-пѐ] – Сдружение за дива природа. Δ **СДП** „Балкан“.

СДП [сѐ-де-пѐ] – Социалдемократическа партия (Монголия).

СДП [сѐ-де-пѐ] – Социалистическа дестуровска партия (Тунис).

СДП [сѐ-де-пѐ] – Сръбска демократическа партия (Югославия).

СДП [сѐ-де-пѐ], метал. – Стоманодобивно производство.

СДПД [сѐ-де-пе-дѐ] – Съюз на демократичните партии и движения. Δ **СДПД** „Ера-3“.

СДПФ [сѐ-де-пе-фѐ] – Социалдемократическа партия на Финландия.

СДР [сѐ-де-рѐ] – Сомалийска демократична република.

СДРО [сѐ-де-ре-ò] – Столичен дом за радостни обреди. Δ **СДРО** – Красно село.

СДРП – Социалдемократия на Република Полша.

СДС [сѐ-де-сѐ] – Социалдемократически съюз (Англия).

СДС – Софийска Духовна Семинария. Δ **СДС** „Св. Иван Рилски“.

СДС [сѐ-де-сѐ], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Съюз на демократичните сили.

– Произв.: седесър, седесърка, седесърски

СДС [сѐ-де-сѐ] – Съюз на десните сили (Русия).

СДСМ [сѐ-де-се-мѐ] – Социалдемократически съюз на Македония.

СДСО [сѐ-де-се-ò] – Съвет по допълнително социално осигуряване.

СДСЦ [сѐ-де-се-цѐ] – Специализиран детски стоматологичен център.

СДТ – Силистренски драматичен театър. Δ **СДТ** „Сава Доброплодни“.

СДТ [сѐ-де-тѐ], ж. и (разг.) ср. (член. -то) – Стопанска дирекция „Търговия“.

СДТР [сѐ-де-те-рѐ] – Синдикален дом на транспортните работници.

СДУ [сѐ-де-ỳ], м. и (разг.) ср. (член. -то) – 1. Софийски държавен университет.

2. Сградата на Софийския държавен университет.

СДФ – Софийска държавна фил-

хармония.

СДХ *биохим.* – Сорбитдехидрогеназа.

СДЩ *воен.* – Селекция на движещите се цели.

СДЯ [сѐ-де-я] – Седмична детска ясла.

СЕ (–) [се] – Едновретенен револверен струг (напр.: СЕ 201).

СЕ *воен.* – Свързочна ескадрила.

СЕ – Съвет на Европа (Европейски съюз).

се *воен.* – Стартова ескадра.

СЕА – Съвет на европейските архитекти (Европейски съюз).

СЕАП [сеап] – Съвет за Северноатлантическо партньорство.

СЕАТО [сеато], *м., англ.* SEATO (Southeast Asia Treaty Organization) – Организация на договора за Югоизточна Азия (Военнополитически блок на страните от Югоизточна Азия).

СЕБ *воен.* – Сортировъчно-евакуационна болница.

СЕВ – Съвет по европейски въпроси (Народно събрание).

СЕВ – Средно европейско време.

сев. – северен.

СЕВД *електр.* – Сух елемент с въздушна деполяризация.

сев.-зап. – северозапад; с.-з.; СЗ.

сев.-зап. – северозападен; с.-з.; СЗ.

сев.-изт. – североизток; с.-и.; СИ.

сев.-изт. – североизточен; с.-и.; СИ.

СЕВЛИКОНСЕРВ [Сѐвликон-сѐрв], *м.* – Севлиевска консервна фирма.

сег. *грам.* – сегашно време.

седл. *геогр.* – седловина.

седм. – седмичен.

СЕЕ [сѐе], *фр.* С. Е. Е. (Commission internationale de réglementation en vue de l'approbation de l'équipement électrique) – Международна комисия по въпросите на стандартизацията и утвърждаването на електротехническите изделия.

СЕК [сек] – Световен еврейски конгрес.

СЕК *воен.* – Секционна евакуационна комисия.

СЕК [сек] – Стопански енергиен комбинат. Δ СЕК „София“.

сек – секунда (след цифра). Δ 15 сек.

СЕКАМ [секам], *фр.* SECAM и Sécam (Système séquentiel couleurs à mémoire) – Последователна система цветна телевизия със запомняне.

сел... – Селски (като първа съставна част на сложносткратени думи, напр.: селкор,

селкооп, селсъвет).

СЕЛ *библ.* – Селско и горско стопанство.

СЕЛ *електр.* – Сух елемент Лекланше.

сёлкооп, *член.* –ът, –а, *мн.* –и, *м.* – Селска кооперация.

сёлкёр, *член.* –ът, –а, *мн.* –и, *м.* – Селски кореспондент.

Сёлсиаб – Селско снабдяване (Пластментно снабдително предприятие).

сел.-стоп. – селскостопански.

сёлсъвёт *м.* – Селски общински съвет; СОНС.

СЕМ (–) [сем] – Събирачна електрическа машина (напр.: СЕМ-101).

СЕМ [сем] – Съвет за електронните медии.

сем. – семейство.

СЕМС (–) [семс] – Леярското с електромагнитен сепаратор (напр.: СЕМС-5).

СЕМТ [семт] *фр.* СЕМТ (Conférence Européenne des Ministres des Transports) – Европейска конференция на министрите на транспорта; вж. ЕКМТ.

СЕНТО [сѐнто], *м., англ.* СЕНТО (Central Treaty Organization) – Организация на Централния договор (Военен блок в Близ-

кия и Средния Изток).

СЕОД – Система за електронна обработка на данни.

СЕОУ – Сдружение за екологично обучение и управление.

СЕП *мн., воен.* – Средства за електронно противодействие.

септ. – септември.

СЕПЦ – Съюз на евангелските петдесетни църкви.

СЕР – Съвет на европейските региони (Европейски съюз).

сер. *библ.* – серия.

серж. *воен.* – сержант.

СЕРТ [серт] – Съвет за етническа и религиозна толерантност.

СЕС [сес] – Санитарна епидемиологична станция.

СЕС [сес] – Станционно-експлоатационна служба.

сес. – сесня.

СЕСЦ – Съюз на евангелските съборни църкви.

СЕЦ *мн.* – Средни единни цени.

СЖБ [сѐ-же-бѐ] – Сдружение „Жени с бъдеще“.

СЖБ – Синдикат на железничарите в България (Конфедерация на независимите синдикати в България).

СЖБ – Съюз на журналистите в България; вж. СБЖ.

СЖЗ – Словенски железодобивни заводи (Представителство

в София).
СЖН – Служба „Жилищно настаняване“.

СЖТ [сѐ-же-тѐ], *фр.* С. G. Т. (Confédération générale du travail) – Всесообща конфедерация на труда (Франция).

СЗ [сѐ-зѐ] – Слаботоков завод.

СЗ [сѐ-зѐ] – Содов завод.

СЗ – Спортна зала. Δ **СЗ** „Триадница“.

СЗ – „Средношколско знаме“ (вестник).

СЗ [сѐ-зѐ] – Стъкларски завод.

СЗ [сѐ-зѐ] – Съвет по законодателство (Народно събрание).

Сз воен. – Самолет заправчик (танкер).

с.-з. и СЗ – северозапад; сев.-зап.

с.-з. и СЗ – северозападен; сев.-зап.

Сз – Стара Загора (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Стара Загора и Старозагорски окръг). Δ **Сз** 20-36.

СЗА [сѐ-зе-à] и [сѐ-зà], *воен.* – Среднокалибрена зенитна артилерия.

СЗАК воен. – Секция за анализ и контрол.

СЗБ [сѐ-зе-бѐ] – Съюз на зърнопроизводителите в България.

СЗГП – Съюз на зайцевъдите,

гълъбовъдите и природолюбители.

СЗД [сѐ-зе-дѐ], *ед. и мн., ж. и ср., техн.* – Станция, завъртаща по дължина (дървообработващо съоръжение).

СЗК [сѐ-зе-кà] – Столична здравна каса; СЗОК.

СЗК [сѐ-зе-кà] – Съюз на земеделските кооперации.

СЗН (–) [сѐ-зе-ѐн], *рус.* СЗН (Сеялка зерновая навесная) – Навесна сеялка (напр.: СЗН-10, СЗН-16).

СЗО [сѐ-зе-ò], *ж. и ср.* – Световна здравна организация (ООН); ОМС, ВХО.

СЗОК [сѐ-зе-ò-кà] – Столична здравноосигурителна каса; СЗК.

СЗП [сѐ-зе-пѐ] – Съюз за защита на природата.

СЗР воен. – Система за звуково разпознаване.

СЗС [сѐ-зе-сѐ] – Селска здравна служба.

СЗС (–) [сѐ-зе-ѐс], *рус.* СЗС (Сушилка зерновая стационарная) – Стационарна зърносушилня (напр.: СЗС-8).

СЗСШ (–) [сѐ-зе-се-шѐ] – Сеялка за зеленчукови култури на самоходно шаси (напр.: СЗСШ-3,2).

СЗТ (–) [сè-зе-тè] – Зърнено-тревна сеялка (напр.: СЗТ-19, СЗТ-47).

СЗТК (–) [сè-зе-тè-кà] – Зърнено-тревна комбинирана сеялка (напр.: СЗТК-19).

СЗТН (–) [сè-зе-те-èн] – Зърнено-тревна навесна сеялка (напр.: СЗТН-19, СЗТН-31).

СЗУ [сè-зе-ý] – Селски здравен участък.

СЗШ [сè-зе-шè], *ед. и мн., ж. и ср., техн.* – Станция, завъртаща по широчина (дървообработващо съоръжение).

СИ (–) [си], *техн.* – Индиректен съединител (напр.: СИ-254).

СИ *библ.* – Сигнална информация.

СИ – Словашки институт.

СИ – Смесващ избирач (в автоматична телефонна централа).

СИ [си] *фр.* SI (Système international des Unités) – Международна система единици.

СИ – „Софийски имоти“ (Еднолично акционерно дружество).

СИ – Софтболно игрище. Δ **СИ** „Диана“ (София).

СИ – „Студентски имоти“ (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

СИ [сè-й] – Съюз на изобретателите.

с.-и и **СИ** – североизток; сев.-изт.
с.-и и **СИ** – североизточен; сев.-изт.

СИА [сйа] – Специализирана информационна агенция.

СИА [сйа] – Справочно-информационен апарат.

СИАБ [сиàб] *швед.* SIAB (Svenska industribyggen aktieföretag) – Шведско акционерно дружество за промишлено строителство.

СИБ [сиб] – Стопанска и инвестиционна банка АД.

СИБ [сиб] – Съюз на икономистите в България.

СИБ [сиб] – Съюз на инвалидите в България.

Сибанк и **СИБАНК** [сибанк], *м. и ж.* – Стопанска и инвестиционна банка АД.

СИ-БИ-ЕС [си-би-èс], *англ.* CBS (Columbia Broadcasting System) – Радиоразпръсквателна компания „Колумбия“ (САЩ); СБС.

СИБС [си-бе-сè] – Сдружение на издателите на бизнессофтуер.

СИБ *мн., воен.* – Средства за инженерно въоръжение.

СИБ [сив], *истор.* – Съвет за икономическа взаимопомощ.

- *Произв.:* сйвски.

СИБ – Съюз на издателите на

вестници; СИБЕ.

СИБ [сив], *фр.* C. I. V. (Convention internationale concernant le transport des voyageurs et des bagages par chemin de fer) – Международна конвенция за превоз на пътници и багаж по железопътните линии.

СИБЕ – Съюз на издателите на вестници в България; СИБ.

СИГМА [сйгма], *фр.* SIGMA и S. I. G. M. A. (Station internationale de géobotanique méditerranéenne et alpine) – Международна станция за средиземноморска и алпийска геоботаника.

сигн. – сигнатура.

СИД – Сдружение „Инвестиционно дело“.

СИД [сид] – Съвет за издателска дейност (Българска академия на науките).

Си Ди [сй-дй], *мн.* -та, *ср., разг., англ.* CD (Compact Disc) – Компактдиск.

Си Ди Ром [сй-ди-рѐм], *информат., англ.* CD-ROM (Compact Disc Read Only Memory ‘памет за четене само на компактдиск’) – Устройство в компютър за възпроизвеждане на компактдискове.

СНЕК [снѐк], *фр.* SIEC (Centre

international des engrais chimiques) – Международен център за химически торове.

СНЕК [снѐк], *м. и ср., фр.* SIEC (Société internationale pour l'enseignement commercial) – Международно дружество за търговско образование.

СНЕПС [снѐпс], *фр.* CIEPS (Conseil international de l'éducation physique et sportive) – Международен съвет за физическо възпитание и спорт (ЮНЕСКО).

СНЕС [снѐс], *фр.* C. I. E. S. (Conseil interaméricain économique et social) – Междоамерикански икономически и социален съвет.

СИЗК *техн.* – Скоба за индиректно закрепване с капачка.

СИЗМ *техн.* – Многокабелна скоба за индиректно закрепване.

СИЗП *техн.* – Скоба за индиректно закрепване с планка.

СИК [сик], *англ.* SIC (Security Insurance Company) – Застрахователно акционерно дружество.

– *Произв.:* сикаджия, сикаджийски.

СИК [сик] – Секционна изборителна комисия.

СИК [сик] – Строително-инвестиционна къща. Δ СИК ТД ООД.

СИК [сик] – Съвет за изкуство и култура.

СИЛП [силп], *фр.* SILP (Société internationale de linguistique psychologique) – Международно дружество за психолингвистика.

СИМ [сим], *фр.* CIM (Conceil international de la musique) – Международен съвет по музика.

СИМ [сим], *фр.* CIM (Convention internationale concernant le transport des marchandises par chemin de fer) – Международна конвенция за превоз на стоки по железопътните линии.

сим *физ.* – **сименс** (единица за електропроводимост), (след цифра).

СИМКА [сѝмка], *фр.* SIMCA (Société industrielle et mécanique des constructions automobiles) –

1. Автомобилостроителна компания във Франция.

2. Марка автомобили, производство на тази компания.

сѝмка, *член.* -та, *мн.* -и, *ж.* – Автомобил, произведен от автомобилостроителната компания „СИМКА“.

сѝмкарта *ж.*, *англ.* SIMM (Single In-line Memory Module 'Единичен верижен модул с памет' или Subscriber Identity Modul 'Модул за самоличност') + карта – Карта с електронна памет в мобилен телефон или друг електронен уред.

сим/м *физ.* – **сименс** на метър (единица за специфична електропроводимост), (след цифра).

СИМПРО [сѝмпро], *ж.* и *ср.* – Система за машинно проектиране.

СИМХ [симх], *фр.* SIMH и S. I. M. H. (Société internationale de médecine hydrologique) – Международно дружество за хидроложка медицина; ИСМХ.

Сингар *м.* – **Синодален гараж**.

сѝнди... – **Синдикален** (напр. синдибос, синдилидер).

СИНЕН – Сравнителен индекс на националните и европейски норми (Европейски съюз).

Сѝнпро, *член.* -то, *ср.* (Синтетична промишленост) – Прах за пране.

Сѝнпроект *ж.* и *м.* – **Синодална проектантска организация**.

Сѝнстро *ж.* и *ср.* – **Синодално строителство** (Строителна техническа организация на св.

Синод).

сипт. грам. – синтактичен.

СИТА [сйнта] ж., исп. CINTA (Compania Nacional de Turismo Aereo) – Чилийски въздушни линии.

СиО – Свързки и оповестявания (служба).

СиО воен. – Снабдяване и обслужване.

СИО – Справочно-информационно обслужване.

СИП [сип] – 1. В емблемата на стъкларски завод „Стойко Иванов Пеев“.

2. Марка стъклени изделия, производство на стъкларски завод „Стойко Иванов Пеев“.

СИП [сип], исп. SIP (Sociedad Interamericana de Prensa) – Междоамериканска асоциация по печата.

СИПИ [сйпи], библи. – Сигнална информация на периодичните издания.

СИР [сир] – Сдружение за инициатива и развитие. Δ СИР „Нов век“.

СИР [сир] – Съвет за икономическо развитие (Министерски съвет).

СИР – Съюз на индийските работници.

СИРИЕК [сириек], фр. CIRIEK

(Centre international de recherches et d'information sur l'économie collective) – Международен информационно-изследователски център за изучаване на колективната икономика.

СИРТК, фр. SIRTIC (Société internationale de recherches contre la tuberculose et le cancer) – Международно научноизследователско дружество по фтизиатрия и онкология.

СИС – Световен интерпарламентарен съюз.

СИС воен. – Свързочна и информационна система.

СИС – Социалистически изборен съюз (Норвегия).

СИС ед. и мн., електрон. – Средна интегрална схема.

СИСА [сйса] – Столична индустриална стопанска асоциация.

СИСГ [сисг] – Съюз на инвалидите, слепите и глухите.

СИСПР, фр. CISPR и C. I. S. P. R. (Comité international spécial des perturbations radioélectriques) – Международен комитет по борба с радиосмущенията.

СИТ [сит], фр. CIT (Centre international du tabac) – Международен център по тютюнопроизводство.

СИТА [ситà], фр. SITA и S. I. T. A.

(Société internationale de télécommunications aéronautiques) – Международна организация за авиационни далекостъобщения.

СИУ [сиу], *фр.* SIU и S. I. U. (Société internationale d'urologie) – Международно дружество по урология.

СИФ [сиф] – Световен икономически форум.

СИФ [сиф] – Социален инвестиционен фонд.

СИФ [сиф] – Справочно-информационен фонд.

СИФ [сиф] – Студия за игрални филми.

СИФ [сиф], *ж., англ.* cif (Cost, insurance and freight) – Цена-за-страховка-навло (Транспортна клауза в международната търговия при морски превози, според която в продажната цена на стоката са включени застраховката и навлото).

СИФП [сй-фе-пè] – Съвет за инвестиционна и финансова политика.

СИХ [сих], *фр.* SIH и S. I. H. (Société internationale d'Hématologie) – Международно дружество по хематология; ИСХ.

СИЦ [сиц] – Спортен информа-

ционен център.

СИЦ [сиц] – Столична инспекция по цените.

СИЧ [сич] – Столичен инспекторат по чистотата.

СК – Салон за красота. Δ **СК** „Бети“.

СК (–) [ès-kà] – Самоходен зърнокомбайн (напр.: СК-3, СК-4).

СК *воен.* – Санитарен корпус (на Сухопътни войски).

СК [сè-kà] – Сборен комбинат.

СК – Сдружение Клуб 9000.

СК [сè-kà], *юрид.* – Семейен кодекс.

СК [сè-kà] – Сигнален комплект (в автоматична телефонна централа).

СК (–) [ès-kà] – Силажокомбайн (напр.: СК-2, СК-3, СК-6).

СК – Славянски комитет.

СК [сè-kà] – Софийски кадастър.

СК [сè-kà] – Спортен клуб. Δ **СК** „Атлас“.

СК [сè-kà] – Спортен комплекс. Δ **СК** „Академика“; **СК** „Локомотив“ (София).

СК [сè-kà] – Стачен комитет.

СК [сè-kà] – Столичен клуб. Δ **СК** „Александър“.

СК [сè-kà] – Столичен колодром. Δ **СК** „Сердика“.

СК – Стоматологичен кабинет.

Δ СК „Макома“.

СК – Стоматологична клиника.

Δ СК „Мултиденн“.

СК [сè-кà] – Стопански комбинат.

СК [ès-кà], *воен.* – Стражеви катер.

СК [ès-кà], *воен.* – Стражеви кораб.

СК *воен.* – Стратегическо командване.

СК [сè-кà] – Стрелкови комплекс. Δ СК „Левски“.

СК [сè-кà] – Строителна компания. Δ СК „Кимко“ СД.

СК [ès-кà] – Строителна конструкция.

СК [сè-кà] – Строителна корпорация.

СК [сè-кà] – Студентска кооперация. Δ СК „Академик“.

СК – Суров каучук.

СК [сè-кà] – Счетоводна къща.

СК [сè-кà], *спорт.* – Съдийска комисия.

СК [сè-кà] – Съюзен комитет.

СК – Съюз на комунистите (Югославия); вж. СЮК.

ск. – скица.

с-ка – сметка.

СКА [ès-кà], *рус.* СКА (Спортивный клуб армии) – Спортен армейски клуб.

сказ. *опред. грам.* – сказуемно

определение.

сканд. – скандинавски.

СКАР [скар], *англ.* SCAR (Special Committee of Antarctic Research) – Специален комитет по антарктически изследвания.

СКАР [скар], *воен.* – Секция за координиране на авиационния ресурс.

СКБ – Селенови копирни барабани (Дружество с ограничена отговорност).

СКБ [сè-ка-бè] – Съюз на ключарите в България.

СКБХ [сè-ка-бе-хè] – Стопански комбинат за битова химия.

СКБЧК – Столичен комитет на Българския червен кръст.

СКГТ [сè-ка-ге-тè] – Столична компания за градски транспорт.

СКД [сè-ка-дè] – Санаторно-курортнадирекция.

СКД *воен.* – Служба, контролираща движението.

СКДА [сè-ка-де-à] – Спортен комитет на дружеските армии.

СКДЕУ [сè-ка-де-ù] – Стопански комбинат за домакински електроуреди.

СКЕМ [скем], *м. и ср.* – Строителна керамика и ефективни материали (Стопанско обединение).

СКЕМ (-) [скем], *рус.* СКЕМ (Свеклокомбайн конструкции Коренькова, Еремеева, Мельникова) – Цвеклокомбайн, конструиран от Коренков, Еремеев, Мельников (напр.: СКЕМ-3).

СКЖ [сѐ-ка-жѐ] – Съюз на кипърските журналисти.

СКИАД [скиад] – Служба за координационна и информационно-аналитична дейност (Министерство на вътрешните работи).

СКИНТС [скинтс] – Смесена комсия за икономическо и научно-техническо сътрудничество.

СКК [сѐ-ка-ка] – Санаторно-курортен комплекс.

СКК [сѐ-ка-ка] – Стопанска камара – Кърджали.

СКК – Съюзна контролна комсия.

скл. грам. – склонение.

СКМ – Салон за козметичен масаж. Δ СКМ „Вени“.

СКМ – Сметачно-клавирна машина.

СКМНМ – Сдружение на кметовете на малки населени места.

СКН (-) [ѐс-ка-ѐн] – Навесен силажокомбайн (напр.: СКН-2,6).

СКН – Световен климатичен наблюдател.

СКН воен. – Система за космическо наблюдение.

СКО воен. – Съвет за координиране на операциите.

СКОА – Стопански комбинат за обработка на алуминий.

СКОН (-) [скон], *рус.* СКОН (Сеялка комбинированная овощная навесная) – Комбинирана зеленчукова навесна сеялка (напр.: СКОН-4,2).

СКООС [скдоос] – Студентски клуб за опазване на околната среда.

СКОПЕ [скòпе], *англ.* SCOPE (Scientific Committee on Problems of the Environment) – Научен комитет по проблемите на околната среда; НКПОС.

СКОР [скор], *англ.* SKOR (Special Committee on Oceanographic Research) – Специален комитет по океански изследвания.

СКОЦМ [скò-це-мѐ] – Стопански комбинат за обработка на цветни метали.

СКП [сѐ-ка-пѐ] – Свободна кооперативна партия.

СКП воен. – Стартов команден пункт.

СКПН (-) [ѐс-ка-пе-ѐн], *рус.* СКПН (Сеялка кукурузная

пунктирна навесна) – Навесна сеялка за пунктирна сеитба на царевица (напр.: СКПН-8).

СКПП [сѐ-ка-пе-пѐ] – Стопански комбинат за пластмасови произведения.

СКППНР – Стопански комбинат за преработка на пластмаси „Народна република“.

СКР [ѐс-ка-ѐр], *воен.* – Стражеви кораб-разузнавач.

СКС (–) [ѐс-ка-ѐс], *хим.* – Синтетичен дивинилстиролов каучуков латекс (напр.: СКС-65).

СКС [сѐ-ка-сѐ] – Световен клуб на студентите; ССК.

СКС [сѐ-ка-сѐ] – Специална куриерска служба.

СКС биохим. – Специфична комбинативна способност.

СКС [сѐ-ка-сѐ] – Съвет за културно сътрудничество (Европейски съюз).

СКТ [сѐ-ка-тѐ] – Световна конфедерация на труда.

СКТА [сѐ-ка-те-а] – Стопански комбинат за телефонна апаратура.

СКТР [сѐ-ка-те-рѐ] – Севернокипърска турска република.

СКУ [сѐ-ка-ѹ] – Санаторно-курортно управление.

СКЦ [сѐ-ка-цѐ] – Селскостопан-

ска кредитна централа (Акционерно дружество).

СКЦК [сѐ-ка-це-ка] – Студентски консултантски център за кариера.

СКШ (–) [ѐс-ка-шѐ] – Секционен кухненски шкаф (напр.: СКШ-А 102, СКШ-А 201).

СЛ (–) [ѐс-ѐл] – Летящ супорт (част от металорежеща машина) (напр.: СЛ-1).

СЛ воен. – Свързочна линия.

СЛ – Сдружение Лозенец.

СЛ (–) [ѐс-ѐл] – Сеялка за лен (напр.: СЛ-17, СЛ-44).

СЛ – Синдикат на леярите (Конфедерация на независимите синдикати в България).

сл. – следващ (в съчет. с книжка, брой). *Δ сл. книжка; сл. брой.*

Сл – Сливен (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Сливен и Сливенски окръг). *Δ Сл 10-11.*

СЛ (–) [ѐс-ѐл], *рус.* СЛ (Сеялка лесная) – Лесопосадъчна машина (напр.: СЛ-4).

СЛ електр. – Съединителна линия.

сл – сантителър (след цифра).

СЛА биохим. – Синдром от липса на антитела.

слав. – славянски.

СлВИ воен. – Служба „Военна

информация“.

СЛГА [сѐлга] – Съюз на летците от гражданската авиация.

СЛД [сѐ-ле-дѐ] – Социално-либерално движение.

след. – следователно.

СЛН (–) [ѐс-ел-ѐн] – Навесна сялка за лен (напр.: СЛН-20).

сл.п. е. – след новата ера (след цифра). Δ *1 в. сл. н. е.*

сл. об. – след обяд.

словаш. – словашки.

словен. – словенски.

СЛПЗ [сѐ-ле-пе-зѐ] – Селско лечебно профилактично заведение.

СЛРБ [сѐ-ле-ре-бѐ] – Съюз на ловците и риболовците в България.

СЛС (–) [ѐс-ел-ѐс], *техн.* – Светлиннолъчева заваръчна система (напр.: СЛС-10-1).

СМ [ѐс-ѐм] – Магнитен сепаратор.

СМ [ѐс-ѐм] – Мембранен сигнализатор.

СМ [ѐс-ѐм] – Метален сеноар.

СМ – Сдружение „Музика“.

СМ [ѐс-ѐм] – Сметачна машина.

См – Смолян (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Смолян и Смолянски окръг). Δ *См 23-14.*

СМ воен. – Снабдителен марш-

рут; МС.

СМ [ѐс-ѐм] – Сортировъчна машина.

СМ – Спортен многобой.

СМ – Столична митница.

СМ – Стопанска милиция.

СМ – Строителна механизация.

СМ – Строителни материали.

СМ – Строителни машини (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

СМ – Съюз на масларите.

СМ – Съюз на математиките; СМБ.

СМ – Съюз на месарите.

см – сантиметър (след цифра). **см.** – смесен.

см. – смучачка. Δ *См. „Мизия“.*

СМА [сѐ-ме-а] – Сдружение „Музикаутор“.

СМБ [сѐ-ме-бѐ] – Съюз на математиките в България; СМ.

СМБЕ – Селскостопанска мелiorация и борба с ерозията.

СМВР – Съвет на министрите на външните работи.

СМГ [сѐ-ме-гѐ] – Софийска математическа гимназия. Δ *СМГ „Отец Паисий“.*

СМГС [сѐ-ме-ге-сѐ], *рус.* СМГС (Соглашение о международном железнодорожном грузовом сообщении) – Съглашение за международно железопътно

точно съобщение.

СМД [сè-ме-дè] – Съюз на македонските дружества; СМДБ.

СМДБ [сè-ме-де-бè] – Съюз на македонските дружества в България; СМД.

СМДБ [сè-ме-де-бè] – Съюз на музикалните дейци в България.

СМДФ [сè-ме-де-фè] – Студентска музикално-драматична формация.

СМЕК [смек] – Стопански минно-енергиен комбинат.

СМИ обик. мн. – Средства за масова информация.

СМК [сè-ме-ка] – Световен македонски конгрес.

СМК [сè-ме-ка] – Стопански металургичен комбинат. Δ *СМК „Горубсо“*.

СМК [сè-ме-ка] – Строително-монтажен комбинат.

СММК [сè-ме-ме-ка] – Стопански минно-металургичен комбинат.

СМО [сè-ме-ò], *ж. и ср.* – Световна метеорологична организация (Специализиран орган към ООН); АИМ, ИАМ, ВМО, ОММ.

СМО воен. – Сили за местна отбрана.

СМО – Станок за междуселищно отброяване.

СМО [сè-ме-ò], *ср.* (разг., *член. -то*) – Строително-монтажно обединение.

СМОА [смоà], *ж. и* (разг.) *ср.* (*член. -то*) – Специализирана монтажна организация за автоматизация; СПМОА.

СМОГ – Софийска мъжка образцова гимназия.

СМП воен. – Смесено минно поле.

СМП – Спешна медицинска помощ.

СМП [сè-ме-пè] – Съюз на международните панаири.

СМПС [сè-ме-пе-сè] – Съглашение за международно пътническо съобщение.

СМР воен. – Служба за международно развитие.

СМР [сè-ме-рè], *мн. и* (разг.) *ср.* (*член. -то*) – Строително-монтажни работи.

СМС [сè-ме-сè], *фр.* *СМС* (Commission de la météorologie synoptique) – Комисия по синоптична метеорология.

СМС [ès-ем-ès], *физ.* – Специализиран мьосбауеров спектромер (напр.: СМС-1).

СМС (–) [ès-см-ès] – Метален съгваем сенпоар (напр.: СМС-1, СМС-2).

СМС – Спортно-медицинска

служба.

СМС – Съвет за митническо сътрудничество (Европейски съюз).

см/сек – сантиметри за секунда (след цифра). Δ 10 см/сек.

СМТ [сè-ме-тè], *фр.* СМТ и С. М. Т. (Comité mixte international du matériel de traction électrique) – Международен смесен комитет по електрозадвижване.

СМТБ – Сименс медицинска техника – България (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

СМТЦ [сè-ме-те-цè] – Софийска междуградска телефонна централа.

СМУ *мн., воен.* – Сложни метеорологични условия.

СМУ [сè-ме-ù] – Средно музикално училище. Δ СМУ- Широка Лъка.

СМУ [сè-ме-ù], *ср.* (разг., член.-то) – Строително-монтажно управление.

СН *воен.* – Самопасочване.

СН *воен.* – Служба за наблюдение.

СН (–) [èс-èn], *техн.* – Смазко-нагнетател (напр.: СН-15).

СН *воен.* – Спътникова навигация.

СН *воен.* – Стратегическо па-

вление.

сн. – снѝмка.

си физ. – **стен** (единица за сила в системата механични единици метър-тон-секунда), (след цифра).

СНАВР *мн.* – Спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

СНБ (–) [èс-ен-бè] – Нагнетателен бояджийски съд (напр.: СНБ-100).

СНБП [сè-не-бе-пè] – Съюз на независимите български писатели.

СНВ [сè-не-вè] – Съвет по паркотичните вещества.

СНД – Система за нормативна документация по стандартизация.

СНД [сè-не-дè] – Софийско пумизматично дружество.

СНДМС – Съюз на националните демократични и миролюбиви сили (Южен Виетнам).

СНДФРМ – Софийско научно дружество по физикална и рехабилитационна медицина.

СНЖДР – Съюз „Ние жените“ за достойнство и равенство.

СНИ [сè-не-й] – Сдружение за недвижими имоти.

СНИ [сè-не-й] – Селскостопански научноизследователски

институт; вж. **ССНИИ**.

СНИ – Служба за научна информация.

СНК [сè-не-ка̀] – Съвет за научна координация (Българска академия на науките).

СНК [сè-не-ка̀] – Съюз на народите в Камерун.

СНЛАД – Социалистическа народна либийска арабска джамахирия.

СНМ [сè-не-мè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то), *истор.* – Съюз на народната младеж (1947-1949).

СНО – Софийска народна опера.

СНОА [сно̀а] – Суданска народна освободителна армия.

СНОН – Статут на най-облагодетелствана нация в търговията.

СНП [сè-не-пè] – Свободна народна партия.

СНП [сè-не-пè] – Свободна национална партия (Бахамски острови).

СНП [сè-не-пè] – Социалистическа народна партия (Норвегия).

СНП [сè-не-пè], *воен.* – Страничен наблюдателен пункт.

СНП (–) [ès-ен-пè], *рус.* СНП (Передвижная насосная станция) – Подвижна помпена стан-

ция (напр.: СНП-510).

СНПА *воен.* – Секция за насочване на поддържащата авиация.

СНПФ – Студия за научно-популярни филми.

СНР *ед. и мн., воен.* – Сили за незабавно реагиране.

СНР *воен.* – Станция за насочване на ракети.

СНР [сè-не-рè] – Съвет за национални реформи (Тайланд).

СНРБ [сè-не-ре-бè] – Съюз на научните работници в България.

СНС – Сдружение „Не на страха“.

СНС [сè-не-сè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Селски народен съвет.

СНС – Специализиран научен съвет.

СНС *воен.* – Стратегия на националната сигурност.

СНСЕ – Специализиран научен съвет по езикознание.

СНСИТМИ – Специализиран научен съвет по икономическа теория и макроикономика.

СНТИ [сè-не-те-й] – Сектор за научно-техническа информация.

СНТК (–) [ès-ен-те-ка̀] – Светски нискотемпературен ката-

лизатор (напр.: СНТК-1, СНТК-3).

СНТКП – Съвет за научно-технически концепции и прогнози.

СНЧ [сѐ-не-чѐ] – Съюз на народните читалища.

СНЩ [сѐ-не-щѐ], *воен.* – Съвет на началник-щабовете.

СО [сѐ-ò] – Сдружение на общините.

СО (–) [ѐс-ò] – Сеносъбирач-обръщач (напр.: СО-1,6 М).

СО *мн., воен.* – Сили за охрана.

СО – Симфоничен оркестър.

СО – Софийски оранжерии.

СО [сѐ-ò] – Социално осигуряване.

СО *воен.* – Специален офицер.

СО *ед. и мн., воен.* – Специално оръжие.

СО [сѐ-ò] – Столична община.

СО [сѐ-ò], *ср. (разг., член. -то, мн. -та)* – Стопанско обединение.

СО [сѐ-ò], *воен.* – Страничен отряд.

СО [сѐ-ò] – Студентски общежития. Δ **СО НАТФИЗ**.

СО [сѐ-ò], *воен.* – Съвет по отбраната.

СО [со], *ср., воен.* – Съсредоточен огън.

СО [сѐ-ò] – Съюз за Отечеството.

СО [сѐ-ò] – Съюзна организация.

со *воен.* – Стартов отряд.

СОА (–) [соа], *трансп.* – Стрелкови обръщателен апарат (напр.: СОА-1, СОА-2).

СОАП [соап], *ж. и (разг.) м.* – Столична общинска агенция за приватизация.

СОАССР *истор., рус.* **СОАССР** (Северо-Осетинская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Северо-Осетинска автономна съветска социалистическа република.

СОАТ [соат] – Съюз за обществен автомобилен транспорт.

СОБ *ед. и мн., воен.* – Специална оперативна база.

СОБ *ед. и мн., воен.* – Спомагателна осигуряваща база.

соб. инф. – собствена информация.

СОБНР – Симфоничен оркестър на Българското Национално Радио.

СОБРТ – Симфоничен оркестър на Българското радио и телевизия.

СОБСИ [сòбси], *индонез.* **SOBSI** (Sentral Organisasi Buruh Seluruh Indonesia) – Централна организация на профсъюзите в Индонезия.

собств. грам. – собствено съще-

ствително име.

СОБТ [sobt] – Специализиран отряд за борба с тероризма.

Совболстрой *м., рус.* Совболстрой (Советско-болгарское строительство) – Съветско-българска строителна организация.

Совинформбюро *ср., рус.* Совинформбюро (Советское информационное бюро) – Съветско информационно бюро.

совнарком, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м., истор., рус.* совнарком (Совет народных комиссаров) – Съвет на народните комисари.

СОВП [сò-ве-пè] – Софийска окръжна военна прокуратура.

совхоз, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м., рус.* совхоз (Советское хозяйство) – Държавно социалистическо селскостопанско предприятие в СССР.

– *Произв.:* совхозен, совхозник, совхозничка, совхозничество.

СОГ *ед. и мн., воен.* – Специална оперативна група (на Военновъздушните или Военноморските сили)

СОГЕ – Световна организация по гастроентерология.

СОГО – Селски отряд на гражданската отбрана.

СОД [cod] – Сигнално-охранителна дейност (охранителна фирма).

СОД [cod] – Столичен онкологичен диспансер.

СОД [cod] – Средномесечен осигурителен доход.

СОДМКО [содомкò], *ж. и м.* – Специализирана организация за доставка и монтаж на комплектни обекти.

СОДУ [соду] – Система за оперативно-диспечерско управление (в строителството).

СОЗУ [созу], *ед. и мн., електрон.* – Свърхоперативно запомнящо устройство.

СОИ [сòи], *воен.* – Система за обмен на информация.

СОИ [сòи], *мн.* – Съвременни олимпийски игри.

СОИС [сòис] – Световна организация по интелектуална собственост.

СОК (-) [сок], *рус.* СОК (Сеялка овощная конная) – Конна зеленчукова сеялка (напр.: СОК-7).

СОКДНК – Селски общински комитет за държавен и народен контрол.

СОЛ [sol] – Сдружение на общопрактикуващите лекари.

СОЛП [солп], *член.* -ът, -а, *м.,*

воен. – Специален отряд за ликвидиране на последствията.

СОМ [сом] – Синдикална организация „Металици“ (Конфедерация на независимите синдикати в България).

СОМА [сѝма] – Студентски обществения – Музикална академия.

СОН [сон], воен. – Спрегнато (двойно) огнево наблюдение.

СОН [сон], ж. и м., воен. – Станция за оръдейно насочване.

СОН (–)[сон], рус. СОН (Сеялка овощная навесная) – Навесна зеленчукова сеялка (напр.: СОН-2, 8А).

СОНС [сонс] – Столичен общински народен съвет.

СОНС [сонс] – Селски общински народен съвет; селсъвет.

СОО воен. – Санитарно обслужване и осигуряване.

СОООМВР – Сдружение за опазване и оптимално оползотворяване на минералните води и ресурси.

СОП ед. и мн., воен. – Специално оперативно подразделение (на Военновъздушните или Военноморските сили).

СОП [соп] – Столична охранителна полиция.

СОПК – Съвет за опазване па-

метниците на културата.

СОРД воен. – Система за обработка на разузнавателни данни.

СОРИ воен. – Система за обработка на разузнавателна информация.

СОРСС истор. – Свободен общ работнически синдикален съюз (1904-1924).

СОС – Световна организация на скаутите.

СОС мн., воен. – Специални оперативни сили (на Военновъздушните сили, Военноморските сили или Сухопътните войски).

СОС – Столичен общински съвет.

СОС – Софийски окръжен съд.

СОС [ès-o-ès], ср., англ. SOS (Save our souls) – Спасете нашите души; Save our ship – Спасете нашия кораб – Международен радиосигнал за бедствие; есоес.

СОСЗ – Съюз на офицерите и сержантите от запаса.

СОСП воен. – Система за обединено стратегическо планиране.

СОСС – Софийска окръжна следствена служба.

СОТ [сот] – Световна организация по туризма.

COT [cot] – Сигнално-охранителна техника (охранителна фирма).

– *Произв.*: сѝтаджия, сѝтаджийски.

COT – Съвет за ограничаване на тютюнопушенето (Министерство на здравеопазването).

COTИ [cѝти] – Служба за оперативно-техническа операция.

COTИ [cѝти] – Служба за охрана и технически инсталации.

COY [cѝy] – Средно общообразователно училище. Δ 27-а *COY* ж. к. „Люлин“.

COY [cѝy] – Софийско основно училище. Δ 30-то *COY*.

COYДНЗ – Средно общообразователно училище за деца с нарушено зрение. Δ *COYДНЗ „Луи Брайл“*.

COYР воен. – Система за оперативно управление и ръководство.

COФ [coф] – Световна организация по фризьорство.

Соф... – Софийски (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: Софжилфонд, Софпроект, Софстрой).

Софѐкспо ж. и ср. – Международна специализирана изложба (експозиция) в гр. София.

Сѝфжилфонд м. – Софийски

жилищен фонд.

Сѝфияпласт м. и ж. – Фирма в гр. София за производство на полимерни изделия за промишлеността и бита.

Софкишга ж. – Фирма за книгоразпространение в гр. София.

Сѝфпроект м. – Институт за проучване и проектиране на строителни обекти в гр. София.

Сѝфсправка ж. – Предприятие за услуги – даване на различни справки на гражданите за гр. София.

Сѝфстрой м. – Стопанско обединение за жилищно, културно-битово, административно и други видове строителство на територията на гр. София.

Сѝфстройпроект м. – Комплексен институт за проучване и проектиране на строителството на територията на гр. София.

Сѝфтакси м. и ж. – Фирма за таксиметрови услуги в гр. София.

Соффърма ж. – Софийска фармацевтична фирма.

COXИO [cѝxиo], япон. *SONYŌ* (Nihon Rodo Kumiai Sohyogikai) – Генерален съвет на японските профсъюзи.

COXO [cѝxo] – Слънчева и хе-

лиосферна лаборатория.

СОЦ *воен.* – Свързочен оперативен център.

соц... *разг.* – Социалистически (напр.: соцлагер, соцстрани).

соц. – социален.

соц. – социалистически.

социол. – социологически.

социол. – социология.

социолѐкт, *член.* -ѣт, -а, м., *езикозн.* – Социален диалект.

СП (-) [ѣс-пѣ] – Продукционен етруг (напр.: СП-403).

СП *геогр.* – Северен полюс.

СП – Силиконови продукти (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

СП – Синдикат на пивопроизводителите (Конфедерация на независимите синдикати в България).

СП [сѣ-пѣ] – Сметна палата.

СП *воен.* – Снабдителен пункт.

СП [сѣ-пѣ] – Социалистическа партия (Румъния).

СП – {сѣ-пѣ} – Специализирано предприятие.

СП [ѣс-пѣ], *техн.* – Сребърно-паладиев тел за контактни стъкла.

СП [ѣс-пѣ] – Стоманено-панцерови инсталационни тръби.

СП – Стоматологична поликлиника. Δ *СП 1*.

СП [сѣ-пѣ] – Стопанска полиция.

СП [сѣ-пѣ], *ср.* (разг., *член.* -то, *мн.* -та) – Стопанско предприятие.

СП – Студентска поликлиника.

СП – Съюз на птицевъдите.

СП (-) [ѣс-пѣ], *рус.* СП (Стоговоз полунавесной) – Полунавесна платформа за превоз на бали (напр.: СП-2).

сп. – спирка.

сп. – списание (със собствено име). Δ *сп.* „Отечество“.

спА *воен.* – Специална авиация.

СПАМП – Съюз на преподавателите по авто-мото подготовка.

СПБ (-) [ѣс-пе-бѣ] – Предна безпалцева сенокосачка (напр.: СПБ-1,5, СПБ-1,5-1).

СПБ [сѣ-пе-бѣ] – Съюз на пенсионерите в България.

СПБ [сѣ-пе-бѣ] – Съюз на преводачите в България.

СПБ *библ.* – Своден печатен бюлетин.

сп БАН *библ.* – Списание на Българската академия на науките.

СПБЦ – Столичен противобесен център.

СПВ [сѣ-пе-вѣ], *мн., воен.* – Сухопътни войски; СВ.

СПВО [сѣ-пе-ве-ѡ], *воен.* – Сек-

ция за противовъздушна отбрана.

СПГ – Средна политехническа гимназия.

СПГА [сѐ-пе-ге-à] – Съюз на пилотите от гражданската авиация.

СПД [сѐ-пе-дѐ] – Съвместна планова дейност.

СПДИ (–) [сѐ-пе-де-и] – Смесена подвижна дъждовална инсталация (напр.: СПДИ „Марица-60“).

СПЕМ [спем] – Съвет за публични електронни медии.

спец... – Специален (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: спецсредства, спецчасти, спецподеление).

спец. член. -ът, -а, мн. -ове, м., разг. – 1. Специалист.

2. воен. Завеждащ специална служба.

спец. лекс. – специален термин.

спец. кор. – специален кореспондент.

спецкурс м. – Специализиран курс.

Спецстрой м. – Специално строителство.

СПЗ [сѐ-пе-зѐ], ж. и (разг.) ср. (член. -то), воен. – Странична походна застава.

СПЗ – [сѐ-пе-зѐ] – Сушилня за плодове и зеленчуци (напр.: СПЗ-65).

СПИ – Сдружение „Приатели на Индонезия“.

СПИ [спи] – Социална пенсия за инвалидност.

СПИ – Социално-педагогически интернат. Δ СПИ „П. Мутафчиев“.

СПИН [спин], м., мед. – Синдром на придобита имунна недостатъчност.

– Произв.: спинôзен, спинад-жия, спинаджийка, спинаджийски.

СПИНМ – Съвет за планово изграждане на населените места.

СПИОР – Сдружение „Правна инициатива за обучение и развитие“.

СПК [ѐс-пе-ка], рус. СПК (Соломоновокопнитель) – Сламосъбирач.

СПК [сѐ-пе-ка] – Социално-педагогически кабинет.

СПК [сѐ-пе-ка] – Съвместен парламентарен комитет.

СПК [сѐ-пе-ка] – Съюз на приятелите на кооперацията.

СПК [сѐ-пе-ка], кхмер. SPK (Saporamean Kampuchea) – Камлучийска информационна агенция.

СПМ *стронт.* – Подвижно механизизирано скеле.

СПМ – Сметачно-перфорационна машина.

СПМ – Съюз на президентското мнозинство (Франция).

СПМОА [смоа], *ж. и (разг.) ср. (член. -то)* – Специализирана производствена монтажна организация за автоматизация; СМОА.

СПН – Сдружение „Природа назаем“.

СПН *ед. и мн., воен.* – Спрегнат (двоен) пост за наблюдение.

СПНС – Стопанско предприятие за пискостроителство (Главболгарстрой).

СПО (–) [ёс-пе-ò], *рус.* СПО (Сеялка парникова однозерновая) – Парникова сеялка (напр.: СПО-22).

спорт. *лекс.* – спортен термин.

спортмаг, *член. -ът, -а, м.* – Спортен магазин.

Спортпром *м.* – Спортна промишленост (Завод за спортни уреди и пособия).

Спортснаб *м.* – Спортно снабдяване (Предприятие за снабдяване със спортни уреди и пособия).

Спорт-тото, *член. -то, ср.* – Спортен тотализатор.

СПОС [спос] – Съвет по проблемите на околната среда (Българска академия на науките).

СПП [сè-пе-пè] – Световна продоволствена програма.

СПП [сè-пе-пè] – Специализирано полицейско подразделение.

СПП [сè-пе-пè], *ср. (разг., член. -то)* – Стопанско производствено предприятие.

СПП [сè-пе-пè], *ср. (разг., член. -то)* – Строително промишлено предприятие.

СППЗ [сè-пе-пе-зè] – Стопанство за преработка на плодове и зеленчуци.

СППМ [спам], *воен.* – Сборен пункт за повредени машини.

СППС [сè-пе-пе-сè] – Столична противопожарна служба.

СППЧ – Сдружение „Проект права на човека“.

спр. *грам.* – сиреженне.

справ. – справочник.

СПРДН – Служба за предотвратяване и разкриване на данъчни нарушения.

СПРКИО – Специални прибори за работа при кодиран информационен обмен.

СПРМ – Съюз на производителите на растителни масла.

СПРО *воен.* – Система за про-

тиворакетна отбрана.

СПрТВР воен. – Система за предварително тактическо въздушно разузнаване.

СПРЦ [сѐ-пе-ре-цѐ] – Стопанство за производство и реализация на цветя.

СПС [сѐ-пе-сѐ] – Световен пощенски съюз.

СПС [сѐ-пе-сѐ] – Софийски пощенски съобщения. Δ *ТП Софийски пощенски съобщения.*

СПС [сѐ-пе-сѐ], *срб.* **СПС** (Социалистическа Партия Сърбии) – Социалистическа партия в Сърбия.

СПС [сѐ-пе-сѐ] – Съюз на патриотичните сили. Δ *СПС „Защита“.*

СПСВЗ – Съюз на патриотичните сили и войните от запаса. Δ *СПСВЗ „Защита“.*

СпСлС – Специализирана следствена служба; СССР.

СПСО [сѐ-пе-се-ѝ] – Софийска пласментно-снабдителна организация.

СПССП – Система за проучване на селскостопанските пазари (Европейски съюз).

СПТ *мн., икон.* – Специални права на тираж.

СПТВСН – Сдружение на производители и търговци на вина

и спиртни напитки.

СПТВУ [сѐ-пе-те-ве-ѝ], *ср.* (разг., *член.* -то, *мн.* -та) – Средно професионално трудово-възпитателно училище.

СПТУ [сѐ-пе-те-ѝ], *ср.* (разг., *член.* -то, *мн.* -та) – Средно професионално-техническо училище.

СПТУА [сѐ-пе-те-ѝ-а] – Средно професионално-техническо училище по автотранспорт.

СПТУ по ВИС [сѐ-пе-те-ѝ по вис] – Средно професионално-техническо училище по вътрешни инсталации и строителство.

СПТУК [сѐ-пе-те-ѝ-ка] – Средно професионално-техническо училище по корабостроене.

СПТУМ [сѐ-пе-те-ѝ-мѝ] – Средно професионално-техническо училище по машиностроене.

СПТУОТ [сѐ-пе-те-ѝ-о-тѝ] – Средно професионално-техническо училище по отдых и туризъм.

СПТУТ [сѐ-пе-те-ѝ-тѝ] – Средно професионално-техническо училище по текстил.

СПУ *електрон.* – Сигнално повикващо устройство.

СПУ [сѐ-пе-ѝ], *мн.* – Системи за планиране и управление.

СПУ [сѐ-пе-ѝ], *м. и (разг.) ср.*

(член. -то), воен. – Спомагателен пункт за управление.

СПУ [сѐ-пе-ѹ], ср. (разг., член. -то, мн. -та) – Средно политехническо училище.

СПУ [сѐ-пе-ѹ] – Средно полицейско училище (Пазарджик).

СПФ – Семейен приватизационен фонд.

СПЦ [сѐ-пе-цѐ] – Селекция на подвижните цели (в радиолокационна станция).

СПШЛ [сѐ-пе-ше-ѐл] – Социалистическа партия на Шри Ланка.

СПЯ [сѐ-пе-я] – Японска социалистическа партия; ЯСП.

СР (–) [ѐс-ѐр] – Полуавтоматичен револверен струг (напр.: СР-101).

СР [ѐс-ѐр], техн. – Редовна скоба.

СР мн., воен. – Сили от резерва.

СР – Социалистическа република.

СР – Спортна редакция.

СР – Съвет на ректорите на ВУЗ.

СР – Съюз на работодателите; СРБ.

ср воен. – стрелкова рота.

ср. грам. – среден род.

ср. – сравни; вж. **срв.**

ср. – сряда.

СРАС [срас] – Съюз на ромските асоциации в Сърбия.

СРБ [сѐ-ре-бѐ] – Софийско ромско бюро.

СРБ [сѐ-ре-бѐ] – Съюз на работодателите в България; СР.

СРБ [сѐ-ре-бѐ] – Съюз на репресираните в България след 9. IX. 1944 г.

срб. – сръбски.

СРБНР – Спортна редакция на Българското национално радио.

СРБС [сѐ-ре-бе-сѐ] – Социалистическа република Бирмански съюз.

ср.-бълг. – среднобългарски.

СРВ [сѐ-ре-вѐ] – Социалистическа република Виетнам.

срв. – сравни.

ср.-век. – средновековен.

СРГ [сѐ-ре-гѐ] – Сметно-разчетна група.

ср.-гр. – средногръцки.

СРИ воен. – Система за разпределение на информацията.

СРН (–) [ѐс-ср-ѐн], рус. СРН (Сажалка рассады навесная) – Разсадопосадъчна машина (напр.: СРН-5,2).

СРО ед. и мн., воен. – Сили за ранно оповестяване (НАТО).

СРО [сѐ-ре-ѝ] – Съюз на революционните организации (Три-

нидад и Тобаго).

СРОБР *воен.* – Система за ранно откриване на баталистични ракети.

СРП *воен.* – Сметачнорешаващ прибор.

СРП [сè-ре-пè] – Софийска районна прокуратура.

СРП [сè-ре-пè] – Социалистическа работническа партия (Испания).

СРП [сè-ре-пè] – Сръбска радикална партия.

СРП [сè-ре-пè] – Съюз на работниците по просветата.

СРП [сè-ре-пè] – Съюз на румънските писатели.

СРПЮ (к) – Социалистическа работническа партия на Югославия (комунисти).

СРС [сè-ре-сè] – Софийски районен съд.

СРС [сè-ре-сè], *мн.* – Специални разузнавателни средства.

СРС – Стоманорешетъчен стълб за електрически проводни.

СРСДМ [сè-ре-се-де-мè], *истор.* – Съюз на работническата социалдемократическа младеж (1912-1919).

СРСП [сè-ре-се-пè] – Сомалийска революционна социалистическа партия.

СРСПН – Социалистическа работническо-селска партия в Нигерия.

СРТИ – Сдружение за развитие на търговията – Изток.

СРХ *биохим.* – Соматотропен-релизинг хормон.

срхр. – сърбохърватски; сърб. – хърв.

СРЦ [сè-ре-цè], *воен.* – Свързочен радиоцентър.

СРЦ [сè-ре-цè] – Спортно-развлекателен център.

СРЦ [сè-ре-цè], *ж. и ср., воен.* – Станция за разузнаване и целеуказване.

СРЦ [сè-ре-цè], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Строително-ремонтен цех.

СРЮ [сè-ре-йò] – Съюзна република Югославия.

СС (–) [ès-ès] – Металорежещ специализиран струг (напр.: СС-004, СС-006).

СС *воен.* – Санитарна служба.

СС *воен.* – Свързочна система.

СС *мн., воен.* – Сили за сигурност.

СС *ед. и мн., воен.* – Склад за снабдяване; снабдителен склад.

СС – Сладоледен салон. Δ **СС** „Кадифе“.

СС *воен.* – Строго секретно.

СС – Студентски столове (акционерно дружество).

СС – Студентски съвет.

СС (–) [ès-ès] – Сушилня-сiloз (напр.: СС-3,5).

СС – Съвет на секретарите.

СС – Съюз на собствениците.

Се – Силистра (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Силистра и Силистренски окръг). Δ Сс 15-40.

СС [ès-ès], нем. SS (Schutzstaffeln) – Охранителни отряди (войска с особено предназначение в хитлеристка Германия); Есес. – Произв.: есёсовец, есёсовка, есёсовски.

ССА [сè-се-à] – Самостоятелна секция по астрономия (Българска академия на науките).

ССА [сè-се-à] – Свободна епелсоасоциация.

ССА [сè-се-à] – Селскостопанска авиация.

ССА [сè-се-à], ж. и (разг.) ср. (член. -то) – Селскостопанска академия.

ССБ [сè-се-бè] – Софийска стокова борса.

ССБ [сè-се-бè] – Съюз на слепите в България. Δ ССБ „Услех“.

ССБ [сè-се-бè] – Съюз на съдните в България.

ССБ [ès-ес-бè], рус. ССБ (Суль-

фитная спиртовая барда) – Сулфитна луга.

ССВ [ès-ес-вè] – Смазка за ступено валцуване на цветни метали (напр.: ССВ-Верила).

ссв воен. – Специален свързочен взвод.

ССВМУ [сè-се-ве-ме-ù] – Сержантско средно военно-музикално училище. Δ ССВМУ „Маестро Атанасов“.

ССВС воен. – Свързочна система на въоръжените сили.

ССВУ [сè-се-ве-ù], ср. (разг., член. -то) – Сержантско средно военноучилище.

ССГИ [сè-се-ге-й] – Сдружение за свободни граждански избори.

ССД [сè-се-дè] – Спортно-стопанска дейност.

ССД [сè-се-дè] – Съюз на свободните демократи (Унгария).

ССДСК – Синдикат на служителите от ДСК (Конфедерация на независимите синдикати в България).

ССДУ воен. – Система за събиране на данни и управление.

ССЕ – Съдебно-счетоводна експертиза.

ССЕС – Статистическа служба на Европейския съюз.

ССЗ [сè-се-зè] – Съвет за соци-

ална защита.

ССИ [сè-се-й] – Селскостопански институт.

ССИ [сè-се-й], *фр.* SCI (Service civil international) – „Международно доброволно сътрудничество“ (младежка организация).

ССИ [сè-се-й], *фр.* SSI (Service social international) – Международна социална служба (за помощ на преселници и бежанци); ИСС.

ССИ радиотехн. – Селектор на синхронизиращите импулси.

ССИГ [сè-се-и-гè] – Съюз за стопанска инициатива на гражданите.

ССК [сè-се-ка] – Световен студентски клуб; СКС.

ССК [сè-се-ка] – Софийска спестовна каса.

ССК [сè-се-ка], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Студентски спортен клуб.

ССК воен. – Съединение „Стражеви катери“.

ССКЗ [сè-се-ка-зè] – Сдружение на собствениците на компесаторни записи.

ССМ [сè-се-мè] – Световен съвет на мира.

ССМ [сè-се-мè], *ср.* (*разг., член. -то*) – Селскостопански машини (учебна дисциплина във

ВУЗ).

ССМ – Софийска Света Митрополия.

ССМ [сè-се-мè], *истор.* – Съюз на социалистическата младеж (1921-1934; 1944-1945).

ССМИО [сè-се-миò] – Световно стопанство и международни икономически отношения (специалност във висше учебно заведение или отдел, сектор, катедра).

ССМНР – Съвет на студентите и младите научни работници.

ССН ед. и мн., воен. – 1. Съединения със специално назначение.

2. Сили със специално назначение.

ССНИИ [сè-се-ни-й] – Селскостопански научноизследователски институт; СНИ.

ССНМ [сè-се-не-мè] – Съюз на свободната немска младеж.

ССО [сè-се-ò], *мн., воен.* – Сили за специални операции.

ССО [сè-се-ò] *ж. и ср.* – Специализирана строителна организация.

ССО мн., воен. – Стратегически сили за отбрана.

ССО [сè-се-ò] – Студентски столове и общежития (акционерно дружество).

ССОВ воен. – Свързочна система от особена важност.

ССОН [сѐ-се-о-нѐ] – Съвет за сигурност при ООН.

ССП хим. – Средна степен на полимеризация.

ССП [сѐ-се-пѐ] – Столично стопанско предприятие

ССП – Студентска стоматологична поликлиника.

ССПЗ – Съвет за сътрудничество в Персийския залив.

ССПТО [сѐ-се-пе-те-Ѳ] – Средно специално и професионално-техническо образование.

ССР [ѐс-ес-ѐр], *истор., рус.* ССР (Советская социалистическая республика) – Съветска социалистическа република (само в съчет.: Армeнска ССР, Белоруска ССР и под.).

...**ССР** [ѐс-ес-ѐр], *истор., рус.* – ... ССР (Советская социалистическая республика) – Съветска социалистическа република (като съставна част на инициални съкращения, напр.: БССР – Белоруска съветска социалистическа република).

ССРД воен. – Система за сбор (събиране) и регистриране на данни.

ССРЗ – Сортови семена и растителна защита (Стопанско пред-

приятие).

ССС [сѐ-се-сѐ], *истор.* – Свободен синдикален съюз.

ССС [сѐ-се-сѐ] – Сдружение на съдебните служители.

ССС воен. – Система за спътникова връзка.

ССС [сѐ-се-сѐ] – Специализирана следствена служба; СпСлС.

ССС воен. – Стратегическа свързочна система (НАТО).

ССС [сѐ-се-сѐ] – Студентски спортен съвет.

ССС [сѐ-се-сѐ] – Судански социалистически съюз.

СССА [сѐ-се-се-а] – Съветска селскостопанска академия.

СССД икон. – Система на Съвета за икономическа взаимопомощ за стандартни справочни данни за веществата и материалите; СССРД СИБ.

СССД СИБ икон. – Система на Съвета за икономическа взаимопомощ за стандартни справочни данни за веществата и материалите; СССРД.

СССП [сѐ-се-се-пѐ] – Столична служба за социално подпомагане.

СССР [ѐс-ес-ес-ѐр] и (разг.) [ѐс-ес-ѐр], *истор., рус.* СССР (Союз Советских социалистических республик) – Съюз на

съветските социалистически
републики.

ССТ [сѐ-се-тѐ], м. и (разг.) ср.
(член. -то) – Селскостопански
техникум.

сет физ. – сентистокс (след циф-
ра).

ССУ [сѐ-се-ѹ], ср. (разг., член.
-то) – Средно спортно учили-
ще.

ССУДУС [сѹдус] – Средно спе-
циално училище за деца с ув-
реден слух; СУДУС.

ССУМОР [сумòр], м. и ср. –
Средно специално училище по
морски и океански риболов.

ССХУ – Средно специално худо-
жествено училище.

ССХУПИ – Средно специално
художествено училище за при-
ложни изкуства.

ССЦ – Световен съвет на
църквите.

ССЦ – Сони сервизен център.

ССШ [сѐ-се-шѐ], ж. и ср. – Спе-
циализирана спортна школа.

ССЯР – Световен съвет на ядре-
ните работници.

СТ – Свободен театър (София).

СТ [сѐ-тѐ] – Синдикат „Туризм“
(Конфедерация на труда
„Подкрепа“).

СТ – Системи и технологии (Дру-
жество с ограничена отговор-

ност).

Ст (–), метал. – В марката на сто-
мана (напр.: Ст-3, Ст-45).

СТ (–) [ѐс-тѐ], електр. – Силов
трансформатор (напр.: СТ-
310).

СТ (–) [ѐс-тѐ] – Стартстопен те-
леграфен апарат (напр.: СТ-
35); СТА.

СТ – Строителен техникум.
Δ СТ „Арх. Георги Козаров“.

СТ – „Студентска трибуна“ (вест-
ник).

ст. – станция.

ст. – старши. Δ ст. н. с.

ст. – степен.

ст. – столетие (след цифра).

ст физ. – стокс (единица за кине-
матичен вискозитет), (след
цифра).

ст. – стотинки (след цифра). Δ 30
ст.

СТА – Сдружение „Театерау-
тор“.

СТА (–) [ѐс-те-à] – Стартстопен
телеграфен апарат (напр.:
СТА-2М); СТ.

СТАКО [ста̀ко], англ. STACO
(Standing Committee for the
Study of Scientific Principles of
Standardization) – Постоянен ко-
митет за изучаване на научни-
те принципи на стандартизаци-
ята.

СТАР [стар], *м., пол.* Star (Starachowice) – 1. Марка товарни автомобили, произведени в Стараховице, Полша.

2. Автомобил с такава марка.
старин. *лекс.* – старинна дума или значение.

старш. *воен.* – старшина.

ст. ас. – старши асистент.

СТБ – Безсовалковтѣкачен стан.

СТБ – Сервизна телевизионна база.

СТБ – Събирач-товарач на бали.

СТБ [сѣ-те-бѣ] – Съюз на търговците в България.

стб. – старобългарски; *ст.* -бълг.

СТБП [сѣ-те-бе-пѣ], *истор.* – Съюз на трудово-борческите писатели в България.

ст.-бълг. – старобългарски; *стб.*

ст. в. спорт. – старша възраст.
△ *Девойки ст. в.*

СТВБ [сѣ-те-ве-бѣ] – Съюз на търговците на вино в България.

СТВД [сѣ-те-ве-дѣ], *воен.* – Сухопътен театър на военните действия.

ст-во – стопанство.

СТВФ [сѣ-те-ве-фѣ] – Студия за телевизионни филми. △ **СТВФ** „Екран“.

СТД [сѣ-те-дѣ] – Съюз на тракийските дружества.

СТД – Сдружение на театралните директори в България;
СТДБ.

СТДБ – Сдружение на театралните директори в България;
СТД.

СТДБ [сѣ-те-де-бѣ] – Съюз на тракийските дружества в България.

ст.-евр. и стевр. – староеврейски.

СТЕКС [стекс] – Секция по теория на експеримента (Висш машинно-електротехнически институт).

стен... – Степен (напр.: стенвестник, стенлист).

стер физ. – стерадиан (единица за измерване на пространствени ъгли), (след цифра).

стѣрео... – Стереоскопичен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр. стереоплоча, стереоснимка, стереоуредба).

стѣрео, член. -то, *ср., разг.* – Стереоуредба. △ *Купих си стѣрео.*

стер. изд. – стереотипно издание.

стесн. лекс. – стеснено (за значение или отсянка).

СТЗ [сѣ-те-зѣ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Слаботокков завод.
△ **СТЗ** – София.

СТИ [сѐ-те-й] – Система за търсене на информация.

СТИВ [стив] – Служба по търговско-икономически въпроси.

СТИГА [стига] – Секция по теория и история на градоустройството и архитектурата.

Стид м. – „Стъкларска индустрия“ (стъкларски завод).

СТК [сѐ-те-ка] – Софийска телефонна компания.

СТК [сѐ-те-ка], *спорт.* – Спортно-техническа комисия.

СТК [сѐ-те-ка] – Стопански търговски комплекс.

СТК [сѐ-те-ка] – Строително-търговска кооперация. Δ **СТК** „Конекс“.

СТКА *воен.* – Секция за технически контрол и анализ.

СТКПД – Съюз на тракийските културно-просветни дружества.

ст. лейт. воен. – старши лейтенант (със собствено име).

СТМ – Съюз на трудещата се младеж (Румъния).

ст. н. с. – старши научен сътрудник (със собствено име).

СТО [сѐ-те-ò] – Световна търговска организация.

стомат. – стоматологичен.

стомат. – стоматология.

СТОР [стор] – Специализирано

предприятие за туристическо обзавеждане, строителство и ремонт.

СТП [сѐ-те-пѐ] – Синдикат „Тютюнева промишленост“ (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

СТП воен. – Средна точка на попадение.

СТП [сѐ-те-пѐ] – Фонд „Структурна и технологична политика“.

СТП [сѐ-те-пѐ] – Съвет за теренни проучвания.

ст. преп. – старши преподавател.

СТР *библ.* – Архитектура, строителство, комунално стопанство, защита на околната среда.

СТР воен. – Стационарна техническа работилница.

стр. – страница; с. (само с цифра). Δ 205 *стр.*

ст. р. спорт. – стар рекорд.

страд. грам. – страдателен залог.

стр-во – строителство.

строй... – Строителен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: стройрайон, стройкомбинат).

...строй – Строителство (като съставна част на сложностъкратени думи, напр.: Транс-

строй, Металстрой).

стройгрупа *ж.* – Строителна група.

Стройимпекс *м.* – Външнотърговска организация за износ (експорт) и внос (импорт) на строителни материали.

Стройинвест *м.* – Приватизационен фонд за инвестиране в строителството.

Стройкомбинат *м.* – Строителен комбинат.

Стройматметиз *м.* – Строителни материали и метални изделия (стопанско предприятие).

Строймонтаж *м.* – Строителен монтаж (Управление за монтаж на метални конструкции и стоманобетон).

Стройпътмаш *м.* – База за техническо развитие по строителни и пътни машини.

Стройрайон *м.* – Строителен район.

Стройснаб *м.* – Строително снабдяване (Пласментно-снабдителна организация).

стройучастък *м.* – Строителен участък.

СТС – Сатиричен театър „Стършел“.

СТСБ [сѐ-те-се-бѐ] – Столично териториално статистическо бюро.

СТСБ [сѐ-те-се-бѐ] – Съюз на транспортните синдикати в България (Конфедерация на независимите синдикати в България).

ст. серж. воен. – старши сержант (със собствено име).

ст. ст. – стар стил (след дата).
Δ 25. XII. ст. ст.

СТТ [сѐ-те-тѐ], *ж.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Слаботокова техника (специалност).

СТТС [сѐ-те-те-сѐ], *мн.* – Софийски телеграфни и телефонни станции.

СТТ-ФНБ, *финл.* – швед. STT-FNB (Suomen Tietotoimisto – Finska Notisbyrå) – Финландска телеграфна агенция.

СТУДА [стѹда] – Столично териториално управление на данъчната администрация.

СТФ [сѐ-те-фѐ], *ср.* (разг., член. -то) – Строителен и технически флот.

СТХ *биохим.* – Соматотропен хормон.

СТЦ [сѐ-те-цѐ] – Световен търговски център (САЩ).

СТЦ [сѐ-те-цѐ] – Селищна телефонна централа.

СТЦ [сѐ-те-цѐ] – Столичен търговски център. Δ **СТЦ** „Интерпрет“.

СТЦСТ [сѐ-те-це-се-гѐ] – Столичен териториален център за социални грижи.

СтШХ (–) [стомана шѐ-хà], *матал., рус.* СтШХ (Сталь шарикоподшипниковая хромистая) – Стомана за сачмени (търкалящи) лагери (напр.: СтШХ 15).

СУ [сѐ-ỳ] – Свободен университет.

СУ воен. – Свързочно управление.

* **СУ електрон.** – Синхронизиращо устройство.

СУ – Ски-училище.

* **СУ** [сѐ-ỳ], *м. и (разг.) ср. (член.-то)* – 1. Софийски университет.
2. Сградата на Софийския университет.

СУ [сѐ-ỳ] – Славянски университет (София).

СУ [сѐ-ỳ] – Средно училище.

СУ [сѐ-ỳ] – Стопанско управление.

СУ [сѐ-ỳ] – Строително управление. Δ СУ „Водстрой“.

СУ (–) [ѐс-ỳ] – Универсален струг (напр.: СУ-203, СУ-401).

СУ (–) [ѐс-ỳ] – Универсална семечистачна машина (напр.: СУ-0,1).

СУ (–) [су], *воен., рус.* СУ (Самоходная установка) – Самоходно оръдие (напр.: СУ-85, СУ-

100).

Су [су], *рус.* СУ (Сухой) – 1. В марката на самолети, конструирани от П. О. Сухой (напр.: Су-2).

2. Самолет, конструиран от П. О. Сухой.

СУБ [суб] – Съюз на учените в България.

СУБ [суб], *рус.* СУБ (Сеялка зерновая узкорядная системы Богачева) – Тесноредова зърнена редосеялка по система на Богачев (напр.: СУБ-48, СУБ-24А).

СУВД воен. – Секция за управление на въздушното движение.

СУДА [сұда] – Столично управление на данъчната администрация.

СУДАНЕР [судан-ѐр], *ж. и м., англ.* SUDANAIR (Sudan Airways) – Судански въздушни линии.

СУДУС [сұдус] – Специално училище за деца с увреден слух; ССУДУС.

СУЗ – Система за управление и защита (в атомен реактор).

СУК [сук], *рус.* СУК (Сеялка узкорядная комбинированная) – Тесноредова комбинирана редосеялка (напр.: СУК-24А).

СУК воен. – Система за управление

ние и контрол.

СУКМО [сукмо] – Строително управление за каменни и мраморни облицовки.

СУЛ [сул], рус. **СУЛ** (Сеялка универсальная льняная) – Универсална сеялка за лен (напр.: СУЛ-48А).

СУМПС – Свидетелство за управление на моторно превозно средство.

СУМТА воен. – Система за управление на морската тактическа авиация.

СУО воен. – Система за управление на огъня.

СУП – Съюз на унгарските писатели.

СУПЗ – Социално учебно-професионално заведение.

супѐт, член. -ѐт, -а, *мн.* -и, *м.* – Супермаркет.

СУР воен. – Система за управление на ракета.

СУРБД – Система за управление на разпределени база данни.

СУС – Стенографски ученически съюз.

СУСО [сусò] – Столично управление „Социално осигуряване“ (Национален осигурителен институт).

СУТА воен. – Система за управление на тактическата авиация.

ция.

СУТК, рус. СУТК (Сеялка универсальная травяная комбинированная) – Универсална комбинирана тревна сеялка (напр.: СУТК-47).

СУХ (-) [сух] – Универсална хидрофицирана прикачна сцепка (напр.: СУХ-12.2).

СУХ воен. – Секция за управление на хеликоптерите.

сух, геогр. – суходолис.

СУЦ (-) [суц] – Сулфатоустойчив цимент (марка цимент, напр.: СУЦ-400).

СУЧЕМ [сучѐм] – Средно училище за чужди езици и мениджмънт.

СФ – Славянски филологии (факултет).

СФ – Софийска филхармония.

СФ [сѐ-фѐ], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Стоматологичен факултет.

СФ – Стопански факултет.

СФ – Строителна фирма. Δ **СФ** „Пронивекс“.

СФ – Съюз на фармацевтите.

СФ – Съюз на фондациите.

Сф – Софийски окръг (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Софийски окръг). Δ **Сф** 53-67.

СФАТА [сфàта] – Световна фе-

дерация на асоциациите на туристическите агенции.

СФБ [сè-фе-бè] – Световна федерация по борба.

СФБ [сè-фе-бè] – Софийска фондова борса.

СФБ [сè-фе-бè] – Съюз на филолозите в България.

СФД [сè-фе-дè], *ср.* (разг., член.-то) – Студентско физкультурно дружество. Δ *СФД „Академик“*.

СФД [сè-фе-дè] – Съюз на филмовите дейци.

СФД [сè-фе-дè] – Съюз за френска демокрация (Франция).

СФДМ [сè-фе-де-мè] – Световна федерация на демократичната младеж.

СФДСООН – Световна федерация на дружествата за съдействие на Организацията на обединените нации.

СФДТ [сè-фе-де-тè], *фр.* CFDT (Confédération française démocratique du travail) – Френска демократична конфедерация на труда.

СФЗПМ – Световен форум за защита на правата на малцинствата.

СФИО [сè-фе-и-ò], *фр.* SFIO и S. F. I. O. (Section française de l'Internationale ouvrière) – Френ-

ска секция на Работническия интернационал (Френска социалистическа партия).

СФКС [сè- фе-ка-сè] – Съюз за физическа култура и спорт.

СФНР [сè-фе-не-рè] – Световна федерация на научните работници.

СФОЕМИ [сфоемй] – Синдикална федерация на организациите от електрониката, машиностроенето и информатиката (Конфедерация на независимите синдикати в България).

СФП [сè-фе-пè] – Световна федерация на паразитолозите.

СФП [сè-фе-пè] – Световна федерация на профсъюзите; СФПС.

СФПС [сè-фе-пе-сè] – Световна федерация на професионалните съюзи; СФП.

СФРМТ – Сектор по физиология, рехабилитация и мануална терапия.

СФРЮ [сè-фе-ре-йò], *истор.* – Социалистическа федеративна република Югославия.

СФС [сè-фе-сè] – Синдикална федерация на съобщенията (Конфедерация на независимите синдикати в България).

СФС [сè-фе-сè], *м. и* (разг.) *ср.* (член.-то) – Студентски физ-

културен съюз.

СФТ [сѐ-фе-тѐ] *фр.* CFT (Confédération française du travail) – Френска конфедерация на труда.

СФУ [сѐ-фе-ѹ] – Столично финансово управление.

СФЦ – Супер Фитнес-център.
Δ СФЦ „Релина“.

СФЦР *техн.* – Феритно цилиндрично сърце с резба.

СФЧ *техн.* – Феритно чашковидно сърце.

сх. – схема.

СХБ [сѐ-хе-бѐ] – Съюз на художниците в България; вж. СБХ.

СХЕ – Сдружение „Християнско единство“.

СХЕИ [сѐ-хей] – Столична хигиенно-еидемиологична инспекция.

СХК [сѐ-хе-ка], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Содохимически комбинат.

СХК [сѐ-хе-ка], *м. и (разг.) ср.* (*член. -то*) – Стопански химически комбинат.

СХМ (–) [ѐс-ха-ѐм], *рус.* СХМ (Собиратель хлопка механический) – Памукоберачна машина (напр.: СХМ-48, СХМ-48 М).

СХП [сѐ-хе-пѐ] – Социално-християнска партия (Лихтен-

щайн).

СХП [сѐ-хе-пѐ] – Социалхристиянска партия (Белгия).

СХУ [сѐ-хе-ѹ] – Средно художествено училище. Δ СХУ-Сливен.

СХУПИ – Средно художествено училище за приложно изкуство.

СЦ *воен.* – Свързочен център.

СЦ [сѐ-цѐ] – Спортен център.
Δ СЦ „Левски“.

СЦ [сѐ-цѐ] – Стоматологичен център.

СЦАБ – Съюз на църквите на адвентистите от седмия ден в България.

СЦБ [сѐ-це-бѐ], *трансп.* – Устройството за сигнализация, централизация и блокировка.

СЦЗ [сѐ-це-зѐ] – Столичен централен затвор.

СЦНЖ – Сдружение „Център за независим живот“.

СЦО – Световна ционистична организация.

СЦР – Съюз на ционистите ре-визионисти.

СЦСГ [сѐ-це-се-гѐ] – Столичен център за социални грижи.

СЦСМКК – Софийски център по стандартизация, метрология и контрол по качеството.

СЧ (–) [сѐ-чѐ], *метал.* – Сив чу-

гун (напр.: СЧ-18-36).

СЧЕМ [счем] – Съвет за частни електронни медии.

СЧЗ [сè-че-зè] – Съюз на частните застрахователи.

СЧМ *физ.* – Синхронно-честотна модулация.

СЧМП [сè-че-ме-пè] – Съюз на частните морски превозвачи; СЧПМ.

СЧПМ [сè-че-пе-мè] – Съюз на частните превозвачи по море; СЧМП.

СЧТ *мед.* – Стомашно-чревен тракт.

СЧХ [сè-че-хà] – Съюз на частните хлебопроизводители.

СШ (–) [èс-шè], *рус.* СШ (Сеялка гнездовая шахматная) – Гнездова шахматна сеялка (напр.: СШ-6, СШ-6А).

СШ (–) [èс-шè] – Самоходно шаси (напр.: СШ-22).

СШ *воен.* – Свързочна школа (САЩ).

с. ш. геогр. – северна ширина.

СШР, *рус.* СШР (Стогометатель шарнирно-рычажной) – Сеноповдигачка (напр.: СШР-0,5).

съавт. – съавтор.

съб. – събота.

събир. *грам.* – събирателно съществително име.

събр. – събран.

съв. – съветски.

съдърж. – съдържание.

съкр. *лекс.* – съкратена форма.

съпромът, *член.* –ът, -а, м. –

1. Съпротивление на материалите (учебна дисциплина).

2. Учебник по тази дисциплина.

сърб.-хърв. – сърбохърватски; срхр.

състав. – съставител.

съч. – съчинение. Δ *Избр. съч.*

съчет. – съчетание.

същ. *грам.* – съществително име.

СЮБ – Съюз на юристите в България.

СЮЖ – Съюз на югославските журналисти.

СЮК [сюк] – Съюз на югославските комунисти.

СЮСМ – Съюз на югославската социалистическа младеж.

СЯО [сѣо] – Съюз на ядрените оператори.

СЯСмн. – Стратегически ядрени сили.

Т

Т (–) [те] – Табулаторна машина (напр.: Т-5, Т-5М).

Т (–) [те] – Танк (напр.: Т-34).

Т (–) [те] – Телексна уредба

(напр.: Т-800).

Т (–) [те] – Терасир (напр.: Т-4).

Т (–) [те] – Теснофилмова кино-прожекционна машина (напр.: Т-1 „Славянка“).

Т – „Техника“ (издателство).

Т (–) [те], *метал.* – Титаново-вольфрамов карбид (в марката на металокерамична твърда сплав, напр.: Т 15К6).

Т (–) [те] – Трактор (напр.: Т-4, Т-16, Т-28).

Т (–) [те] – Тракторна редосеялка (напр.: Т-8-2).

Т (–) [те] – Подемно-транспортна машина (напр.: Т-80 – транспортър, Т-42 – мачтовострелови кран).

Т – „Труд“ (вестник).

Т – такси (знак на таксиметров автомобил и на колонка за такси).

Т *физ.* – тесла (единица за магнитна индукция), (след цифра).

Т. и т. грам. – творителен падеж; тв.

Т и т – тера... (десетична ставка към измерителни единици, напр.: том- тераом).

т. – том (с цифра). Δ т. I.

т – тон (след цифра).

т. – точка (с цифра). Δ т. 18 от Наредбата за трудовото възнаграждение; т. I-ва от

дневния ред; „Славия“ води с 15 т.

ТА (–) [тè-à] – Таксиметров апарат (напр.: ТА-1).

ТА *воен.* – Тактическа авиация.

ТА *воен.* – Танкова армия.

ТА [тè-à] – Телефонен апарат (напр.: ТА-100, ТА-401, ТА-4000).

ТА *фарм.* – Темпалгин.

ТА *воен.* – Торпеден апарат.

ТА (–) [тè-à] – Точилен апарат (напр.: ТА Р15 П).

ТА *воен.* – Транспортна авиация.

ТА – Транспортна агенция. Δ ТА „Алсамур“.

ТА – Туристическа агенция.

ТА – Турски авиолинии. Δ ТА „Тюрк Хава Йолларъ“.

табл. – таблица.

ТАБСО [табсо], *ср., рус.* ТАБСО (Транспортное-авиационное българо-советское общество) –
1. Български въздушни линии.
2. Пътническо бюро, уреждащо пътуванията по българските въздушни линии. Δ *Отивам до ТАБСО; ТАБСО работи до 6.30 ч.*

ТАВИ – Тарифа за авторски и други възнаграждения за издавания.

тад *воен.* – Транспортна авиационна дивизия.

тадж. – таджикски.

ТаджССР *истор., рус.* Тадж ССР (Таджикская Советская Социалистическая Республика) – Таджикска съветска социалистическа република.

тае *воен.* – Транспортна авиационна ескадрила.

ТАК – Автоматичен каютен телефонен апарат.

ТАК *воен.* – Тактическо авиационно командване.

ТАЛ – Товарна автомобилна линия.

ТА-МБ *техн.* – Телефонен апарат с местна батерия.

ТАНАП [tánaɲ], *слов.* TANAP (Tatranský Národný Park) – Татрански национален парк (Словакия).

ТАНУ [тану], *англ.* TANU (Tanganyika African National Union) – Африкански национален съюз на Танганика (Танзания).

ТАНЮГ [танюг], *сърб.-хърв.* TANJUG (Telegrafaska agencija Nove Jugoslavije) – Телеграфна агенция на нова Югославия (Информационна телеграфна агенция на Югославия).

ТАП [тап], *порт.* TAP (Transportes Aéreos Portugueses) – Португалска авиокомпания.

ТАП [тап], *фр.* TAP (Tunisie – Afrique-**p**resse) – Информационна агенция на Тунис.

тап *воен.* – Транспортен авиационен полк.

ТАРОМ [târom] *м., рум.* TAROM (Transporturile Aeriene **R**omâne) – Румънски въздушни линии.

ТАС [тас] – Товарна автомобилна станция.

ТАСС [тасс], *рус.* ТАСС (Телеграфное агентство Советского Союза) – Телеграфна агенция на Съветския съюз.

ТАССР *истор., рус.* ТАССР (Татарская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Татарска автономна съветска социалистическа република.

ТАССР *истор., рус.* ТАССР (Туркестанская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Туркестанска автономна съветска социалистическа република.

ТАСУИМ [тасуим] – Теоретична автоматизирана система за управление на профилактичните имунизации.

ТАТ – Техникум по автотранспорт (Стражица).

ТАТ [тат] – Товарен автомоби-

лен транспорт.

ТАТ (–) [тат] – Топловъздушен агрегат за сушене на ориенталски тютюн (напр.: ТАТ-120-3).

ТАТ (–) [тат] – Трансатлантически телефонен кабел (напр.: ТАТ-1).

тат. – татарски.

ТА-ЦБ *техн.* – Телефонен апарат с централна батерия.

ТБ (–) [тè-бè] – Тежък бомбардировач (напр.: ТБ-3).

ТБ *електр.* – Телефонен кабел, брониран със спирална лента.

ТБ [тè-бè] – Техническа безопасност (отдел).

ТБ *воен.* – Технически бюлетин.

ТБ – Транспортна болница.

ТБ [тè-бè] – Туристическо бюро.
△ **ТБ** „Спринт“.

ТБ [тè-бè] – Търговска база.
△ **ТБ** „Наркооп“ (София).

ТБ – Търговска банка. △ **ТБ** „Славяни“.

тб *воен.* – Танков батальон.

ТБА [тè-бе-à] – Театър на Българската армия (София).

тбатр *воен.* – Техническа батарея.

ТБГ [тè-бе-гè] – Търговска банка на Гърция.

ТБГ [тè-бе-гè] – Търговско-бан-

кова гимназия.

ТБЗ *хим.* – Тиабендазол.

ТБК *електр.* – Телефонен кабел, брониран скръгли жици.

ТБК [тè-бе-ка], *хим.* – Тиобарбитурова киселина.

ТБК [тè-бе-ка] – Туберкулоза; ТБЦ.

ТБОТ [тè-бе-о-тè] – Техническа безопасност и охрана на труда (отдел).

ТБП *електр.* – Телефонен кабел, брониран сплоски жици.

тбр *воен.* – Танкова бригада.

ТБР [тè-бе-рè], *воен.* – Тактическа балистична ракета.

ТБРВИЦ *ед. и мн.* – Териториална база за развитие и внедряване с изчислителен център.

ТБС [тè-бе-сè] – Луминесцентна лампа за топлобяла светлина.

ТБС *воен.* – Тактическа бойна сила.

ТБТ [тè-бе-тè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Техническа безопасност на труда (отдел).

ТБХТППО – Техника на безопасността, хигиена на труда и противопожарна охрана.

ТБЦ – Транспортен бизнес-център (Дружество с ограничена отговорност).

ТБЦ [тè-бе-цè], (разг.), *ср. (член.*

-то), *мед., лат.* TBC (*Tuberculosis*) – Туберкулоза; ТБК.

ТВ (–) [тè-вè] – **Вер**ижен трактор (напр.: ТВ-54).

ТВ (–) [тè-вè] – **В**интов транспортър (напр.: ТВ-200, ТВ-250).

ТВ *мн., воен.* – **Т**анкови войски.

ТВ *мн., воен.* – **Т**ранспортни войски.

ТВ и **Тв** [тè-вè] и [тй-вй], *прил.* – Телевизионен. Δ *ТВ програма; ТВ предаване; ТВ състезание; ТВ филм; ТВ новела.*

ТВ [тè-вè] – Телевизия.

ТВ [тè-вè], *мн.* – **Т**ехнически въпроси. Δ *Заместник-директор по ТВ.*

тв *воен.* – **Т**анков взвод.

тв. *грам.* – **т**ворителен падеж; **Т.** и **т.**

ТВА [тè-ве-à] – **Т**ехникум по вътрешна архитектура.

ТВА [тè-ве-à], *м.* (разг., *мн.* -та) – **Т**опловъздушен апарат.

ТВА [тè-ве-à], *англ.* TWA (*Trans Word Airlines*) – **А**мериканска въздухоплавателна компания.

ТВА [тè-ве-à], *икон., фр.* T. V. A. (*Taxe à la valeur ajoutée*) – **Д**анък върху добавената стойност; **вж.** ДДС.

ТВД [тè-ве-дè], *ср.* (разг., *член.* -то), *воен.* – **Т**актически въздушен десант.

ТВД [тè-ве-дè], *воен.* – **Т**еатър на военните действия.

ТВД – **Т**еория на възпитанието и дидактика (катедра).

ТВД [тè-ве-дè], *техн.* – **Т**урбовитлов двигател.

ТВКЦ *воен.* – **Т**актически въздушен команден център.

ТВЛ [тè-ве-èл] – **В**ерижно-лопатков транспортър.

ТВлД *техн.* – **Т**урбовентилаторен двигател.

ТВМ [тè-ве-мè] – **Т**ехникум по ветеринарна медицина.

ТВО [тè-ве-ò], *техн.* – **Т**рансформатор за вертикално отклонение.

ТВО [тè-ве-ò], *ср.* (разг., *член.* -то) – **Т**рудово-възпитателно общежитие.

ТВО [тè-ве-ò], *англ.* TVA (*Tennessee Valley Authority*) – **У**правление за развитие на водното, енергетично и селско стопанство в долината на р. Тенеси (САЩ).

ТВПН (–) [тè-ве-пе-èn] – **В**ъзвратно-постъпателен наклонен транспортър за оборски тор (напр.: ТВПН-9,2).

ТВПО (–) [тè-ве-пе-ò] – **В**ъзвратно-постъпателен обиколен транспортър за оборски тор (напр.: ТВПО-100).

ТВР *воен.* – Тактическо въздушно разузнаване.

ТВРД [тѐ-ве-ре-дѐ], *техн.* – Турбовитлов реактивен двигател.

ТВС *ед. и мн., воен.* – Тактически въздушни сили.

ТВС (–) [тѐ-ве-ѐс] – Телевизионно студио.

ТВТ (–) [тѐ-ве-тѐ] – Универсален тракторен вилков товаро-разтоварач (напр.: ТВТ-0,63, ТВТ-1,0).

ТВУ [тѐ-ве-ѹ], *ср. (разг., член.-то, мн. -та)* – Трудово-възпитателно училище.

ТВЦ [тѐ-ве-цѐ] – Телевизионен център; телецентър.

ТВЧ [тѐ-ве-чѐ], *електр.* – Ток с висока честота.

ТГ *воен.* – Тактическа група.

ТГ *електр.* – Телефонен кабел без броня (гол).

ТГ – Товарна гара. Δ *ТГ – София.*

ТГ (–) [тѐ-гѐ] – Топлогенератор (напр.: ТГ 150).

ТГ (–) [тѐ-гѐ], *рус.* ТГ (Тепловоз с гидропередачей) – Дизелов локомотив с хидропредаване: (напр.: ТГ-16).

т. г. – тази година (обикн. след дата). Δ *Сесията ще бъде на*

15 ноември т. г.

т/г. – тона годишно (след цифра). Δ *5 000 000 т/г.*

ТГА [тѐ-ге-à], *физ.* – Термогравиметричен анализ.

ТГСД [тѐ-ге-се-дѐ] – Техникум по горско стопанство и дървообработване.

ТД – Творчески дом. Δ *ТД на БАН.*

ТД [тѐ-дѐ] – Териториална дирекция.

ТД *мед.* – Толерантна доза (рентгенова доза при лечение).

ТД [тѐ-дѐ] – Тракийско дружество.

ТД – Траурен дом. Δ *ТД „Рай“.*

ТД [тѐ-дѐ] – Туристическо дружество. Δ *ТД „Трапезица“ (Велико Търново).*

ТД [тѐ-дѐ] – Търговски дом. Δ *ТД – Люлин.*

ТД [тѐ-дѐ] – Търговско дружество.

тд *воен.* – Танкова дивизия.

ТДА [тѐ-де-à] – Териториална данъчна администрация.

ТДБ *електр.* – Телефонен кабел, брониран, с усукване на жилата в двойна звезда.

тдв, *англ.* *tdw (tons dead weight)* – Товароподемност в тонове-дедусйт (на морски плавателни съдове). Δ *Кораб с 220 000*

тдв.

ТДВА [тè-де-ве-à] – Техникум по дървообработване и вътрешна архитектура.

ТДГ *електр.* – Телефонен кабел без броня (гол), с усукване на жилата в двойна звезда.

ТДД [тè-де-дè] – Териториална данъчна дирекция. Δ *ТДД – Хасково.*

ТДИ [тè-де-й], *техн.* – Табло за далечна информация.

ТДМБ *електр.* – Телефонен кабел, брониран, с Дизелхорст-Мартин усукване на жилата.

ТДМГ *електр.* – Телефонен кабел без броня (гол), с Дизелхорст-Мартин усукване на жилата.

тди воен. – Технически дивизион.

ТДП [тè-де-пè] – Териториално данъчно поделение (Министерство на финансите).

ТДП [тè-де-пè] – Турска демократическа партия (Турция).

ТДС [тè-де-сè] – Териториална диспечерска служба.

ТДС [тè-де-сè] – Транспортна дезинфекционна станция.

ТДТ (–) [тè-де-тè], *рус.* ТДТ (Треловочный дизельный трактор) – Дизелов трактор-влекач (напр.: ТДТ-40, ТДТ-55).

ТДТ [тè-де-тè], *биохим.* – Терминална дезоксинуклеотидил-трансфераза (фермент).

ТДУ [тè-де-ỳ] – Териториално данъчно управление.

ТДФС [тè-де-фе-сè] – Транспортно дружество за физкултура и спорт.

ТЕ (–) [те] – Електрическа трамбовка (напр.: ТЕ-200).

ТЕ – Техникум по електроника. Δ *ТЕ „Акад. Иван Ценов“.*

ТЕ – Техникум по електротехника. Δ *ТЕ „Михаил Ломоносов“.*

ТЕ – Техникум по енергетика. Δ *ТЕ „Никола Вапцаров“.*

ТЕ – В емблемата на Стопанско обединение „Търговия на едро“.

т.е. – тоест.

театр. – театрален.

т.с.д.с. електр. – термична електродвижеща сила.

ТЕЕ – Техникум по електротехника и електроника.

ТЕК [тек] – Транспортно-експедиторска кантора.

ТЕКА (–) [тèка] – Термокопиращ апарат (напр.: ТЕКА-12).

текезесё, член. -то, *мн.* -та, *ср.* – Трудово-кооперативно земеделско стопанство; ТКЗС.

– *Произв.:* текезесър, текезе-

сърка, текезесърски.

ТЕКМО [тѐкмо] – Технически единен комитет по осигуряването (СИВ).

ТЕКОО [тѐкоо] – Териториална единица за комплексно обществено обслужване.

Тексім *м.* – 1. Транзит-експорт-импорт (стопанска организация).

2. Представителен магазин на тази организация.

ТЕКСИФ [тексѐф], *тур.* TEKSİF (Türkiye Tekstil ve Orme Sanayii İscileri Sendikaları Federasyonu) – Профсъюз на работниците от текстилната и трикотажната промишленост (Турция).

тек. с-ка – текуща сметка.

ТЕКСПАН [тѐкспан] – Международен панаир (изложба) по текстил, текстилни машини и технологии.

Текстилмаш *м.* – База за техническо развитие по текстилно машиностроене.

тел. – телефон (пред цифра).
Δ тел. 58-47-96.

ТЕЛАМ [телам], *исп.* TELAM (Telenaticiosa Americana) – Информационна агенция на Аржентина.

телс... – Телевизионен (като първа съставна част на слож-

ностъкратени думи, напр.: теле-обектив, телепредаване, теле-реклама).

Телекард *м., мед.* – Телеметрично устройство за бърза кардиологична консултация.

Телекомплект *м.* – Инженерингова стопанска организация за проектиране и строителство на **комплектни** съобщителни, радио- и телевизионни системи и обекти в страната и чужбина.

телѐкс, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м.*, *англ.* telex (Telegraph Exchange) – Вид телеграфен апарат за писане с букви.

Телеримпѐкс *м.* – Външнотърговска организация за внос (**импорт**) и износ (**експорт**) на телевизионни програми и филми и др.

телсцѐнтър *м.* – Телевизионен **център**; ТВЦ.

ТЕЛК [телк], *ж. и м.* (разг., *член.* -ът, -а) – Териториална експертна лекарска комисия.

ТЕМ и т. е. *м. физ.* – Техническа единица маса.

темп. – температура.

ТЕО *хим.* – Тетраетилолово.

ТЕП [теп] – Термоелектричен **предпазител** (напр.: ТЕП-101).

ТЕП [теп] – Вж. Техноекспорт-

проект.

ТЕПФ *хим.* – Тетраетилпирофосфат.

тер *воен.* – Танкова евакуационна рота.

ТеРД [тè-ре-дè], *техн.* – Течно-реактивен двигател.

Термохром *м.* – Лабораторен газов хроматограф.

Терснаб *м.* – Териториално снабдяване (Стопанско обединение); ТС.

ТЕС (–) [тес] – Стабилизиран електронен токоизправител (напр.: ТЕС-9, ТЕС-13).

ТЕС [тес] – Технически експертен съвет.

ТЕС [тес] – вж. Техноекспортстрой.

ТЕТ [тет] – Теоретична електротехника (катедра в Техническия университет).

ТЕТ [тет] – Техникум по електротранспорт.

ТЕТ [тет] – Техникум по енергетика и транспорт.

ТЕТА *хим.* – Триетилентетрамин.

техн. – техника.

техн. – технически. Δ *Техн. ръководител; техн. сътрудник.*

тèпно... – Технически (като съставна част на сложносъкратени думи, напр.: Техноек-

спортстрой, Техноиздат, Технокомплект).

Тèхноекспорт *м.* – Инженерингова стопанска организация за износ (**експорт**) на комплектни обекти, съоръжения, инсталации и др.

Тèхноекспортпроект *м.* – **Проектантска** организация за проектиране на строителни обекти в чужбина; ТЕП.

Тèхноекспортстрой *м.* – Стопанско обединение за проектиране и строителство в чужбина; ТЕС.

Тèхноимпекс *м.* – Дирекция за оказване на научно-техническо и културно съдействие на други страни чрез предоставяне на специалисти.

Тèхноимпорт *м.* – Инженерингова стопанска организация за внос (**импорт**) и износ на комплектни обекти за металургията, енергетиката, химическата промишленост и др.

Тèхнокомплект *м.* – Стопанско обединение за **комплектно** снабдяване с местно и вносно оборудване.

Технокодп *м.* – Техническа кооперация.

ТЕХНОМА [технòма] – Международен **технически** панайр

(Скопие).

Техноснаб *м.* – Стопанска организация за пласмент и снабдяване с машини, съоръжения и друга техника.

Техпромфинплан *м.* – Технически, промишлен и финансов план (план за техническото развитие, за производствено-стопанската и финансовата дейност на промишлено предприятие).

ТЕЦ [тец] и **тец**, *ед. и мн., ж. и член.* -ът, -а, *мн.* -ове, *м.* – Топлоелектрическа централа.

ТЕЧ [теч] – Техничко-експлоатационна част.

ТЖПТ [тè-же-пе-тè] – Техникум по железопътен транспорт.

ТЗ *воен.* – Тактическа зона.

ТЗ – Телефонен завод. Δ **ТЗ** – Белоградчик.

ТЗ [тè-зе] – Териториално звено.

ТЗ [тè-зè], *м. и (разг.) ср. (член.* -то) – Тракторен завод.

ТЗ *юрид.* – Търговски закон.

ТЗ – Търговско застраховане (Акционерно дружество).

т. з. хим. – Температура на запалване.

ТЗА [тè-зе-à], *техн.* – Турбозъбена агрегат.

ТЗБ *електр.* – Телефонен кабел,

бронирован, със звездно усукване на жилата.

ТЗБК *електр.* – Телефонен кабел, бронирован с две стоманени ленти и кръгли жици, със звездно усукване на жилата.

ТЗГ *електр.* – Телефонен кабел без броня (гол), със звездно усукване на жилата.

ТЗЕБ *електр.* – Телефонен екраниран кабел, бронирован, със звездно усукване на жилата.

ТЗЕБК *електр.* – Телефонен екраниран кабел, бронирован с две стоманени ленти и кръгли жици, със звездно усукване на жилата.

ТЗЕГ *електр.* – Телефонен екраниран кабел без броня (гол), със звездно усукване на жилата.

ТЗЕК *електр.* – Телефонен екраниран кабел, бронирован с кръгли жици, със звездно усукване на жилата.

ТЗЕП *електр.* – Телефонен екраниран кабел, бронирован с плоски жици, със звездно усукване на на кабелните жици.

ТЗЕПГ *електр.* – Телефонен кабел, бронирован с плоски проводници, екраниран, със звездно усукване на жилата, без външна броня на жилата (гол).

ТЗК *електр.* – Телефонен кабел, брониран скръгли проводници със звездно усукване на жилата.

ТЗП *електр.* – Телефонен кабел, брониран сплоски проводници, със звездно усукване на жилата.

ТЗПК *електр.* – Телефонен кабел, брониран с плоски и кръгли жици, със звездно усукване на жилата.

ТЗР [тè-зе-рè] – Териториално звено за развитие. Δ *ТЗР – Хасково.*

ТЗСБ *електр.* – Телефонен кабел, брониран, със стирофлексна изолация и звездно усукване на жилата.

ТИ (–) [тè-й] – Апаратура за далечно тонално избиране (напр.: ТИ-62).

ТИ [тè-й] – Техникум по икономика. Δ *ТИ „Проф. д-р Табаков“.*

ТИ – Технически изисквания.

ТИ *воен.* – Техническа инспекция.

ТИ – Технологически институт. Δ *ТИ „Мебели и обзавеждане“.*

тибет. – тибетски.

ТИД (–) [тид] – Термоионизационен датчик (напр.: ТИД-1).

ТИД [тид] – Техничко-икономическа дирекция.

ТИД [тид], *ед. и мн., м.* (разг., *член.* -ът, -а, *мн.* -ове) – Техничко-икономически доклад.

ТИИЦ [тийц], *ед. и мн.* – Териториален информационно-изчислителен център.

ТИО [тио] – Техничко-икономическа обосновка.

ТИР [тир], *фр.* TIR (Transports internationaux routiers) – 1. *ср.* Предприятие за международни автомобилни превози.

2. *м.* (разг., *член.* -ът, -а, *мн.* -ове) Автомобил на това предприятие.

ТИР [тир] – Фирма „Туристическа информация и резервации“.

тир. – тираж (с цифра). Δ *тир. 34 000.*

ТИС [тис], *ед. и мн., м.* (разг., *член.* -ът, -а, *мн.* -ове) – Техничко-икономически съвет.

ТИС [тис] – Токоизправителна станция.

ТИС [тис] – Търговско-икономическа служба. Δ *ТИС в посолството на Франция (София).*

ТИСМАТ [тисмат] – База за техническо развитие за телени изделия и свързочни материали.

ТИСС [тис] – Техникум по ико-

номка на селското стопанство.

ТИТ – Технологии, Индустрия, Търговия.

ТИУ [тиу], *мн.* – Технико-икономически условия.

ТИХ [тих] – Техникум по индустриална химия.

ТИЦ [тиц], *ед. и мн., м.* (разг., *член.* -ът, -а, *мн.* -ове) – Териториален изчислителен център.

ТИЦ [тиц] – Технически информационен център.

ТИЧ [тич], *ж. и* (разг.) *м.* (*член.* -ът, -а, *мн.* -ове) – Технико-икономическа част.

ТК воен. – Тактически контрол.

ТК [тè-кà] – Творчески комплекс. Δ *ТК „Арсис“*.

ТК воен. – Тежка картелница.

ТК [тè-кà] – Текстилен комбинат.

ТК техн. – Телеконтрол.

ТК – Тенис-клуб. Δ *ТК „Левски“*.

ТК – Тенис-кортове. Δ *ТК към НСА*.

ТК [тè-кà] – Техникум по кожарство.

ТК [тè-кà] – Техническа комисия.

ТК [тè-кà] – Технически колеж.

ТК [тè-кà] – Технически комн-

тет (по стандартизация).

ТК хим. – Тиокарбамид.

ТК воен. – Торпеден катер.

ТК строит. – Тунелен кофраж.

ТК [тè-кà] – Туристически комплекс. Δ *ТК „Златни пясъци“*.

ТК [тè-кà] – Търговска кантора.

ТК [тè-кà] – Търговска къща. Δ *ТК „Агрекс“*.

ТК [тè-кà] – Търговски комплекс. Δ *ТК „Елена“*.

ТК [тè-кà] – Тютюнев комбинат.

ТК [тè-кà], *рус.* ТК (Трактор колесный) – Колесен трактор (напр.: ТК-4, ТК-224).

ТК [тè-кà], *рус.* ТК (Транспортер для кормоприготовительных цехов) – Транспортър за цеховете за приготвяне на храна (напр.: ТК-5).

т. к. физ. – точка (температура) на кипене.

ТКВРД [тè-ка-ве-рс-дè], *техн.* – Турбокомпресорен въздушно-реактивен двигател.

ТКД воен. – Тилово командване на дивизия.

ТКЗС [тè-ке-зе-сè], *член.* -то, *мн.* -та, *ср.* – 1. Трудово-кооперативно земеделско стопанство; текезесе.

2. Дворът и сградите на трудово-кооперативно земеделско стопанство; текезесе. Δ *Оти-*

вам до ТКЗС-то.

- *Произв.*: тскезесър, текезесър-ка, текезесърски.

ТКК [тè-ка-кà], *електр.* – Телевизионно-контролиращ комплекс.

ТКК [тè-ка-кà] – Техникум по корабостроене и корабоплаване.

ТКК *воен.* – Тилово командване на корпус.

ткм и т/км – тон-километър (след цифра).

ТКП [тè-ка-пè] – Традиционна консервативна партия (Никарагуа).

ТКС *воен.* – Тактическа координираща секция.

ТКЦ [тè-ка-цè] – Технически консултантски център.

ТЛ [тè-èл] – Лозарски трактор (напр.: ТЛ-30, ТЛ-45).

ТЛ – Текстилна лаборатория (Акционерно дружество).

ТЛ [тè-èл] – Търговска лига.

ТЛН (–) [тè-ел-èн], *рус.* ТЛН (Льнотеребилка навесная) – Навесна ленокубачка (напр.: ТЛН-1,5).

ТЛП [тè-ле-пè] – Техникум по лека промишленост.

ТМ [тè-èm] – Табулаторна машина (автоматична сметачна машина).

ТМ – В емблемата на стопанско обединение „Тежко машиностроене“.

ТМ [тè-мè] – Техникум по механотехника; **ТМТ.** Δ **ТМ** „Васил Левски“.

ТМ – Технология на металите (Научно-производствено обединение).

ТМ (–) [тè-èm] – Транзисторен мултипликатор.

т. м. – този месец (след цифра). Δ *Събранието ще бъде на 25 т. м.*

ТМД *воен.* – Танкова дървена мина.

ТМД [тè-ме-дè], *м. и (разг.) ср.* (*член.* -то) – Техникум по минно дело.

ТМЕ [тè-мè] – Техникум по машиностроене и електроника.

ТМЕ [тè-мè] – Техникум по механоселектротехника.

ТМЕМ [тè-мèm] – Техникум по механоелектротехника и металургия. Δ **ТМЕМ** „Никола Вапцаров“.

ТМИ [тè-ме-й], *м. и (разг.) ср.* (*член.* -то) – Транспортен медицински институт.

ТМЛ – Транспортна медицинска лаборатория.

ТММ *воен.* – Тежък механизираниост.

ТММ [тè-ме-мè], *ср.* (разг., *член.* -то) – 1. Теория на механизмите и машините (учебна дисциплина).

2. Учебник по тази дисциплина. Δ *Изгубих си темемето.*

ТМО [тè-ме-ò], *метал.* – Термо-механична обработка.

ТМОРО *истор.* – Тайна македонно-одринска революционна организация (1902-1905).

ТМП *воен.* – Тежък мостови парк.

ТМП [тè-ме-пè], *м. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Техникум по минна промишленост.

ТМП [тè-ме-пè], *м. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Техникум по млечна промишленост.

ТМС [тè-ме-сè], *м. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Техникум за медицински сестри.

ТМС [тè-ме-сè], *ж. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Трошачно-миячна станция.

ТМСИ [тè-ме-се-й] – Трошачно-миячна и сортировъчна инсталация.

ТМСС [тè-ме-се-сè], *м. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Техникум по механизация на селското стопанство.

ТМТ [тè-ме-тè], *м. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Техникум по ме-

ханотехника; ТМ. Δ *ТМТ „Васил Левски“.*

ТМТД *хим.* – Тетраметилтиурамдисулфид.

ТМФВСТ – Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (катедра).

ТМФД *хим.* – Тетраметил-р-фенилендиамин.

ТМЦ – Тибетски медицински център (София).

ТН (–) [тè-èn] – Навесен транспортър (напр.: ТН-12).

ТН *воен.* – Техническо наставление.

ТН (–) [тè-èn] – Транспалетен нископовдигач (напр.: ТН-1).

т. в. – така пата тък (само в съчет.; и т. н.).

ТНА – Театър на Народната армия.

т. пар. – така наречен.

ТНЕ *биол.* – Тотален надбъбречен екстракт.

ТНЗК [тè-не-зе-ка] – Транспационална застрахователна компания.

ТНИ [тè-не-й] – Тракийски научен институт.

ТНМ (–) [тè-не-èm] – Тютюно-пизачна машина (напр.: ТНМ-2М).

ТНП, *фр.* TNP (Théâtre national

populaire) – Народен национален театър (Франция).

ТНТ хим. – Тринитротолуол (тро-тил).

ТНТМ [тè-не-те-мè], *ср.* (разг., член. -то) – Техническо и научно творчество на младежта.

ТНТМД [тè-не-те-ме-дè] – Техническо и научно творчество на младежта и децата.

ТНТУ [тè-не-те-ù] – Техническо и научно творчество на учениците.

ТО [тè-ò] – Техникум по облекло. Δ *ТО „Княгиня Мария Луиза“*.

ТО [тè-ò], *м.* и (разг.) *ср.* (член. -то) – Технически отдел.

ТО [тè-ò] – Техническо обслужване (на автомобили и др.) (напр.: ТО-1, ТО-2). Δ *Дирекция „ТО“*.

ТО [тè-ò] – Търговски офис. Δ *ТО „Лечител“*.

ТОВ воен. – Тилово осигуряване на войските.

тов. авт. – товарен автомобил.

ТОД воен. – Техническо обслужване на двигател.

ТОД [тод] – Траурен обреден дом.

ТОЕ воен. – Техническо обслужване и експлоатация.

том физ. – тераом (след цифра).

ТООХ [тòох] – Техникум по облекло и обществено хранене. Δ *ТООХ – Перник*.

ТОР воен. – Техническо обслужване и ремонт.

Торгинженеринг м. – Инженерингова стопанска организация за износ на комплектни обекти, съоръжения и др. от областта на търговията, общественото хранене и услугите.

ТОРЕ воен. – Техническо обслужване, ремонт и експлоатация.

тòто, член. -то, ср., разг. – 1. Спортен тотализатор; Спортното.

2. Павилион за приемане на фишове за спортния тотализатор. Δ *Отивам до тотото*.

3. Фиш за спортния тотализатор. Δ *Попълних едно тотото*. ~ *Произв.: тотомания*.

ТОФ [тоф] – Туроператорска фирма; ТФ.

ТОХ [тох] – Техникум по обществено хранене. Δ *ТОХ-Бургас*.

ТОЦ воен. – Тактически оперативен център.

ТОЦ воен. – Тилов оперативен център.

ТОШКГП – Техникум по обувна, шевна и кожно-галантерий-

на промишленост.

ТП (–) [тè-пè] – Портален трактор (напр.: ТП 54Т I).

ТП (–) [тè-пè] – Пръскачка за тютюн към трактор (напр.: ТП-54).

тп [тè-пè], м. и (разг.) ср. (член. -то), воен. – Танков полк.

ТП [тè-пè] – Териториално поделение. Δ *ТП „Софийски пощенски съобщения“*.

ТП воен. – Техническа поддръжка.

ТП [тè-пè] – Транспортна полиция.

ТП електр. – Трансформаторен пост.

ТП [тè-пè], ср. (разг., член. -то) – Трудова повинност.

ТП – Трудово производство.

ТП [тè-пè], ср. – Търговско предприятие. Δ *ТП „Печатни произведения“*.

ТП – Търговско представителство.

т. п. – тем подобни (само в съчет. и т. п.).

ТПЕМ [тè-пе-èm] – Техникум по промишлен и енергиен монтаж.

ТПЗ [тè-пе-зè], м. и (разг.) ср. (член. -то), воен. – Тилна походна застава.

ТПЗК [тè-пе-зе-ка] – Трудово-

производителна занаятчийска кооперация. Δ *ТПЗК „Труд и постоянство“*.

ТПК – Театрална продуцентска къща. Δ *ТПК „Унищанс“*.

ТПК [тè-пе-ка] – Териториално-производствен комплекс.

ТПК [тè-пе-ка] – Трудова партия на Корея.

ТПК [тè-пе-ка] – Трудово-правна комисия.

ТПК [тè-пе-ка], ж. и (разг.) ср. (член. -то) – Трудово-производителна кооперация.

ТПЛ – Тежки престъпления срещу личността (Сектор, Министерство на вътрешните работи, Национална полиция).

ТПМ (–) [тè-пе-èm] – Тонгогълначна машина (напр.: ТПМ-1, ТПМ-2).

ТПН [тè-пе-èn] – Навесен тракторен подравнител (напр.: ТПН-4А).

ТПН биохим. – Трифосфопириндиннуклеотид.

ТПО [тè-пе-ò] – Творческо производствено обединение. Δ *ТПО „Българска книга“*.

ТПО воен. – Тежко противотанково оръжие.

ТПО [тè-пе-ò] – Териториална проектантска организация. Δ *ТПО „Сорег“*.

ТПО [тè-пе-ò], *ср.* (разг., *член.* -то) – Трудово-поправително общезитие.

ТПО [тè-пе-ò] – Трудово-поправително отделение.

ТПО [тè-пе-ò] – Търговско-промишлено обединение. Δ *ТПО* „Булгартабак“.

ТПП [тè-пе-пè], *воен.* – Тежък понтонен парк.

ТПП [тè-пе-пè] – Търговско-промишлена палата.

ТПС [тè-пе-сè], *воен.* – Топлопеленгаторна станция.

ТПТ [тè-пе-тè] – Техникум за подготовка на треньори.

ТПТ [тè-пе-тè] – Техникум по полимерни технологии.

ТПУ [тè-пе-ý], *ср.* (разг., *член.* -то), *воен.* – Тилов пункт за управление.

ТПЮК – Трудова партия на Южна Корея.

ТР *воен.* – Тактическа ракета.

тр *воен.* – Танкова рота.

ТР [тè-èр] – Терморегулятор (напр.: ТР-3, ТР-4).

ТР *воен.* – Техническо разузнаване.

ТР *воен.* – Техническо ръководство.

ТР [тè-èр] – Тороразпръскващ апарат (напр.: „Сила-25ТР“).

Тр *електр.* – Трансформатор.

Тракияимпекс *м.* – Инженерингова специализирана дирекция за износ (експорт) и внос (импорт) на технологични линии, суровини и др. за хранително-вкусовата промишленост.

траяс... – Транспортен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: Трансстрой, Транспроект).

Трансавто *ср.* и *м.* – Държавно дружество за автомобилен транспорт.

Трансимпекс *м.* – Външнотърговска организация за внос (импорт) и износ (експорт) на транспортни съоръжения.

Транскомплект *м.* – Инженерингова стопанска организация за проектиране и строителство на комплектни транспортни обекти в страната и чужбина.

Трансмедвести – Транспортни медицински вестн (списание).

Трансмет – Автоматизирана система за метеорологични телекомуникации.

Трансподёммаш *м.* – Специализиран проектно-конструкторски институт за **подемно-транспортни машини**, съоръжения и механизация на вътрешнозаводския транспорт в промишлеността.

Транспрѐд *м.* – Транспортно-спедиторско предприятие.

Транспроек̀т *м.* – Институт за проучване и проектиране на транспортни обекти.

Транспѝтпроѐкт *м.* – Комплексен институт за проучване и проектиране на транспортни и пътни обекти.

Транспѐд *м.* – Главно управление към Министерството на транспорта за планиране и координиране на транспортната дейност, за транспортно-спедиционни услуги и под.

Транспстрѝй *м.* – Стопанско обединение за транспортно строителство.

Тра̀фо, *член. -то, ср.* – „Трансформатори“ (служба, отдел, цех).

ТРВ [тѐ-ре-вѐ], *техн.* – Терморегулиращ вентил.

ТРГ – Товаро-разтоварна група.

ТРД [тѐ-ре-дѐ], *техн.* – Турбореактивен двигател.

ТРДВГ [тѐ-ре-де-ве-гѐ], *техн.* – Турбореактивен двигател с вътрешно горене.

ТРЗ [тѐ-ре-зѐ], *ср. (разг., член. -то)* – Труд и работна заплата (отдел).

ТРИК – Търговско-рекламна издателска къща. Δ *ТРИК*

„Анко“.

ТРК *воен.* – Тилов район на корпус.

ТРК *електр.* – Телефонен разпределителен кабел с оловна обвивка и с памучна изолация.

ТРН *библ.* – Транспорт, транспортно машиностроене, съобщения, съобщителна техника.

ТРНК [тѐ-ре-ен-ка], *биохим.* – Транспортна рибонуклеинова киселина.

Тро̀яфарм и **ТРОЯФАРМ** [трѝ-яфарм], *ж.* – Фирма за производство на фармацевтични средства, парфюмерия, козметика и др. (*Троян*).

ТРП (–) [тѐ-ер-пѐ] – Промислен терморегулатор (напр.: ТРП-2).

ТРР *воен.* – Танкоремонтна работилница.

ТРР *мн.* – Товаро-разтоварни работи.

ТРС *ед. и мн., воен.* – Тактическа ракетна система.

ТРС – Телевизионни и радиосервизи (Акционерно дружество).

ТРСП [тѐ-ре-се-пѐ] – Турска работническа социалистическа партия.

ТРСШ (–) [тѐ-ер-ес-шѐ] – Торо-разпрѣсквач на самоходно шаси (напр.: ТРСШ-4,0).

ТРТ (–) [тè-ер-тè] – Терморегулатор за електрически тиган (напр.: ТРТ-3).

ТРУ (–) [тè-ре-ý], *ср.* (разг., член. -то), *воен.* – Танково разговорно устройство (напр.: ТРУ-Ф, ТРУ-47).

ТРЦС – Търговско-рекламен център по строителство.

ТС (–) [тè-ès] – Стаен термостат (напр.: ТС-4).

ТС *воен.* – Тактическа свързка.

ТС *мн., воен.* – Тактически средства.

ТС – Танцов състав.

ТС – Телевизионен сервиз. Δ *ТС Системи СД.*

ТС *ед. и мн.* – Телекомуникационни системи. Δ *ТС „Тел Си“.*

ТС [тè-ès], *техн.* – Телесигнализация.

ТС – Териториално снабдяване (Стопанско обединение); вж. **Терснаб.**

ТС [тè-сè] – Техникум по строителство. Δ *ТС „Кольо Фичето“.*

ТС [тè-сè] – Техникум по стъklarство.

ТС [тè-сè] – Техникум по съобщенията.

ТС *воен.* – Техническа служба.

ТС *воен.* – Тилова служба.

ТС *ед. и мн., воен.* – Транспортно

средство.

ТС *воен.* – Трасиращ снаряд.

ТС – Туристическо сдружение. Δ *ТС „Романтика“.*

ТС – Туристическа спалня. Δ *ТС „Юбилейна“.*

тс *физ.* – тон-сила (единица за сила на тежестта на тяло). (след цифра).

ТСА [тè-се-à], *м. и* (разг.) *ср.* (член. -то) – Техникум по строителство и архитектура.

тсае *воен.* – Транспортно-сани тарна авиационна ескадрила.

тсап *воен.* – Транспортно-санитарен авиационен полк.

ТСБ [тè-се-бè] – Териториално статистическо бюро. Δ *ТСБ – Шумен; ТСБ – София Регион.*

ТСЕ [тè-сè] – Техникум по слаботокова електротехника.

ТСК [тè-се-кà] – Търговско-стрелкови комплекс. Δ *ТСК „КИНТЕКС“.*

ТСО *електр.* – Телефонен станционен кабел, оплетен.

ТСОЛ *електр.* – Телефонен станционен кабел с оловна обвивка.

ТСС [тè-се-сè] – Техникум по селско стопанство.

ТССР [тè-ес-ес-èр], *истор., рус.* **ТССР** (Туркменская Советская Социалистическая Республи-

ка) – Туркменска съветска социалистическа република.

ТСТЕ [тè-се-тè] – Техникум по слаботокова електротехника.

Δ **ТСТЕ** „А. С. Попов“.

ТСУ [тè-се-ý] – Териториално и селищно устройство. Δ **Закон за ТСУ**.

ТСХ биохим. – Тироид-стимулиращ хормон.

ТСЦ воен. – Териториален снабдителен център.

ТСЦ [тè-се-цè] – Топлосилова централа.

ТТ – Телевизионен театър.

ТТ [тè-тè], прил. – Телефонно-телеграфен. Δ **ТТ** станция; **ТТ** служба; **ТТ** абонат.

ТТ [тè-тè] – Техникум по текстил.

ТТ [тè-тè] – Техникум по транспорт. Δ **ТТ** „Д. Макгахан“.

ТТ [тè-тè] – Техникум по туризъм. Δ **ТТ** „Алеко Константинов“.

ТТ [тè-тè] – Техникум по търговия.

ТТ – Транспорт и туризъм. Δ **ТТ** на СКГТ.

ТТ [тè-тè], м. и ср., рус. **ТТ** (Тульский Токарева) – Марка пистолет.

ТТ, швед. **ТТ** (Tidningarnas Telegrambyrå) – Шведска телеграфна агенция.

т. т. физ. – точка (температура) на топене.

ттб воен. – Тежък танков батальон.

ТТБ – Текстилно техническо бюро. Δ **ТТБ-София**.

ттв воен. – Тежък танков взвод.

ТТГ воен. – Тактическа тилова група.

ТТД воен. – Тактико-технически данни.

ттд воен. – Тежка танкова дивизия.

ТТЕ [тè-тè] – Техникум по транспорт и енергетика.

ТТК [тè-те-кà] – Транспортно-туристически консорциум. Δ **ТТК** „Юнион-Ивкони“.

ТТЛ [тè-те-èл] – Транзистор-транзистор-логика (само в съчет.: **ТТЛ**-интегрална схема).

ТТО [тè-те-ò] – Техникум по текстил и облекло.

ТТП (–) [тè-те-пè] – Тарелков прикачен тороразпръсквач (напр.: **ТТП**-5).

ТТП [тè-те-пè] – Товарен таксиметров превоз (автостопанство).

ттп воен. – Тежък танков полк.

ттр воен. – Тежка танкова рота.

ТТС [тè-те-сè] – Телеграфно-телефонна станция.

ТТС [тè-те-сè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Техника и технология на сондирането (учебна дисциплина).

ТТТ [тè-те-тè] – Телефонна и телеграфна техника (Акционерно дружество).

ТТТ [тè-те-тè] – Техникум по текстилна техника.

ТТХ *воен.* – Тактико-техническа характеристика.

ТТХ *биохим.* – Тиреотропен хормон.

ТУ *воен.* – Тактическо управление.

ТУ *техн.* – Телеуправление.

ТУ [тè-ù] – Териториално управление. Δ *ТУ-СТТС – Панчарево.*

ТУ [тè-ù] – Технически университет.

ТУ – Технически условия.

ТУ [тè-ù] – Техническо училище.

ТУ [тè-ù] – Тракийски университет (Стара Загора).

ТУ [тè-ù], *рус.* ТУ (Триер универсальный) – Универсален триор (напр.: ТУ-400).

ТУ [ту], *рус.* Ту и ТУ (Туполев) –
1. В марката на реактивни пътнически самолети, конструирани от А. Н. Туполев (напр.: Ту-104, Ту-134).

2. *м.* и (разг.) *ср.* Реактивен

пътнически самолет, конструиран от А. Н. Туполев.

туб... – Туберкулозен (напр.: тубдиспансер).

туббóлница ж. – Туберкулозна болница.

тубдиспансèр м. – Туберкулозен диспансер.

ТУВД [тý-ве-дè], *техн.* – Турбо-витлов двигател.

ТУЛ [тул], *финл.*, TUL (Tuóváen Urheiluliitto) – Работнически спортен съюз (Финландия).

ТУП [туп] – Териториално-устройствен план.

ТУР *библ.* – Турция.

тур. – турски.

тýрбогρύна ж. – Група турбини (във водно-електрическа централа).

ТуРД [тý-ре-дè], *техн.* – Турбо-реактивен двигател.

Туристимлèкс м. – Външнотърговска и инженерингова фирма за инвестиции на туристически обекти, внос на обзавеждане на хотели, ресторанти, офиси.

Туристинженèринг м. – Инженерингова стопанска организация за проектиране и строителство на туристически обекти в страната и чужбина.

Туристическо *м.* – Институт за

проучване и проектиране на туристически обекти.

Туристсклѝма ж. – Дружество за туристическа реклама.

туркм. – туркменски.

ТУУТУ – Универсален товар за усилвателни транслационни уредби.

ТФ [тѝ-фѝ] – Тренъорски факултет (Национална спортна академия).

ТФ [тѝ-фѝ] – Туроператорска фирма; **ТОФ.** Δ *ТФ „Универзум“ ЕООД.*

ТФ (-) [тѝ-ѐф] – Фронтален товарач (напр.: ТФ-45).

ТФЕЦ [тѝ-фѝц] – Топлофикационна електрическа централа.

ТФИ биохим. – Триозофосфатизомераза.

ТФКС [тѝ-фе-ка-сѝ] – Техникум по фина керамика и стѝкло.

ТФМО [тѝ-фе-ме-ѝ] – Техникум по фина механика и оптика.

ТФР [тѝ-фе-рѝ] – Тежкофизически работник (категория трудещи се при съществуване на купонната система по време на Втората световна война).

ТФС [тѝ-фе-сѝ], *ж. и ср., воен.* – Телефонна станция.

ТФФ хим. – Трифенилфосфат.

ТХ [тѝ-хѝ] – Туристически холдинг. Δ *ТХ „Русака Холи-*

дейз“ АД.

Тх – Толбухин (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Толбухин и Толбухински окръг). Δ *Тх 76-89.*

ТХА хим. – Натриев трихлорacetат.

ТХБ [тѝ-хе-бѝ] – Термоелектрическа хладилна батерия.

ТХВП [тѝ-хе-ве-пѝ] – Техникум по хранително-вкусова промишленост.

ТХЕИ [тѝ-хе-й] – Транспортна хигиенно-епидемиологична инспекция.

ТХО техн. – Трансформатор за хоризонтално отклонение.

ТХП – Тежка химическа промишленост (Стопанско обединение).

ТХП [тѝ-хе-пѝ] – Техникум по химическа промишленост.

ТХП [тѝ-хе-пѝ] – Техникум по хранителна промишленост.

ТХПБ [тѝ-хе-пе-бѝ] – Техникум по химическа промишленост и биотехнологии.

ТХСП [тѝ-хе-се-пѝ] – Техникум по хлебна и сладкарска промишленост.

ТХТ [тѝ-хе-тѝ] – Техникум по хладилна техника.

ТХТАС [тѝ-хе-тѝс] – Техникум

по химическа технология и автоматизирани системи.

ТХФ *хим.* – Тетрахидрофуран.

ТХХ [тè-хе-хè] – Техникум по хранене и хотелиерство.

ТЦ [тè-цè] – Телефонна централа.

ТЦ [тè-цè] – Телецентър; ТВЦ.

ТЦ [тè-цè] – Териториален център.

ТЦ [тè-цè] – Технически център.
Δ *ТЦ „Елма“* ООД.

ТЦ [тè-цè] – Технологичен център. Δ *ТЦ „Инакт“* ЕАД.

ТЦ [тè-цè] – Търговски център.
Δ *ТЦ „ЦНИКА“* ЕАД.

ТЦ [тè-цè] – Търговска централа.

ТЦБ [тè-це-бè] – Транзитен център за бежанци.

ТЦБК *истор.* – Таен централен български комитет (1866-1868).

ТЦЖПТ – Технически център по железопътна техника.

ТЦМ [тè-це-мè] – Техникум по цветни метали.

ТЧ – Тонална честота.

ТЧ *мед.* – Тънки черва.

т/ч – тон-час (след цифра).

т. ч. – Само в *сътчет.*: в т. ч. – в това число.

ТЧВ (–) [тè-че-вè] – Член верижен товарач (напр.: ТЧВ-5).

ТЧПС (–) *електр.* – Тончестотен специален проводник (напр.: ТЧПС-2х0,15 мм²).

ТШ – Танцова школа. Δ *ТШ „Гарфилд“*.

ТШ (–) [тè-шè] – Тютюношевна машина (напр.: ТШ-69 М).

ТШЗ (–) [тè-ше-зè] – Шнеков транспортър за зърно (напр.: ТШЗ-15).

ТЩ (–) [тè-щè] – Щангов транспортър за оборски тор (напр.: ТЩ-1, ТЩ-2).

ТЩ [тè-щè], *воен.* – Тралщик.

Тщ – Търговище (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Търговище и Търговишки окръг). Δ *Тщ 54-34*.

търг. – търговия.

търг. – търговски.

търж. – тържествено.

ТЮК, *англ.* TUC (Trades – Union Congress) – Британски конгрес на трейдunionните.

тюрк. – тюркски.

У

(–) **У** – Универсален (в марката на машини, напр.: С-18У).

(–) **У** – Усъвършенстван (в марката на машини, прибори и др.,

напр.: ОСМ-3 У).

У – Учебен (за означаване на учебен самолет, автомобил, трамвай и др.).

У (–), *рус.* У (“Универсал”) – В марката на трактор „Универсал“ (напр.: У-1, У-2).

УА *юрид.* – Указ за адвокатура-та.

УА *мн.* – Украински авиолинии.

УА *мн.* – Унгарски авиолинии.

△ **УА** „Малев“.

УА *воен.* – Управление и анализи.

УАБ [уаб], *ед. и мн., ж., воен.* – Управляема авиационна бомба.

УАГ [уаг] – Управление за архитектура и градоустройство.

УАГБ [уа-ге-бе] – Университетска акушеро-гинекологична болница.

УАЗ [уаз], *м., рус.* УАЗ (Ульяновский автомобильный завод) – 1. Ульяновски автомобилен завод.

2. В марката на автомобили, произведени в Ульяновския автомобилен завод (напр.: УАЗ-69).

– *Произв.*: уазка.

УАМ [уам] – Управление „Автоматика и монтаж“.

УАН [уан] – Унгарска академия

на науките.

УАН [уан], *укр.* УАН (Українська академія наук) – Украинска академия на науките.

УАО *воен.* – Управление на артилерийския огън.

УАПТ – Участък от автоматична линия при производство на тухли.

УАПЦ – Украинска автокефална православна църква.

УАСГ [уасг] – Университет по архитектура, строителство и геодезия (София).

УАССР *истор., рус.* УАССР (Удмуртская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Удмуртска автономна съветска социалистическа република.

УАТ [уат], *ср. и м.* – Управление на автомобилния транспорт.

УАТ – Устав на автомобилния транспорт.

УАТИ [уати] – Управление за автоматично телефонно избиране.

УАТЦ [уатц] – Учрежденска автоматична телефонна централа.

УБ *библ.* – Университетска библиотека.

УБ – Университетска болница. △ **УБ** „Царица Йоанна“.

УБ [ÿ-бѐ], *рус.* УБ (Универсальный Берёзина) – Самолетна картечница, конструирана от М. Берёзин.

УБ – Учебна база. Δ **УБ** „Манастирски ливади“.

УБАН – Устав на Българската академия на науките.

УБ-Б *библ.* – Университетска библиотека – Биологически факултет.

УББ [ÿ-бе-бѐ] – Учебно-битова база. Δ **УББ** „Видима“.

УБ-Г *библ.* – Университетска библиотека – Географски факултет.

УБ-Г *библ.* – Университетска библиотека – Геоложки факултет.

УБГВТ – Управление „Български граждански въздушен транспорт“.

УБД *воен.* – Управление на бойните действия.

УБДХ *юрид.* – Указ за борба с дребното хулиганство.

УБ-Зап. Фил. *библ.* – Университетска библиотека – Факултет по западни филологии.

УБ-И *библ.* – Университетска библиотека – Философско-исторически факултет.

УБИБ – Устав на Българска инвестиционна банка.

УБЛА *воен.* – Управляем безпилотен летателен апарат.

УБ-М *библ.* – Университетска библиотека – Математически факултет.

УБНБ – Устав на Българска народна банка.

УБО [убò], *ср.* (разг., член. -то) – Управление за безопасност и охрана.

УБ-СлФл *библ.* – Университетска библиотека – Факултет по славянски филологии.

УБСС (–) [ÿ-бе-се-сѐ] – Устройство за студено безшевно свързване на документи (напр.: УБСС-1).

УБСТ (–) [ÿ-бе-се-тѐ] – Устройство за топло безшевно свързване на документи (напр.: УБСТ-1).

УБ-Ф *библ.* – Университетска библиотека – Физически факултет.

УБ-Фл *библ.* – Университетска библиотека – Филологически факултет.

УБ-ФФ *библ.* – Университетска библиотека – Философски факултет.

УБХ – Универсал България Холдинг.

УБ-Х *библ.* – Университетска библиотека – Химически фа-

култет.

УБЩ [ÿ-бе-щѐ] – Университетски бригадирски **шаб**.

УБ-Ю *библ.* – Университетска библиотека – **Юри**дически факултет.

УВ (–) [ÿ-вѐ] – Указател за **висо**чина.

УВД *воен.* – Управление на въздушното движение.

УВМС *ед. и мн., воен.* – Ударна военно-морска сила (НАТО).

УВОЧТПК – Указ за **вза**имно осигуряване членовете на трудово-производителните кооперации.

УВП *воен.* – Управление на военните превози.

УВТр – Устав на водния транспорт.

УВЧ [ÿ-ве-чѐ], *електр.* – Ултра-висока честота.

УВЧ [ÿ-ве-чѐ], *прил., електр.* – Ултрависокочестотен. Δ **УВЧ** *апарат; УВЧ терапия.*

УГ [ÿ-гѐ] – Управление по горите.

УГД *воен.* – Управление на гражданските дейности.

УГН (–) [ÿ-ге-ѐн], *рус.* УГН (Универсальный навесной градоделатель) – Универсален навесен лехообразовател (напр.: УГН-4).

УГП [ÿ-ге-пѐ] – Управление „Геоложки проучвания“.

УГС [ÿ-ге-сѐ] – Управление „Горско стопанство“.

удар. – ударение.

удв. – удвоена форма.

УДЗИ – Устав на Държавния застрахователен институт.

УДК [ÿ-де-ка] – Универсална десетична класификация.

УДКББ – Университетска детска клиника по белодробни болести.

УДНЗ [ÿ-де-не-зѐ] – Училище за деца с нарушено зрение.

УДП – Указ за държавните предприятия.

УДС [ÿ-де-сѐ] – Усилвател за диспечерска свързка.

УДФ *биохим.* – Уридиндифосфат.

УДФГ *биохим.* – Уридиндифосфат – глюкоза.

УДФ-ГТ *биохим.* – Уридиндифосфат – глюкуронил трансфераза.

УЕ – Училища Европа (Дружество с ограничена отговорност).

УЕА [yèa], *есп.* UEA (Universala Esperanto Asocio) – Международна есперантска асоциация; ЮЕА.

уѐб-, *англ.* web (World Wide Web) – Като първа съставна част на

сложни думи със значение 'Който се отнася до Интернет, който става, осъществява се чрез Интернет', напр.: уебстраница, уебадрес, уебпространство и др.

УЕК [уѐк], *фр.* UEC (Union des étudiants communistes) – Комунистически съюз на студентите (Португалия); вж. **ЮЕК**.

УЕФА [уѐфа], *ж., англ.* UEFA (Union of European Football Association) – Съюз на европейските футболни асоциации.

УЖ – Указ за приемане, разглеждане и решаване на жалби на трудещите се.

УЖ – Устав на железниците.

УЖСП – Указ за жалбите, сигналите и предложенията.

УЗ [ÿ-зѐ], *воен.* – Управляем заряд.

УЗ *ед. и мн., воен.* – Устна заповед.

узб. – узбекски.

УЗВ [ÿ-зе-вѐ] – Захранващо вакуумно устройство (в дървообработващо съоръжение).

УЗГ [ÿ-зе-гѐ], *електрон.* – Устройство за защита от грешки (в устройство за предаване на данни).

УЗД (–) [ÿ-зе-дѐ] – Ултразвуков дефектоскоп (напр.: УЗД-7-Н).

УЗД – Управление за защита на държавата (Полша).

УЗЗПП – Указ за задължителната застраховка на пътниците и персонала по железопътния, водния, автомобилния и въздушния транспорт.

УЗМПП (–) – Ултразвукова машина за почистване на печатни платки (напр.: УЗМПП I-270).

УЗРГ *воен.* – Универсална запалка за ръчна граната.

УЗС *воен.* – Универсална защитна секция.

УзССР *истор., рус.* УзССР (Узбекская Советская Социалистическая Республика) – Узбекска съветска социалистическа република.

УИ – Университетско издателство. Δ **УИ** „Св. Климент Охридски“.

УИ – Учителски институт.

УИАПП – Управление и икономика на аграрно-промишленото производство (специалност в икономическите висши учебни заведения).

у-ие – управление; вж. **у-ние**.

УИК [уйк] – Управляващ изчислителен комплекс.

УИМ [уйм], *ед. и мн.* – Управляваща изчислителна машина.

УИМ [y'ɪm], *фр.* UIM (Union internationale motonautique) – Международна федерация по водомоторен спорт; вж. **ЮИМ**.

УИОВ – Указ за имуществената отговорност на военнослужещите.

УИПМ, *фр.* UIPM (Union internationale de pentathlon moderne) – Международен съюз по модерен петобой; вж. **ЮИПМ**.

УИПМБ, *фр.* UIPMB (Union internationale de pentathlon moderne et biathlon) – Международен съюз по модерен петобой и биатлон; вж. **ЮИПМБ**.

УИСП, *итал.* UISP (Unione Italiana dello Sport Popolare) – Италиански съюз за народен спорт.

УИТА [y'ɪta], *исп.* UITA (Union Internacional de Asociaciones de Trabajadores de Alimentos y Ramos Afines) – Международен съюз на работниците от хранителната промишленост и сродните отрасли.

УК (–) [y'-kà] – Универсална модулна конструкция за обзавеждане на магазини (напр.: УК-2, УК-2А).

УК [y'-kà] – Университетска клиника.

УК воен. – Управление и контрол.

УК воен. – Управление и координация.

УК воен. – Учебно командване.

УК [y'-kà] – Ученически комитет.

УК [y'-kà] – Училищен комитет.

УК [y'-kà] – Учрежденски комитет.

указ. – указател.

УКВ [y'-ka-vè], *ср.* (разг., член. -то), *радиотехн.* – Ултракъси вълни.

УКВ [y'-ka-vè], *прил., радиотехн.* – Ултракъсовълнов. Δ **УКВ радиостанция**; **УКВ канал**.

УКВ (–) [y'-ka-vè], *рус.* УКВ (Универсальный картофелекопатель валкообразователь) – Универсален картофовадач (напр.: УКВ-2).

УКВТ – Устав на крайбрежния воден транспорт.

УКЕВ воен. – Управление и контрол на електронната война.

УКИ – Унгарски културен институт (София).

УКП [y'-ka-pè] – Умерена коалиционна партия (Швеция).

УКП (–) [y'-ka-pè], *рус.* УКП (Универсальный канавокопатель-палоделатель) – Универсален каналокопач (напр.: УКП-2000); КПУ.

укр. – украински.

УКС – Управляващи компютърни системи (дружество).

УКУ техн. – Устно командно устройство.

УКЦ [ÿ-ка-цѐ] – Университетски културен център.

ул. – улица (пред собствено име).
Δ ул. „Иван Шишман“.

УЛПАР – Указ за личните паспорти и адресната регистрация.

УЛС воен. – Управление на личния състав.

УМА [ÿма] – Управление „Механизация и автоматизация“.

умал. лекс. – умалително име.

УМНТС – Управление „Международно научно-техническо сътрудничество“.

УМО [ÿмо] – Учебно-методически отдел.

УМП [ÿ-ме-пѐ] – Управление на медицинската промишленост.

УМТС [ÿ-ме-те-сѐ], *ср.* (разг., член. -то) – Управление „Материално-техническо снабдяване“.

УМЦ [ÿ-ме-цѐ] – Учебно-методичен център. Δ *УМЦ по водно спасяване*.

УМЧ [ÿ-ме-чѐ], *ед. и мн., електр.* – Усилвател за междинна честота.

УН техн. – Универсална смазка с ниска точка на топене (технически вазелин).

УН – Училищно настоятелство.

УНБ [ÿ-не-бѐ] – Унгарска национална банка.

УНГ [ÿ-не-гѐ], *прил., мед.* – Ушен-посен-гърлен. Δ *УНГ болест;* *УНГ кабинет*.

УНГ [ÿ-не-гѐ], *мед.* – Уши-посгърло. Δ *Лекар УНГ*.
унг. – унгарски.

УНЕАК [ÿнеàк], *исп.* UNEAC (Union de Escritores y Artistas de Cuba) – Съюз на кубинските писатели и художници.

УНЖС – Указ за пасърчаване и подпомагане на кооперативното и индивидуалното жилищно строителство; УНПКИЖС.

УНЗ техн. – Универсална защитна смазка с ниска честота на топене (оръдейна смазка).

Унивѐр м. – Препарат с универсално действие за почистване на боядисани дървени плоскости, плочки, мозайки и др.

универмаг, член. -ът, -а, *мн.* -зи, *м.* – Универсален магазин.

у-нис – управление; у-не.

УНИМА [ÿнимà], *м. и ж., фр.* UNIMA (Union internationale des marionettes) – Международен съюз на куклените дейци; вж.

ЮНИМА.**УНИТА** [унитà], *м. и ж., порт.***UNITA** (União Nacional de Independência Total de Angola)

– Национален съюз за пълна независимост на Ангола.

ЮНИЦЕФ [ÿ и и ц è ф], *англ.***UNICEF** (United Nations International Children's Emergency Fund)– Извънреден фонд за детски помощи при Организацията на обединените нации; **ЮНИСЕФ, ЮНИЦЕФ.****УНКТАД** [ÿ н к т à д], *англ.***UNCTAD** (United Nations Conference of Trade and Development) – Конференция по търговията и развитието при Организацията на обединените нации; **ЮНКТАД.****УНЛМ** (–) [ÿ не-ел-ем] – Универсална павесна лозарска машина (напр.: УНЛМ-2, УНЛМ-3,5).**УНМ** – Указ за пародната милиция.**УНП** (–) [ÿ не-пè] – Универсална павесна пръскачка (напр.: УНП-1).**УНПКИЖС** – Указ за насърчаване и подпомагане на кооперативното и индивидуалното жилищно строителство; **УНЖС.****УНПО** – Указ за наименуване и преименуване на обекти от национално и местно значение.**УНР** [ÿ не-рè], *истор.* – Унгарска пародна република.**УНР** – Указ за насърчаване на раждаемостта.**УНР електр.** – Универсално неутрално реле.**УНС воен.** – Управление за национална сигурност.**УНСС** [ÿ не-се-сè], *м. (разг., член. -то) ср.* – Университет за национално и световно стопанство.**УНТ** – Ученическо научно и техническо творчество; *вж. ТНТУ.***ун-т** – университет.**УНТА** [ÿ н т а], *ж. (разг., член. -та), порт.* **UNTA** (União Nacional dos Trabalhadores de Angola) – Национален съвет на анголските трудещи се.**УНТН**, *фр.* **UNTN** (Union nationale des travailleurs du Niger) – Национален съюз на трудещите се на Нигерия; *вж. ЮНТН.***УНТС**, *фр.* **UNTS** (Union nationale des travailleurs du Sénégal) – Национален съюз на сенегалските трудещи се; *вж. ЮНТС.***УНТТ**, *фр.* **UNTT** (Union nationale des travailleurs du Togo) – На-

ционален съюз на трудещите се на Того; вж. ЮНТГ.

УНФ *воен.* – Учебен напалмов фугас.

УНФН [ÿ-не-фе-нѐ] – Унгарски национален фронт на независимостта.

УНЧ [ÿ-не-чѐ], *електр.* – Усилвател на ниска честота; НЧУ.

УО *воен.* – Управление на огъня.

УО *воен.* – Учебен отряд.

УОВ *мн., воен.* – Устойчиви отровни вещества.

УОГС [ÿ-о-ге-сѐ] – Учебно-опитно горско стопанство.

УОД *воен.* – Устройство за обработка на данни.

УОДЗС [ÿ-ò-де-зе-сѐ] – Учебно-опитно държавно земеделско стопанство.

УОЗА *воен.* – Управление на огъня на земната артилерия.

УОЗА *воен.* – Управление на огъня на зенитната артилерия.

УОЛС *воен.* – Управление за осигуряване на личния състав.

УОМПЗ – Указ за ордените, медалите и почетните звания.

УОМ-Р – Универсална машина за ремонт на обувки.

УООН – Устав на Организацията на обединените нации.

УОП – Указ за общественото

подпомагане.

УОП *воен.* – Усиление за обща поддръжка.

УОСС – Указ за опазване на селското стопанство.

УП (–) [ÿ-пѐ] – За означаване на видове образци удостоверения за пенсии (*напр.*: УП-72, УП-30).

УП *воен.* – Управление на превозите.

УП (–) [ÿ-пѐ] – Учебен плъзгач (*напр.*: УП-1).

УПАД (–) [упад] – Устройство за полуавтоматичен подбор на документи (*напр.*: УПАД-1).

УПАП [упап] – Указания за проектиране на автомобилни пътища.

УПАР (–) [упар] – Универсална приставка за автоматична ретранслация (*напр.*: УПАР-1).

УПВ [ÿ-пе-вѐ], *ср.* (разг., член.-то) – Управление „Промислени вентилации“.

УПД [ÿ-пе-дѐ] – Учебно-производствена дейност.

УПД *електрон.* – Устройство за предаване на данни.

УПДМЛ *електрон.* – Устройство за подготовка на данни върху магнитни ленти.

УПДС [ÿ-пе-де-сѐ] – Управление „Почивни домове и санаториу-

ми“.

УПЗНА – Указ за прилагане на Закона за нормативните актове.

УПИ [y-pi], *рус.* УПИ (Упрощенный прибор индикации) – Опростен прибор за индикация.

УПКС [y-пе-ка-сè] – Уникални прибори, компоненти и структури (секция).

УПМКАП – Управление за поддържане на морските канали и акваторията на пристанищата.

УПН [y-пе-èn] – Подавателно и нареждащо устройство (дървообработващо съоръжение).

УПНС [y-пе-не-сè] – Управление и планиране на народното стопанство (специалност в икономическите висши учебни заведения).

УПО – Указ за противопожарната охрана.

УПО – Управление на противопожарната охрана.

УПП [y-пе-пè] – Учебно-производствено предприятие.

УППД [y-пе-пе-дè], *ср.* (разг., член. -то) – Управление за проучване и поддържане нивото на р. Дунав.

УППМ [y-пе-пе-мè] – Управление „Предказармена подготовка на младежта“.

УПРОНА [упронà], *фр.* UPRONA (Parti de l'unité et du progrès national du Burundi) – Партия за единство и национален прогрес на Бурундия; вж. **ЮПРОНА**.

УПС *мн.* – Унгарски професионални съюзи.

УПС (–) [y-пе-ès] – Универсално повдигателно съоръжение (напр.: УПС-500).

УПС – Уникални прибори и системи (дружество).

УПС [y-пе-се] – Управление „Пътни строежи“.

УПС [y-пе-сè] – Устройство за преобразуване на сигналите за предаване по телеграфната мрежа.

УПТ [y-пе-тè] – Унгарска партия на трудещите се.

УПТР [y-пе-те-рè], *ср.* (разг., член. -то) – Управление „Пътни такси и разрешителни“.

УПУОП – Устройство за програмно управление на осветлението в птицефермите (апарат, използван в птицефермите).

УПФ – Универсален пенсионен фонд.

УПФ – Учителски пенсионен

фонд.

УПФЕ [Û-пe-фè], *ср.* (разг., член. -то) – Управление „План, финанси и ефективност“.

УПЦТ *воен.* – Устройство за предаване на цифров такт.

УПЧ *електр.* – Усилвател за промеждутъчна честота.

УР – Указ за рибарството.

УР [ур], *воен.* – Укрепен район.

УР – Университетско радио.
Δ *УР* „Алма Матер“ (Софийски университет).

УР [ур], *воен.* – Управляема ракета.

Уралмаш *м., рус.* Уралмаш (Уральский завод тяжелого машиностроения) – Уралски машиностроителен завод.

УРВ (–) [Û-ре-вè] – Указател за разхода на въздуха (напр.: УРВ-1).

УРВВ *воен.* – Управляема ракета „въздух-въздух“.

УРГРД *воен.* – Управляема ракета с голям радиус на действие.

УРМ [Û-ре-мè] – Управление „Редки метали“.

УРО *воен.* – Управляемо реактивно оръжие.

УРС [Û-ер-ès], *автомат.* – Универсална регулираща система.

УРС [урс], *член.* -ът, -а, *мн.* -ове,

м., воен. – Управляем ракетен снаряд.

УРУ – Универсално радиологично устройство.

УС *воен.* – Ударна сила.

УС [Û-сè] – Управителен съвет.
Δ *УС* на ЖС.

УС – Ученически столове (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

УС – Учителски синдикат. Δ *УС* „Промяна“.

УСБ – Ученически столове и бюфет (дружество).

УСВЧ [Û-се-ве-чè], *електр.* – Усилвател за свръхвисока честота.

УСД – Управление „Социални дейности“.

УСДО – Учителска социалдемократическа организация.

УСЕППА [усèпa] – Универсална система от елементи на промишлената пневмоавтоматика.

УСЕС – Управление на средствата от Европейския съюз (дирекция, Министерство на финансите).

УСИВ – Устав на Съвета за икономическа взаимопомощ.

УСИК [усик], *фр.* USIC (Union sportive internationale des cheminots) – Международен

спортен съюз на железничарите; вж. **ЮСИК**.

УСИП [usip], *м. и ср.* – Управление „Спортни моти и прояви“.

УСК [ÿ-се-ка] – Учрежденски съюзен комитет.

усл. – условен.

УСМ [ÿ-се-мè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Управление „Строителна механизация“.

УСМП *ед. и мн., воен.* – Ударна сила на морската пехота.

УСО [ÿ-се-ò] – Учрежденска съюзна организация.

УСП [ÿ-се-пè] – Уругвайска социалистическа партия.

УСП [ÿ-се-пè] – Учителски синдикат „Промяна“.

УСРП [ÿ-се-ре-пè] – Унгарска социалистическа работническа партия.

УССР – Управление за специални строителни работи.

УССР [ÿ-се-ес-èр], *истор., рус.* **УССР** (Украинская Советская Социалистическая Республика) – Украинска съветска социалистическа република.

УСТФ [ÿ-се-те-фè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Управление „Строителен и технически флот“.

УШ [ÿ-се-шè], *ж. и* (разг.), *ср.* (*член.* -то) – Ученическа спортна школа.

УСЯ (–) – Устройство за събиране на яйца (напр.: УСЯ-1).

УТ [ÿ-тè] – Тороразпръскващо устройство (напр.: УТ-1,2).

УТ *воен.* – Управление на тила.

УТА *воен.* – Управление на тактическата авиация.

УТД – Универсално търговско дружество.

УТК – Указ за търговското корабоплаване.

УТКЗС [ÿ-те-ке-зе-сè] – Управление, организация и икономика на трудово-кооперативните земеделски стопанства.

УТКорабopl. – Устав на търговското корабоплаване.

УТПВНП – Управление „Технически прогрес и внедряване на научните постижения“.

УТР [ÿ-те-рè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Училище за трудови резерви.

УТС (–) [ÿ-те-сè] – Уплътнителна телефонна система (напр.: УТС-100).

УТЦ – Унгарски търговски център (София).

УТЦ [ÿ-те-цè] – Учрежденска телефонна централа.

УУ (–) *техн.* – Универсален телефонен усилвател (напр.: УУ-11).

УУ *електрон.* – Управляващо устройство.

УУВТ – Указ за уреждане на вътрешната търговия.

УУДН – Указ за удостояване с Димитровска награда.

УУК *техн.* – Универсален уплътнител на канали.

УУП (–) [ÿ-у-пè] – Уредба за почистване с ултразвук (напр.: УУП-25,50, УУП-100).

УУТССР – Указ за установяване на трудов стаж по съдебен ред.

УФ – Учителски факултет (Национална спортна академия).

УФИ [уфй], *фр.* UFI (Union des foires internationales) – Съюз на международните панаири; СМП; вж. **ЮФИ**.

УФК – Указ за финансов контрол.

УФР – Управление за федерален резерв (САЩ).

УФС [ÿ-фе-сè], *ср.* (разг., *член.* –то) – Управление за физическа култура и спорт.

УХИН [ухйн], *рус.* УХИН (Научно-исследовательский углехимический институт) – Научноизследователски институт по въглевехимия.

УХМ [ÿ-хе-мè], *ср.* (разг., *член.* –то) – Управление „Хидрология и метеорология“.

УХМС [ÿ-хе-ме-сè], *ср.* (разг.,

член. –то) – Управление „Хидрометеорологична служба“.

УХТМ [ÿ-хе-те-мè] – Университет за химически технологии и металургия.

УЦ – Учебен център. Δ **УЦ** „Космос“.

у-ца – вж. **ул.**

УЦС – Учебен център по съобщенията.

УЦУ – Устройство за централизирано управление.

...**уч**... – Учебен (напр.: Учтехпром, завуч).

УЧДС – Управление на частната държавна собственост (Министерство на отбраната).

учком, *член.* –ът, –а, *мн.* –ове, *м.* – Ученически комитет.

Учпедгиз, *м., рус.* Учпедгиз (Государственное учебно-педагогическое издательство) – Държавно учебно-педагогическо издателство.

Учтехпром *м.* – Учебно-техническа промишленост. – *Произв.: учтехпромски.*

у-ще – училище.

Ф

Ф (–) [еф] – Реактивен самолет-изтребител „Фантом“ (напр.:

Ф-111, Ф-4Е).

Ф – Федерация. Δ **Ф** „Царство България“.

Ф – Фонд. Δ **Ф** „Земеделие“.

Ф – Фондация. Δ **Ф** „Свободна и демократична България“; **Ф** „Бъдеще за България“.

ф, *воен.* – Фотоснимка.

ф (–) [еф] – Фуражомелка (напр.: **Ф**-1М).

ф *физ.* – фарад (единица за електричен капацитет), (след цифра).

ф – фонд.

ФА (–) [ѐф-à] – Автоматично отклоняваща се **ф**реза (напр.: **ФА**-0,76).

ФА (–) [ѐф-à], *рус.* **ФА** (Фасолеуборочный агрегат) – Машина за прибиране на фасул (напр.: **ФА**-4).

ФА *мн.* – Френски авиолинии. Δ **ФА** „Ер Франс“.

ФА [фѐ-à] – Футболна асоциация.

ФАА [фàа], *англ.* **FAA** (Federal Aviation Administration) – Федерално управление на гражданската авиация (в САЩ).

ФАА [фàа], *исп.* **F. A. A.** (Federación Aeronáutica Argentina) – Аржентинска авиационна федерация.

ФАА – Фондация Асоциация

Анимус.

ФАБ [фаб], *воен.* – Фугасна авиационна бомба.

ФАВ [фав] – Федерация „Аудиовизия“ (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

ФАГС [фагс], *англ.* **FAGS** (Federation of Astronomical and Geophysical Services) – Федерация на астрономичните и геофизичните служби.

ФАД *биохим.* – Флавин-адениндинуклеотид.

ФАИ [фàи], *фр.* **FAI** (Fédération aéronautique internationale) – Международна авиационна федерация.

ФАИБ [фаïб], *фр.* **FAIB** (Fédération des associations internationales établies en Belgique) – Федерация на международните асоциации, установени в Белгия.

ФАК [фак], *търг., англ.* **FAQ** и **faq** (Fair Average Quality) – Справедливо средно качество (Клауза в международната търговия, която предвижда доставка на стока с качество не по-ниско от средното качество на еднородни такива стоки, експедирани от определено пристанище за определен период от време).

ФАК – Финансово-административен комитет (Социалистически интернационал).

ФАК [фак], *търг.*, *англ.* f. a. q. (Free alongside quay) – Франко по дължината на кея (Транспортна клауза в международната търговия, съгласно която продавачът е длъжен да достави стоката в уговореното пристанище по дължината на кея).

фак. – факултет; ф-т.

факс, *член.* -ът, -а, *мн.* -ове, *м.*, *англ.* fax (facsimile) – 1. Апарат с пишещо устройство, който предава на разстояние факсимилета (образи, текстове) чрез телефонна връзка.

2. Документ, отпечатан и получен чрез този апарат.

факс. – факсимиле.

ФАЛ [фал], *ж. и м.*, *англ.* PAL (Philippine Air Lines) – Филипински въздушни линии.

ФАО [фào], *ж. и ср.*, *англ.* FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations) – Специализирана организация на ООН по въпросите на прехраната и земеделието; ЮНФАО.

ФАР – Фотосинтетична активна радиация.

ФАР, *англ.* FAR (Fisheries and Aquaculture Research) – Научна и развойна програма за риболов, рибовъдство и оползотворяване на рибни продукти (Европейски съюз).

ФАР [фар], *англ.* PHARE (Poland and Hungary Action of Restructuring of the Economy), *фр.* PHARE (Pologne: Hongrie: Assistance pour la Restructuration Economique) – Програма на Европейския съюз за стопанско (икономическо) преустройство на Средна и Източна Европа.

...**фарм** – Фармацевтика (напр.: Булфарм).

фарм. *лекс.* – фармацевтичен термин.

фарма... – Фармацевтичен (напр.: Фармахим, Фармахим-проект).

Фармахим м. – 1. Стопанско обединение за производство на фармацевтични произведения, етерични масла, парфюмерия, козметика и др.

2. Търговско предприятие за внос и износ на фармацевтични произведения, химикали за фармацевтичната промишленост, етерични масла, парфюмерия, козметика и др.

Фармахимпроект м. – Проект-

антска организация към Стопанско обединение „Фармахим“.

ФАС [фас], *търг., англ.* FAS и *fas* (Free alongside ship) – Франко по протежение на кораба (Транспортна клауза в международната търговия, съгласно която продавачът е длъжен да достави стоката в уговореното пристанище по протежение на борда на кораба).

ФБ [фè-бè] – Факултетно бюро.

ФБ [фè-бè] – Федерация „Баскетбол“.

ФБ – Филипс – България (Дружество с ограничена отговорност).

ФБ воен. – Финансов батальон.

ФБ [фè-бè] – Фондова борса.

ФБ воен. – Фугасна бомба.

ФББ – Фондация „Бъдеще за България“.

ФББИ [фè-бе-бе-и] – Федерална банка за Близкия Изток.

ФБИПР – Фондация „Български институт за правно развитие“.

ФБК [фè-бе-ка], *ж. и (разг.) ср. (член. -то, мн. -та)* – Финансово-брокерска къща. Δ **ФБК** „Агроинвест“.

ФБК – Фондация „Балкански колежи“.

ФБМВ [фè-бе-ме-вè] – Фабрика за бутилиране на минерални води.

ФБН [èкф-бе-èn] – Блатна павесна фреза (напр.: ФБН-2).

ФБН [фè-бе-нè] – Фабрика за безалкохолни напитки.

ФБП [фè-бе-пè] – Фабрика за бутилиране на пиво.

ФБР [фè-бе-рè], *ср. (разг., член. -то)* – Федерално бюро за разследване (САЩ).

ФБР [фè-бе-èр] – Фондация български рок.

ФБР – Фондация за борба с рака.

ФБС [фè-бе-сè] – Федерация „Бойни спортове“.

ФБС – Фондация „Български спорт“.

ФБФ [фè-бе-фè] – Фламандско-български форум.

ФВ [фè-вè], *прил.* – Финансово-валутен. Δ **ФВ контрол**.

ФВ воен. – Фугасен взрив.

ФВК [фè-ве-ка] – Филтро-вентилационен комплект.

ФВП – Фондация „Втора победа“.

ФВУ [фè-ве-ÿ], *воен., рус.* ФВУ (Филтро-вентилийационная установка) – Филтро-вентилационно съоръжение.

ФГ [èф-гè] – Гнездова фреза.

ФГВ (–) [èф-ге-вè] – Фреза за гор-

но вадене на силаж от кула (напр.: ФГВ-6).

ФГЕ – Фондация по гастроентерология. Δ **ФГ** „Д-р Г. Золотович“.

ФГИ биохим. – Фосфоглюкозоизомераза.

ФГИ [фè-гè-й], *фр.* FGI (Fédération graphique internationale) – Международна федерация на полиграфите; ИГФ.

ФГМ биохим. – Фосфоглюкомутаза.

ФГФ (–) [èф-гè-èф] – Фуражомелка за груби фуражи (напр.: ФГФ-120 МА).

ФД [фè-дè] – Федерация подартс.

ФД [фè-дè] – Физкултурно дружество.

ФД (–) [èф-дè] – Фотодиод (напр.: ФД-2).

ФД [фè-дè] – Футболно дружество.

ФДИ [фè-дè-й], *фр.* FDI (Fédération dentaire internationale) – Международна стоматологична федерация; ИДФ.

ФДК [фè-дè-кà] – Финансов и държавен контрол.

ФДКТ [фè-дè-ка-тè] – Френска демократична конфедерация на труда.

ФДМ [фè-дè-èm] – Федерация на

дървопреработвателите и мебелопроизводителите.

февр. – февруари.

ФЕГ – Френска езикова гимназия.

ФЕД [фед], *рус.* ФЭД (Феликс Эдмундович Дзержинский) –

1. В марката на фотоапарати (напр.: ФЕД-2, ФЕД-3).

2. Фотоапарат с такава марка.

ФЕЕИ [фè-с-й] – Федерация „Електроника, електротехника, информатика“ (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

ФЕЗ [фез], *фр.* FEZ (Fédération européenne de zootechnie) – Европейска федерация по зоотехника; ЕААП.

ФЕИ [фей], *фр.* FEI (Fédération équestre internationale) – Международна федерация по конен спорт.

ФЕМ [фем], *фр.* FEM (Fédération européenne de la manutention) – Европейска федерация за подземно-транспортно оборудване.

ФЕМА [фèма], *воен., англ.* FEMA (Federal Emergency Management Agency) – Федерална служба за управление на кризисните ситуации.

ФЕН [фèн], *фр.* F. E. N. (Fédération de l'éducation

nationale) – Федерация на народното образование (Франция).

фен, член. -ът, -а, мн. -ове, м., разг., англ. fan (fanatic) – Поклонник, почитател, любител.
 △ *Фен на футболния клуб „Левски“.*

– Произв.: фѐнка, фѐнски.

ФЕОГА [фѐдга], фр. F. E. O. G. A. (Fonds européen d'orientation et de garantie agricole) – Европейски селскостопански ориентационно-гаранционен фонд (фонд на Европейската икономическа общност).

феод. – феодален.

ФЕП – Форум за европейска политика.

ФЕП воен. – Фронтви евакуационен пункт.

фербам хим. – Феридиметилдитиокарбамат.

ФЕСП – Федерация на европейската строителна промишленост.

фест, член. -ът, -а, м., разг. – **Фестивал.** △ *Бирен фест.*

...**фест.** – Фестивален (като втора съставна част на сложносъкратени думи, напр.: джазфест, музикфест, бирфест).

ФЕТ – Фондация „Ендокринни тумори“.

Фехрал м. – Сплав за електронагревателни уреди със състав: желязо (ферум), хром, алуминий.

ФЖ – Факултет по журналистика.

ФЖБ биол. – Фактор на животинския белтък.

ФЗ [фѐ-зѐ] – Фуражен завод.

ФЗ [фѐ-зѐ] – Фармацевтичен завод.

ФЗКИ [фѐ-зе-ке-й] – Фронт за защита на конституционните институти (Мароко).

ФЗП [фѐ-зе-пѐ] – Федерация за защита на потребителите.

ФЗС [фѐ-зе-сѐ], мн. – Фабрично-заводски строежи.

ФЗФ [фѐ-зе-фѐ] – Факултет по западни филологии.

ФЗЦ [фѐ-зе-цѐ], ед. и мн., икон. – Фабрично-заводска цсна.

ФИ – Факултет по история; ИФ.

ФИ {фѐ-й} – Федерация „Изкуство“ (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

ФИ [фѐ-й] – Физически институт (Българска академия на науките).

ФИ – Финансов инспектор.

ФИ – Фонд „Индустрия“ (Акционерно дружество).

ФИА [фиа], фр. FIA (Fédération internationale de l'automobile) –

Международна федерация по автомобилизъм.

ФИАБ [ф и а б], *фр.* FIAB (Fédération internationale des associations de bibliothécaires) – Международна федерация на библиотечните асоциации; ИФЛА.

ФИАИ [ф и а и], *фр.* FIAI (Fédération internationale des associations d'instituteurs) – Международна федерация на асоциациите на учителите от началните училища.

ФИАЛС [фиълс], *фр.* FIALS (Fédération internationale des arts, des lettres et des sciences) – Международна федерация на деятелите на изкуството, литературата и науката; ИФАЛС.

ФИАН [фиън], *рус.* ФИАН (Физический институт Академии наук) – Физически институт при Академията на науките (Русия).

ФИАП [фиап], *фр.* FIAP (Fédération internationale des associations pédagogiques) – Международна федерация на педагогическите асоциации.

ФИАП [ф и а п], *фр.* FIAP (Fédération internationale de l'art photographique) – Международна федерация за фотоизкуство.

ФИАТ [фиât], *итал.* FIAT (Fabbrica Italiana Automobili Torino) – Италиански автомобилен концерн в Турино.

фиât, *член.* -ът, -а, *мн.* -и, *м.* – Автомобил, произведен в италианския автомобилен концерн ФИАТ.

– *Произв.:* фиâtче, фиâtка.

ФИАУ [фиау] – Франкофонски институт по администрация и управление.

ФИАФ [ф и а ф], *фр.* FIAF (Fédération internationale des archives du film) – Международна федерация на филмотеките.

ФИБА [фй ба], *фр.* FIBA (Fédération internationale de basket-ball amateur) – Международна любителска федерация по баскетбол.

ФИВБ [фй-ве-бè], *фр.* FIVB (Fédération internationale de volley-ball) – Международна федерация по волейбол.

ФИВЗ [фй-ве-зè], *фр.* FIVZ (Fédération internationale vétérinaire de zootechnie) – Международна ветеринарно-зоотехническа федерация.

ФИГ [фиг], *фр.* FIG (Fédération internationale de gymnastique) – Международна федерация по

гимнастика; вж. **ФИЖ**.

фиг. – **фигура** (пред цифра).

△ *Фиг. 15.*

ФИГО [фигò], *фр. FIGO* (Fédération internationale de gynécologie et d'obstétrique) – Международна федерация по гинекология и акушерство.

ФИД [фид], *фр. FID* и *F. I. D.* (Fédération internationale de documentation) – Международна федерация за документация; МФД.

ФИДЕ [фидè], *фр. FIDE* и *F. I. D. E.* (Fédération internationale des échecs) – Международна шахматна федерация.

ФИЕ [фиè], *фр. FIE* (Fédération internationale d'escrime) – Международна федерация по фехтовка.

ФИЕК [фиèк], *фр. FIEC* (Fédération internationale des associations d'études classiques) – Международна федерация на асоциациите по изучаване на класическите култури; МФДКИ.

ФИЕП [фиèп], *фр. FIEP* (Fédération internationale d'éducation physique) – Международна федерация по физическо възпитание.

ФИЕТ [фиèт], *фр. F. I. E. T.* и

FIET (Fédération internationale des employés et des techniciens) – Международна федерация на служещите и техниците.

ФИЕФ [фиèф], *фр. FIEP* (Fédération internationale d'éducation physique) – Международна федерация по физическо възпитание; вж. **ФИЕП**.

ФИЖ [фиж], *фр. FIG* (Fédération internationale de géomètres) – Международна федерация на геодезистите; ИФС.

ФИЖ [фиж], *фр. FIG* (Fédération internationale de gymnastique) – Международна федерация по гимнастика; ФИГ.

ФИЖЕТ [фижèт], *фр. FIJET* (Fédération internationale des journalistes et écrivains du tourisme) – Международна федерация на журналистите и писателите по туризма.

физ. – **физика**.

физ. – **физически**.

физ... – **физкултурен** (като първа съставна част на частицносократени думи, напр.: физзарядка, физколектив).

физзарядка ж. – **Физкултурна зарядка**.

физиол. – **физиологически**.

физиол. – **физиология**.

физк. – **физкултура**.

физк. – физкултурен.
физколектив *м.* – Физкултурен
 колектив.

физкулт... – Физкултурен
 (напр.: физкулт-ура! Физкулт-
 привет!).

физкултура *ж.* – Физическа
 култура.

ФИИ – Факултет по изобрази-
 телно изкуство.

ФИИ – Факултет по икономика
 на инфраструктурата.

ФИИП – Фондация „Институт за
 икономическа политика“.

ФИК [фик], *фр.* FIC (Fédération
 internationale de canoë) – Меж-
 дународна федерация по кану.

ФИК [фик] – Финансово-инвес-
 тиционна компания. Δ **ФИК**
 „Барко“ ООД.

ФИК [фик] – Финансово-индус-
 триален концерн. Δ **ФИК**
 „АКБ Форес“ ХАД.

ФИКК [фй-ка-ка], *фр.* FICC
 (Fédération internationale de
 camping et de caravanning) –
 Международна федерация по
 къмпинги и каравани.

ФИЛ [фил], *фр.* F. I. L. и FIL
 (Fédération internationale de
 laiterie) – Международна феде-
 рация на производителите на
 млечни продукти.

фил. – философия; вж. филос.

фил. – философски; вж. филос.

ФИЛА [фйла], *фр.* FILA
 (Fédération internationale de lutte
 amateur) – Международна лю-
 бителска федерация по борба.

филмогр. – филмография.

филол. – филологически.

филол. – филология.

филос. – философия; фил.

филос. – философски; фил.

ФИЛТ [филт] *фр.* FILT
 (Fédération internationale de
 lawntennis) – Международна
 федерация по тенис.

ФИМ *електрон.* – Фазовоимпул-
 сна модулация.

ФИМ [фим], *фр.* FIM (Fédération
 internationale motocycliste) –
 Международна федерация по
 мотоциклетен спорт; МФМ.

ФИМК [фимк], *фр.* FIMK
 (Fédération internationale des
 masseurs-kinésithérapeutes
 praticiens en physiothérapie) –
 Международна федерация на
 специалистите по медицински
 масаж, гимнастика и физиоте-
 рапия.

ФИМО [фймо] – Френски инсти-
 тут по международни отноше-
 ния.

ФИМП [фимп], *фр.* FIMP
 (Fédération internationale de
 médecine physique) – Междун-

родна федерация по лечебна гимнастика; ИФФМ.

ФИМС [ф и м с], *фр.* FIMS (Fédération internationale de médecine sportive) – Международна федерация по спортна медицина.

ФИН *библ.* – Финландия.

фин. – финанси.

фин. – финансов.

фин. – фински.

ФИНА [фй на], *фр.* FINA (Fédération internationale de nation des amateurs) – Международна любителска федерация по плуване.

Финбел, *член.* -ът, -а, *м.* – Препарат за **фино** избелване.

финик. – фипискийски.

финл. – финландски.

ФИНТЕКС [фйнтекс], *м.* – Вълнотекстилен завод. Δ *Финтекс АД.*

ФИО [фйо], *фр.* FIO (Fédération internationale le d'oléiculture) – Международна федерация на производителите на маслини; ИФОГ.

ФИО и **фио** [фйо], *англ.* FIO и f. i. o. (free in and out) – Свободно от разноски по товарене и разтоварване (клауза в международната търговия при морски превози, съгласно която

товаренето и разтоварването се плаща от наемателя на кораба).

ФИОМ [фиом], *фр.* FIOM (Fédération internationale des ouvriers métallurgistes) – Международна федерация на металурзите; ИМФ.

ФИОС [фйос], *англ.* f. i. o. s. (free in and out stowed) – Свободно от разноски по товарене, разтоварване и стифиране (клауза в международната търговия при морски превози, съгласно която корабособственикът е освободен от заплащане на разходите по товаренето, разтоварването и стифирането).

ФИОСЕС [фиосès], *фр.* FIOCES (Fédération internationale des organisations de correspondances et d'échanges scolaires) – Международна федерация за организация на кореспонденция между училищата и размяна на ученици.

ФИП [фип], *фр.* FIP (Fédération internationale pharmaceutique) – Международна фармацевтична федерация.

ФИП [фип], *фр.* FIP (Fédération internationale de philatélie) – Международна федерация на филателистите.

ФИПА [фй па], *фр.* FIPA (Fédération internationale de la presse agricole) – Международна федерация на селскостопанската преса.

ФИПА [фй па], *фр.* FIPA (Fédération internationale des producteurs agricoles) – Международна федерация на селскостопанските производители; ИФАП.

ФИПЕЗО [фипезо], *фр.* FIPESO (Fédération internationale des professeurs de l'enseignement secondaire officiel) – Международна федерация на учителите от средните училища.

ФИПИ – Фондация „Институт за пазарна икономика“.

ФИПРЕСИ [фипресй], *фр.* FIPRESCI (Fédération internationale de la presse cinématographique) – Международна федерация на филмовия печат.

ФИПТП, *фр.* FIPTP (Fédération internationale de la presse technique et périodique) – Международна федерация на техническата и периодичната преса.

ФИР [фир], *фр.* FIR (Fédération internationale des résistants, des victimes et des prisonniers du fascisme) – Международна фе-

дерация на борците от съпротивата, политзатворниците и пострадалите от фашизма.

ФИРА [фй ра], *фр.* FIRA (Fédération internationale des rugby associations) – Международна федерация по ръгби.

ФИС [фис], *фр.* FIS (Fédération internationale de ski) – Международна федерация по ски; МФС.

ФИС – Френски институт в София.

ФИСА [фй са], *фр.* FISA (Fédération internationale des sociétés d'aviron) – Международна федерация по гребане.

ФИСЕ [фисè], *фр.* FICE (Fédération internationale syndicale de l'enseignement) – Международна федерация на учителските профсъюзи.

ФИСК [фиск], *англ.* FISC (Foundation for International Scientific Coordination) – Фондация за международна научна координация.

ФИСП [фисп], *фр.* FISP (Fédération internationale des sociétés de philosophie) – Международна федерация на философските дружества.

ФИСУ [фисÿ], *фр.* FISU (Fédération internationale du sport

universitaire) – Международна федерация на университетския спорт; вж. **ФИСЮ**.

ФИСЮ [фйсю], *фр.* FISU (Fédération internationale du sport universitaire) – Международна федерация на университетския спорт; **ФISY**.

ФИТ [фит], *фр.* FIT (Fédération internationale des traducteurs) – Международна федерация на преводачите.

ФИТЕК [фитек], *фр.* FITEC (Fédération internationale du thermalisme et du climatisme) – Международна федерация за термализъм и климатизъм; **ФИТК**, **ИФТК**.

ФИТК, *фр.* FITC (Fédération internationale du thermalisme et du climatisme) – Международна федерация за термализъм и климатизъм; **ИФТК**; вж. **ФИТЕК**.

ФИТТ [фит], *фр.* FITT (Fédération internationale de tennis de table) – Международна федерация по тенис на маса.

ФИТТ [фит], *фр.* FITT (Fédération internationale des travailleurs de la terre) – Международна федерация на земеделските работници; **ИЛФ**.

ФИФ [фиф] – Философско-исто-

рически факултет.

ФИФА [фйфа], *фр.* FIFA (Fédération internationale de football associations) – Международна федерация по футбол.

ФИХ [фих], *фр.* FIH (Fédération internationale de hockey sur gazon) – Международна федерация по хокей на трева.

ФИХ [фих], *фр.* FIH (Fédération internationale de handball) – Международна федерация по хандбал.

ФИХК, *фр.* FIHC (Fédération internationale haltérophile et culturiste) – Международна федерация по вдигане на тежести и културизъм.

ФК (–) [ѐф-ка], *техн.* – Касетъчен филтър (напр.: **ФК-2000**).

ФК [ѐф-ка], *техн.* – Кизелгуров филтър.

ФК [фѐ-ка] – Факултетен комитет.

ФК [фѐ-ка] – Факултет по кинезитерапия (Национална спортна академия).

ФК [фѐ-ка] – Фестивален комплекс.

ФК [фѐ-ка] – Финансова компания (Акционерно дружество).

ФК [фѐ-ка] – Финансова къща. Δ **ФК** „Доверие“.

ФК [фѐ-ка] – Фитнес-клуб. Δ

ФК 33.

ФК *воен.* – Флагмански кораб.

ФК [фè-ка] – Флотски комитет.

ФК *биохим.* – Фосфатидилова киселина.

ФК [фè-ка] – Фотографска къща. Δ **ФК** „Синьора“ СД.

ФК [фè-ка] – Фуражен комбинат.

ФК [фè-ка] – Футболен клуб. Δ **ФК** „Локомотив“ (София).

ф-ка – фабрика.

ФКГ [фè-ка-гè] – Финансово-консултантска група (Дружество с ограничена отговорност).

ФКИ [èф-ка-й] – Френски културен институт.

ФКК [фè-ка-ка], *нем.* FKK (Freie-Koerper-Kultur) – Култура на свободното тяло (нудизъм).

ФКНП [фè-ка-не-пè] – Финландска конституционалистка пародна партия.

ФКНФ [фè-ка-не-фè] – Факултет по класически и нови филологии.

ФКПДКБ – Федерация на културно-просветните дружества на каракачаните в България.

ФКС – Фризьорски и козметичен салон.

ФКСА *воен.* – Функционална картотечна система на армията.

ФКТ [фè-ка-тè] – Френска конфедерация на труда.

ФКТТ [фè-ка-те-тè] – Факултет по комуникационна техника и технологии (Технически университет).

ФЛ – Филмова лаборатория. Δ **ФЛ** – Бояна.

ФЛЕК [флек], *порт.* FLECC (Federal Libraries Experiment in Cooperative Cataloging) – Фронт за освобождение на територията Кабинда (Ангола).

ФЛИ [фли], *фр.* FLI (Fédération lainière internationale) – Международна федерация за вълнен текстил: ИВТО.

ФЛП [фè-ле-пè] – Федерация „Лека промишленост“ (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

ФМ (–) [èф-èm], *техн.* – Мембранен филтър (напр.: ФМ-1).

ФМ *електр.* – Фазова модулация.

ФМ – Фина механика (Еднолично акционерно дружество).

ФМ – Финландска марка.

ф/м физ. – фарад на метър (единица за диелектрична проникваемост), (след цифра).

ФМА [фè-ме-à] – Фабрика за метален амбалаж.

ФМАК, *фр.* FMAC (Fédération mondiale des anciens combattants)

– Световна федерация на ветераните от войната.

ФМБК – Фондация „Международен Балетен Конкурс“.

ФМБТ – Фондация „Млади български таланти“.

ФМИ [фè-ме-й] – Факултет по математика и информатика.

ФМИ [фè-ме-й], *фр.* FMI (Fonds monétaire international) – Международен монетен фонд; ИМФ.

ФМИП – Факултет по международна икономика и политика.

ФММ [фè-ме-мè] – Федерация на машиностроителите и металоработниците (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

ФМН *биохим.* – Флавинмононуклеотид.

ФМС [фè-ме-сè] – Федерация на младшите социалисти.

ФМС *биохим.* – Феназинметосулфат.

ФМСМ, *фр.* FMSM (Fédération mondiale pour la santé mentale) – Световна федерация за борба с психическите заболявания; ВФМХ.

ФМТ [фè-ме-тè], *техн.* – Морски термичен филтър.

ФМФ [фè-ме-фè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – 1. Физико-математически факултет.

2. Сградата, в която се помещава Физико-математическият факултет. Δ *Отивам до ФМФ-то.*

ФМХ (–) [фè-ме-хà], *техн.* – Мрежест хидравличен филтър (напр.: ФМХ-16-16).

ФМЧЛ – Фондация „Медии с човешко лице“.

ФМШ [фè-ме-шè], *техн.* – Морски шихтов филтър.

ФН (–) [èф-èn] – Навесна почвообразуваща фреза (напр.: ФН-2,0).

ФН (–) [èф-èn] – Носим фенер (напр.: ФН-6/1).

ФНБ [фè-не-бè] – Федерация на пудистите в България.

ФНЕ [фè-не-è] – Фронт на народното единство (Бангладеш).

ФНЕ [фè-не-è] – Фронт на националното единство (Полша).

ФНЛА [фè-не-лà], *ж., порт.* FNLA (Frente Nacional de Libertação de Angola) – Национален фронт за освобождение на Ангола.

ФНО [фè-не-ò] – Фронт за национално освобождение (Салвадор).

ФНОБ – Фронт за национално освобождение на Бахрейн.

ФНОК – Фронт за национално

- освобождение на Корсика.
- ФНПП** – Факултет по начална и предучилищна педагогика.
- ФНРЮ** [фѐ-не-ре-ю] – Федеративна народна република Югославия.
- ФНСД** [фѐ-не-се-дѐ] – Федерация на независимите студентски дружества.
- ФНСДУО** [фѐ-не-се-дуд] – Федерация на независимите синдикати от държавното управление и организации (Конфедерация на независимите синдикати в България).
- ФНСЗ** [фѐ-не-се-зѐ] – Федерация на независимите синдикати от земеделието (Конфедерация на независимите синдикати в България).
- ФНСМ** [фѐ-не-се-мѐ] – Федерация на независимите синдикати на миньорите (Конфедерация на независимите синдикати в България).
- ФНСОБА** [фѐ-не-сѐба] – Федерация на независимите синдикални организации в Българската армия (Конфедерация на независимите синдикати в България).
- ФНСОЛП** [фѐ-не-солп] – Федерация на независимите синдикални организации от леката

- промишленост (Конфедерация на независимите синдикати в България).
- ФНСОТ** [фѐ-не-сот] – Федерация на независимите синдикални организации от туризма (Конфедерация на независимите синдикати в България).
- ФНСС** [фѐ-не-се-сѐ] – Федерация на независимите строителни синдикати (Конфедерация на независимите синдикати в България).
- ФНСХП** [фѐ-не-се-ха-пѐ] – Федерация на независимите синдикати от хранителната промишленост (Конфедерация на независимите синдикати в България).
- ФНТД** [фѐ-не-те-дѐ] – Федерация на научно-техническите дружества.
- ФНТС** [фѐ-не-те-сѐ] – Федерация на научно-техническите съюзи.
- ФНЧ** *електр.* – Филтър за писка честота; НЧФ.
- ФОБ** – Фронт за освобождение на Бретан (Франция).
- ФОБ** [фоб], *англ.* F. O. B. и *for* (free on board) – Франко на борда на кораба (транспортна клауза в международната търговия при морски превози,

съгласно която в уговорената цена се включват и разноските по натоварването на стоката на кораба в уговореното пристанище).

ФОБИ [фѡби] – Фестивал на оперното и балетното изкуство.

ФОВ *ед. и мн., воен.* – Фосфорни отровни вещества.

ФОЕ – Фронт за освобождение на Еритрея.

ФОЗМ – Фонд „Общо заболяване и майчинство“.

фолк, *член. -ът, -а, м., разг.* – Фолклорна музика, народна музика. Δ *Пей фолк*.

фолк... – Фолклорен (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр. фолкпевица, фолкизпълнение, фолкмузика, фолкфестивал).

фолкл. – фолклор.

фон. – фонетика.

фон. – фонетичен.

фоногр. – фонограма.

ФОО – Фондация „Отворено общество“.

ФОП *икон.* – Основен производствен фонд.

ФОП [фоп] – Факултет за обществени професии.

Фѡрек *ж. и м.* – Фоторекламна къща.

Фортра̀н *м., англ.* FORTRAN (*лат.* *Formulae translator*) – Алгоритмичен език, предназначен за обработка на математически и научно-технически задачи.

ФОС *хим.* – Фосфороорганично съединение.

ФОС – БОВ *ед. и мн., воен.* – Фосфороорганични бойни отровни вещества.

ФОСЗ – Фондация „Общество за социална защита“.

фот. – фотографски; фотогр.

фѡто, *член. -то, ср., разг.* –

1. Фотографско ателие. Δ *Фото „Витоша“*. *Фотото е затворено*.

2. Обикн. член. Фотограф. Δ *Повиках фотото да направи снимки*.

фѡто... – Фотографски (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: фотокамера, фотообектив, фотоизложба, Фотокооп, Фотоиздат).

фотобатр *воен.* – Фотограметрична батарея.

фотогр. – фотографски; фот.

Фѡтоизда̀т *ср.* – Фотографско издателство (Държавно предприятие).

Фѡтокооп *ж.* – Фотографска

кооперация.

фотокоп. – фотокопие.

Фотолатор – Фотографска лаборатория (Централна фотографска база).

Фохър – *1. м. и ср.* Индустриално предприятие за фотографска хартия.

2. ж. Фотографска хартия, произведена от това предприятие.

ФП (–) [ѐф-пѐ] – Почвена фреза (напр.: ФП-2).

ФП радиотехн. – Фазопреобразувател.

ФП – Факултет по педагогика; ПФ.

ФП [фѐ-пѐ] – Федерация на потребителите.

ФП – „Филателен преглед“ (списание).

ФП [ѐф-пѐ], *фр.* FP (France Presse) – Информационна агенция на Франция.

ФП – Фонд „Пенсии“.

ФПБ [фѐ-пе-бѐ] – Федерация на потребителите в България.

ФПББ [фѐ-пе-бе-бѐ] – Фондация „Помощ за благотворителността в България“.

ФПНР [фѐ-пе-не-рѐ] – Федерация за приятелство с пародите на Русия и ОНД.

ФПОС [фѐ-пѐс] – Фондация „Професионално общество в

съобщенията“.

ФПП [фѐ-пе-пѐ] – Филиално полиграфическо предприятие.

ФПСБ [фѐ-пе-се-бѐ] – Фронт на прогресивните сили в България.

ФПСЗБ – Федерация на природозащитни сдружения „Зелени Балкани“.

ФПСИ [фѐ-пе-се-и] – Фондация „Право на свободен избор“.

ФПЦ [фѐ-пе-цѐ] – Финландска партия на центъра.

ФР (–) [ѐф-ѐр] – Електрически фенер за ревизори на вагони (напр.: ФР-9/2).

ФР [фѐ-рѐ] – Физически работник (категория трудещи се при съществуването на купонната система по време на Втората световна война).

ФР воен. – Фоторазузнаване.

ФР (–) [ѐф-ѐр] – Фотореле (напр.: ФР-3, ФР-4).

фр. – франк (след цифра). Δ 10 *фр.*

фр. – френски.

фра – фактура.

ФРА – Фоторекламна агенция. Δ ФРА „Ерве“.

ФРА библи. – Франция.

ФРАП [фрaп], *исп.* FRAP (Frente Revolucionario de Acción Popular) – Фронт на народното

действие (Чили).

ФРБ – Фондация „Ромско бюро“ – София.

ФРБЕ – Фразеологичен речник на българския език.

ФРГ [фè-ре-гè] и [фè-ер-гè], ж. и (разг.) *ср.* (член. -то) – Федерална република Германия.

ФРГО – Фондация за развитие на гражданското общество.

ФРД [фè-ре-дè] – Форум за религиозен диалог между християните, мюсюлманите и евреите в България.

ФРЕЛИМО [фрелймо], *порт.* FRELIMO (Frente de Libertação de Moçambique) – Фронт за освобождение на Мозамбик.

ФРЕТИЛИН [фретилйн], *порт.* FRETILIN (Frente de Timor-Leste de Libertação Nacional) – Революционен фронт на независим Източен Тимор.

ФРЗ [фè-ре-зè], ж. и (разг.) *ср.* (член. -то), *икон.* – Фонд „Работна заплата“.

ФРИ [фè-ре-й] – Фонд за регионални инициативи.

ФРМС [фè-ре-ме-сè] – Фондация за реформа в местното самоуправление.

ФРОЛИЗИ [фролйзи], *англ.* FROLIZI (Front for the Liberation of Zimbabwe) – Фронт

за освобождение на на Зимбабве.

ФРОЛИНА [фролйна], *фр.* FROLINAT (Front de libération nationale du Tchad) – Фронт за национално освобождение на Чад.

ФРОН [фрон] – Федерация на работещите в областта на науката (Конфедерация на независимите синдикати в България).

ФРП [фè-ре-пè] – Фондация за развитие на предприемачеството.

ФРПП [фè-ре-пе-пè] – Федерация на работещите в полиграфическата промишленост (Конфедерация на независимите синдикати в България).

ФРПП – Фондация за реконструкция и поддръжка на пътнищата.

ФРС – Федерална разузнавателна служба (Германия).

ФРСИИ – Фонд „Рехабилитация и социална интеграция на инвалидите“.

ФРСУ [фè-ре-сс-ỳ] – Федерация на работещите в сферата на услугите (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

фр. т. – фрахтов тон.

ФС (–) [èф-ès] – Автомат за фре-

зоване на центрови свредели (напр.: ФС-002, ФС-003).

ФС (-) [ѐф-ѐс] – Самоходна фре-за (напр.: ФС-0,7).

ФС [фѐ-сѐ] – Федерация „Съобщения“ (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

ФС хим. – Фенолна смола.

ФС – Филмова студия. Δ **ФС** „Време“ ЕООД.

ФС воен. – Фортификационно съоръжение.

ФС – Фотосъпротивление.

ФС – Фризьорски салон. Δ **ФС** „Аврора“.

ФСБН – Федерална служба за борба с наркотиците (САЩ).

ФСВ – Фондация „Свят за всички“.

ФСГ – Финансово-стопанска гимназия.

ФСД [фѐ-се-дѐ] – Финансово-счетоводна дейност.

ФСД [фѐ-се-дѐ] – Френски съюз за демокрация.

ФСДБ [фѐ-се-де-бѐ] – Фондация „Свободна и демократична България“.

ФСДП [фѐ-се-де-пѐ] – Финландска социалдемократическа партия.

ФСДФ [фѐ-се-де-фѐ] – Флотско студентско дружество за физ-култура; **ФСФД**.

ФСЕ [фѐ-се-ѐ] – Фронт на социалистическото единство (Румъния).

ФСЖТ [фѐ-се-же-тѐ], *фр.* FSGT и F. S. G. T. (Fédération Sportive et gymnique du travail) – Работническа федерация за физкултура и спорт.

ФСЗ [фѐ-се-зѐ] – Федерация на синдикатите в здравеопазването.

ФСИ [фѐ-се-и], *фр.* FCI (Fédération Cynologique internationale) – Международна кинологична федерация.

ФСИВ [фѐ-сѝв] – Федерация „Строителство, индустрия, водоснабдяване“ (Конфедерация на труда „Подкрепа“).

ФСК – Финансово-счетоводна къща. Δ **ФСК** „Финпро“ ООД.

ФСК – Фитнес- и спортен клуб.

ФСК – Фризьорски салон за ку-чета. Δ **ФСК** „Армен“ ЕТ.

ФСО – Федерална служба за охрана (Русия).

ФСО [фѐ-се-ѐ], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Финансово-счетоводен отдел.

ФСО [ѐф-ес-ѐ], *м., пол.* FSO (Fabryka samochodów osobowych) – Предприятие за производство на леки автомобили (Полша).

ФСОГСДП – Федерация на синдикалните организации от горското стопанство и дървообработващата промишленост (Конфедерация на независимите синдикати в България).

ФСОЕМ [фè-соèm] – Федерация на синдикалните организации от електрониката и машиностроенето (Конфедерация на независимите синдикати в България).

ФСОП [фè-сòп] – Федерация на синдикалните организации на пенсионерите (Конфедерация на независимите синдикати в България).

ФСП [фè-се-пè] – Филипинска социалистическа партия.

ФСП [фè-се-пè] – Финландска селска партия.

ФСП [фè-се-пè] – Френска социалистическа партия.

ФСР – Сигнален ръчен фенер.

ФСРП [фè-се-ре-пè] – Финландска социалистическа работническа партия.

ФСС радиотехн. – Филтър за съсредоточена селективност.

ФСФ [фè-се-фè] – Факултет по славянски филологии.

ФСФ [фè-се-фè] – Финансово-счетоводен факултет.

ФСФД [фè-се-фе-дè] – Флотско

студентско физкультурно дружество; **ФСДФ**.

ФСХ биохим. – Фоликулостимулиращ хормон.

ф-т – факултет; **фак.**

ФТБ [фè-те-бè] – Финландско телеграфно бюро.

ФТЗПБ – Фонд „Трудова злополука и професионална болест“.

ФТП [фè-те-пè], ж. и (разг.) *ср.* (член. -то) – Фабрика за технически пособия.

ФТПД [фè-те-пе-дè], м. и (разг.) *ср.* (член. -то) – Филиал за технологическа проектантска дейност.

ФТС мн. – Финансови технологии и системи.

ФУ воен. – Финансово управление.

ФУ (–) [èф-ù] – Универсална фрезмашина (напр.: ФУ-321).

ФУ – Френско училище. Δ **ФУ** „Виктор Юго“.

ФУИ [фуй] – Факултет по управление и информатика.

ФУФ – Фондация „Учебнообразователен фонд“.

ФФ [фè-фè] – Фармацевтичен факултет.

ФФ [фè-фè] – Физически факултет.

ФФ [фè-фè] – Филологически факултет.

ФФ [фѐ-фѐ] – **Философски факултет**.

ФФКДБ – **Федерация на финансово-контролните дейци в България**.

ФФН хим. – **Фенолформалдехидна поволачна смола**.

ФФС хим. – **Фенолформалдехидна смола**.

ФФФ хим. – **Фурфурилфенолформалдехидна смола**.

ФХМ – **Фондация „Хоспис Милостърдие“**.

ФХП [фѐ-ха-пѐ] – **Федерация „Хранителна промишленост“ (Конфедерация на труда „Подкрепа“)**.

ФХС – **Федерация на хлебарите и сладкарите**.

ФЦ (–) [ѐф-цѐ] – **Фекална цистерна** (напр.: ФЦ-25).

ФЦ – **Фитнес център**. Δ **ФЦ „Академик“**.

ФЦБ [фѐ-це-бѐ] – **Федерация „Царство България“**.

ФЦОО – **Фондация „Център – отворено образование“**.

ФЧК [фѐ-че-ка] – **Френски червен кръст**.

ФЧХ *електр.* – **Фазово-честотна характеристика**.

ФШ (–) [ѐф-шѐ] – **Шихтов филтър** (напр.: ФШ-20/20).

ФЮНК [фюнк], *фр.* FUNC (Force

de l'union nationale Cambodge) – **Обединен национален фронт на Камбоджа**.

Х

Х (–) [хе] – **Хелиограф** (напр.: Х-1000).

(–) **Х** [ха], *метал.* – **В марката на хромиста стомана** (напр.: Ст40Х).

х – **хекто...** (десетична представка към измерителни единици, напр.: **хг** – хектограм, **хл** – хектолитър).

х. – **хижа** (със собствено име). Δ **х.** „Алеко“.

х. – **хиляди; хил.** (след цифра). Δ **500 х.**

ХА (–) [ха] – **Автоматична хранилка** (напр.: ХА-4, ХА-6).

ХА *мн.* – **Холандски авиолинни**. Δ **ХА КЛМ**.

ха – **хектар** (след цифра).

ХАБ [хаб], *воен.* – **Химическа авиационна бомба**.

ХАД [хад] – **Холдингово акционерно дружество**.

ХАЛ [хал], *ж. и м., англ.* HAL (Hawaiian Airlines) – **Хавайски въздушни линии**.

ХАП [хап] – **Християнаграрна партия**.

Хартіякооп ж. – Кооперация за обработка на хартія.

ХАС воен. – Хидроакустична станция.

ХБ – Хиосбанк (Акционерно дружество).

ХБДХ биохим. – Хидроксibuтиратдехидрогеназа.

ХБРП воен. – Хигиенно, бактериологично и радиационно подразделение.

ХВ мн., воен. – Химически войски.

ХВК [хè-ве-кà], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Хранително-вкусов комбинат.

ХВО [хè-ве-ò], м. и (разг.) ср. (член. -то) – Цех за химическо очистване на водата; Химводоочистка.

ХВП биол. – Хранително-вкусова промишленост.

ХВТП – Верижно-транспортна хранилка за птици.

хвч физ. – хектоватчас (след цифра).

ХГ – Художествена галерия.
△ ХГ – Пловдив.

хг – хектограм (след цифра).

ХГД – Издателство „Христо Г. Данов“.

ХДЕК хим. – Хлоралилдиетилдитиокарбамат.

ХДНП – Християндемократичес-

ка пародна партия (Молдавия).

ХДП [хè-де-пè] – Християндемократическа партия (Италия).

ХДС [хè-де-сè] – Християндемократически съюз (Германия).

ХЕ биохим. – (Псевдо) холинестераза.

ХЕИ [хè-й], ж. и (разг.) ср. (член. -то) – Хигиенно-епидемиологична инспекция.

ХЕК [хек] – Хидро-енергийна каскада. △ ХЕК „Горна Арда“.

хèлио, член. -то, ср., разг. – Хелиографско копие.

хèлноко̀пие, мн. -ия, ср. – Хелиографско копие.

ХЕМИОЗ [хèмиòз] – Републиканско научно дружество на хигиенистите, епидемиолозите, микробиолозите и организаторите на здравеопазването.

Хèмоко̀пир ж. – Самокопираща хартія, произвеждана в завод „Хемус“ – Бургас.

ХЕС [хес] – Хидро-енергийно строителство.

ХЕС [хес], ж. и м. – Химико-епидемиологична станция.

ХЕУ [хè-ù] – Хигиенно-епидемиологично управление.

ХЗ [хè-зè] – Химически завод.

ХЗ [хè-зè] – Хладилен завод.

ХЗ – Хлебозавод.

ХИ – Хлебни изделия (в ембелата на търговски заведения за хлебни изделия).

хидравл. – хидравличен.

хѝдро... – Хидравличен (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: хидропомпа, хидротурбина).

хѝдро... – Хидроелектрически (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: хидростанция).

хѝдро... – Хидротехнически (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: хидросъоръжение, хидросистема).

хидрогеол. – хидрогеология.

хидрол. – хидроложки.

Хѝдрострѝй м. – Стопанско обединение за строителство на хидроенергийни обекти, язовири за напояване и др.

хидротехн. – хидротехнически.

хил. – хиляди; х. (след цифра).

△ 100 хил.

ХИМ библ. – Химическа промишленост.

...хим... – Химически (като съставна част на сложностъкратени думи, напр.: химкомбинат, Химимпорт, Химпроект, Нефтохим).

хим. – химически.

хим. – химия.

Хѝмвѝдоочѝстка ж. – Цех за химическа очѝстка на водата; ХВО.

Хѝмимпѝрт м. – Външнотърговска организация за внос (импорт) и износ на химикали, пластмаси, нефтопродукти и др.

химкомбинат м. – Химически комбинат; ХК.

Хѝмкомплѝкт м. – Инженерингова стопанска организация за изграждане на комплектни обекти на химическата промишленост в страната и чужбина.

Хѝмметалѝургпрѝект м. – Институт за проучване и проектиране на обекти на химическата промишленост и металургията.

Хѝмметалѝургремѝнт м. – Специализирана организация за ремонт на обекти на химическата промишленост и металургията.

химотрѝоника ж. – Наука, разглеждаща междинни проблеми на автоматиката, електрониката и електрохимията.

Хѝмпро, член. – то, ср. (Химическа промишленост) – Прахообразен препарат за пране.

Химпроект *м.* – Проектантска организация за проектиране на обекти на химическата промишленост.

Химремонтстрой *м.* – Дружество за проектиране, изработване, монтаж и ремонт на химически и металургични инсталации.

Химснаб *м.* – Стопанско обединение за снабдяване с органични и неорганични химикали, багрила, минерални торове и др.

Хипромез *м., рус.* Гипромез (Государственный союзный институт по проектированию металлургических заводов) – Държавен институт за проектиране на металургични заводи.

хирург. – хирургически.

ХИС – Християнско-исторически съюз (Нидерландия).

ХИС – Хърватска информационна служба.

ХИУ [хйу] – Художествено-индустриално училище (1920).

Хифоцим (–) – Марка хидрофобен цимент (напр.: Хифоцим-1).

ХК [хè-кà] – Хандбален клуб.

ХК биохим. – Хексокиназа.

ХК (–) [хè-кà], *техн.* – Хермети-

чен клапан (напр.: ХК-150, ХК-200).

ХК [хè-кà] – Химически комбинат; химкомбинат.

ХК воен. – Химически корпус (НАТО).

ХК [хè-кà] – Хотелски комплекс. Δ ХК „Палма“; ХК „Копитото“.

ХКГ библи. – Хонг Конг.

ХКМТ [хè-ка-ме-тè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Химически комбинат за минерални торове.

ХКПВ [хè-ка-пе-вè], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Химически комбинат за полиестерни влакна.

ХЛ – Химическа лаборатория.

хл – хектолитър (след цифра).

ХЛБ *хим.* – Хидрофилнолипофилен баланс.

хлортен *м., хим.* – Хлориран терпентин.

хлортёр *м., хим.* – Хлориран терпен.

ХЛС воен. – Хидролокационна станция.

хм – хектометър (след цифра).

ХМИ [хè-ме-й] – Хигиенно-медицинска индустрия (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

ХМК *хим.* – Хидразид на малеи-

новата киселинна.

ХМО [хè-ме-ò] – Хидрометеорологична област.

ХМС [хè-ме-сè], *ср.* (разг., *член.* -то) – Хидромелиоративно строителство (специалност във висши учебни заведения).

ХМС [хè-ме-сè], *ж.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Хидрометеорологична станция.

ХМТС [хè-ме-те-сè], *ж.* и *ср.* (разг., *член.* -то) – Хидромелиоративна машинно-тракторна станция.

ХМФ [хè-ме-фè] – Химико-математически факултет.

ХН *воен.* – Хеликоптер за наблюдение.

ХН (-) [хè-èn] – Хидравлична помповка (металорежеща машина) (напр.: ХН-25М).

Хп *физ.* – хенри (единица за индуктивност и взаимоиндуктивност), (след цифра).

ХНД [хè-не-дè] – Хуманитарни науки и дизайн.

Хи/м *физ.* – хенри на метър (единица за магнитна проникваемост), (след цифра).

ХНП [хè-не-пè], *м.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то), *воен.* – Химически наблюдателен пост.

ХНП [хè-не-пè] – Християнска пародна партия (Белгия).

ХО *воен.* – Химическо оръжие.
хол. – холандски.

хòмо... – Хомосексуален (като първа съставна част на сложностъкратени думи, напр.: хомобрак, хомодвойка).

хòремаг *м.* – 1. Само *ед.* Хотели, ресторанти, магазини (търговско предприятие).

2. *член.* -ът, -а, *мн.* -зи. Ресторант в малко селище.

хореогр. – хореография.

ХОС [хос] – Хидромелиоративна опитна станция.

хот. – хотел. Δ *хот.* „Амбасадор“.

хот.-рест. – хотел-ресторант. Δ *хот.-рест.* „На върха“.

ХП – В емблемата на Търговско предприятие „Хлебна промишленост“.

ХП (-) [хè-пè] – Потъващ хидрант (напр.: ХП-90, ХП-125).

ХП [хè-пè] – Хидропарк. Δ *ХП* „Академика“.

ХП – Храм-паметник. Δ *ХП* „Св. Александър Невски“.

ХПАА *хим.* – Хидролизиран полиакриламид.

ХПК [хè-пе-ка], *хим.* – Химически потребен кислород.

ХПО [хè-пе-ò] – Художествено пространствено оформление (Секция в Съюза на българ-

ските художници).

ХППБ *воен.* – Хирургична поле-
ва подвижна болница.

ХПС (–) [хѐ-пе-сѐ], *техн.* – Хид-
равлично променливо съпро-
тивление (напр.: ХПС-1).

ХПТПК – Художествено-при-
ложна трудово-производител-
на кооперация. Δ **ХПТПК**
„Българско народно творче-
ство“.

ХР *воен.* – Химическо разузна-
ване.

ХР – Хотел-ресторант. Δ **ХР**
„На върха“.

Хранекспорт *м.* – Външнотър-
говска организация за износ
(експорт) и внос (импорт) на
хранителни стоки, зърнени
храни, варива, масла, фуражи
и др.

Хранмаш *м.* – Стопанско обеди-
нение, което доставя, изнася
или организира монтажа и
шефмонтажа на машини за
хранително-вкусовата про-
мишленост.

Хранпроект *м.* – Институт за
проучване и проектиране на
машини за хранително-вкусо-
вата промишленост.

ХРД [хѐ-ер-дѐ], *воен.* – Химичес-
ки разузнавателен дозор.

Хромал *м., метал.* – Сплав за

електронагревателни уреди
със състав: желязо, **хром** и
алуминий.

хромел *м., метал.* – Сплав на
никел и **хром**, използвана в
пирометрията.

хропол. – хронологичен.

хромом. – хронометрически.

ХРС биохим. – Холинреактивна
система.

ХС (–) [хѐ-сѐ], *техн.* – Хидрав-
лично постоянно съпротивле-
ние (напр.: ХС-1).

ХС – Хладилен сервис.

ХС – Хранителни стоки (в ем-
блемата на търговските заве-
дения за хранителни стоки).

ХС [хѐ-сѐ] – Християнски съюз
(Финландия).

Хс – Хасково (в регистрационни-
те номера на моторни превоз-
ни средства от Хасково и Хас-
ковски окръг). Δ **Хс 15-16**.

ХС – Художествен салон.

ХСЗ [хѐ-се-зѐ] – Хумор, сатира,
забава (отдел, редакция и под.).
 Δ **Дискоотека ХСЗ**.

ХСНП [хѐ-се-не-пѐ] – Християн-
ско-социална народна партия
(Люксембург).

ХСО *воен.* – Химически осколо-
чен снаряд.

ХСПЕ *хим.* – Хлорсулфонов по-
лиетилен.

ХСС [хè-се-сè] – Християнски студентски съюз (Мексико).

ХСС [хè-се-сè] – Християнсоциален съюз (Германия).

ХССР *истор., рус.* ХССР (Хорезмская Советская Социалистическая Республика) – Хорезмская съветска социалистическа република (1923-1924 г.).

ХТ – „Хасковска трибуна“ (вестник).

ХТЗ [хè-те-зè] *рус.* ХТЗ (Харьковский тракторный завод имени Сергея Орджоникидзе) – 1. Харьковски тракторен завод.

2. В марката на трактори, произведени в Харьковския тракторен завод (напр.: ХТЗ-7).

ХТИ [хè-те-й], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – 1. Химико-технологичен институт; ВХТИ. Δ *Завърших ХТИ.*

2. Сградата, в която се помещава Химико-технологичният институт; ВХТИ. Δ *Отивам до ХТИ-то. Ще се срещнем пред ХТИ-то.*

ХТКАзрон. – Хидротермичен коефициент на Селянинов (за определяне на климатичните условия).

ХТМУ [хè-те-ме-у] – Химико-технологичен и металургичен

университет.

ХТС [хè-те-сè] – Хидротехническо съоръжение.

худ. – художествен.

худ. – художник.

ХФ [хè-фè] – Химически факултет.

ХФДМ *хим.* – Хлорфенил-диметилкарбамид.

ХФЗ [хè-фе-зè], *м. и (разг.) ср.* (член. -то) – Химико-фармацевтичен завод.

ХХ – Хемус Хотелс (Еднолично акционерно дружество).

Хц физ. – херц (единица за честота), (след цифра).

ххх *хим.* – Хексахлорциклохексан.

ХЧ – Химическо чистене. Δ *ХЧ „Свежест“.*

хърв. – хърватски.

Ц

Ц (–) [це] – Цвеклокомбайн (напр.: Ц-25).

ц – центнер (след цифра).

ЦА [цè-à] – Център по архитектурознание (Българска академия на науките); ЦАрх.

ЦАБ [цаб], *м. (разг., член. -ът, -а) и ж.* – Централна автобаза.

ЦАБ [цаб] – Централна армейска библиотека.

ЦАГИ [ца̀ги], *рус.* ЦАГИ (Центральный аэрогидродинамический институт имени Н. Е. Жуковского) – Централен аерохидродинамичен институт.

ЦАИ [ца̀и] – Център за академични изследвания.

ЦАИО [ца̀ио] – Център за автоматично информационно обслужване.

ЦАК [цак] – Централен аеро клуб.

ЦАК [цак] – Централен армейски клуб.

ЦАМ [цам], *м., метал.* – Леярска сплав от цинк, алуминий и мед.

ЦАМИС [ца̀мис] – Централноафрикански митнически и икономически съюз (Регионална икономическа групировка в Тропическа Африка).

ЦАМК [цамк] – Централен автомобил клуб.

ЦАМФ *биохим.* – Циклическ аденозин монофосфат.

ЦАОГ [ца̀ог] – Център за административно обслужване на гражданите.

ЦАОД *воен.* – Център за автоматична обработка на данни.

ЦАП [цап] – Център за анализи

и прогнози.

ЦАПИС [ца̀пис] – Централноазиатски икономически съюз.

ЦАПК [ца̀-пе-ка̀] – Център за автоматизация на проектирането и конструирането. Δ ЦАПК „Прогрес“ ООД.

ЦАПО [ца̀по] – Централна архитектурна и проектантска организация.

ЦАР [цар] – Централноафриканска република.

ЦАрх – Център по архитектурознание (Българска академия на науките); ЦА.

ЦАС *воен.* – Централен артилерийски склад.

ЦАСД – Църква на адвентистите от Седмия ден.

ЦАТИП *воен.* – Централен артилерийско-танков изпитателен полигон.

ЦБ – Централна база.

ЦБ [цѐ-бѐ], *техн.* – Централна батерия (система телефонни апарати).

ЦБ [цѐ-бѐ] – Централна библиотека. Δ ЦБ на БАН.

ЦББАН – Централна библиотека при Българската академия на науките.

ЦБИ – Център за бизнес и иновация.

ЦБИБ [цѐ-бѐиб] – Център за

близкоизточни изследвания в България; ЦБИИБ.

ЦБИИБ – Център за близкоизточни изследвания в България; ЦБИБ.

ЦБМП [цѐ-бе-ме-пѐ] – Център за бърза медицинска помощ.

ЦБНТИ – Централно бюро за научно-техническа информация.

ЦБНТТХ – Център за борба с незаконния трафик и търговия с хора (Министерство на вътрешните работи).

ЦБП [цѐ-бе-пѐ] – Централна патентна библиотека.

ЦБПС [цѐ- бе-пе-сѐ] – Център за бойна подготовка и спорт (Министерство на вътрешните работи).

ЦБРД [цѐ-бе-ре-дѐ] – Централно бюро за разпространение на демокрацията (САЩ).

ЦБССА – Централна библиотека при Селскостопанската академия.

ЦБХ (–) [цѐ-бе-хѐ] – Бутален хидравличен цилиндър (напр.: ЦБХ-221 А, ЦБХ-222 А).

ЦБХЛ [цѐ-бе-хе-ѐл] – Централна биохимична лаборатория (Българска академия на науките).

ЦБЩ [цѐ-бе-щѐ] – Централен

бригадирски щаб.

ЦВ – „Църковен вестник“.

цв. – цветен.

ЦВА [цѐ-вс-а̀] – Централен военен архив.

ЦВБИ – Централен ветеринарно-бактериологичен институт.

Цветмѐстпрѐм м. – Цветно-металургична промишленост (завод).

ЦВИЗПБ – Централен ветеринарен институт по заразни и паразитни болести.

ЦВИМ – Централен военноисторически музей.

ЦВК [цѐ-ве-кà] – Централен военен клуб.

ЦВЛК [цѐ-ве-ел-кà] – Централна военнолекарска комисия.

ЦВМП [цѐ-ве-ме-пѐ] – Център за внедряване на пластмасите в машиностроенето.

ЦВПК [цѐ-ве-пе-кà] – Център за външноикономическа подготовка на кадри (Министерство на икономиката).

ЦВС [цѐ-ве-сѐ] – Централна ветеринарна служба.

ЦВТИ [цѐ-ве-те-й̀] – Център за външнотърговска информация.

ЦВУ [цѐ-ве-у̀] – Централен военен архив.

ЦГА воен. – Централна група

армии (НАТО).

ЦГАЦЕ *воен.* – Централна група армии в Централна Европа.

ЦГВИА, *рус.* ЦГВИА (Центральный государственный военно-исторический архив) – Централен държавен военно-исторически архив.

ЦГК [цѐ-ге-ка̀] – Център за граждански контрол.

ЦГП [цѐ-ге-пѐ] – Център на граничната полиция.

ЦГСМП – Център за горива, смазочни материали и присадки.

ЦД [цѐ-дѐ] – Централен депозитар.

ЦДА [цѐ-де-а̀] – Централен държавен архив.

ЦДА [цѐ-де-а̀] – Цифров диференциален анализатор.

ЦДАРЕ – Централен държавен архив на Република България.

ЦДГ [цѐ-де-гѐ] – Целодневна детска градина.

ЦДИА [цѐ-де-и-а̀] – Централен държавен исторически архив.

ЦДКА [цѐ-де-ка̀], *рус.* ЦДКА (Центральный дом Красной Армии) – 1. Централен дом на Червената армия.

2. Спортен клуб към Централния дом на Червената армия.

3. Спортен отбор към този

клуб.

ЦДНА [цѐ-де-не-а̀], *м. и ср.* (разг., *член.* -то) – 1. Централен дом на Народната армия.

2. Спортно дружество към Централния дом на Народната армия.

3. Спортен отбор към това дружество. Δ *ЦДНА-то би с 3:1.*

ЦДНТ [цѐ-де-не-тѐ] – Централен дом за пародно творчество.

ЦДО [цѐ-де-о̀] – Център за дистанционно обучение.

ЦДП (–) [цѐ-де-пѐ] – Двойнодействащ пневматичен цилиндър (напр.: ЦДП-40x710-3).

ЦДП (–) [цѐ-де-пѐ] – Дисков преносим циркуляр (напр.: ЦДП-450).

ЦДП [цѐ-де-пѐ] – Централен диспечерски пункт.

ЦДП [цѐ-де-пѐ] – Център, демократия и прогрес (центристка групировка във Франция).

ЦДС [цѐ-де-сѐ] – Централна диспечерска служба.

ЦДТ [цѐ-де-тѐ], *рус.* ЦДТ (Центральный детский театр) – Централен детски театър (Русия).

ЦДТА [цѐ-де-те-а̀] – Централен държавен технически архив.

ЦДУ [цѐ-де-у̀] – Централно диспечерско управление (на обе-

динената енергийна система на страните – членки на СИВ).

ЦЕ – Център по европеистика (Софийски университет).

ЦЕБ [цеб] – Централна европейска банка (Европейски съюз).

ЦЕИ – Център за европейски изследвания (Европейски съюз).

ЦЕИМ [цейм], *ед.* и *мн.* – Цифрова електронноизчислителна машина; ЕЦИМ.

ЦЕК – Център за езикова квалификация.

ЦЕКИ – Център за етнокултурни изследвания.

Целхарт – Хартиена фабрика.

ЦЕМ – Център по естетична медицина. Δ *ЦЕМ „Мая“*.

Центенергоремонт *м.* – Предприятие за централизиран ремонт на оборудването на топлоелектрически централи и др.

ЦЕНТИ [центи] – Център за научна и техническа информация.

ЦЕНТИИ [центиий] – Център за научно-техническа и икономическа информация; ЦНТИИ. *центр.* – централен.

Централфот *ср.* – Централно фотографско ателие.

Центромор *м., пол.* Centromor (Centrala Morska Importowo-

Eksportowa) – Външнотърговско предприятие за внос и износ на морски съоръжения (Полша).

ЦЕП – Централна експедиция на печата.

Цепеля *ж., пол.* Cepelia и CPLiA (Centrala Przemysłu Ludowego i Artystycznego) – 1. Само *ед.* Централа за художествени и народни занаяти (Полша) (1949-1954).

2. Магазин за изделия на художествените и народните занаяти.

ЦЕПК [цѐ-пе-ка] – Централна експертно-проверовъчна комисия.

ЦЕПУО – Централно-европейска програма за обмен в университетското образование.

ЦЕРА [цѐра], *ж.* и *ср.* – Центенергоремонт и автоматика (стопанско предприятие за централизиран ремонт на оборудването на топлоелектроцентрали, автоматизация на енергосистемите и др.).

ЦЕРБ [церб] – Централна енергоремонтна база.

ЦЕРН [цѐрн], *фр.* CERN (Conceil Européen pour la Recherche Nucléaire) – Европейска организация за ядрени изследвания.

ЦЕСТАТ [цестàт] – Централна европейска статистика.

ЦЕУ [цè-ù] – Централен европейски университет (Будапеща).

ЦЗ [цè-зè] – Циментов завод.

ЦЗК [цè-зе-кà] – Център за заваряване и контрол.

ЦЗЛ [цè-зе-èл] – Централна заводска лаборатория.

ЦЗМК [цè-зе-ме-кà] – Център за защита на металите от корозия.

ЦЗПБ [цè-зе-пе-бè] – Център по заразни и паразитни болести.

ЦЗС [цè-зе-сè] – Църковно земеделско стопанство.

ЦИ [цè-й] – Централен институт.

ЦИ... – Централен институт (напр.: ЦИЕ, ЦИНТИ, ЦИИЛ и др.).

ЦИАИ [циàй] – Църковен историко-архивен институт.

циг. – цигански.

ЦИД [цид] – Център за изследване на демокрацията.

ЦИД [цид] – Център за идеологически дисциплини.

ЦИД [цид] – Център за информация и документация (Европейски съюз).

ЦИДС – Централен израилтянски духовен съвет.

ЦИЕ [циè] – Централен институт по елементи.

ЦИЕК [циèк] – Център за източни езици и култури.

ЦИЕКРС – Център за изследване на етнически конфликти и регионалната етичност.

ЦИЕОТ – Център за изпитване на електронна и офистехника.

ЦИЕХ [циèх], пол. CIECH (Centrala Importowo-Eksportowa Chemikaliów) – Външноотъгровска централа за химикали; вж. ЧИЕХ.

ЦИИД [цийд] – Централен институт за информация и документация (Федерална република Германия).

ЦИИЖ [цийж] – Централен изследователски институт по животновъдство.

ЦИИТ [цийт] – Централен институт по изчислителна техника.

ЦИК [цик] – Централна изборителна комисия.

ЦИК [цик], рус. ЦИК (Центральный Исполнительный комитет) – Централен изпълнителен комитет (СССР, 1924-1937).

ЦИК [цик] – Център за изкуство и кинематография.

ЦИК [цик] – Център за източни

култури.

цикл. изд. – циклостилно издание.

циклопеч. – циклопечат.

ЦИКСМ [цй-ка-се-мѐ] – Център за информация по качество, стандартизация и метрология.

ЦИЛ [цил] – Централна измерителна лаборатория.

ЦИЛ [цил] – Централна изпитателна лаборатория.

ЦИЛ [цил] – Централна институтска лаборатория.

ЦИМ [цим] – Център за информация по медицина.

ЦИМ [цим] – Цифрова изчислителна машина.

цимат *хим.* – Цинков диметилдитиокарбамат.

цинѐб *хим.* – Цинков етиленбисдитиокарбамат.

ЦИНТИ [цйнти] – Централен институт за научно-техническа информация.

ЦИНТИАС [цйнтиас] – Централен институт за научно-техническа информация по архитектура и строителство.

ЦИНТИИ [цйнтий] – Централен институт за научно-техническа и икономическа информация.

ЦИНТИСИ [цйнтисй] – Централен институт за научна, тех-

ническа, икономическа и социална информация.

ЦИНТС [цйн-те-сѐ] – Център за изкуство, наука, техника и спорт.

Циоргпроект м. – Централен институт „Оргпроект“.

ЦИП воен. – Център за информация на полетите.

ЦИП – Център на индийските профсъюзи.

ЦИПД – Център за изследване на пряката демокрация (Софийски университет).

ЦИППС – Централен институт за програмни продукти и системи.

ЦИР [цир] – Център за икономическо развитие.

ЦИС – Център за изкуства „Сорос“.

ЦИТ [цит] – Цифрова изчислителна техника.

ЦИТ [цит], *рус.* ЦИТ (Центральный институт труда) – Централен институт по труда (СССР, 1920 г.).

ЦИТ [цит] – Център за изчислителна техника.

ЦИТАС [цйтас] – Център за информационни технологии и автоматични системи.

ЦИТС [ците] – Център за информационни технологии в съоб-

щенията (Българска телекомуникационна компания).

ЦИУ [циу], *електрон.* – Цифрово интегриращо устройство.

ЦИУУ [циуу] – Централен институт за усъвършенстване на учители.

ЦИЦУ [цицу] – Център за информация по централно управление.

ЦИЧЕ – Център за изучаване на чужди езици.

ЦК – Център за квалификация. Δ ЦК „Детелина“ ЕООД.

ЦК [цѐ-ка] и [цѐка], *м.* (разг., *член.* -то) – Централен комитет.

ЦК – Център за красота. Δ ЦК „Ялта“.

ЦКБ [цѐ-ка-бѐ] – Централна клинична болница.

ЦКБ [цѐ-ка-бѐ] – Централна кооперативна банка.

ЦКБППМН – Централна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

ЦКДМ [цѐ-ка-де-мѐ], *истор.* – Централен комитет на демократичната младеж.

ЦКК [цѐ-ка-ка] – Централна контролна комисия.

ЦКК [цѐ-ка-ка] – Център за квалификация на кадри.

ЦКЛ [цѐ-ка-ѐл] – Централна комбинатска лаборатория.

ЦКМИ [цѐ-ка-ме-й] – Централна комисия за местни избори.

ЦКО [цѐ-ка-ò] – Цех „Корабно обзавеждане“.

ЦКОН [цѐ-ка-òн] – Център за комплексно обслужване на населението.

ЦКОПК [цѐ-ка-о-пе-ка] – Център за кадрово осигуряване и подготовка на кадри.

ЦКП [цѐ-ка-пѐ] – Централна консултативна поликлиника.

ЦКП [цѐ-ка-пѐ], *воен.* – Централен контролен пункт.

ЦКП [цѐ-ка-пѐ] – Център за консултации и психотерапия.

ЦКП [цѐ-ка-пѐ], *воен.* – Център за координация на полетите.

ЦКПМ [цѐ-ка-пе-мѐ] – Център по качество, производителност и мениджмънт.

ЦКПМ [цѐ-ка-пе-мѐ] – Център по качество, производителност и мениджмънт.

ЦКПС [цѐ-ка-пе-сѐ], *м.* и (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Централен комитет на професионалните съюзи.

ЦКПСЗР – Централен комитет на професионалния съюз на здравните работници.

ЦКРК [цѐ-ка-ре-ка] – Централ-

на контролно-ревизионна комисия.

ЦКС [цѐ-ка-сѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Централен кооперативен съюз.

ЦКТ [цѐ-ка-тѐ] – Централен куклен театър.

ЦКХБРО *воен.* – Център за контрол на химическата, бактериологичната и радиационната обстановка.

ЦКЦ [цѐ-ка-цѐ] – Централен компютърен център.

ЦЛ [цѐ-ѐл] – Централна лаборатория. Δ **ЦЛ** „Електрохимически източници на ток“ (БАН).

ЦЛ... – Централна лаборатория (напр.: **ЦЛАТ**, **ЦЛЕ** и др.).

ЦЛА [цѐ-ле-а], *ж. и (разг.) [цла], ср. (член. -то)* – Централна лаборатория по автоматизация.

ЦЛАНП [цланп], *ж. и м.* – Централна лаборатория по автоматизация и научно приборостроене.

ЦЛАП [цлап], *ж. и м.* – Централна лаборатория по полимери.

ЦЛАТ [цлат], *ж. и м.* – Централна лаборатория по автоматика и телемеханика.

ЦЛАТОХТ [цлатòхт], *ж. и м.* – Централна лаборатория по теоретични основи на химическа-

та техника.

ЦЛАФИ [цлафѝ], *ж. и ср.* – Централна лаборатория за агрофизически изследвания.

ЦЛАФОП [цлафòп], *ж. и м.* – Централна лаборатория по фотопроекти (Българска академия на науките); **ЦЛФ**, **ЦЛФП**.

ЦЛБА [цлаба] – Централна лаборатория по биоприборостроене и автоматизация.

ЦЛББД – Централна лаборатория по биология и болести на дивеча (Селскостопанска академия).

ЦЛБИ [цлаби] – Централна лаборатория по биомедицинско инженерство (Българска академия на науките); **ЦЛБМИ**.

ЦЛБМИ – Централна лаборатория по биомедицинско инженерство (Българска академия на науките); **ЦЛБИ**.

ЦЛБФ [цѐ-ле-бе-фѐ] – Централна лаборатория по биофизика.

ЦЛВГ [цѐ-ле-ве-гѐ] – Централна лаборатория по висша геодезия.

ЦЛВСЕЕ – Централна лаборатория по ветеринарно-санитарна експертиза и екология.

ЦЛЕ [цѐ-ле-ѐ] и [цле] – Централна лаборатория по екология

(Българска академия на науките).

ЦЛЕ [цѐ-ле-ѐ] и [цле] – Централна лаборатория по енергетика.

ЦЛЕК [цлек] – Централна лекарска комисия.

ЦЛЕМА [цлѐма] – Централна лаборатория за електронна медицинска апаратура.

ЦЛЕХИТ [цлехйт], *ж. и м.* – Централна лаборатория по електрохимически източници на ток (Българска академия на науките).

ЦЛИМ [цлим], *ж. и м.* – Централна лаборатория за изучаване на мозъка (Българска академия на науките).

ЦЛКИ [цѐ-ле-ке-й] – Централна лаборатория за космически изследвания.

ЦЛМК [цѐ-ле-ме-ка] – Централна лаборатория по минералогия и кристалография (Българска академия на науките).

ЦЛМП [цѐ-ле-ме-пѐ] – Централна лаборатория по мехатроника и приборостроене (Българска академия на науките).

ЦЛО [цѐ-ле-ò] – Централна лаборатория по обогатяване.

ЦЛОЕ [цлòе] – Централна лаборатория по обща екология.

ЦЛОЗОИ [цлòзòи], *ж. и м.* –

Централна лаборатория за оптически запис и обработка на информация (Българска академия на науките).

ЦЛПМ [цлà-пе-мѐ] – Централна лаборатория по пътища и мостове.

ЦЛПОИ [цлпòи] – Централна лаборатория по паралелна обработка на информацията.

ЦЛПР [цѐ-ле-пе-рѐ] – Централна лаборатория по проблемите на регенерацията; ЦЛР.

ЦЛПФ [цѐ-ле-пе-фѐ] – Централна лаборатория по приложна физика.

ЦЛР [цѐ-ле-рѐ] – Централна лаборатория по проблемите на регенерацията; ЦЛПР.

ЦЛРДЦП – Център за лечение и рехабилитация на деца с церебрална парализа.

ЦЛС [цѐ-ле-сѐ] – Център за либерални стратегии.

ЦЛСЕНЕИ [цѐ-ле-се-не-й], *ж. и ср.* – Централна лаборатория по слънчева енергия и нови енергийни източници (Българска академия на науките).

ЦЛСЗВ – Централна лаборатория по слънчево-земни въздействия (Българска академия на науките).

ЦЛСМ [цѐ-ле-се-мѐ] и [цлà-се-

ме] – Централна лаборатория по сеизмична механика (Българска академия на науките).

ЦЛСМСИ – Централна лаборатория по сеизмична механика и сеизмично инженерство (Българска академия на науките).

ЦЛСУ [цласу] – Централна лаборатория по системи за управление (Българска академия на науките).

ЦЛФ – Централна лаборатория по фотопроекти (Българска академия на науките); ЦЛФП; вж. **ЦЛАФОП**.

ЦЛФМ – Централна лаборатория по физикохимична механика (Българска академия на науките); ЦЛФХМ.

ЦЛФП – Централна лаборатория по фотопроекти (Българска академия на науките); ЦЛФ; вж. **ЦЛАФОП**. Δ **ЦЛФП** „Акад. Малиновски“.

ЦЛФХМ – Централна лаборатория по физико-химична механика (Българска академия на науките); ЦЛФМ.

ЦЛХ [цѐ-лѐ-хѐ] – Централна лаборатория по хелминтология.

ЦМБ [цѐ-мѐ-бѐ] – Централна медицинска библиотека.

ЦМБ – Централна минерална

баня (София).

ЦМБ [цѐ-мѐ-бѐ] – Централна монтажна база.

ЦМД [цѐ-мѐ-дѐ] – Цилиндричен магнитен домен.

ЦМИ [цѐ-мѐ-й] – Централен машиностроителен институт.

ЦМК [цѐ-мѐ-кà] – Център за медицинска козметика.

ЦМКВ [цѐ-мѐ-ка-вѐ] – Център за малцинствата и културните взаимодействия.

ЦМНА – Централен музей на Народната армия.

ЦМП [цѐ-мѐ-пѐ] – Център за масова приватизация.

ЦМПТ [цѐ-мѐ-пѐ-тѐ] – Цифрова микропроцесорна техника.

ЦМСЛ [цѐ-мѐ-сѐ-ѐл] – Централна морска строителна лаборатория.

ЦМСС [цѐ-мѐ-сѐ-сѐ] – Централна минно-спасителна станция.

ЦМТО [цѐ-мѐ-тѐ-ѐ], воен. – Център за материално-техническо осигуряване.

ЦН (–) [цѐ-ѐн] – Нагнетателен цилиндър (напр.: ЦН-19).

ЦН – Централно настоятелство.

ЦН – Център по наукознание (Българска академия на науките).

ЦН – Църковно настоятелство.

ЦНАП [цнап], ед. и мн., воен. –

Център за непосредствена авиационна поддръжка.

ЦНЖ [цѐ-не-жѐ] – Център за независим живот.

ЦНИ [цѐ-не-й] – Център за пасърчаване на износа.

ЦНИ [цѐ-не-й] – Център за научна информация.

ЦНИВМИ – Централен научноизследователски ветеринарномедицински институт.

ЦНИД [цнид] – Център за научна информация и документация.

ЦНИД [цнид] – Център за научноизследователска дейност.

ЦНИДПКОИПР – Център за научноизследователска дейност и прогнозиране на комплексното и оптимално използване на природните ресурси.

ЦНИЕРА [цниѐра] – Център за научноизследователска и експериментална работа по амбалаж.

ЦНИЖ [цниж] – Централен научноизследователски институт по животновъдство; **ЦНИИЖ**.

ЦНИИ [цнии] – Централен научноизследователски институт.

ЦНИИ... – Централен научноизследователски институт (напр.: **ЦНИИЖ**, **ЦНИИЗК**).

ЦНИИГС [цнии-ге-сѐ] – Централен научноизследователски институт по горско стопанство.

ЦНИИЖ [цниийж] – Централен научноизследователски институт по животновъдство; **ЦНИЖ**.

ЦНИИЗК [цнии-зе-ка] – Централен научноизследователски институт за земеделски култури.

ЦНИИЛХ [цниийлх], *рус.* **ЦНИИЛХ** (Центральный научно-исследовательский институт лесного хозяйства) – Централен научноизследователски институт по горско стопанство (СССР).

ЦНИИМЕ [цниимѐ], *рус.* **ЦНИИМЭ** (Центральный научно-исследовательский институт механизации и энергетики лесной промышленности) – 1. Централен научноизследователски институт по механизация и енергетика на горската промишленост (СССР).

2. В марката на съоръжения, създадени в този институт (напр.: **ЦНИИМЕ-K5**-електромоторен трион).

ЦНИИО [цниио] – Централен научноизследователски институт по овощарство.

ЦНИИР [цнийр] – Централен научноизследователски институт по растениевъдство.

ЦНИИС [цнийс], *рус.* ЦНИИС (Центральный научно-исследовательский институт связи) – Централен научноизследователски институт по съобщенията (СССР).

Цниитмаш и ЦНИИТМАШ [цнийтмаш], *м.* – Централен научноизследователски институт по технология на машиностроенето; ЦНИТМАШ.

ЦНИИФ [цнийф] – Централен научноизследователски институт по фуражите.

ЦНИИФК [цний-фе-ка] – Централен научноизследователски институт по физическа култура; ЦНИФ.

ЦНИКА [цника], *м. и ж.* – Централен научноизследователски и проектантски институт по комплексна автоматизация на производството.

ЦНИКРД [цний-ка-ре-дѐ] – Център за научноизследователска, проектно-конструкторска и развойна дейност.

ЦНИЛ [цнил], *ж. и м.* – Централна научноизследователска лаборатория.

ЦНИЛХИ [цнилхи], *рус.* ЦНИЛ-

ХИ (Центральный научно-исследовательский лесохимический институт) – Централен научноизследователски и проектантски институт по лесохимическа промишленост (СССР).

ЦНИМЗ [цний-мс-зѐ] – Център за научна информация по медицина и здравеопазване.

ЦНИН [цнин] – Център по наукознание и история на науката.

Цнипетуга и ЦНИПЕТУГА [цнипетуга], *м. и ж.* – Център за научни изследвания, проучване, проектиране и експериментирание по териториално устройство, градоустройство и архитектура.

ЦНИПИА [цнийпиа], *м. и ж.* – Централен научноизследователски и проектантски институт по автоматизация.

ЦНИПКРДТ – Център за научноизследователска, проектно-конструкторска и развойна дейност по тютюна.

ЦНИПП [цнип] – Център за научни изследвания и проектиране на пътища.

ЦНИРД [цнирд], *член. -ът, -а, мн. -овс, м.* – Център за научноизследователска и развойна дейност.

ЦНИРД ВД [цнйрд-ве-дѐ] – Център за научноизследователска и развойна дейност по ветеринарно дело.

ЦНИРДК [цнйр-де-ка] – Център за научноизследователска и развойна дейност по корабостроене.

ЦНИРПД [цнйр-пе-дѐ] – Център за научноизследователска, развойна и проектантска дейност.

ЦНИТ [цнит] – Център за научна информация на труда.

ЦНИТМАШ [цнитмаш] – Централен научноизследователски институт по технология на машиностроенето; вж. **ЦНИИТМАШ**.

ЦНИТПД – Център за научноизследователска и технологично-проектантска дейност.

ЦНИФ [цниф] – Централен научноизследователски институт по физическа култура; вж. **ЦНИИФК**.

ЦНИИ [цѐ-не-ме-й] – Център за научна медицинска информация.

ЦНМО [цѐ-не-ме-ѝ] – Център за наука и международни отношения (Харвард, САЩ).

ЦНО [цѐ-не-ѝ], *воен.* – Център за насочване на огъня.

ЦНО [цѐ-не-ѝ] – Център на неправителствените организации.

ЦНП [цѐ-не-пѐ] – Център за нова политика.

ЦНПН [цѐ-не-пс-нѐ] – Център за неврология, психиатрия и неврохирургия.

ЦНС мед. – Централна нервна система.

ЦНСМ [цѐ-не-се-мѐ], *м. и ср.* (разг., *член.* -то) – 1. Център за нови стоки и мода.

2. Представителен магазин на Центъра за нови стоки и мода.

ЦНТА [цѐ-не-те-а], *воен.* – Център за насочване на тактическата авиация.

ЦНТБ [цѐ-не-те-бѐ] – Централна научно-техническа библиотека.

ЦНТИИ [цѐнтий] – Център за научно-техническа и икономическа информация; **ЦЕНТИИ**.

ЦНТИИСГС – Център за научно-техническа и икономическа информация по селско и горско стопанство.

ЦНТСМД – Център за научно-техническа самодейност сред младежта и децата.

ЦНУХТ [цнухт] – Център по нефрология, урология, хемодиализа и трансплантация.

ЦО – Централен офис.

ЦО [цѐ-ѐ] – Център за обучение.

Δ *ЦО при БАН.*

ЦО [цѐ-ѐ] – Център за отслабване.

ЦО [цѐ-ѐ] – Център по онкология.

ЦОБ [цѐб] – Централно оперативно бюро (Движение за права и свободи).

ЦОВ [цѐв] – Център „Отворена врата“.

ЦОГ [цѐг] – Център за обучение на гълъби (Англия, Германия, САЩ).

ЦОД [цѐд], *воен.* – Център за обработка на данни.

ЦОД [цѐд] – Център „Образование за демокрация“.

ЦОЗ [цѐз] – Център за обществено здраве.

ЦОК [цѐк] – Център за обучение и квалификация.

ЦОМ [цѐм] – Център за обучение на магистрати.

ЦОМД [цѐ-ме-дѐ] – Център по охрана на майчинството и детството.

ЦОМПИ [цѐмпѐ] – Централен обединен медицински полувисш институт.

ЦОНТИ [цѐнти] – Център за отраслова научно-техническа информация.

ЦОО [цѐо] – Център за обучение на охранители.

ЦООС [цѐос] – Център за опазване на околната среда.

ЦОП – Централноамерикански общ пазар.

ЦОП [цѐп] – Център за оптимално планиране.

ЦОРХ [цѐрх] – Център за обучение и развитие по хомеопатия.

ЦОС [цѐс] – Централна оперативна служба.

ЦОС [цѐс] – Център за оперативна съвместимост.

ЦОУ [цѐу], *воен.* – Център за оперативно управление.

ЦОФ [цѐф] – Централна обогатителна фабрика.

ЦОХ [цѐх] – Център по онкология и хематология.

ЦОЩ [цѐщ] – Централен оперативен щаб.

ЦП [цѐ-пѐ] – Целева помощ.

ЦП [цѐ-пѐ], *електр.* – Централен процесор.

ЦП [цѐ-пѐ] – Централна поща.

ЦП [цѐ-пѐ], *воен.* – Център за подготовка. Δ *ЦП „Алфа“ ЕООД.*

ЦП [цѐ-пѐ] – Център за преквалификация. Δ *ЦП „Лидер“.*

ЦП [цѐ-пѐ] – Център за проверка.

ЦПА [цѐ-пe-à] – Централен партиен архив.

ЦПБ [цѐ-пe-бѐ] – Централна патентна библиотека.

ЦПД [цѐ-пe-дѐ] – Пневматичен двойнодействащ цилиндър.

ЦПД [цѐ-пe-дѐ] – Централна паспортизация и документация.

ЦПДИ [цѐ-пe-де-й] – Център за педагогическа документация и информация.

ЦПЕХП [цѐ-пe-хе-пѐ] – Център по промишлена естетика и художествено проектиране.

ЦПЗ [цѐ-пe-зѐ] – Център за психично здраве.

ЦПИ [цѐ-пe-й] – Център за патентна информация.

ЦПИ [цѐ-пe-й] – Център за предприемачество и иновации.
△ ЦПИ „Ирис“ ЕТ.

ЦПК [цѐ-пe-ка] – Център за православна култура (към фондация „Княз Борис І“).

ЦПМ [цѐ-пe-мѐ] – Център за природна медицина.

ЦПМК [цѐ-пe-ме-ка] – Център за подготовка на митнически кадри.

ЦПО [цѐ-пe-ò], *воен.* – Център за противоракетна отбрана.

ЦПП (–) [цѐ-пe-пѐ] – Центробежна противопожарна помпа (напр.: ЦПП-55).

ЦППБ [цѐ-пe-пe-бѐ] – Централна програмна и проектантска библиотека.

ЦППМ [цѐ-пe-пe-мѐ] – Център за предвоенна подготовка на младежта.

ЦПР [цѐ-пe-рѐ] – Център за приложни разработки (Българска академия на науките).

ЦПРБ – Център на промишлеността на Република България (Москва).

ЦПС [цѐ-пe-сѐ] – Център по политика на сигурността (Женева, Швейцария).

ЦПСА [цѐ-пe-се-à] – Център по приложен и системен анализ.

ЦПУ [цѐ-пe-ỳ], *електрон.* – Цифрово програмно управление.

ЦПУ [цѐ-пe-ỳ] – Централен пулт за управление.

ЦПФ [цѐ-пe-фѐ] – Централен приватизационен фонд.

ЦПФ [цѐ-пe-фѐ] – Център за пневмология и фтизиатрия.

ЦПШ [цѐ-пe-шѐ] – Централна планинска школа.

ЦР – Централен район.

ЦР – Централно ръководство.

ЦРБ [цѐ-ре-бѐ] – Централна ремонтна база.

ЦРБ, *рус.* ЦРБ (Центральный российский банк) – Централна

руска банка.

ЦРВ *воен.* – Център на родовے войски.

ЦРТ – Център за развитие на градския транспорт.

ЦРД [цѐ-ре-дѐ] – Център за работа с деца.

ЦРЗВ – Център за редки и защитени видове.

ЦРК [цѐ-ре-ка] – Централна ревизионна комисия.

ЦРКИ – Централен регистър на компесаторните инструменти.

ЦРМ [цѐ-ре-ѐм] – Центробежноролкова мелница.

ЦРМ [цѐ-ре-мѐ] – Център за работа с младежта.

ЦРМ [цѐ-ре-мѐ] – Център за развитие на медиите.

ЦРМУ [цѐ-ре-ме-ѹ] – Център за рехабилитация на младежи с увреждания.

ПРОЗ – Централен регистър на особените залози.

ЦРП [цѐ-ре-пѐ] – Център за развитие на предприемачеството.

ЦРП – Център за развитие на промишлеността (Европейски съюз).

ЦРРДУС – Център за ранна рехабилитация на деца с увреден слух.

ЦРС – Централна разузнавателна служба (Южна Корея).

ЦРСС [цѐ-ре-се-сѐ] – Централна районна станция на съобщенията.

ЦРУ – Централно районно управление.

ЦРУ [цѐ-ре-ѹ], *ср.* (разг., член.-то) – Централно разузнавателно управление (САЩ).

ЦС (–) [цѐ-сѐ] – Силов цилиндър (напр.: ЦС-55, ЦС-100).

ЦС [цѐ-сѐ] – Централен съвет. Δ ЦС на БПС.

ЦС [цѐ-сѐ] – Централна станция.

ЦС *воен.* – Център за снабдяване (НАТО).

ЦСБ [цѐ-се-бѐ] – Централна селскостопанска библиотека; ЦССБ.

ЦСБ [цѐ-се-бѐ] – Централна снабдителна база.

ЦСБ [цѐ-се-бѐ] – Център за сътрудничество в бизнеса (Европейски съюз).

ц. сб. – цитираният сборник.

ЦСБОП [цѐ-се-бѐп] – Централна служба за борба с организираната престъпност.

ЦСВП [цѐ-се-ве-пѐ] – Център за славяновизантийски проучвания. Δ ЦСВП „Акад. Иван Дуйчев“.

ЦСГ [цѐ-се-гѐ] – Център за социални грижи.

ЦСИ [цѐ-се-й] – Център за стра-

тегически изследвания. Δ ЦСИ „Фондация 21 век“.

ЦСИ [цѐ-се-й] – Център за съвременно изкуство (София).

ЦСК [цѐ-се-ка] – Централен спортен клуб.

ЦСКА [цѐ-се-ка], *м. и ср. (разг., член. -то)* – 1. Централен спортен клуб на армията.

2. Спортен отбор към Централния спортен клуб на армията. Δ *ЦСКА-то победи с 2:1.* – *Произв.: цескист, цесекър, цесекъетки.*

ЦСКИ – Централен съюз на кооперациите на инвалидите.

цсл. – църковнославянски.

ЦСМА [цѐ-се-ме-а] – Централна станция на младите агробизолози.

ЦСМП [цѐ-се-ме-пѐ] – Център за спешна медицинска помощ.

ЦСМП [цѐ-се-ме-пѐ] – Център за стратегически и международни проучвания.

ЦСМТ [цѐ-се-ме-тѐ] – Централна станция на младите техници.

ЦСН [цѐ-се-нѐ] – Център за специално назначение (Министерство на вътрешните работи).

ЦСНТИД – Център за селскостопанска научна и техническа информация и документа-

ция.

ЦСОРИП [цѐ-се-о-рип] – Централен специализиран отдел за разследване на икономическите престъпления.

ЦСП [цѐ-се-пѐ] – Център за социални практики.

ЦСПС [цѐ-се-пе-сѐ], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Централен съвет на професионалните съюзи.

ЦСПС [цѐ-се-пе-сѐ] – Център за социална политика в съобщенията (Българска телекомуникационна компания).

ЦСР [цѐ-се-рѐ] – Център за социална рехабилитация.

ЦСС [цѐ-се-сѐ] – Централен спортен съвет.

ЦССБ [цѐ-се-се-бѐ] – Централна селскостопанска библиотека.

ЦССЗ [цѐ-се-се-зѐ] – Център по сърдечностъдовни заболявания.

ЦСТ – Централна съветска телевизия.

ц. ст. – цитираната статия.

ЦСТПК [цѐ-сѐ-те-пе-ка] – Централен съюз на трудово-производителните кооперации.

ЦСТС [цѐ-се-те-сѐ] – Централна спортно-туристическа станция.

ЦСУ [цѐ-се-у], *ср. (разг., член. -то)* – Централно спортно училище.

ЦСУ [цѐ-се-ѹ], *ср.* (разг., *член.* -то) – Централно статистическо управление.

ЦТАК [цтак], *рус.* ЦТАК (Централное телеграфное агентство Кореи) – Телеграфна агенция на Корейската народнодемократична република.

ЦТБ [цѐ-те-бѐ] – Централна техническа библиотека.

ЦТВ – Цветна телевизия.

ЦТЕЛК [цѐ-тѐлк] – Централна трудово-експертна лекарска комисия.

ЦТЗЛ – Централна транспортна зъботехническа лаборатория.

ЦТК [цѐ-те-ка] – Център за транспортна кибернетика.

ЦТКА [цѐ-те-ка] – Център за транспортна кибернетика и автоматизация.

ЦТНИРД [цтнирд] – Център за техническа, научноизследователска и развойна дейност.

ЦТП [цѐ-те-пѐ] – Централно търговско предприятие.

ЦТП *воен.* – Център за тилова поддръжка.

ЦТС [цѐ-те-сѐ], *ж. и* (разг.) *ср.* (*член.* -то) – Централна телефонна станция.

ЦТС [цѐ-те-сѐ] – Център за търговско сътрудничество (Европейски съюз).

ЦТУ [цѐ-те-ѹ] – Централно техническо управление (Българска телекомуникационна компания).

ЦТУ [цѐ-те-ѹ] – Център по телематични услуги (Българска телекомуникационна компания).

ЦТФ *хим.* – Цитидинтрифосфат.

ЦУ [цѐ-ѹ] – Централно управление.

ЦУ *воен.* – Център за управление.

ЦУБ [цуб], *воен.* – Център за управление на батарея.

ЦУБД [цѹ-бе-дѐ], *воен.* – Център за управление на бойните действия.

ЦУВ [цув] – Център за ускорено внедряване.

ЦУВД [цѹ-ве-дѐ], *воен.* – Център за управление на въздушното движение.

ЦУГФ – Циклон успокоител за груби фуражи.

ЦУИ [цѹи], *воен.* – Център за управление и информация.

ЦУМ [цум] – Централен универсален магазин.

ЦУМА [цѹма] – Централно управление на морската администрация.

ЦУМТСиДР – Централно управление за материално-техничес-

ко снабдяване и държавен резерв.

ЦУО [цѹо], *воен.* – Център за управление на огъня.

ЦУО [цѹо], *воен.* – Център за управление и оповестяване.

ЦУП [цуп], *воен.* – Център за управление на полетите.

ЦУР [цур] – Централна уредо-строителна работилница.

ЦУРЕБ [цурѐб] – Централна уредостроителна работилница с експериментална база.

ЦУРК [цурк] – Център за усъвършенстване на ръководни кадри.

ЦУТА [цѹта], *воен.* – Център за управление на тактическата авиация.

ЦУТЕ [цутѐ] – Централно управление „Търговия на едро“.

ЦУТНТ – Център за ученическо, техническо и научно творчество.

ЦУТЦ [цѹ-те-цѐ] – Централен учебно-технически център.

ЦУУ [цѹу], *воен.* – Център за управление на учение.

ЦУЦ [цуц] – Централен учебен център.

ЦФ – Циганска филхармония. Δ ЦФ „Шумен“.

ЦФРТУ – Централен фонд „Разширяване и техническо усъвър-

шенстване“.

ЦФХ [цѐ-фе-хà] – Център по фитохимия (Българска академия на науките).

ЦХ [цѐ-хѐ] – Център по хигиена.

ЦХДБ [цѐ-ха-де-бѐ] – Център за хемодиализа на диабетно болни.

ЦХИ [цѐ-хе-й] – Централен хигиенен институт.

ЦХИ [цѐ-хе-й] – Център за хуманитарни изследвания.

ЦХК [цѐ-хе-кà], *м. и (разг.) ср. (член. -то)* – Целулозно-хартин комбинат.

ЦХЛ [цѐ-ха-ѐл] – Централна химическа лаборатория.

ЦХО [цѐ-хе-ò] – Цех за химическо очистване.

ЦЦ – Цифрова централа (Софийски телеграфни и телефонни станции). Δ ЦЦ-Лозенец.

ЦЧЕ – Център за чужди езици (Нов български университет).

ЦЧЕМ – Център за чужди езици и мениджмънт.

ЦШГЗ [цѐ-ше-ге-зѐ] – Централна школа за гражданска защита.

ЦШГО [цѐ-ше-ге-ò] – Централна школа за гражданска отбрана.

ЦШККТ – Център за широко-лентови комуникации и кабел-

на телевизия.

ЦШОМ – Център за шевни и обувни машини (София).

ЦШОХ – Централна школа по обществено хранене.

църк. лекс. – църковен термин.

ЦЮИЕН – Център за югоизточни европейски изследвания (София).

ЦЯИ – Център за ядрени изследвания (Индия).

Ч

Ч [че], обикн. член. чѐто, ср., воен., рус. **Ч** (час) – За означаване началото на атака, форсиране и под. Δ *Чето е 6 ч.*

ч – час (след цифра). Δ 7 ч.

ч. – част.

ч. – число.

ч. – човека (след цифра). Δ 5 ч.

ЧА *мн.* – Чешки авиолинии.

ЧАГ – Частна английска гимназия. Δ *ЧАГ „Проф. Иван Апостолов“.*

ЧАД – Частно акционерно дружество. Δ *ЧАД „Зографски“.*

ЧАДГ – Частна английска детска градина. Δ *ЧАДГ „Синя птица“.*

ЧАН [чан] – Чешка академия на науките.

ЧАССР [чѐ-à-ѐс-ес-ѐр], *истор., рус.* ЧАССР (Чувашская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Чувашка автономна съветска социалистическа република.

ЧБ – Чорапена борса. Δ *ЧБ „Принцеса“.*

ЧБМ – Честита Баба Марта (в поздравителни картички, телеграми и под.).

ЧБТР – Черноморска банка за търговия и развитие.

ЧБУ – Частно бизнес-училище. Δ *ЧБУ „Евростандарт“.*

ЧВТС, *чеш.* ČVTS (Česká Vědecká-Technická Společnost) – Централен съвет на чешките научно-технически съюзи.

ЧГ – Частна гимназия.

ЧД *воен.* – Челен дозор.

ЧД *радиотехн.* – Честотен детектор.

ч/д *икон.* – човекоден (след цифра); чов./ден.

ЧДГ – Частна детска градина. Δ *ЧДГ „Слънце“.*

ЧДО [чѐ-де-ò], *ед. и мн., воен.* – Частна доброволна организация.

ЧДС [чѐ-де-сѐ] – Частно-държавна собственост.

Чѐдок *м., чеш.* Čedok (Československá Dopravní

Kancelář) – Чехословашко туристическо бюро.

Чекà ж. и (разг.) ср. (член. -то), истор., рус. Чека (Чрезвычайная комиссия по борьбе с контрреволюцией и саботажем) – Всеруска извънредна комисия за борба с контрреволюцията и саботажите (1918-1922); ЧК. – Произв.: чекйст, чекйстка, чекйстки.

ЧЕМ ед. и мн. – Частна електронна медия.

черног. – черногорски.

черт. – чертеж.

четв. – четвъртък.

ЧЕХГ – Частна езикова хуманитарна гимназия. Δ **ЧЕХГ** „Проф. д-р В. Златарски“.

чеш. – чешки.

ЧЗ [чѐ-зѐт] м., чеш. ČZ (Československá zbrojovka) – Марка чешки мотоциклети.

ЧЗЗ – Частно здравно заведение. Δ **ЧЗЗ** „Три Виа“.

ЧЗИБ – Частна земеделска инвестиционна банка.

ЧИАССР истор., рус. ЧИАССР (Чечено-Ингушская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Чечено-Ингушка автономна съветска социалистическа република.

ЧИД – Честит имен ден (в по-

здравителни картички, телеграми и под.).

ЧИЕХ [чиѐх], пол. CIECH (Centrala Importowo-Eksportowa Chemikaliów) – Външнотърговска централа за химикали (Полша); ЦИЕХ.

ЧИЛ библ. – Чили.

ЧИМ електр. – Честотно-импульсна модулация.

ЧИС [чис] – Черноморско икономическо сътрудничество.

числ. грам. – числително.

Чистол, член. -ът, -а, м. – Препарат за почистване на горни дрехи.

чит. – читалище. Δ **чит.** „Наука“.

ЧК – Частна клиника. Δ **ЧК** „Гургулят“.

ЧК [чѐ-кà] и [чекà], ж. и (разг.) ср. (член. -то), рус. ЧК (Чрезвычайная комиссия по борьбе с контрреволюцией и саботажем) – Всеруска извънредна комисия за борба с контрреволюцията и саботажите (1918-1922); Чека.

– Произв.: чекйст, чекйстка, чекйстки.

ЧКБ – Чехословашки клуб в България.

ЧКД [чѐ-ка-дѐ], чеш. ČKD (Českomoravská kolben Daněk)

– Чешкоморавски вагоностроителен завод.

ЧКЦ [чѐ-ка-цѐ] – Чешки културен център (София).

чл. – член (прел цифра), Δ чл. 15.

члѣнкѡр, *член.* -ѣт, -а, м., разг. —

Член-корреспондент.

ЧЛЗ [чѐ-лѐ-зѐ], м. и (разг.) ср.
(член. -то) – Чугунолеярен завод.

чл.-кор. – член-кореспондент
(със собствено име).

ЧМ – В емблемата на пивоварен завод „Черно море“.

ЧМ – Физкултурно дружество „Черно море“.

ЧМ электр. — Честотна модуляция.

ЧМГ електр. – Честотно-моду-
ляционен генератор за висока
честота.

**ЧМС [чѐ-ме-сѐ] – Чехословаш-
ки млалежки съюз.**

ЧМЦ – Частен медицински център.

ЧН – Читалишно настоятелство.

ЧНГ – Честита Нова година (в поздравителни картички, телеграми и под.).

ЧНП [чѐ-не-пѐ] – Чехословашка народна партија.

ЧНП [чѐ-не-пѐ] – Чилийска национална партия.

ЧНТ [чѐ-не-тѐ], *техн.* – Час на

най-силния телефонсн трафик.

ЧО воен. – Член отряд.

ЧОВ./ДЕН ИКОН. - ВЖ. Ч/Д.

ЧОВ./ЧАС ИКОН. – ВЖ. Ч/Ч.

ЧОН [чон], рус. ЧОН (Части особого назначения) – Части с особым предназначением в СССР (1918-1924).

ЧОУ – Частно основно училище.
 Δ ЧОУ „Сабѐ“.

ЧП – Часови пояс.

**ЧП – Частна поликлиника „Д ЧП
„Вита“.**

ЧП *икон.* — Чиста продукция.

ЧПБ [чѐ-пѐ-бѐ] – Частна пред-
приемаческа банка. Δ ЧПБ
„Тексис“.

ЧПГ – Частна педагогическа гимназия. Δ ЧПГ „Дружба“ (Баня).

ЧПГ – Частна професионална гимназия „Д ЧПГ „Банкер“.

ЧПГАВСИ – Частна професионална гимназия по аудиовизуални и сценични изкуства.

ЧПГХС – Частна професионална гимназия по хлебопроизводство и сладкарство.

ЧПЗ [чѐ-пѐ-зѐ], ж. и (разг.) ср.
(член. -то), воен. — Челна по-
ходна застава.

ЧПС [чѐ-пѐ-сѐ], *мн.* – Чехословашки професионални съюзи.

ЧПУИМ – Частно професионал-

но училище по икономика и мениджмънт.

ЧПЦ – Черногорска православна църква.

ЧПЩ (–) [чѐ-пе-щѐ] – Пневматичен шамповъчен чук (напр.: ЧПЩ-40).

ЧРД – Честит рожден ден (в поздравителни картички, телеграми и под.).

ЧРЕЦ – Черноморски регионален енергиен център.

ЧРП [чѐ-ре-пѐ] – Чилийска работническа партия.

ЧС (–) [чѐ-ѐс] – Секачен чук (напр.: ЧС-1, ЧС-2).

ч/с *икон.* – човекосмяна (след цифра).

ЧСА [чѐ-сс-а], *ж.*, *чеш.* ČSA (Českí Aerolinie) – Чешки въздушни линии.

ЧСД [чѐ-ес-дѐ], *м.*, *чеш.* ČSD (Českí Státní Dráhy) – Чешки държавни железници.

ЧСДП [чѐ-сс-де-пѐ] – Чешка социалдемократическа партия.

ЧСЕУ – Частно средно езиково училище. Δ ЧСЕУ „Дорис Тенеди“.

ЧСК [чѐ-се-кà], *икон.* – Чиста стойност на капитала.

ЧСКИЦ – Чехословашки културен и информационен център.

ЧСМ [чѐ-ес-ѐм] – Четирисачме-

на машина (за определяне противоизносните и противозадирни свойства на маслата).

ЧСОУ – Частно средно общообразователно училище. Δ ЧСОУ „Есна“.

ЧСП [чѐ-се-пѐ] – Чилийска социалистическа партия.

ЧССп воен. – Четиристранно стандартизационно споразумение.

ЧТГ [чѐ-те-гѐ] – Черноморска технологична групировка.

ЧТЗ [чѐ-те-зѐ], *рус.* ЧТЗ (Челябинский тракторный завод) – 1. Челябински тракторен завод. 2. В марката на трактор, произведен в Челябинския тракторен завод (напр.: ЧТЗ-С-60).

ЧТК – Частен транспортен колеж.

ЧТК [чѐ-те-кà], *чеш.* ČTK (Česká tisková kancelář) – Чешка телеграфна агенция.

ЧТК [чѐ-те-кà] – Чешка телекомуникационна компания.

Чугал *м., метал.* – Чугун, легиран с алуминий.

ЧФ – „Черноморски фронт“ (вестник).

чф – чифт.

ЧФС [чѐ-фс-сѐ] – Чешки футболен съюз.

ЧЦ – Чешки център.

ч/ч *икон.* – човекочас (след цифра); чов./час.

Ш

Ш (–), *метал.*, *рус.* **Ш** (**Ш**арико-подшипниковая) – В марката на стомани за сачмени лагери (напр.: ШХ-15).

Ш – Шумен (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Шумен и Шуменски окръг); **Шн.** Δ **Ш** 41-10.

ш. – широк.

ш. – широчина.

ША *мн.* – Швейцарски авиолинии. Δ **ША** „Суис Ер“.

шахм. – шахмат.

ШБЧК – Школа на Българския червен кръст.

ШВЕ *библ.* – Швейцария.

швед. – шведски.

швейц. – швейцарски.

ШВП [шѐ-ве-пѐ] – Шкаф за висящи папки.

ШВПК *воен.* – Школа за военно-полицейски кадри (САЩ).

ШВПСС *електр.* – Шнур с винилтова изолация, преносим, среден тип, с вградено носещо жилище за агресивни среди.

ШВСМ – Школа „Високо спортно майсторство“.

ШВЦ *библ.* – Швеция.

ШД *воен.* – Шифровъчна дейност.

ШД (–) [шѐ-дѐ] – Шкаф за документация (напр.: ШД-1, ШД-3).

ШДХП [шѐ-де-хе-пѐ] – Швейцарска демократическо-християнска партия.

ШЕБ – Школа „Едюко – България“.

шег. *лекс.* – шеговито.

ШЕНП [шѐ-не-пѐ] – Швейцарска евангелистка народна партия.

ШЖА [шѐ-же-а] – Шкафче за жилищно антре (напр.: ШЖА-20).

ШЗ *електр.* – Звънчев шнур.

ШЗО [шѐ-зе-д], *ср.* (разг., *член.* –то) – 1. Школа за запасни офицери.

2. Сградата, в която се помещава Школа за запасни офицери. Δ *Живея до ШЗО-то.*

ШИ (–) [шѐ-й] – Инструментален шкаф (напр.: ШИ-631, ШИ-801).

ШИМ *електр.* – Ширинно-импулсна модулация.

ШИРАС *воен.* – Шашка за имитация на разрыв на артилерийските снаряди.

Шърпотрѐба *ж.* – Цех в голям завод за производство на сто-

ки за широко потребление от отпадъчни материали.

ШК – Шивашка къща. Δ **ШК** „Марина“ ООД.

ШК (-) [шѐ-ка] – Шлайфмашина – кръгла (напр.: ШК-251).

ШКАС [шкас], воен., рус. **ШКАС** (Шпитального, Комарницкого авиационный скорострельный) – Самолетна картечница, конструирана от Б. Г. Шпитальный и И. А. Комарницкий.

ШКИ *електр.* – Шнур с каучукова изолация.

ШКИА *електр.* – Шнур с каучукова изолация, двужилен асфалтиран.

ШКИО *електр.* – Шнур с каучукова изолация, двужилен с обща неимпрегнирана оплетка.

ШКИОК *електр.* – Шнур с каучукова изолация, двужилен с обща неимпрегнирана оплетка, кръгъл.

ШКПЛ *електр.* – Шлангов проводник с каучукова изолация – лек тип.

ШКПС *електр.* – Шлангов проводник с каучукова изолация – среден тип.

ШКПТ *електр.* – Шлангов проводник с каучукова изолация – тежък тип.

ШКТС-Т *електр.* – Шнур с кау-

чукова изолация, преносен, среден тип, с вградено носещо стоманено жило в тропическо изпълнение.

ШКШ (-) [шѐ-ка-шѐ] – Шпулмашина за кухи шпули (напр.: ШКШ-5-10).

ШЛДС [шѐ-ле-де-сѐ] – Швейцарски либерално-демократически съюз.

ШМС [шѐ-ме-сѐ], ср. (разг., член. -то), воен. – Школа за младши сержанти.

Шн – Шумен (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Шумен и Шуменски окръг); Ш. Δ Шн 13-11.

ШНВО [шѐ-не-вс-ѐ] – Школа за начално военно обучение.

ШНП [шѐ-не-пѐ] – Шведска народна партия (на шведското национално малцинство във Финландия).

ШНП [шѐ-не-пѐ] – Швейцарска народна партия.

ШНС – Шопски народен събор.

ШО (-) [шѐ-ѐ] – Шкафче за обувки (напр.: ШО-4030).

ШОХ – Школа за обществено хранене.

ШП (-) [шѐ-пѐ] – Метален шкаф за перфокарти (напр.: ШП-1).

ШП (-) [шѐ-пѐ] – Подвижен шкаф (напр.: ШП-101).

ШП (-) [шѐ-пѐ] - Профилна шлайфмашина (напр.: ШП-750).

ШП воен. - Школа за подготовка на кадри.

ШПК [шѐ-пе-ка] - Школа за подготовка на кадри.

ШПП - Парашутен памучен шнур.

ШПС [шѐ-пе-сѐ], воен. - Шумопеленгаторна станция.

ШПТ [шѐ-пе-тѐ] - Швейцарска партия на труда.

ШР (-) [шѐ-ѐр] - Ръчен шмиргел (напр.: ШР-150).

ШРДП [шѐ-ре-де-пѐ] - Швейцарска радикално-демократическа партия.

ШСДП [шѐ-се-де-пѐ] - Швейцарска социалдемократическа партия.

ШСК [шѐ-се-ка] - Школа за строителни кадри.

ШСМК [шѐ-се-ме-ка] - Школа за строително-монтажни кадри.

ШСР [шѐ-се-ѐр] - Шина за закрепване на редови скоби.

ШТ (-) [шѐ-тѐ] - Шнеков транспортър (напр.: ШТ-3).

ШТД (-) [шѐ-те-дѐ] - Шкаф за техническа документация (напр.: ШТД-3000).

ШУ - Шуменски университет.
 ШУ „Епископ Константин

Преславски“.

ШУ (-) [шѐ-ѹ] - Универсална шлайфмашина (напр.: ШУ-321).

Щ - Шевен център. Δ *Щ „Атлас“ ООД.*

ШШМ [шѐ-ше-мѐ] - Школа за шофьори и машинисти.

Щ

Щ воен. - Щаб.

Щ (-), рус. Щ (*Щука*) - В марката на подводница (напр.: Щ-III, Щ-V).

ЩА воен. - Щабен адвокат.

ЩА воен. - Щурмова авиация.

Щамкооп ж. и м. - Кооперация за щампосване на платове.

ЩБ воен. - Щабна батарея.

ЩВ воен. - Щурмови вертолет.

ШВП воен. - Щабен военен прокурор.

ЩВР воен. - Щурмова вертолетна рота.

ЩГ воен. - Щурмова група.

ЩДГ воен. - Щурмова десантна група.

ЩДК воен. - Щабен десантен кораб.

щ. дол. - щатски долар.

ЩК воен. - Щабен комендант.

ЩМ (-) [щѐ-ѐм] - Щандова маса

(напр.: ЩМ-1).

ЩО воен. – Шабен офицер.

ЩО воен. – Щурмови отряд.

ЩОР воен. – Щатно организационно разписание.

ЩП воен. – Щабно подразделение.

ЩП – Щутгарски пананри (Представителство в България).

ЩПД воен. – Щабно поделение за дезинформация.

ЩР воен. – Щабна рота.

ЩСВ воен. – Щаб на сухопътните войски.

ЩСС воен. – Щаб на съюзните сили.

Ю

Ю и **ю.** – юг.

Ю и **ю.** – южен; юж.

ЮА мн. – Югославски авиолинии. Δ ЮА „ЮАТ“.

ЮАИ [юаи], фр. UAI (Union académique internationale) – Международен академичен съюз; ИАЮ.

ЮАИ [юаи], фр. UAI (Union des associations internationales) – Съюз на международните асоциации; ЮИА.

ЮАР [юар] – Южноафриканска република.

ЮАС [юас] – Южноафрикански съюз.

ЮАТ [юат], срб. ЈАТ (Jugoslovenski Aerotransport) – Югославски въздушен транспорт.

юбил. – юбилеен.

юго... – Югославски (като първа съставна част на сложносъкратени думи, напр.: югоармия, юговласти, югорепублика и др.

ЮДП [ю-де-пè] – Юнионистко-демократическа партия (Судан).

ЮДП [ю-де-пè], фр. UDP (Institut international pour l'unification du droit privé) – Международен институт за унификация на частното право; ЮНИДРОА.

ЮДТ [ю-де-тè], фр. UDT (Union démocratique du travail) – Демократически съюз на труда (Франция).

ЮЕ – Юношеска енциклопедия.

ЮЕ – Юридическа енциклопедия.

ЮЕА [юеа], есп. UEA (Universala Esperanto Asocio) – Международна есперантска асоциация; вж. УЕА.

ЮЕБЕЛ [юебèл], фр. U. E. B. L. и UEBL (Union économique Belgo-Luxembourgeoise) – Белгийско-Люксембургски икономически съюз.

ЮЕФА [юѐфа], *рядко, фр.* UEFA (Union européenne de football-associations) – Съюз на европейските футболни асоциации; вж. УЕФА.

юж. – южен; Ю, ю.

ЮЖИ [южй], *фр.* UGI (Union géographique internationale) – Международен географски съюз; ИГЮ.

ю.-з. и ЮЗ – югозапад.

ю.-з. и ЮЗ – югозападен.

ЮЗА – Югозападна Африка.

ЮЗУ [юзү] – Югозападен университет. Δ ЮЗУ „Неофит Рилски“ (Благоевград).

ю.-и. и ЮИ – югоизток.

ю.-и. и ЮИ – югоизточен.

ЮИА [юиа], *англ.* UIA (Union of International Associations) – Съюз на международните асоциации; ЮАИ.

ЮИАА, *фр.* U. I. A. A. и UIAA (Union internationale des associations d'alpinisme) – Международен съюз на асоциациите по алпинизъм.

ЮИАС [юиа̀с], *фр.* UIAS (Union internationale d'archéologie slave) – Международен съюз по славянска археология.

ЮИВ [юйв], *фр.* UIV (Union internationale des villes et pouvoirs locaux) – Международен съюз

на градовете и на местните органи на самоуправление.

ЮИДА [юидà], *фр.* UIDA (Union internationale des arts) – Международен съюз за изкуство; ИЮА.

ЮИЕ – Югоизточна Европа.

ЮИЕО [юидео], *англ.* UIEO (Union of International Engineering Organizations) – Съюз на международните технически организации.

ЮИЕС [юнѐс] – Югоизточноевропейски съюз.

ЮИЕС [юнѐс], *фр.* UIES (Union internationale d'études sociales) – Международен съюз по социални проучвания.

ЮИИГ [юийг], *фр.* UIIG (Union internationale de l'industrie du gaz) – Международен съюз по газова промишленост; ИГЮ.

ЮИК [юйк], *фр.* UIC и U. I. C. (Union internationale des chemins de fer) – Международен железопътен съюз; МСЖ.

ЮИКК [юйк], *фр.* UICC (Union internationale contre le cancer) – Международен съюз за борба с рака.

ЮИКПА [юйкпà], *фр.* UICPA (Union internationale de chimie pure et appliquée) – Международен съюз по теоретична и

приложна химия; ИЮПАК, МСТПХ.

ЮИКТ, *фр.* UICT (Union internationale contre la tuberculose) – Международен съюз за борба с туберкулозата; ИЮАТ.

ЮИМ [юйм], *фр.* UIM (Union internationale motonautique) – Международна федерация по водомоторен спорт; УИМ.

ЮИМТКТ, *фр.* UIMTCT (Union internationale de médecine thermale et de climatothérapie) – Международен съюз за термална медицина и морска климатотерапия.

ЮИОРФ, *фр.* UIORF (Union internationale des Organisations de Recherches Forestières) – Международен съюз на научноизследователските организации по горско стопанство; ЮФРО, ИЮФРО.

ЮИП [юип], *фр.* UIP (Union internationale de la publicité) – Международен съюз по рекламиране; ИЮА.

ЮИПМ, *фр.* UIPM (Union internationale de pentathlon moderne) – Международен съюз по модерен петобой; УИПМ.

ЮИПМБ, *фр.* UIPMB (Union

internationale de pentathlon moderne et biathlon) – Международен съюз по модерен петобой и биатлон; УИПМБ.

ЮИПН, *фр.* UIPN (Union internationale pour la protection de la nature) – Международен съюз за защита на природата; ИЮПН; МСЗП.

ЮИППА [юипа], *фр.* UIPPA и U. I. P. P. A. (Union internationale de physique pure et appliquée) – Международен съюз по теоретична и приложна физика; ИЮПАП, МСТПФ.

ЮИПФБ, *фр.* UIPFB (Union Internationale de la propriété foncière bâtie) – Международен съюз на притежателите на недвижимо имущество.

ЮИС [юис], *фр.* UIS (Union internationale de secours) – Международен съюз за оказване на помощ на пострадалите от стихийни бедствия.

ЮИСА [юиса], *фр.* UISA (Union internationale des sciences agronomiques) – Международен агрономически съюз.

ЮИСБ, *фр.* UISB (Union internationale des sciences biologiques) – Международен съюз за биологически науки; ИЮБС, МСБН.

ЮИСН, *фр.* UISN (Union internationale de sciences de la nutrition) – Международен съюз по науките за храненето; ИЮНС.

ЮИСТАФ [ю и с т а ф], *фр.* UISTAF и U. I. S. T. A. F. (Union internationale des syndicats des travailleurs agricoles et forestiers) – Международен съюз на синдикатите на селскостопанските и горските работници.

ЮИТ [юйт], *фр.* UIT и U. I. T. (Union internationale des télécommunications) – Международен съюз по телекомуникация; ИТЮ; МСД.

ЮИТ [юйт], *фр.* UIT и U. I. T. (Union internationale de tir) – Международен съюз по спортна стрелба.

ЮИТБ, *фр.* UITB и U. I. T. B. (Union internationale des syndicats des travailleurs du bâtiment, du bois et des matériaux de construction) – Международен съюз на синдикатите на работниците от строителната и дървообработващата промишленост.

ЮИТП, *фр.* UITP и U. I. T. P. (Union internationale des transports publics) – Международен съюз по обществен транспорт;

МСОТ.

ЮИХС, *фр.* UIHS и U. I. H. S. (Union internationale d'histoire des sciences) – Международен съюз по история на науките; ИЮХС.

ЮК – Юридическа кантора.

ЮК – Юридическа консултация.

ЮКНР, *англ.* ECNR (European Council for Nuclear Research) – Европейски съвет за ядрени изследвания; КЕРН.

ЮКП [ю-ка-пѐ], *истор.* – Югославска комунистическа партия (1920-1952).

ЮЛ – Югославска левица.

ЮЛА [юла] – Южноливанска армия.

ЮМБ – Юнион Миниер България (Акционерно дружество).

ЮНА – Югославска народна армия.

ЮНАДА [юнàда], *англ.* UNADA (United Nations Atomic Development Authority) – Управление за атомно развитие при Организацията на обединените нации.

ЮНАЕК [юнàек], *англ.* UNAEC (United Nations Atomic Energy Commission) – Комисия по атомната енергия при Организацията на обединените нации.

ЮНАР [юнàр], *фр.* UNAR (Union

nationale du Ruanda) – Национален съюз на Руанда.

ЮНЕП [юнѐп], *англ.* UNEP (United Nations Environment Programme) – Програма на Организацията на обединените нации за опазване на околната среда.

ЮНЕСКО [юнѐско], *ж. и ср., англ.* UNESCO (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization) – Организация на обединените нации за образование, наука и култура.

ЮНЕФ [юнѐф], *фр.* U. N. E. F. и UNEF (Union nationale des étudiants de France) – Национален съюз на студентите във Франция.

ЮНИДО [юнидо], *ж. и ср., англ.* UNIDO (United Nations Industrial Development Organization) – Организация на обединените нации за промишлено развитие.

ЮНИДРОА [юнидроа], *фр.* UNIDROIT (Institut international pour l'unification du droit privé) – Международен институт за унификация на частното право; ЮДП.

ЮНИМА [юнимà], *м. и ж., фр.* UNIMA (Union internationale des marionettes) – Международен

съюз на куклените дейци; УНИМА.

ЮНИМА [юнимà], *м. и ж., фр.* UNIMA (Union internationale des grands magasins) – Международен съюз на универсалните магазини.

ЮНИП [юнип], *англ.* UNIP (United National Independence Party) – Обединена партия на националната независимост (Замбия).

ЮНИС [юнис], *англ.* UNIS (United Nations Information Service) – Информационна служба при Организацията на обединените нации.

ЮНИСЕФ [юнисѐф], *англ.* UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund) – Извънреден фонд за детски помощи при Организацията на обединените нации; ЮНИЦЕФ; вж. УНИЦЕФ.

ЮНИЦЕФ [юницѐф], *англ.* UNICEF (United Nations International Children's Emergency Fund) – Извънреден фонд за детски помощи при Организацията на обединените нации; ЮНИСЕФ; вж. УНИЦЕФ.

ЮНКОЛ [юнко̀л], *електрон., англ.* UNCOL (Universal Computer Oriented Language) –

Общ международен алгоезик.

ЮНКТАД [jòнкта̀д], *м., англ.* UNCTAD (United Nations Conference on Trade and Development) – Конференция по търговията и развитието при Организацията на обединените нации; вж. **УНКТАД**.

ЮНР [jò-не-èр], *фр.* U. N. R. и UNR (Union pour la nouvelle république) – Съюз за защита на новата република (партия във Франция).

ЮНРРА [jòнrà], *англ.* UNRRA (United Nations Relief and Rehabilitation Administration) – Администрация за помощ и възстановяване при Организацията на обединените нации.

ЮНСИТРАЛ [jòнситра̀л], *англ.* UNCITRAL (United Nations Commission on International Trade Law) – Комисия по международно търговско право при Организацията на обединените нации.

ЮНСККЮР, *англ.* UNSCCUR (United Nations Scientific Conference on the Conservation and Utilization Resources) – Научна конференция на Организацията на обединените нации по запазването и използването на ресурсите.

ЮНТН, *фр.* UNTN (Union nationale des travailleurs du Niger) – Национален съюз на трудещите се на Нигерия; УНТН.

ЮНТС, *фр.* UNTS (Union nationale des travailleurs du Sénégal) – Национален съюз на сенегалските трудещи се; УНТС.

ЮНТТ, *фр.* UNTT (Union nationale des travailleurs du Togo) – Национален съюз на трудещите се на Того; УНТТ.

ЮНФАО [jòнфàò], *англ.* UNFAO (United Nations Food and Agriculture Organization) – Специализирана организация на Организацията на обединените нации по въпросите на прехраната и земеделието; ФАО.

ЮП *геогр.* – Южен полюс.

ЮПИ [jòпи], *англ.* UPI (United Press International) – Информационна телеграфна агенция на Съединените американски щати.

ЮПИ, *мн. -та, ср. и м., англ.* YUP, yuppi (young urban professional) – Млад, енергичен, ерудиран и амбициозен специалист.

ЮПРОНА [jòпро̀на̀], *фр.* UPRONA (Parti de l'unité et du progrès national du Burundi) –

Партия за единство и национален прогрес на Бурундия; УПРОНА.

ЮПЮ [ю п ю], *англ.* UPU (Universal Postal Union) – Световен пощенски съюз; СПС.

юрид. лекс. – юридически термин.

ЮРП – Югославско речно плаване.

ЮРСИ [юрси], *фр.* URSI и U. R. S. I. (Union radioscientifique internationale) – Международен научен радиотехнически съюз; МСР.

ЮСИ [юси], *фр.* UCI (Union cycliste internationale) – Международна федерация по колоездене.

ЮСИА [юсиа], *англ.* USIA (United States Information Agency) – Информационна агенция на Съединените американски щати.

ЮСИК [юсик], *фр.* USIC (Union sportive internationale des cheminots) – Международен спортен съюз на железничарите; УСИК.

ЮСИС [юсис], *англ.* USIS (United States Information Service) – Информационна агенция на Съединените американски щати.

ЮСШ [ю-се-ше] – Юношеска

спортна школа.

ЮТК – Югозападна търговска компания (Дружество с ограничена отговорност).

ЮТС – Юношески туристически съюз.

ЮФ [ю-фè] – Юридически факултет.

ЮФИ [юфй], *фр.* UFI (Union française d'information) – Информационна агенция на Франция.

ЮФИ [юфй], *фр.* UFI (Union des foires internationales) – Съюз на международните панаири; УФИ, СМП.

ЮФРО [юфрò], *англ.* UFRO (International Union of Forest Research Organization) – Международен съюз на научноизследователските организации по горско стопанство; ЮИОРФ, ИЮФРО.

ю. ш. геогр. – южна ширина.

Я

ЯАЗ [яáz], *рус.* ЯАЗ (Ярославский автомобильный завод) – 1. Ярославски автомобилен завод.

2. В марката на товарни дизелови автомобили, произведени

в Ярославския автомобилен завод (напр.: ЯАЗ-210, ЯАЗ-219).

3. В марката на дизелови двигатели, производство на този завод (напр.: ЯАЗ-204, ЯАЗ-206).

ЯАЛ, *англ.* JAL (Japanese Air Lines) – Японски аеролинии; вж. **ДЖАЛ**.

ЯАССР *истор., рус.* ЯАССР (Якутская Автономная Советская Социалистическая Республика) – Якутска автономна съветска социалистическа република.

ЯБ – Якота – България (Еднолично дружество с ограничена отговорност).

Яб – Ямбол (в регистрационните номера на моторни превозни средства от Ямбол и Ямболски окръг). Δ *Яб* 12-99.

ЯБГ *воен.* – Ядрена бойна глава.

ЯБЗР – Японска банка за задгранично развитие.

ЯБХВ *воен.* – Ядрена, биологическа и химическа война.

ЯБХО *воен.* – Ядрено, биологическо и химическо оръжие.

ЯБХО *воен.* – Ядрено, биологическо и химическо отделение.

ЯВ *воен.* – Ядрен взрив.

ЯДЗС – Японско доброволно задоксеанско сдружение.

ЯЕ *воен.* – Ядрена енергия.

ЯЕЦ [яец] – Ядрена електроцентрала.

Яйцескоди *ж. и м.* – Кооперация за приемане и продажба на яйца.

Як (–) [як], *рус.* Як, ЯК и як (Яковлев) – 1. В марката на самолети или вертолет, конструиран от А. С. Яковлев (напр.: Як-40, Як-15, Як-3).

2. Самолет или вертолет, конструиран от А. С. Яковлев.

ЯМР [я-ем-єр]. *физ.* – Ядреномагнитен резонанс.

ЯМФ *обикн. мн., воен.* – Ядреноминни фугаси.

яп. – януари.

ЯНЕБ [янеб] – Ядрена научно-експериментална база.

ЯО *ед. и мн., воен.* – Ядрено оръжие.

ЯОП *воен.* – Ядрено огнище на поражение.

яп. – японски.

ЯПО *библ.* – Япония.

ЯПС *обикн. мн., воен.* – Ядрени подривни средства.

ЯСП [я-се-пє] – Японска социалистическа партия.

ЯУ *воен.* – Ядрен удар.

ЯХБЗ *воен.* – Ядрена, химическа и биологична защита.

ЯЧА – Японска Червена Армия.

Българска академия на науките –
Институт за български език

Лилия Крумова-Цветкова
Мария Георгиева Чоролеева
Христо Стефанов Холиолчев

**РЕЧНИК НА СЪКРАЩЕНИЯТА
В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК**

*Българска
Второ допълнено и преработено издание*

Оформление на корицата: *Борис Драголов*
Предпечатна подготовка: *Иво Петров*

Формат 32х70/100 Печатни коли 39

Печат: ПК „Д. Благоев“ – София

ЕМАС

ЕМАС

Речникът на съкращенията в българския език включва 15 200 съкратени единици, използвани в периодични издания, електронни медии, научна и научнопопулярна литература, енциклопедии, речници, справочници, реклами и обяви, телефонни указатели и др.

Представени са:

- всички типове български и чужди съкращения, заети в българския език, като особено внимание е обърнато върху интернационалните значения
- разшифровка на съкращенията
- при чуждите съкращения - разшифровка и на съответния език
- при съкращенията от говоримата реч – изговор, граматични форми образувани от тях думи.

Речникът на съкращенията е предназначен да бъде справочник и помагало на широки среди от нашата обществено-научна дейност за дешифриране на съкращенията за изясняване на тяхното значение, за правопис и нормативна употреба.

РЕЧНИК НА СЪКРАЩЕНИЯТА
В БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

А-Я